CORINT
ISTORIE

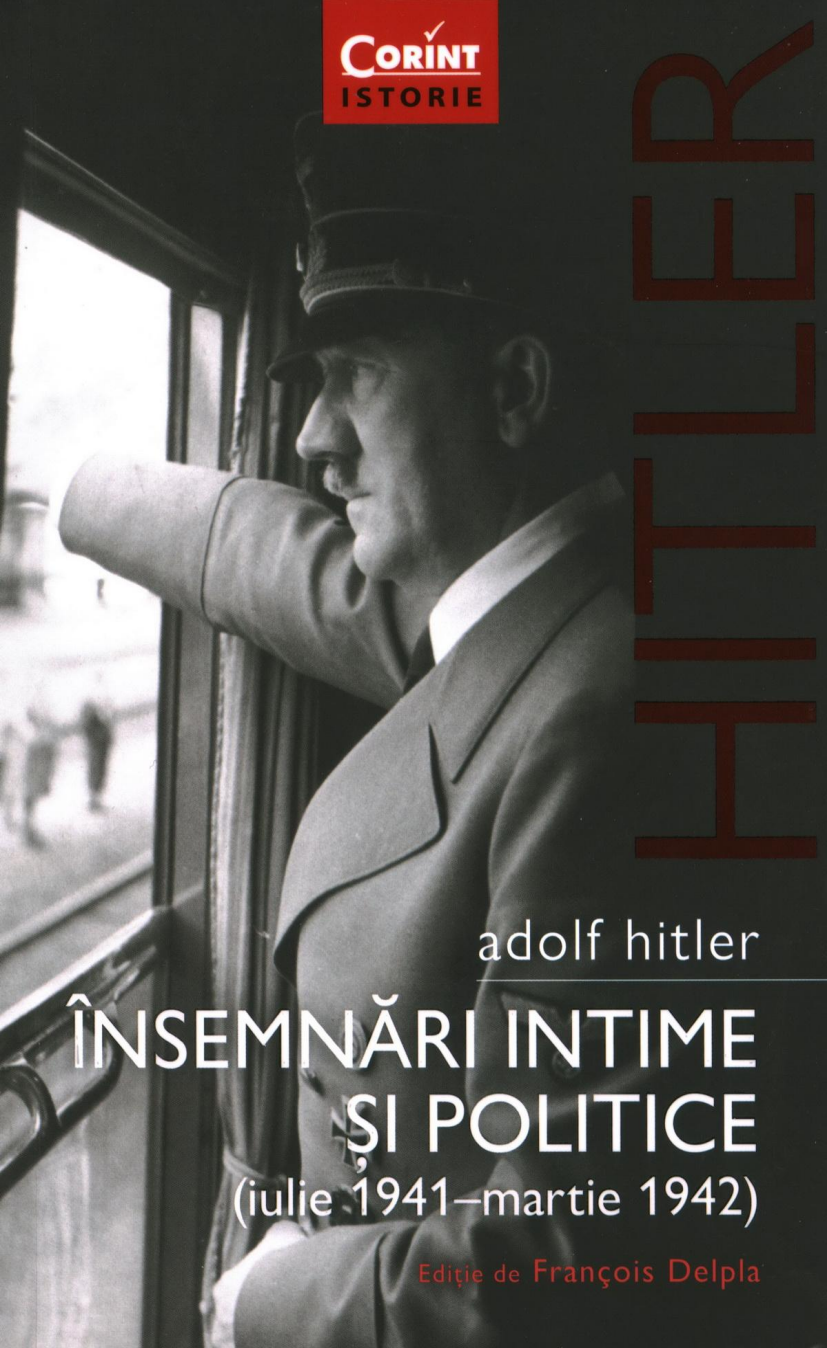

HITLER

adolf hitler

ÎNSEMNĂRI INTIME ȘI POLITICE

(iulie 1941–martie 1942)

Ediție de François Delpla

adolf hitler

ÎNSEMNĂRI INTIME ȘI POLITICE

(iulie 1941–martie 1942)

Ediție de François Delpla

CORINT
ISTORIE

Colecţie coordonată de
LAVINIA BETEA

adolf hitler

ÎNSEMNĂRI INTIME ȘI POLITICE

(iulie 1941–martie 1942)

Ediție de François Delpla

Traducere de Anca Irina Ionescu

Prefață de Ioan Scurtu

CORINT BOOKS

2017

ADOLF HITLER (1889–1945), lider al Partidului Național-Socialist al Muncitorilor Germani (NSDAP) din anul 1921, a devenit cancelar al Germaniei în 1933 și führer în 1934. A declanșat o politică revizionistă prin care au fost încălcate sistematic prevederile Tratatului de la Versailles, iar Germania a redevenit o mare putere europeană. În 1939, a declanșat cel de-al Doilea Război Mondial printr-un atac asupra Poloniei. Este responsabil de aplicarea Soluției Finale, în urma căreia o mare parte a populației evreiești din Europa a fost exterminată. S-a sinucis în buncărul Cancelariei Reichului. Este autorul volumului *Lupta mea* (1925), cartea de căpătâi a mișcării național-socialiste.

FRANÇOIS DELPLA (n. 1948) este un istoric francez specializat în istoria celui de-al Doilea Război Mondial, a nazismului și a Rezistenței franceze. A obținut titlul de doctor la Université Panthéon-Sorbonne (Paris) în 2002 cu lucrarea *Décision et décideurs français et britanniques de la chute de Daladier aux lendemains de Montoire (mars-novembre 1940)*. Printre volumele publicate de acesta menționăm: *Hitler* (1999), *Les Tentatrices du diable – Hitler, la part des femmes* (2005), *Nuremberg face à l'histoire* (2006), *Une histoire du Troisième Reich* (2014).

Redactare: Florin-Răzvan Mihai
Tehnoredactare computerizată: Mihaela Ciufu
Design copertă: Dan Mihalache
Ilustrație copertă: Adolf Hitler, aflat într-un tren, salutând mulțimea, aprilie 1941. © Heinrich Hoffmann/Mondadori Portfolio via Getty Images

FRANÇOIS DELPLA, *Propos intimes et politiques d'Hitler*
© Nouveau Monde éditions 2016

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin
GRUPULUI EDITORIAL CORINT.

ISBN 978-606-793-213-3

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HITLER, ADOLF
Însemnări intime și politice (1941–1942) / Adolf Hitler ; ed.: François Delpla; trad. din lb. franceză de Anca Irina Ionescu; pref. de Ioan Scurtu. - București: Corint Books, 2017
2 vol.
ISBN 978-606-793-212-6
Vol. 1. - 2017. - Index. - ISBN 978-606-793-213-3

I. Delpla, François (ed.)
II. Ionescu, Anca Irina (trad.)
III. Scurtu, Ioan (pref.)

Prefață

Cartea de față nu este una de memorii și nici de însemnări zilnice, ci mai mult decât atât. Memoriile sunt scrise după trecerea unui număr de ani de la evenimentele relatate, când autorul cunoaște evoluțiile ulterioare și poate să se prezinte ca un personaj care a acționat în sensul acestora, etalându-și meritele și ocolind cu grijă eșecurile. Însemnările zilnice au calitatea de a fi fost scrise „la cald", când evenimentele erau în desfășurare, astfel că putem afla cum a procedat în mod concret autorul într-o situație dată. Dar și în acest caz, memorialistul are grijă să se prezinte într-o lumină favorabilă, evitând să scrie despre propriile sale greșeli.

În cartea de față este vorba despre relatările lui Hitler, făcute în fața unor apropiați de-ai săi, în perioada iulie 1941–martie 1942, de regulă la sfârșitul zilei. Discuțiile, de fapt monologurile – pentru că rareori Hitler era întrerupt de vreun interlocutor –, au fost consemnate de doi secretari angajați de Martin Bormann să ia notițe. Din prezentarea lui François Delpla rezultă că Hitler nu a văzut textul și nu l-a revizuit, astfel că cititorul are în față o formă aflată „în lucru", ceea ce înseamnă că este foarte aproape de forma originară, exprimând ideile și gândurile lui Hitler (nu știm cât de mult a intervenit Bormann).

Deși Hitler își propunea ca într-o discuție să abordeze un subiect anume, pe parcursul „monologului" a deviat adesea, referindu-se la aspecte diverse, dar cu atât mai interesante cu cât

reflectă modul cum el înțelegea să se raporteze la problemele vieții personale, ale societății din timpul său și ale viitorului.

O sistematizare a acestor relatări este necesară, pentru descifrarea modului în care a gândit și acționat acest individ care a influențat puternic istoria Germaniei, a Europei și chiar a lumii timp de 12 ani (1933-1945).

În mai multe seri a evocat copilăria sa, plină de lipsuri și greutăți, precum și anii de școală, mărturisind că n-a fost „un elev excepțional". A cunoscut puține succese și multe înfrângeri, după care a urmat efortul de a-și asigura existența prin mijloace proprii.

Intrarea în armată și Primul Război Mondial l-au marcat puternic. Cu toate greutățile întâmpinate, a îndrăgit cariera militară: „Ador să fiu soldat", mărturisea el în noaptea de 24/25 iulie 1941. Înfrângerea Germaniei în Marele Război s-a datorat – în opinia sa – unor greșeli de comandament, iar Pacea de la Versailles, din 28 iunie 1919, a fost un act de răzbunare a învingătorilor, în primul rând a Franței, care au urmărit să umilească poporul german.

Profund indignat, Hitler și-a propus să lupte pentru redobândirea „măreției" germane. Cu acest gând a intrat viața publică: „Am devenit om politic împotriva voinței mele. Politica nu este pentru mine decât un mijloc către un țel". A relatat pe larg cum a reușit să înființeze Partidul Național-Socialist și să câștige aderenți, despre piedicile puse în cale de autorități, confruntările cu acestea, viața din închisoare. După ani de zile, recunoștea: „fără acest timp din închisoare nu ar fi existat *Lupta mea* și pot spune că multe idei pe care le elaborasem până atunci mai mult intuitiv, au devenit pentru prima dată, după o matură reflecție, concepte pe deplin clare". Este cunoscut faptul că *Lupta mea* a devenit „cartea de căpătâi" a național-socialismului și un îndreptar în activitatea lui Adolf Hitler până la sfârșitul vieții.

Tot în detenție, mărturisește Hitler, „s-a înrădăcinat acest munte de încredere în mine, de optimism și de credință", care l-a condus spre fanatismul bine cunoscut de cititori din filmele documentare și din cărțile difuzate de-a lungul a peste șapte decenii de la moartea dictatorului german. Dar și la capacitatea excepțională de a atrage poporul german, astfel încât niciun alt lider politic până la Hitler nu a beneficiat de o asemenea popularitate.

Mărturisește că în tinerețe „am citit enorm și am tras învățăminte din lecțiile trecutului". Dincolo de imaginea unui ins troglodit, rudimentar, propagată după înfrângerea Germaniei în 1945, din cartea de față se poate lesne constata că Hitler i-a citit pe Goethe, Schiller, Shakespeare, cunoștea filosofia lui Schopenhauer și Nietzsche, asculta muzică de Wagner, Mozart, Beethoven, Brahms, era un cunoscător în domenii precum arhitectura, construcțiile, geologia etc.

Dintre oamenii politici, îi admira pe Frederic cel Mare, Otto von Bismarck, Carol cel Mare, dar și pe Napoleon Bonaparte. Din cărțile de istorie a desprins concluzia că „Imperiul Roman mondial a fost singura construcție politică mare cu adevărat". Vina pentru căderea acestui imperiu o punea pe seama creștinismului: „Lovitura cea mai puternică care s-a abătut asupra omenirii a fost apariția creștinismului".

A făcut și unele mărturisiri personale. De exemplu, de ce nu s-a însurat – „nu m-am căsătorit; ar fi fost o catastrofă!" deoarece nu ar fi avut răgazul necesar pentru a sta lângă soție, de aceea „este mai bine să ai o prietenă"; cum a devenit vegetarian – „Cât timp mâncam carne, transpiram enorm. La un miting am băut patru halbe de bere și am slăbit totuși 4,5 kg! În plus, băusem și șase sticle de apă. Când am devenit vegetarian, n-am mai avut nevoie decât de o gură de apă din când în când".

Evident, problemele politice au cea mai mare pondere în această carte. A relatat cum a ajuns la putere, câștigând

încrederea lui Hindenburg, președintele republicii germane, pe care-l numește „Bătrânul Domn". După alegerile parlamentare din 1932 a fost chemat de acesta, având o discuție prin care a reușit să-l cucerească: „Curând după aceea mi-a adus la cunoștință că va ține seama întotdeauna de părerea mea, atunci când va avea de luat o decizie".

Ajuns în fruntea Reichului, a impus titlul de führer care „evită orice formulă sforăitoare și este foarte frumos că germanii pot spune «*Mein Führer*»". Era convins că titulatura *der Fürher* urma să fie peste zece ani o noțiune impersonală: „Nu am decât să oficializez acest titlu pentru ca acela de cancelar al Reichului să dispară".

Foarte interesante sunt dezvăluirile asupra modului cum a luat decizii istorice. După ce a preluat puterea, în ianuarie 1933, a hotărât să sisteze plata datoriilor de război, stabilite prin Tratatul de la Versailles: „Oamenii noștri aveau o teamă copilărească să nu dobândim o faimă de rău-platnici. Părerea mea era că prestigiul Germaniei nu va crește prin faptul că ne vom executa, ci dimpotrivă, prin încetarea plăților". I-a comunicat această decizie ambasadorului Angliei, după ce acesta și-a prezentat scrisorile de acreditare. Diplomatul a întrebat: „Vreți să spuneți prin aceasta că Germania nouă nu recunoaște angajamentele guvernelor precedente? Tratatele, da, am replicat eu, extorcarea, nu! Tot ceea ce figurează sub rubrica «Tratatul de la Versailles» este considerat de mine drept extorcare! Magnific, a spus el, am să raportez imediat guvernului meu". Evident, ambasadorul a raportat superiorilor săi, dar această decizie, extrem de gravă, nu a generat o reacție negativă la Londra și Paris. Iar Hitler mărturisea: „Niciodată începând din acea zi Anglia și Franța nu ne-au mai cerut nici cea mai mică plată! Din partea Angliei nu aveam nicio temere, dar mi-era teamă ca francezii să nu profite de acest pretext ca să ocupe, de pildă, Mainzul".

Atât liderii de la Paris, cât și cei de la Londra s-au mulțumit să ia act de această încălcare flagrantă a Tratatului de la Versailles.

După această experiență, Hitler s-a convins că putea merge mai departe, mizând pe lașitatea liderilor democrațiilor europene. Semnificativ este faptul că a mințit când a ocupat zona demilitarizată a Renaniei în 1936: „Dacă în locul meu în 13 martie ar fi fost altcineva, toți și-ar fi pierdut nervii! Numai încăpățânarea și îndrăzneala mea ne-au salvat. Am fost obligat să mint: dacă nu survine o destindere în 24 de ore, pun să avanseze șase divizii! Or, nu dispuneam decât de patru regimente! A doua zi, ziarele engleze scriau: «A survenit o destindere a situației!»". Dincolo de greșeala de datare – trupele germane au intrat în Renania în 7 martie 1936 –, este de reținut faptul că „testul" i-a reușit pe deplin. La scara istoriei, martie 1936 marchează eșuarea politicii de securitate colectivă în Europa, promovată de francezul Louis Barthou și românul Nicolae Titulescu. Dacă atunci Marea Britanie și Franța ar fi ripostat, este limpede că Germania n-ar fi putut face față armatelor franceze și engleze și ar fi fost nevoită să se retragă din zona ocupată. Lașitatea liderilor de la Londra și Paris a însemnat încurajarea acțiunile cancelarului german vizând revizuirea granițelor, și de fapt anularea sistemului de la Versailles, care se afla la baza relațiilor internaționale după 1919.

Prin Acordul de la München, semnat în 30 septembrie 1938, Hitler a obținut acceptul lui Daladier (Franța), Chamberlain (Marea Britanie) și Mussolini (Italia) de a ocupa zona sudetă a Cehoslovaciei, stat independent și suveran, membru al Societății Națiunilor.

În martie 1939, Hitler a lichidat pur și simplu acest stat. El mărturisește cum a procedat cu Emil Hácha, președintele Cehoslovaciei: „Atunci, în 1939, i-am amenințat [pe cehi]: dacă la ora 6 problema nu este lămurită, aviația germană se va duce la Praga".

Amenințarea avea și o notă „fantezistă" subliniată de Hitler: „M-aș fi făcut de râs, căci la ora respectivă era o asemenea ceață că niciun avion nu ar fi putut să se ridice în aer. Conversația cu Hácha a luat sfârșit la ora 3. S-a consultat cu guvernul lui și peste trei sferturi de oră a sosit anunțul ordinului de a nu se trage. Cehii au rămas cu arma la picior! Ordinul lui Hácha fusese redactat de oamenii mei". Așadar, amenințarea nu se putea materializa, deoarece, din motive climaterice, avioanele germane nu ar fi putut bombarda Praga. Dar și mai importantă este dezvăluirea că „acordul" fusese scris la Berlin. Mijloacele mass-media (radioul și presa) de la vremea respectivă au anunțat că înțelegerea dintre cele două părți era expresia voinței libere transmise de la Praga. Deși Franța și Uniunea Sovietică aveau, încă din 1935, pacte de asistență mutuală cu Cehoslovacia, documentele semnate atunci au rămas simple „petice de hârtie".

Opiniile lui Hitler despre oamenii politici variază în funcție de relațiile personale. Pe Mussolini îl admira: „Îmi face întotdeauna plăcere să mă întâlnesc cu Ducele. Este o mare personalitate". O părere foarte bună avea și despre generalul (devenit ulterior mareșal) Ion Antonescu: „În afară de Duce, Antonescu este, printre aliații noștri, personalitatea care lasă cea mai puternică impresie, un om mare, de nezdruncinat și incoruptibil, un bărbat cum altul România n-a mai avut niciodată". Despre regele Mihai, „un puști de 18 ani", avea o părere proastă, știind că acesta nu se interesa de conducerea țării și nici nu dorea să se pregătească pentru funcția pe care o ocupa: „M-ar mira dacă regele României și-ar dedica fie și măcar două ore pe zi pentru a se instrui cu adevărat".

Hitler era îngrijorat de situația în care Antonescu ar dispărea. În seara zilei de 27 februarie 1942 afirma: „Dacă astăzi i se întâmplă ceva lui Antonescu, cine preia ștafeta? Mă îngrozesc când mă gândesc! Regele este un mucos nenorocit, tipul

nici măcar nu o ajută pe maică-sa să coboare din mașină, se teme ca asta să nu-i atingă demnitatea lui regală". După aceste considerații, ajungea la concluzia că „Monarhia este o formă depășită. Nu poate subzista decât acolo unde monarhul este un simplu simbol al constituției, în timp ce puterea reală este exercitată de un prim-ministru sau de o altă personalitate".

Hitler avea cuvinte dure la adresa adversarilor săi. Despre Winston Churchill spunea că „este cel mai rău specimen de jurnalist corupt, o adevărată târfă politică", un „bolnav mintal". Președintele american Roosevelt era „gratulat" cu aprecieri similare: „este un adevărat bolnav mintal". În anii aceia (1941–1942) existau „doi mincinoși: Churchill și Roosevelt".

Declara fără să ezite: „pentru America nutresc o ură și un dezgust cât se poate de vii". Pe de altă parte, aprecia că englezii sunt „un popor bine-crescut", iar Anglia – aflată în stare de război cu Germania din septembrie 1939 – era văzută ca un viitor partener: „Pentru a-și menține imperiul mondial, Anglia are nevoie alături de ea de o putere continentală solidă. Aceasta nu poate fi decât Germania", astfel că „într-o zi vom vedea Anglia și Germania pornind împreună împotriva Americii". Evident că s-a înșelat, cele două mari puteri alcătuind, împreună cu URSS, coaliția Națiunilor Unite, care a asigurat înfrângerea Germaniei în mai 1945.

Hitler a formulat judecăți de valoare, la fel de subiective, asupra unor popoare. Despre americani afirma că „sunt într-adevăr poporul cel mai prost care se poate imagina". Extrem de dur era față de evrei, despre care spunea că sunt „o rasă criminală". Susținea ideea absurdă că ei au provocat Primul Război Mondial și „au pe conștiință 2 milioane de morți". Insista: „Nu am nicio milă pentru evrei. Vor fi întotdeauna un element care ațâță popoarele unele contra altora". De aici și până la trimiterea lor în camerele de gazare nu era decât un pas, care a și fost făcut.

Pe slavi şi mai ales pe ruşi îi detesta. „Slavii reprezintă o masă de sclavi înnăscuţi, care strigă să aibă un stăpân. Se întreabă numai care este acela". Ca urmare, popoarele slave „nu sunt destinate să trăiască o viaţă proprie". Pentru ruşi „culmea creaţiei culturale este vodca", ei fiind o „masă inferioară care nu aduce nimic civilizaţiei, dar ocupă întinderi nesfârşite ale unui pământ dintre cele mai bogate din lume". Este greu de presupus că Hitler nu a auzit de Tolstoi sau de Puşkin, dar făcea asemenea aprecieri pline de ură în timp ce războiul era în plină desfăşurare, trupele germane întâmpinând o puternică rezistenţă, fapt ce a făcut să eşueze războiul-fulger preconizat de el în vara anului 1941.

Nici alte popoare nu se bucurau de aprecierea führerului: „Ungurul de rând este la fel de leneş ca şi rusul. Este prin firea lui un rătăcitor al stepelor". Pe de altă parte, Hitler avea o părere foarte bună despre italieni: „italianul munceşte ca o albină". Şi despre ţărănimea română avea o opinie pozitivă, apreciind-o ca fiind „sobră şi cinstită", dar nepregătită pentru activităţi industriale; de aceea, „Antonescu trebuie să-şi aşeze acum statul pe agricultură".

În lungile sale monologuri, referirile la război sunt puţine. Una dintre ele, din 17 octombrie 1941, se referă la România: „Odată cu ocuparea Odessei, războiul s-a terminat, practic, pentru România. Nu-i rămâne decât sarcini de securizare". Hitler ştia că România a intrat în război pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord ocupate de sovietici (cu acordul Germaniei) în iulie 1940. Cu toate acestea, i-a cerut lui Antonescu să continue lupta până la înfrângerea Rusiei, susţinând că graniţele se vor stabili la sfârşitul războiului, când se va aprecia contribuţia fiecărei ţări la victorie.

Surprinzătoare ni s-a părut afirmaţia din noaptea de 21 spre 22 octombrie 1941: „Sunt un şef de război împotriva voinţei mele: nu mă dedic afacerilor militare decât pentru că nu am în

momentul de față pe nimeni care să poată face acest lucru mai bine decât mine. Dacă am avea azi un Moltke, l-aș lăsa pe el să facă". Foarte probabil că nu le-a expus acest punct de vedere generalilor și mareșalilor Reichului.

În 14 octombrie 1941 spunea: „În acest moment mă gândesc la chestiunile militare în medie zece ore pe zi", iar în 4 ianuarie 1942 s-a referit la luptele din Africa: „Rommel ar fi avut nevoie de încă 200 de tancuri" care nu au ajuns la timp, dar încă nu abandonează partida: „îi trimit lui Rommel ce-i trebuie".

În noaptea de 26/27 februarie 1942 mărturisea că cele trei luni de iarnă „m-au călcat pe nervi", dar avea bucuria că începea primăvara. „Astăzi pot să spun: în primele două săptămâni din decembrie, am pierdut 1 000 de panzere și 2 000 de locomotive au rămas în pană" din cauza vremii. Acum răuvoitorii „trebuie să-și înmormânteze speranțele că vom sfârși precum Napoleon!", adică se va împotmoli în zăpezile rusești. Istoria a demonstrat că armata germană a suferit o grea înfrângere la Stalingrad și cotul Donului, fiind nevoită să se retragă din Uniunea Sovietică, iar Hitler a avut un sfârșit chiar mai dramatic decât Napoleon Bonaparte.

Hitler a abordat de mai multe ori problema organizării Europei după victoria Germaniei. Aprecia că el era predestinat să conducă acest continent: „Mă simt numai ca executorul unei sentințe istorice". Era convins că „vom avea de administrat un continent" și că „mi se pare un lucru admirabil să construim o ordine economică generală germană și în Europa". Estima că „limba noastră va fi peste o sută de ani limba Europei".

A insistat pe ideea că „securitatea Europei nu este de conceput decât cu o condiție: dacă extindem frontiera europeană până în Ural. Nu trebuie să existe un stat rus organizat la vest de această linie". În partea europeană intenționa să aplice metoda engleză de conducere a imperiului colonial: „Spațiul rus

este India noastră. La fel ca și englezii, îi vom domina cu o mână de oameni". Teritoriul Rusiei „trebuie atribuit pentru totdeauna unor stăpâni germani", deoarece rușii „sunt analfabeți în momentul de față, așa trebuie să și rămână". A emis o idee cel puțin bizară: „În orașele ruse nu vom pătrunde, acestea trebuie distruse în întregime. Nu avem de ce să ne facem remușcări în această privință. N-o să ne jucăm de-a dădacele pentru copii, nu avem absolut nicio datorie față de locuitori". Declara că: „Mă lasă rece gândul de a șterge de pe hartă Petersburgul și Moscova".

Având în vedere mărimea spațiului pe care urma să-l administreze, Hitler afirma că „trebuie să-i atragem pe norvegieni, pe suedezi, pe danezi, pe olandezi în teritoriile noastre din Est".

A stăruit asupra Ucrainei, care va „deveni într-o zi grânarul Europei", iar sudul acesteia, „mai ales Crimeea, trebuie să fie populată de coloniști exclusiv germani". Considera că trebuiau făcute „accesibile frumusețile din Crimeea printr-o autostradă".

În privința țărilor baltice, Hitler nu avea încredere în băștinași, astfel că vor fi aduși „coloniști norvegieni, olandezi, ba chiar cu titlu individual suedezi".

Dintre țările nordice aprecia Norvegia, care „trebuie să devină pentru noi centrala electrică a nord-estului Europei". Elveția nu era apreciată, astfel că pe locuitorii ei „nu-i vom putea face nimic altceva decât hangii".

A reluat ideea că „România ar face bine să renunțe pe cât posibil la propria industrie și să se integreze în piața germană pentru a-și vinde acolo produsele agricole, mai ales grâul și pentru a primi în schimb produsele industriale de care are nevoie".

Preconiza construirea de căi ferate și autostrăzi. Dunărea urma să fie legată prin Marea Neagră de Nipru și Don, iar prin construirea canalului Dunărea–Oder „vom avea un circuit economic de dimensiuni nemaivăzute vreodată". Pentru

dezvoltarea transportului terestru, cu mașinile, se vor rezerva „400 000 ha pentru cultura cauciucului, pentru a acoperi nevoile" de anvelope și roți.

În concepția lui Adolf Hitler, Germania urma să cunoască prefaceri profunde. „Pentru a rezolva criza de locuințe, vom construi imediat ce va fi pace 1 milion de locuințe în cinci ani. Construcția unei case nu trebuie să dureze mai mult de trei luni". Capitala Germaniei va trebui să „reprezinte încarnarea a tot ce se poate face mai bine cu mijloacele actuale", iar cel care intra în cancelaria Reichului „trebuie să aibă impresia că sosește în fața stăpânului lumii". Era convins că Berlinul va fi „mai frumos decât Parisul".

Mai multe monumente urmau să aducă elogii armatei și poporului: „peste o mie de ani vor exista – ca mărturie a gloriei sale – monumentele de la Berlin: arcul de triumf, panteonul soldaților, panteonul poporului". Toate „trebuie să-ți taie răsuflarea. Numai în felul acesta vom fi în măsură să punem în umbră singurul nostru concurent, adică Roma. Marea sală a poporului va arăta în așa fel încât prin comparație cu ea [catedrala] Sf. Petru și piața sa nu vor exista".

La Nürnberg „voi face un muzeu al Germaniei, va deveni ceva grandios". Königsbergul se bucura de o atenție specială. În acest oraș va fi construit „un muzeu unde va merge tot ce am găsit în est, apoi o operă mare și în al treilea rând o bibliotecă".

A abordat și problema eventualei sale retrageri de la conducerea Germaniei. În 24/25 februarie 1942 mărturisea: „Nu mai pot să vorbesc așa de mult! Și mă gândesc să mă retrag când voi vedea că nu pot să-mi asum congresul [partidului] în vechile forme. Cel mai obositor este să stai ore întregi în picioare în timpul defilării. Mi s-a întâmplat deja odată să mă ia cu amețeală".

Știa că unii credeau „că îmi va fi dificil să abandonez activitatea actuală. Nu, va fi cea mai frumoasă zi din viața mea

atunci când voi scăpa de toate grijile, frământările și necazurile. O voi face atunci când, după sfârșitul războiului, îmi voi fi îndeplinit sarcinile politice. Atunci aș vrea să mă las cinci sau zece ani în voia gândurilor mele și să le scriu. Războaiele vin și se duc, ceea ce rămân sunt operele de cultură". Considera că „nu trebuie să fie führer pe viață. După un anumit timp, șeful statului trebuie să iasă la pensie".

Fiind convins că era o mare personalitate a omenirii, Hitler afirma că, după moarte, s-ar „simți bine în compania istorică în care mă recunosc, dacă există un Olimp. În cel care voi intra eu vor fi spiritele cele mai luminate ale tuturor timpurilor".

Evident, în carte sunt și multe alte aprecieri, considerații, abordări pe care cititorii le vor afla cu interes. Notele din subsol, substanțiale și bine-venite, îi vor aduce, de fiecare dată, pe terenul realității istorice.

Cu certitudine, aceștia vor cunoaște un „alt Hitler" decât cel îndeobște știut și mai ales vor înțelege mecanismele gândirii sale. În fond, monologurile cuprinse în acest volum reprezintă o continuare și o „aducere la zi" a ideilor enunțate în *Lupta mea* (Editura Beladi, Craiova, 1999), astfel că se poate face o comparație între cele scrise la începutul carierei sale politice și cele din apropierea amurgului (Hitler avea să moară peste trei ani).

Ca de obicei, Editura Corint promovează cărți de istorie incitante, care proiectează noi lumini asupra unui trecut nu foarte îndepărtat. Sunt convins că volumul *Însemnări intime și politice (iulie 1941 – martie 1942)* va oferi cititorilor o reală satisfacție intelectuală.

IOAN SCURTU

Introducere

Noutatea lucrării de față nu constă în dezvăluirea existenței însemnărilor lui Hitler din timpul campaniei împotriva URSS, căci despre acestea se știa încă din 1951, ci în conștientizarea calității foarte precare a edițiilor precedente și a importanței acestui document pentru studiul istoric încă în curs de desfășurare al personalității, gândirii și acțiunii dictatorului german, la 70 de ani după moartea sa violentă.

Textele contemporane cu evenimentele care pot fi atribuite lui Hitler însuși nu sunt foarte numeroase, cu excepția discursurilor sale publice. Dacă ne gândim fie și numai la acest aspect, documentul de față prezintă o importanță aparte, pentru că este o prelungire și o completare a volumului *Lupta mea*.

Vom vedea aici cum arată nazismul în starea lui nativă, în confruntarea cu provocările pe care și le lansează el însuși. Într-adevăr, talazul de cuvinte începe în anul în care planeta începe să se mobilizeze împotriva lui, adică în vara anului 1941, în săptămânile care au urmat după invadarea Uniunii Sovietice. Din acest moment, a început adevărata sa *luptă*, care se desfășoară chiar de la bun început foarte prost, cu o rezistență din partea sovieticilor care îi lasă lui Churchill timpul necesar pentru a implica Statele Unite ale Americii în război.

Aceste realități proiectează în privirea profetului halucinant căruia totul îi reușea o spaimă crescândă, puțin perceptibilă pentru ascultătorii lui, dar developată ca o fotografie de analiza istorică efectuată în observațiile care însoțesc textul.

Început în elanul unei înaintări rapide în URSS care lăsa să se întrevadă un deznodământ apropiat și favorabil pentru germani, textul reunește la început o înșiruire de principii teoretice și dispoziții practice în vederea organizării fără întârziere și fără scrupule a „noului spațiu". Dar, în martie 1942[1], în momentul în care volumul de față se încheie cu repetarea din ce în ce mai neputincioasă a postulatelor de bază, nu de mult încă atât de rodnice, realitatea începe să se impună: victoria atât de așteptată nu se prezintă la rendez-vous și opoziția sovieticilor este în continuă creștere. În același moment, se conturează și se decide masacrarea evreilor din Europa, dezvăluindu-și caracterul de răzbunare și de conjurație în același timp.

Între 1951 și 1980, această carte s-a numit succesiv *Însemnări de la masa lui Hitler*, *Însemnări libere despre război și pace* și *Monologuri de la Cartierul General al führerului*. Toate titlurile erau tributare aceleiași viziuni despre Hitler și despre nazism: un dictator foarte rău, rupt de realitate, care, după ce își termina treaba, divaga în fața ascultătorilor care auziseră de o mie de ori aceleași tirade fără a îndrăzni să întrerupă fluxul, nici să părăsească încăperea ca să se destindă în timpul zilei, sau să se ducă la culcarea, noaptea.

Or, este cât se poate de clar că este vorba de directive. Heinrich Heim și Henry Picker, secretarii angajați de Martin

[1] Aici este și cezura din ediția Genoud (cf. *infra*) și ea se impune atât din rațiuni de echilibru între cele două volume, cât și datorită faptului că, în continuare, notițele sunt luate și redactate nu de Heinrich Heim, ci de Henry Picker.

Bormann să ia notițe, triază în mod vizibil ceea ce considera util superiorul lor pentru a îndruma cadrele mișcării și ale statului nazist. Trebuie să amintim aici că, din momentul în care Rudolf Hess a fost făcut prizonier de britanici în 1941, Martin Bormann a fost acela care i-a urmat la conducerea Partidului Național-Socialist. El va face parte de acum înainte din anturajul zilnic și intim al führerului, pe care nu-l va mai părăsi decât în momentul sfârșitului Germaniei naziste.

Heinrich Heim (1900–1988) era un jurist bavarez care lucra în cadrul serviciilor juridice ale NSDAP[1], fiind totodată asistent al lui Hess, apoi al lui Bormann. Nu a relatat niciodată despre condițiile în care lua notițe și nici despre eventualul scop al acestora. Spre deosebire de ediția sa, cartea lui Henry Picker (1912–1988) din 1963, prolixă și succintă, conține relatări greu de crezut. Se știe că după război unii naziști au tăcut, în timp ce alții au dat cât mai multe declarații pentru a convinge că „nu-și făceau decât datoria", iar că aceasta era „pur tehnică". Dacă Heim este un reprezentant perfect al primei categorii, Picker o încarnează de minune pe cea de-a doua. El l-ar fi cunoscut pe Hitler doar pentru că acesta era prieten cu tatăl lui și fusese chemat numai pentru competențele lui juridice la Cartierul General (sigur că această instituție nu era complet lipsită de preocupări juridice; totuși nu era cazul să i se împărtășească secrete militare unui jurist sceptic la adresa regimului, indiferent cât de competent ar fi fost) și nu ar fi luat notițe, aproape în mod clandestin, decât din proprie inițiativă,

[1] Titulatura oficială era Partidul Muncitoresc Național-Socialist German, dar vom utiliza în continuare acronimul NSDAP, din limba germană (*Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei*). A se consulta în acest sens și lista de abrevieri de la sfârșitul acestui volum (n. red.).

căci considerase regretabil să lase să se piardă afirmații care ar fi putut fi utile într-o bună zi istoricilor[1].

În legătură cu rolul lui Martin Bormann, dispărut în 1945 în vâltoarea atacului final asupra Berlinului, nu se știe nimic precis, decât că ținea atât de mult la aceste însemnări, încât a pus să fie dactilografiate cu multă atenție și să fie păstrate cu grijă. Nu putem acorda prea multă încredere informațiilor prezentate în 1952, într-o introducere la prima ediție franceză, semnată de omul de afaceri elvețian François Genoud[2], care achiziționase textul de la un colecționar italian[3]. Fără a menționa sursa, ne dă indicații vagi și neverosimile. Afirmațiile lui Hitler au părut demne de a fi păstrate. Cui anume? Genoud nu-i numește aici nici pe Picker, nici pe Bormann și nici pe altcineva. Hitler – căruia acest misterios personaj i-ar fi oferit drept pretext că spusele lui ar putea servi drept bază pentru redactarea unor dispoziții –, ar fi consimțit, cu obligația să le poată reciti în orice clipă. Acesta este momentul în care intervine Bormann. Găsind ideea excelentă, însărcinează „niște funcționari" să ia notițe. Ei se pierd în mulțimea colaboratorilor (pentru a-și păstra spontaneitatea, Hitler trebuie „să uite" că afirmațiile lui sunt consemnate) și stenografiază discret discursul șefului (ceea ce confirmă o informație a lui Picker, care vorbește când despre stenografie, când despre un cod personal). Imediat după aceea, textul era dactilografiat, apoi recitit și corectat de Bormann și în cele din urmă clasat în arhiva sa.

---

[1] Henry Picker, *Hitlers Tischgespräche im Führerhauptquartier, 1941–1942*, Seewald, Stuttgart, 1963, postfață.

[2] Adolf Hitler, *Libres Propos sur la guerre et la paix: recueillis sur l'ordre de Martin Bormann*, 2 volume, prefață de Robert d'Harcourt, Flammarion, Paris, 1952–1953.

[3] Așa cum a relatat mult mai târziu. Vezi Pierre Péan, *L'extrémiste: François Genoud, de Hitler à Carlos*, Fayard, Paris, 1997.

Confruntând aceste date dispărute cu textul însuși, care abundă în recomandări precise, tratează în detaliu anumite chestiuni înainte de a trece la următoarele și comportă, în general, puține repetări, ne dăm seama că s-a intervenit în text.

Într-adevăr, de ce să nu ne imaginăm că dictatorul-profet nu ar fi fructificat timpul servirii mesei de seară și al conversațiilor de după aceea până la culcare pentru a discuta probleme civile și chestiuni generale la începutul unei campanii militare care îi absorbea cel mai mult timp?

Se știe că, începând din anii 1960, o școală de istorici multă vreme dominantă și botezată „funcționalistă"[1], avea obiceiul și aproape deviza de a vorbi cât mai puțin posibil despre șeful suprem nazist și de a atribui subordonaților lui cele mai multe inițiative. François Genoud, reducând în 1952 până la minimalizare rolul lui Bormann, face un fel de funcționalism *avant la lettre*, din motive care transpar din introducerea sa: intenționează să publice și să vândă dezvăluiri despre un Hitler intim, spontan, câtuși de puțin preocupat să pozeze și să-și calculeze efectele. Or, cercetările efectuate în ultimele trei decenii au ajuns la aceeași concluzie: protagonistul nostru este în mod constant implicat într-un spectacol (se vede pe sine ca un erou de epopee); nimic nu-l interesează mai mult decât imaginea pe care și-o creează și cea pe care o va lăsa posterității.

Genoud asigurase chiar el traducerea din germană în franceză. Aceasta prezintă câteva soluții fericite, dar lasă mult de dorit în privința criteriilor științifice necesare și indispensabile pentru a înțelege fără a deforma un cuvânt atât de greu de consecințe. Traducerea prezintă și erori majore asupra unor chestiuni adesea anecdotice, dar uneori fundamentale.

---

[1] A fost inițiată în anii 1960 de doi savanți vest-germani, Martin Broszat (1926–1989) și Hans Mommsen (1930–2015).

Aşadar, vom zâmbi văzând că o botează pe Winifred Wagner, nora compozitorului, cu prenumele văduvei sale, Cosima. Dar zâmbetul se transformă în mânie când constatăm în ce măsură se înşală în privinţa importantei ceremonii din 21 martie 1933 care a înfiinţat regimul nazist şi ne oferă – disprețuind textul – o interpretare complet eronată. În acea zi, Hitler a pus vechile elite germane să-i binecuvânteze guvernul la Potsdam, în biserica protestantă care adăposteşte mormintele regilor Prusiei. Reichstagul – a cărui alegere o impusese în 5 martie în contextul incendierii sediului acestuia – era reunit acolo, în spatele preşedintelui Hindenburg şi a miniştrilor, care, în cea mai mare parte, erau conservatori şi mai mult sau mai puţin rezervaţi în privinţa nazismului, la fel ca şi preşedintele însuşi. Pentru a ajunge la locurile lor, toţi defilaseră prin faţa unui tron gol, care evoca personalitatea împăratului Wilhelm al II-lea (exilat în Olanda şi nutrind mai mult ca oricând speranţe de restaurare).

În 13 decembrie 1941, Hitler relatează în felul următor un detaliu din acea zi:

> Dacă atunci aş fi început să mă înfeudez faţă de Biserică – noi ne-am dus la morminte, în timp ce oamenii de stat erau în biserică – astăzi aş împărtăşi soarta Ducelui.

Mormintele despre care vorbeşte Hitler sunt cele ale martirilor naziştii, adică ale membrilor SA[1] căzuţi în încăierările de stradă – este suficient să ştii să citeşti ca să afli aceste informaţii din presa vremii. Frecventând biserica unde sunt adăpostite rămăşiţele pământeşti ale Hohenzollernilor, conducătorii

[1] Acronimul de la Sturmabteilung („Batalioanele de asalt", în limba germană), organizaţia paramilitară a naziştilor, care au jucat un rol important în ascesiunea lui Hitler în anii 1920–1930. Erau folosite atât pentru protejarea întrunirilor naziste, cât şi pentru atacarea membrilor celorlalte partide politice (n. red.).

naziști își înscriu „revoluția lor națională" în tradiția germană; absentând de la oficierea slujbelor religioase[1], Hitler și Goebbels (singurii miniștri naziști în mod oficial catolici la acea dată în guvernul format în 30 ianuarie 1933 și remaniat în 13 martie) evită să se înfeudeze față de orice confesiune și își impun propriul lor cult „revoluționar".

Din păcate, Genoud scrie: „Noi am mers *direct* la mormintele *regilor*, pe când ceilalți *se duceau* la slujba religioasă". Nu și-a dat nici măcar osteneala să recitească presa – sau cel puțin pagina corespunzătoare din jurnalul lui Goebbels, publicat în 1934 și figurând fără îndoială în biblioteca unui tânăr exaltat care îi strânsese cândva mâna lui Hitler în 1932. Vom remarca în treacăt, dincolo de sensuri greșite și adăugiri, exprimarea neglijentă „ceilalți" în loc de „oamenii statului" – o formulare cât se poate de interesantă. Hindenburg și miniștrii care

[1] S-au oficiat, de altfel, două slujbe: una la biserica protestantă Nikolaikirche și cealaltă, pentru personalitățile catolice, într-o biserică având hramul Sf. Petru și Pavel. Hitler și Goebbels erau așteptați în cea de-a doua și cotidianul nazist *Völkischer Beobachter* menționa a doua zi într-un comunicat că nu se prezentaseră. S-au dus la mormintele luptătorilor mișcării lor din cauza interdicției, încă neraportate, care nu permitea acordarea sacramentelor catolice membrilor partidului nazist. Această măsură avea să fie abolită în 28 martie. Vezi François Depla, *Une histoire du Troisième Reich*, Perrin, Paris, 2014, p. 80. Cu toate acestea, fără îndoială pentru a nu-i sfida încă pe față pe conservatori, naziștii adoptaseră o jumătate de măsură, pe care Hitler are mare grijă să n-o amintească aici: îi lăsaseră pe cei doi miniștri oficial luterani, Göring și Frick, să asiste la slujba protestantă alături de Hindenburg, și pe șeful SS, Himmler (pe atunci mult mai puțin vizibil decât Goebbels), să meargă la slujba catolică, împreună cu 60 de deputați naziști de această confesiune. Toți membrii acestei delegații, inclusiv Himmler, purtau cămașa brună a trupelor SA. Slujbele religioase aveau loc dimineața înainte de adunarea generală, în biserica garnizoanei. Vezi Klaus Scheel, *Der Tag von Potsdam*, Brandebürgisches Verlagshaus, Berlin, pp. 39–41.

nu erau naziști puteau fi numiți, așa cum se întâmplă în cele mai multe lucrări, „conservatorii". Hitler le spune „oamenii statului", ca și când el, care deținea funcția de prim-ministru, nu ar fi fost om al statului! Aceasta spune foarte mult despre concepțiile sale politice. Statul nu este decât un instrument – și atât timp cât nu-i stăpânește toate pârghiile de comandă (ceea ce va face după decesul lui Hindenburg din 2 august 1934) – îl simte ca pe un corp străin.

Cât despre ediția engleză, publicată în 1953, suntem destul de bine informați cu privire la geneza ei, din două surse. În primul rând, datorită prefațatorului, Hugh Trevor-Roper, celebrul istoric britanic, care a redactat două prefețe la aproape o jumătate de secol distanță, una în 1953, cealaltă în 2000, cu ocazia unei reeditări. Mai ales în cea de-a doua oferă informații interesante. A doua sursă este jurnalistul Pierre Péan, pe care Genoud, înainte de a se sinucide în 1996 din cauza unor probleme de sănătate, l-a invitat ca să-i facă o confesiune-testament. Reiese că unul dintre cei doi traducători englezi, prezentat în carte drept „R.H. Stevens", nu era altul decât Richard Stevens, agent al Intelligence Service, capturat de SS în 9 noiembrie 1939, în timpul incidentului extravagant de la Venlo[1] și prizonier de război până la încheierea conflictului, împreună cu Sigismund Best, complicele lui. Este ciudat să încredințezi traducerea unui text tocmai unei persoane care are motive personale să-l deteste pe autorul acestuia, dar, în sfârșit, inconvenientul ar fi fost mai degrabă o prea mare fidelitate a lucrării sale! Căci nu se

[1] În 9 noiembrie 1939, în urma unei operațiuni a serviciilor secrete germane, desfășurate la Venlo (Olanda), au fost răpiți și duși în Germania doi agenți secreți britanici, suspectați că se implicaseră într-un atentat împotriva führerului. Incidentul a fost folosit de Hitler pentru a justifica atacul împotriva Olandei, stat neutru (n. red.).

îndepărtează niciun pas de traducerea *franceză*... fără îndoială din motive în primul rând comerciale. Genoud era într-adevăr urmărit din inițiativa editorului german al unei prime cărți a lui Picker[1] și intenționa să-și salveze drepturile asupra ediției engleze, susținând că nu avea nimic de-a face cu cea germană, căci nu era decât o transcriere a propriei sale lucrări.

În definitiv, indiferent care au fost preocupările exacte ale lui Genoud, constatăm că lucrarea lui:

- este mai preocupată de lizibilitate decât de exactitate;
- comportă o doză puțin obișnuită de erori și neglijențe;
- se dispensează de notele explicative, dar le înlocuiește parțial cu glose inserate în corpul textului fără a fi semnalate, atunci când nu sare pur și simplu peste pasaje complicate;
- a trecut aproape ca atare în versiunea engleză[2].

Prima ediție satisfăcătoare a fost cea germană a lui Werner Jochmann din 1980[3]. Editorul intrase – nu ne spune cum[4] – în posesia documentului pe care lucrase Genoud.

Ediția de față pornește în întregime de la această versiune, cel puțin pentru primul volum.

---

[1] Herny Picker, Gerhard Ritter, *Tischgespräche im Führerhauptquartier*, Athenäum, Bonn, 1951.

[2] Vom găsi pe parcursul acestui text alte exemple de greșeli de traducere comise de Genoud, la fel ca și într-un articol online: www.delpla.org/site/articles/articles-8-102+hitler-parle-alias-propos-de-table-de-l.php.

[3] Werner Jochmann, *Monologe im Führerhauptquartier, 1941–1944*, Knaus, Hamburg, 1980.

[4] Dar ne spune Trevor-Roper, în prefața sa la ediția din 2000 (cf. *supra*): Genoud s-a lăsat convins de editorul german să prezinte, în sfârșit, textul achiziționat de la colecționarul italian. Îi era însă teamă de o acțiune judiciară din partea lui Picker și din acest motiv scosese notițele luate în absența lui Heim, de unde și întreruperea din martie până în august 1942, care nu se referă și la volumul de față.

Cartea lui Jochmann nu mai există în momentul de față decât în forma sa inițială, legată și scumpă, ceea ce sugerează că a fost destul de puțin citită, chiar și în Germania. Dar este citată de autori valoroși în ultimele trei decenii, mai ales în dezbaterile referitoare la geneza Soluției Finale, care s-au înmulțit de la sfârșitul anilor 1980 și analizează amănunțit numeroase tirade ale lui Hitler din toamna anului 1941 împotriva evreilor.

Nu este mai puțin adevărat că, timp de aproape 30 de ani, a circulat o versiune franco-engleză deplorabilă, care a contaminat numeroase analize (printre care și pe a mea). Poluările de acest fel persistă și ediția Jochmann nu a reușit până acum să corecteze în întregime erorile induse de cele precedente. Dovadă că reeditările din anii 2000 și 2007 ale ediției engleze din 1953 au apărut fără cea mai mică schimbare!

Singurul reproș pe care îl putem face cărții lui Jochmann – în afară de titlu[1], de câteva confuzii minore[2] și greșeli de tipar – este că livrează un text brut, aproape fără comentarii, cu note pur și simplu artificiale[3].

---

[1] *Monologe im Führerhauptquartier*: există și părți dialogate și, mai ales, scopul fiind să se consemneze cuvintele șefului, cele ale subalternilor nu erau înregistrate decât atunci când le explicau mai bine pe ale acestuia. Pe lângă aceasta, ce-i drept, în mod excepțional, unele însemnări sunt făcute la Berlin sau în timpul unei călătorii.

[2] Cea mai supărătoare atribuie de două ori (pp. 440 și 454) baroanei Kläre von Abegg (1874–1936), comanditară și tovarășă de excursii a lui Hitler, prenumele ziaristei elveține Lily Abegg (1901–1974), specialistă în Japonia. Vezi Albert Feiber, „Gutachten über Max und Maria Wuz", *IfZ*, 17 mai 2013, www.ifz.muenchen.de/fileadmin/user_upload/Vierteljahreshefte/Beilagen/Feiber_Gutachten_Wutz.pdf.

[3] Pentru a clarifica cele mai multe, dar nu toate numele citate. Am lăsat și eu neelucidate vreo zece persoane, de altfel necunoscute. Lui Jochmann i se mai poate reproșa și faptul că nu a criticat traducerea lui Genoud și avatarurile ei anglo-saxone, în timp ce tună și fulgeră împotriva cărților rivale în germană, bazate pe însemnările lui Picker. Jochmann

Or, ar fi util să confruntăm aceste pagini cu toată documentația disponibilă, atât în legătură cu alte exprimări ale führerului și mărturii cu privire la el, cât și cu privire la evenimentele

---

merge chiar până acolo încât absolvă ediția Genoud, atunci când afirmă: „Deoarece aceste traduceri ale unei surse atât de importante sunt foarte utilizate în studiile internaționale, este timpul să facem în sfârșit accesibil textul original. Acest lucru este cu atât mai urgent, cu cât anumiți termeni proprii național-socialismului nu pot fi traduși decât într-un mod imperfect. Încercând să retraducem aceste expresii, au fost introduse erori și s-au deformat puternic interpretările" (Werner Jochmann, *Monologe im Führerhauptquartier, 1941–1944*, Knaus, Hamburg, 1980, pp. 10–11). Numai doi autori care nu sunt specialiști universitari în nazism au semnalat, din câte știu eu, calitatea proastă a ediției franceze și a traducerii sale în engleză: istoricul american Richard C. Carrier (*Hitler's Table Talk; Troubling Finds*, „German Studies Review", vol. 26, nr. 3, octombrie 2003, media.8ch.net/pdfs/src/1429265963793.pdf) și Gilles Karmasyn, autorul site-ului *Pratique de l'histoire de dévoiements négationnistes* (*L'antisémitisme mortifère d'Hitler*, phdn.org/histgen/hitler/declarations.html). Cu toate acestea, acești critici își propun mai ales să-l prezinte pe Genoud ca falsificator cu preocupări ideologice. Unul dintre ei insistă pe chestiunile religioase (Genoud ar încerca în mod greșit să-l prezinte pe Hitler ca fiind ateu), celălalt asupra persecutării evreilor (încercând să atenueze mărturisirea). Acești critici nu fac mare caz de preocupările lui comerciale, după părerea mea mai hotărâtoare, atât printr-o cursă contra cronometru cu editorul german al lui Picker, cât și prin preocuparea prioritară pentru a asigura distribuirea volumului unui public mai larg, fie ea chiar și în detrimentul exactitudinii. Ultima reeditare în engleză din 2007 reia încă o dată traducerea din 1953. Ea este prefațată de un mare specialist în politica externă a celui de-al Treilea Reich, dublat de un mare descoperitor de documente naziste, americanul Gerhard Weinberg. Acesta semnalează existența criticii lui Carrier și se străduiește să justifice interesul cărții prin anexele sale inedite (care nu se referă la perioada acoperită în volumul de față), dar trece sub tăcere lipsa de valoare a traducerii pe care o prefațează, constatând la fel ca și Carrier că aceasta pornește de la un text francez, nu german. Vezi Hugh R. Trevor-Roper și Gerhard L. Weinberg (ed.), *Hitler's Table Talk, 1941–1944. Secret Conversations*, Enigma Books, New York, 2007.

politice și militare (mai ales cele care se referă la campania din Rusia și la Soluția Finală) și cu toate lucrările istorice și aferente, ca să nu mai vorbim despre noile cercetări de arhivă pe care le menționează câteva informații, de altfel, inedite.

Nu vom găsi însă aici decât schițarea acestei lucrări: este mai presus de puterile unui singur om, dacă nu-și petrece cu ea jumătate din viață. Glosele ar deveni în acest caz mult mai lungi decât textul, iar volumul ar dobândi o dimensiune imposibilă.

Confrunt așadar afirmațiile lui Hitler cu documentația de bază publicată, așa cum am procedat cândva când am publicat arhivele generalului Doumenc.[1]

Rezultatul este o carte de o lungime rezonabilă, care inițiază piste de cercetare și de reflecție. Textul este urmat de repere cronologice, care permit situarea discursului lui Hitler prin raportare la evenimentele contemporane.

O primă serie de concluzii va fi trasă la sfârșitul volumului, înainte de concluziile generale care vor urma într-un al doilea volum, după restul consemnărilor.

Urmează în continuare documentul așa cum a fost transcris sub răspunderea lui Heinrich Heim, din iulie 1941 până în martie 1942.

---

[1] Vezi François Delpla, *Les papiers secrets du général Doumenc*, Olivier Orban, Paris, 1992. De atunci am mai scris, pe lângă alte două cărți generale despre nazism, zece monografii despre anumite chestiuni specifice (oprirea în fața localității Dunkerque, Montoire, Hitler și femeile etc.) și valorific aici aceste cercetări pentru a clarifica unele dintre afirmațiile lui Hitler.

1941

5 iulie 1941[1]

Ceea ce ne lipseşte este o imagine de ansamblu a elanului vital al popoarelor, a modului lor de trai. Diferenţa dintre mişcarea populară fascistă[2] şi mişcarea populară rusă este că mişcarea fascistă s-a încadrat în mod spontan în făgaşele societăţii antice romane, în timp ce mişcarea rusă duce la anarhie.

Rusia nu caută să depăşească orizontul spaţiului său pentru a se interesa de forme mai largi de viaţă socială. Unele popoare trăiesc în aşa fel încât la ele mai multe familii nu formează un tot. Când în Rusia se edifică un stat în sensul occidental al termenului, acesta nu este decât rezultatul unei constrângeri.

Într-un anume sens, toată cultura umană (frumosul), este rezultatul unei constrângeri, pe care o numim educaţie.

---

[1] Cu excepţia situaţiilor în care se indică altfel, afirmaţiile sunt consemnate la Cartierul General pe care l-a ocupat Hitler, cu unele întreruperi, între 23 iunie 1941 şi 20 noiembrie 1944. Acesta este situat în Prusia Orientală, în apropiere de Rastenburg, şi este cunoscut sub numele de cod *Wolfsschanze* („Vizuina lupului").

[2] Mişcarea fascistă trebuie înţeleasă aici în sens restrâns: nu este vorba decât despre acţiunea lui Mussolini în Italia.

Popoarele ariene au o tendință firească spre activitate[1]. Un om precum Krümel[2] este activ din zori până în amurg; altul nu încetează să gândească; italianul muncește ca o albină. În ochii rusului, culmea creației culturale este votca; idealul lui: să nu facă niciodată decât ceea ce este indispensabil. Concepția noastră despre muncă (să muncim și iar să muncim!) – așa cum poate un arian o așteaptă de la el – este pentru rus o suferință.

Ne putem întreba dacă se poate supraviețui în Rusia fără ajutorul popilor[3]. Preotul este cel care l-a consolat pe rus când a fost obligat să muncească, spunându-i că va profita de aceasta pe lumea cealaltă. Rusul nu se va decide să muncească decât în cadrul unei organizații rigide, dar este incapabil să se organizeze singur; poate fi organizat numai de alții; picătura de sânge arian pe care unii dintre ei o au în vine este cea care a dat poporului rus invențiile și un stat organizat[4]. Este nevoie de o mână fermă care să țină frâiele și să impună o autoritate justă în orice

[1] Tendința naturală spre activitate a popoarelor ariene este un refren la fel de vechi ca și nazismul: Hitler dezvoltase deja această temă timp de câteva minute bune cu ocazia primului său mare discurs antisemit, din 13 august 1920. Vezi François Delpla, *Hitler*, Grasset, Paris, 1999, anexă la capitolul 3.

[2] Krümel este bucătarul lui Hitler (vezi Werner Jochmann, *Monologe...*, *op.cit.*, p. 415); dar aceasta nu este decât porecla lui (care înseamnă „firimitură"). De fapt, era din Berlin și se numea Otto Günther, ne spune secretara Traudl Junge în cartea sa *Până în ultima clipă: secretara lui Hitler își povestește viața*, în românește de Sanda Munteanu, în colaborare cu Melissa Müller, Editura Vivaldi, București, 2005.

[3] Așadar, Hitler se gândește să-i reintroducă pe preoții alungați cândva de Stalin din majoritate parohiilor! Dar va renunța curând (cf. *infra*).

[4] Cel care se crede pe punctul de a cuceri Rusia își justifică disprețul pentru „rasa" locuitorilor ei. Se lovește de o contradicție: acest popor seamănă cu multe altele, cu masele lui rurale puțin cultivate, contrastând cu o elită intelectuală, politică și administrativă. Dar nu face nimic: există și „o picătură de sânge arian" care s-a amestecat cu sângele mediocru local.

împrejurare. Calul care nu mai este ținut în mână își pierde repede rudimentele de educație care i-au fost inculcate. În America, s-a văzut că este suficient să evadeze numai câțiva cai, pentru ca în câteva decenii să se formeze herghelii imense de cai sălbatici: calul a revenit foarte repede la natura lui. La fel, și rusul are instinctul de a se întoarce la starea naturală, adică la formele de viață familială. Mama rusoaică se va ocupa de copiii ei ca o iepuroaică. Cu tot ceea ce caracterizează instinctul matern. Dar rusul nu-și dorește nimic în plus. Revolta lui în fața constrângerii unei organizări statale – și este întotdeauna o constrângere, deoarece aceasta restrânge libertatea fiecărui membru – este brutală și de o ferocitate oarbă – ceea ce este specific femininului.[1] Când această revoltă dă greș, începe să se lamenteze. Iată ce sunt revoluțiile lui – o reîntoarcere la starea naturii. Maniera lui de a face revoluție nu este decât nihilism.

Șeful continuă:

Cred că mai este petrol în mii de locuri. Cât despre cărbune, știm că reducem rezervele naturale, săpând goluri uriașe în subsol. Dar în ceea ce privește petrolul, s-ar putea ca lacurile din care extragem să fie permanent realimentate din niște rezervoare invizibile.

Omul este poate cel mai periculos microb pe care ni-l putem imagina. Ia în posesie întreg pământul, fără să se întrebe dacă materiile pe care le smulge unei regiuni nu-i sunt necesare

---

Dar numai în cazul unor anumiți subiecți: aceștia sunt cei care vor da viață formelor de organizare care depășesc cadrul familial.

[1] Această asociere a feminității cu revolta „brutală" și „feroce" poate să surprindă, lumea feminină fiind mai degrabă pentru Hitler, mai ales în afirmațiile următoare, caracterizată prin blândețe și delicatețe, violența fiind un monopol al bărbaților, la fel ca și comanda. Dar contradicția nu este decât aparentă: aceste mase rusești în fierbere sunt lipsite tocmai de o conducere bărbătească demnă de acest nume.

acesteia ca să trăiască. Dacă examinăm chestiunea la microscop, poate vom vedea că aceasta este sursa catastrofelor care se produc periodic[1].

Noaptea de 5 spre 6 iulie (ora 23.30–1.50)

(Conversație cu Below[2] pentru a stabili dacă nu ar fi oportun, în vederea subminării moralului dușmanului, să se publice de pe acum fotografii ale tunului de mare calibru, încă necunoscut.

---

[1] În gândirea vorbitorului se amestecă din când în când regnurile naturii: regnul mineral va fi capabil să regenereze regnul organic... în cazul petrolului, dar nu al cărbunelui. Afirmația servește pentru a demonstra că produsele miniere nu ar trebui transportate prea departe de regiunea de extracție. Hitler încearcă să justifice teoria autarhiei (Germania trebuie să exporte și să importe cât mai puțin posibil, ceea ce ar deschide-o și ar închide-o în același timp pentru restul lumii, căci aceasta ar necesita și ar justifica anexarea regiunilor producătoare de materii prime – cum ar fi Ucraina – sau reducerea lor la starea de protectorate – acesta ar fi, de pildă, cazul României... și motivul elogiilor neprecupețite din paginile de mai jos la adresa dictatorului ei, Antonescu). Hitler mai vrea să spună că omul nu trebuie să modifice prea mult natura, căci face parte integrantă din ea. Interesat de științe, este în stare să le dea uitării, în favoarea fantasmelor sale esențiale. Ideea că petrolul se reînnoiește automat în subsol trebuie apropiată de aceea a imperiului european autarhic pe care intenționează să-l construiască prin campania în curs de desfășurare: își va extrage petrolul necesar din Caucaz. Trebuie numai să sperăm că va fi suficient! Și datorită acestui ocol metafizic, ne este permis să sperăm. Astfel nu va fi nevoie nici să exporte mărfuri pentru a finanța achiziționarea petrolului, nici să-și dispute cu Anglia resursele din Orientul Mijlociu sau cu Statele Unite ale Americii pe cele din Texas și din Venezuela, ca să citățm principalele zăcăminte cunoscute la acea dată. Pe de altă parte, această circulație subterană a petrolului ne duce cu gândul la sânge – un fluid omniprezent în imaginarul nazist.

[2] Nikolaus von Below (1907–1983), adjutant militar al lui Hitler pentru problemele aeriene. Păstrez termenul german *Adjutant* pentru a-i desemna pe colaboratorii lui apropiați, civili sau militari, cam zece la număr. Șeful adjutanților civili era atunci Julius Schaub, în timp ce Rudolf Schmundt,

Lungă conversație generală referitoare la motoarele automobilelor: primele și ultimele automobile ale führerului[1].)

Vom face accesibile frumusețile din Crimeea printr-o autostradă, acolo va fi pentru noi, ceilalți germani, Sudul. Creta este prea călduroasă și fără păduri. Ciprul ar fi frumos, dar în Crimeea ajungem pe cale terestră, prin Kiev. O altă destinație pentru noi: Croația. Cred că după război va domni o mare fericire.

Șoseaua va apropia popoarele mai mult decât calea ferată, care este ceva impersonal. Ce atu pentru a crea noua Europa! La fel cum a făcut să cadă frontierele din interiorul Germaniei, autostrada va desființa frontierele dintre țările Europei.

Celor care mă întreabă dacă va fi suficient să fixăm frontiera pe Ural, le răspund: într-o primă etapă, este suficient să împingem frontiera acolo. Ceea ce contează este ca bolșevismul să fie nimicit. La nevoie, vom putea să ne reluăm înaintarea dacă se formează un nou centru de rezistență. Moscova, ca centru al acestei doctrine, trebuie să dispară de pe suprafața pământului, imediat după ce vor fi ridicate de acolo toate operele de

---

reprezentant al OKW (*Oberkommando der Wehrmacht* – „Înaltul comandament al forțelor armate"), este șeful adjutanților militari.

[1] Faptul că anumite conversații nu fac decât obiectul unui rezumat (reprodus aici cu litere cursive) este dovada faptului că sistemul este în rodaj; probabil că stenografii aveau instrucțiuni precise cu privire la subiectele acestor prime însemnări și sugerează – deoarece consideră interesante aceste conversații despre propaganda de război sau despre întâmplări din viața lui Hitler – să includă pe viitor subiectele de acest fel în transcrierile lor (cf. *infra*, numeroase relatări detaliate ale lui Hitler despre mașinile sale și modul în care le-a folosit). Un alt indiciu de tatonare este mențiunea „Șeful continuă", care nu se mai regăsește nicăieri în restul însemnărilor. Este și un indiciu că, în starea în care ne-au parvenit, aceste însemnări nu fuseseră redactate pentru a constitui un îndrumar pentru popor sau pentru cadrele partidului. În acest stadiu se punea problema culegerii cât mai fidele a textului.

valoare; nu putem lucra cu muncitorii din uzinele de acolo. Sankt-Petersburg este un oraş incomparabil mai frumos decât Moscova. De astă dată, comorile artistice ale Ermitajului nu trebuie depuse la Kremlin, ca în timpul războiului mondial, ci în castele de la ţară, asta în cazul în care nu au fost deja evacuate în oraşele de la est de Moscova sau pe calea apelor[1].

[1] În acest moment se pare că Hitler vrea să radă Moscova de pe suprafaţa pământului, fără îndoială din motive în primul rând simbolice (să demonstreze în mod strălucit falimentul comunismului, să facă din el un merit al nazismului, să nimicească „un centru al ticăloşiei evreieşti"), dar nu şi Sankt-Petersburgul (pe atunci Leningrad; va veni şi vremea lui, verbal, puţin mai târziu). Cât despre consideraţiile despre mutarea operelor de artă de la Leningrad în altă parte decât la Moscova, acestea par să fie expresia unei dorinţe: ca distrugerea capitalei să poată începe cât mai repede. Însemnările din această primă zi ne dau deja o idee destul de precisă despre conţinutul exerciţiului şi despre finalitatea sa. La două săptămâni după începerea luptelor, la două zile după discursul lui Stalin, Hitler este un învingător potenţial care se grăbeşte să-şi imagineze viitoarea pace şi continuarea operei sale cu alte mijloace, nu întru totul paşnice. Poate că şi alocuţiunea lui Stalin din 3 iulie, după unsprezece zile de tăcere care sugerau că acesta se prăbuşise psihic şi politic, a fost o surpriză neplăcută pentru Hitler, care începe să se teamă că luptele se vor prelungi în mod periculos, cu Churchill în ambuscadă – acesta îşi rostise discursul mobilizator încă din 22 iunie seara şi se adresase tuturor celor care, în Rusia şi în altă parte, nu doresc să-i vadă pe naziştii triumfând. Este esenţial să se transforme intervenţia militară într-un dispreţ de „rasă" faţă de duşman, dublat de voinţa de a acapara definitiv resursele şi cele mai bune terenuri ale acestuia. Noul spaţiu anexat sau cel puţin dominat se va întinde din Crimeea până în Ural, va fi străbătut şi legat de Reich prin căi de comunicaţie moderne şi va forma împreună cu acesta un ansamblu aproape organic şi natural. Două obsesii nu au intrat încă în scenă şi se vor manifesta puternic în zilele următoare: ura împotriva evreilor şi cea împotriva creştinismului. În schimb, triumful iminent în faţa comunismului nu-i inspiră lui Hitler nici cel mai uşor suspin de uşurare şi nici cel mai slab strigăt de victorie, ca şi când, în ciuda propagandei sale, n-ar fi luat niciodată această problemă în serios.

Noaptea de 11 spre 12 iulie

Cred că cine privește natura cu ochii deschiși devine omul cel mai pios din lume – nu în sensul unei religiozități legate de o Biserică, ci al unui sentiment intim.

La sfârșitul secolului trecut, progresul științei și al tehnicii l-au făcut pe om – în elanul liberalismului – să se considere stăpânul naturii, să creadă că va stăpâni curând vântul etc. Dar este suficient un uragan pentru ca totul să se prăbușească precum un castel din cărți de joc.

În orice caz, trebuie să ne familiarizăm cu legile care guvernează viața. În felul acesta, ne vom putea servi în mod util de aceste cunoștințe pentru a ne călăuzi existența. Dar nu vom putea ști nimic despre rațiunea existenței acestor legi.

Asta se înțelege de la sine: din locul în care ne aflăm nu putem vedea ce se întâmplă în alte planuri. De aceea omul a născocit ideea sublimă a unei atotputernicii, ale cărei forțe le venerează. Nu vrem să fabricăm atei.

În fiecare om se găsește sentimentul acestei atotputernicii din care provin forțele reunite sub numele Dumnezeu (*Bormann: adică dominația legilor naturii asupra a tot ceea ce există*). Biserica creștină a captat acest sentiment spre folosul ei, amenințând cu damnarea pe toți cei care nu vor să creadă ceea ce propovăduiește ea.

Când îi provoci unui copil teama de întuneric, trezești în el o spaimă ancestrală. În felul acesta, poate rămâne toată viața cu o angoasă a întunericului, în timp ce un alt copil, crescut în mod inteligent, va fi imun la ea.

Dacă se spune că omul are nevoie de un refugiu în care să găsească ajutor și sprijin în clipele de restriște, eu nu cred nimic! Dacă omenirea continuă să meargă pe această cale, nu o face decât prin forța tradiției și a obișnuinței.

Frontul rusesc ne învață un lucru: ei nu cred în niciun Dumnezeu și totuși știu să moară. După ce național-socialismul va fi predominat ceva mai mult timp, va fi imposibil să mai gândim altfel. Pe termen lung, național-socialismul și creștinismul nu vor putea coabita[1].

(Atunci când Christa Schroeder[2] a întrebat dacă pentru aceasta va fi nevoie de un nou război:)

Nu, asta nu înseamnă un război. Soluția ideală ar fi să lăsăm religia într-o stare de supraviețuire, în care nu va avea altceva de făcut decât să se ocupe de ea însăși, slăbind tot mai mult; în acest caz nu va trebui să recurgem la crearea unui surogat, asta ar fi oribil. Se înțelege de la sine că toată chestiunea necesită încă multă reflecție. Totul trebuie să vină la timpul său. Dar este o chestiune de onestitate să se întâmple asta într-o zi.

În Anglia, rațiunea de stat este cea care guvernează relațiile dintre individ și Biserică. În America, locul său este luat de societate. Germania este națiunea căreia îi ia cel mai mult timp, dar și singura care poate acționa cu adevărat în acest domeniu, căci numai ea recunoaște conștiința ca principiu determinant al acțiunii.

Lovitura cea mai dură care s-a abătut asupra omenirii a fost apariția creștinismului. Comunismul este un copil ilegitim al creștinismului. Și unul, și altul sunt invenția evreului. Prin intermediul creștinismului s-a insinuat în lume minciuna deliberată în problema religiei. Bolșevismul practică o minciună de același ordin, pretinzând că aduce libertate oamenilor, când în realitate nu face decât să încerce să-i reducă la sclavie. În

[1] Hitler reunește aici credințele sale esențiale, pe care le dezvoltă în repetate rânduri; condamnarea creștinismului este calul său de bătaie aproape de fiecare dată.

[2] Emilie Christine (Christa) Schroeder (1908–1984) este una dintre secretarele lui Hitler începând din anul 1933.

Antichitate, relațiile oamenilor cu divinitatea erau pătrunse de respect. Domnea toleranța. Creștinismul a fost primul din lume care și-a exterminat adversarii în numele iubirii. Semnul său distinctiv este intoleranța[1].

Fără creștinism nu ar fi existat islamismul. Imperiul Roman, sub o dominație germanică, s-ar fi dezvoltat într-o dominație mondială. Omenirea nu ar fi cunoscut cinci secole de beznă[2].

Să nu se spună că religia creștină a adus individului viața interioară. Această evoluție ar fi avut loc oricum. Continuarea Imperiului Roman a fost neantul timp de secole.

Romanii nu aveau niciun fel de aversiune față de germani, dovadă moda părului blond. Printre goți erau și bruneți[3].

Italiana, spaniola, franceza și engleza s-au format dintr-un amestec de limbi locale și elemente ale limbii aduse de migrațiile popoarelor, care era la început o păsărească, până când a venit un poet național care a făcut din ea limba națională. Este

---

[1] Pornind de la un lucru cunoscut (religia oficială a Romei respecta celelalte culte, creștinismul fiind primul dintre ele care a sfărâmat idoli și i-a persecutat pe adepți), Hitler extrage o lege generală – creștinismul dorește să fie o lege a iubirii, dar își ucide adversarii; citim, la fel, în anumite perioade și ieșind de sub pana anumitor autori că islamismul tinde în mod necesar spre asasinarea necredincioșilor. Hitler desfășoară în acest fel o argumentație care îl autorizează pe el să-i extermine pe evrei și pe alți presupuși adversari.

[2] Perioada denumită „cinci secole de beznă" pare să fie cea care începe cu destrămarea Imperiului Roman și întemeierea primului Imperiu German de către Otto cel Mare. Hitler nu acordă prea mare importanță supraviețuirii contemporane și milenare a unui Imperiu Roman în Orient, negându-i caracterul roman.

[3] Hitler rezolvă cum poate contradicția dintre mitul „marelui arian blond chemat să domine", popularizat atât prin propaganda lui, cât și prin locul privilegiat acordat acestui tip uman în selectarea trupelor SS, și realismul care îi interzice să se dispenseze de serviciile indivizilor care nu se încadrează în acest tipar.

nevoie de cinci sau șase secole pentru a crea o limbă. Cel care vine într-o țară străină este obligat să se adapteze la idiomul local. De aceea limba nu este monumentul imuabil în care se înscriu caracteristicile unui popor[1]. Felul de a mânca al unui popor, de exemplu, este tipic pentru rasa lui, la fel după cum bucătăria lui de acasă i se pare oricui cea mai bună din lume. Când am gustat supa din Schleswig-Holstein, mi-am spus că nu se poate deosebi foarte mult de zeama spartanilor[2]. Marile triburi migratoare trebuie concepute ca o suprapunere de popoare. Ceea ce ajungea în sud nu era decât populația țării din care porneau în întreaga puritate a sângelui său. Ne putem imagina două sute de tineri locuitori din Frisia mergând spre sud, ca un tanc care se deplasează de-a curmezișul unei țări, aducând cu ei oameni de alte origini. Croații sunt fără îndoială mai mult germani decât slavi. În țările din est există, de asemenea, mult sânge germanic. Estonii constituie elita popoarelor baltice, urmează apoi lituanienii și în sfârșit letonii.

Pentru execuții, la care rușii nu se pricepeau prea bine, Stalin a recurs la chinezi și la letoni[3]. Aceleași popoare furnizaseră călăi și țarilor.

Stalin este una dintre marile figuri ale istoriei mondiale. A început ca mic secretar, nu și-a părăsit niciodată biroul, n-a

[1] Desemnând limba drept o componentă de mai mică importanță a identității colective, Hitler are grijă să nu-și taie legăturile cu anumite populații și să evite simplismul anumitor autori de teorii ale raselor, care caută urmele popoarelor străvechi prin metode exclusiv sau preponderent lingvistice.

[2] „Zeama spartanilor" constituie prima manifestare din această lucrare a convingerii ferm însușite de Hitler încă din anii 1920 că germanii sunt strâns înrudiți cu grecii.

[3] Această idee provine probabil din grija lui de a justifica faptul că recursese la popoarele baltice, mai ales în Letonia, pentru a-i masacra pe evrei la începutul campaniei sale.

rostit niciodată un discurs. Guvernează din biroul lui prin intermediul unei birocrații care îi este devotată[1].

Remarcăm că propaganda rusă în privința noastră se menține în limite înguste. Vicleanul caucazian este gata abandoneze Rusia europeană, dacă realizează că altfel riscă să piardă totul. Și să nu se spună că din Ural poate se recucerească Europa. Este ca și când eu ar trebui să recuceresc Reichul pornind din Slovacia[2].

Este o catastrofă care va suna sfârșitul imperiului sovietic.

Noaptea de 21/22 iulie

De fapt, trebuie să le fim recunoscători evreilor. Cine știe dacă, fără ei, arhitectura gotică ar fi lăsat locul celei atât de ușoare, deschise și luminoase a Contrareformei? Împotriva lui Luther și a eforturilor lui de a aduce un cler în haine profane spre o religie a interiorității, iezuiții au făcut apel la bucuria simțurilor!

În mod sigur Luther nu voia să readucă lumea la litera Scripturilor. În multe declarații ia poziție împotriva Bibliei, spunând că nu sunt numai lucruri bune în ea. Și protestantismul a ars vrăjitoarele[3] pe rug, într-o epocă în care acestea practic

[1] Hitler exprimă aici o viziune schematică, ba chiar stupid negaționistă a dictatorului sovietic. Firește, Stalin s-a impus mai mult prin manevre birocratice decât prin elocvență, dar a ținut și discursuri, mai ales la congrese. Tocmai rostise un discurs la radio deosebit de păgubitor pentru interesele germane. Cu toate acestea, se pare că liderul german afirmă pentru prima dată despre Stalin că este „o mare figură a istoriei mondiale". Fără îndoială, pentru a para orice eventualitate: dacă rezistența sovietică va crea dificultăți grave Reichului, se va putea spune oricând că el prezisese un atac redutabil al adversarului. Dacă victoria schițată se confirmă, era bine să se spună că nu a fost repurtată chiar așa de ușor cum părea.

[2] Este pentru prima dată când Hitler evocă o posibilă pace și își exprimă speranța că Stalin va accepta condițiile germanilor.

[3] Prima apariție a unei obsesii care va mai reveni din când în când.

în Italia nu mai existau. Oamenii din sud acceptă mai ușor credințele. Și francezul se mișcă mai puțin crispat în biserică, în timp ce la noi ești dojenit dacă uiți să îngenunchezi.

Pe de altă parte, Luther a avut meritul de a se fi ridicat împotriva papalității și a organizării Bisericii. Aceasta a fost prima sa revoluție. Și prin traducerea Bibliei a înlocuit dialectele cu limba germană.

Asemănările dintre istoria Germaniei și cea a Italiei sunt frapante. Creatorii celor două limbi, Dante și Luther, s-au ridicat împotriva dominației universale a papalității. Unitatea a venit printr-un om, împotriva intereselor dinastiilor. Națiunea s-a format împotriva dorințelor papei[1].

Trebuie să spun că îmi face întotdeauna plăcere să mă întâlnesc cu Ducele. Este o mare personalitate. Este ciudat că am muncit amândoi cu mâinile în construcții[2] în aceeași perioadă. Programul nostru a fost făurit în 1919 și atunci în mod sigur nu știam nimic despre Mussolini. Fiecare doctrină își are propriile fundamente, dar orice om nu este numai produsul gândurilor sale, ci și al influențelor exterioare și nu pot să spun că

---

[1] Hitler exagerează distanțarea lui Luther, acest mare german și merituos adversar al Romei, de Biblie, din care totuși nu și-a făcut un îndrumar.

[2] Mussolini a lucrat probabil „cu mâinile în construcții" din 1902 până în 1904, în Elveția, la concurență cu diverse alte meserii. Dar nu este cazul lui Hitler, care la vremea respectivă era student la colegiu. În *Lupta mea*, declară că a fost „lucrător manual" în perioada sa vieneză, prin 1919. Evocarea acestui loc de muncă în discursurile, articolele, biografiile oficiale etc. și de mai multe ori în „însemnările" de față, ne îndeamnă să credem că a cunoscut experiența vieții de muncitor. Propaganda antinazistă l-a ajutat foarte mult, numindu-l curent „zugrav în construcții", iar el continuă să tragă foloase din această situație. Pe de altă parte, vedem cum valorifică aici asemănările superficiale și bine cunoscute din istoria celor două țări (unificarea în secolul al XIX-lea sub conducerea unui șef – Cavour în Italia, respectiv Bismarck în Germania – și împotriva avizului papei) pentru a le transforma în evenimente care anunțau viitoarea axă Roma–Berlin.

ideile mele nu datorează nimic evenimentelor din Italia. Fără cămașa neagră poate că nu ar fi existat cămașa brună. Marșul împotriva Romei din 1922 este un punct de cotitură în istorie. Însuși faptul că s-a putut întâmpla așa ceva ne-a dat elan. (Câteva săptămâni mai târziu, m-a primit ministrul Schweyer[1]; altfel nu ar fi făcut-o.)

Dacă Mussolini ar fi fost dat la o parte în acest moment de către marxism, nu știu dacă am fi putut face față. Național-socialismul era pe atunci o plantă foarte firavă. Dacă Ducele ar muri, ar fi o mare nenorocire pentru Italia. Plimbându-mă cu el prin grădinile de la Villa Borghese, am putut să-i compar în voie profilul cu cel al busturilor romane și am înțeles că era unul dintre cezari. Este indubitabil că Mussolini este urmașul unuia dintre marii bărbați din acea epocă[2].

Pe lângă defecte, italienii posedă și calități datorită cărora ne sunt dragi. Italia este leagănul ideii de stat. Imperiul Roman mondial a fost singura construcție politică mare cu adevărat. Simțul muzical al poporului, gustul său pentru armonie și proporții, frumusețea corpurilor! Renașterea[3] a fost oricum apariția unei ere noi, momentul în care omul arian se descoperea pe el însuși! Și apoi, chiar trecutul nostru propriu pe

[1] Franz Schweyer (1868–1935) fusese ministru de Interne în Bavaria între 1921 și 1924.

[2] Spre deosebire de Hitler, adversarii lui Mussolini compară profilul acestuia cu cel al unui boxer sau al unui ucenic de măcelar. Vom nota o trimitere fugitivă la teoria reîncarnării. Și mai ales o propensiune spre estetizarea istoriei, căutând în același timp rolul Providenței.

[3] În discursul lui Hitler, Renașterea este întotdeauna prezentată pozitiv, din diverse motive: dragostea pentru Antichitate, îndeosebi cea romană, grija de a măguli Italia, ura împotriva Evului Mediu creștin, interesul (relativ) pentru reforma luterană orientată împotriva Vaticanului, gustul pentru știință și pentru descoperiri... Dar, atenție! Este omul „arian" care „se găsește" și nu este vorba de umanism!

pământul italian! Cine nu are suficientă sensibilitate ca să perceapă istoria este ca un om care n-ar avea urechi sau n-ar avea chip; poate să trăiască, desigur, dar ce fel de viață ar duce?

Farmecul Florenței sau al Romei, Ravenna, Siena, Perugia! Cât de frumoase sunt Umbria și Toscana! Fiecare palat din Florența sau din Roma valorează mai mult decât tot castelul Windsor. Dacă englezii vor distruge ceva la Florența sau la Roma, va fi o crimă. Nu ar fi niciun păcat la Moscova și, din păcate, astăzi, nicio pierdere nici la Berlin.

Am văzut Roma și Parisul și pot să spun că Parisul nu are nimic, poate în afară de Arcul de Triumf, care să fie atât de măreț ca stil așa cum sunt Colosseumul, castelul Sant'Angelo sau Catedrala Sf. Petru; clădiri de interes general, care se ridică deasupra particularului. În clădirile pariziene este întotdeauna ceva bizar, un ochi-de-bou[1] care contrastează cu ansamblul sau un element care strică fațada; ei bine, dacă voi compara Panteonul din Roma cu cel de la Paris, cât de prost construit este acesta din urmă, ca să nu mai vorbim de sculpturi! Ceea ce am văzut la Paris, am uitat; Roma m-a acaparat.

Credeam că i-am organizat Ducelui o primire frumoasă când a venit să ne vadă; dar călătoria noastră prin Italia, primirea de acolo – în afara ceremonialului –, vizita la Quirinal, a fost cu totul altceva[2].

---

[1] Fereastră rotundă sau ovală construită în fațada unei clădiri (n. tr.).

[2] Ceremonialul – pe care Hitler l-a criticat în timpul vizitei la Mussolini – este cel impus în timpul recepțiilor de instituția monarhică, aflată în competiție cu fascismul. După părerea lui Hitler, regele și curtea sa eclipsau în mod insuportabil adevăratele autorități. Această temă va reveni destul de des. În schimb, Vaticanul va rămâne ruda săracă în aceste însemnări (spre deosebire de catolicism). În primul rând, Hitler se abține să-l menționeze aici pe papă, atunci când vorbește despre arhitectura Vaticanului. Și are motive să o facă: în mai 1938, papa Pius al XI-lea

Neapole, cu excepția castelului, ar putea fi în America de Sud, dar curtea palatului regal, ce noblețe de proporții! Visul meu ar fi să mă duc și să merg în Italia liber, ca un pictor necunoscut.

Noaptea de 22/23 iulie

Superioritatea englezului față de german rezidă în încrederea în sine. O posedă numai cel care poate să comande.

Peste tot în lume, germanii muncesc fără să primească ceea ce li se cuvine. Talentul lor este recunoscut, dar faptul că au nevoie să muncească pentru a trăi îi face pe oamenii care se îmbogățesc de pe urma lor să-i disprețuiască.

De unde vine faptul că, până la războiul mondial, germanii nu era bine văzuți de anglo-saxoni? Prin 1870, noi am cunoscut o uriașă creștere demografică. Rezultatul – în fiecare an 200 000–300 000 de germani erau nevoiți să emigreze. Situația nu s-ar fi putut remedia decât dacă li se dădea de lucru. Dar noi nu producem decât materii prime provenite din minele noastre de cărbune și de fier. Până atunci, numai englezii își dăduseră seama de necesitatea producerii de obiecte pornind de la acestea. Aveau grijă să cumpere materii prime de cea mai bună calitate și plăteau prețuri ridicate pentru ele. În aceste condiții, cel care vrea să vândă nu are altceva de făcut decât să scadă prețul. Ardoarea noastră pentru muncă ne-a permis să ne lansăm într-o producție de masă la prețuri joase, care nu putea rivaliza cu a britanicilor. Eram la început, dar nu cunoșteam secretele fabricației. Și astfel, la Expoziția universală din Philadephia din 1880, mărfurile germane au fost calificate drept

---

boicotase în mod ostentativ vizita lui, retrăgându-se mai devreme ca de obicei la reședința lui de vară de la Castel Gandolfo. Vezi François Delpla, comunicare la colocviul din Brest, publicată la Editura Dialogues în aprilie 2016, referitoare la enciclica *Mit Brennender Sorge* („Cu foarte mare îngrijorare" – în limba germană) din iunie 2015.

„lucruri de proastă calitate, dar ieftine". Cu toate acestea, cu timpul s-au detaşat trei ramuri, în care producţia noastră a fost recunoscută ca superioară celei engleze: industria chimică, mai ales în domeniul farmaceutic şi al coloranţilor şi apoi, cu puţin înainte de război, extracţia de azot din aer; materialele electrice şi instrumentele optice. Anglia a considerat această concurenţă atât de periculoasă, încât a combătut-o din toate puterile. Efort zadarnic, indiferent că a fost vorba de măsuri comerciale ca acelea din acordurile internaţionale, de drepturile de vamă, sau de eticheta *made in Germany*![1]

Pentru englez, idealul vieţii constă în societatea epocii victoriene. Atunci putea conta pe serviciile nenumăratelor milioane de locuitori ai imperiului colonial şi pe cele 35 milioane de locuitori ai metropolei, pe lângă un milion de membri ai clasei de mijloc burgheze şi, deasupra tuturor, o mie de nobili spre care convergeau profiturile generate de munca celorlalţi, fără ca aceştia să aibă de făcut nici cel mai mic efort. Pentru această castă dominantă, intrarea în scenă a Germaniei a fost un dezastru. În fond, odată cu demarajul nostru economic, soarta Angliei era deja pecetluită şi imperiul britanic nu mai putea subzista decât dacă Germania era alături de el. Cred că sfârşitul acestui război va marca începutul unei prietenii trainice cu Anglia. Dar va trebui mai întâi s-o facem knockout, căci acesta este preţul pentru a putea trăi în pace cu ea, iar englezul nu este în stare să-l respecte decât pe cel care l-a scos mai întâi în afara luptei. 1918 trebuie uitat[2].

---

[1] În 1887, o lege protecţionistă engleză, *Merchandise Marks Act*, impusese menţiunea obligatorie „*made in Germany*".

[2] Dovadă că, pentru cel care vorbeşte, 1918 mai rămâne încă să fie uitat... în pofida înfrângerii şi ocupării Franţei! Se confirma o afirmaţie celebră a lui Churchill din 18 iunie 1940: „Hitler ştie că va trebui să ne

(*Gerda Daranowski*[1] *întreabă atunci dacă Germania își ia măsuri de prevedere împotriva pericolelor unei vieți prea ușoare, pe care este pe cale să le genereze ruinarea Angliei.*)

Da, tocmai de aceea mă preocupă artele. Acolo cultura ca și sportul sunt în primul rând apanajul domnilor și în nicio altă țară Shakespeare nu este jucat așa de prost ca în Anglia[2]. Englezii iubesc muzica, dar muzica nu-i iubește pe ei[3] și nu au nici cel mai mic gânditor[4]. Ce înseamnă National Gallery pentru masa poporului? Reforma lor nu a fost rezultatul unei nevoi a conștiinței, ca în Germania, ci al unei decizii politice.

---

strivească în insula noastră sau să piardă războiul". În această vară a anului 1941 nu mai este deloc vorba de un proiect de invadare a Marii Britanii (mai mult agitat decât aplicat în vara anului 1940); Hitler mizează pe răsturnarea lui Churchill de către ceilalți conservatori britanici în fața victoriei strălucitoare a Germaniei împotriva Rusiei și a dispariției concomitente a „pericolului roșu".

[1] Gerda Daranowski (1913–1997) – una dintre secretarele lui Hitler, începând din anul 1937.

[2] John Gielgud (1904–2000), considerat drept unul dintre cei mai mari interpreți în roluri shakespeariene din toate timpurile, a apreciat fără îndoială complimentul.

[3] Hitler își dezvăluie limitele șovine ale culturii muzicale: nu l-a remarcat pe Benjamin Britten (1913–1976), care ar fi putut să-i placă printr-un anume clasicism, diferit de căutările „evreiești" ale dodecafoniștilor. Considerat drept cel mai mare compozitor englez de la Purcell încoace, cunoscuse triumful tocmai la festivalul de la Salzburg, în 1937.

[4] Hitler auzise fără îndoială de Locke, Hobbes, Hume și Spencer. Ideea lui, nu tocmai în totalitate falsă, este că filosofia germană se impusese în lume începând cu gânditorul de la Königsberg, Kant, continuând apoi cu Schopenhauer și mai ales cu Hegel. Dintre contemporanii săi, nu este insensibil la influența internațională a lui Martin Heidegger și Carl Schmitt, camarazii lui de partid, despre care nu vorbește niciodată nici de bine, nici de rău. Dar comite o exagerare de megaloman atunci când neagă Angliei existența „celui mai mic gânditor". Cu atât mai mult cu cât gândirea naturalistului Charles Darwin (1809–1882), chiar dacă nu este propriu-zis filosofică, îi influențase pe mulți oameni... și mai ales pe Adolf Hitler!

La Bayreuth întâlnești mai mulți francezi decât englezi și nu au nicio operă, niciun teatru unde să se lucreze așa cum se face la noi în sute de locuri[1].

Dar eu cunosc mulți englezi și englezoaice pe care îi stimez, chiar dacă aceia întâlniți de noi nu erau bărbați adevărați. Cu toate acestea, este poporul de care ne putem lega[2].

Noaptea de 24/25 iulie

Pot să spun că nu m-am îndoit niciodată de capacitățile soldatului german, în timp ce comandamentul armatei a făcut acest lucru din când în când[3]. Armata germană este cea mai modernă din lume și soldatul german este, în timp de criză, cel mai sigur și cel mai de încredere. Sunt cu adevărat fericit că am putut să-l văd cât sunt încă în viață, primind binecuvântarea judecătorului suprem al tribunalului divin. Pentru o trupă de elită ca SS a noastră, este o mare șansă faptul că a suferit pierderi foarte mari, comparativ cu altele[4]. Numai datorită acestui

[1] După părerea lui Hitler, societatea engleză – mercantilă și capitalistă – nu era preocupată de aspecte culturale. Această constatare prezintă multe avantaje: sugerează că englezii au nevoie de conducerea spirituală a Germaniei și că, dacă persistă să refuze alianța germană, se vor cufunda definitiv într-un materialism specific „evreiesc".

[2] Considerațiile lui Hitler – când bune, când rele în legătură cu Anglia – arată clar că alianța pe care o propune este o căsătorie din interes.

[3] De exemplu, în pregătirea ofensivei împotriva Franței.

[4] Este adevărat că primele divizii Waffen-SS, puțin numeroase, puțin instruite și lipsite de cadre, au plătit un tribut greu la începutul războiului. Hitler, de regulă econom cu sângele „arian", nu ezită să le sacrifice pentru cauza dreaptă și să transforme un eșec (performanțele militare mediocre ale acestor unități) într-un succes. De altfel, nu individul contează, ci poporul, și este vorba de campaniile cu puține victime (pentru Wehrmacht) din Polonia, Franța și din Balcani: numai comparativ (cu trupele regulate), pierderile SS au fost ridicate; în cifre absolute și în procentaje ale membrilor SS, pierderile sunt ușoare. Și, mai ales, acești morți sunt ca un grăunte semănat în pământ, care trebuie să dispară pentru a da naștere fructului:

lucru este în măsură, dacă este nevoie, să intervină pe frontul intern; ceea ce firește nu va fi necesar, dar este esențial ca o trupă de elită să poată face așa ceva.

Este minunat cum gauleiterii noștri sunt totdeauna acolo unde trebuie! Nici nu pot să spun cât de mult am suferit în timpul războiului din cauza slăbiciunilor comandamentului. Nu eram bine conduși din punct de vedere militar și foarte prost din punct de vedere politic, în așa fel că ardeam de dorința de a interveni. Dacă aș fi fost cancelarul Reichului, aș fi nimicit opoziția în trei luni[1] și aș fi consolidat toate forțele. Dacă aș avea douăzeci sau douăzeci și cinci de ani mai puțin, m-aș duce în prima linie. Ador să fiu soldat[2].

25 iulie, la amiază

România ar face bine să renunțe pe cât posibil la propria industrie și să se integreze în piața germană pentru a-și vinde acolo bogățiile agricole, mai ales grâul, și pentru a primi în

---

cele trei campanii deschid calea spre gigantica cucerire aflată în curs de desfășurare în est, care anunță creșterea considerabilă a poporului german.

[1] Hitler nu exprimă aceeași exigență în scrisoarea sa adresată lui Ernst Hepp în 5 februarie 1915, care conține primele lui considerații politice cunoscute! Îi scrie pur și simplu că va trebui, după victorie, să-i pedepsească pe socialiști pentru impasibilitatea lor, din momentul în care au plecat la război. Vezi Eberhardt Jäckel, Axel Kuhn, *Hitler. Sämtliche Aufzeichnungen, 1905–1924*, Deutsche Verlags-Anhalt, Stuttgart, 1980, p. 69.

[2] Pentru prima oară, Hitler încurcă intenționat sarcinile lui din timpul războiului precedent: nu spune în mod explicit că era în tranșee (pentru că era curierul regimentului), dar lasă să se înțeleagă acest lucru, prin dorința lui de a reveni „în linia întâi". Mincinos iscusit, limitează cum poate mai bine posibilitatea de a fi dezmințit. Iată o demonstrație pură de imperialism economic: țara dominată va fi cantonată în activități agricole, lăsând țării dominatoare industria, profiturile acesteia, potențialul de creștere și strategia militară. Cu toate acestea, nu se pune problema ca decizia să fie impusă: țările dominate vor ajunge singure la această concluzie în urma unei deliberări înțelepte.

schimb produsele industriale de care are nevoie. Basarabia este un grânar. În felul acesta, proletariatul bolşevizat ar dispărea, iar ţara ar avea ce îi trebuie. Trebuie să recunosc că regele Carol[1] a acţionat în acest sens.

25 iulie, seara

Anglia şi America se vor război într-o zi şi Anglia va fi ameninţată în modul cel mai duşmănos. Una dintre cele două ţări va trebui să dispară[2].

26 iulie, noaptea

Poporul are nevoie de un punct de reper, spre care să conveargă gândurile oamenilor. De un idol. Dacă este vorba de un

[1] Carol al II-lea al României (1893–1953) s-a urcat pe tron în 1930 şi a urmat o politică externă (alianţă cu Franţa, apropiere de URSS) considerată contrară intereselor germane de către Hitler, care profită de victoria sa împotriva Franţei pentru a-l face să abdice în favoarea fiului său, Mihai, în septembrie 1940. Înainte îi impusese să-l numească prim-ministru pe generalul Ion Antonescu (1882–1946), care va guverna în calitate de dictator până la sfârşitul războiului, cu titlul de „Conducător".

[2] Este uşor de ghicit care anume, cunoscând vederile şi dorinţele vorbitorului! Această primă menţionare a Statelor Unite ale Americii merită atenţie. Unul dintre principalele roade pe care le putea aştepta Hitler de la atacul său împotriva Uniunii Sovietice era apariţia unei rupturi între Churchill şi Roosevelt. Evident, guvernul american s-a grăbit mult mai puţin decât cel englez să încurajeze rezistenţa rusă, dar va face acest lucru treptat în luna iulie. Harry Hopkins, care petrece mult timp la Londra, după cum ştie presa (a sosit în 13 iulie), nu şi-a anunţat încă plecarea la Moscova (decisă la insistenţele lui Churchill), dar Hitler poate să se aştepte la aceasta. Prezicerea unui război între Marea Britanie şi Statele Unite ale Americii joacă aici rolul de conjuraţie. Nu trebuie să facem prea mult caz de gestul lui Roosevelt de a fi trimis un emisar, căci opoziţia dintre Londra şi Washington este profundă şi nu va întârzia să se manifeste. Acesta este un punct important în concepţia nazistă. Într-un astfel de război, Marea Britanie nu va face altceva decât să-şi ocupe crenelul ei de paznic al Europei dominate de Germania.

stăpân de dimensiunea lui Frederic cel Mare[1], poporul se poate considera fericit. Dar dacă este vorba de un rege obișnuit, e mai bună republica! De notat că monarhia, odată dispărută - a se vedea Franța și Iugoslavia[2] de astăzi! -, devine o formă de stat de batjocură și nu mai poate fi restaurată. Și nu sunt departe de a crede că se va întâmpla la fel și cu Biserica. Sunt forme care, pentru a-și afirma autoritatea, au pus la punct un ceremonial solemn: dar acesta nu mai înseamnă nimic odată ce puterea pe care se sprijinea a dispărut[3].

27 iulie, seara

Este frapant să vedem cât de mult depinde locul unui popor în lume de vechimea puterii sale. O națiune în devenire trebuie să repurteze mereu succese, în timp ce o națiune veche își poate permite să acumuleze eșecuri: vezi Germania și Anglia.

Trebuie să veghem cu mare strășnicie pentru ca nicio putere militară să nu poată dăinui de această parte a Munților Ural. Vecinii noștri din vest vor încerca tot timpul să se alieze cu cel din est. Este ceea ce au făcut francezii cu turcii, ceea ce fac

---

[1] Frederic al II-lea al Prusiei (1712–1786), personalitatea cea mai admirată de Hitler din istoria Germaniei, a domnit din 1740 până la moarte. Începând din acest moment, Hitler face referiri tot mai dese la el. Frederic al II-lea fusese foarte aproape de un dezastru la sfârșitul Războiului de șapte ani (1756–1763), dar refuzase să capituleze, fiind salvat de moartea țarinei Elisabeta I a Rusiei și de schimbarea politică a succesorului acesteia, Petru al III-lea.

[2] Hitler crede că prin ofensiva sa fulger împotriva Iugoslaviei pusese capăt dinastiei sârbe. Or, ea a supraviețuit în exil și și-a păstrat numeroși partizani. Dispariția ei va fi opera mareșalului Tito, învingător într-o confruntare armată cu rezistența regalistă.

[3] Aici reflecția devine profundă și exactă. Hitler, foarte atent la ceremonialul nazist, care se inspiră din numeroase aspecte ale liturghiei catolice, știe că acesta ca atare nu are virtuți prin el însuși și nu va fi eficace decât în măsura în care puterea Germaniei se va menține.

astăzi englezii cu sovieticii. Prin „această parte a Munților Ural" înțeleg o linie situată la 200–300 kilometri la est de Ural. Trebuie să fim capabili să ținem acest spațiu oriental cu 250 000 de oameni și câțiva administratori buni. Să ne uităm la Anglia care, cu un total de 250 000 de oameni și o armată de aproximativ 50 000, guvernează 400 de milioane de indieni[1]. Acest spațiu trebuie atribuit pentru totdeauna unor stăpâni germani. Cea mai mare eroare ar fi să încercăm să educăm masele. Avem interes ca acești oameni să știe numai să recunoască semnele rutiere. Sunt analfabeți în momentul de față, așa trebuie să și rămână[2]. Dar trebuie să trăiască în mod corect, este interesul nostru[3].

Cât despre sudul Ucrainei, mai ales Crimeea, trebuie să fie populată doar de colonișți germani. Nu mă deranjează să trimit populația în altă parte. Colonistul german va trebui să fie un țăran-soldat și pentru aceasta voi lua veteranii[4], chiar dacă până acum au fost folosiți altfel. Vom obține astfel corpul onorabil de subofițeri de care avem nevoie.

În viitor, vom avea o armată permanentă de 1,5–2 milioane de oameni. Plecarea celor care și-au făcut cei 12 ani ne va

---

[1] Hitler evocă pentru prima dată dominația britanică din India, o temă care va deveni obsedantă.

[2] Hitler expune în mod rudimentar opiniile sale în privința colonizării, destinată să-i plaseze sau să-i mențină pe indigeni într-o poziție de sclavie și de ignoranță, în timp ce națiunile colonizatoare anterioare își arogaseră o „misiune civilizatoare". Dar se preface că și Anglia împărtășește în întregime opiniile lui și omite cu desăvârșire să menționeze că Gandhi și Nehru sunt produse ale sistemului educațional britanic.

[3] Viața „corectă" a acestei rămășițe a populației care va supraviețui masacrului, jafurilor și privațiunilor din perioada de război trebuie înțeleasă mai ales ca asigurarea unui minimum alimentar vital.

[4] În germană, *Kapitulanten*. Este vorba de soldați care s-au reangajat după expirarea timpului stabilit (fie al serviciului militar obligatoriu, fie al angajării voluntare).

asigura în fiecare an 30 000–40 000 de veterani. Le vom pune la dispoziție – dacă sunt fii de țărani – o fermă fortificată. Pământul nu ne va costa nimic, nu va mai rămâne de construit decât casa. Fiul de țăran va „cumpăra" această exploatație prin cei 12 ani ai săi de serviciu militar. În ultimii doi ani, va urma un curs de instruire în economie agricolă. Se va pune o singură condiție: ca veteranul să se căsătorească nu cu o fată de la oraș, ci cu o fiică de țăran, care, dacă este posibil, să nu fi trăit mai înainte cu el la oraș. Acești țărani-soldați vor primi arme, astfel încât la cel mai mic pericol să poată fi mobilizați ca soldați teritoriali. În felul acesta a ținut în frâu Imperiul Austriac popoarele de la frontiera de est. În același timp, țăranul-soldat este cel mai bun profesor. În orice caz, subofițerul este mai bun ca profesor decât profesorul actual ca soldat.

În felul acesta, vom regăsi la țară binefacerile unei familii numeroase: în timp ce acum legea referitoare la bunurile ereditare[1] îi spoliază pe cadeți, orice fiu de țăran își va avea locul său asigurat. Și 30 000–40 000 de țărani în fiecare an este mult. În statele baltice vom putea să aducem coloniști norvegieni, olandezi, ba chiar, cu titlu individual, suedezi[2].

---

[1] Legea bunurilor ereditare, elaborată și pregătită de ideologul SS Walther Darré (1895–1953), a fost promulgată în 19 septembrie 1933. Ea pune obstacole în calea înstrăinării și divizării exploatațiilor agricole, favorizând transmiterea lor celui mai mare dintre copii. Această reflecție a lui Hitler ne lasă să credem că nu este de acord cu spolierea fraților mai mici și se gândește se repună în discuție textul, dar, din oportunism, înțelege să-l mențină pentru o perioadă de timp, cu scopul de a-i încuraja pe frații mai mici să devină coloniști în „noul spațiu".

[2] Hitler face aici afirmații foarte instructive cu privire la pacea avută în vedere: Norvegia și Olanda, în prezent ocupate, vor deveni un fel de protectorate în care Reichul va putea orienta populația după cum dorește, în timp ce Suedia, rămasă independentă, va furniza Reichului voluntari pentru popularea statelor cucerite în est. Se poate remarca

Noaptea de 27/28 iulie

Este în firea omului să acționeze în toate domeniile în funcție de descendenții săi. Unii se ocupă de familia și de casa lor. Alții văd mai departe. În ce mă privește, trebuie să spun că, atunci când întâlnesc copii, mă gândesc la ei ca și când ar fi ai mei. Totul îmi aparține.

Am cu atât mai puține motive să-mi fac probleme pentru frontul răsăritean, cu cât tot ce se întâmplă acolo confirmă ceea ce am crezut întotdeauna. Mulți oameni cred că la sfârșitul războiului am face bine să ne întoarcem către comorile Occidentului, către materiile prime coloniale, aurul etc. Am considerat întotdeauna pământul oriental drept singurul bun necesar și din acest motiv nu trebuie să mă corectez astăzi.

La începuturile mișcării noastre, am acționat mai ales prin intuiție. În timpul detenției, am avut timp să-mi fondez sistemul pe istoria naturală[1]. Conducătorii de atunci și-au făcut prost

---

înăsprirea condițiilor de pace în comparație cu anul precedent: Hitler era atunci gata să evacueze toate cuceririle sale occidentale pentru a potoli Anglia (vezi John Costello, *Ten Days That Saved the West*, Bantam Press, Londra, 1991). În această lună iulie și în pofida eficacității crescânde a rezistenței sovietice, Hitler se gândește încă la ipoteza unei prăbușiri viitoare a statului comunist. Aceasta îi va da o poziție foarte puternică în negocierile cu Anglia, pe care acest ultim dezastru o va decide să se debaraseze de Churchill.

[1] *„Hatte ich Zeit, den Gedankenbau naturgeschichtlich zu begründen"*: mărturisirea este de două ori interesantă. În 1919, atunci când a intrat în politică, Hitler acționa și gândea intuitiv. În 1924, când se documenta pentru a scrie *Lupta mea*, profitând de pauza obligatorie datorată detenției, pune cap la cap justificări teoretice. Se apucă să caute concepte care să se potrivească ideilor lui preconcepute. Le caută în special în istoria naturală – astăzi am spune în biologie; traducerea lui Genoud prezintă un oximoron care produce confuzie: „să dau o bază istorică naturală filosofiei mele". În sfârșit, putem observa că scriitorul Dietrich Eckart, născut în 1868, prezentat adesea drept mentorul intelectual al lui Hitler și indicat

socotelile, din punctul lor de vedere, atunci când m-au trimis la închisoare. Ar fi făcut mult mai bine să mă lase să țin discursuri și iar discursuri, fără să-mi dea răgazul necesar să reflectez!

Teoria național-socialistă vrea să utilizăm toate forțele, indiferent cărei pături sociale aparțin. Este clar că familiile care s-au dedicat de generații întregi slujirii statului conțin elemente bune. Bolșevicii au comis o eroare gravă atunci când au exterminat intelectualitatea. În schimb, este inadmisibil ca o castă să spună: „Noi suntem singurii abilitați să facem asta"[1].

Valoarea muncii cuiva nu trebuie estimată în mod izolat. Fiecare are o singură îndatorire: să se străduiască. Dacă face acest lucru, devine indispensabil pentru comunitate, indiferent că munca lui poate fi făcută numai de el sau de oricine; altfel, cel care realizează o sarcină ale cărei efecte se vor face simțite timp de decenii sau de secole va deveni așa de încrezut că nu-i va mai vedea pe ceilalți.

Ceea ce este rezonabil la nobilimea engleză este că numai fiul cel mai mare moștenește titlul, în timp ce fiii mai mici recad în mase, astfel încât familia își păstrează puterea economică și contactul cu poporul.

Când se vorbește cu regret despre fiul unei familii vechi și se spune că nu face nimic, că este un vagabond, că degenerează, asta e bine! O familie sănătoasă se debarasează de un

---

adesea în continuarea textului, aici nu este menționat. Nu era la penitenciarul Landsberg, dar fusese lăsat în libertate din motive de sănătate – și a murit de o criză cardiacă la sfârșitul anului 1923: se poate foarte bine să fi fost îndrumătorul lui Hitler, mai ales în multe aspecte ale acțiunii sale, dar foarte puțin probabil în plan intelectual.

[1] Iată pe scurt teoria nazistă a claselor sociale: existența lor și inegalitatea dintre ele sunt legitime, dar trebuie să ungem angrenajele, dezvoltând posibilități de ascensiune pentru membrii societății. Și de coborâre, așa cum va spune Hitler ceva mai departe.

asemenea element şi este corect că acest ratat este un vagabond; singura nenorocire este că îşi păstrează o poziţie înaltă.

Se înţelege de la sine că numai o economie planificată[1] poate utiliza în mod inteligent toate forţele unui popor. Darré[2] a făcut două lucruri bune: Legea bunurilor ereditare şi Legea organizării pieţei.

Dacă în viitor vom accede la materii prime care ne lipsesc deocamdată, ceea ce ne-a obligat să recurgem la produse sintetice datorită inginerilor şi tehnicienilor noştri, nu va trebui să abandonăm aceste producţii[3].

Noaptea de 1/2 august

Mi se cere mereu să spun un cuvânt bun despre funcţionari. Nu pot. Firește, avem o administraţie integră, incoruptibilă, cum nu se poate mai meticuloasă. Dar este prea organizată şi, parţial, prea numeroasă. Astfel, nu se urmăreşte succesul, nu se atribuie o responsabilitate clară unei sarcini precise, toată

[1] Hitler este foarte mândru de Planul pe patru ani, care i-a permis să pregătească ţara pentru război, începând din 1936, încredinţând gestiunea economiei lui Göring, în detrimentul lui Hjalmar Schacht, mai liberal.

[2] Ministru al Agriculturii începând din 26 iunie 1933, Walther Darré a introdus în 13 septembrie legi care instituiau *Reichsnährstand*, o organizaţie destinată să reglementeze toate pieţele de produse agricole. Dar complimentul este răutăcios, deoarece sugerează că Darré nu a mai făcut nimic bun după 1933. Pe atunci, Darré era în relaţii proaste cu Hitler şi îşi trăia ultimele luni ale carierei politice: va fi alungat de la Ministerul Agriculturii în 26 mai 1942.

[3] Toate instrucţiunile conţinute în aceste ultime paragrafe arată că la data respectivă „Reichul celor o mie de ani" nu este o toană sau o credinţă puternică, ci un spaţiu real şi concret, chiar dacă este în curs de cucerire, care va trebui permanentizat prin măsuri organizatorice. Astfel, ideea de a continua şi după război producţia de cauciuc sintetic şi de benzină sintetică este o asigurare împotriva tuturor riscurilor pe plan economic sau militar.

lumea este ținută în dependență; de unde și eterna atașare de posturi. Cu excepția unui sector[1], armata prezintă astăzi mai multă flexibilitate decât funcția publică. Și aceasta în ciuda salariilor mediocre!

Și apoi există această idee fixă că legea trebuie să fie întotdeauna identică în toate teritoriile Reichului. De ce nu o legislație regională? Gândiți-vă că unitatea Reichului înseamnă: mai bine o lege generală proastă, decât o lege locală bună. Este necesar numai ca centrul să aibă o viziune de ansamblu a activității administrative și să țină bine frâiele în mână. Armata își rezervă cele mai înalte decorații pentru cel care, acționând împotriva ordinelor, a salvat o situație prin spiritul lui de decizie. În administrație, aventurarea dincolo de cărările bătătorite vă costă capul în mod invariabil. Excepția este un concept străin. Și în felul acesta lipsește curajul de a-și asuma răspunderea[2].

Este un lucru bun că, puțin câte puțin, vom avea de administrat un continent. Chiar decalajele orare militează prin ele însele împotriva uniformității. Suntem forțați să guvernăm cu o mână de oameni districte cu o lățime de 300-500 kilometri. Se înțelege de la sine că va trebui să fim în permanență cu ochii în patru. Militanții partidului vor face față perfect. Vom învăța făcând greșeli, este inevitabil, dar ce importanță are, dacă voi putea fi anunțat în zece ani că Danzig[3], Alsacia și Lorena sunt germane, deși la Colmar au fost comise trei sau patru greșeli,

[1] Fără îndoială, Hitler se referă la armata terestră.

[2] Aici ni se dezvăluie abilitatea și pragmatismul lui Hitler, care crede că guvernul central nu trebuie să se ocupe decât de chestiuni esențiale - spre deosebire de multe alte concepții despre stat și mai ales de cea stalinistă. Visează să extindă asupra tuturor serviciilor statului „libertatea prusacă", prin care, de la războaiele napoleoniene încoace, ofițerii puteau adapta ordinele primite la împrejurări pentru a atinge mai bine obiectivul fixat.

[3] Astăzi Gdańsk, în Polonia (n. tr.).

cinci aici și zece dincolo? Să ne asumăm răspunderea și să păstrăm provinciile! În zece ani, vom forma o elită și vom ști că putem conta pe ea pentru sarcini noi.

Va apărea un nou tip de oameni, adevărați oameni-natură, pe care nu-i vom putea folosi, bineînțeles, în Occident: viceregi.

2 august, la amiază

Nu este deloc de mirare că principalul bastion al comunismului a fost în Saxonia și că am avut nevoie de timp ca să-i câștigăm de partea noastră pe muncitorii saxoni, deși astăzi se numără printre susținătorii noștri cei mai fideli: burghezia locală era incredibil de limitată. În ochii ei, și noi eram tot comuniști: oricine proclamă dreptul la egalitate socială este bolșevic! Este inimaginabil ce a fost silită să suporte clasa muncitoare saxonă. Acolo exista o plutocrație cum se găsește astăzi în Anglia. Recrutările Wehrmachtului ne-au permis deja să ne dăm seama de deteriorarea treptată a materialului uman din Saxonia. Nu arunc cu piatra în niciun membru al păturilor populare pentru că a fost comunist; numai intelectualii sunt vinovați; ei știau cum să folosească mizeria drept momeală. Când vezi cum acționează această scursoare burgheză te înroșești imediat de mânie. Masele au luat-o pe singura cale posibilă. Nu se făcea nimic pentru ca muncitorul să fie interesat de viața națională; la inaugurarea unei statui de-a lui Bismarck, de exemplu, la lansarea unei nave, nu era niciodată invitată nicio delegație a muncitorilor, nu erau decât jobene și uniforme. Pentru mine, jobenul este simbolul burgheziei. Nu există nimic mai frumos decât o veche colecție din *Die Woche*[1] – am și eu una. Trebuie s-o studiem: la lansări nu se văd decât jobene, chiar și după revoluție; poporul este

[1] *Die Woche* este un săptămânal ilustrat care a apărut între 1899 și 1944.

bun numai să facă figurație în timpul călătoriilor celor mari și celor foarte mari. Împăratul a primit o dată și numai o dată o delegație a muncitorilor; n-a făcut decât să-i dojenească și să-i avertizeze că le va refuza grația lui imperială. Tot ce aveau de făcut la mitingurile lor era să interpreteze cuvintele împăratului. În timpul războiului era prea târziu și eram și prea lași pentru a îndrăzni să zdrobim capul social-democrației. Bismarck o dorea și, dincolo de legile lui sociale, o politică statornică, timp de douăzeci de ani, ar fi atins scopul.

Thälmann[1] este însuși tipul spiritului îngust, care nu putea acționa altfel decât așa cum a făcut. Din păcate, nu era la fel de inteligent ca Torgler[2], de exemplu. Era cel mai limitat dintre cei doi, intelectual vorbind. De aceea am putut să-l las în libertate

---

[1] Ernst Thälmann, născut în 1886, a condus Partidul Comunist German din 1925 până la arestarea sa, în 3 martie 1933. Va fi asasinat în lagărul de la Buchenwald, în 18 august 1944. Înlănțuirea foarte rapidă a ideilor din paragraful precedent este interesantă: Hitler începe prin a explica, a scuza și chiar a găsi absolut firească aderarea la comunism a muncitorilor exploatați de burghezie, apoi face procesul lui Wilhelm al II-lea sub acest raport, evocă războiul mondial și imposibilitatea de a ține în frâu social-democrația și, în sfârșit, opune insensibilității sociale a împăratului politica lui Bismarck. Ceea ce îl aduce la comunism și îi inspiră câteva fraze despre Thälmann. Prin intermediul unei contradicții: îl laudă pe Torgler, un vechi funcționar comercial, apropiat de acești intelectuali – de neiertat pentru că au fost comuniști – pe care îi denunța puțin mai înainte, ca să se lege de Thälmann, un copil al Altonei, cartierul proletar din Hamburg. Dacă apropiem acest pasaj de toate cele care, mai înainte sau după aceea, anunță masacrul deținuților din lagăre în situații de „criză", asasinarea lui Thälmann se profilează deja.

[2] Ernst Torgler (1893–1963) – președinte al grupului comunist din Reichstag – fusese acuzat că ordonase incendierea acestuia în 27 februarie 1933 și achitat din lipsă de probe în procesul de la Leipzig din anul următor. Eliberat în 1935, fusese angajat de Goebbels în mai 1940 pentru a redacta editorialele unei false stații de radio comuniste în franceză (*Radio-Humanité*), destinată să ajute la prăbușirea țării invadate. Vezi Ortwin

pe Torgler, în timp ce pe el îl țin închis, căci reprezintă un pericol. Imediat ce grosul pericolului rusesc va fi în spatele nostru, va putea să se ducă unde dorește[1]. Social-democrația – nu am nevoie s-o bag la închisoare, căci nu dispune de un stat exterior din care ar putea să facă rău. Pactul cu Rusia nu m-ar fi făcut niciodată să-i tratez altfel pe comuniștii de la noi. Dar îmi sunt infinit mai simpatici decât, de pildă, un Starhemberg[2]. Erau firi robuste și, dacă ar fi stat ceva mai mult în Rusia, ar fi revenit de acolo complet vindecați.

2 august seara

Așa după cum vânătorii au grijă de vânat ca să-l poată ucide când vine momentul, judecătorii au grijă de lumea interlopă[3]. Cel mai mare pericol constă în semnificația acordată primei pedepse. O pedeapsă corporală ar fi de altfel mult preferabilă față de una de privare de libertate. În închisoare sau la casa de corecție, delincventul este la o școală bună. Învață cum trebuie

---

Buchenbender, Reinhard Hauschild, *Radio-Humanité. Les émetteurs allemands clandestins, 1940*, France-Empire, Paris, 1986.

[1] Aceste rânduri sunt foarte elocvente în privința metodelor prin care înțelegea regimul nazist să „eradice comunismul".

[2] Prințul Ernst Rüdiger Starhemberg (1899–1956), austriac din înalta nobilime, admirator al lui Mussolini, fusese nazist și foarte apropiat de Hitler în Bavaria, în anii precedenți puciului din 1923. După aceea, se distanțase și crease o mișcare fascistă austriacă ostilă unirii țării sale cu Germania, ceea ce i-a adus funcții ministeriale înalte; în iulie 1934, după asasinarea lui Dollfuss de către naziștii austrieci, a deținut funcția de cancelar interimar, până când funcția a fost preluată de Schuschnigg. După aceea, începând din anul 1938, a fost exilat în America de Sud. Ura lui Hitler este absolut de înțeles, la fel ca și preferința lui pentru „natura robustă" a comuniștilor, în comparație cu această veche aristocrație deloc docilă.

[3] Comparația între vânătoare și justiție este pe cât de neinspirată, pe atât de ironică, deoarece tocmai judecătorii vor fi acuzați că nu rostesc suficient de des sentința de condamnare la moarte.

să se descurce. Mai întâi i se arată că a început-o prost. Al doilea sejur este un curs de aprofundare.

Cu altă ocazie: Gruppenführerul Schaub[1]*, în legătură cu un articol de ziar despre un asasinat comis la Berlin, pune o întrebare cu privire la timpul scurs înainte de judecată. Șeful:*

Într-un asemenea caz, nu văd niciun sens să se facă un proces lung, cu toate formele, pentru a studia o problemă de responsabilitate sau iresponsabilitate. După părerea mea, responsabil sau nu, autorul acestei crime trebuie să dispară[2].

Când închizi granițele, așa cum a făcut Rusia, este pentru a evita ca oamenii să poată compara. Stalin a fost obligat să introducă bolșevismul în țările baltice, deoarece viața de acolo oferea soldaților din armata sa elemente de comparație copleșitoare. Dar nu aceasta fusese ideea lui inițială[3].

---

[1] Ediția Genoud își permite aici una dintre cele mai expeditive simplificări ale sale, mulțumindu-se să indice în paranteză: „aflând despre un asasinat comis la Berlin". Este vorba de una din rarele intervenții ale lui Julius Schaub (1898–1967), cel mai devotat adjutant al lui Hitler, care s-a aflat în serviciul lui încă din 1925 (vezi memoriile acestuia: Julius Schaub, *In Hitlers Schatten: Erinnerungen und Aufzeichnungen des Chefadjutanten, 1925–1945*, Druffel und Vowinckel, Stegen/Ammersee, 2005). Introducerea acestui pasaj aici, fără a se respecta cronologia, demonstrează ambiția lui Heim și Bormann de a regrupa intervențiile pe teme. La Genoud avem impresia că unul dintre convivi relatează *pe moment* știrea asasinatului.

[2] Găsim aici o mostră a concepției lui Hitler despre Drept, care ignoră individul și este îndreptată în întregime spre presupusele interese ale colectivității naționale.

[3] Așadar, Stalin nu ar fi avut inițial intenția să sovietizeze statele baltice; s-ar fi mulțumit cu o ocupație militară și ar fi fost constrâns să înainteze pentru a nu le oferi soldaților săi elemente de comparație cu sistemul capitalist. Această afirmație ciudată pare o justificare în fața istoriei: Germania nazistă, care a lăsat Uniunii Sovietice mână liberă în țările baltice, nu ar avea nicio răspundere în această evoluție.

Vrem să transformăm Germania în așa fel încât cei care o vor vizita să fie vindecați de prejudecățile lor. Nu vreau să impun nimănui național-socialismul. Dacă mi se spune că alții au rămas democrați, este perfect, trebuie să rămână în toate împrejurările democrați liberali. Francezii, de exemplu, trebuie să-și păstreze partidele. Cu cât vor fi la ei mai multe mișcări sociale revoluționare, cu atât va fi mai bine pentru noi. În momentul de față ne descurcăm perfect. Mulți francezi nu vor dori ca noi să părăsim Parisul, deoarece din cauza relațiilor cu noi sunt suspecți în ochii francezilor de la Vichy. Dintr-un motiv asemănător, autoritățile de la Vichy nu văd poate cu ochi răi faptul că ne-am instalat la Paris, căci dacă n-am fi acolo ar trebui să se teamă de mișcări revoluționare[1].

Când vom organiza definitiv economia[2], va trebui să creștem șeptelul. Este important să rezervăm 400 000 de hectare culturii cauciucului, pentru a ne satisface necesitățile economice[3].

---

[1] Iată un rezumat elocvent al politicii de dezbinare aplicate fără încetare în Franța din momentul ocupației: Germania nu încurajează renunțarea la instituțiile republicane (pe care Pétain o anunțase încă din iulie 1940 ca să-l îmblânzească pe ocupant) și, sprijinindu-se pe regimul reacționar de la Vichy, amenință cu un contraatac „revoluționar" orice este destinat să stânjenească apariția unei rezistențe coerente.

[2] O exprimare foarte sugestivă: fără îndoială, Hitler nu înțelege să stabilească totul definitiv, dar consideră că este posibil și de dorit să se dea economiei continentului anumite direcții fundamentale și permanente.

[3] Menționarea celor 400 000 de hectare rezervate culturii cauciucului este unul dintre pasajele cele mai surprinzătoare din carte, cu atât mai mult cu cât Hitler va mai reveni în două rânduri asupra acestei chestiuni (în 17 septembrie și 13 octombrie), împărțind de astă dată la zece suprafața avută în vedere inițial. Arborele-de-cauciuc nu crește decât într-o climă tropicală. Poate Hitler își imaginează că printre regiunile lui va exista și un spațiu cu o astfel de climă (Crimeea?) sau poate că în entuziasmul lui pentru autarhie uită că este nevoie de un spațiu tropical. Ezitările referitoare la suprafață sugerează că nu a studiat îndeaproape chestiunea (pentru

Exploatarea resurselor hidraulice este de abia la început, din cauza forței intereselor capitaliste private. Cele mai importante instalații hidraulice vor trebui rezervate pentru consumatorii cei mai importanți, de exemplu, industria chimică.

În rest, trebuie să acordăm prioritate obținerii unui kilowatt-oră cât mai ieftin, așa cum am făcut cândva cu morile. Apa curge, este suficient să construiești un baraj pentru a obține ceea ce ai nevoie; în timp ce cărbunele va dispărea într-o zi, apa se reînnoiește fără încetare. În acest domeniu putem proceda cu totul altfel decât o facem astăzi. Putem construi baraj peste baraj și putem valorifica până și cea mai neînsemnată cădere de apă; obținem în felul acesta un debit regulat și ne înarmăm împotriva bombardamentelor. Noul procedeu al lui Fischer[1] este una dintre cele mai geniale invenții ale tuturor timpurilor.

Norvegia trebuie să devină pentru noi centrala electrică a nord-estului Europei. Norvegienii vor avea, în sfârșit, de îndeplinit o misiune europeană. În privința Suediei, nu știu. În schimb, în Finlanda, din păcate, nu este nimic de făcut[2].

---

nevoile totale ale unei Germanii mari, 400 000 de hectare ar fi fost mai indicate decât 40 000). S-ar putea să fi fost fascinat de realizarea unui englez, Henry Alexander Wickham (1846–1928), care în 1876 adusese clandestin din Brazilia semințe de arbore-de-cauciuc culese în pădurea amazoniană – până atunci tot cauciucul din lume era recoltat de la arbori sălbatici –, cultivase cu ele 2 000 de plante în grădinile londoneze Kew și le trimisese în Ceylon. Astfel s-a demarat și s-a dezvoltat rapid cultura acestui arbore în posesiunile britanice din Asia de Sud-Est, în așa măsură încât arborele sălbatic a dispărut în anii 1930. Vezi Walther Pahl, *La lutte mondiale pour les matières premières*, Payot, Paris, 1941, pp. 233–235.

[1] În 1923 Franz Fischer și Hans Topsch au depus primul lor brevet referitor la fabricarea benzinei din cărbune.

[2] Vorbitorul dovedește o viziune cât se poate de superficială, deoarece producția de electricitate din Finlanda a fost în cea mai mare parte hidraulică până în anii 1960 (cu un vârf de 84% în 1962).

Dacă toate orașele noastre ar adopta procedeul utilizat la München pentru producția de gaz (aceasta acoperă 12% din nevoile curente ale orașului), ar fi ceva enorm. În landurile din Weser, gazul țâșnește din pământ. Nu m-aș mira dacă într-o zi am găsi acolo petrol.

Dar viitorul aparține fără îndoială apei, vântului și mareelor. Vom folosi probabil hidrogenul pentru încălzire.

Noaptea de 8/9 august

Locul de naștere al orgoliului național englez este India[1]. Nu-l aveau acum patru secole. Imensitatea spațiului i-a obligat să guverneze milioane de locuitori cu oameni puțini. În orice caz, le-ar fi greu să aprovizioneze comunitățile europene cele mai importante cu alimente și obiecte indispensabile. Cu această mână de oameni, pentru englezi nu se punea problema să dirijeze viața noilor continente; și nu a existat nici o activitate misionară anglicană. Aceasta a avut avantajul că nu a stricat obiectele sacre ale celor colonizați.

Germanul a găsit modalitatea de a se face detestat peste tot în lume pentru că, acolo unde punea piciorul, își bătea joc de profesori. Aceasta nu face nici cel mai mic serviciu popoarelor, căci pentru aceste popoare valorile pe care germanii le aduceau nu erau valori. Simțul datoriei așa cum îl înțelegem noi nu există în Rusia. De ce să vrem să-i învățăm pe ruși simțul datoriei?

„Țăranul Reichului" va trebui să dețină o casă deosebit de frumoasă. Serviciile și autoritățile germane vor trebui să aibă clădiri somptuoase, guvernatorii – palate[2]. În jurul serviciilor

[1] Colonizarea engleză a Indiei este în același timp un model impus de Hitler administratorilor săi în „noul spațiu oriental" și o sursă de speranță la gândul că Marea Britanie, părăsind războiul actual, se va concentra să-și salveze acest „giuvaer".

[2] Diferențele sociale și mai ales etnice vor trebui materializate și eternizate în Reich prin arhitectură și urbanism.

se va organiza puțin câte puțin tot ceea ce este necesar unei vieți decente. Și în jurul orașului, pe o rază de 40–50 kilometri, se vor găsi sate frumoase, legate prin cele mai bune drumuri. Dincolo de acestea va începe o altă lume, unde îi vom lăsa pe ruși să trăiască așa cum vor vrea. În caz de revoluție, nu vom avea altceva de făcut decât să lăsăm să cadă câteva bombe peste orașele lor și totul va fi terminat. Vom aduce o dată pe an un grup de kârgâzi în capitala Reichului, ca să-i impresionăm prin forța și prin dimensiunile monumentelor noastre de piatră.

Ceea ce a fost India pentru Anglia trebuie să fie spațiul oriental pentru noi. Numai dacă aș putea să fac poporul să înțeleagă că acest spațiu reprezintă pentru noi viitorul! Coloniile sunt posesiuni fragile; pentru noi, acest spațiu este sigur. Europa nu este un concept geografic, ci rasial. Acum înțelegem de ce chinezii au ajuns să se protejeze cu un zid împotriva incursiunilor neîncetate ale mongolilor. Vom ajunge să dorim ca un zid gigantic să ne garanteze noul nostru Est împotriva maselor din Asia Centrală, în pofida tuturor învățămintelor istoriei, care spun că într-un spațiu protejat forțele se moleșesc. În definitiv, cel mai bun zid este un zid viu.

Dacă este un popor care are dreptul să treacă la evacuări, acesta suntem noi[1], căci ne-am evacuat propria populație în repetate rânduri. Numai din Prusia Orientală 800 000 de oameni au fost nevoiți să emigreze. Se vede în ce măsură suntem sensibili noi, ceilalți germani, prin faptul că socotim drept o culme a brutalității eliberarea țării noastre de cei 600 000 de evrei[2]. Și

[1] O dovadă că la această dată Hitler prevede dacă nu să-i ucidă, cel puțin să-i evacueze în viitor „spre est" (singura direcție disponibilă) pe cei 200 000 de evrei încă prezenți în Germania.

[2] Nu vedem absolut deloc cine ar fi putut să-i ridice la acea dată o astfel de obiecție. El însuși este cel care presupune că evacuarea trebuie să se facă în mod discret, pentru a evita orice fel de murmure.

cu toate acestea am acceptat fără reproşuri, ca pe un lucru inevitabil, evacuarea propriilor noştri compatrioţi.

Nu trebuie să mai permitem niciodată germanilor să emigreze în America. Dar trebuie în schimb să-i atragem pe norvegieni, pe suedezi, pe danezi, pe olandezi în teritoriile noastre din est; acestea devin părţi ale Reichului german. Ne aflăm în faţa misiunii de a duce o politică rasială planificată. Trebuie să facem acest lucru, fie şi numai pentru a combate degenerescenţa care pune stăpânire pe noi[1].

Pe elveţieni nu-i vom putea face nimic altceva decât hangii.

Nu intenţionăm să asanăm mlaştinile. Ne vom mulţumi să luăm cele mai bune terenuri şi locurile cele mai favorabile. În regiunea mlăştinoasă vom putea instala o uriaşă tabără de manevre militare de 350x400 kilometri, cuprinzând cursuri de apă şi tot felul de obstacole pe care le poate oferi natura unor armate.

Nu există nicio îndoială că acum pentru diviziile noastre deprinse cu războiul va fi o sarcină uşoară să vină de hac unei armate englezeşti. Anglia este deja handicapată prin faptul că nu are posibilităţi de antrenament pe teritoriul ei. Dacă ar vrea să creeze spaţii mari, ar trebui distruse prea multe castele.

În istoria omenirii nu au existat până acum decât trei bătălii prin care inamicii au fost nimiciţi: Cannae, Sedan şi Tannenberg[2].

---

[1] Hitler, pasionat de industrie şi de tehnică, simte foarte clar că modernitatea duce la delăsare – în ceea ce încă nu se numeşte „o societate de consum" – şi că demografia are de suferit în mod special din această cauză; vede un antidot în lupta raselor şi în corolarul acesteia, colonizarea de noi teritorii.

[2] Acest clasament trucat pare făcut pentru a exalta armatele germane, care duseseră două dintre aceste bătălii. Chiar cu preţul de a-l glorifica pe un semit, Hannibal, învingător al romanilor la Cannae în 216 î.H. Primele victorii ale lui Napoleon, atunci când cavaleria lui Murat era păstrată în rezervă ca să ia urma fugarilor, pot fi de asemenea numite „*Vernichtungsschlachten*" („bătălii de nimicire"). Exprimându-se în felul acesta,

Putem să fim mândri că două dintre ele au fost câștigate de armate germane. La acestea se adaugă astăzi luptele noastre din Polonia și din Occident și cea pe care o dăm acum în est. Toate celelalte sunt continuări, inclusiv Waterloo. În legătură cu lupta din pădurea Teutoburg există idei false, din cauza romantismului profesorilor noștri de istorie. Nici atunci și nici acum nu se pot da lupte în pădure.

Pentru campania noastră din Rusia putem avea în vedere două posibilități: că Stalin va alege tactica replierii, ca în 1812, sau că vom avea de-a face cu o defensivă aprigă. Am fost aproape singurul care s-a gândit la asta. Mi-am spus că părăsirea centrelor industriale Petersburg și Harkov echivala cu o capitulare, că o retragere în astfel de condiții ar fi însemnat o sinucidere și[1] că rușii vor face totul ca să păstreze cu orice preț aceste poziții. Dispunerea trupelor noastre a respectat această concepție și urmarea mi-a dat dreptate.

America va fi incapabilă, chiar dacă ar munci pe rupte timp de patru ani, să înlocuiască materialul pe care l-a pierdut Rusia până în momentul de față. Dacă America acordă ajutor Angliei este numai cu speranța de a aduce mai aproape momentul în care moștenirea Angliei va fi pierdută.

Hitler lasă să se înțeleagă că bătălia în curs de desfășurare (în realitate, o succesiune de bătălii), trebuie considerată drept a patra bătălie de nimicire din istorie și că, prin amploarea sa, ar trebui firește să le depășească pe celelalte (care nu sunt opera lui). Ar fi astfel a treia mare victorie majoră a germanilor. De notat că a doua zi după această reflecție, presa germană vorbește despre lupta de la Uman din vestul Ucrainei, aflată pe punctul de a se încheia cu o încercuire, ca o *Vernichtungsschlacht*.

[1] Acumularea de „și" (*und*), caracteristică pentru un discurs improvizat, este firește ștearsă (al doilea „și" lăsând locul unei simple virgule) în traducerea lui Genoud, ca și în varianta britanică. Nemulțumindu-se numai să transpună în franceză textul german, omul de afaceri elvețian și-a dat osteneala să înlocuiască stilul oral cu cel scris.

Nu voi mai fi acolo ca să văd acest lucru, dar mă bucur pentru poporul german la gândul că într-o zi vom vedea Anglia și Germania pornind împreună împotriva Americii[1]. Germania și Anglia vor ști la ce pot să se aștepte una de la alta și vom găsi atunci un bun partener. Au un tupeu fără pereche, dar nu-i admir mai puțin. În această privință mai avem încă mult de învățat[2].

Dacă este cineva care se roagă pentru succesul armatelor noastre, acela este șahul Persiei[3]. Imediat ce vom ajunge la el, nu va mai avea de ce să se teamă de Anglia. Primul lucru care trebuie făcut este să încheiem un tratat de prietenie cu Turcia, care să-i asigure controlul asupra Dardanelelor. Nicio putere nu are ce căuta acolo[4].

---

[1] Politica lui Churchill era – dacă trebuie să aleagă – să încline drapelul britanic în fața drapelului cu stele mai degrabă decât în fața celui cu cruce încârligată, atât de mult îi repugna prim-ministrului britanic barbaria hitlerismului. Hitler este perfect conștient de aceasta. Este logic să fie contrariat și să-și definească propria victorie ca pe o inversare a acestei tendințe: Anglia va deveni o santinelă însărcinată să vegheze la securitatea Europei, ținând la respect Statele Unite ale Americii; după aceea va veni momentul „unei reglări definitive de conturi" (după expresia folosită de Hitler în *Lupta mea* cu privire la intențiile sale față de Franța) printr-un război în care Germania va fi alături de Anglia.

[2] Ideea că, pentru a-și asigura măreția, Germania trebuie să ia lecții de la dușmani și mai ales de la evrei este recurentă în discursul lui Hitler, cel puțin în cel privat, începând de la volumul memorialistic *Lupta mea*; în schimb, ideea că dușmanul Germaniei este Churchill, căruia îi aduce un omagiu pentru „tupeul" (*Frechheit*) său, este unică.

[3] Iranul va fi într-adevăr invadat de englezi și de sovietici împreună în 25 august, adică peste două săptămâni.

[4] „Chestiunea strâmtorilor" care, aflate pe teritoriul Turciei, sunt poarta de intrare în Marea Neagră, făcuse obiectul Conferinței de la Montreux din iulie 1936, prin care se interzicea Turciei să se opună pe timp de pace trecerii navelor. Hitler vrea s-o atragă în tabăra lui și îi promite o libertate totală în acest domeniu. Se înțelege de la sine că, integrat

În privința planificării economiei, suntem încă la început și mi se pare un lucru admirabil să construim o ordine economică generală în Germania și în Europa. De exemplu, recuperarea aburului pierdut în momentul de față pentru încălzire în timpul fabricării gazului ar permite numai el singur încălzirea serelor care ar alimenta orașele cu legume și fructe proaspete toată iarna. Nu există nimic mai frumos decât cultura zarzavaturilor. Credeam până acum că o armată nu se poate dispensa de carne; dar am aflat că numai în timpurile de penurie armatele Antichității se vedeau constrânse să consume carne și că intendența romanilor aproviziona trupele aproape exclusiv cu cereale[1].

Dacă ne gândim la toate forțele creatoare din spațiul european – Germania, Anglia, țările nordice, Franța și Italia – care este prin comparație potențialul Americii?

Anglia se arată mândră de decizia dominioanelor de a rămâne în cadrul imperiului. Firește, această decizie este un lucru frumos – dar ea nu va exista decât atâta timp cât o va obliga o forță centrală puternică.

Faptul că în noul Reich vor exista doar o armată, un singur SS și o singură administrație va spori puterea Germaniei[2].

într-o Europă sub dominație germană, statul turc va profita de această libertate, permițând trecerea tuturor navelor „europene".

[1] Firește, cerealele se conservă mult mai bine decât carnea, mai ales în timpul transportului! Hitler ignoră aici acest amănunt esențialmente tehnic (pe care îl cunoaște, deoarece îl evocă la 5 noiembrie) pentru a putea insinua că romanii, pe care îi adoră, împărtășeau entuziasmul lui pentru vegetarianism.

[2] Printre motivele pentru care Hitler admiră Anglia, faptul că dispune de o putere centrală nu este cel mai neînsemnat. Dar în propriul stat dorește să împingă mai departe această politică și să centralizeze, pe lângă armată, administrația și SS. Este un mijloc de a mobiliza întreaga energie a poporului, făcându-l să tragă în aceeași direcție. Și nu numai

Aşa după cum oraşul vechi, înconjurat de propriile ziduri, are o altă structură decât cartierele mărginaşe recente, la fel şi noi vom guverna noile spaţii altfel decât vechiul Reich. Ceea ce contează este ca trăsăturile uniforme să nu se refere decât la esenţial.

În Austria, am făcut foarte bine că am distrus statul centralizat, în defavoarea Vienei, şi am reînfiinţat provinciile. Am suprimat dintr-o lovitură nenumărate cauze de conflict. Fiecare district este fericit să fie propriul său stăpân.

Armatele viitorului? În primul rând, armata terestră, apoi aviaţia şi abia în al treilea rând marina! Cu 400 de tancuri în vara anului 1918 am fi câştigat războiul mondial[1]. Nenorocirea noastră provine din neînţelegerea rolului armelor tehnice de către comandamentul de la epoca respectivă.

Aviaţia este ultima apărută dintre arme, dar a progresat cu paşi de uriaş în câteva decenii şi încă nu se poate spune că a atins maximumul posibilităţilor sale.

În schimb marina, ca să spunem aşa, nu s-a schimbat de la sfârşitul războiului mondial. Este o tragedie că această minune a ingeniozităţii – cuirasatul – a fost demonetizată prin dezvoltarea aviaţiei. Este comparabil cu acea minune tehnică reprezentată la sfârşitul Evului Mediu de armura unui cavaler şi a calului său.

În plus, un cuirasat costă la fel de mult ca o mie de bombardiere şi de cât timp este nevoie pentru construirea unui cuirasat! Imediat ce vom inventa torpila silenţioasă, o sută de

---

în Germania, ci în toată Europa, pentru ca aceasta să devină mult mai puternică decât Statele Unite ale Americii.

[1] Într-adevăr, industria germană nu era capabilă să le producă, nici să înfrunte concurenţa produselor duşmanului. Hitler o ştie prea bine, deoarece în aceeaşi conversaţie trasează planurile unei economii europene capabile în fine să facă faţă celei americane. Şi aici îşi ia măsuri de siguranţă, pretinzând că deja în 1918 germanii fuseseră foarte aproape de victorie.

avioane vor însemna moartea cuirasatului. Și încă de pe acum un mare cuirasat nu poate staționa într-un port[1].

Noaptea de 19/20 august[2]

Dacă vrem binele poporului german, trebuie să-i urăm câte un război la fiecare douăzeci sau treizeci de ani. O armată al cărei unic scop este să mențină pacea se mulțumește să se joace de-a soldații – este suficient să ne uităm la Suedia sau la Elveția – sau constituie, în interior, un pericol revoluționar.

Dacă mi se spune că sunt răspunzător de moartea a 100 000 sau a 200 000 de oameni din cauza războiului, pot să ripostez că, datorită mie, națiunea germană a crescut deja cu 2 500 000 de suflete; dacă îl cer pe al zecelea ca sacrificiu, tot am dat 90%. Sper ca peste zece ani să fim cu 10–15 milioane de germani mai mulți pe pământ, bărbați sau femei. Eu creez condițiile de viață.

Viața este crudă. A se naște, a fi și a dispărea este întotdeauna chestiunea morții. Tot ceea ce se naște trebuie să moară; din

---

[1] Ciudată afirmație. În porturile militare, înzestrate cu apărare antiaeriană, cuirasatele sunt în cea mai mare siguranță față de aviația dușmană, cu excepția unui atac masiv prin surprindere. Acest război nu oferise până atunci decât un exemplu, la Taranto, în noiembrie 1940, când flota italiană a fost surprinsă de o mulțime de avioane britanice. Raidul japonez împotriva cuirasatelor americane de la Pearl Harbor, la trei luni și jumătate după aceste afirmații, își datorează succesul tocmai sentimentului prea mare de siguranță pe care l-au avut americanii.

[2] Se observă o pauză de unsprezece zile între noaptea de 8/9 august și 19/20 august, perioadă în care s-a desfășurat întâlnirea „Atlanticului", dintre Churchill și Roosevelt, în golful Terra-Nova, încheiată cu adoptarea cartei cu același nume – un text în opt puncte, publicat imediat –, ai cărei semnatari declară că obiectivul lor este „distrugerea barbariei naziste". În seara aceasta Hitler nu poate decât să fie sub șocul unui asemenea anunț și cât se poate de atent la ziua de mâine. În fața publicului său, se refugiază în generalități referitoare la necesitatea și virtuțile luptei și la contemplarea unui viitor luminos.

cauza bolilor, a accidentelor sau a războiului, este același lucru. Numai cei care au suferit din cauza războiului pot să găsească o consolare în faptul că sacrificiul lor a fost consimțit în interesul viitorului poporului lor[1].

Mulți oameni mari au fost al șaselea sau al șaptelea copil al familiei lor. Când omor un om, se poate măsura pierderea. Dar ceea ce este ucis prin limitarea nașterilor – despre asta nu se știe nimic. Personalitatea celui care este ucis înainte de naștere va rămâne un mister. Războaiele conduc la o înmulțire a nașterilor, ne învață să nu cădem în greșeala de a ne mulțumi cu un singur copil.

Nu trebuie să depindă de Anglia dacă popoarele de pe continent au sau nu mijloace de trai. Ucraina și mai târziu bazinul Volgăi vor fi într-o zi grânarul Europei. Vom scoate din sol mult mai mult decât ceea ce se obține acum. Cele 170 de milioane de locuitori ai Rusiei țarilor nu au fost niciodată înfometate[2].

---

[1] În 1943, colaboraționistul francez Jacques Benoist-Méchin, printre altele și scriitor militar, a primit la Paris vizita lui Rudolf Schmundt, adjutant militar principal al lui Hitler, care pare să fi avut drept scop unic sau principal să-i povestească o scenă referitoare la bătălia de la Stalingrad (sfârșitul anului 1942-începutul anului 1943): Hitler îi răspunsese cu emfază generalului Paulus – care îl conjura să ordone capitularea, afirmând că mulți soldați aveau copii – că moartea unui strămoș la Stalingrad va fi un motiv de mândrie și un stimulent pentru toți descendenții lor. Pasajul de față pledează în favoarea autenticității acestei tirade (chiar dacă nu a fost rostită în contextul raportat, căci este foarte îndoielnic ca Paulus să se fi deplasat până la Wolfsschanze). Vezi Fr. Delpla, *Une histoire du Troisième Reich*, Perrin, Paris, 2014, pp. 428–430.

[2] Hitler face aluzie indirect la foametea din anii 1933–1934 din URSS, care a decimat în special populația ucraineană. Deși extrem de bine informată despre cauze, propaganda nazistă a profitat din plin de acest moment tragic, lăsând să se înțeleagă că era vorba de o consecință firească a regimului. Astfel, în aceeași perioadă, un soldat german, traversând fără îndoială o regiune necultivată, generalizează și gândește la fel ca führerul. Într-o scrisoare adresată familiei sale el scrie: „Pământul este complet neglijat, cred că țara se îndreaptă spre ruină. Acum înțeleg clar că în Rusia

Vom furniza și fier Europei. Dacă Suedia se supără într-o zi, îl luăm din est. Industria belgiană va putea să-și dea la schimb produsele – obiecte ieftine – pentru cereale venite de acolo. Vom putea deschide spații ample pentru familiile muncitorilor noștri săraci din Turingia și din Erzgebirge, de exemplu.

În teritoriile ucrainene ocupate, oamenii se reped în biserici. N-am nimic împotrivă să fie bătrâni țărani ruși care să oficieze slujbe. Dar trebuie să ne opunem întoarcerii preoților. Dacă e să dau crezare unui raport, opoziția rusă crede că a găsit în cler baza unei mișcări panslave.

Noaptea de 14/15 septembrie[1]

Dominația *Untermensch* [„sub-oamenilor"] în 1918 se explică prin faptul că, pe de o parte, cei patru ani de război

---

foametea este posibilă". Vezi scrisoarea nr. 26 din 28 iulie 1941, în Marie Moutier, *Lettres de la Wehrmacht*, Perrin, Paris, 2013.

[1] Din păcate, însemnările încetează pentru aproape o lună de zile, într-un moment crucial: un conflict între Hitler și conducerea armatei (cel mai grav de la începutul războiului) se produce la începutul perioadei, în legătură cu principala direcție de atac. Mulți dintre generali doreau să se îndrepte către capitală, situată la o distanță de aproximativ 350 de kilometri, fără obstacole defensive. Un memorandum al înaltului comandament al trupelor terestre (*Oberkommando des Heeres* – OKH) adresat lui Hitler în 18 august 1941 pledează în acest sens. Hitler reacționează prin directiva sa nr. 34, din 21 august, prin care îi ordonă generalului von Brauchitsch să acorde prioritate cuceririi Ucrainei. Nu există nicio explicație pentru întreruperea notițelor. Ar fi totuși interesant să vedem dacă în pauzele de prânz și seara Hitler își descarcă sufletul în legătură cu această criză, dacă vorbește despre altceva și despre ce anume sau dacă pur și simplu tace. La începutul perioadei, lipsa consemnărilor este parțial compensată de însemnările lui Goebbels, care a stat la Wolfsschanze în 18 și 19 august. Vezi Elke Fröhlich (editor), *Die Tagebücher von Joseph Goebbels*, Saur, München, 29 vol., 1987–2005, însemnarea din 20 august 1941. În mod foarte surprinzător, el vorbește mai întâi (pentru a reveni după aceea) despre corpul șefului său, într-un mod foarte puțin pudic, căci era vorba de o criză de dizenterie din care

provocaseră pierderi severe celor mai bune forțe, în timp ce, pe de altă parte, criminalii erau întreținuți în patria mamă. Pedeapsa cu moartea nu era practic aplicată[1]. Nu trebuia decât să deschizi porțile închisorilor ca să oferi șefi masei revoluționare.

I-am dat ordin Reichsführerului SS[2] – în caz că într-o zi ar avea motive să se teamă de tulburări interne – să-i lichideze pe toți cei care se află în lagărele de concentrare[3]. Dintr-odată masele vor fi astfel lipsite de șefii lor.

---

tocmai scăpase. Încă și mai surprinzător este faptul că l-a informat despre aceasta fidelul și discretul Schaub, pe drumul spre Wolfsschanze: probabil că acest deranjament (psihosomatic?) era notoriu în anturaj! Lucrul cel mai interesant este că Hitler se așteaptă ca Stalin să ceară pace „dacă va vedea că este singurul mijloc de a salva bolșevismul", ipotează în care el va accepta, „cu singura condiție să obțină garanții teritoriale considerabile și armata sovietică să fie desființată până la ultimul soldat". Remarcăm că nu sunt precizate „garanțiile teritoriale", ceea ce sugerează că Hitler urma să abordeze negocierile cu maleabilitate.

[1] Hitler susține un fals grosolan, chiar dacă proporția pedepselor capitale din Germania între 1850 și 1913 scăzuse cu două treimi, ajungând de la 0,3% la 0,1% din condamnări. Informația figurează într-o carte publicată în 1939 în Statele Unite ale Americii de doi emigranți germani, devenită după război o lucrare clasică în materie de criminologie. Hitler ar fi putut să și-o procure sau să pună să-i fie citită. Vezi Georg Rusche, Otto Kirchheimer, *Punishment and Social Structure*, Columbia University Press, New York, p. 145.

[2] Himmler.

[3] Prima enunțare a acestui ordin, care va fi reiterat pe parcursul toamnei. Această amenințare teribilă, proferată sub efectul traumatismului reprezentat pentru Hitler de dezagregarea Germaniei la sfârșitul Marelui Război și după aceea, va fi aplicată selectiv în 1945. Una dintre misiunile trupelor SS și ale șefului lor, Himmler, reiese foarte clar de aici: au datoria de a-i face viața grea „dușmanului din interior" și de a-l nimici fără milă dacă este nevoie. Acest pasaj clarifică, de asemenea, și raportul dintre Hitler și Himmler: stăpânul ordonă și este sigur de obediența subordonatului; faptul că se exprimă astfel de față cu martori este umilitor pentru Himmler. În sfârșit, un astfel de ordin îl pregătește pe

Vechiul Reich știa, de asemenea, să nu se lase dus de nas nici în teritoriile ocupate. Astfel, în Belgia, sabotajele feroviare au fost reprimate de contele von Goltz în calitatea lui de guvernator prin incendierea tuturor satelor pe o rază de mai mulți kilometri, după ce i-a împușcat pe primari, i-a trimis la închisoare pe bărbați și a evacuat femeile și copiii din localități. După ce a făcut asta de trei sau patru ori, nu s-a mai întâmplat nimic[1]. Este adevărat că în 1918 populația a avut o atitudine dușmănoasă față de coloanele care urcau în linie pentru a trece la ofensivă. Îmi amintesc de un comandant de sector care ne-a ordonat să avansăm, când voiam să ne ocupăm de câțiva tipi care scoseseră limba la noi. Trupa ar fi pus capăt acestor incidente, dar juriștii au luat întotdeauna partea populației împotriva trupei. Cum urăsc această concepție abstractă a Dreptului! La început, în Polonia, niște juriști au vrut să se ia de ai noștri pentru că împușcaseră 60 de civili într-o regiune unde fuseseră masacrați niște soldați germani răniți.

În astfel de cazuri, juristul deschide un dosar împotriva cuiva și încearcă să adune probe, ceea ce bineînțeles nu duce la nimic, căci nimeni n-a văzut nimic; iar dacă vinovatul este cunoscut, se feresc să trădeze un activist.

Juriștii nu înțeleg că în momentele critice prevalează alte legi[2]. Sunt nerăbdător să văd dacă tânărul care a dat foc vasului

---

următorul – uciderea tuturor evreilor din Europa (vezi însemnarea din 5 noiembrie), indiferent dacă Hitler are sau nu deja în minte acest proiect.

[1] Mai curând baron decât conte, Colmar von Goltz (1863–1916), cunoscut mai ales ca scriitor militar, era guvernator militar al Belgiei la începutul ocupației, înainte de a fi consilier al armatei turce, intrată în război în octombrie 1914 și de a dezaproba genocidul armean.

[2] Ceea ce juriștii de formație clasică înțelegeau foarte greu este că Hitler intenționase de la bun început să ducă în est un război „al raselor" și că atrocitățile din Polonia, reale sau presupuse, departe de a fi

Bremen[1] din pură plăcere va fi condamnat de ei la moarte. Am dat ordin ca, în caz că nu va fi așa, nătărăul să fie lichidat imediat.

Procurorul cere, de regulă, pedeapsa cu moartea, dar judecătorii, având îndoieli, găsesc întotdeauna circumstanțe atenuante, astfel că atunci când legea prevede fie pedeapsa cu moartea, fie închisoare pe viață, fie muncă forțată, fie închisoare, în general se alege închisoarea.

În fiecare an în Germania dispar fără urmă peste 2 000 de persoane, victime, de cele mai multe ori, ale unor criminali maniaci. Se știe că este vorba de recidiviști – dar juriștii au mare grijă și aceștia sunt eliberați după un anumit timp; acești sub-oameni sunt drojdia care subminează statul. Nu fac diferență între ei și animalele care populează lagărele noastre de prizonieri ruși[2].

Juriștii au obiceiul să arunce povara responsabilității toleranței lor asupra celor care fac legile; dar astăzi au câmp liber pentru a arăta în toate cazurile duritate extremă. Pronunță

---

pentru el ceva rău, erau o binefacere. Sub acest pretext, se putea începe masacrarea civililor slavi de către cuceritorii arieni, prezentându-li-se acest act ca ceva firesc. Și Hitler este aici deosebit de îndrăzneț, dacă nu cumva este modest, pretinzând că soldații lui, deosebit de bine pregătiți în plan diplomatic și militar, ar fi cunoscut „momente critice" în timpul unei campanii în Polonia.

[1] Incendiul din 16 martie 1941 distrusese nava, un pachebot transformat în transportor de trupe, fără a face victime; gestul nu era în întregime gratuit, pentru că tânărul matelot dorea să se răzbune pentru o palmă pe care o primise de la superiorul lui. A fost condamnat la moarte și executat, după ce Hitler i-a respins cererea de grațiere. Vezi Werner Jochmann, *Monologe...*, *op.cit.*, p. 417.

[2] În timp ce prizonierii sovietici mor de foame cu sutele de mii, tirada lui Hitler – care îi asimilează în același timp cu animalele sălbatice și cu delincvenții cărora ordonă să li se aplice pedeapsa cu moartea – aruncă o lumină clară asupra responsabilității lui pentru soarta acestor persoane.

sentințe de închisoare, căci în acest caz responsabilitatea lor este redusă. Le lipsește curajul.

Este un nonsens juridic să li se permită unor oameni care nu vor să respecte legea țării în care trăiesc să profite de avantajele acestor legi[1].

17 septembrie, la amiază, seara și noaptea de 17/18

Forța de a decide ceva nu constă în a face orice și cu orice preț. Constă în a realiza fără ezitare ceea ce consideri că trebuie făcut la un moment dat, în virtutea unui sentiment intim[2].

A fost nevoie de cea mai mare forță anul trecut, ca să luăm decizia de a ataca bolșevismul. Eram constrâns să anticipez că Stalin va trece la atac pe parcursul acestui an. Așadar, trebuia să ne punem în mișcare cât mai curând[3]. Luna iunie 1941 oferea

---

[1] Este curios să vedem cum Hitler, pe tot parcursul acestui „discurs", declanșat de amintirea dezastrului militar din 1918, ordonă sau evocă asasinarea diverselor categorii de dușmani interni și externi, în timp ce orașul Kiev este pe punctul de a cădea. Va recolta încă 600 000 de prizonieri și poate spera să-l vadă pe Stalin abandonându-i Ucraina. Este cel puțin dovada că, deși dorește această evoluție a evenimentelor și crede în ea, nu o consideră împlinită. Cu prudența lui obișnuită, dă dispoziții pentru cazul că lupta va continua. În legătură cu speranțele de pace ale lui Hitler în acest moment crucial, mult timp necunoscute, vezi Nicolas Bernard, *La Guerre germano-soviétique*, Tallandier, Paris, 2013, p. 158.

[2] Această reflecție ne permite să nuanțăm imaginea pe care o avem adesea despre concepțiile lui Hitler cu privire la voința și puterea sa de decizie. Nu este vorba niciodată de un impuls negândit sau de încăpățânare pură, ci de un amestec de credință și intuiție, după o examinare matură (atât cât îi permite timpul) a argumentelor pro și contra.

[3] Guvernul nazist afirma încontinuu că războiul german în est era unul defensiv (ca toate războaiele sale, de altfel). Minciuna este grosolană, zelul pentru a o acredita – evident. Dimpotrivă, Hitler își prezentase acțiunea militară de la frontierele sovietice ca un simplu mijloc de

termenul cel mai apropiat[1]. Pentru a duce un război e nevoie şi de noroc. Când mă gândesc astăzi ce şansă am avut!

Nu puteam pregăti întoarcerea armelor printr-o campanie de propagandă. Au fost salvate nenumărate vieţi prin faptul că niciun articol nu a conţinut vreun cuvânt care să lase să se întrevadă ceea ce pregăteam. Ţineam seama de posibilitatea ca unii ofiţeri ai Wehrmachtului să se lase contaminaţi de comunism. Aceştia, dacă au fost acolo, cu siguranţă că şi-au schimbat părerea. Dar înainte nimeni nu ştia cu adevărat ce se întâmplă în Rusia, nici câţi puteau să spună că, la urma urmelor, aveam un pact de prietenie cu ei[2]!

---

a exercita presiune înainte de negocieri, dar nu avea nicio intenţie să le respecte şi nu căuta acolo decât un efect de surpriză, perfect obţinut.

[1] Notaţie interesantă: dacă lucrurile vor merge prost, Hitler va spune că voia să atace în luna mai şi că, din cauza complicaţiilor balcanice, imputabile în mare parte lui Mussolini, a întârziat aproape cinci săptămâni. Acesta a devenit un loc comun în cărţile de istorie. De altfel, până prin 1990, orice cuvânt nazist era luat ca atare, fără altă analiză, dacă permitea să se reproşeze regimului o eroare de calcul sau un exces datorat aroganţei. În realitate, campania din Balcani a avut drept scopuri esenţiale: 1) să-l păcălească pe Stalin şi să-l lase să spere că desfăşurarea de forţe germane în Europa de Est viza posesiunile engleze din Mediterana; 2) să păzească flancul sudic al atacului împotriva URSS (lipsindu-i pe englezi de baza lor din Grecia, de unde ar fi putut bombarda sondele de petrol din România). Reichul nu putea să fie gata înainte de momentul când a atacat şi dictatorul german o recunoaşte fără ocolişuri.

[2] Vieţile „salvate" pentru care se felicită Hitler, ale germanilor, firește, au fost cruţate pentru că propaganda nazistă ascunsese ruperea pactului Ribbentrop–Molotov şi întoarcerea la politica antisovietică de dinainte de 1939. Oricât de mare ar fi fost desfăşurarea de forţe din est, care nu putea să-i scape lui Stalin, acesta din urmă avea încă posibilitatea să creadă că era vorba doar de o ameninţare şi de un mijloc de a pune presiune din partea germanilor, pentru a-i smulge alte concesii, destinate să uşureze lupta împotriva Angliei. Se aştepta, de altfel, la un ultimatum (vezi Gabriel Gorodetsky, *The Great Delusion: Stalin and the German Invasion of Russia*,

O dată în plus soldatul german s-a dovedit cel mai bun din lume; era așa încă de pe timpul lui Frederic cel Mare și așa a fost dintotdeauna. Când trebuie să reziste, se dovedește a fi cel mai eficace. Subofițerii își țin bine grupa în mână, șeful de secție – secția sa. După campania din Occident, se mai spunea că soldatul de astăzi nu are răbdarea pifanului din Primul Război Mondial. Aici, în est, dovedește că o are.

Dacă de astă dată nu am avut în vest un adversar superior ca armament, se poate spune că pregătirea rușilor pentru război a fost fantastică. Armata noastră este astăzi superioară celei din 1914–1918. Soldatul din Primul Război Mondial avea aceeași ținută remarcabilă. Dar tactica de atac era atunci absolut perimată și armata nu avea artilerie grea. Cu toate acestea, am fi putut să câștigăm în 1918 dacă am fi întărit flancul drept cu trei corpuri de armată; acest rezultat ar fi putut fi atins retrăgând surplusul grupurilor de armate cu vocație exclusiv defensivă. Dar era imposibil, ținând seama de vechimea în serviciu și de rangul prinților care comandau[1].

În timpul războiului mondial nu se ținea deloc seama de valoarea individuală a combatantului. Unitățile au fost aruncate

---

Yale University Press, 2001). Hitler vrea să spună că făcuse în așa fel încât ofițerii germani să creadă că era vorba de o astfel de manevră. Chiar dacă, fără îndoială că se temea că vor fi scurgeri de informații din partea lor, liderul german mai degrabă se baza foarte mult pe efectul de surpriză al unui atac care nu era precedat nici de cea mai mică revendicare și nici de cel mai mic efort al propagandei de a-l induce pe inamic în eroare, spre deosebire de toate atacurile anterioare ale Reichului.

[1] Hitler începe o demonstrație indirectă a meritelor *Führerprinzip*: de aici înainte unitatea de comandă trebuie să pună Reichul la adăpost de un dezastru. Este și o înțepătură la adresa bătrânilor aristocrați. Și o reluare, cu o altă argumentație, a afirmației că în 1918 nu a lipsit decât puțin pentru ca victoria să le aparțină Puterilor Centrale (vezi însemnarea din 8 august).

în luptă în mase mari nu numai în timpul războiului de mișcare – în 1914 –, dar și în timpul războiului de tranșee, unde posturile erau mult prea apropiate. Pe de altă parte, era o greșeală să ai șefi de companie în vârstă de 40 sau 50 de ani. Pentru infanterie este esențial să poți să te miști, să alergi, să te ridici, să te culci; și este nevoie de șefi de companie tineri.

Jumătate din reușită depinde de elementul-surpriză, de aceea o operațiune care a reușit nu trebuie să se desfășoare identic[1].

În fața Odessei, Antonescu aplică tactica războiului mondial. Înaintează în fiecare zi cu câțiva kilometri, după ce a nivelat terenul pe care vrea să-l ocupe cu artileria lui – domeniu în care este mult mai bine înzestrat decât inamicul. În astfel de împrejurări, este de înțeles că se acționează în acest fel.

Operațiunea în curs de desfășurare – o încercuire a cărei tangentă[2] avea la pornire peste 1 000 de kilometri – este considerată de mulți drept imposibilă. Pentru ca ea să aibă loc a trebuit să-mi pun în joc toată autoritatea, precum și faptul că, oricum, o bună parte din succesele noastre trebuie pusă pe seama curajului nostru de a face „greșeli".

Lupta pentru hegemonie în lume va înclina în avantajul Europei datorită posedării spațiului rus. Aceasta va face Europa mai greu de sufocat printr-o blocadă decât orice altă parte a lumii și va deschide perspective de ordin economic menite să-i

[1] Iată încă o reflecție menită să arate că Germania este acum într-o situație mai bună pentru a câștiga acest război decât pe cel precedent, căci este înzestrată cu un comandament apt să salveze cât mai multe vieți omenești prin urmărirea constantă a efectului de surpriză, ceea ce ne permite să nu mai considerăm chiar atât de înfricoșătoare disproporțiile demografice.

[2] Folosind termenul german *Tangente*, identic cu fr. *tangente* (și rom. „tangentă" – *n. tr.*), Hitler vrea să spună, fără îndoială, perimetru.

facă să încline spre noua ordine până și pe cei mai liberali dintre democrații din Occident[1]. Deocamdată se pune problema să înaintăm. Restul este o chestiune de organizare.

Nu avem decât să privim la această țară primitivă și ne vom da seama că nu se poate face nimic dacă oamenii nu sunt forțați să muncească. Slavii reprezintă o masă de sclavi înnăscuți, care strigă să aibă un stăpân. Se întreabă numai care este acela. Bolșevismul ne-a făcut în această privință un mare serviciu. Mai întâi, a împărțit pământul între țărani. Rezultatul a fost o mare foamete. Nu mai rămânea decât să se restabilească puterea cu statul în chip de stăpân. Numai că mai înainte stăpânii se pricepeau cât de cât la agricultură, ceea ce nu este valabil în cazul comisarilor politici. Tocmai începeau să formeze în școlile de agricultură tânăra generație de comisari.

Dacă englezii ar fi alungați din India, aceasta ar pieri. Același lucru și aici. Național-socialismul nu ar putea fi exportat nici măcar în Ungaria. Ungurul de rând este la fel de leneș ca și rusul. Este prin firea lui un colindător al stepelor. Și aici are dreptate Horthy[2], atunci când spune: „Dacă aș suprima la mine marile domenii, producția s-ar prăbuși". Același lucru și în Spania: ar cunoaște foametea dacă ar dispărea marea proprietate.

Țăranul german este animat de dorința de a progresa. Se gândește la copiii lui. În schimb, țăranul ucrainean nu va acționa din îndemnul datoriei.

---

[1] Speranța că liberalii se vor ralia la „noua ordine" trebuie pusă în legătură cu ocuparea Kievului, iminentă încă din ajun prin joncțiunea armatelor generalilor von Kleist și Guderian. Victoria din est pare să fie la îndemână și deschide asemenea perspective economice, încât capitalismul occidental va fi obligat să colaboreze cu germanii.

[2] Miklós Horthy (1868–1957) era regentul Ungariei începând din 1920.

Poate că mai există o țărănime asemănătoare cu a noastră în Franța, cu siguranță în Olanda și în Italia, unde și ultimul metru pătrat de pământ este exploatat cu ardoare[1].

Spațiul rus este India noastră. La fel ca și englezii, îl vom domina cu o mână de oameni, așa ne vom domina spațiul colonial. Ar fi o greșeală să încercăm să răspândim învățătura printre băștinași. Nu am oferi decât semi-cunoștințe, propice pentru revoluții. Nu întâmplător inventatorul anarhismului[2] a fost un rus. Dacă alte popoare, începând cu varegii, nu ar fi adus un rudiment de organizare populației locale, rușii ar fi rămas niște iepuri de casă. Nu poți dresa iepurii de casă ca să faci din ei albine sau furnici. Aceste insecte au capacitatea de a crea state. Iepurii sălbatici – nu. Lăsat în legea lui, slavul nu ar fi ieșit niciodată din cercul familial cel mai strâmt.

Rasa nordică germană a dat naștere ideii de stat și prin aceasta a constrâns individul să se pună la dispoziția ansamblului. Misiunea pe care o avem în fața noastră este să trezim în fiecare german forța națională care dormitează în el.

Popoarele slave, în schimb, nu sunt destinate să trăiască o viață proprie. Ele știu acest lucru și noi nu trebuie să le spunem că ar putea[3]. Noi suntem cei care am creat în 1918 statele

[1] Hitler laudă talentul țăranilor olandezi și italieni de a pune în valoare toate terenurile mici, fără să fie vorba de mari proprietăți. Dar olandezii sunt arieni și germanici, ceea ce nu sunt nici ungurii, nici spaniolii. Italienii au păstrat fără îndoială câte ceva din virtuțile romane. Cât despre Franța, cu orașe „pline de evrei și de negri", este percepută ca fiind mai sănătoasă și mai ariană în mediul rural.

[2] Aluzie la Mihail Bakunin (1814–1876).

[3] Acest pasaj, care reia aproape toate ideile expuse în prima seară, cu unele mici modificări, este o dovadă bună a modului wagnerian în care funcționează, conștient sau nu, gândirea lui Hitler. Laitmotivele revin și se integrează în noi teorii. „Picătura de sânge arian" despre care

baltice și Ucraina. Dar astăzi nu mai avem niciun interes în supraviețuirea statelor baltice, nici în independența Ucrainei. O recreștinare ar fi cea mai mare greșeală, căci aceasta ar reprezenta o nouă formă de organizare. Și nici nu sunt în favoarea implantării unei universități la Kiev. E mai bine să nu-i învățăm să citească. Nu ne vor iubi pentru că îi torturăm cu școli. Ar fi deja o greșeală să le dăm să conducă o locomotivă. Și nu avem niciun motiv să facem o nouă împărțire a pământurilor. Dar cu siguranță că vor trăi mai bine ca astăzi. Avem nevoie de ei ca să muncească pământul care cade astăzi în mâinile noastre.

Vom deveni o țară exportatoare de cereale pentru toți cei care duc lipsă de ele în Europa. În Crimeea vom avea fructe sudice, arbori de cauciuc (40 000 de hectare ne vor acoperi nevoile[1]) și bumbac. Mlaștinile Pripeatului ne vor da stuf. Le vom furniza ucrainenilor fulare, sticlărie și tot ceea ce le place de obicei popoarelor coloniale[2]. Germanii noștri – acesta este

---

dictatorul perora în 5 iulie este încarnată într-un popor, varegii (este vorba de numele slav al vikingilor), întemeietorii Novgorodului (conform tradiției) în 862; metafora animalieră a calului și a iepurelui de câmp se degradează în evocarea iepurelui de câmp, apoi a iepurelui de casă... Și o formulă care condensează o bună parte din doctrina nazistă clarifică totul: „Misiunea pe care o avem în fața noastră este să trezim în fiecare german forța națională care dormitează în el". Dar sub sentimentul de dispreț se simte în prezent cum se alimentează frica – de exemplu, când Hitler insistă să conteste dreptul slavilor la școlarizare.

[1] În 2 august, Hitler vorbea de 400 000 de hectare destinate cultivării cauciucului; în 13 octombrie, reluând tema, menționează 40 000 de hectare. Pare o suprafață mai bine proporționată cu dimensiunile Crimeii, dar foarte mică pentru a acoperi nevoile unei Germanii Mari. Probabil că Hitler improvizează, fără să fi studiat el însuși sau să fi pus pe alții să studieze cu mare atenție acest subiect.

[2] Pe lângă orgoliul rasial al lui Hitler, „fularele" și „sticlăria" indică intenția sa de a transpune în Europa de Est practicile coloniale europene din Africa și din Asia.

esențialul – vor trebui să formeze o societate închisă ca o fortăreață. Ultimul dintre rândașii noștri trebuie să fie superior oricărui băștinaș de la periferie.

Pentru tineretul nostru, acesta va fi un teren de formare. Vom aduce cu noi danezi, olandezi, norvegieni și suedezi. Pentru soldați, vom avea terenuri de instrucție, pentru aviatori – spațiile de care au nevoie. Nu trebuie să procedăm ca în coloniile de dinainte de război, când, în afară de *Deutsche Kolonialgesellschaft*[1], nu existau decât interesele capitaliste. Germanul trebuie să prindă gust pentru spațiile largi. Trebuie să-l ducem în Crimeea și în Caucaz. Există o diferență între a vedea aceste locuri pe hartă și a merge acolo. Calea ferată o vom folosi pentru transportul mărfurilor, dar drumurile rutiere vor fi cele care ne vor deschide țara.

Oamenii visează astăzi la o conferință mondială a păcii. Eu prefer să mă mai războiesc încă zece ani, decât să las să mi se fure în felul acesta roadele victoriei. Și de altfel nu am scopuri exagerate. Este vorba, în esență, de teritorii pe care germanii au trăit deja[2]. Poporul german trebuie să se instaleze acolo.

21 septembrie, la amiază

Cehii vor fi cel mai tare loviți de căderea bolșevismului. Întotdeauna, fără să aibă vreo îndoială, liniștiți, s-au bizuit

[1] *Deutsche Kolonialgesellschaft* („Societatea colonială germană") a fost întemeiată în anul 1887 la Berlin, cu scopul înființării și valorificării coloniilor.

[2] Hitler se străduiește să exprime obiective care să menajeze domeniile rezervate ale britanicilor. Dar aceste obiective trebuie atinse prin dreptul celui mai tare, nu prin tertipurile unei conferințe de pace. Acestea fiind spuse, dacă Londra sau Moscova ar propune deschiderea unei conferințe de pace, este mai mult decât probabil că nu s-ar lăsa rugat și s-ar repezi să profite de această ocazie pentru a scăpa din capcana pe cale să se închidă în jurul lui. Această evocare este o manieră de a spune, precum vulpea din fabulă, că strugurii inaccesibili nu sunt buni și nu are poftă de ei.

pe „patria mamă" rusă. Când soseau știri despre înfrângerea rușilor în Războiul ruso-japonez, elevii cehi din clasa mea plângeau, în timp ce noi, ceilalți, jubilam. De atunci datează înclinația mea pentru Japonia[1].

Datoria Hohenzollernilor ar fi fost să sacrifice monarhia Habsburgilor în favoarea aspirațiilor ruseți din Balcani[2]. În orice caz, o dominație își găsește justificarea atunci când puterea ei servește la dezvoltarea forțelor poporului[3]. O dinastie

---

[1] Iată o afirmație foarte suspectă. Avea 15 ani în 1904, când au avut loc primele înfrângeri ale rușilor în fața japonezilor (distrugerea flotei de la Port-Arthur fără declarație de război în 8 februarie, apoi înaintarea rapidă în Coreea) și nu vedem de ce ar fi declanșat o ruptură atât de pronunțată într-un colegiu din Linz între adolescenții de origine cehă și cei de origine germană, cu atât mai mult cu cât ar fi trebuit să fie alertați în mod similar împotriva „pericolului galben", temă pe atunci la modă. În realitate, această pasiune a lui Hitler este recentă: paginile din *Lupta mea* despre Japonia sunt pline de dispreț în timpul agresiunilor nipone împotriva Chinei și în anii 1930 diplomația nazistă ocupase o poziție echilibrată (vezi Charles Bloch, *Le Troisème Reich et le monde*, Imprimerie Nationale, Paris, 1986, pp. 292–293). Pactul germano-sovietic crease o atmosferă rece între Berlin și Tokio și numai încăpățânarea lui Churchill, începând din vara anului 1940, l-a incitat pe Hitler să se apropie de niponi. Simte nevoia să dea acestei „inclinații" o anumită nuanță de noblețe! Și mai adaugă, probabil sub presiunea intensității patriotismului său german: în epoca respectivă era un artist cu vocația reprimată de familie și era preocupat mai ales de propria sa persoană.

[2] Dacă urmărim ceea ce spune Hitler, în 1914, după atentatul de la Sarajevo, Rusiei – pe care o clipă mai devreme a denigrat-o atât de tare și la modul mai general de-a lungul tuturor acestor consemnări – ar fi trebuit să i se permită să se extindă spre Balcani. Germania („Hohenzollernii"), la rândul ei, ar fi trebuit să renunțe la Austria. Aici se observă intenția de a-l denigra pe Wilhelm al II-lea. Și merge până acolo încât își scoate pălăria în fața social-democrației, pentru că a răsturnat familia imperială.

[3] Această afirmație explică lipsa de consecvență în convingerile lui Hitler în materie de regimuri politice.

se îndreaptă spre pieirea ei când, în loc de aceasta – așa cum a făcut kaizerul –, se mulțumește să meargă în sensul dorinței de pace a popoarelor și să menajeze alte state monarhice.

De aceea sunt recunoscător social-democrației pentru că a abolit aceste interese de curte. Nu știu dacă vreunul dintre ai noștri, oricât de indispensabil ar fi părut acest lucru, s-ar fi ridicat în felul acesta împotriva Casei de Hohenzollern. Împotriva Habsburgilor, desigur! Pentru mine ei erau niște străini.

Nedreptatea de care a dat dovadă kaizerul față de Bismarck s-a întors în cele din urmă împotriva lui[1]. Și cum putea să ceară fidelitate, când dăduse dovadă de o asemenea ingratitudine față de fondatorul Reichului! Dar este o rușine că poporul german a lăsat să i se facă o asemenea nedreptate lui Bismarck. Generația de la 1900 era pierdută din punct de vedere politic, economic și cultural.

Cei din opoziția națională[2] sunt epuizați să tot constate, așa cum se întâmplă atunci când predici în deșert un secol. Când în sfârșit vine momentul să acționezi, ai pierdut orice contact cu realitatea. Erau caractere pure, dar terenul lor de acțiune era literatura și publicul lor 20 000 de cititori de aceeași speță cu ei. N-au știu să vorbească poporului pe limba lui.

Mie mi-a fost clar chiar de la început că acest drum era o stradă înfundată. Cel care vrea să acționeze are nevoie de o credință care nu se găsește decât în mase. Acestea nu au suficientă experiență, avansează într-un domeniu nou cu ingenuitate. Am văzut ce obține un popor atunci când este condus.

[1] Printre alte „nedreptăți", Wilhelm l-a trimis brutal la pensie pe Bismarck în 1890, în al doilea an al domniei sale.

[2] Prin expresia „Cei din opoziția națională" sunt desemnate probabil organizațiile naționaliste precum Liga Pangermană (*Alldeutscher Verband*), întemeiată în 1891 și dizolvată de guvernul nazist în 13 martie 1939.

Are în el toate posibilitățile, atât pentru bine, cât și pentru rău. Național-socialismul are drept misiune să vegheze fără încetare ca forțele bune să fie întotdeauna cele care se dezvoltă[1].

Noaptea de 22/23 septembrie

Cu numai câțiva ani în urmă, era înfricoșător să vezi modul diferit în care erau tratați pe pacheboturile noastre pasagerii la clasa a treia, a doua sau la clasa întâi. Este de neconceput că nu suntem jenați că lăsăm să se vadă atât de mult diferențele între condițiile de viață[2]. Aici a fost un domeniu de acțiune important pentru Frontul Muncii[3].

Pe căile ferate din est, ca să se deosebească de autohtoni, toți germanii vor călători la clasa întâi și a doua – diferența fiind în numărul de locuri pe banchetă, patru la clasa a doua, trei la clasa întâi.

Uniformizarea bucătăriilor în armată mi se pare un lucru fericit. Deja în timpul războiului mondial supa era incomparabil mai bună atunci când trebuiau s-o consume și ofițerii.

---

[1] Ca să se dezvolte „forțele bune" este nevoie de un comandament ferm, înzestrat cu un proiect precis. Dar referirea la Bismarck este îndrăzneață: conducea afacerile statului cu prudență și, odată realizată unitatea germană, nu a căutat deloc să mobilizeze masele în serviciul unui nou proiect. Ambițiile lui Wilhelm al II-lea erau în mod cert mai apropiate de cele ale naziștilor. Ceea ce pretinde Hitler că aduce nou – și nu fără temei – este o coerență între obiective, strategie și conducere.

[2] Hitler își trădează aici limitele solicitudinii sale față de cei umili: diferențele sociale pot să existe, dar trebuie să le împiedicăm *să se vadă* prea mult. Ceea ce scoate el în evidență aici este caracterul propagandistic al croazierelor muncitorești ale Frontului Muncii.

[3] Frontul Muncii este numele dat de Hitler organizației care a înlocuit sindicatele, dizolvate în 2 mai 1933. Conducerea lor a fost încredințată lui Robert Ley (1890-1945). Una dintre principalele activități ale acestuia a fost organizarea de vacanțe muncitorești prin mișcarea *Kraft durch Freude* („Forță prin bucurie"), care imita mișcarea fascistă *Dopolavoro*.

Nu câştigăm nimic cu o succesiune interminabilă de feluri de mâncare, aşa cum era regula cândva. Rămâi toată seara lipit de vecinul tău fără să poţi discuta cu alte persoane care îţi plac. În plus, nu poţi mânca pe săturate din ceea ce îţi place şi evita celelalte feluri. Pentru recepţiile noastre de partid, bufetul rece este cea mai bună formulă. Te aşezi aşa cum îţi face plăcere şi poţi să-ţi schimbi locul ca să stai de vorbă, după cum e cazul. Aşa dispare şi lupta pentru locuri, care implică întotdeauna un plan de aşezare la masă.

23 septembrie seara

Este absurd să vrei să trasezi frontiera celor două lumi, Europa şi Asia, printr-un lanţ de munţi de înălţime mijlocie – vreau să spun Ural; s-ar putea alege la fel de bine unul dintre fluviile ruse. Nu, geografic vorbind, Asia pătrunde în Europa fără o soluţie de continuitate geografică.

Frontiera va fi acolo unde poporul german se va separa de cel slav. Datoria noastră este s-o plasăm acolo unde dorim noi să fie[1].

Dacă vom fi întrebaţi cu ce drept extindem spaţiul german spre est, vom răspunde că ne dă acest drept conştiinţa naţiunii. Dacă îndrăznim ceva în acest domeniu şi reuşim, toată lumea va recunoaşte că am avut dreptate. Viaţa este cea care tranşează acest gen de chestiuni.

Este un nonsens ca un popor superior să se chinuiască să se hrănească pe un teritoriu prea îngust, în timp ce masa inferioară rusă, care nu aduce nimic civilizaţiei, ocupă întinderi

[1] Aici Hitler pare să spere într-o pace viitoare, pentru a cărei încheiere este dispus să facă unele concesii majore în comparaţie cu aşteptările sale de la începutul campaniei: Uralul să fie abandonat în favoarea unui fluviu care ar putea fi în mod clar mai la vest, de pildă Volga sau Niprul.

nesfârșite ale unui pământ dintre cele mai bogate din lume[1]. Noi smulgem cu greutate pământ din Wattenmeer[2] și ne chinuim să cultivăm mlaștinile, în timp ce în Ucraina ne așteaptă un sol cu o fertilitate aproape inepuizabilă, datorită unui strat de cernoziom care atinge pe alocuri 10 metri.

Trebuie să creăm condiții care să asigure poporului nostru mijloacele de a crește și să punem în același timp obstacole în calea înmulțirii rușilor. Dacă acest război nu ar fi avut loc, poporul nostru nu ar fi crescut în următorii zece ani, în timp ce numărul rușilor s-ar fi mărit considerabil.

Indiferent dacă tigrul omoară omul sau invers, lumea continuă să meargă înainte. Cel mai puternic câștigă. Aceasta este legea naturii și lumea nu se schimbă; aceste legi rămân.

Dacă cineva spune că lumea aceasta este rea și că vrea să părăsească viața, mie asta îmi place! Dacă motivul acestei disperări este iubirea, îl sfătuiesc să aștepte un an: există cu siguranță și alte femei! Dar dacă preferă să moară din alt motiv, s-o facă, nu mă opun. Să se gândească însă la un lucru: nu poți scăpa complet de această lume. Materia din care suntem făcuți rămâne în natură; cât despre spirit, nu știm dacă sufletul lui nu ajunge într-un rezervor, poate pentru a se reîncarna într-o zi[3]. Dar mi-ar displăcea dacă toată lumea ar dori să termine cu viața.

Dacă Biserica le prezintă oamenilor o lume de dincolo seducătoare, pentru a le ușura moartea, noi ne mulțumim să-i

---

[1] „Nonsensul" pe care îl deplânge rezumă multe aspecte ale nebuniei lui Hitler: judecăți pripite, ideea existenței unei rase superioare care are toate drepturile și care se află la originea întregii civilizații, necesitatea de a respecta „natura" care oferă cele mai bune comori ale sale celui care știe să le cucerească...

[2] Regiune de coastă mlăștinoasă din Saxonia Inferioară.

[3] Hitler admite reîncarnarea, cel puțin ca o ipoteză. Să ne amintim că în 21 iulie ne asigura că Mussolini era „unul dintre cezari".

cerem omului să-şi modeleze viaţa în mod demn. Pentru aceasta, trebuie să se conformeze legilor naturii. Şi dacă ne reglăm principiile în funcţie de acestea, vom triumfa în faţa Bisericii pe termen lung.

Dar în niciun caz naţional-socialismul nu trebuie să imite cultele religioase; tot ce are de făcut este să construiască în mod ştiinţific o doctrină, care să nu fie decât un cult al raţiunii.

Datoria noastră este să educăm omul în aşa fel încât acesta să vadă ceea ce este frumos, minunat, în viaţă, şi să nu devină rapid un cârtitor şi un bombănitor. Vrem să ne bucurăm de frumuseţe cu delectare, să ne cramponăm de aceasta şi să evităm în măsura posibilului să facem rău aproapelui nostru. Dacă astăzi eu fac rău ruşilor este pentru că altfel ei mi-ar face rău mie.

Asta este ceea ce face şi bunul Dumnezeu: aruncă dintr-odată mase de oameni pe pământ şi e treaba fiecăruia să se descurce pentru a-şi croi calea în viaţă. Fiecare îl fură pe celălalt şi în final tot ceea ce se poate spune este că cel mai puternic câştigă. Şi totuşi, aceasta este ordinea cea mai rezonabilă; dacă am face invers, nu s-ar mai putea naşte nimic. Dacă ne eliberăm de legile naturii şi renunţăm la dreptul celui mai tare, atunci într-o zi sălbaticii vor putea să ne mănânce din nou, apoi insectele îi vor mânca pe sălbatici şi în cele din urmă nu vor mai rămâne decât microbii[1].

---

[1] Fiinţa umană este complet denigrată şi adusă la nivelul animalelor. Ceea ce se bate cap în cap, de exemplu, cu o idee rostită în urmă cu doar câteva secunde – „cultul frumuseţii". Hitler enunţă un principiu de bază al faimoasei sale *Weltanschauung* („viziune despre lume"): dominaţia celor puternici este o lege a naturii şi toţi cei care predică împotriva ei ţin mai mult sau mai puţin de „otrava evreiască", chiar dacă nu face aici o aluzie directă la aceasta. Totodată, continuă o idee centrală din

25 septembrie, la amiază

Cel mai surprinzător în strategia comandamentului rus este modul fanatic în care este menținut un principiu care poate fi just în sine, după ce a devenit nepotrivit. Motivul este teama de a nu fi tras la răspundere pentru un eșec. Aceasta înseamnă că nu este niciodată o greșeală a comandamentului, sau o lipsă de muniție, sau o presiune germană irezistibilă care a obligat să se facă o anumită mișcare, ci, în mod invariabil, trădarea. Aici totul este trădare, pentru că fiecare comandant de unitate riscă să-și piardă capul, dacă nu a putut să se supună ordinelor. Preferă să-i tăiem noi în bucățele.

În schimb, spiritul de ofensivă care îi împinge pe ruși să meargă înainte nu este o noutate pentru noi. În timpul războiului mondial deja era așa. Aceasta se explică prin prostia lor. Așa după cum am uitat dârzenia manifestată de ruși împotriva noastră în timpul acestui război, tot așa cei ce vor trăi în secolele următoare vor privi compania noastră ca pe o operație grandioasă, fără a avea cunoștință de numeroasele crize pe care ni le-a provocat spiritul de ofensivă al rușilor. Dar în timpul războiului mondial era un tip de combatant rus mai degrabă conciliant decât crud, care astăzi a dispărut. Bolșevismul l-a eradicat[1].

Ce rezervor periculos de oameni este Asia! Securitatea Europei nu este de conceput decât cu o condiție: să extindem

---

Lupta mea: victoria evreului, un parazit, va fi curând urmată de dispariția vieții pe pământ.

[1] Combatantul rus este în mod obligatoriu crud, ceea ce justifică toate violențele împotriva lui. Ideea este exprimată într-un context în care Armata Roșie nu face decât să se retragă, ceea ce îi dă puține ocazii să maltrateze prizonierii, în timp ce Wehrmachtul capturează milioane de soldați și îi masacrează sau îi lasă să moară în proporție uriașă.

frontiera europeană până la Ural[1]. Nu mai trebuie să existe stat rus organizat la vest de această linie! Căci acest hotar al nefericirii nu depinde nici de comunism, nici de țarism, ci ține de felul de a fi al oamenilor, care va deveni încă și mai periculos dacă acest spațiu se mongolizează. Așa se topește brusc deasupra Europei un nor venit din Asia, care surprinde Europa nepregătită, în care întreaga comunitate – foarte bine selecționată și reglementată – se bazează încă pe securitatea colectivă!

Întrucât acolo nu există niciun obstacol care să stăvilească această masă, avem nevoie de un zid la vest, care trebuie să fie făcut din ființe umane. O luptă trainică la frontierele de la est va crea o rasă solidă și ne va împiedica să avem din nou un sistem clasic european de state. Locurile în care am ajuns în prezent au cunoscut aproape toate cândva prezența rasei germanice. Am fost deja la Porțile de Fier[2], la Belgrad și în spațiul rus.

Tot ceea ce s-a realizat în istoria Germaniei este onoarea și tradiția noastră, averea noastră ereditară, patrimoniul nostru, indiferent care este dinastia sau ramura poporului german care ne-a deschis căile spre noul spațiu. Trebuie să facem în așa fel încât să strângem în panteonul național – așa cum ne-a dat exemplu Ludovic I al Bavariei – tot ceea ce s-a realizat în istoria Germaniei[3].

---

[1] Revirimentul survenit din seara de 23 septembrie, când Uralul nu mai trebuia luat în considerare pentru fixarea frontierei, ne invită să ne gândim că între timp s-a întâmplat ceva: poate că un eveniment a făcut să dispară speranța într-o pace apropiată. Aceasta ar putea explica și o creștere a violenței verbale la adresa rușilor și reactivarea ideii unui „zid viu".

[2] Porțile de Fier: defileul pe care îl traversează Dunărea înainte de a părăsi Serbia pentru a intra în România.

[3] Ludovic I al Bavariei (1786–1868, rege în perioada 1825–1848) a construit în 1830–1842 un templu în stil antic în apropiere de Regensburg,

Eu nu mai pot s-o fac, dar führerii viitorului vor trebui să scoată dintr-un sertar, la momentul potrivit, datele istorice care vor putea fi arătate unui stat sau altuia, pentru a justifica revendicările germane. Dacă într-o zi vom avea o viziune mai clară, vom putea să ajungem până la Marile Migrații[1]! Dar Berlinul trebuie să devină adevăratul punct central al Europei, o capitală care să facă această impresie întregii lumi.

25 septembrie seara

Iluzia că ni se poate veni de hac printr-un război lung trebuie eliminată. Nu trebuie să-i mai lăsăm pe oameni să creadă că timpul care trece ne va îngenunchea! Am în minte două preocupări:

1) când constat că o materie primă este indispensabilă pentru război, nu mă dau înapoi în fața niciunui efort ca să devenim independenți din punct de vedere economic; fier, cărbune, huilă, cereale, vite, lemn – trebuie să putem conta pe toate acestea;
2) trebuie să ne întemeiem viața pe posibilitățile de debușee care se găsesc în spațiile pe care le controlăm.

---

botezat Walhalla, pentru a expune busturile personalităților din istoria germană. Toate regimurile au continuat această acțiune. În timpul celui de-al Treilea Reich s-a adăugat doar un bust, în 1937, al compozitorului Anton Bruckner, foarte apreciat de Hitler (bustul lui Wagner era deja expus din 1919). În 2003, nu fără dezbateri, a fost admis și bustul lui Sophie Scholl (1921–1943), membră a Rezistenței.

[1] Aluzia la marile migrații îl invită pe istoric să caute asemănări cu războaiele din Antichitate pentru a susține intențiile lui Hitler – recurgând dacă este posibil la viclenie și șantaj. Totuși precizează că în timpul vieții sale „el nu va putea" să revendice noi teritorii, indicând prin aceasta dorința sa de a se limita la programul din *Lupta mea* (zdrobirea Franței, cucerirea Poloniei, Bielorusiei și Ucrainei, un condominiu cu Marea Britanie asupra lumii) și la consolidarea cuceririlor.

Astăzi pot spune că Europa este autarhică, dar cu o condiție – să putem împiedica existența unei mari puteri care să utilizeze civilizația europeană pentru a mobiliza Asia împotriva noastră[1].

Planul pe patru ani a dat Angliei o lovitură fără precedent, căci englezii au înțeles că statul nostru nu va mai fi vulnerabil la o blocadă; mi-ar fi oferit un împrumut, dacă așa m-ar fi putut abate de la planul meu[2].

Poți importa când ești într-o situație favorabilă: altfel, te legi de mâini și de picioare! Străinul profită imediat de aceasta ca să te șantajeze. Cum am putea plăti Americii dacă am vrea să cumpărăm grâu de la ei? Nu se poate cu produse agricole și încă și mai puțin cu produse industriale. Și mai cred că este bună o politică europeană care ar consta în a nu mai dori să

[1] Germania controlează Europa datorită acelor teritorii ocupate sau în care își impusese tutela, printre care și Franța, dar nu-și poate pune în practică politica economică atât timp cât încă ființează alianța anglo-rusă.

[2] Hitler încearcă să construiască o legendă, potrivit căreia politica lui economică ar fi înnebunit Anglia, sufocată deja de interesele evreilor, care ar fi înțeles cât de important era comerțul cu Germania; aceasta ar fi împiedicat-o să strângă mâna întinsă în interesul „rasei". În realitate, Baldwin și Chamberlain – cei doi premieri care l-au precedat pe Churchill – au fost mai puțin îngrijorați de politica autarhică a lui Schacht, consolidată de Göring prin Planul pe patru ani, decât de reînarmarea Germaniei, pe care au încercat să o limiteze prin noi acorduri în locul Tratatului de la Versailles. Planul pe patru ani a făcut mai degrabă rău economiei germane, amenințată fără încetare de hiperinflație – dar dintr-odată războiul devenise posibil (printr-o mobilizare precoce a resurselor în vederea luptei) și în același timp necesar (pentru a repune economia pe linia de plutire prin jefuirea altor țări). Diplomația a contribuit de asemenea: Pactul germano-sovietic a oferit, mult mai mult decât Planul pe patru ani, mijloacele necesare (mai ales petrol) pentru a contracara blocada britanică. Vezi Adam Tooze, *The Wages of Destruction*, Lane, Londra, 2006, p. 48.

exportăm în întreaga lume. Chiar rasa albă însăși și-a distrus comerțul mondial[1]. Economia europeană nu mai are debușee pe alte continente. Din cauza costurilor noastre de producție nu mai putem fi competitivi.

Suntem atât de dezavantajați peste tot că nu mai putem pune piciorul nicăieri. Pentru a furniza cele câteva articole de export de care străinătatea mai are încă nevoie, tot pământul este în competiție. Pentru a accede la aceste piețe, trebuie să plătim asemenea prime de export, încât consumăm foarte multe mijloace și resurse umane în detrimentul satisfacerii nevoilor poporului nostru. Numai cu invențiile noi mai putem face afaceri un timp oarecare.

Spre nenorocirea lor, englezii au industrializat India. Rezultatul: șomajul crește în Anglia și muncitorii sărăcesc. Milioane de șomeri în America! Acolo ar trebui să se înceapă cu o politică economică total nouă: abandonarea etalonului aur și dezvoltarea pieței interne.

Germania este astăzi singura țară fără șomaj, pentru că noi nu depindem de piețele externe! Țara pe care suntem pe cale s-o cucerim va fi o sursă de materii prime și un debușeu, nu o zonă de producție industrială.

---

[1] Declarațiile următoare clarifică gândul acesta: „albii" au greșit folosind în uzine muncitori provenind din rasele inferioare din colonii, căci astfel au redus costurile de producție, dar și-au ruinat propriile ramuri industriale, în timp ce, dacă s-ar fi mulțumit să jefuiască materiile prime, ar fi putut continua să inunde piața cu produsele lor. Este o viziune profetică, pentru fenomenul acesta – pe atunci în stare embrionară – și analiza sa se aplică mai bine la „globalizarea liberală" de la sfârșitul secolului al XX-lea. În anul 1939, industria europeană era concurată de două țări dezvoltate din punct de vedere economic, Statele Unite ale Americii și Japonia. Cât despre Hitler, face totul pentru a demonstra că autarhia este un panaceu, chiar dacă deformează realitatea, anticipând o evoluție ce se afla de-abia la început.

Țăranul este foarte puțin interesat de ideologie. Va fi suficient să-i ofer pământ în est, ca să se năpustească precum un fluviu uman, căci pentru țăran peisajul cel mai frumos este cel care rodește cel mai mult. În douăzeci de ani, emigrația europeană se va îndrepta spre est, și nu spre America. Cu Marea Neagră vom obține o mare interioară cu o bogăție inepuizabilă de pește. Datorită culturilor de soia din Crimeea ne vom mări șeptelul[1]. Vom obține din sol de câteva ori mai mult decât obține țăranul ucrainean astăzi.

Nu vom mai avea nevoie să căutăm în Extremul Orient piețe pentru produsele noastre. Piața noastră este aici, nu avem nevoie decât s-o facem să fie sigură. Vom livra țesături de bumbac, cratițe și toate obiectele de uz casnic. Nici măcar nu vom putea produce pe măsura nevoilor.

Văd aici cele mai mari oportunități pentru a construi un Reich puternic, o adevărată putere mondială. Planul meu: să profit de orice ocazie care apare[2]. Dar în tot ceea ce este vital să ne organizăm pe propriul teritoriu și să formăm o uniune cu

[1] Întrucât teritoriul Crimeii nu este extensibil și dacă adăugăm la viitoarele culturi de arbore-de-cauciuc și de bumbac pe cele de soia, avem poate aici explicația reducerii drastice a suprafețelor pe care Hitler înțelegea inițial să le rezerve arborelui-de-cauciuc (pentru care am văzut că a trecut de la 400 000 la 40 000 de hectare în câteva zile). De notat că soia este o plantă originară din Asia, adaptată a priori mai bine în regiunile subtropicale decât în Crimeea, chiar dacă – tocmai în anii 1930 (ceea ce explică fără îndoială de ce Hitler vorbește despre ea aici) – s-au făcut experiențe pentru a se adapta soia la zona temperată (ceea ce a condus la dezvoltarea culturilor de soia, mai întâi în Statele Unite, apoi și în Europa).

[2] Hitler admite așadar, revenind asupra opiniilor exprimate mai înainte, o globalizare financiară prin intermediul capitalurilor investite. Pe de altă parte, este de un pesimism absolut excesiv în privința posibilității țărilor dezvoltate de a rămâne competitive: pot să rămână, datorită inovației tehnologice, și așa va fi... cel puțin până în 2015. Hitler presimte

țările care lucrează cu noi; vor lua participații la producțiile care ne interesează. Toate livrările de mașini, chiar și importate din străinătate, vor trece prin contorul german care va veghea ca niciuna să nu fie exportată, decât în caz de necesitate imperioasă.

Două treimi dintre toți inginerii americani sunt de origine germană. În timpul secolelor de fărâmițare teritorială, un mare număr de spirite superioare au vegetat la noi. Imediat ce le vom trasa sarcini mărețe cetățenilor noștri, potențialul nostru ne va surprinde. Pentru câteva secole de acum înainte dispunem de un câmp de acțiune fără egal.

Noaptea de 25/26 septembrie

Jurnalul de actualități de astăzi m-a mișcat profund[1]. Trăim o epocă eroică așa cum n-a mai existat. Așa a fost și în timpul războiului mondial, dar nu era nimeni acolo ca să filmeze. Totuși sunt enorm de fericit că am trăit acest război.

Mi s-a spus că, dacă discursurile mele au un asemenea impact, asta este pentru că mă abțin să construiesc fraze. Nu risc să încep o cuvântare în fața soldaților cu „Nu există moarte mai frumoasă pe lume...", căci știu adevărul și ce trăiește un soldat care, ascultând un ordin sau numai o voce interioară, își croiește drumul prin infern[2].

---

acest lucru atunci când evocă „noile invenții", dar îndepărtează imediat ipoteza din nevoi ideologice: pledoaria în favoarea autarhiei primează.

[1] Actualitățile despre care vorbește Hitler se referă în special la cucerirea Kievului. Or, aceasta datează deja de zece zile și urmările ei sunt deprimante: URSS nu cere (din câte știm noi) și nici nu semnează (în niciun caz) pacea, războiul continuă și se anunță tot mai dificil. Hitler contează mai mult ca oricând pe Providență pentru a-l scoate din încurcătura în care se băgase. Autocontemplarea pe ecran a ultimului său triumf militar este un întăritor provizoriu, dar puternic.

[2] Poate că nu din întâmplare evocă Hitler primul „război mondial". Actualitățile din acea săptămână au început cu o secvență despre luptele

Pentru el războiul înseamnă ceea ce reprezintă pentru o fată întâlnirea cu un bărbat. Câteva zile sunt suficiente pentru a face dintr-un băiat un bărbat. Nu aș fi întreprins fără îndoială această muncă ciclopică de a construi de unul singur un stat nou, dacă nu aș fi fost făurit în acest creuzet.

M-am dus la bătălie cu cel mai pur idealism; apoi vezi căzând în jurul tău mii de oameni și devii conștient de faptul că viața este o luptă crudă de lungă durată, a cărei finalitate este conservarea speciei: individul poate să dispară, cu obligația ca alții să rămână în viață[1].

Îmi imaginez că mulți oameni se iau cu mâinile de cap și se întreabă: „Cum naiba poate führerul să radă de pe fața pământului un oraș ca Sankt-Petersburg?!". Sigur, eu sunt în mod intrinsec dintr-o altă specie. Aș dori să nu văd pe nimeni suferind și să nu fac rău nimănui. Dar când constat că specia este în pericol, sentimentul lasă locul rațiunii reci: nu mai văd decât victimele viitorului, în cazul în care nu facem victime astăzi[2].

---

din Finlanda, care evocă scene din 1914–1918, gata să te inducă în eroare. Această secvență i-a trezit probabil amintiri.

[1] Dar raționamentul este strâmb: masacrarea populației europene între 1914 și 1918 nu avea drept finalitate evidentă conservarea ei! Urmarea textului este mai logică, deși mai puțin veridică: se referă la următorul război care este prezentat clar ca o luptă pentru supraviețuirea speciei umane împotriva parazitului evreiesc.

[2] Iată un autoportret impresionant de adevărat: există doi Hitler, omul sensibil, pătruns de preocupări artistice, și distrugătorul, grăbit să nimicească un dușman fantomatic care i-ar amenința chipurile existența, chiar dacă pentru aceasta este nevoit să calce în picioare comori culturale. Războiul agravându-se și amenințând să devină dur, Leningradul a fost adăugat alături de Moscova pe lista orașelor care urmează a fi șterse de pe hartă – și suferă în momentul de față bombardamente dure. Dar Hitler nu-și apără numai propria viață, el nu este decât salvatorul „speciei" (*Art*, în germană: cuvântul figurează de trei ori în câteva rânduri; aici nu este

Noaptea de 27/28 septembrie

Trebuie să avem în vedere două obiective:

1) să ne menținem cu orice preț pozițiile din vest;

2) să ducem războiul pe cât posibil în afara frontierelor, adică la granițele exterioare[1].

Când vezi ce a făcut bolșevismul din oameni, constați că educația trebuie să-i învețe întâi ce este respectul: respectul față de Providență, de necunoscut sau de natură – indiferent cum i-am spune acesteia – începând cu respectul pe care cei tineri îl datorează celor mai în vârstă[2]. Dacă nu facem așa, creștem o ființă mai rea ca un animal: inteligența lui, atunci când încetează să mai fie ținută în frâu, îl transformă pe om în monstru. Rusul nu poate fi om decât dacă este coordonat de oameni care îl obligă la o viață colectivă, adică să fie legat de muncă printr-o

---

vorba nici de popor, nici de rasă). O idee de bază din *Lupta mea* transpare aici pentru a doua oară (vezi însemnarea din 21 septembrie): triumful evreilor, al acestor microbi, ar fi fatal pentru întreaga specie umană, pe care nu vor face altceva decât să o târască spre neant.

[1] Hitler se gândește serios la încercări de debarcare în Europa Occidentală și amenințări la frontierele germane. Din acest moment, este conștient de faptul că războiul lua o turnură îngrijorătoare. Încă din 13 septembrie îi prevenise pe generalii săi despre o eventuală încercare de invadare a Africii de Nord franceze de către Marea Britanie, fără a avea încă în vedere o amenințare la adresa coastelor europene și a frontierelor Reichului. Vezi Franz Halder, *Jurnal, 1939–1942*, Editura Elit, Ploiești, 1999, însemnarea din 13 septembrie 1941.

[2] Acest respect, de la care trebuie „să înceapă" totul, nu era un articol de bază în educația membrilor *Hitlerjugend* (Tineretul Hitlerist). Afirmația arată că pentru Hitler era vorba să pareze ceea ce era mai presant și să toarne noua generație în matricea național-socialistă, cu riscul de a o face să se certe cu generația părinților. Odată atins acest rezultat, după o perioadă de cuceriri și de consolidare, respectul tinerilor pentru vârstnici va trebui să redevină regulă.

constrângere foarte puternică. O conduită socială, o atenție pentru aproapele său, aceasta îi este ceva străin[1].

Cine știe, dacă părinții mei ar fi fost suficient de bogați ca să-mi permită să frecventez academia[2], poate că nu aș fi fost în situația de a cunoaște sărăcia atât de temeinic. Cel care trăiește în afara mizeriei sociale trebuie mai întâi să dărâme o ușă ca să devină conștient de ea. Anii care m-au făcut să cunosc cele mari lipsuri din viața mea personală au devenit cea mai mare binecuvântare pentru națiunea germană: altfel am fi avut astăzi bolșevismul[3]!

Există un punct în care mizeria mediului meu de atunci nu m-a atins: în tot acest timp am trăit în gând în palate; atunci mi-a venit ideea transformării Berlinului[4].

---

[1] Iată principala contradicție a nazismului: vede omul ca pe un animal, care nu trebuie sub niciun pretext să-și folosească creierul pentru a-și schimba condiția; cu toate acestea, împarte oamenii între cei superiori, singurii adevărați, invitați să profite nu numai de superioritatea lor fizică, ci și de toate resursele spiritului lor, și cei inferiori care, în modul cel mai peiorativ, sunt tratați ca niște animale.

[2] Hitler revizuiește informația din *Lupta mea*, în care nu spunea că motivele financiare l-au împiedicat să intre la Școala de Arte Frumoase de la Viena și mărturisea că eșecul lui se datora concursului de admitere. Oare respinge acum această împrejurare, deoarece îi evocă o înfrângere?

[3] Hitler se afișează aici drept singurul om capabil să scoată Germania din haosul din 1918–1919 printr-o politică națională care a interesat și a integrat păturile populare.

[4] Foarte probabil, încă o minciună. Hitler repetă poveștile din *Lupta mea* despre tinerețea lui vieneză (puțin înainte și după 1910), accentuând mizeria și prezentându-se drept mult mai patriot și mai politizat decât era. Avea, cu siguranță, anumite proiecte arhitectonice, dar vagi din punct de vedere geografic, dacă e să-l credem pe martorul aproape unic care era August Kubizek. Nu fusese niciodată la Berlin și era fără îndoială foarte puțin preocupat de urbanismul lui. Își oferă luxul unei tinereți predestinate.

Trebuie să avem grijă de două lucruri:

1) ca toți tinerii dotați să fie crescuți pe cheltuiala statului;

2) ca în fața oamenilor dotați să fie deschise toate porțile.

Întrucât nu urmasem cele șase clase ale școlii medii, nu aș fi putut deveni ofițer, chiar dacă aș fi dobândit prin munca mea de câteva ori mai mult decât bagajul de cunoștințe al unui bacalaureat. Numai un ofițer putea primi Ordinul „Pentru Merit". Era deja ceva excepțional să fie obținut de un membru al burgheziei. Și ce rol juca originea familială în viața socială! Un post de ministru nu putea fi obținut de cineva care nu îndeplinea criteriile de origine și de școlaritate, decât dacă făcea parte din partidul socialist.

În marină aveam până nu de mult patru categorii de popote. Asta ne-a costat recent încă un vapor.

Ideea că ar trebui să ne temem de o scădere a autorității odată cu dispariția acestor discriminări este neîntemeiată. Cel care dovedește că are capacități și cunoștințe superioare are întotdeauna autoritatea de care are nevoie, pe când cel care nu se impune prin talentul și cunoștințele lui este lipsit de autoritate fără ca poziția ierarhică să-i fie de vreun ajutor.

Era scandalos modul în care era cazat personalul casnic, de exemplu, în apartamentele din Berlin. Nedemn era în această privință și tratamentul aplicat mateloților, chiar și pe pacheboturile de lux. Știu că asta nu se poate modifica peste tot de pe o zi pe alta, dar spiritul de astăzi este diferit.

În viitor, fiecare muncitor va avea concediu, câteva zile îi vor aparține numai lui, o dată sau de două ori în viață va putea face o croazieră pe mare. Ne înșelăm atunci când spunem: „Nu, pentru numele lui Dumnezeu! Oamenii își vor pierde cumpătarea!". Căci absența ambiției este dușmanul oricărui progres.

În această privință semănăm cu americanii[1], care debordează de ambiție, în timp ce un spaniol, de pildă, adoră să se mulțumească în fiecare zi cu un pumn de măsline, care nu-l costă aproape niciun efort. Biserica a știut să profite de aceasta. Ea predică despre săraci – cu duhul și mai ales, de fapt, despre cei care nu au nicio avere – spunând că vor merge în Ceruri, în timp ce bogații vor plăti veșnic pentru bunăstarea lor de pe pământ cu chinurile Iadului. Biserica spune aceasta în virtutea unui contract cu cei avuți, care o finanțează cu plăcere pentru ca preoții să-i învețe pe oameni să se resemneze cu soarta lor umilă. Dar ce creștinism ciudat se practică aici! Cel puțin la noi, trebuie să recunoaștem, creștinismul a devenit o afacere germană. Are drept deviză: „Roagă-te și muncește"[2].

28 septembrie, la amiază

În relația anglo-germană este ceva din relația austro-prusacă din 1866. Austriecii se cramponaseră la fel de ideea lor despre Germania[3].

---

[1] Atât timp cât încă nu participă la război, Statele Unite ale Americii pot să mai servească drept model, în anumite privințe. Lipsa lor de autarhie este rodul unei politici „concepute de un creier evreiesc" (vezi însemnarea din 13 octombrie), dar dinamismul lor este demn de elogii.

[2] *Ora et labora* este deviza benedictinilor, mai ales în Germania, unde un călugăr a determinat adoptarea ei pentru prima dată în secolul al XIX-lea. Vezi Olivier Quenardel, „Ora et labora; prie et travaille", în *Collectanea Cisterciensia*, vol. 76, 2014, nr. 4, pp. 332–338. Până și în sfera religioasă, „sângele bun" germanic contracarează otrava evreiască!

[3] Apropierea dintre ambițiile austriece și engleze, chiar dacă nu este profetică, este ingenioasă și rezumă bine vederile lui Hitler. Pentru a realiza unitatea germană, Bismarck fusese nevoit să lupte împotriva Austriei, învinsă la Sadowa (Königgrätz, astăzi Hradec Králové, Republica Cehă – *n. tr.*) în 1867. Într-adevăr, Viena nu putea să admită ca sudul țării – în particular Bavaria – să iasă de sub influența sa în favoarea Prusiei. Bavaria

Dar niciun englez nu va lăsa să se vadă nimic în fața unui străin când lucrurile merg prost pentru țara lui[1]. Este un popor bine-crescut. Timp de trei secole a aspirat în mod serios la dominația mondială, apoi a exercitat-o timp de două sute de ani. A păstrat-o atât de mult timp pentru că nu s-a ocupat de rufele murdare ale popoarelor dominate și le-a lăsat să se ocupe singure de asta[2]. În timp ce noi, noi am vrea mereu să frecăm un negru ca să devină alb. Ca și cum ar putea să-ți placă să te spele altcineva, când nu te speli singur!

Trebuie să ne ferim să mergem prea departe cu organizarea, pentru că o catastrofă neprevăzută poate bloca toată mașinăria. Astfel, nu ar fi rezonabil să spunem, în fața fertilității solului ucrainean: aici nu se poate semăna decât grâu. Nu, trebuie să existe și pășuni! Natura a modelat diversele regiuni terestre permițând fiecăreia să fie autarhică și omul trebuie să vegheze la păstrarea acestei ordini mixte.

De aceea dorim să păstrăm mlaștinile, nu numai pentru a le utiliza ca terenuri de manevră, ci și din motive climatice: trebuie să evităm deșertificarea terenurilor din jur. Mlaștinile joacă rolul unui burete: fără ele s-ar putea ca o recoltă întreagă să fie distrusă de un val de căldură.

---

era, de altfel, aliată cu Austria la Sadowa – așa cum era Franța alături de Anglia în 1939–1940. După ce a fost învinsă, Austria a acceptat să formeze Tripla Alianță în 1882, împreună cu Germania și Italia.

[1] Hitler caută dincolo de Canalul Mânecii o lecție de demnitate și de aparentă indiferență în fața catastrofelor, pe care o va aplica din plin pe parcursul următorilor patru ani.

[2] O viziune puțin cam idilică despre talentul englezilor de a domina popoarele. Trece cu vederea mai ales revolta șipailor (1857), provocată de nerespectarea unor tradiții religioase de către administrația engleză (mai exact introducerea de muniție frecată cu grăsime de porc). Agitația a durat un an și reprimarea ei, deosebit de dură, a necesitat un aport important de trupe din exterior.

25-26 septembrie/9-11 octombrie[1]

Viena (1 octombrie, seara)

Ceea ce complică lucrurile la Viena este diversitatea etnică din interiorul zidurilor sale. Aici trăiesc descendenții tuturor raselor pe care le conținea vechea Austrie și fiecare recepteză pe propria antenă ceea ce emit ceilalți pe lungimile lor de undă! În Austria lipsește ceea ce din fericire avem în Germania, o serie de orașe de mărime medie cu un înalt nivel cultural, care, din acest motiv, nu suferă nici de un complex de inferioritate, nici de un exces de înfumurare.

În vechea Austrie, Viena avea o poziție culturală atât de dominantă, încât înțelegem ura pe care o suscita în provincie, un gen de ură a cărui țintă Berlinul nu a fost niciodată. Capodoperele erau acolo din belșug (de exemplu, colecția Ambras[2]). Totul se măsura la scara Vienei și se veghea cu strictețe să nu aducă atingere acestui principiu în niciun domeniu. Astfel, s-a interzis catedralei din Linz să atingă înălțimea prevăzută în planuri, ca să nu pună în umbră fleșa de la Sf. Ștefan. Trebuia să se oprească cu câțiva metri mai jos decât fleșa de la Sf. Ștefan. Vienezii autentici se înroșesc de furie când află că un tablou care ar fi trebuit să ajungă la Viena s-a oprit la Graz sau într-un alt oraș austriac. Eu doresc numai ca Schirach[3] să nu fi devenit între timp vienez și el!

---

[1] În aceste trei săptămâni, ordinea cronologică este părăsită în favoarea unei clasificări a consemnărilor pe câteva domenii mari.

[2] Arhiducele Ferdinand al II-lea (1529-1595) adunase colecții de mare interes științific și artistic la castelul Ambras de lângă Innsbruck. O bună parte a acestora se găsește încă la Viena, ca urmare a diverselor vicisitudini (mai ales a războaielor napoleoniene).

[3] Baldur von Schirach (1907-1974), fondator și șef al Tineretului Hitlerist, a fost numit gauleiter al Vienei și guvernator (*Reichsstatthalter*) al Austriei în 7 august 1940.

Pe de altă parte, la Viena găsim atât de multe comori culturale, încât de acestea beneficiază astăzi orice german. Trebuie să adaug că Viena susține și o comparație cu ceea ce am văzut la Paris. Axa Concorde–Tuileries, de acord! Sunt perspective ample; dar în detaliu?

Noi vom face lucrurile încă și mai frumoase. În acest oraș există numeroase monumente care trebuie clasificate pentru a fi protejate. Trebuie să scoatem iuta de pe pereții Galeriei Mari: ascunde un superb *stucco lustro*[1].

Viena va declara război ploșnițelor și murdăriei. Orașul trebuie asanat. Este datoria culturală care revine Vienei secolului al XX-lea. Nu este nevoie de altceva. Dacă face acest lucru, va figura printre cele mai frumoase orașe din lume.

Italia și România (27–28 septembrie, 9 octombrie)

Ducele are dificultăți deoarece armata lui are o gândire regalistă, pentru că internaționala catolică își are centrul la Roma și pentru că statul, spre deosebire de popor, nu s-a convertit decât pe jumătate la fascism[2].

Să acoperi cu elogii o trupă care a dat greș înseamnă să-i distrugi sensul onoarei militare. Trebuie să i se spună cinstit că a avut un comportament jalnic. Orice armată poate cunoaște o înfrângere. Frontul este adesea expus la mișcări nervoase despre care comandamentul nu poate să-și facă o idee corectă. Dar atunci se impune duritatea. O astfel de trupă trebuie să fie angajată din nou în luptă cât mai curând posibil! Nu se poate

[1] Stucatură care imită marmora (n. tr.).

[2] Nici nu se putea spune mai clar că statul german este în întregime convertit la nazism. Nu pentru că fiecare funcționar și-ar fi însușit până și ultimul rând din *Lupta mea*, ci pentru că partidul dispune de suficiente pârghii pentru a conduce statul potrivit principiilor sale.

învinge moartea decât prin moarte! Dacă dai înapoi, vei fi împuşcat, dacă înaintezi, ai o şansă să rămâi în viaţă! Şi numai după ce pata a fost spălată se poate da uitării greşeala.

Acestea fiind spuse, un comandament nu are dreptul să acţioneze neglijent, lăsându-i pur şi simplu pe soldaţi să se ducă la moarte. Nu se poate să obţii prin greutatea cifrelor ceea ce nu ai reuşit prin acţiunea unui grup mic, cu riscul de a nu face altceva decât să măreşti pierderile. E mai bine să-ţi spargi capul şi să cauţi cauza eşecului. Trebuie să reflectăm la folosirea altor arme sau la schimbarea tacticii. În ultimă instanţă, trebuie să ne întrebăm dacă nu este mai bine să abandonăm o poziţie greu de ţinut şi să gândim operaţia militară altfel[1].

Într-un ordin de zi de acum câteva săptămâni, Antonescu a acuzat o unitate că este ruşinea naţiunii. Din punct de vedere al rasei, Antonescu este cu siguranţă un german şi nu român, este un soldat înnăscut. Nenorocul lui este că trebuie să comande nişte români! Dar să ne amintim că acum un an trupele lui se dispersaseră la contactul cu bolşevicii[2]. Dar ce a făcut între

---

[1] Acest pasaj contrazice ideea că Hitler nu ştia să ordone o retragere şi, pentru a rezolva dificultăţile, nu cunoştea alt remediu decât încăpăţânarea. Ne invită să privim motivele lui, pentru fiecare caz în parte. Una dintre cele mai importante calităţi care explică succesele lui împotriva adversarilor (care nu posedă deloc astfel de însuşiri) este capacitatea lui de a trage învăţăminte utile din eşecuri.

[2] Este vorba de cedarea de către România a Basarabiei şi a nordului Bucovinei în favoarea URSS la începutul lui iulie 1940, în virtutea unei înţelegeri germano-sovietice în faţa căreia românii nu au avut altă opţiune decât să se încline, fără să schiţeze cel mai mic gest de rezistenţă armată. Tatonările diplomaţilor români în direcţia Berlinului pentru a obţine un sprijin s-au lovit de uşi închise. Mai mult chiar, într-o declaraţie în care îşi justifica agresiunea împotriva URSS, Hitler însuşi a spus în 22 iunie 1941: „I-am sfătuit, pentru a se menţine pacea, să cedeze în faţa presiunii sovietice şi să abandoneze Basarabia". Acest moment

timp! Va reuși de asemenea, să obțină un corp de administratori necorupți, dar asta va dura ani de zile!

Chiar și poporul nostru nu a obținut printr-o singură generație sănătatea morală actuală; să ne amintim chelfăneala pe care le-a aplicat-o berlinezilor Frederic-Wilhelm I cu mâna lui[1]! Sănătatea morală este rezultatul unei educații neîntrerupte în spiritul disciplinei.

Germania și Anglia (9–10 octombrie)

Există un serviciu adus de Germania și numai de ea, și anume de a fi stăvilit atacul hunilor, avarilor și maghiarilor în Europa Centrală[2]. Pe atunci, când încă eram o putere mondială,

---

este poate cel mai evident din toată cariera sa: pentru a caracteriza o rasă drept inferioară, Hitler o acuză cu cea mai mare neruşinare de un defect imaginar. Încearcă, de asemenea, să estompeze cinismul înțelegerilor lui cu Stalin, cu câteva zile înainte de a se decide să-l înjunghie (începe să-și orienteze generalii în această direcție în 13 iulie 1940, cu mai puțin de două săptămâni după ocuparea de către sovietici a teritoriilor românești în chestiune. Vezi Franz Halder, *op. cit.*, consemnările din 13, 21 și 31 iulie 1940).

[1] Frederic-Wilhelm I (1713–1740), numit și „regele sergent", sau „regele soldat", tatăl lui Frederic al II-lea, era cunoscut prin faptul că îi lovea cu o bâtă groasă în plină stradă, mai ales la Berlin și la Potsdam, pe locuitorii a căror conduită îl nemulțumea.

[2] Istoria militară antică și medievală este redusă la un racursi deosebit de șovin. Se știe că hunii au fost respinși pe Câmpiile Cataloniei în 451 de o armată care număra mulți germanici (erau destul de mulți și în armata lui Attila), dar și contingente la fel de puternice de gali și romani, toți reuniți și comandați de generalul roman Aetius. Imperiul avar, care cunoaște apogeul în preajma anului 650, se confruntă în special cu Imperiul Bizantin, care i-a determinat în esență declinul, iar restul a fost desăvârșit de... triburile slave. Cât despre maghiari, instalați în actuala Ucraina de vest, autori ai raidurilor de jaf spre vest (dar nu în special împotriva Germaniei) începând din 862, au migrat spre Ungaria în 895 (în

Anglia de abia începea să-şi pună bazele puterii sale maritime. Dacă nu ne-am fi sfâşiat între noi ca să stabilim dacă trebuie să-l consumăm pe bunul Dumnezeu într-un fel sau în două feluri[1], Anglia nu ar fi avut niciodată niciun cuvânt de spus în repartizarea forţelor din Europa.

Anglia nu este un pericol decât atunci când este în poziţia de a se juca cu forţele Europei împotriva unei puteri periculoase pentru ea[2]. Războiul mondial a fost pentru ea o victorie à la Pyrrhos[3]. Pentru a-şi menţine imperiul mondial, Anglia are

---

detrimentul avarilor!), continuându-şi jafurile. Trebuie să admitem, pentru a fi cât se poate de corecţi faţă de Hitler, că viitorul întemeietor al Sfântului Imperiu Romano-German, Otto cel Mare (912–973), a fost cel care le-a dat o lecţie decisivă în lupta de la Lechfeld, din apropiere de Augsburg, în 955. În 962, acesta a restabilit titlul de împărat, ceea ce face – dacă vreţi – din Germania „o putere mondială": aşadar, cei trei invadatori fuseseră respinşi înainte!

[1] Hitler face aluzie la Războiul de 30 de ani, atât civil, cât şi străin, care a răvăşit Germania între 1618 şi 1648. Unul dintre principalele puncte de discordie dintre catolici şi protestanţi (în Germania ca şi în altă parte) se referea la împărtăşania într-un fel sau în ambele „feluri". La catolici, numai preoţii luau trupul şi sângele lui Hristos (hostia şi vinul sfinţite în timpul liturghiei), credincioşii trebuind să se mulţumească numai cu hostia: Luther abolise această distincţie.

[2] Hitler intenţionează – punând un jug greu german pe toată Europa – să pună capăt definitiv „jocului" Angliei, astfel încât aceasta să devină inofensivă, iar alianţa ei una dintre cele mai preţioase.

[3] Pyrrhos (cca 318–272 î.H.), rege al Epirului, a purtat un război împotriva Romei şi a repurtat două victorii împotriva legiunilor ei, la Heracleea în 280 şi apoi, nu departe de ţintă, la Ausculum în 279. Pierderile grele suferite îl conving să nu mai mărşăluiască împotriva Romei, de care nu-l mai despart decât 30 de kilometri; de aici expresia „victorie à la Pyrrhos" pentru a desemna o bătălie victorioasă, dar prea costisitoare pentru a permite câştigarea războiului. Hitler nu se înşală atunci când spune că Anglia plătise foarte scump pentru victoria din 1918. A pierdut mulţi oameni şi bani, i-a lansat pe orbită pe concurenţii ei americani şi japonezi. Desigur,

nevoie alături de ea de o putere continentală solidă. Aceasta nu poate fi decât Germania.

Războiul din Est (10 octombrie, la amiază)

Războiul și-a regăsit aspectul inițial: războiul popoarelor este înlocuit cu războiul pentru spațiu. La origine, războiul nu avea altă miză decât pământurile pentru pășunat. Astăzi este vorba din nou de bogățiile naturale. Prin voința Creației, ele aparțin celui care le cucerește.

Migrațiile popoarelor au pornit din est; începând din acest moment, popoarele merg de la vest la est. Aceasta corespunde cu principiul naturii de a reînnoi constant lucrurile printr-o luptă selectivă. Legea existenței cere mereu morți, pentru ca să trăiască cel mai bun.

Creștinismul este o revoltă împotriva acestei legi fundamentale, un protest împotriva Creației; dacă l-am practica în mod consecvent, am ajunge să cultivăm ceea ce este inferior[1].

---

dar avea oare de ales? Căci împotriva ei pornise războiul în principal Wilhelm al II-lea și era departe de a-i propune, ca Hitler, o alianță echitabilă (libertate pe mări contra mână liberă în Europa), pretinzând, dimpotrivă, s-o concureze în plan maritim, comercial și colonial. Cât despre Hitler, el a creat elementul surpriză printr-o tactică de o îndrăzneală nebunească, încercând să pună lumea în fața unui fapt împlinit prin anihilarea subită a armatei franceze și făcând apoi pe generosul, pentru a-și impune alianța. Nu poate decât să constate că manevra îi eșuase.

[1] „*Konsequent durchgeführt, würde es zur Züchtung des Minderwertigen führen.*" O frază importantă, citată adesea în traducerea lui Genoud sau în echivalentul ei britanic: „Împins la logica sa extremă, creștinismul ar însemna cultura sistematică a deșeurilor umane." Iată ceea ce limitează sensul la problema handicapaților, pe care doctrina creștină impune să-i păstrăm în viață. „Ceea ce este inferior" este mult mai amplu și trimite, de exemplu, la domeniul cultural, sau la nivelarea în jos a educației. Totuși Hitler recunoaște că din acest punct de vedere bisericile nu sunt „consecvente".

Jurnalele de actualități (25–26 septembrie, 9–10 octombrie)

Jurnalele de actualități săptămânale ale viitorului, pentru a fi martore ale evenimentelor, vor trebui să facă fără încetare cópii noi și cel mai bine ar fi să facă role de metal. Pusesem mâna pe puținele înregistrări din timpul războiului mondial – fuseseră adunate pentru a fi distruse – și acestea au fost sechestrate împreună cu bunurile partidului de către statul bavarez. Nu le-am mai recuperat niciodată; trebuie să le considerăm pierdute[1].

Sper că în viitor jurnalele de actualități vor fi realizate de cei mai capabili cineaști[2]. Se pot face lucruri mari în acest domeniu. Putem să rămânem la formatul de 20 de minute, dar trebuie să fie folosit cu pricepere și bine gândit. Cel mai rău până acum a fost că ne limităm la benzi de 10 metri, indiferent de subiect, cutremur, meci de tenis, curse de cai sau lansarea unui vas la apă.

Comandamentul din timpul războiului mondial (10–11 octombrie)

Dacă lăsăm la o parte victoriile de la Tannenberg și din bătălia de iarnă de la Lacurile Mazuriene, putem spune că

[1] Hitler probabil că a căutat prost: din cele 800 de filme turnate de BUFA (Bild und Filmamt), înființată în 1916 din inițiativa generalului Ludendorff, 90 sunt astăzi disponibile la arhivele federale. Vezi www.filmothek.bundesarchiv.de/contents_wwi?set_lang=de.

[2] După o încercare nefericită cu Leni Riefenstahl la începutul campaniei din Polonia, Hitler l-a însărcinat pe Walter Frantz (cameramanul lui Leni pentru filmul despre Jocurile Olimpice) să coordoneze realizarea jurnalelor de actualități pe toată perioada războiului. Vezi în acest sens François Delpla, *Les tentatrices du diable*, L'Archipel, Paris, 2005, pp. 191–192.

ne-a lipsit un comandament corect pe aripa dreaptă. Kaizerul nu s-a arătat decât o dată, pentru că își închipuia că totul va merge bine. Era în 1918, Majestatea Sa luase el însuși comanda. În realitate, nu înțelegea nimic. Faptul că la noi nu s-a admis necesitatea armei blindate sau cel puțin a unei apărări antitanc este la originea înfrângerii noastre din 1918. Bolșevismul se îndreaptă spre pieire din cauza lipsei armelor antitanc[1].

Pe lângă aceasta, ofensiva de primăvară din 1918 era prematură – o lună mai târziu toate zonele umede s-ar fi uscat și timpul ar fi putut fi mai favorabil[2] – și era și prost situată în spațiu!

Și ce nonsens să abandonezi un plan de operațiune pentru că pe drum atenția ți-a fost atrasă brusc de Paris! Este la fel ca și când, în momentul în care mă pregătesc să trimit trupele din apropiere de Smolensk spre sud, în vederea luptelor de anihilare prevăzute, le-aș trimite la Moscova pentru ca, renunțând la încercuire, să repurtez o victorie de prestigiu cu prețul unei extinderi a frontului ce nu putea fi justificată.

Cel mai inteligent dintre generalii din războiul mondial a fost poate Conrad von Hötzendorf. Acesta măsura clar

---

[1] Pe de o parte, nimic nu ne permite să afirmăm că URSS nu avea tunuri antitanc, nici că o penurie ar fi pus-o în întregime în pericol, pe de altă parte, cel mai bun antitanc este un tanc, și Hitler afirmă neîncetat că dușmanul l-a surprins prin numărul blindatelor sale.

[2] Hitler se gândește probabil la propria campanie din Franța, pentru care a așteptat să vină primăvara și a ales cu grijă itinerariile. Pe de altă parte, se încăpățânează să spună că înfrângerea din 1918 a depins de foarte puțin... Este un fel de a spune că Germania poate să învingă, chiar și astăzi, o coaliție mai puternică pe hârtie, cu atât mai mult cu cât cel de-al Treilea Reich este mai capabil decât cel de-al Doilea să-și mobilizeze forțele morale și materiale.

necesitățile militare și politice; tot ceea ce i-a lipsit a fost un instrument bun[1].

13 octombrie, la amiază

Popoarele pe care le facem să intre în organizația noastră economică trebuie să aibă partea lor din bogățiile naturale ale regiunilor exploatate din est și trebuie să găsească acolo un debușeu pentru produsele lor industriale. Nu trebuie decât să le deschidem această perspectivă și vor veni să se alipească sistemului nostru. Organizarea acestei zone pentru profitul Europei va suprima în întregime șomajul.

Pentru aceste țări, America va deveni, în plan economic, o altă lume. Nu i se poate plăti decât în aur. Un comerț cu mărfuri nu este posibil cu acest stat, deoarece suferă de un excedent de materii prime ca mijloace de producție. Aurul pe care îl primesc ca plată pentru forța lor de muncă îl tezaurizează în seifuri și își imaginează că lumea se va înclina în fața acestei politici economice născute dintr-un creier evreiesc. Frumos succes cu cele 13 milioane de șomeri ale lor!

Dacă aș fi în America, nu mi-aș face griji, n-aș avea decât să construiesc o economie autarhică uriașă. Cu un spațiu de 9 milioane și jumătate de kilometri pătrați, problema ar fi complet rezolvată în cinci ani. Nici chiar America de Sud nu ar putea furniza Statelor Unite ale Americii decât produse pe care le posedă deja. Cum ar putea, de exemplu, America să exporte automobile? Trebuie s-o lase baltă[2]!

---

[1] Conrad von Hötzendorf (1852–1925) a fost comandant-șef al armatei austro-ungare până în 1917.

[2] La două luni după izbucnirea războiului dintre Germania și Statele Unite ale Americii, Hitler începe să considere „evreiască" toată organizarea economică a acestei țări, mai capabilă ca oricare alta (după părerea lui)

Fluviul viitorului este Dunărea. Prin Marea Neagră o vom lega de Nipru și de Don. Petrolul și cerealele vor pluti spre noi. Canalul Dunărea–Main nu va fi niciodată suficient de lat. Să mai adăugăm și Canalul Dunărea–Oder și vom avea un circuit economic de dimensiuni nemaivăzute vreodată. Europa devine interesantă pentru ea însăși[1]. Europa și nu America va fi pământul posibilităților infinite. Americanii înșiși, când vor fi terminați, se vor alătura acestei mișcări.

Nicio țară nu va fi, în esență, la fel de autarhică precum Europa. Unde mai vedem o regiune cu un minereu de fier cu un conținut așa de ridicat ca în Ucraina? Unde există nichel, cărbune, mangan și molibden? Acolo există mine de mangan din care se aprovizionează și America. În plus, posibilitatea de a cultiva oleaginoase și arbore-de-cauciuc! Cu o cultură de 40 000 de hectare, ne vom acoperi necesarul de cauciuc.

Cel care va câștiga acest război nu trebuie să se preocupe de organizarea economiei. Aici ne batem pentru pământ și sol (*Grund und Boden*). Indiferent ce eforturi ar face, cel care nu are bogății naturale este cel care sucombă în cele din urmă. Bogățiile pământului sunt infinite, dar numai un sfert din planetă este la dispoziția omului; de unde și lupta (dintre națiuni). Aceasta este ordinea firească, pentru că așa se realizează selecția celor mai buni.

---

să fie mulțumită cu piața sa internă. Această organizare s-a născut „într-un creier evreiesc", dar Hitler nu menționează nicio persoană (și pentru că se găsesc destul de puțini israeliți printre luptătorii din timpul Războiului pentru Independență sau printre miliardarii americani din secolul al XIX-lea). Hitler judecă arborele după fructele sale: o economie extrovertită *nu se poate* să fi fost concepută *decât* de un evreu.

[1] „*Europa wird für sich interessant*" (în germană, în original): o formulă elocventă – nu mai este nevoie să căutăm peste mare profituri incerte, fortăreața aflată în construcție pe continentul european oferă toate resursele, inclusiv posibilitatea celor mai rentabile investiții.

Un om care dă naştere unui copil fără ca mijloacele lui de existenţă să crească este un inconştient. Dar greşim şi dacă ne gândim că din acest motiv trebuie să renunţăm să procreăm, căci avem o datorie faţă de viaţă.

Un lucru este sigur: grijile nu încetează niciodată. Când eram tânăr, aveam griji în valoare de 10, 20 sau 30 de mărci. Nu există decât o singură perioadă din viaţa mea când nu am avut griji – cei şase ani cât am fost soldat. Acolo nu ne sinchiseam, hainele erau asigurate şi, chiar dacă nu erau chiar grozave, erau cel puţin onorabile, masa ni se dădea şi aveam un culcuş la cazarmă sau permisiunea de a dormi oriunde. Şi apoi au revenit grijile. Cele ale partidului: 10 000 mărci mai întâi, apoi 2 sau 3 milioane, la sfârşit 500–1 000 (de milioane), iar după preluarea puterii s-au cifrat la miliarde.

Iar acum apar griji noi. Mai întâi: unde o să-i plasez pe muncitori? Şomajul dispare dintr-odată: şi acum unde să găsesc muncitori? De unde să iau maşinile? Mereu alte lipsuri. Chiar şi acum. Mai întâi: să facem prizonieri! Apoi: ce să facem cu prizonierii?

Toţi emigranţii rămân fixaţi în punctul în care se găseau în momentul separării. Ceea ce s-a întâmplat după aceea, nu mai văd. Consideră că momentul emigrării lor este un punct de cotitură în istoria lumii, când este de fapt numai în viaţa lor. Numai un geniu se poate ridica mai presus de aceste consideraţii[1]. Există şi emigranţi intelectuali: englezul rămâne la data de 9 noiembrie 1918[2].

---

[1] Iată ceea ce completează consideraţiile din prima zi referitoare la ruşi, care se limitează la familie. Firește, „sângele arian" permite lărgirea razei vizuale, dar trebuie să fii geniu ca să nu confunzi istoria proprie cu cea a omenirii.

[2] O datare revelatoare. Hitler vrea să spună că mulţi englezi nu pot să înţeleagă că lumea s-a schimbat de la victoria lor din războiul

13 octombrie 1941, seara

M-am întrebat în ultimele zile dacă nu trebuie să-i adunăm pe responsabilii economici din Danemarca, Norvegia, Olanda, Belgia, Suedia și Finlanda[1] ca să le prezentăm un tablou al noilor posibilități economice. Cei mai mulți dintre responsabilii economici nu au idee de modul în care ni se prezintă situația economică. Totuși ei sunt cei care au interes ca această nouă organizare să favorizeze țările lor. Dacă îi facem să înțeleagă că excedentul lor de populație poate fi absorbit și că toate nevoile țărilor lor pot fi satisfăcute, nu exclud posibilitatea ca ei să

precedent. Învingătorii datează victoria, în general, la 11 noiembrie, ziua armistițiului și a încetării luptelor; 9 noiembrie 1918 este mai degrabă o dată a istoriei germane: abdicarea lui Wilhelm al II-lea în favoarea unei republici pe care o vor domina provizoriu socialiștii (adică, în opinia lui Hitler, evreii), marcând sfârșitul Reichului și al unei epoci și făcând inevitabil respectivul armistițiu. În 1923, Hitler își va lansa puciul în seara de 8 noiembrie, poate fără prea multă libertate de alegere, căci a acționat în funcție de mișcările șefului guvernului bavarez, Gustav Ritter von Kahr. Dar eșecul sângeros de a doua zi face în mod definitiv din 9 noiembrie data simbolică a reglării conturilor între Germania și „evreime". Naziștii vor face apel la acest eșec în fiecare an prin ceremonii din ce în ce mai grandioase în memoria victimelor împușcate în fața Felderrnhalle și prin depunerea jurământului noilor SS-iști, iar în 1938, prin persecuțiile din Noaptea de Cristal. În 1939, atentatul eșuat al lui Elser va confirma alegerea lui Hitler de către Providență. Și iată că ajungem în anul 1941 și la ipoteza avansată în 2005 de Edouard Husson, pe baza jurnalului lui Felix Kersten: în 9 noiembrie Hitler i-a ordonat lui Himmler să-i ucidă pe toți evreii din Europa pe care va putea pune mâna. Evocarea acestei date în această noapte de octombrie, atribuind în mod fals britanicilor ideea că și pentru ei este importantă, este o piesă interesantă a puzzle-ului.

[1] Hitler insistă în mod clar foarte mult pe necesitatea de a integra în marele Reich – cel puțin în plan economic – micile țări de rasă „nordică".

treacă în tabăra noastră cu toate pânzele sus. Primul pas va fi ceea ce a fost la vremea sa *Zollverein*[1].

Astăzi i-am prezentat teoria mea financiară ministrului economiei[2]. A fost încântat și a spus că, în felul acesta, Germania se va debarasa în zece ani de povara cheltuielilor de război, fără niciun fel de influență negativă asupra puterii noastre de cumpărare din interior.

Noaptea de 13/14 octombrie

În ultimele zile am interzis un atac care trebuia să ne aducă o înaintare cu 4 kilometri, pentru că acest succes nu ar fi justificat sacrificiul previzibil de vieți omenești. Recunosc că subordonatului îi vine mai greu să aprecieze acest gen de soluții. Ce mijloace are să decidă dacă un sacrificiu este justificat sau dacă trebuie să-și cruțe oamenii?

Ceea ce s-a făcut în acest domeniu în timpul războiului mondial a fost pur și simplu o nebunie. Ofensiva de la Verdun a fost o nebunie. Comandanții ar fi trebuit duși în fața Curții Marțiale, de ambele părți. Încă nu am renunțat cu totul la aceste concepții eronate care au făcut, de exemplu, să fie sacrificați inutil aproximativ 20 000 de curieri trimiși să ducă poșta în timpul zilei, în pofida pericolului iminent al bombardamentelor,

[1] Cuvântul *Zollverein*, însemnând „uniune vamală", desemnează un tratat din 1833 care stabilea o zonă de liber-schimb între Prusia și un anumit număr de mici state germane. Altele s-a alăturat puțin mai târziu. Hitler are multe motive să se refere la acest exemplu, care înscrie acțiunea sa pe linia monarhiilor prusace și a lui Bismarck și pare să o plaseze sub auspicii favorabile. Poate că are în minte și precedentul imperiului napoleonian, unificat economic prin „blocada continentală", care avea drept scop să anihileze Anglia prin distrugerea comerțului acesteia.

[2] În acel moment, ministrul Economiei era Walter Funk.

când ar fi fost suficient să se aștepte noaptea ca să se evite acest risc. Așa am fost și eu nevoit să înfrunt un foc puternic de artilerie ca să duc o simplă carte poștală, și nu o singură dată[1]! Este drept că mai târziu un comandant nou a pus capăt acestor practici. De atunci, spiritul s-a schimbat și va veni ziua când astfel de fapte vor fi condamnate.

Un șef de război are nevoie de imaginație și nu este de mirare că poporul nostru de soldați este și un popor de artiști. Forța mea este puterea de a-mi reprezenta situația în care se găsește trupa. Puterea de a imagina depinde, de altfel, de faptul dacă ai trăit tu însuți situații asemănătoare. De aici extragi rapid cunoștințe cu privire la ceea ce este bine să faci pentru a para pericolul.

14 octombrie, devreme[2]

M-am obișnuit să înlătur orice nemulțumire când vine seara; altfel n-aș putea să scap de ea toată noaptea. Tot așa, las scrisorile să se odihnească trei sau patru zile. Mulți se miră poate că nu primesc răspuns, dar după ce am dictat o scrisoare, nu mă mai ocup de ea douăsprezece ore. A doua zi o corectez, poate chiar peste două zile. Am foarte mare grijă să nu dau posibilitatea să mi se spună: „Dar ai scris așa sau așa!".

Sunt întru totul de părere că, în era căilor ferate, automobilului și avionului, atunci când este vorba de o chestiune capitală, trebuie mai bine să ne întâlnim decât să ne scriem[3]. În

[1] Hitler recunoaște că era curier, exagerând pericolele funcției sale.

[2] Mențiunea „devreme" (*früh*) este rară, dar este suficient pentru a invalida expresia „conversații la masă", decât dacă nu presupunem că este vorba de micul dejun.

[3] Hitler le explică dinainte istoricilor că vor trebui adesea să lucreze fără surse scrise și, fie să-și mărturisească incapacitatea de a explica

scris, îți spui că o să-i arăți tu celuilalt de ce ești în stare! Celălalt nu vrea să se lase mai prejos și răspunde pe același ton sau te insultă. Recent unul dintre oamenii mei a venit să mă întrebe cum să reacționeze la o scrisoare jignitoare. I-am interzis pur și simplu să răspundă.

Avem o lege stupidă care prevede că, în materie de injurii, plângerea trebuie să fie depusă imediat, altfel afacerea se prescrie. Ar fi mult mai inteligent să se decidă ca astfel de plângere să nu poată fi depusă decât după un termen de trei săptămâni. Căci atunci mânia s-ar stinge și nu s-ar mai depune niciun fel de plângere.

Nu redactez note decât pentru chestiunile fundamentale, cum a fost Planul pe patru ani sau în anul precedent acțiunii din est[1].

---

anumite decizii, fie să facă acest lucru prin metode mai complexe și mai elaborate decât prin simpla transcriere a arhivelor. Este unul din pasajele cele mai edificatoare din aceste consemnări și unul dintre cele care, avut de acum înainte în vedere, ar trebui să stimuleze cel mai mult cercetarea.

[1] Hitler confirmă faptul că scrie puțin. Lansase într-adevăr Planul pe patru ani printr-un *Denkschrift* (memorandum). Această consemnare pare să excludă directivele lui de război, destul de numeroase și bine păstrate. Vezi Walter Hubatsch, *Blitzkrieg to Defeat: Hitler's Wartime Directives, 1939-1945*, Holt, Rinehart and Winston, New York, 1964. Să fi elaborat, în timpul pregătirii pentru Operațiunea Barbarossa, vreo directivă generală de importanță capitală, făcând apel la o apropiere de schimbarea în pregătirea pentru război pe care o reprezentase Planul încredințat în 1936 lui Göring? Este foarte posibil și nu vedem ce altă interpretare ar putea primi această frază. Trebuie să ne amintim că procesul-verbal al Conferinței de la Wannsee a fost elaborat în 30 de exemplare, dintre care a supraviețuit unul singur în arhivele din Wilhelmstrassse – distrugerea lor nu fusese bine executată. În acest caz, unul sau mai multe texte în care se ordona din partea führerului să se comporte fără milă în războiul din est se poate chiar să nu fi fost comunicate lui Ribbentrop și distruse în mod conștiincios de destinatarii lor.

În acest moment mă gândesc la chestiunile militare în medie zece ore pe zi. Ordinele cu măsurile care trebuie luate îmi iau cam o jumătate de oră, maximum trei sferturi de oră; dar fiecare operațiune trebuie să fie mai întâi studiată și aceasta durează adesea șase luni. S-ar putea să vină un moment când nu va mai trebui să mă ocup de conducerea războiului din est, căci nu va mai fi nevoie decât să respectăm planul elaborat[1]. Modul în care vor fi executate ordinele nu mă mai interesează, și îmi voi îndrepta atenția spre alte chestiuni, în timp ce problema își va urma cursul.

Este o fericire pentru mine că reușesc să mă destind. Înainte să mă duc la culcare, mă ocup de arhitectură, privesc imagini sau mă relaxez în alt fel timp de o oră sau două: fără aceasta nu aș putea dormi.

Unde aș fi ajuns dacă nu aș fi avut oameni de încredere cărora să le deleg sarcinile pe care nu pot să le îndeplinesc? Oameni duri, despre care știu că fac lucrurile așa cum le-aș face eu însumi. Pentru mine, cel mai bun colaborator este cel care mă deranjează cel mai puțin și știe să ia în locul meu 95 la sută din decizii. Evident, există întotdeauna și cazuri în care decid eu în ultimă instanță.

Nu pot să spun că în acești ani de război ideea că nu sunt indispensabil s-ar fi consolidat în mine[2]. Dacă n-aș fi fost aici, deciziile cărora le datorăm existența nu ar fi fost luate.

---

[1] Hitler mărturisește că începe să se gândească la o urmare a campaniei din Rusia în 1942... deoarece studiază operațiunile cu șase luni înainte!

[2] Războiul întărește impresia pe care o are Hitler că este de neînlocuit și acesta nu este decât începutul! Cu toate acestea, paragraful precedent reînnoiește elogiul, destul de frecvent în aceste pagini, adresat colaboratorilor săi cei mai apropiați. Acest paradox aparent va fi studiat în concluzia la acest volum.

14 octombrie, la amiază

(*Invitat: Himmler*[1])

Trebuie să ne întrebăm dacă faptul că am semnat un concordat[2] cu Bisericile va ușura sarcina guvernului. În definitiv, iată ce este de spus în legătură cu acest subiect:

1) Aceasta plasează autoritatea statului în mâinile unei terțe puteri, în care nu se poate spune cât timp se poate avea încredere. În privința Bisericii Anglicane, de acord, Anglia se poate baza pe ea. Dar cea catolică? Nu riscăm ca într-o zi să schimbe cursul după ce s-a pus în serviciul statului ca să-și păstreze puterea? Dacă într-o zi Biserica sau preoții nu vor mai aprecia cum se desfășoară lucrurile și se vor întoarce împotriva statului, așa cum vedem acum[3]? Și trecutul trebuie să ne servească drept lecție.

---

[1] Iată prima menționare printre invitați a lui Heinrich Himmler, șeful la nivel național (*Reichsführer*) al trupelor SS, născut în 1900 și aflat în post până la sfârșitul războiului (dacă excepțăm o misterioasă destituire a lui de către Hitler în 28 aprilie 1945, care nu îi afectează cu nimic autoritatea în fața subordonaților). În conformitate cu agenda lui (*Die Dienstkalendar Heinrich Himmlers*, Christians, Hamburg, 1999), străbate din momentul invaziei „noul spațiu" și nu vine la Wolfsschanze decât între 15 și 17 iulie (fără a lua masa cu Hitler), apoi în 5 august, apoi în 13, 16 și 17 august (dejunează cu Hitler de trei ori); în septembrie ia masa cu Hitler în 2, 4, 5, 7 și 16, apoi revine în 22 cu adjunctul lui, Heydrich (1904–1942) și din nou în 24 (ziua numirii lui Heydrich la Praga), apoi în 28. În octombrie dejunează cu Hitler în 9 și 11. Se poate observa că la niciunul dintre dejunurile menționate Heim nu notează nimic: probabil că au avut loc în *tête-à-tête* sau într-un cerc restrâns. Hitler îl invită așadar în această zi pentru prima oară ca să asculte „reflecțiile" lui: poate că intenția lui este să pună punctul pe i în materie de religie, dezaprobând orice înlocuire a creștinismului printr-un cult păgân.

[2] Un concordat fusese semnat între Reich și Vatican în iulie 1933. Este nevoie, așadar, de un nou text pe care Hitler îl dorește aplicabil și în teritoriile recent cucerite.

[3] Aluzie la ostilitatea unui anumit număr de creștini (și nu dintre cei mai neînsemnați) la măsurile naziste din vara anului 1941. Vezi François Delpla, *Hitler*, Grasset, Paris, 1999, pp. 263–265.

2) O chestiune absolut fundamentală: se crede oare că, într-o perspectivă pe termen lung, se va putea obține un succes pornindu-se de la contra-adevăr și de la o minciună? Nu trebuie să mă opresc la 300 sau 500 de ani când mă gândesc la viitorul poporului!

Îmi spun că tot ceea ce obține statul printr-un pact cu Bisericile este să-și simplifice provizoriu existența, căci mai devreme sau mai târziu științele exacte vor dezvălui caracterul lor dăunător. Statul și-a construit existența pe o bază care poate oricând să se prăbușească. Omul cultivat privește întotdeauna cu respect Creația, al cărei mister nu-l poate percepe, dar a cărei măreție o simte. În schimb, omul incult riscă să treacă la ateism, adică la animalitate[1], văzând că statul și-a extras învățăturile din domeniul religios din oportunism, în timp ce în rest se bazează pe știința pură!

De aceea am ținut întotdeauna partidul departe de chestiunile religioase. Aș fi riscat ca adversarii mei catolici și protestanți să se ridice unii împotriva celorlalți cu lovituri de agheasmatar și de Biblie și s-ar fi ucis unii pe alții din neatenție! Nu am avut niciodată nimic de-a face cu serviciile religioase ale acestor Biserici. Și dacă, pe moment, aceasta a putut complica lucrurile, cel puțin eram sigur că primul venit nu va putea să-mi smulgă forțele pe care le-aș fi câștigat. Sprijinul de moment ar fi putut deveni în timp o învinuire! Cu toate acestea, aici trebuie să ne arătăm abili și să nu căutăm certuri care pot fi evitate.

---

[1] Hitler respectă lumea animală, pretinde să integreze complet omenirea în ea și încearcă totuși să stabilească, chiar în interiorul acestei lumi animale, o barieră între oameni și toate celelalte ființe. Criteriul său este capacitatea omului de a conștientiza legea naturii și de a se conforma acesteia în mod voluntar, ceea ce presupune o formă de credință în divin. Astfel, ateismul este o cădere în animalitate, în sensul peiorativ al termenului.

Iată de ce nu sunt de părere că acum trebuie să ne lansăm într-o luptă împotriva Bisericii. Cel mai bine este să lăsăm creştinismul să se stingă încet. O moarte lentă are ceva liniştitor; dogma creştinismului se destramă în faţa ştiinţei. Biserica trebuie să facă astăzi concesie după concesie. Mii de lucruri devin puţin câte puţin nerealiste. Nu mai avem altceva de făcut decât să lăsăm să iasă la iveală dovada că în natură, organicul şi anorganicul nu sunt separate prin nicio barieră şi se amestecă unul cu altul. Când cunoştinţele despre univers se vor lărgi, când majoritatea oamenilor vor şti că stelele nu sunt surse de lumină, ci lumi, poate la fel de vii ca a noastră, atunci dogma creştină îşi va dezvălui întreaga absurditate.

Religia a fost la început un pilon pentru construcţia unei societăţi omeneşti şi era un scop, dar nu un scop în sine! Faptul că religia, sub forma Bisericii, a devenit puţin câte puţin un scop în sine (instrument de păstrare a puterii pe care preoţii l-au alcătuit în detrimentul comunităţii) este un caz particular. Normele sanitare din aproape toate religiile erau un ajutor preţios pentru formarea unui stat – porunca de a se spăla, de a bea asta şi de a nu bea asta, de a ţine post la anumite date, obligaţia de a se mişca, de a se scula odată cu răsăritul soarelui, de a se urca în minaret. În fond, acestea sunt reguli concepute de capete inteligente, aşa cum sunt metodele sistemului Mensendieck[1], necesare pentru a ne menţine în formă. La fel, ordinul de a lupta cu îndrăzneală se explică astfel: în timp ce creştinii se mulţumesc

[1] Doctor în medicină, germana Bess Mensendieck (1866–1959) elaborase o metodă de cultură fizică pentru femei, expusă mai ales în lucrarea sa *Körperkultur des Weibes* (1906) şi într-un film din 1925, *Wege zur Kraft und Schönheit*, realizat de Nicholas Kaufmann şi Wilhelm Prager. Probabil că amintirea acestui film îi inspiră lui Hitler referirea neaşteptată la universul feminin, atunci când este vorba de sănătate, în general.

să cânte *Aleluia*, musulmanilor li se promite un paradis plin de femei, de vin și de plăceri pământești! Totul formează o cale spre constituirea societăților umane, fără de care popoarele nu ar fi cunoscut înfățișarea lor actuală!

Creștinismul a atins, fără îndoială, culmile absurdității. De aceea edificiul lui se va prăbuși total într-o zi. Știința a impregnat deja omenirea în totalitate. Cu cât creștinismul se va crampona mai mult de dogmele sale, cu atât declinul lui va fi mai rapid.

Nu pot să spun decât un lucru: interioritatea religioasă poate, în mod sigur, să-și continue drumul prin contemplarea naturii sau prin studiul istoriei; dar numai unii oameni sunt capabili de acest lucru, cei care nutresc respect față de necunoscut și își satisfac astfel nevoile metafizice. Omul de rând încearcă aceeași nevoie metafizică, dar nu poate s-o satisfacă decât printr-o interiorizare care se depărtează de calea despre care vorbeam. Acest lucru este valabil în general pentru femei[1] și pentru țăranul care își vede distrusă recolta și rodul trudei sale. Ființa simplă se agață emoțional de un ajutor supranatural.

Nu avem dreptul să luăm maselor ceva, atât timp cât ele nu au cu ce să-l înlocuiască. Ceea ce este mai bun trebuie să fie, dimpotrivă, deja instalat în ele – asta este important – înainte ca să fie înlăturat ceea ce este mai puțin bun. Este o eroare să credem că noul, pentru a înlătura vechiul, trebuie pur și simplu să se așeze în locul lui.

Mi s-ar părea o nebunie, dincolo de orice expresie, să restabilim un cult al lui Wotan[2]. Vechiul nostru panteon era demodat

---

[1] Hitler își arată aici disprețul profund față de intelectul femeilor.

[2] Panteonul german anterior creștinismului, în care Wotan era zeul principal, îi fascina pe unii germani, inclusiv din cadrul partidului nazist. În această reflecție, ca și în multe altele, Hitler ia poziție în mod ferm împotriva oricărei ceremonii bazate pe această mitologie.

şi incapabil să se susţină atunci când a apărut creştinismul. Nu moare decât ceea ce este copt pentru a dispărea! Toţi locuitorii Antichităţii credeau pe atunci fie în sisteme filosofice, fie în cultul idolilor! Şi nici nu trebuie să dorim ca întreaga omenire să se prostească. Cea mai bună metodă pentru a ne debarasa de creştinism este aşadar să-l lăsăm să se stingă.

O mişcare ca a noastră nu se va lăsa niciodată antrenată pe acest teren metafizic al raţionamentelor care nu pot fi controlate. Trebuie să rămână pe terenul ştiinţelor exacte. Partidul nu trebuie să fie un înlocuitor al Bisericii. Datoria lui este de ordin ştiinţific şi metodic. Dacă peste 1 000 sau 2 000 de ani ştiinţa îşi va schimba părerea, aceasta nu înseamnă că punctul ei de vedere precedent a fost o minciună; ştiinţa nu minte deloc, ea se străduieşte să vadă exact lucrurile din spatele cunoştinţelor dobândite. Nu se înşală în mod conştient. Dar creştinismul minte: s-a încurcat într-un conflict cu el însuşi[1].

Întrebare: Cu aceasta credinţa în Dumnezeu va dispărea complet?

N-ar fi un lucru bun! Pentru marea masă, ideea divinităţii este numai un sprijin. Acest sprijin este o minune. De ce ar trebui să distrugem concepţia comună despre ceea ce este de neconceput?

Cel care trăieşte în conformitate cu natura intră vrând-nevrând în opoziţie cu Biserica. Aceasta merge aşadar spre pieirea sa. Ştiinţa va câştiga! Totuşi nu aş vrea să ajungem pe un teren religios şi să instaurăm un cult. Ar fi teribil pentru mine

[1] Cel care vorbeşte este el însuşi un mincinos conştient. Se gândeşte că poate să-şi transforme pionul în regină împotriva catolicilor prin faptul că stăpâneşte aceste minciuni şi, chiar dacă se contrazice uneori, nu se încurcă niciodată.

și aș prefera să nu fi trăit niciodată, decât să mă trezesc într-o zi așezat precum Buddha!

Dacă astăzi am suprima în mod brutal Biserica, toată lumea ar striga: „Ce punem în loc?". Gauleiterii mei trebuie să renunțe la plăcerile lor și să devine niște sfinți[1]? Nici măcar propriul meu ministru al Cultelor nu ar face față situației, deoarece conform acestor cercuri bunul Dumnezeu și-a întors fața de la familia lui[2].

Așadar, îmi reprezint viitorul în felul următor: mai întâi, fiecăruia credința lui; și superstiția[3] va avea întotdeauna un rol de jucat. Partidul nu riscă să devină un concurent pentru Biserică. Trebuie să fie foarte clar că Biserica nu se va mai amesteca în afacerile statului. Educația, încă de la cea mai fragedă vârstă, va avea grijă ca fiecare să știe ce este important pentru menținerea statului. Dar pentru oamenii din anturajul meu, care, ca și mine, sunt salvați de țarcul dogmelor, nu trebuie să mă tem că Biserica va pune stăpânire din nou pe spiritele lor!

---

[1] Literatura antinazistă le reproșează cu satisfacție gauleiterilor comportamente primare de „noi îmbogățiți" și o corupție generalizată. Ceea ce sugerează această aluzie foarte rară la păcatele lor este că, și în acest caz, Hitler cunoaște problema. Îi stăpânește pe oameni prin slăbiciunile lui, cerându-le și obținând fidelitate politică și zel în muncă. Modul în care lasă frâu liber gustului pentru lux al lui Göring și jafurilor lui se regăsește fără îndoială în maniera lui de a-l manipula pe acest personaj esențial, care joacă un rol important în menținerea disciplinei până în anul 1945. Vezi Ian Kershaw, *Sfârșitul: rezistența sfidătoare și înfrângerea Germaniei lui Hitler, 1944–1945*, traducere de Cristina Ispas, prefață de Adrian Cioroianu, Editura Corint, București, 2013.

[2] Hanns Kerrl (1887–1941) era ministru al Cultelor începând din 16 iulie 1835. Trăia, fără îndoială, în păcat, în ochii moralei creștine. A murit la Paris, în 12 decembrie, în urma unui stop cardiac, după cum s-a scris în presă, și nu a mai fost înlocuit.

[3] Acest cuvânt pare să desemneze atât resturile creștinismului, care va fi lăsat să se stingă de la sine, cât și diversele credințe ale mulțimii ignorante (*vulgum pecus*), inapte să asimileze o gândire științifică.

Vom veghea ca Biserica să nu propovăduiască niciodată ceva care să contrazică propriile noastre învățături. Vom continua să ne propovăduim doctrina național-socialistă și tineretul nu va auzi decât adevărul.

Noaptea de 14/15 octombrie

Meteorologia? Nu are nici cea mai mică fiabilitate[1]! Serviciul meteorologic trebuie să fie din nou separat de armată. Luftwaffe avea unul de cea mai bună calitate. M-a durut inima când am văzut că se destramă. Organizarea actuală este mai puțin performantă și lipsesc și alte condiții.

Meteorologia nu este o știință pe care s-o poți preda și învăța în mod mecanic. Avem nevoie de oameni dotați cu un al șaselea simț, care să trăiască în natură și împreună cu ea, indiferent dacă știu sau nu ce sunt izotermele și izobarele. Firește că acești oameni, în general, nu sunt făcuți pentru uniformă. Unul este strâmb, celălalt paralitic. Dar pentru această muncă nu vor fi supuși obligației de a se încadra în niște tabele și nu li se va cere să se deplaseze dintr-o regiune pe care o cunosc în alta ale cărei date climatice le sunt necunoscute și nici nu vor avea un superior care – în numele unei înțelepciuni mai mari, izvorâte dintr-o soldă superioară și un grad mai înalt – va încerca să le dicteze singurul adevăr valabil.

Poate că cel mai bine ar fi să punem pe picioare o instituție civilă cu un organ central care, în posesia singurului material utilizat astăzi pentru previziunea meteorologică, să combine datele cu indicațiile pe care le vor transmite telefonic aceste persoane cu experiență – persoane particulare de peste tot – cu privire la perspectivele atmosferice din orele

[1] Negând orice utilitate a meteorologiei, poate că Hitler se gândește deja să scuze întârzierile înaintării în Rusia prin capriciile vremii și incompetența serviciilor de previzionare a acesteia.

următoare sau din zilele următoare din regiunea lor, în funcție de ceea ce simt. Acest dispozitiv nu va fi deloc oneros. Un bătrân profesor, de exemplu, va fi fericit să primească 30 de mărci pe lună salariu pentru ceea ce va comunica. I se va instala un telefon acasă! Și va fi mândru să se distingă prin cunoștințele sale. Nu va trebui să-și redacteze rapoartele în scris, va putea să se exprime liniștit în dialectul lui; poate că nu a ieșit niciodată în viață din colțul lui. Dar știe să interpreteze zborul rândunicilor și al țânțarilor, aspectul mediului înconjurător, peisajul cerului, modul în care se comportă aerul sau felul în care vântul transportă sunetul clopotelor și multe alte lucruri care scapă cântăririlor și măsurătorilor matematice. A învățat aceste noțiuni de la tatăl lui și le-a consolidat apoi toată viața. Nu avem decât să privim în jurul nostru: peste tot se găsesc oameni despre care toată lumea știe că pot să prevadă timpul! Organizația centrală va face sinteza acestor date cu cele ale documentelor sale „științifice".

Cred că mergând pe această cale vom ajunge să avem din nou un instrument fiabil, un serviciu meteorologic care poate fi folosit.

15 octombrie, seara

Înainte să putem ajunge la putere a trebuit să încercăm alte registre politice; al meu erau puțin cam zgomotos.

Dintre predecesorii mei, Stresemann nu era cel mai rău: dar, în loc să reduci la sclavie o țară întreagă pentru a elibera o porțiune de teritoriu, e mai bine să tai în carne vie și să te desparți de aceasta[1]!

[1] Aluzie la negocierile lui Gustav Stresemann (ministrul Afacerilor Externe al Germaniei din 1923 până la moartea sa, în 9 octombrie 1929) cu omologul său francez Aristide Briand, pentru a obține evacuarea înainte de termen a regiunilor renane, încheiată în 1930. Alternativa era

În timpul ocupării Renaniei[1], îmi era întotdeauna dezagreabil să mă duc în vest. Trebuia să evit zonele ocupate. Într-o zi, trebuia să plecăm de la hotelul Dreesen ca să traversăm teritoriul ocupat. De dimineață avusesem un presentiment neplăcut și călătoria a fost anulată; două zile mai târziu am aflat printr-o scrisoare de la hotel că, pentru prima dată, controalele la frontieră fuseseră foarte severe. Dacă aș fi căzut atunci în mâinile lor, francezii m-ar fi păstrat; aveau documente referitoare la unele dintre acțiunile noastre și, pornind de la acestea, puteau să aibă alte bănuieli. Pentru guvernul german ar fi fost o ușurare, ar fi vărsat lacrimi de crocodil și s-ar fi mulțumit să trimită un protest în străinătate, care nu ar fi avut niciun fel de urmări.

Planul Young fusese primit ca răul cel mai mic, inclusiv de oamenii apropiați partidului. Mă dusesem la Berlin la o ședință. Von Papen venea de la Lausanne, spunând că obținuse un mare succes, deoarece reușise să reducă suma reparațiilor la 5 800 000 de mărci germane. I-am spus că, dacă am dispune de o asemenea sumă, ar trebui s-o dedicăm înarmării Germaniei. După preluarea puterii am sistat imediat aceste plăți. Ceea ce s-ar fi putut face încă din 1925[2].

Planul Young, prin care s-ar fi reeșalonat reparațiile până în anul 1988. Fără îndoială, asta este ceea ce Hitler numește „sclavie"!

[1] Mai mult ca sigur că Hitler se referă la Ruhr, ocupat în mod brutal de francezi și belgieni la începutul anului 1923. În sens propriu, Renania este o regiune mult mai mare, unde învingătorii din 1918 au staționat trupe în virtutea armistițiului din 11 noiembrie 1918, pe care le-au retras treptat până în 1930 (vezi nota anterioară). Această ocupație nu a fost însoțită de controale polițienești. În acest caz Hitler pare că vrea să credem că orchestrase operațiuni de sabotaj în timpul ocupării Ruhrului, pentru care ar fi putut face ani lungi de închisoare în Franța. În realitate, naziștii nu au efectuat nicio acțiune de acest gen, deoarece șeful lor considera că cel mai urgent era să răstoarne guvernul de la Berlin.

[2] O conferință despre reparații s-a ținut la Lausanne între 16 iunie și 9 iulie 1932. Se încheiase printr-un acord care prevedea continuarea

În 1933, mai aveam încă 83 milioane de mărci în devize. A doua zi după preluarea puterii, mi s-a cerut să decid vărsământul imediat a 64 de milioane. Am explicat că ignoram toată chestiunea. Trebuia să mă informez. M-am interesat cu privire la data acestei cereri. Era emisă cu trei luni mai înainte! Atunci am hotărât că puteam foarte bine să mai aşteptăm încă două luni. Oamenii noştri aveau o teamă copilărească să nu dobândim o faimă de rău-platnici. Părerea mea era că prestigiul Germaniei nu creştea dacă plăteam imediat, ci dimpotrivă, prin încetarea plăţilor.

Inflaţia ar fi putut fi stopată dintr-o lovitură. Ceea ce conta atunci erau datoriile noastre interne de război, adică dobânzile la cele 170 miliarde de mărci împrumutate. Erau 10 miliarde; randamentul impozitelor germanilor înainte de război nu era decât de 5 miliarde. Ca să plătim dobânzile, am imprimat bancnote şi inflaţia a început. Ar fi trebuit: 1) să se suspende serviciul dobânzilor datoriei; 2) să se impoziteze serios profiturile absurde din război. Le-aş fi dat profitorilor de război bonuri de împrumut de război şi le-aş fi îngheţat pentru 20, 30 sau 40 de ani. Din cauza dividendelor lor de 100, 200 şi 300% atinsese datoria de război acest nivel!

Moratoriului Hoover din 1931 timp de trei ani, apoi plata ca sold a întregului cont de 3 (şi nu de 5,8) miliarde de mărci. Odată ajuns la putere, Hitler nu numai că „a oprit toate plăţile", dar a declarat că Germania nu va achita cele 3 miliarde. În felul acesta a pus capăt definitiv chestiunii reparaţiilor şi nimeni nu a mai revenit asupra ei. Pe lângă mici falsificări defavorabile lui von Papen, vedem că dezvăluie aici o parte din conversaţia avută cu el la 9 iunie 1932, despre care memoriile cancelarului din 1952, chiar anul publicării acestor „consemnări", nu suflă nicio vorbă (vezi *Der Wahrheit eine Gasse*, List, Insbruck, 1952). Faptul că Hitler simte nevoia să-şi justifice prezenţa la Berlin printr-o şedinţă ne face să credem că, dimpotrivă, venise mai ales pentru a complota cu von Papen.

Inflația nu se produce pentru că sosesc mai mulți bani prin schimburi[1], ci survine numai atunci când pentru aceeași prestație i se cer dintr-odată cumpărătorului mai mulți bani. Atunci trebuie să se intervină.

Asta este ceea ce a trebuit să-i explic mai întâi lui Schacht: cea mai bună garanție a stabilității este lagărul de concentrare. Moneda rămâne stabilă atunci când orice om care mărește prețurile ajunge la închisoare! I-am arătat, de asemenea, că veniturile excedentare trebuie retrase din circuitul economic.

Nu-mi imaginez că tot ceea ce fac scot din mintea mea. Pur și simplu am citit enorm și am tras învățăminte din lecțiile trecutului: Frederic cel Mare își retrăsese deja din circulație puțin câte puțin talerii devalorizați și restabilise astfel stabilitatea monetară.

Acestea nu sunt decât lucruri firești, este suficient să nu lași să se amestece un evreu. Principiul de bază al politicii economice evreiești este să facă ininteligibile pentru înțelegerea normală realitățile simple ale afacerilor. Mai întâi, tremuri în fața înțelepciunii economiștilor. Dacă cineva nu este de acord, se spune că nu are instruire, că îi lipsește știința înaltă. În realitate, aceste noțiuni sunt făcute ca să nu se înțeleagă nimic. Astăzi sunt milioane de oameni a căror carne și sânge au fost pătrunse de aceste puncte de vedere. Numai doctorii n-au înțeles că valoarea banilor depinde de suma mărfurilor care se află în spatele acestor bani.

Am primit într-o zi niște muncitori în holul de la Obersalzberg[2], ca să le țin o conferință despre bani. Am primit un

[1] Este în totală contradicție cu paragraful precedent, care prezenta cauzele inflației din 1923.

[2] Pentru prima oară Hitler face aluzie la reședința sa preferată. Este vorba de o cabană închiriată, apoi cumpărată și lărgită, pe care o numește

ropot de aplauze, dovadă că fusesem înțeles. Să dai bani nu este altceva decât o problemă de a tipări hârtii; dar muncitorii produc oare un supliment care să justifice această hârtie? Dacă nu produc mai mult, nu vor putea să cumpere mai mult cu venitul lor suplimentar.

Această teorie nu ar fi putut oferi însă subiectul unei teze de doctorat. Când redactezi așa ceva este nevoie de concepte puțin inteligibile și raționamente complicate cu privire la comerțul cu sticle[1].

17 octombrie, la amiază

Odată cu ocuparea Odessei, războiul s-a terminat, practic, pentru România. Nu-i rămân decât sarcini de a asigura securitatea. În fața victoriei lui Antonescu, opoziția dispare; poporul se atașează de personalitățile victorioase.

Reacționarii sunt ca niște oglinzi concave: dublează efectele zgomotelor. Și astfel se naște treptat în cercuri mici care n-au nimic de-a face cu poporul ideea că poporul respinge pe cineva, când în realitate este vorba numai de un imbecil care l-a făcut pe altul să înghită ceva.

Antonescu are la activul lui faptul de a-l fi protejat pe Codreanu[2]. În afară de Duce, Antonescu este, printre aliații noștri,

---

„Berghof" al lui, în satul Obersalzberg, deasupra micului orășel Berchtesgaden, în Alpii Bavariei.

[1] Hitler se gândește probabil la teza susținută în 1900 de Stresemann (al cărui tată avea o cafenea) cu privire la comerțul cu sticle de bere (vezi Werner Jochmann, *Monologe...*, *op. cit.*, p. 419).

[2] Dacă Antonescu l-a apărat, așa cum pretinde vorbitorul, pe Corneliu Zelea Codreanu, a făcut-o fără îndoială destul de prost, căci șeful extremei drepte române, emul al lui Hitler, a fost asasinat într-o închisoare în 1938. Vezi însemnarea din 18 ianuarie.

personalitatea care lasă cea mai puternică impresie, un om mare, de nezdruncinat şi incoruptibil, un bărbat cum altul România n-a mai avut vreodată.

Trebuie să ştiţi că în România, în corpul ofiţerilor, nu există nimic care să nu se poată cumpăra, ca să nu mai vorbim despre corupţia morală prin care soţiile şi fiicele favorizează avansarea soţilor şi taţilor lor. Trebuie să spunem că salariile slujitorilor statului sunt extrem de scăzute.

Antonescu trebuie să-şi bazeze acum statul pe agricultură. Pentru industrie, ar avea nevoie de capacităţi pe care ţărănimea lui, sobră şi cinstită, nu le posedă. Dar poate foarte bine să scoată din această ţărănime un corp administrativ capabil, cu obligaţia ca administraţia să nu fie în număr prea mare şi salariile să fie decente.

Dar oricine se mai lasă corupt trebuie să fie împuşcat. Nu trebuie să dăm înapoi în faţa pedepsei cu moartea, când este vorba de a eradica o epidemie. Dacă risc să fiu ucis, îşi spune astăzi funcţionarul, atunci prefer să nu am nimic de-a face cu statul; şi pleacă, lăsând locul oamenilor cinstiţi.

Evident, va trebui ca ofiţerii să nu mai fie forţaţi să aibă şi alte activităţi. Pentru a putea începe să asanăm profesiunile civile, trebuie ca aparatul statului să fie curat: o armată, o poliţie şi o administraţie incoruptibile şi limitate ca număr. Înainte de orice, să-i eliminăm pe evrei. Altfel, nu vom putea reuşi să asanăm un stat corupt.

Dacă va merge pe această cale, Antonescu poate să construiască o ţară dintre cele mai prospere, bazându-se pe ţărănimea sa bună – Ungaria nu are aşa ceva – şi pe bogăţiile subsolului, cu populaţia sa deloc prea densă. O ţară în acelaşi timp sănătoasă şi puternică în interior.

17 octombrie, seara

(Invitați: Todt și Sauckel[1]*)*

Ținând seama de frumusețile Germaniei de mijloc, spațiul nou din est ni se pare astăzi deșertic și pustiu. Dar țara flamandă este, de asemenea, o simplă câmpie, cu toate acestea, ce frumusețe! Oamenii îi aducem noi. În privința istoriei, există ceea ce trebuie: natura a oferit spațiu nemăsurat. Probabil că aici s-au dat cele mai mari lupte din istorie.

Regiunea trebuie să-și piardă caracterul de stepă asiatică și să fie europenizată! De aceea construim astăzi marile căi de pătrundere spre capătul de sud al Crimeii și către Caucaz. De-a lungul acestor drumuri se vor alinia, ca perlele pe un șirag, orașe germane și de jur împrejur se vor instala coloniști germani. Cele 2–3 milioane de persoane de care avem nevoie pentru aceasta le vom avea mai repede decât credem; le vom lua din Germania, din țările scandinave, din Occident și din America. Eu nu voi mai fi aici ca să văd, dar peste douăzeci de ani regiunea va număra deja 20 de milioane de locuitori. În trei secole, aici va fi un peisaj verde de o incredibilă frumusețe!

Indigenii? O să facem o triere. Evreul distructiv[2] va fi eliminat *complet*. Impresia pe care am avut-o în Bielorusia este mai

[1] Inginerul Fritz Todt (1891–1942), adept al național-socialismului încă de la începutul mișcării, conduce o uriașă organizație care se ocupă cu lucrările publice care îi poartă numele și, din martie 1940, se află în fruntea Ministerului Armamentului, una dintre principalele pârghii prin care Hitler controlează și orientează forțele armate. Fritz Sauckel (1894–1946), gauleiter și guvernator al Turingiei, va fi numit în 21 martie 1942 „plenipotențiar însărcinat cu mâna de lucru".

[2] Mimetismul transpare din nou: anihilăm evreul pentru că este distrugător. Cât despre faptul că distrugerea trebuie să fie „completă", acesta este menționat aici pentru prima dată, totuși oarecum voalat: această acțiune îi va afecta în viitor pe evreii din „noul spațiu" est-european,

bună decât în Ucraina. În oraşele ruse nu vom pătrunde, acestea trebuie să dispară *în întregime*. Nu avem de ce să ne facem remuşcări în această privinţă. N-o să ne jucăm de-a dădacele pentru copii, nu avem absolut nicio datorie faţă de locuitori. Să reformăm habitatul, să prindem puricii? Profesori germani, ziare? Nici vorbă! Vom instala mai degrabă o staţie de radio care să depindă de noi şi în rest vor trebui să cunoască numai semnele rutiere, ca să nu se arunce sub maşini! În libertate, aceşti oameni consideră că trebuie să se spele numai în zilele de sărbătoare. Dacă venim cu săpun negru, nu ne vom face deloc iubiţi. În această privinţă trebuie să ne reeducăm *complet*. O singură datorie: trebuie să realizăm germanizarea prin imigraţia germană şi să-i considerăm pe locuitori ca pe nişte piei roşii. Dacă aceşti oameni ne-ar fi învins, Dumnezeule mare! Ură? Nu, noi nu cunoaştem aşa ceva. Acţionăm numai în mod raţional. Ei sunt puşi în mişcare de complexul de inferioritate al celor dominaţi. Se uită spre dominatori cu un amestec de complex de inferioritate şi ură. Materie cenuşie? Avem noi destul şi nu ne uşurează sarcina! Oricine este binevoitor faţă de Europa[1] poate participa la opera noastră de colonizare.

În această chestiune, merg pe calea mea cu o nepăsare de gheaţă. Mă simt numai ca executantul unei voinţe istorice. Ceea ce cred oamenii despre mine pe moment îmi este complet egal. N-am auzit încă niciodată să se spună ca un german, atunci când mănâncă o bucată de pâine, să-şi facă griji că solul

---

deşi ea este întreprinsă metodic din momentul invadării şi generalizată începând din august (vezi, de exemplu, Edouard Husson, *Heydrich et la Solution finale*, Perrin, Paris, 2008). Hitler este pe cale să treacă, în gând şi în curând şi prin faptă, la faza europeană a masacrului: revelaţiile lui au deci o oarecare întârziere.

[1] Adică faţă de dominaţia germană în Europa.

de unde provine a fost cucerit în mod violent. Mâncăm și grâu canadian fără să ne gândim la pieile roșii.

Raporturile juridice sunt o invenție omenească! Natura nu cunoaște nici geometri, nici notari. Cerul nu cunoaște decât forța. Principiul după care toți oamenii trebuie să se iubească unul pe altul este o teorie căreia comportamentul adepților săi i-a adus cele mai severe lovituri. Un copil de negru care are nenorocul să moară fără să fi trecut prin mâinile misionarilor merge în Infern! Dacă este așa, ar trebui să spunem: tristă soartă să trăiești numai vreo trei ani pentru ca să mergi să te prăjești apoi câteva miliarde de ani!

Să trezească spațiul oriental din letargia lui în gamă minoră va fi ultima sarcină a lui Ley: grădini frumoase, pomi fructiferi, câmpuri, o zonă rurală despre care se va exclama într-o zi: *Saure Wochen, frohe feste*[1]!

Acum știu că am dat poporului german ceea ce îi trebuie ca să se afirme în lume. Ceea ce mă încântă și mai mult este că această extindere ne-a îndepărtat de Mediterana. Punctul cel mai sudic este Crimeea. Nu are sens pentru noi să mergem mai jos. Să rămânem pe pământul nostru nordic! De altfel, aici putem să ne plimbăm cu mașina până în noiembrie, la Berlin deja este vreme frumoasă în februarie și pe valea Rinului vegetația se dezvoltă începând din martie!

În această țară ar fi un nonsens să instalăm undeva o moară ca să aducem aici cerealele produse pe o rază de 400 de kilometri. Să construim mai degrabă mori de vânt și să nu transportăm decât ceea ce este necesar pentru marile centre urbane.

Singurul lucru care mă întristează este că nu am câțiva ani mai puțin. Todt, va trebui să-ți intensifici programul! Vei avea

[1] *Saure Wochen, frohe feste* („La săptămâni dure, sărbători vesele!"), vers din balada *Der Schatzgräber* (*Vânătorul de comori*, 1797), de Goethe.

mână de lucru. Extinderea rețelei rutiere, a rețelei feroviare, am să mă înham acum la un proiect de căi ferate cu ecartament lat. Pentru drumul unic pe care l-a construit și care a servit în ultimele luni Grupului nostru de Armate Centru am să-i ridic o statuie lui Stalin; în rest, a pus să se fabrice lanțuri ca să treacă prin noroi, în loc să construiască drumuri.

Iată o sarcină frumoasă de îndeplinit: în următorii o sută de ani, vom putea realiza o treabă minunată!

Noaptea de 17/18 octombrie

În nopțile de 9 spre 10 mai 1940 și 21 spre 22 iunie 1941 n-am închis un ochi[1].

Dar în mai vremea era cea care îmi producea cele mai multe griji! Eram furios când s-a făcut lumină cu 15 minute mai devreme decât mi se anunțase; știam foarte bine că era lumină la ora aceea! La ora 7 a sosit știrea: Eben-Emael nu mai trage! Și unul din podurile de pe Meuse este în mâinile noastre! Un om ca Witzig[2] ar fi putut să le ia și pe cele de la Maastricht înainte să sară în aer, dar ce să mai faci, din moment ce aveam podul înalt de lângă Liège[3], 60 de metri deasupra fluviului! Pionerii noștri nu ar fi putut să-l refacă imediat pe acesta! Și cum a mers totul după aceea conform planurilor! Când a sosit informația că dușmanul mărșăluia împotriva noastră pe tot frontul, îmi venea să plâng de bucurie: căzuse în capcana

[1] Nopțile de 9/10 mai 1940 și 21/22 iunie 1941 corespund cu cele două momente de veghe dinaintea atacului împotriva unei mari puteri. Zarurile Reichului se rostogolesc, se speră că Providența veghează și facem și noi, mai mult sau mai puțin de bunăvoie, același lucru.

[2] Parașutistul Rudolf Witzig (1916–2001) condusese atacul de la fortul Eben-Emael și nu putea fi în două locuri în același timp.

[3] De fapt, podul despre care este vorba aici se află mai aproape de Maastricht (la Vroenhoven, Olanda).

noastră! Era momentul să începem asaltul spre Liège. Trebuia să-i facem să creadă că ne țineam de vechiul plan Schlieffen. Eram îngrijorat în legătură cu înaintarea armatei lui von Kluge, dar totul fusese pregătit admirabil. La două zile după sosirea noastră la Abbeville, atacul spre sud putea să înceapă. Dacă aș fi avut atunci atâtea trupe motorizate ca în vara aceasta, toată campania din occident ar fi fost încheiată în două săptămâni[1]. În viitor nu se va putea urmări fără emoție desfășurarea acestei operațiuni! Câteodată mă duceam și la ora 3 dimineața în clădirea hărților ca să mă aplec deasupra reliefului[2]. Ce frumos era la Felsennest: păsărelele de dimineață, vederea spre drum, coloanele de vehicule care urcau și deasupra capetelor noastre escadrilele de avioane! Acolo eram sigur pe mine[3]. În timpul

[1] Hitler se referă indirect la încetarea ofensivei de la Dunkerque, între 24 și 27 mai, despre care dăduse generalilor săi diverse explicații la momentul respectiv. Probabil că spera să încheie o pace imediată, după ce Londra și Parisul ar fi examinat propunerile lui „generoase", iar „belicosul" Churchill ar fi fost învins. Vezi John Costello, *Ten Days...*, *op. cit.*, p. 282. Hitler sugerează că avea nevoie de o pauză pentru a regrupa blindatele, înainte de asaltul final împotriva Franței.

[2] Acest paragraf arată cum se formează și se succedă ideile în mintea vorbitorului: începe prin a vorbi despre Rudolf Witzig, apoi despre alte episoade din campania militară din Franța, după care menționează Cartierul General de la Felsennest. Aceasta dovedește caracterul esențial vizual al memoriei sale. Într-adevăr, îi decorase pe Witzig și pe oamenii lui în 15 mai la Felsennest. A doua zi, ziarele germane publicau pe primele pagini o fotografie în care führerul stă în picioare, înconjurat de nouă bărbați. Este vorba, printre altele, de un vicleșug prin care adversarul era lăsat să creadă cât mai mult timp posibil că se continua mișcarea în Belgia de nord, în timp ce penetrarea decisivă era în curs de desfășurare spre sud, între Namur și Sedan. Învingătorului viclean îi place să-și amintească și de locurile faste, și de tertipurile eficace.

[3] Felsennest (primul Cartier General al führerului pe Frontul de Vest, situat în apropiere de Rodert, în Eifel, folosit între 10 mai și 6 iunie

bombardării Parisului, ne-am limitat la aerodromuri, ca să cruțăm acest vechi oraș al culturii. Firește, în general francezii se comportă prost, dar nu contează, oricum sunt înrudiți cu noi și mă doare că trebuie să atac un oraș precum Laon, cu a sa catedrală.

În 22 iunie în fața noastră s-a deschis o poartă, fără să știm ce se află în spatele ei. Trebuia să ne așteptăm ca inamicul să utilizeze gaz sau bacterii[1] și incertitudinea mă apăsa ca o catastrofă. Oamenii de acolo sunt ceva total străin pentru noi. Orice formă de cultură a fost nimicită de bolșevici și nu simt nimic la gândul de a rade de pe suprafața pământului Kievul, Moscova și Petersburgul.

Este imposibil să ne imaginăm performanțele trupelor noastre. Ce impresii vor avea diviziile noastre care merg acum spre vest fără să bănuiască nimic, când vor regăsi pământul german! Alături de Rusia, chiar și Polonia s-a civilizat! Și după

1940) îl impresiona pe Hitler nu numai prin frumusețea naturii, ci și prin traficul rutier și aerian al armatelor germane care avansează în linie. El se comportă ca un regizor wagnerian, care apreciază spectacolul după ce i-a pus la punct toate detaliile. Se pare că ar fi vrut să facă din acest refugiu un loc sacru: l-a menținut în stare bună și l-a păzit bine înainte să fie distrus în 1945; după cum susține Christa Schroeder, intenționa ca după război să facă acolo anual un pelerinaj. Vezi Hans-Josef Hansen, *Felsennest: Das vergessene Führerhauptquartier in der Eifel. Bau, Nutzung, Zerstörung*, Helios, Aix-la-Chapelle, 2008.

[1] Hitler mărturisește că a proiectat dinainte împotriva dușmanului lui din Est două din principalele sale obsesii, gazul și microbii. În timpul războiului precedent combatanții, printre care s-a aflat și el, suferiseră pentru că nu fuseseră gazați la timp „12 000–15 000 de evrei corupători" (vezi *Lupta mea*). Gazul este folosit cu titlu de ripostă preventivă chiar de la începutul conflictului prezent, pentru a-i ucide pe handicapați. Tocmai fusese testat la Auschwitz pe prizonierii sovietici, în 3 septembrie. Vezi Staatliches Museum Auschwitz-Birkenau, *Auschwitz in den Augen der SS*, Oświęcim, 1998, p. 64.

ce isprăvile vitejești ale armatei noastre vor fi uitate, peste o mie de ani vor exista – ca mărturie a gloriei sale – monumentele de le Berlin: arcul de triumf, panteonul soldaților, panteonul poporului[1]!

18 octombrie 1941, seara
(Invitați: profesorul Speer, profesorul Breker)

Este o poveste foarte ciudată[2] cum a intrat în război Anglia. Omul care a pus totul la cale a fost Churchill; în spatele lui, evreimea, care a profitat de el; Eden, acel dandy lacom și vanitos, și ministrul de război, evreul Hore-Belisha, fac parte din bandă; la fel, eminența cenușie de la Ministerul Afacerilor Externe[3] al Angliei, și restul evreilor și negustorilor; și fără

[1] Iată o tiradă cât se poate de inutilă și de redundantă, prin care Hitler se autosugestionează că viitorul este luminos. Dar poate că Hitler anticipează și vizita de a doua zi a lui Speer și Breker. Albert Speer (1905–1981) este arhitectul său preferat și maistrul de ceremonii al transformării Berlinului. Arno Breker (1900–1991) este un discipol de-ai lui Maillol, ale cărui sculpturi, preamărind omul „arian", începuseră să împodobească centrul capitalei germane.

[2] Așa cum povestește Hitler, intrarea Angliei în război este, într-adevăr, „o poveste ciudată"! El însuși făcuse inevitabilă declararea războiului de către Londra și Paris, prefăcându-se că nu vizează decât Gdańskul și „coridorul" său, când în realitate (și conform teoriei „spațiului vital"), avea în minte întreg teritoriul polonez; în consecință, a avut grijă să nu se angajeze în niciun fel de negociere veritabilă cu privire la Gdańsk. Aici încearcă să dăltuiască în marmură teza conform căreia Londra – pe fondul intrigilor urzite de evrei – ar fi împins Polonia la intransigență și insolență, obligându-l, spre marele lui regret, să lase să vorbească praful de pușcă.

[3] Este vorba de Robert Vansittart (1881–1957), secretar permanent la Foreign Office din 1930 până în 1937. Acesta predica prin tradiție neîncrederea față de Germania, dar antinazismul lui este adesea supraestimat. Nu se făcuse remarcat prin ostilitate la adresa politicii de *appeasement*, nici prin sprijinul acordat lui Churchill (caz în care și-ar

îndoială se întâmplă adesea ca valoarea averii să fie invers proporțională cu înălțimea inteligenței. De acolo a pornit convingerea membrilor guvernului că războiul va dura trei ani. Atunci se poate investi! Și ce mai contează părerea unui popor care are asemenea conducători.

În domeniul economic sunt peste tot aceleași canalii, aceiași profitori reci ca gheața, care câștigă bani. Aici idealismul nu apare decât atunci când este vorba de salariul muncitorilor: „Cum, vreți o mărire de salariu, ce fel de idealism este acesta?".

Și la noi la fel, știu, înainte de 1933 erau cele mai bune perspective pentru acești oameni. Dar când economia suferă, asta este meseria! Nu am cunoscut niciun industriaș care, văzându-mă, să nu facă o mină ofensată. Cu toate acestea, se poate dovedi fiecăruia că situația sa generală s-a îmbunătățit. Când îi asculți, gâfâie de parcă ar fi în agonie. Dar, cu toate impozitele, mai rămân mulți bani. Omul de rând nu poate cheltui tot ce câștigă, se economisește enorm și oamenii plătesc mai mult decât o făceau înainte pentru cinematograf, teatru și concert. De aceea nu pot suprima cinematograful și teatrul, indiferent unde ar fi, oamenii au nevoie să se destindă. Nimic

---

fi pierdut postul mult mai curând). Se întâlnise chiar cu Hitler la Berlin cu ocazia Jocurilor Olimpice din 1936 fără să arate o aversiune evidentă. Demiterea lui în 1 ianuarie 1938 și trimiterea într-o funcție de „consilier special" trebuie să-l fi intrigat foarte tare pe Hitler. Fără îndoială că îl considera unul dintre „oamenii evreilor", care nu se dăduse la fund decât ca să conspire mai bine. Probabil că își punea aceleași întrebări și în legătură cu dispariția din viața publică a lui Leslie Hore-Belisha (1893–1957). Provenind dintr-o familie de comercianți evrei, studiase la Oxford și fusese ministru de război (adică al armatei terestre) de la începutul guvernului Chamberlain și nu se distanțase câtuși de puțin de politica de *appeasement*. Demiterea lui inexplicabilă în 5 ianuarie 1940 se datora unor dezacorduri cu generalii. Vezi Hugh Sebag-Montefiore, *Dunkirk: Fight to the Last Man*, Penguin, Londra, 2007, capitolul 2.

nu relaxează mai bine decât cinematograful și teatrul. Totuși avem programe de lucru care depășesc opt ore și nu se va putea schimba nimic imediat după război!

Există o greșeală pe care nu vreau s-o repet. Reconstruim ceea ce aveam deja în timpul războiului mondial, o economie autarhică. Atunci a fost un eșec, din cauza lipsei de efective de mână de lucru. Forța de muncă implicată în fabricarea de bunuri neproductive trebuie să-și găsească contrapartida. Dar, în afara pieței interne, mai era și cea externă, pe care ne-am aruncat înainte de război în căutare de profituri, iar după război ca să ne plătim datoriile. Ceea ce ar fi trebuit să ne ajute, dimpotrivă, ne-a afundat. La sfârșitul războiului știam să facem cauciuc sintetic. În loc să-l producem în continuare, am revenit la latexul natural. Am importat benzină, atunci când procedeul Bergius fusese deja inventat[1].

După război, prioritatea va fi construirea economiei autarhice. Voi menține cartelele de alimente pentru carne și grăsimi, până când vom fi convinși că există un surplus, judecând după tichetele care nu se întorc. Iată de ce s-au temut britanicii când am adoptat Planul pe patru ani: această Germanie autarhică nu va mai putea fi asasinată!

Aceasta înseamnă și dispariția celei mai mari părți a rentabilității coloniilor actuale. Va trebui să importăm numai cafea și ceai. Tutunul putem să-l luăm din Europa. Apoi va trebui să avem grijă să producem soia, ca să furnizăm oleaginoase și furaje pentru Danemarca și Olanda.

[1] Primul brevet referitor la transformarea cărbunelui în carburant lichid a fost depus de chimistul Friedrich Bergius (1884–1949) în 1913. A fost exploatat industrial după război, dar ar fi fost absurd pentru Germania să extragă pe această cale toată benzina, la un cost mult superior celui al petrolului de import.

Din această economie europeană toţi vor trebui să-şi primească pretutindeni partea. Dacă n-ar fi vorba decât să dobândim o colonie, nu aş mai face război nicio zi în plus. Se poate duce o politică în colonii odată ce ai Europa în mână. N-aş vrea să recuperez decât Camerunul nostru, nimic altceva[1].

19 octombrie, după-amiază[2]

Cel mai important lucru pentru viitor: să avem un număr mare de copii! Regula generală trebuie să fie: o familie nu este asigurată decât atunci când are cel puţin patru copii, ba chiar patru fii! Un principiu ce trebuie păstrat în permanenţă.

Când aflu că o familie a pierdut doi fii, intervin imediat[3]. Dacă am fi avut mai devreme sistemul cu doi copii, cele mai mari genii ale poporului german nu s-ar fi născut: nu erau aceştia adesea al cincilea, al şaptelea, al zecelea sau al doisprezecelea copil al familiei? De ce, este greu de spus[4].

---

[1] Între 1933 şi 1939, Hitler ceruse din când în când retrocedarea vechilor colonii germane, greu de apărat, ocupate de Aliaţi între 1914 şi 1918, apoi împărţite între ei prin Tratatul de la Versailles. Dar aceasta contrazicea ideea de care se făcea caz în *Lupta mea*, că expansiunea germană trebuie să-şi aleagă o direcţie şi să o respecte şi era vorba de Europa răsăriteană. Vedem că şi aici continuă să agite această idee. Este vorba oare de o ultimă complezenţă spre un lobby colonial? De o monedă de schimb susceptibilă de a fi abandonată în timpul negocierilor? De o ameninţare la adresa Angliei, însemnând că Germania ar putea reveni la ambiţiile ei maritime, dacă Londra ar continua să se războiască împotriva ei?

[2] Menţiunea „după-amiază" sugerează că nu este vorba de o conversaţie „la masă".

[3] Dacă Hitler trebuie să intervină în persoană pentru a evita noi pierderi familiilor îndoliate, înseamnă că nu a pus în aplicare o regulă generală. Şi pe bună dreptate: nu este momentul să retragă efective de pe Frontul de Est.

[4] Aceste consideraţii referitoare la locul geniilor printre fraţii lor sunt complet false, asta dacă nu examinăm panteonul personal al vorbitorului. Kant era al patrulea, Dürer al treilea. Eliminând în continuare,

19 octombrie, seara

Arta construcțiilor este cea mai veche și astfel se explică faptul că, dintre toate domeniile economice, acesta este cel mai încorsetat de practici tradiționale. Aici sunt înspăimântător de înapoiați. Construcția unei case nu ar trebui să fie decât un montaj. Ceea ce nu va împiedica existența diferențelor la nivelul locuințelor: numărul de camere poate diferi, dar elementele vor fi aceleași. Numai cine va vrea mai mult își va construi o casă după propriul gust. Acela nu are nevoie de un apartament cu trei camere la un preț convenabil!

Ce nevoie avem noi în Reichul german de sute de modele de chiuvete? La ce servesc dimensiunile diferite ale ușilor și ferestrelor? În fiecare apartament nou va fi un alt model de perdele! Pentru mașina mea, găsesc peste tot piese de schimb, dar nu și pentru locuința mea. Motivul este posibilitatea de a câștiga bani cu brevetele și cu patentele. Această aberație va trebui să înceteze în doi sau trei ani!

Și diferențele de voltaj! Charlottenburg are altă rețea decât Moabit. Când vom reconstrui Reichul, vom uniformiza toate acestea. Și apoi, se cuvine să adaptăm utilajele la starea din prezent a tehnicii. Excavatorul actual, de exemplu, este un monstru preistoric, alături de excavatorul cu spirală. Este un domeniu unde se pot face economii enorme prin standardizare. Dorința de a oferi milioanelor de oameni un nivel de viață mai ridicat ne obligă să standardizăm și să ne folosim de elementele normate peste tot unde nu se impune contrariul.

Punerea bunurilor necesare vieții la dispoziția maselor largi nu va fi posibilă decât dacă producem în serie. Cu o piață de

---

atunci când dispunem de această informație, copiii morți la vârstă fragedă, constatăm că Mozart era al doilea și Beethoven primul. Dar Luther era întâiul născut, la fel și Goethe, Nietzsche și Schopenhauer! Numai Wagner, al nouălea din nouă, confirmă regula rostită aici de Hitler.

15 milioane de cumpărători, se poate produce un aparat de radio sau o maşină de scris la preţ scăzut. Găsesc aberant ca o maşină de scris să mai coste încă vreo câteva sute de mărci! Timpul care se pierde ca să descifrăm mâzgăliturile tuturor este inimaginabil. De ce să nu introducem cursuri de dactilografie în şcoli, în loc de, să zicem, orele de religie?

19 octombrie, noaptea

Faptul că lumea antică era atât de frumoasă, de senină şi de frivolă se explică prin absenţa a două flageluri: sifilisul şi creştinismul[1]! Creştinismul era un fel de bolşevism — mobilizarea maselor de sclavi de către evreu pentru a submina statul; de aceea elementele decente ale societăţii romane s-au ţinut la distanţă de noua religie. Şi de aceea Roma nu este în cea mai bună poziţie ca să reproşeze bolşevismului că a distrus bisericile creştine, ca şi când creştinismul de odinioară nu ar fi aplicat templelor păgâne acelaşi tratament!

21 octombrie, la amiază

(Note luate de Martin Bormann)

Făcând aluzie la cartea Der Scheiterhaufen[2]*, Şeful a spus aproximativ următoarele*:

Când vedem că cele mai bune minţi ale noastre au recunoscut încă de acum o sută sau două sute de ani consecinţele

---

[1] Sifilisul şi creştinismul sunt strâns asociate în imaginarul hitlerist, ca agenţi ai descompunerii. Vezi celebrele pagini din *Lupta mea*, referitoare la boala venerică, studiate de Jay Geller, „Le péché contre le sang: la syphilis et la construction de l'identité juive", în *Revue germanique internationale*, nr. 5/1996, pp. 141–164, disponibil on-line la adresa: rgi.revues.org/562.

[2] Autorul cărţii *Der Scheiterhaufen* („Rugul") este Kurt Eggers, ofiţer SS şi corespondent de război, născut în 1905, care va muri pe Frontul de Est în 12 august 1943. Textul este disponibil on-line la adresa: archive.org/stream/Eggers-Kurt-Der-Scheiterhaufen/EgersKurt-DerScheiterhaufen-Worte-GrosserKetzer1942110S.Scab_djvu.txt. într-o versiune datată 1942. Prima ediţie a fost publicată la Dortmund, în 1941, de Volkschaft Verlag.

negative ale creștinismului, este aproape o rușine că nu am avansat mai mult. Nu știam cu câtă limpezime îi judeca pe creștini și creștinismul un om ca Iulian[1]. Trebuie să aflăm asta.

Creștinismul era un bolșevism care distrugea totul. Dar galileeanul care avea să fie numit mai târziu Hristos voise cu totul altceva. Era un îndrumător al poporului (*Volksführer*) care a luat poziție împotriva evreimii. Galileea era desigur o colonie în care romanii aduseseră legionari gali și Isus nu era în mod sigur evreu. Evreii îl numeau, de altfel, „fiu de târfă", fiul unei prostituate și al unui soldat roman[2].

Modificarea decisivă a învățăturii lui Isus a fost opera lui Pavel. Cu multă finețe a falsificat învățătura galileeanului ca să servească obiectivelor sale. Galileeanul avea intenția să-și elibereze țara, Galileea, de evrei, învățătura sa era îndreptată împotriva capitalismului evreiesc și de aceea evreii l-au ucis. Unul dintre cei mai înverșunați comisari împotriva lui era Saul. Când Saul a aflat după aceea că mulți oameni mergeau până acolo și că se lăsau uciși pentru ideile galileeanului, atunci s-a produs pretinsa „iluminare a lui Saul"; adică și-a dat seama că, beneficiind de învățăturile galileeanului, împachetate în mod corespunzător, se putea realiza prăbușirea statului roman, pe care evreii îl urau. Romanii își permiteau chiar să confiște aurul strâns de evrei în templele lor – acest aur care era și care este zeul lor; îi loveau astfel pe evrei în ce au

---

[1] Împăratul roman Iulian, numit de tradiția creștină ulterioară Apostatul (cca 331–363), nepot al lui Constantin, a repus pentru scurt timp în drepturi păgânismul, înainte ca Teodosiu I (379–395) să interzică alte culte decât creștinismul în anul 380, punând capăt de exemplu Jocurilor Olimpice începând din 394.

[2] Refuzul de a-l considera evreu pe Isus se regăsește adesea în teoriile „arianiste" care au înflorit în Europa Occidentală începând din a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

ei mai sfânt. Saul-Pavel a avut iluminarea că se putea declanșa prăbușirea statului roman, dacă se răspândea învățătura egalității între toți oamenii în fața unui dumnezeu unic și dacă se ridicau niște concepții particulare, considerate drept divine, deasupra legilor statului. Dacă s-ar fi reușit ca un om să fie ridicat la rangul de reprezentant al lui Dumnezeu pe pământ, acest om, cu regulile și cu doctrina lui, ar fi fost mai presus de orice lege statală.

Statele antice aveau zei și îi slujeau; dar slujitorii zeilor erau oameni de stat, căci zeii erau protectori ai orașelor și ai statelor. Când se rugau la acești zei, se rugau la forța care ajutase la crearea statului. Anticilor nu le venise în minte să vorbească despre un zeu universal. În acest domeniu, romanii erau toleranța întruchipată; ar fi găsit că este o nebunie să se roage la un zeu al tuturor popoarelor pentru bunul motiv că, dacă trei popoare se bat rugându-se la același zeu, cel puțin două dintre ele o fac în zadar! În consecință, romanii erau extraordinar de toleranți; de aceea, la Roma fiecare era lăsat să-și practice cultul pe care îl dorea, ba chiar consacraseră un templu zeului necunoscut[1]; mai mult: fiecare putea să se roage la zeul lui așa cum știa și să-și practice religia în deplină libertate.

Pavel a profitat de această oportunitate[2], căci le dădea lui și oamenilor lui mână liberă ca să se ridice împotriva statului roman. Și metoda nu s-a schimbat până acum: sub pretextul unui discurs religios, preoții hărțuiesc statul.

---

[1] Este vorba de un simplu altar, situat pe colina Palatin.

[2] Hitler nu citează foarte corect: conform Faptelor Sfinților Apostoli, Pavel a încercat să-i convertească pe atenieni, spunând că zeul lor necunoscut (căci era vorba de o tradiție greacă) era Hristos! Vezi Faptele Sfinților Apostoli 17:22–31 în *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Editura Institutul Biblic și de Uniune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2015.

Concepțiile religioase ale romanilor erau împărtășite de toate popoarele ariene. În schimb, evreul nu cunoștea și nu cunoaște decât Vițelul de Aur și la acesta se roagă[1]. Evreului îi lipsește orice reprezentare religioasă metafizică și este caracteristic faptul că nu concepe lumea de dincolo decât ca sânul lui Avraam. Abia de la Pavel încoace evreii s-au perceput pe ei înșiși ca o comunitate religioasă; înainte, nu cunoșteau decât comunitatea de rasă. Pavel a fost primul care și-a dat seama de utilitatea metodelor de propagandă evreiești sub masca unei religii. Făcând din protestul arian împotriva evreimii din Palestina o religie creștină suprastatală, evreul a distrus Imperiul Roman. Cu ajutorul creștinismului, a inoculat ideea unui regat mai presus de stat. A proclamat egalitatea tuturor oamenilor și unicitatea lui Dumnezeu, ceea ce nu putea duce decât la dispariția puterii statului roman.

Este caracteristic faptul că Pavel, cu predicile lui creștine, nu a avut niciun succes la Atena. Concepția greacă despre viață era mult superioară celei a creștinilor, astfel că în fața acestei

---

[1] Hitler nutrește aceeași ură față de religia evreilor ca și față de adepții ei, ceea ce a dus la atentatele împotriva sinagogilor, până acum prea puțin studiate și analizate. Templele evreiești nu sunt decât niște bănci și adepții lor urau Imperiul Roman pentru că le confiscase depozitele. Cât despre Vițelul de Aur, este vorba de un idol pe care evreii antici, în timpul Exodului (și după cartea din Biblie care poartă acest titlu), au început să-l venereze. Trădau astfel zeul unic pentru a cădea în idolatrie, înainte ca Moise să impună ordinea... și fără ca Hitler să facă din el un erou și nici să se străduiască să-i găsească o ascendență ariană! Proiectează un episod izolat asupra unui întreg popor, de-a lungul întregii sale istorii. La fel, afirmația că „preoții hărțuiesc statul" este o generalizare a unui tip de comportament întâlnit rar, cum a fost de exemplu predica lui von Galen împotriva eutanasiei (vezi însemnarea din 25 octombrie). Și invers, câteva clipe mai târziu, conferă virtuți divine puținului „sânge germanic" pe care îl primise Roma antică.

învățături atenienii au izbucnit în hohote de râs. Dar la Roma Pavel a dat peste o masă de milioane[1] de dezrădăcinați, pe care a putut să-i câștige prin predicile lui despre egalitate și să-i înroleze pentru realizarea scopurilor și obiectivelor lui.

De altfel, sclavul roman nu era ceea ce numim noi astăzi așa; Pavel este cel care a aplicat această concepție peiorativă prizonierilor de război ai romanilor. Înainte, „sclav" însemna ceea ce înțelegem noi astăzi prin „prizonier de război". Mulți dintre acești prizonieri de război fuseseră deja eliberați, dacă erau considerați suficient de apți să devină într-o zi chiar cetățeni. Nu avem decât să ne gândim la numeroșii germani pe care Roma îi atrăgea pe atunci în imperiu. Chiar primul nostru erou eliberator, Arminius, fusese cavaler roman și fratele lui ocupa funcții înalte în statul roman.

Ca urmare a contactelor multiseculare cu astfel de oameni, la Roma se formase un sentiment viu de respect pentru germani și este sugestiv faptul că femeile blonde erau foarte căutate, de unde și numeroasele femei romane care își vopseau părul în blond. În felul acesta, foarte mult timp un val de sânge germanic s-a revărsat spre Roma și a împrospătat în mod constant capacitatea de comandă printr-o reînnoire a sângelui. În schimb, evreul era disprețuit.

Atunci, în timp ce elitele romane întorceau în totalitate spatele noii doctrine, creștinismul primitiv a provocat ridicarea mulțimii în orașul cu un milion de locuitori. Roma a fost bolșevizată, iar acest bolșevism a acționat la Roma exact la fel cum vom constata mai târziu în Rusia. Abia sub influența spiritului germanic creștinismul și-a pierdut puțin câte puțin caracterul său deschis bolșevic; a devenit tolerant într-o oarecare

[1] *Sic.* Se estimează că totalul populației Romei, la apogeul imperiului, era de *maximum* 2 milioane de locuitori.

măsură. Acum când este în agonie, evreul ar vrea să-i redea trăsăturile de la început, trăsăturile bolșevice. Creștinismul a întârziat cu mii de ani dezvoltarea lumii germanice. Abia în secolul al XVIII-lea ne-am apropiat de nivelul pe care romanii îl atinseseră deja înainte de năvălirea creștinismului.

Astăzi evreul crede că poate să reînnoiască experiența de odinioară; atunci, ca și astăzi, s-a dorit distrugerea legilor rasei ca fundament al vieții poporului. Este caracteristic faptul că în Rusia evreii au deportat sute de mii de bărbați dintr-o regiune pentru a-i implanta în alta; și că au dat femeilor rămase pe loc bărbați veniți din alte regiuni. Amestecul de rase a fost instaurat pe scară largă în Rusia. Altădată, ca și astăzi – distrugerea artei și a culturii. Câte n-au distrus bolșevicii de altădată în materie de artă și de cultură la Roma, în Grecia etc.! Astăzi, evreul a procedat la fel la noi și în Rusia. Se poate compara nivelul înalt al artei și culturii romane din temple și din case cu ceea ce aduceau lepădăturile bolșevice în catacombe drept noua cultură creștină. La vremea respectivă, distrugerea bibliotecilor; astăzi vedem același lucru în Rusia: suntem aduși la un nivel foarte scăzut, egal pentru toți. Altădată, până în plin Ev Mediu, cele mai înfiorătoare torturi, martirii și ruguri în numele creștinismului; astăzi, același lucru în numele bolșevismului. Cu Saul s-a făcut un Pavel, cu Mardoheu un Karl Marx.

Dacă vom elimina această pestă, vom realiza pentru omenire o acțiune de o importanță pe care noi, oamenii de pe front, nici nu putem să ne-o imaginăm[1].

[1] Acest atac împotriva evreilor este unul dintre cele mai violente din acest volum și cel mai clar în privința responsabilității unice a evreilor și a scopurilor lor ascunse în triumful creștinismului la sfârșitul Imperiului Roman. Și poate nu este întâmplător faptul că Bormann personal a notat aceste replici. Hitler, entuziasmat după lectura cărții lui Eggers,

Noaptea de 21/22 octombrie
(Invitat: Himmler)

În ceea ce privește persoana mea, voi trăi întotdeauna simplu. Dar ca führer și șef al statului, trebuie să mă disting de tot anturajul meu. Dacă toți au o mulțime de medalii și decorații, führerul se detașează nepurtând niciuna. Dacă oamenii mei nu au decorații, atunci eu trebuie să port medaliile.

Avem nevoie de un stil măreț. Acest stil trebuie să-l creăm noi înșine. În felul acesta vor turna într-o formă durabilă celebrarea sărbătorilor noastre. Pentru englez, aceste vechi forme care ni se par baroce sunt pline de viață, căci tradiția le face sacre, motiv pentru care au supraviețuit fără nicio întrerupere până în zilele noastre. Acesta este secretul longevității forței lor.

Consider însă necesar să fiu eu acela care să dezvolt acest stil în timpul vieții mele. Altfel, un viitor führer ar putea considera că preia ștafeta jucându-se de-a simplitatea. Și să nu vină nimeni să-mi vorbească despre simplitatea prusacă! Trebuie să vedem cum a gestionat Frederic cel Mare banii statului! De altfel, spiritul prusac este o chestiune de caracter și de comportament. Era un timp când puteam să spun că exista un singur prusac în Europa și că acela era la Roma. Astăzi se poate spune

---

care i-l evocase pe împăratul Iulian, l-a convocat fără îndoială ca să-i culeagă impresiile. Dacă putem îndrăzni să spunem așa, această carte este un fel de Biblie pentru uzul trupelor SS și moartea autorului la vârsta de 37 de ani în fruntea unui detașament din Divizia Viking, în anul următor, i-a întărit fără îndoială și mai mult aura de martir. Această izbucnire trebuie pusă în legătură cu dinamitarea de către parizienii profund înfeudați trupelor SS a unei jumătăți dintre sinagogile din capitala franceză în noaptea de 2/3 octombrie 1941 – o chestiune rămasă prea puțin cunoscută, deși documentele o menționează (în special se scrie despre rolul lui Heydrich) și au fost utilizate începând din 1962 de Jacques Delarue: *Histoire de la Gestapo*, Fayard, Paris, 1996. Vezi Edouard Husson, *Heydrich...*, *op. cit.*, pp. 265–267.

că acolo este un roman printre italieni. Celălalt prusac eram eu și locuiam la München[1].

Este ceva absolut caracteristic pentru republica precedentă că, atunci când președintele dorea să dea o recepție diplomatică, trebuia să cerșească servitori de la miniștrii Afacerilor Externe, de Interne, de la Justiție, de la Finanțe, de la Ministrul Muncii și al Economiei. Și ce se întâmpla dacă ministrul Justiției spunea: îmi pare rău, astă-seară dau și eu o recepție? Iată-mă obligat să-mi aduc oaspeții și să-i conduc înapoi cu mașini de închiriat!

Este deja o șansă pentru noi că avem noua clădire a cancelariei[2]. În cea veche sunt o mulțime de lucruri pe care nu le-am fi putut face!

Mi-a plăcut întotdeauna Berlinul și când mă preocupă numărul de lucruri urâte care sunt în acest oraș vechi, este pentru că mă interesează. În timpul războiului am avut de două ori o permisie de zece zile. Să le petrec la München? Să-i văd pe preoți bolborosind mi-ar fi stricat bucuria de a vizita orașul. În ambele dăți am fost la Berlin și de atunci cunosc muzeele și colecțiile de acolo. Berlinul și-a adus contribuția de la primii pași ai mișcării, în alt fel decât Münchenul. Am găsit sprijin financiar la Berlin și în Württemberg, dar nu la München, unde domnește mica burghezie. De altfel, Berlinul adăpostește statui ale trecutului din vremea lui Frederic. Era cariera de nisip a vechiului regat și este capitala Reichului!

---

[1] Elogierea lui Mussolini atinge apogeul. Nu numai că este asimilat cu un prusac, dar ar fi fost singurul prusac din Europa, înainte de apariția lui Hitler. Acesta dorește în mod clar să-l considere nașul său, dar în același timp se îndepărtează de el și nu spune niciodată că îi acceptă opiniile. Prezentarea genealogiei nazismului în acest fel este și o manieră de a-l plasa în continuarea Imperiului Roman.

[2] Construită sub conducerea lui Speer, noua clădire a cancelariei era în folosință din ianuarie 1939.

Nefericirea lui este de a fi populat cu oameni din tipul saxon de jos şi frizon care au întâlnit elemente de altă proveniență, ceea ce nu este cel mai bun fundament pentru o cultură. Ultimul suveran creator a fost Frederic Wilhelm al IV-lea. Wilhelm I nu avea niciun fel de gust, Bismarck era străin de muzică şi Wilhelm al II-lea avea fără îndoială gust, dar un gust înspăimântător.

Ceea ce este detestabil la Berlin va fi suprimat şi ceea ce va dobândi Berlinul de acum înainte trebuie să arate în aşa fel încât să reprezinte încarnarea a tot ceea ce se poate face mai bine cu mijloacele actuale. Cel care pătrunde în cancelarie trebuie să aibă impresia că soseşte în faţa stăpânului lumii şi deja drumul care duce acolo, cu arcul de triumf şi bulevardele largi, de-a lungul panteonului soldaţilor şi până la piaţa poporului trebuie să-ţi taie răsuflarea.

Numai în felul acesta vom fi în măsură să punem în umbră singurul nostru concurent, adică Roma. Marea sală a poporului va arăta în aşa fel încât, prin comparaţie cu ea, Bazilica San Pietro şi piaţa sa nu vor mai exista.

Ca material, vom folosi granitul. Cele mai vechi roci de piatră primitivă din câmpia nordului s-au schimbat foarte puţin sub efectul intemperiilor. Aceste clădiri, dacă nu vine marea să acopere din nou câmpia, vor fi tot acolo, neschimbate, peste zece mii de ani!

Formele pe care noi le numim germano-nordice ancestrale – ornamentaţia torsadată sub diverse forme – sunt răspândite pe tot pământul, în America de Sud, ca şi în Nord. Într-o sursă grecească se vorbeşte despre oamenii de dinaintea lunii; trebuie să vedem aici o aluzie la imperiul mondial al atlanţilor, care a fost nimicit de o catastrofă lunară[1].

[1] Aluzie la teoria austriacului Hörbiger (vezi însemnarea din 25 ianuarie).

Dacă vreau să-mi evaluez opera, mai întâi trebuie să iau în considerare: că am reușit să fac să prevaleze ideea că rasa este la baza vieții; al doilea: că fac din cultură forța propulsoare a dominației germane în lume. Puterea pe care am dobândit-o acum nu va fi justificată în ochii mei decât prin faptul că vedem în realizarea de opere culturale superioare sensul, scopul și datoria existenței noastre.

Investițiile pe care le voi realiza în acest domeniu le vor depăși cu mult pe cele pe care le-am făcut ca să ducem acest război. Vreau să fiu un constructor. Sunt un șef de război împotriva voinței mele: nu mă dedic afacerilor militare decât pentru că nu am în momentul de față pe nimeni care să poată face aceasta mai bine decât mine. Dacă am avea astăzi un Moltke, l-aș lăsa pe el să o facă, tot așa după cum nu mă amestec în afacerile unuia dintre oamenii mei, atât timp cât am sentimentul că nu voi face treaba mai bine ca el. Recurg la război ca un țăran care sare la arme ca să-și apere pământul, atunci când este atacat. Pentru mine nu este decât un mijloc către un scop.

Faptele vitejești pe care le realizează astăzi trupele noastre se vor șterge într-o zi din memoria oamenilor. În timpul Războiului de Succesiune din Spania nimeni nu se mai gândea la cel de Treizeci de Ani, luptele lui Frederic le-au eclipsat pe cele din anul 1700; în locul bătăliei națiunilor de la Leipzig a fost Sedan și apoi Tannenberg, iar acum campaniile noastre din Polonia și din vest pălesc în fața luptelor din est. Care vor fi și ele date uitării într-o zi.

În schimb, monumentele noastre vor subzista și îl vor subjuga pe oricine va trece pe lângă ele. Colosseumul din Roma a sfidat secolele. La noi, ceea ce rezistă în timp sunt catedralele.

Restabilirea unității naționale a fost misiunea Prusiei în secolul trecut. Cea care ne este atribuită nouă astăzi - crearea

Germaniei Mari şi ridicarea ei la rangul de putere mondială – nu putea fi realizată decât de un german din sud. Îi pun astăzi să muncească pe germanii din sud şi îl trimit la Berlin pe cel mai bun arhitect al meu[1], pentru că aceşti oameni vin dintr-un ţinut împănat de cultură din vremuri imemoriale.

Mă gândesc la toate acestea în termeni politici. Dacă Viena ar vrea să se doteze astăzi cu o hală de două sute de metri înălţime, nu ar trebui să se aştepte la niciun sprijin din partea mea. Viena este frumoasă şi nimic nu mă incită să mai adaug ceva nou; iar succesorii mei pot să fie siguri că nu vor da niciodată unui oraş sumele necesare pentru o asemenea construcţie. Berlinul va fi într-o zi capitala lumii[2].

24 octombrie, seara

(Invitat: generalul von Rintelen[3])

Nu există nicio fiinţă, nicio substanţă şi nicio instituţie umană care în cele din urmă să nu îmbătrânească. Fiecare instituţie trebuie să creadă însă în perenitatea sa, căci altfel se lasă în voia sorţii. Oţelul cel mai dur oboseşte, elementele unite se descompun şi până şi Pământul va dispărea în cele din urmă, la fel şi instituţiile vor pieri într-o zi. Toate aceste realităţi sunt ca nişte valuri, nu există un drum drept, totul merge întotdeauna fie în sus, fie în jos.

---

[1] Albert Speer a fost numit în 1937 „inspector general al construcţiilor însărcinat cu transformarea capitalei Reichului".

[2] Contextul arată că Hitler nu se gândeşte să instaleze la Berlin sediul unui guvern mondial, ci să restaureze dominaţia Europei asupra lumii, aşa cum exista în 1914; în consecinţă, capitala Germaniei ar fi devenit cel mai influent oraş al planetei.

[3] Enno von Rintelen (1891–1871), fost ataşat militar la Roma, este acum reprezentantul Wehrmachtului pe lângă Înaltul Comisariat italian.

Biserica trăiește într-un conflict permanent cu cercetarea liberă. A existat o vreme în care acest conflict era atât de ascuțit, că și-au dat lovituri reciproce și au fost chiar și explozii. Apoi Biserica s-a retras din luptă și agresivitatea științei a scăzut.

Astăzi, la ora de religie de la 10 dimineața, istoria Creației este predată în limbajul Bibliei, în timp ce ora de științe naturale de la 11 se întemeiază pe teoria evoluției. Opoziția este totală. Am resimțit acest conflict pe când eram elev și m-am lovit de el. Îi spuneam adesea profesorului de la a doua oră ce spusese predecesorul lui și îi aduceam la disperare pe dascăli.

Biserica se apără spunând că în prezentarea din Biblie trebuie să vedem o metaforă. Cine ar fi spus acest lucru acum patru sute de ani ar fi fost prăjit pe muzică de imnuri religioase.

Astăzi, fiind mai tolerantă, Biserica a recâștigat teren prin comparație cu secolul trecut. Profită de faptul că știința, din principiu, caută adevărul. Nu este nimic altceva decât o scară pe care te urci. Cu fiecare treaptă vezi puțin mai departe, dar în privința scopurilor ultime ale lucrurilor, nici știința nu vede nimic. Când se constată că un adevăr pe care l-am considerat drept absolut nu este decât relativ, Biserica triumfă și spune „Am spus noi!" Dar știința nu poate face altfel. Dacă ar vrea să capete un caracter dogmatic, ar deveni religie.

Bunul Dumnezeu produce fulgerul: spus așa, nu este fals, dar bunul Dumnezeu nu manevrează în niciun caz fulgerul așa cum spune Biserica. Definiția Bisericii este o deturnare a Creației către scopuri terestre. Adevărata pietate se găsește acolo unde există cea mai vie conștiință a limitelor umane. Cel care nu-l vede pe Dumnezeu decât într-un stejar sau într-un tabernacol și nu în Tot, nu este profund pios, se oprește la suprafață și atunci când fulgeră sau tună se teme să nu fie lovit pentru cutare sau cutare poruncă pe care a încălcat-o.

Când citim scrierile polemice franceze din secolul al XVII-lea sau al XVIII-lea, sau conversațiile lui Frederic al II-lea cu Voltaire, trebuie să roșim în fața abisului care îi separă de concepția noastră îngustă actuală! (*referindu-se la cea a celor mai mulți generali etc.*[1])

Știința a ajuns din nou într-o etapă importantă: la problema de a ști dacă există o diferență substanțială între organic și anorganic în natură. Avem în fața noastră corpuri și nu știm dacă trebuie să le considerăm organice sau nu. Biserica va începe să strige, apoi se va calma și le va propovădui pe amândouă simultan. Dar într-o zi această dogmă se va estompa în fața puterii formidabile a cercetării științifice. Și este logic; când cunoașterea avansează și are șansa de a ridica un colț al imensului văl, acest lucru nu poate rămâne fără consecințe.

Cele Zece Porunci sunt reguli de organizare absolut lăudabile. Aici se întrepătrund Biserica și religia! Bisericile au apărut pentru a oferi religiei o organizare structurată. Ceea ce resimte subconștientul este, în linii mari, asemănător la toți oamenii, diferă numai modul de exprimare. Unul nu vede insuficiența umană decât atunci când îl înșfacă de guler, altul

[1] Paranteza este o notă scrisă de mână de către Bormann pe marginea textului transcris de Heim: vezi Werner Jochmann, *Monologe...*, *op. cit.*, p. 421. Bormann a șters „*Gespräche*" („conversații") și l-a înlocuit cu „*heutigen geringen Einsicht*". Această corectură ar putea să se explice astfel: Hitler a pronunțat cuvintele „*unsere heutige Gespräche*" („conversațiile noastre de astăzi") și Heim le-a notat; Bormann le-a considerat neclare și a simțit nevoia să precizeze că era vorba despre o „concepție îngustă actuală" („*heutigen geringen Einsicht*"); apoi și-a dat seama că aceasta ar fi putut fi nepoliticos față de führer și, întrucât fusese martor la discuția despre religie dintre Hitler și generalii acestuia, a considerat de cuviință să precizeze că la acestea cugeta atunci când deplora regresul reflecției după Frederic al II-lea.

o vede imediat și nu are nevoie de o inundație, de un incendiu sau de un seism. Sentimentul limitelor puterii omului este prezent în subconștientul tuturor. Microscopul ne arată că ordinele de mărime nu se desfășoară numai spre exterior, ci și spre interior: macrocosmos și microcosmos! La aceasta se adaugă astăzi anumite cunoștințe, de exemplu, cutare și cutare consum nu este sănătos pentru om; de unde postul și numeroasele reguli sacre, care sunt utile oamenilor. Nu este o întâmplare că în Egipt preoții erau și medici.

Dacă știința modernă se mulțumește să anuleze toate acestea, ea este dăunătoare. Dacă, dimpotrivă, din partea Bisericilor, aceste interdicții sunt menținute pentru a bloca progresul omenirii este insuportabil. Și aici orice Biserică va eșua într-o zi.

La omul care îmbătrânește, țesuturile își pierd elasticitatea. Omul normal nu se bucură de moartea altuia; dacă ne simțim bine împreună și cineva începe să vorbească despre moarte, i se spune: „Fugi de-aici! Încetează!". Iar întrebarea „Ei, ți-ai făcut testamentul?" este considerată nelalocul ei. Cu cât suntem mai tineri, cu atât ne gândim mai puțin; dar bătrânii se agață de viață într-o manieră nebunească. Ei sunt adesea cei mai pioși: Biserica le oferă perspectiva că sfârșitul vieții nu este negare pură, ci că după aceea totul va fi chiar mult mai bine; de aceea trebuie să lași prin testament Bisericii bancnotele tale de 10 000. Cam așa se petrec lucrurile în linii mari.

Există pe lume o singură Biserică capabilă să nu se bazeze pe dogme? Nu, căci altfel ar fi o știință. Știința nu poate explica de ce lucrurile din natură sunt așa cum le vede ochiul omului de știință. Și aici religia intervine și aduce o alinare. Cu toate acestea, când este turnată în forme ecleziastice, religia intră în contradicție cu viața: autoritatea șefilor religioși se sprijină pe faptul că doctrina lor a fost ridicată la rangul de dogmă și

Biserica s-ar condamna ea însăşi dacă nu s-ar ţine ferm de învăţăturile ei, fixate într-un ansamblu de dogme.

Ceea ce nu mai este conform cu realitatea vizibilă trebuie să se transforme sau să dispară. Aceasta este schimbarea perpetuă. Avem nevoie numai să ne reprezentăm că: 1) noi, oamenii de astăzi, avem o profunzime a gândirii despre trecutul omenirii care nu era accesibilă strămoşilor noştri de acum o mie de ani şi 2) avem o pespectivă pe care ei, de asemenea, nu o posedau[1].

Printre cele 2 miliarde şi un sfert de locuitori ai Terrei, găsim 170 de sisteme de credinţe principale şi toate pretind că deţin singura concepţie exactă despre lumea de dincolo; 169 se înşală în mod obligatoriu, căci numai una singură poate avea dreptate! Cât despre religiile pe care le avem astăzi, niciuna nu este mai veche de 2 500 de ani. Dar există oameni din categoria babuinului de cel puţin 300 000 de ani (omul-maimuţă se deosebeşte mai puţin de omul mediu de astăzi decât acesta de un creier ca al lui Schopenhauer). Alături de această durată, 2 500 de ani reprezintă un interval foarte mic!

Material vorbind, universul se compune din aceleaşi elemente, indiferent că este vorba de Terra, de Soare sau de alte stele. A devenit imposibil să ne imaginăm că nu există viaţă organică decât într-una din acest lumi!

Cunoştinţele ştiinţifice îl fac pe om mai fericit? Nu ştiu. Dar oamenii se simt fericiţi că există credinţe foarte diferite. Ei bine, trebuie aşadar să fim toleranţi în aceste privinţe!

Este o prostie să-l faci pe om să creadă că joacă un rol de conducător, aşa cum a făcut ştiinţa liberală care s-a manifestat

[1] Hitler încearcă să demonstreze că, dacă vrem să progresăm, trebuie să regresăm! Trebuie ca ştiinţa să-şi perfecţioneze instrumentele şi atunci va constata că existau oameni înaintea oamenilor, că civilizaţii pierdute erau poate mai evoluate decât a noastră etc.

secolul trecut. Același om care, pentru a înainta mai repede, se urcă pe un saurian, dotat cu o masă cerebrală foarte mică! Nu cunosc iluzie mai pernicioasă. Rușii puteau să se ridice împotriva popilor lor, dar nu ar fi trebuit să schimbe aceasta într-o luptă împotriva puterii superioare. Este adevărat că suntem creaturi fără voință, dar există o forță creatoare superioară. Este o prostie să negăm aceasta. Cine crede în lucruri false este superior față de cel care nu crede în absolut nimic. Un profesor bolșevic se laudă că este superior Creației! Astfel de oameni noi îi vom domina. Indiferent că ne vom inspira din catehism sau din filosofie, avem posibilități de retragere, în timp ce ei, cu toate concepțiile lor pur materialiste, nu vor putea în cele din urmă decât să se devoreze reciproc.

25 octombrie, seara

(Invitați: Himmler, Heydrich)

În fața Reichstagului am prezis că evreul ar dispărea din Europa, dacă nu s-ar fi evitat războiul[1]. Această rasă criminală are pe conștiință cele 2 milioane de morți din războiul mondial și acum alte sute de mii. Să nu-mi spună nimeni: totuși nu putem să-i instalăm în mlaștini! Căci de oamenii noștri cui îi pasă? Este un lucru bun dacă suntem precedați de reputația teribilă că exterminăm[2] evreii. O încercare de a întemeia un stat evreiesc ar fi destinată eșecului.

---

[1] Și în prezent, după premisele metafizice, lucrările practice... Himmler și Heydrich sunt aici împreună, fără îndoială nu numai ca să ia masa în compania interlocutorilor obișnuiți ai führerului. Înainte sau după masă au loc probabil discuții referitoare la soarta evreilor și evocarea „profeției" din 1939 (dacă izbucnește războiul, evreii vor dispărea din Europa) pare să anunțe ordinul unei exterminări generale.

[2] Această frază citată adesea este interpretată în mod diferit. *„Es ist gut, wenn uns der Schrecken vonrageht, dass wir das Judentum ausrotten"*

Cartea care cuprindea reflecțiile împăratului Iulian[1] ar fi trebuit tipărită în milioane de exemplare: luciditate minunată – înțelepciunea antică! –, discernământ, este fantastic!

În esență, cu ce claritate au judecat secolul al XVIII-lea și, mai ales, al XIX-lea creștinismul și dezvoltarea Bisericii!

În trecut, oamenii care vin după aceea nu găsesc niciodată decât ceea ce caută și ceea ce doresc să găsească. După imaginea pe care o oferă bolșevicii despre istoria țarilor, aceasta nu era decât o baie de sânge. Dar ce erau toate acestea pe lângă actele sângeroase ale bolșevismului?

Există o istorie a lumii, scrisă în anii 1860 de un liberal, Rotteck[2], care vede totul din punctul de vedere al epocii și respinge Antichitatea. Și noi vom rescrie o istorie nouă: din punctul de vedere al rasei; începând mereu cu exemple izolate, restructurarea nu este numai o chestiune a studierii surselor, ci și de logică. Anumite procese naturale, dacă vreau să le studiez

---

poate fi considerată ca o confesiune a lui Hitler că masacrul este în curs de desfășurare? Mai curând, în loc de *dass* („că") ne-am fi așteptat atunci la *weil* („pentru că"). Vezi Richard C. Carrier, „Hitler's Table Talk – Troubling Finds", în *German Studies Review*, oct. 2003, vol. 26, nr. 3, media.8ch.net/pdfs/src/1429265963793.pdf și Gilles Karmasyn, *L'antisémitisme mortifère d'Hitler*, phdn.org/histgen/hitler/declarations.html. Dar traducerea lui Genoud ia o direcție diametral opusă și cu totul eronată: „Nu este rău, de altfel, ca zvonurile să ne atribuie intenția de a extermina evreii", transformând teroarea în rumoare și inventând un „de altfel", ca și când ar vrea să ne facă să credem că Hitler schimbă subiectul. Contextul cărții arată că el continuă să folosească abil sugestia, clarobscurul și semi-dezvăluirea, susținând în același timp credința celor doi redutabili „invitați" ai săi în moralitatea misiunii lor.

[1] Vezi însemnarea din 21 octombrie.

[2] Hitler comite o eroare de datare destul de importantă: Karl von Rotteck (1775–1840) nu și-a publicat lucrarea *Allgemeine Geschichte vom Anfang der historischen Kenntnis bis auf unsere Zeiten* în anii 1860, ci între 1812 și 1827.

cu metodele obișnuite, îmi vor scăpa; trebuie să schimb punctul de vedere, căci altfel vederea este deformată. Atât timp cât eram convinși că microbii erau produși prin descompunere, fără niciun agent, cum am fi putut găsi urma acestui agent[1]?

Ce dovadă de sărăcie morală pentru creștinism este distrugerea bibliotecilor Antichității! Cuceririle spirituale ale culturii greco-romane erau tratate drept opere ale demonului. Nu înfrunta pericolul și acesta nu te va ucide! Bolșevismul procedează exact la fel ca religia creștină, ascunzând adepților săi ceea ce există în alte țări pentru a le crea iluzia că ceea ce au ei în domeniul tehnicii și în plan social este unic în lume. Cineva mi-a povestit că un liftier de la un hotel din Moscova era ferm convins că acest dispozitiv nu exista decât în Rusia. Nu am văzut niciodată o față mai plină de îndoială ca aceea a ambasadorului rus, inginer, rechemat la Moscova după câteva zile și ucis acolo[2]. M-a abordat într-o seară la o recepție diplomatică ca să-mi mulțumească pentru că nu-l împiedicasem să viziteze câteva uzine germane. Mă gândeam: e nebun? Văzuse pentru prima dată lucrurile așa cum erau și presupun că făcuse guvernului său vreo remarcă imprudentă în legătură cu aceasta.

---

[1] Hitler se prezintă aici cu toată claritatea ca un savant nebun. Când spune „Și noi vom rescrie o istorie nouă", „noi" este în același timp colectivul (desemnează poporul german dedicat misiunilor sale mărețe) și exprimarea majestății, căci descoperitorul bacilului este el. De altfel, se va pune curând pe aceeași treaptă cu Pasteur și Koch (vezi însemnarea din 22 februarie). În realitate, abuzează de metaforă: microbii sunt invizibili, dar Pasteur și Koch au știut să-i facă să apară în microscoapele lor. Și evreul este invizibil, dar când Hitler nu poate să-l facă să apară în spatele relelor omenești, îl presupune: asta este ceea ce înseamnă la el s-o rupă „cu metodele obișnuite"!

[2] Este vorba de Konstantin Iurenev (1888–1938), ambasador la Berlin în 1937, pentru o scurtă perioadă de timp.

Creştinismul s-a apucat să distrugă sistematic lucrarea spirituală a Antichităţii. Ceea ce a parvenit până la noi s-a transmis din întâmplare sau prin intermediul unor scriitori romani liberali. Poate că ignorăm total tezaurele spirituale cele mai preţioase. Cine ştie ce era acolo[1]? Roma nu a renunţat cu timpul la această strategie. Cum s-a procedat în perioada marilor descoperiri în privinţa bogăţiilor spirituale ale Americii Centrale[2]?

La noi, evreii i-ar fi eliminat imediat pe Schopenhauer, Nietzsche şi Kant şi, dacă bolşevismul ar fi bântuit la noi timp de două secole, ce ar mai fi rămas pentru posteritate? Toţi oamenii mari ai trecutului ar fi căzut în uitare sau ar fi fost înfăţişaţi ca nişte ucigaşi şi criminali!

Nu cred nicio secundă în veridicitatea unor imagini care ne-au fost transmise cu privire la împăraţii romani. Sunt sigur că Nero nu a incendiat niciodată Roma. Creştinii-bolşevici sunt cei care au făcut asta, la fel după cum Comuna a incendiat Parisul în 1871 şi, în 1933, Reichstagul[3].

---

[1] O mostră de teorie a conspiraţiei şi de iraţionalism. Cine ştie, pare să spună Hitler, dacă printre operele pierdute ale filosofilor Antichităţii greceşti sau romane nu existau justificări ale ideologiei naziste, eventual chiar profesiuni de credinţă rasiste pe gustul lucrării mele *Lupta mea*? Oricum, clerul creştin n-a reuşit să distrugă chiar tot. Hazardul are rolul lui, dar şi misterioşii romani „liberali". Acest adjectiv, în alte contexte naziste, este sinonim cu „evreu"! Pe de altă parte, Hitler îşi confirmă înclinarea de a-şi imagina că ceea ce a dispărut era extraordinar.

[2] Ar trebui să se ştie! Marile descoperiri geografice provin în mare măsură dintr-un început de laicizare a Occidentului. Bisericii Catolice nu-i mai rămăsese în proprietate exclusivă decât domeniul religios şi într-adevăr nu s-a sfiit să distrugă cultele amerindiene, resemnându-se în acelaşi timp cu ideea că Terra nu mai este centrul universului. Expresia „America Centrală" pare să se refere la civilizaţia maya şi la descoperirile ei din domeniul matematicii.

[3] Aici nebunia capătă tupeu. Focul îl fascinează pe vorbitor. Multe cartiere au fost distruse în incendii înainte de secolul al XIX-lea şi autorităţile

Există o anumită bigoterie protestantă care este insuportabilă; catolicismul are ceva bun – ignoră rigorismul moral al evangheliciIor. În regiunile catolice se trăiește mai bine, în măsura în care preotul suportă și el mai ușor slăbiciunile omenești și permite oițelor sale să ia păcatul în mod mai ușuratic. Din ce ar trăi Biserica, dacă nu din păcatul oamenilor? Oricât de puțin ai crede în spovedanie, este deja bine. Dezlegarea cu un mic bacșiș la sfârșit asigură pâinea Bisericii. Și apoi, un nou locuitor al Terrei va fi botezat; și așa, afacerea prosperă. De aceea în țările catolice sunt mult mai multe nașteri în afara căsătoriei decât în țările protestante. În Austria, protestantismul era scutit de bigoterie, era o mișcare de protest dotată cu un solid patriotism german.

Este un scandal că cineva care părăsește Biserica trebuie să mai plătească impozitul ecleziastic încă un an. Ar trebui să nu fie nevoie de nimic altceva decât de o declarație – „Am plecat!" – pentru a nu mai avea nimic de plătit din acea clipă. Vom avea grijă de asta când va reveni pacea. În situația actuală: Goebbels se căsătorește cu o protestantă și din acest motiv este

---

publice au găsit adesea țapi ispășitori. De aceea Nero, în anul 64 d.H., i-a acuzat pe creștini. Pentru a prelua această acuzație, Hitler nu are nevoie de dovezi, i se potrivește perfect. Amestecă această acțiune „evreiască" cu presupusul comunism al parizienilor revoltați din 1871 – care recurgeau la incendiu ca la o măsură militară destinată să întârzie trupele de la Versailles – și cu incendierea Reichstagului (27 februarie 1933), ordonată mult mai probabil de el însuși, decât de vreun descendent al lui Avraam! Dar nu contează: evreii sunt prin natura lor „incendiatorii lumii" și, dacă folosim metodele lor, acesta nu este decât un antidot destinat să îndrepte cursul lucrurilor. Cât despre termenul „creștin-bolșevic", care amintește de titlul unei broșuri naziste din anul 1924, *Der Bolschewismus von Moses bis Lenin*, reproducând, chipurile, un dialog între Hitler și Eckart, rezumă bine latura fixistă și antiistorismul ideologiei naziste. Dar încă și mai mult faptul că Hitler, mai atent la viziunile sale decât la coerența intelectuală a ideilor, atribuie incendierea Reichstagului nu evreilor sau comuniștilor, așa cum o făcea de obicei, ci Comunei din Paris!

excomunicat. Atunci nu mai vrea să plătească nimic, dar Biserica îi arată că excomunicarea nu este decât o sancțiune disciplinară internă: datoria de a plăti rămâne întreagă!

În ce mă privește, Biserica mi-a reproșat cândva că am fost martor la o căsătorie. M-ar fi excomunicat dacă nu și-ar fi spus că aceasta îmi va atrage noi simpatii!

Orice căsătorie încheiată după un divorț este privită de Biserica Catolică drept concubinaj. În Austria – și țara era în această privință mai avansată decât Germania – nimeni nu-și mai bătea capul din această cauză cu poruncile Bisericii. Afacerea de divorț cea mai nebunească este totuși cea a lui Starhemberg[1]: contra sumei de 250 000 de șilingi, Biserica accepta desfacerea căsătoriei, bazându-se pe ideea că aceasta nu fusese consumată, dat fiind faptul că soții se uniseră cu intenția fermă de a nu-și îndeplini datoria conjugală! Și cum Starhemberg nu avea bani, a plătit armata pentru el.

Ce n-a inventat Biserica în cincisprezece secole ca să facă rost de bani! Este un trafic fără sfârșit. Sunt obligat să acumulez în mine multe lucruri; dar nu trebuie să se creadă că uit ceea ce am aflat fără să reacționez. Înregistrez. Într-o zi, o să deschidem registrul[2]!

Chiar și în privința evreilor a trebuit să rămân mult timp inactiv. Nu are niciun sens să te străduiești să creezi dificultăți inutile. Cu cât acționezi cu mai multă dibăcie, cu atât mai bine[3].

---

[1] Vezi însemnarea din 2 august.

[2] Probabil o aluzie la acțiunea prelaților catolici și protestanți, dintre care cel mai cunoscut era episcopul de Münster, Clemens von Galen, împotriva masacrării handicapaților, măsură decisă în vara precedentă, care dusese la suspendarea operațiunii fără să se ia măsuri de sancționare împotriva instigatorilor.

[3] Hitler își mărturisește duplicitatea și dezvăluie caracterul progresiv al unei persecuții metodice, lăsând instrucțiuni pentru posteritate: aceasta va trebui să înțeleagă că anumiți indivizi și instituții au fost

Astfel că atunci când citesc discursurile unui om precum Galen[1], îmi spun: nu servește la nimic să dai lovituri cu acul cu gămălie; e mai bine să taci; altfel, s-ar putea crede că mă îndoiesc de viitorul mișcării! Dacă mă gândesc că are câteva secole în față, pot să aștept. Nu aș fi venit de hac marxismului dacă nu aș fi avut forța în spatele meu[2].

Cu mijloace pur spirituale nu ajungi prea departe în fața unor oameni pentru care adevărul nu are importanță. Cum să te lupți cu o biserică ai cărei preoți știu perfect că nu trăiesc decât dintr-o minciună? Eu pătrund în comerțul lor ca un tâlhar, mă văd ca pe un intrus în existența lor!

În 1905–1906, în timpul mișcării moderniste, lucrurile au mers atât de departe încât unii preoți au devenit revoluționari. Au fost imediat alungați din biserică și din stat. Biserica era prea puternică! Oameni ca abatele Schachleiter[3] au avut de suferit din cauza asta. Astăzi un preot, când renunță la veșmânt,

---

cruțate și menajate doar din rațiuni tactice. Își dezvăluie în același timp viclenia și simțul pentru respectarea etapelor persecuției, pentru ca victimele să nu se alarmeze prea tare și să se teamă că, dacă reacționează, vor grăbi producerea unor nenorociri care puteau fi evitate.

[1] Mărul discordiei între Galen și regimul nazist este predica în care s-a opus masacrării handicapaților, în 3 august 1941.

[2] Citat rareori, acest paragraf este totuși un rezumat al strategiei și tacticii hitleriste în toate domeniile. În plus, trece în revistă, prin fraze succesive, cele mai multe fobii ale vorbitorului: catolicismul, evreii, persoanele infirme (prin aluzia la Clemens von Galen) și marxismul.

[3] Benedictinul Alban Schachleiter (1861–1937), specialist în imnuri gregoriene, avea relații destul de bune cu papa Pius al X-lea (1903–1914), un persecutor al preoților moderniști. Nu există niciun indiciu că a rămas în veșmânt monastic de teamă că nu va putea să se reconvertească. Se pare numai că și-a atras criticile superiorilor săi ierarhici din cauza admirației sale exprimate public pentru nazism și mai ales pentru Hitler. A fost câtva timp suspendat de Roma (așadar de Pius al XI-lea), după ce, în 1 februarie 1933, salutase venirea la putere a lui Hitler în oficiosul

poate cel puțin să-și facă o situație, în timp ce pe atunci mijloacele de acțiune ale bisericii erau încă uriașe, deoarece puterea civilă nu voia să se amestece deloc. Astăzi mulți demisionează deja; dar rămâne un nucleu dur, căruia nu-i voi veni de hac. Pe Sfântul Părinte nu pot să-l convertesc. Când cineva posedă o întreprindere atât de gigantică, nu pot să-i spun s-o părăsească; din aceasta trăiește! Trebuie, de asemenea, să recunosc că, fiind născut acolo, nu știe nimic altceva.

În ceea ce le privește pe femei, sunt împotriva folosirii forței: ele nu mai pot să ducă altă viață, sunt lipsite de sprijin. Catolicismul a reeditat aici instituția vestalelor. În timpul perioadei de tranziție, pentru femeie se va pune problema bărbatului; dacă ea nu-și găsește unul sau îl pierde, nu va mai aștepta nimic de la viață, e mai bine să se ducă la o mănăstire. Se întâmplă, de asemenea, ca părinții să-și promită copiii. Când o persoană a petrecut zece ani închisă, își pierde orice libertate de opinie. Sentimentul apartenenței la o comunitate protectoare joacă un rol. Acolo unde lipsește bărbatul, femeia se alătură altei comunități. Avem, din păcate, un număr de 2 milioane de femei în plus. Scopul trebuie să fie și va fi ca o tânără să se mărite; dar înainte de a deveni fată bătrână e mai bine să aibă un copil. Naturii nu-i pasă dacă mai înainte s-a făcut un schimb de consimțăminte în fața unor martori! Natura vrea ca femeia să aibă un copil; multe femei se îmbolnăvesc dacă nu rămân însărcinate. Când o femeie nu are copii, toată lumea spune: „Ce femeie cumsecade, dar isterică!". Nu, este de o mie de ori mai bine să aibă un copil, care să dea un sens vieții ei, decât să trăiască acrită de viață[1]!

---

nazist *Völkischer Beobachter*. Vezi Guenter Lewy, *The Catholic Church and Nazi Germany*, Weidenfeld & Nicolson, Londra, 1964, p. 101.

[1] Un rezumat bun al viziunii hitleriste despre femeie, o ființă care trebuie protejată de stat – ba chiar și de Biserică, în lipsă de altceva mai bun, dacă nu a fost ajutată să procreeze, într-un cadru familial sau nu.

26 și 27 octombrie, seara
(Invitat: amiralul Fricke[1]*)*

Independența națională și politică este asigurată în același timp de autarhie și de forța armată.

Esențialul: să nu recădem în greșeala de a ne repezi pe piața mondială; nu avem nevoie de o marină comercială de 3–4 milioane de tone. Este de ajuns să primim ceai și cafea din Africa; restul îl vom găsi în Europa.

Germania era cândva un mare exportator de lână de oaie; și apoi a venit lâna din Australia, iar economia noastră zisă națională s-a orientat spre import. Aș dori să am astăzi în Germania 30 de milioane de oi!

Din Răsărit nimeni nu va mai reuși să ne alunge! Aveam monopolul potasiului[2]. Adăugăm la acesta în momentul de față un monopol al pâinii, cărbunelui, fierului, lemnului[3]. Pentru punerea în valoare a Indiilor europene[4], adică a Ucrainei, nu am nevoie decât de pacea din vest, dar nu de pace în răsărit: poliția de frontieră va veghea să putem construi țara. Nu acord nicio valoare unei încheieri juridice a războiului pe frontul de răsărit.

Dacă englezii sunt deștepți, vor sesiza momentul psihologic pentru a face stânga împrejur și a veni alături de noi. Ieșind

---

[1] Kurt Fricke (1899–1945), fost ofițer de legătură între amiralul Raeder și Göring, era din 13 iunie 1941 șeful statului-major al marinei.

[2] Hitler vrea să spună că, în Europa, Germania este singura țară care comercializează produsele pe care le va enumera.

[3] Firește, Hitler nu se gândește că Europa va fi singurul continent care va produce pâine, cărbune, fier și lemn, nici că Germania trebuie să se extindă, anexând toate teritoriile care produc aceste materii (de exemplu, Suedia pentru fier, Franța pentru lemn), ci că acestea vor fi rezervate pentru consumul local, cu excepția unei părți care va fi comercializată, în Europa, de firmele germane.

[4] *Sic*! Expresia nu s-a impus, nici măcar în vocabularul nazist.

acum din război într-un fel sau altul, vor reuşi să-l scoată din joc pentru treizeci de ani pe principalul lor concurent, Statele Unite ale Americii. Roosevelt ar trece drept un mincinos, datoria publică ar fi enormă, produsele noi ar fi fără debuşeu şi şomajul ar bate toate recordurile[1].

Ceea ce îmi rămâne de făcut este să mă bucur de hegemonia continentală. Orice idee de politică mondială este o glumă, atât timp cât nu este asigurată dominaţia pe continent. Spaniolii, olandezii, francezii au avut această experienţă. Şi noi la fel. Odată stăpâni în Europa, vom avea o poziţie dominantă în lume; 130 de milioane în Reich, 90 în Ucraina, plus celelalte state din noua Europă, în total 400 de milioane[2] şi în faţă nu avem decât 130 de milioane de americani.

Dacă Imperiul Britanic s-ar prăbuşi acum, ar pieri ca urmare a faptelor noastre de arme, dar nu noi l-am moşteni: Rusia ar lua India, Japonia – Asia de Est, Statele Unite ale Americii – Canada şi nu aş fi în măsură să le blochez drumul spre emisfera sudică. Dispariţia Angliei nu mi-ar aduce nimic, dar aş fi obligat să mă lupt cu moştenitorii acesteia, când altfel, poate că într-o zi aş putea participa la licitaţie, dacă nu are loc acum. Astăzi nu mă mai interesează Anglia, ci numai cel care este în spatele acesteia[3].

---

[1] Acest pasaj permite tranşarea clară a unei chestiuni esenţiale: Hitler nutrea ambiţia ca Germania să devină o putere europeană sau mondială? Dorea să domine continentul european într-o înţelegere strânsă cu Marea Britanie, pe care o va ajuta să ţină la respect Statele Unite ale Americii. Ar fi logic ca Hitler, într-un asemenea context, să-şi reînnoiască ofertele de pace în direcţia Londrei, dar nu ştim nimic mai mult.

[2] Această cifră înglobează şi Marea Britanie, ceea ce confirmă că Hitler visează în acest moment la o înţelegere cu englezii.

[3] O nouă izbucnire împotriva politicii lui Churchill, menită să distrugă puterea britanică. Vom reveni în concluzie la această frază cu o semnificaţie adâncă.

Cât despre forma pe care o va îmbrăca viitorul nostru, putem fi liniștiți; nu numai că voi lăsa o armată mai puternică, dar și un partid care este creatura cea mai vorace din istoria lumii.

28 octombrie, seara

Nu am nimic împotriva vânătorii animalelor sălbatice. Spun numai că este un sport trist. Elementul cel mai nobil în vânătoare este vânatul urmărit de braconier: acesta cel puțin își riscă viața. Un Müller, un avorton mizerabil al naturii, poate sfida un cerb! Partida este totuși prea inegală între o pușcă automată și un iepure; iepurele n-a mai evoluat de 3 000 de ani! Dacă Müller l-ar întrece pe iepure într-o cursă de alergare, aș accepta să-i dau un premiu.

Să nu ne înșelăm: vânătoarea nu este populară! Dacă aș fi vânător, aceasta mi-ar dăuna mai mult în opinia publică decât o bătălie pierdută!

30 octombrie, seara[1]

Oroarea oamenilor față de șarpe, liliac și râmă: probabil că aceste aversiuni datează dintr-un timp când animale uriașe de felul acesta îi îngrozeau pe oameni[2].

---

[1] Ediția Jochmann comportă, fără îndoială, o eroare de datare, pe care o păstrez, deoarece nu pot s-o corectez în mod satisfăcător. După această pagină din 30 octombrie seara (pe care eu o numerotez 1), figurează alta din 29 octombrie seara (nr. 2) și apoi o a doua din 30 octombrie seara (nr. 3). Genoud rezolvă dificultatea punând mai întâi nr. 2, apoi nr. 1 redenumit „30 octombrie, la amiază"!

[2] Din nou o imaginație debordantă, infantilă, fără preocupare pentru adevărul științific. Această ieșire este fără îndoială în legătură cu teoriile lui Hans Hörbiger, căruia îi aduce omagiu puțin mai târziu (vezi însemnarea din 25 ianuarie).

Pe şobolani am învăţat să-i urăsc pe front. Se ştia că înainte să mori te devorau aceste animale scârboase, în timp ce zăceai rănit între linii!

(Către generalul Wolff[1], întors de la o vânătoare de fazani şi iepuri, pe care ministrul Afacerilor Externe o oferise contelui Ciano[2] cu participarea Reichsführerului SS, a ministrului de Finanţe şi a altor personalităţi:)

Führerul: Ce aţi doborât, vulturi, lei?

Wolff: Nu, iepuri de casă cât se poate de obişnuiţi.

Führerul: Trebuie să fie sărbătoare acum la iepurii de casă: aerul e curat!

Generalul Jodl: Asta intră în categoria de vânat sălbatic?

Wolff: Da.

Jodl: Ar fi mai bine să vorbim despre un vânat domestic!

Führerul: Aţi folosit gloanţe explozive?

Wolff: Nu, numai plumb.

Führerul: Aţi ucis şi hăitaşi?

Wolff: Nu, nu am cunoştinţă de aşa ceva!

Führerul: Nu vă putem trimite pe niciunul dintre voi împotriva partizanilor?

Wolff: Ministrul Afacerilor Externe ar fi acceptat fără îndoială imediat invitaţia la un comando de front!

Führerul: Cum se prezintă tabelul de vânătoare al lui Ciano?

Wolff: 400.

Führerul: Numai atât? Măcar dacă ar fi doborât în toată viaţa lui o mică parte din acest număr ca avioane inamice! Şi acesta a fost finalul vânătorii?

---

[1] Karl Wolff (1900–1984), ofiţer de legătură între Himmler şi Cartierul General al lui Hitler.

[2] Galeazzo Ciano (1903–1944) este ginerele lui Mussolini şi ministrul Afacerilor Externe al acestuia; a luptat în aviaţie, în timpul războiului cu Etiopia (1935–1936).

Wolff: Vânătoarea este un lucru foarte simpatic: te simți complet eliberat de muncă și de griji!

Führerul: Trebuie neapărat să masacrăm iepuri și fazani pentru asta? Plăcerea de a ucide îi apropie pe oameni! Din fericire, nu înțelegem limba iepurilor! Comentând faptele și gesturile voastre, poate că spun: „Nu e în stare nici măcar să fugă, porcul ăsta gras!". Cuvinte de iepure bătrân plin de experiență! Cea mai mare bucurie printre iepuri va fi să vadă un hăitaș atins mortal!

Wolff: Ceea ce contează este că omul are nevoie de o bucurie pe care nimeni să nu i-o poată lua. Ce fel de bucurie trebuie să fie, asta nu se poate decreta printr-o regulă. Limita trebuie să fie ca această distracție să nu facă rău nimănui.

Führerul: De doi sau trei ani cruțăm vulpile. Ce dezastre au produs! Este un nonsens: pe de o parte, protejând vulpile, suferim o pierdere de nu știu câte milioane de ouă, pe de altă parte facem Planul pe patru ani!

29 octombrie 1941, seara

(Invitați: Kluge, Todt, Himmler, Forster[1])

La război, infanteristul este cel care impune, în cele din urmă, ritmul operațiunilor cu picioarele lui. Aceasta ar trebui să ne îndemne să aducem motorizarea actuală în limite rezonabile. O mașină tractată în mod normal de șase cai are astăzi un motor a cărui putere în cai-abur este de câteva ori mai mare decât cea care ar fi necesară pur și simplu pentru a atinge o viteză despre care experiența ne-a demonstrat că ar fi cea a

[1] Günther von Kluge (1882–1944), militar de carieră, promovat mareșal la încheierea campaniei din Franța, îl va înlocui curând pe mareșalul von Bock în fruntea Grupului de Armate Centru. Albert Forster (1902–1952) este gauleiter de Gdansk începând din anul 1930 și se întâlnește destul de des cu Hitler.

grosului trupelor. La război, între mobilitate şi putere, mobilitatea are o tendinţă prea mare de a învinge în timp de pace. La sfârşitul războiului mondial experienţa a arătat că numai tancul cel mai puternic, cu blindajul cel mai gros, valora ceva. Şi abia a revenit pacea că ne-am apucat să construim tancurile cele mai uşoare. La noi ne deplasăm pe drumuri bine pavate; de unde şi ideea că ar fi decisiv să atingem o viteză ridicată. Nu pot să doresc decât ca toţi ofiţerii de front să-şi aştearnă experienţa pe hârtie şi să se tragă învăţăminte de aici. Pentru a experimenta noutăţile chiar şi în timp de pace şi pentru a ne menţine armata în cea mai bună formă, ne trebuie un teren de manevre de o dimensiune care să ne permită să recreăm mai mult sau mai puţin condiţiile de război. Am desemnat pentru acest scop mlaştinile din Pripeat, o regiune cu aproximativ 500 de kilometri lungime şi 300 de kilometri lăţime.

Armata germană se va menţine întotdeauna în vârf, dacă vom obţine în est o pace fără concretizare juridică. Dacă am reuşi să anexăm Croaţia la Reich, am avea o trupă frontalieră loială führerului german; este suficient să procedăm altfel decât face Italia în momentul de faţă; trebuie să le dăm ocazia să treacă la un raport interpersonal, trebuie să se angajeze faţă de führerul momentului şi atunci vom putea avea încredere în ei. Când îl văd pe Kvaternik[1] în faţa mea, reprezintă pentru mine însăşi imaginea croatului, aşa cum o ştiu din tinereţe, care merge până în pânzele albe alături de cel căruia i s-a dedicat. Croaţii ţin să nu fie luaţi drept slavi, spun că se trag din goţi şi sunt de părere că deşi vorbesc o limbă slavă, asta nu înseamnă nimic.

[1] Slavko Kvaternik (1878–1947), vechi ofiţer iugoslav, a devenit comandant-şef şi ministru de Război în guvernul lui Ante Pavelić în momentul proclamării „independenţei" Croaţiei, în aprilie 1941, primind atunci titlul de mareşal.

Există un lucru care nu este posibil decât la noi: ministrul bavarez al Justiției care m-a băgat la închisoare a devenit ministrul meu al Justiției, directorul de închisoare de atunci a devenit șeful administrației penitenciarelor din Bavaria. Am transmis dispoziția partizanilor mei: niciun fel de comutare a pedepsei pentru bună purtare, decât dacă în momentul în care ieșiți, tot personalul închisorii a aderat fără rezerve la național-socialism. Soția directorului era o adeptă înfocată a mișcării, o parte din fiii lui erau în corpul franc Oberland și cât despre el, care nu avea dreptul să aibă o opinie, atunci când era forțat să mă sancționeze, considera că este preferabil să doarmă la serviciu, ca să evite scenele de acasă. Niciun gardian nu ne-a făcut niciodată rău. Când am fost condamnat pentru prima dată – pentru atingere adusă păcii civile[1] – eram patru. Convenisem ca după un anumit timp întreaga închisoare trebuia să devină național-socialistă; și când unul era eliberat, altul venea să-l înlocuiască. Iar în 1923, când a fost închis Brückner[2], toți cei închiși erau național-socialiști, inclusiv fetele directorului[3]!

---

[1] A fost deținut la închisoarea Stadelheim din München între 23 iunie și 27 iulie pentru că – în fruntea trupelor sale SA – îi atacase pe adepții unui adversar politic, Otto Ballerstedt. Acesta avea să plătească ultragiul cu viața în Noaptea Cuțitelor Lungi, deși părăsise politica pentru a se dedica fotografiei. Când se cunoaște acest context, evocarea veselă a acestei detenții sună straniu, la fel ca și elogierea calităților oratorice ale lui Ballerstedt în timpul dejunului din 30 ianuarie, în ziua aniversării preluării puterii de către asasin!

[2] Wilhelm Brückner (1884–1954) a exercitat funcții de adjutant-șef pe lângă Hitler din 1928 până în 1940, înainte de a fi înlocuit de Julius Schaub și de a lupta în război cu gradul de colonel.

[3] Cam în acest moment Hitler a devenit conștient de importanța câștigării femeilor de partea lui. Vezi François Delpla, *Les tentatrices...*, *op. cit.*, pp. 209–210.

Mulți oameni au multe greutăți, foarte mari, pentru a reuși în viață. Când există o diferență prea mare între talentele lor și munca pe care sunt obligați s-o efectueze, cum să se achite de ea cu zel? Întotdeauna când soseam la Bitterfeld[1], abia așteptam să ne întoarcem. Acolo nu se punea problema să spui: muncitorul german trebuie să muncească vesel și binedispus! Viața începea pentru acești muncitori în momentul în care îmbrăcau cămașa brună și își îndeplineau funcția; tocmai de aceea erau partizani atât de fanatici. Când reperăm talente printre oamenii siliți să muncească în astfel de condiții, cel mai bine este să-i scoatem de acolo. Datoria noastră este să le netezim drumul și să îndepărtăm dificultățile născute din atașamentul nostru față de referințe și de diplome. Există profesii care necesită mai puțin cunoștințe teoretice și mai mult o mână robustă și sensibilă; iar faptul că acești oameni sunt stângaci în societate se corectează cât ai bate din palme[2].

În mișcarea mea am putut să fac experiențe extraordinare în această privință, inclusiv în posturile cele mai înalte. În cele mai înalte funcții ale statului sunt muncitori agricoli care dau totală satisfacție – ce diferență față de viața lor de mai înainte! Și am funcționari de rang mediu care au urmat parcursul școlar obișnuit și nu valorează mare lucru.

Cei mai neîndemânatici în acest domeniu sunt cei pe care predispozițiile i-au determinat să îmbrățișeze de bunăvoie o activitate constând în repetarea la nesfârșit a acelorași lucrări. De exemplu, un învățător găsește absolut firesc să predea b, o, i – boi, an după an. Când un astfel de automat este chemat în

[1] Oraș din Saxonia-Anhalt, unde sunt amplasate uzinele chimice foarte poluante.

[2] Hitler vorbește din experiență, fiind el însuși un solitar care a învățat repede să se poarte în lume la vârsta de peste 30 de ani.

alte funcții, aceasta poate avea cele mai rele consecințe. Acești oameni nu sunt născuți pentru așa ceva; își găsesc satisfacția în faptul că fac mereu același lucru.

Nu trebuie să-i dăm unui învățător o formare superioară de nivel mai înalt. Universitatea și după aceea un sat de țărani timp de treizeci și cinci de ani ca să predea b, o, i – boi este o risipă nebunească. Aceasta nu poate fi o viață satisfăcătoare pentru un om atât de cultivat. De aceea am decis să reduc până la un anumit punct capacitatea școlilor normale; în schimb, un număr mic de elevi bine dotați vor avea posibilitatea să-și continue studiile mai departe. Apoi voi face încă un pas. Pentru armată va fi o mare datorie să găsească locuri de muncă pentru veterani. Fără un număr mare de cadre formate, nu este posibil să mențiii o armată. Italia și România suferă de penurie în această privință. Pentru a nu-i obliga pe acești oameni să rămână mobilizați toată viața și pentru a nu obliga statul să le elibereze locuri de muncă care ar putea fi vizate și de alții, vreau să creez profesia de mandatar al pompelor de benzină, după modelul tutungeriilor din vechea Austrie. Dar putem, de asemenea, să-i facem pe veterani învățători la țară. Este mai ușor să faci un învățător dintr-un veteran, decât un ofițer dintr-un învățător. Acești învățători de țară vor fi numiți în același timp profesori de sport. Dar aceasta nu înseamnă că vreau să abandonez formarea noilor învățători. Secretul reușitei este să dai fiecăruia, pe lângă profesia sa, posibilitatea de a crește. China antică era exemplară în acest sens, cel puțin atât cât a mai subzistat învățătura lui Confucius: și cel mai sărman dintre tinerii săteni putea să devină mandarin.

Nu trebuie să depindă toată viața unui om de o diplomă, obținută, să zicem, la șaptesprezece ani. Am fost eu însumi în tinerețe victima acestei situații. Voiam să intru la Academia

de Arte Frumoase şi îmi orientasem munca în acest sens. Profesorul m-a întrebat ce şcoală de construcţii frecventasem. Cum aşa, nu frecventasem niciuna! Totuşi trebuie să fi mers la o şcoală? Aveţi un talent evident pentru arhitectură! Pe de o parte, aceasta îmi bara calea, pentru că voiam să intru la o clasă de pictură, pe de altă parte, era o recunoaştere, da, era cum nu se poate mai adevărat! În Reich aş fi putut face o şcoală de construcţii ca să învăţ să construiesc. Dar în Austria trebuia să mergi la o şcoală tehnică superioară de construcţii şi bacalaureatul era obligatoriu. Atunci am luat decizia fermă să-mi continui studiile ca autodidact şi să fac în Reich o formare practică. Am venit la München plin de entuziasm; mai aveam de învăţat încă trei ani; la 28 de ani mă gândeam să intru la Heilmann şi Littmann ca desenator; aş fi dat concurs cu prima ocazie şi acolo, îmi spuneam eu, oamenii vor vedea că valorez ceva. Desenam în oraşul meu pentru concursuri şi când au fost publicate rezultatele de la cel pentru Opera din Berlin a trebuit să constat ceea ce era evident, cu inima bătând: este mult mai prost decât propriul tău plan! Mă specializasem în domeniul teatrelor. Îmi spuneam că dacă iau premiul e bine, altfel nu va fi o pierdere pentru întreprindere[1]. Încă nu existau asociaţii – acum am reparat această prostie; nu asociaţia este cea care îţi dă dreptul să te prezinţi la concurs, dar succesul la un concurs este cel care îţi dă dreptul de a fi membru al asociaţiei! Ceea ce ştiu încă astăzi nu este decât o mică parte din ceea ce ştiam atunci.

[1] Această relatare este prea simplă, dar nu lipsită de piste interesante. Nu aminteşte disperarea în care l-a aruncat eşecul din 1907 de la Academia de Arte Frumoase din Viena şi faptul că i-au trebuit şase ani ca să se decidă să meargă la München. Firma Heilmann şi Littmann era cea mai mare întreprindere de construcţii din München.

Kluge: *Mein Führer*, ce impresii ați avut când ați vizitat Parisul anul trecut?

Am fost foarte fericit să mă gândesc că există cel puțin un oraș în Reich, Viena, care are mai mult bun-gust decât Parisul. Parisul vechi lasă o impresie de distincție. Marile perspective sunt puternice. I-am trimis deja în toți acești ani pe colaboratorii mei la Paris, ca să nu se mire când ne vom apuca să reconstruim Berlinul. În acest domeniu Berlinul este într-o stare mizerabilă, dar Berlinul va fi într-o zi mai frumos decât Parisul. În afară de Turnul Eiffel, Parisul nu are nimic care să lase o impresie caracteristică a orașului, așa cum este cazul Colosseumului la Roma. Dar: eram fericit că nu am fost nevoiți să distrugem Parisul. Pe cât mă lasă de rece gândul de a șterge de pe hartă Petersburgul și Moscova, pe atât m-ar fi durut distrugerea Parisului. Un lucru este întotdeauna model pentru altul. Învățăm, vedem greșelile, facem multe lucruri mai mărețe. Inelul din Viena este de neconceput fără bulevardul parizian (*sic*!), este o copie a acestuia. Domul Invalizilor face o impresie profundă. Dar Panteonul a fost o decepție atroce. Acolo n-ar trebui să fie decât busturi. Sculpturile acelea proliferează ca niște tumori canceroase! În schimb, Madeleine are o măreție simplă[1].

Keitel: Ce stânjeneală când führerul a declarat la operă[2] că dorește să vadă anumite săli!

Da, este bizar, săli destinate altădată împăratului! Nu știam că, pentru ca președintele Republicii să nu devină arogant, acolo

[1] Biserica Madeleine este rareori citată ca una dintre capodoperele pariziene și turiștii vin aici în special ca să asculte concerte, dar această clădire renovată cu aspect de templu antic și destinată inițial să glorifice Revoluția, apoi Imperiul Napoleonian, își joacă rolul într-o tiradă care aseamănă Franța cu Grecia antică, în timp ce Reichul reprezintă vechea Romă.

[2] Ar fi mai elegant să se pună „la operă" la începutul frazei, dar cuvintele sunt notate în această ordine.

se făcuseră biblioteci! Cunoșteam planurile de mult. Văzând realitatea, mi-am spus că opera de la Viena și cea de la Dresda erau de bun-gust. Interiorul celei din Paris este prea supraîncărcat. N-am văzut toate acestea decât dimineața, devreme, între orele 6 și 9. Voiam să tulbur cât mai puțin populația. Primul vânzător de ziare care m-a recunoscut a rămas cu gura căscată; mai am încă în fața ochilor imaginea unei franțuzoaice care la Lille[1], în picioare în fața ferestrei, a strigat „*le Diable*[2]!" când m-a văzut. Am încheiat traseul la Sacré-Coeur. Oribil! Dar, una peste alta, Parisul este o mărturie a civilizației europene.

30 octombrie, seara

(Ministrul Afacerilor Externe a transmis Șefului un raport trimis printr-o ambasadă care comportă critici ale politicii engleze fără să se poată discerne dacă raportul se mulțumește să reproducă ceea ce spune opoziția engleză sau dacă diplomatul a adăugat aici propriile comentarii. Hitler se adresează reprezentantului Hewel.)

Întreținem o mare agenție de informații sub numele de Minister al Afacerilor Externe și nu aflăm nimic! Nu știm ce se petrece dincolo de un șanț de 37 de kilometri! În fond, se poate

---

[1] Nu vedem nici când, nici de ce Hitler, care nu voia să-i provoace pe parizieni, s-ar fi arătat pe străzile din Lille. Poate că a vorbit despre strada Lille din Paris, sediu al ambasadei conduse de Otto Abetz, și stenografii au înțeles că este vorba de oraș.

[2] Expresia „*le Diable*" este în franceză în text, unde utilizarea unei limbi străine este cu totul excepțională. Prin aceasta Hitler confirmă (și stenograful face același lucru) că suntem în prezența unei transcrieri a conversației: parcă îl auzim pe führer imitând vocea (probabil că și gestul, de exemplu, ridicând brațele spre cer) pariziencei pe care o înspăimântase... și ne putem imagina surâsul sau râsetele interlocutorilor săi. În sfârșit, acesta este un nou exemplu de funcționare vizuală a memoriei lui Hitler: retrăiește scena ca pe un scurtmetraj sonor.

spune că această sumă enormă de bani este prost investită! Singurul aparat care consumă devize – ceilalți se mulțumesc cu hârtie – ar trebui totuși să fie capabil să facă ceva[1]!

Un diplomat este o ființă atât de distinsă, încât nu întâlnește niciodată un om normal! Nu dumneavoastră, firește, pentru că ne frecventați! Nu știu pe cine ați frecventa dacă... Asta este ceea ce vrea chiar ministrul[2]: diplomații nu se mișcă decât în propriile cercuri. În felul acesta nu află decât zvonurile care circulă în aceste cercuri.

Când aud vorbindu-se despre o opinie generală: aceasta nu există. Trebuie să analizăm elementele particulare care sunt relatate. Pentru aceasta, trebuie să cunoaștem opinia unor persoane individuale, ca să cântărim ceea ce gândește cutare și cutare cerc. Puțini oameni sunt capabili să prevadă evoluția lucrurilor. Dar trebuie să fie posibil să se stabilească ce concepție prevalează într-un prim cerc, în al doilea, în al treilea[3].

Trebuie să exorcizăm demonul orgoliului! La voi se măsoară înălțimea tocurilor. Când la noi un diplomat trăgea la un hotel de categoria a treia sau mergea cu o birjă, Dumnezeule mare! Adesea ar fi mai interesant să fii la coada mesei, decât la locul de onoare. Tinerii sunt mai limbuți decât bătrânii bonzi!

Hewel: Dar, *Mein Führer*, asta era înainte!

---

[1] Dacă Germania aflată în război este atât de prost informată despre mișcările inamicului englez, acesta se datorează comediei lui pacifiste din anii 1933–1938, la care s-a adăugat oferta de alianță veșnică făcută Angliei, care, prin definiție, interzicea spionajul, mai ales pe cel militar – chiar dacă Reichul întreținea sau delega la Londra mulți agenți propagandiști, precum Stephanie Hohenlohe, Albrecht Haushofer și mulți alții.

[2] Este o palmă pentru Ribbentrop și o mărturisire (indirectă) a faptului că Hitler utilizează un mare număr de emisari secreți, mai mult sau mai puțin legați de SD, pentru a ocoli diplomația oficială!

[3] Hitler dezvăluie aici în ce măsură este atent la opinia publică a țărilor străine și doritor de informații precise pe această temă.

Îţi aperi prăvălia cu un devotament admirabil. De ce avem aceste reprezentanţe numeroase? Ştiu foarte bine ce fac: decupează articole din ziare şi le lipesc. Când am venit la Cancelarie, primeam în fiecare săptămână un dosar burduşit cu tăieturi din presă, toate perimate, uneori vechi de paisprezece zile. De la dr. Dietrich aflam în 2 iulie ceea ce sosise de la minister în 15[1]!

O ambasadă ar trebui să dispună înainte de orice de o mână de tineri ataşaţi, care să-şi facă de lucru pe lângă femeile influente. Este singurul mijloc de a afla ceva. Dar dacă este vorba de filosofi în căutarea fericirii, la loc comanda! Am avut unul, pe Ludecke[2]. Ar fi putut fi agent în locuri obscure; Iran, Irak! Caraghiosul de el vorbea franceza, engleza, spaniola şi italiana ca germana. Ar fi fost omul ideal ca să adune tot ce pică. Atunci când mă uit la agenţii noştri din străinătate, pot să spun doar atât: o jale! Cel care era la curtea Belgiei se plimba timid în mijlocul unor surse de acest gen. Şi să te gândeşti că nu s-a găsit nimeni în acest minister să pună mâna pe fiica – de altfel foarte abordabilă – a ambasadorului american Dodd[3]. Şi totuşi erau acolo!

---

[1] Aici un nume pare şters, precum chipul lui Troţki pe o fotografie din 1917 în epoca stalinistă: Ernst Hanfstaengl (1887–1975), care se îndepărtase de regimul nazist şi fugise în Statele Unite ale Americii, dar fusese ani de zile ataşatul lui Hitler pe lângă presa străină.

[2] Kurt Ludecke (1890–1960), devenit nazist în 1922, fusese consilierul lui Hitler pentru politică externă şi însărcinat de el să caute sprijin şi să strângă fonduri, mai ales în Italia şi în Statele Unite ale Americii. Arestat în Noaptea Cuţitelor Lungi, apoi exilat, a publicat în 1937 la New York *I Knew Hitler*, o carte plină de ranchiună. Hitler nu suflă o vorbă despre aceasta, fără îndoială ca să nu-i acorde importanţă.

[3] William Dodd (1869–1940) a fost ambasador al Statelor Unite ale Americii la Berlin din iulie 1933 până în august 1937. Fiica sa, Martha (1908–1990), s-a îndrăgostit de un agent sovietic aflat la post la Berlin şi, deşi acesta a fost executat în timpul epurărilor, a rămas informatoare

Ăsta era lucrul care trebuie făcut. Această fată ar fi trebuit înrolată în câteva zile! A fost, dar de alții. Acum nu mă miră! Eram prea bătrâni ca să mai intrăm în horă! Când i-am prins puțin câte puțin pe industriași, a fost numai prin fiicele sau fiii lor. Pe bătrânul Dodd, care chiar era un imbecil, am fi putut pune mâna prin fiica lui. Dar ce consilieri purtători de secrete, adevărați sau falși funcționari din minister aveam noi acolo!

Keitel: Cel puțin era frumoasă?

Puttkammer[1]: Oribilă!

Dar trebuie să depășim asta, prietene, trebuie să acceptăm să facem acest gen de lucruri când suntem plătiți pentru asta! Altfel, aceste persoane nu ar mai fi în serviciu, ci în plin dezmăț, așadar condamnabile[2]! Și ar exista din nou pericolul ca aceasta să se termine printr-o căsătorie.

1 noiembrie, seara

Una dintre primele sarcini în domeniul economic este să ajungem la un statut conform căruia:

1) interesul general să treacă înaintea celui particular;

---

a URSS până la instalarea sa în această țară în 1957. A decedat la Praga chiar înainte de încheierea regimului comunist. Hitler se pare că era la curent cu afilierea ei.

[1] Nici Wilhelm Keitel, șeful OKW, nici Karl-Jesko von Puttkammer (1900–1981), ofițer de legătură între Marină și Cartierul General, nu sunt menționați niciodată printre invitați, ceea ce înseamnă că fac parte dintre convivii obișnuiți, fără îndoială, la fel ca și alți agenți de legătură, precum Schmundt (OKW), Engel (armata terestră), Below (aviația) și Wolff (SS).

[2] Plăcerea este admisă în cadrul serviciului și chiar se poate profita de ea, indiferent că este sexuală, alimentară, artistică sau de orice altă natură: se poate cita luxul ostentativ al lui Göring, domiciliile actrițelor lui Goebbels, secretara și amanta lui Himmler, păcatele mărunte al gauleiterilor etc. Dar nu trebuie să ne abatem de la esențial.

2) când cele două interese intră în conflict, o instanță pe deplin independentă[1] trebuie să tranșeze în favoarea intereselor poporului și ale statului.

Statul nu va putea să decidă în funcție de nevoile interesului general cel mai înalt și conducerea statului nu va putea să aibă o autoritate absolută, decât dacă se separă de toți cei care sunt legați prin participații sau printr-o proximitate oarecare de întreprinderile private (ceea ce este cazul deja atunci când posedă acțiuni). Fiecare va trebui să fie pus în fața unei alternative: fie decide să rupă legăturile și să rămână în serviciul public, fie îl părăsește. Posibilitatea unei activități pur speculative trebuie să fie complet interzisă funcționarilor. Pot să-și investească valorile în terenuri sau în bonuri de stat, ceea ce leagă prosperitatea lor de cea a statului. (Securitatea valorilor publice este, pe termen lung, mai lucrativă decât suișurile și coborâșurile sectorului privat.) Acest lucru este valabil pentru toți deputații Reichstagului, funcționari, ofițeri și membri ai corpului de conducere al partidului. Trebuie să fie complet separați de sectorul privat. Vedem ce se întâmplă atunci când în acest sector nu se acționează rece și dur: Anglia nu ar fi alunecat[2] în acest război, dacă Baldwin și Chamberlain nu ar fi avut interese în industria armamentului. Aceasta a fost începutul unei prăbușiri și pentru casele princiare[3].

---

[1] Dintr-o asemenea gură, expresia este savuroasă. Dar și serioasă într-un anumit sens! Această „instanță pe deplin independentă" în nazism există: este vorba de führer în persoană, care își dedică viața interesului general.

[2] *Hineingeschlittert*: în 18 octombrie, Hitler folosise același cuvânt și aceeași minciună cu privire la intrarea în război a Marii Britanii, provocată de el însuși mult mai mult decât de Chamberlain, ca să nu mai vorbim de Stanley Baldwin, predecesorul lui, retras din viața politică încă din 1937!

[3] Hitler se declară cu plăcere regalist... când vorbește despre secolele trecute. Laudă anumite dinastii pentru că au știut să depășească

Noaptea de 1/2 noiembrie

Administrația noastră se poartă adesea într-un mod indescriptibil de prostesc! Într-o zi, primarul din Leipzig, Goerdeler, a venit să-mi ofere demisia. Motivul: a vrut să introducă iluminatul electric pe o stradă și Berlinul i-a interzis. Trebuia să continue iluminatul cu gaz. M-am interesat de chestiune[1] și am văzut că decizia fusese luată de un viermuleț, un jurist de la Ministerul de Interne!

De curând, un scârța-scârța pe hârtie de la Propagandă i-a refuzat șefului de șantier de la Opera nouă din München dreptul se a-și spune arhitect, căci nu aparținea acestei bresle. Am pus capăt acestei absurdități!

Atunci să nu ne mirăm că țara este plină de ură împotriva Berlinului! Ministerele trebuie să îndrume, nu să se ocupe de execuție. Aparatul de stat a devenit un mecanism automat. Nu vom ieși din această situație decât printr-o descentralizare drastică.

---

interesele particulare. Dimpotrivă, le face de rușine pe cele care, mai ales în secolul al XX-lea, nu se gândesc decât să profite de privilegiile lor pe cheltuiala statului.

[1] Exista alt motiv pentru a se interesa de iluminatul străzilor decât grija pentru o bună administrație și el îl disimulează: Carl Friedrich Goerdeler (1884–1945) era un conservator de mare anvergură, al cărui nume era citat între 1930 și 1933 în contextul candidaturii la șefia Cancelariei: un personaj care trebuia controlat și, dacă era posibil, înrolat, ceea ce s-a și întâmplat în 1935 (se ocupa de verificarea prețurilor la Ministerul Economiei). Intrând în conflict cu un adjunct nazist care, în absența lui, scosese statuia lui Mendelssohn din fața unei clădiri, părăsește primăria din Leipzig în martie 1937, devine disident, apoi artizanul tentativei de lovitură de stat din 20 iulie 1944 și o victimă a represaliilor care au urmat. El este pentru Hitler mai degrabă un conservator demn de a fi menționat ca unul dintre bunii administratori pe care nazismul a știut să-i mobilizeze în anii instalării sale, pentru a înlătura inerția din birourile berlineze.

Deja extinderea frontierelor Reichului ne obligă la aceasta. Nu trebuie să credem că o reglementare aflată în vigoare în tot vechiul Reich sau într-o parte a lui va produce aceleaşi efecte la Kirkenes şi în Crimeea[1]. Nu trebuie să vrem să guvernăm acest Reich gigantic de la Berlin în maniera obişnuită. Singura condiţie a descentralizării este să abolim sistemul care prevalează în numirea funcţionarilor. Acest sistem înseamnă că, din momentul în care intri în circuit, ai parte de avansare, fără ca cineva să se sinchisească să afle dacă te dovedeşti deosebit de performant sau, invers, un cap infinit mai capabil este obligat să urce din treaptă în treaptă, fără a putea accede direct în vârf, aşa

[1] Kirkenes este un mic orăşel din nordul Norvegiei: la fel, în timpul războiului de independenţă al Algeriei, unii partizani francezi ai colonizării vor vorbi despre „Franţa de la Dunkerque până la Tamanrasset", neglijând oarecum existenţa Spaniei. În vederile şefului german se remarcă o schimbare de statut pentru Norvegia: în loc să fie un fel de protectorat, va face pur şi simplu obiectul unei anexări. Apare deci o modificare a atitudinii sale faţă de Marea Britanie: Churchill este pe cale să distrugă puterea engleză în folosul americanilor, în prezent este mai puţin important să o menajeze. Căci dacă prim-ministrul va fi învins - adică obligat să se încline sau să se retragă ca urmare a unei victorii germane împotriva Rusiei - nu va mai fi nevoie să se limiteze prezenţa germană la Atlantic pentru a obliga Anglia la un compromis. Dovada că este vorba de o schimbare în intenţiile referitoare la Norvegia şi nu de o vorbă în vânt sau de o incoerenţă trecătoare o avem a doua zi şi, din nou, în însemnarea din 27 februarie. Aceste idei pot fi puse, de asemenea, în legătură cu evoluţia ocupaţiei germane din ţară, care se înăspreşte sub autoritatea gauleiterului Terboven (executarea sindicaliştilor Hanssen şi Vickstroem în 30 septembrie) şi devine mai discretă sub Vidkun Quisling (oaia neagră a englezilor, căci fusese un timp agentul lor în ţară, era unul dintre cei zece miniştri colaboraţionişti, ostentativ subordonat lui Terboven, care anunţă în ianuarie că îşi reduce propria administraţie. Puterea este preluată de un guvern condus de Quisling la data simbolică de 30 ianuarie - aniversarea „preluării puterii" -, ceea ce nu se poate interpreta ca un pas spre independenţă, ci spre integrarea într-un Reich mare).

cum ar trebui. Pe de altă parte, sunt partizanul unei alte politici în materie de remunerație. Indemnizația pe care o primești trebuie să fie în raport invers față de numărul colaboratorilor, adică să fie cu atât mai mare, cu cât îți asociezi mai puține persoane la rezolvarea sarcinii. Șeful de serviciu nu va mai fi îndemnat să vadă salvarea în înmulțirea lor! În timpul renovării Berlinului, nu voi aloca ministerelor pentru funcționarea lor decât un număr redus de încăperi[1] și voi scădea bugetul consacrat propriilor lor nevoi.

Când mă gândesc la aparatul de partid, care a fost întotdeauna exemplar în toate privințele, sau la administrația căilor ferate care dispune de minți superioare, chiar dacă nu-i place lui Herr Frick[2], văd diferența principală dintre funcționarea lor și cea a restului serviciilor statului în faptul că amândouă dispun de un personal de calitate, recrutat pentru că a făcut dovada meritelor sale. Un post nu se obține pe baza unei bucăți de hârtie sau a unei programe școlare, ci numai pentru că înțelegi tu însuți sarcinile cerute. În toate operațiunile din acest război, capacitatea individuală a soldatului a fost cea care a contat[3]. În felul acesta s-a confirmat că era just să nu se țină seama, ca normă în selectarea și promovarea ofițerilor subalterni, decât de aptitudinile lor. Acestea se manifestă în faptul că un șef știe

[1] Hitler va reveni asupra dimensiunilor clădirilor ministeriale în 24 ianuarie, refuzând miniștrilor posibilitatea de a-și mări clădirile „nici măcar în înălțime".

[2] Nu se știe ce îi reproșează ministrul de Interne Wilhelm Frick lui Julius Dorpmüller (1869–1945), director al Reichsbahn din 1926 și, în același timp, ministru al Transporturilor din 1937, nici de ce. În general, în aceste consemnări Hitler se ferește să evoce disputele dintre subalternii săi, dar aici își permite o aluzie la acestea.

[3] Viclenia și ipocrizia șefului îi facilitaseră foarte mult lucrurile, în diverse feluri, înainte de invadarea Poloniei, a Norvegiei, a Belgiei, a Franței și chiar a URSS.

să-l abordeze pe fiecare dintre subordonații săi în funcție de capacitățile sale și să le insufle tuturor voința de a acționa împreună. Este exact contrariul practicii administrației față de cetățeni, atât în materie de scriere, cât și de aplicare a legii. La fel ca autoritățile unui vechi stat polițienesc[1], administrația noastră actuală nu vede în compatriot decât un supus care, mut din punct de vedere politic, trebuie să fie ținut mereu în lesă.

În domeniul justiției, sarcina cea mai urgentă mi se pare că este crearea unui corp de judecători cât mai omogen cu putință. Uniformitatea rasială este condiția pentru ca un semn al puterii centrale să fie suficient pentru a face în așa fel încât justiția să fie aplicată în același fel. Să luăm de exemplu crimele comise la adăpostul întunericului în timpul alarmelor: judecătorul nordic de formație național-socialistă vede aici și pedepsește pericolul care amenință supraviețuirea poporului, în timp ce un judecător, să zicem, răsăritean[2], se va gândi la familie și va vedea aici o poșetă și un prejudiciu de câteva mărci. Nu ne va ajuta cu nimic să complicăm și mai mult legile față de ceea ce sunt astăzi, pentru a prezenta faptele. Problema despre care este vorba nu poate fi codificată într-un mod care să garanteze aplicarea uniformă și logică a legii. Dar dacă practicăm o selecție rasială severă a judecătorilor, vom putea să indicăm, în schimb, în locul codificării noastre actuale, orientări juridice care vor permite fiecărui judecător să dea verdicte echitabile. Englezii nu au nici până astăzi constituție. Constituția lor este o lege nescrisă, care trăiește

[1] Hitler înțelege să creeze un stat polițienesc modern, în care educația va turna copiii în aceeași matrice, chiar înainte de a-i lăsa să facă dovada talentelor lor într-un domeniu sau altul, favorizând inițiativele pentru binele rasei și al națiunii.

[2] Acolo unde alții ar vorbi despre laxism, Hitler reduce totul la un punct de vedere nu numai rasial, ci și geografic: tot ceea ce este rău este legat de acest „Orient", atât slav, cât și asiatic, căruia Germania se străduiește dintotdeauna să-i pună stavilă.

în ei fără să fie nevoie să o concretizeze. Și faptul că are parte de această lege nescrisă este ceea ce dă fiecărui englez acest comportament mândru în fața a ceea ce se referă la națiune. Vrem să ajungem și la noi ca un judecător să semene cu alt judecător, ca la ei, chiar și ca înfățișare fizică. Nu mă îndoiesc nicio clipă – dar mulți încă nu înțeleg aceasta – că peste o sută de ani toate posturile de comandă din Germania vor fi ocupate de SS[1]. SS practică selecția rasială; din momentul în care condițiile purității rasiale sunt îndeplinite, nu mai are nicio importanță dacă un om este originar dintr-o regiune sau alta – dacă vine din Norvegia sau din Austria[2]. În locul tribunalelor cu asesori municipali și jurați, vom instala judecătorul unic, bine remunerat, pe lângă care vor fi atașați tineri stagiari, ca să învețe din practică. Judecătorul are nevoie de un spirit de decizie. Nu trebuie să se bizuie pe decizia unei majorități, iar majoritatea nu trebuie să poată împiedica pronunțarea unui verdict conform cu ceea ce lui i se pare drept.

Putem să eliberăm de pe acum justiția de o plagă: trebuie să decretăm că plângerile pentru injurii nu vor putea fi depuse decât după un interval de patru sau șase săptămâni. În acest răstimp, de regulă, părțile se reconciliază! Totul va merge drept la noi, vom pune asta în aplicare cu timpul!

2 noiembrie, la amiază
(Invitat: Himmler)

În Austria veche, erau două profesii pentru care se alegeau cu plăcere vechi condamnați: vameșii și paznicii forestieri. Pentru vameși se alegeau contrabandiștii, de cele mai multe

[1] Așadar justiția face parte din „posturile de comandă"! Ea trebuie să fie acaparată de SS, într-un proces care ar trebui să dureze un secol. Rolul acesteia va fi permanentizat, ea va deveni o pepinieră de cadre superioare, capabile să mențină ferm orientarea regimului.

[2] Intenția de a anexa Norvegia se confirmă.

ori înainte de judecată: li se dădea să aleagă între închisoare şi serviciul public. Şi braconierii erau transformaţi în paznici forestieri.

Şi unul şi altul, braconierul şi contrabandistul, au asta în sânge. Când o fiinţă suferă de un complex atât de romantic, trebuie să i se dea ocazia să-l exteriorizeze; unul devine jurnalist, altul pleacă în străinătate, al treilea rămâne în ţară dar intră uşor în conflict cu legea[1].

În Austria, poliţia criminală era mai presus de orice bănuială. Cum se explică aceasta? Este greu de spus, în această atmosferă cel puţin balcanizată. Cineva trebuie să fi introdus acest spirit şi el s-a menţinut de-a lungul generaţiilor.

În trupele mele de şoc din anul 1923, am avut mulţi oameni extraordinari, veniţi la noi în speranţa că partidul se va dezvolta. În timp de pace astfel de oameni sunt acceptabili; în timpuri tulburi, şi pentru mine la data respectivă, ei sunt neprețuiți! În acele vremuri de început, cincizeci de burghezi nu făceau cât unul singur din aceşti flăcăi. Cu câtă încredere oarbă se ataşaseră de mine! În fond, nu erau decât nişte copii mari. Pretinsa lor brutalitate? Erau pur şi simplu ceva mai aproape de natură. În timpul războiului lansaseră grenade de mână şi luptaseră la baionetă. Oameni dintr-o bucată care nu putuseră înţelege că patria trebuie să se lase guvernată de specimenele de după război. Eram cât se poate de conştient de la bun început că nu se putea

[1] O nuanţă interesantă în teoria nazistă a sângelui: dacă acesta conţine vreo tară care îl îndeamnă să încalce legea, nu trebuie neapărat ca purtătorul lui să fie sterilizat sau executat, pot exista defecte interesante („romantice") sau suportabile. Există aici o tensiune între ordine şi natură, între raţiune şi fantezie. Führerul este cel care trebuie să tranşeze contradicţia, de la caz la caz şi în funcţie de conjunctură. În treacăt îşi permite o glumă despre ziarişti, cărora ar putea să le fie utile anumite competenţe în materie de contrabandă şi de braconaj.

construi un partid nou decât cu acești oameni. Am simțit în acel moment un asemenea dispreț pentru burghezie! Când i se întâmplă unui burghez să dea 100 sau 200 de mărci, își închipuie că a făcut un lucru măreț. Dar ei, ce sacrificii au făcut ei! Toată ziua la locul de muncă, seara în misiune pentru noi și totdeauna gata să meargă la luptă. Politica se făcea atunci pe străzi și eu am căutat oameni fără guler. Un burghez cu guler tare ar fi putut să-mi distrugă tot ce câștigasem. Este adevărat că existau fanatici și printre burghezi.

Comuniștii și noi eram singurii cu femei alături de noi cărora nu li se înmuiau genunchii când se trăgea. Sunt oameni de ispravă, singurii care permit să ții un stat. Ceea ce este hotărâtor, îmi spuneam, este chestiunea socială. A eluda această chestiune era ca și când ai fi pretins în secolul al XVII-lea sau al XVIII-lea că nu trebuia să se abolească iobăgia. La fel, introducerea serviciului militar obligatoriu a trebuit să facă obiectul unei lupte duse de oameni precum Scharnhorst și Gneisenau[1]. Așa trebuia să ne luptăm și în domeniul politic. Aveam o societate organizată în caste. Numai suprimând-o se puteau elibera forțele națiunii!

Le-am spus întotdeauna oamenilor mei: sosirea partidului nostru în vârf este o certitudine matematică! (social-democrația a respins, la rândul ei, nobilimea și burghezia!) Același lucru trebuie făcut în mare astăzi. Dacă fiecare se străduiește, cu tot ceea ce are mai bun în cunoștințele și în conștiința lui, să-i împingă întotdeauna înainte pe cei mai capabili, atunci un astfel de popor trebuie să treacă înaintea tuturor celorlalte. Nu ni se va putea întâmpla nimic niciodată dacă ne păstrăm principiile

[1] Deși îl admiră pe Frederic al II-lea, Hitler va spune ceva mai târziu că murise la timp, căci aceste reforme l-ar fi consternat. Vezi însemnarea din 26 februarie.

şi înaintăm tatonând terenul, astfel încât atunci când întâlnim un obstacol să-l înlăturăm imediat.

Dacă am refuza să recrutăm masele largi, selecţia ar avantaja prea mult pe intelectuali. Ar lipsi forţa animală. Forţa animală - ţăranul o are - el este în permanenţă obligat să ia decizii -, la fel ca şi muncitorul care, lansat în viaţă ca mic proletar, învaţă să cunoască spatele decorului. Adăugaţi la aceşti oameni un cap şi veţi avea încarnarea însăşi a forţei de acţiune.

Nu trebuie să permitem propriei noastre elite să se rupă de lume. Cel care reprezintă a cincea sau a şasea generaţie de funcţionari alege să devină jurist pentru a fugi de orice responsabilitate. Ce se întâmplă cu un astfel de stat? Oamenii aceştia văd totul dintr-un punct de vedere intelectual, analizează totul. Nu aşa se face istoria. Am nevoie de firi brutale, gata să suporte consecinţe, întorşi în mod sănătos şi firesc spre latura primitivă a brutalităţii şi a voinţei. Forţa de rezistenţă a oamenilor se măsoară în caracter. Este minunat când la aceasta se adaugă superioritatea intelectuală. Burghezii, în timpul luptei noastre, erau numai esteţi puri; pentru lupte, aveam nevoie de oameni care să se angajeze fizic. Aveam nevoie de oameni care să fie gata să împrăştie un miting şi, pe de altă parte, să conducă un *Gau*[1].

Ca soldat, vreau un om care lansează în acelaşi timp grenade şi este şi şef. Strategul nu realizează nimic fără forţa animală, este mai bună forţa brutală fără strateg. Inteligenţa constă astăzi în tehnică, nu într-un birou unde eşti promovat numai pentru că eşti aşezat într-un ascensor. Cu timpul devii mai gras, dar nu mai dotat! Întrucât astăzi economia privată se adaptează la această evoluţie - directorii generali au început aproape toţi ca muncitori - se ajunge ca administraţia să monopolizeze

[1] Regiune. De unde şi termenul gauleiter („şef regional").

cretinii și întreprinderea talentele[1]. În fața lor, funcționarii nu se pot prevala decât de poziția lor!

O companie trebuie să fie comandată și să recunoască autoritatea cuiva care se pricepe. Cel care este inapt pentru comandă nici nu vrea să comande. Dar dacă se întâmplă ca un idiot să comande, subordonații se lansează în rezistență, în critică și revoltă.

Dacă Germania nu a cunoscut o revoluție precum Franța, aceasta se datorează lui Frederic al II-lea și lui Iosif al II-lea. Biserica catolică are drept principiu să-și selecteze șefii din mase; un tânăr cioban poate deveni cardinal; Biserica poate face față, deoarece ea are întotdeauna astfel de oameni. În orașul meu, acum un secol episcopul era fiu de țăran. În 1845, a conceput proiectul unei catedrale. Orașul avea 22 000 de locuitori. Catedrala trebuia să aibă o capacitate de 23 000 de persoane. A costat 28 milioane coroane aur. În timp ce Biserica protestantă a construit cincizeci de ani mai târziu în capitală o catedrală cu 10 milioane de mărci[2]!

2 noiembrie, seara; noaptea de 2/3 noiembrie
(Invitat: Himmler)

Limba noastră va fi peste o sută de ani limba Europei. Țările din est, din nord și din vest vor trebui s-o învețe pentru a putea să converseze cu noi. Aceasta presupune să înlocuim

---

[1] Iată ceva foarte schematic. Să fi luat oare Hitler cazul ministrului Economiei din 1933–1934, Kurt Schmitt (1881–1950), președinte-director general al firmei Allianz după ce debutase la baza scării ierarhice, drept o situație generală?

[2] Ostilitatea față de Biserica Catolică dispare, lăsând loc admirației. Ba chiar anumite elemente sunt copiate: faptul că un fiu de țăran sărac a putut să acceadă la cele mai înalte funcții (în cazul de față, episcopatul din Linz) datorită talentului său este un element de bază al doctrinei naziste.

scrierea numită gotică cu cea pe care o numeam latină şi pe care o numim astăzi scrierea normală. Vedem acum câtă dreptate am avut toamna trecută să luăm această decizie[1]. Pentru cineva care voia să înveţe rusa (ceea ce nu este cazul nostru), utilizarea unui alfabet străin era deja dificilă! În ce mă priveşte cred că şi cu aşa-zisa scriere gotică nu pierdem nimic din ceea ce ne este propriu. Runele nordice[2] se apropie mult mai mult de alfabetul grecesc. De ce ar fi înfloriturile baroce expresia exactă a limbii germane?

Europa se limita cândva la partea de sud a peninsulei greceşti. Apoi aceasta a fost domeniul puterii italiene. Dacă Rusia va fi învinsă în acest război, Europa se va întinde până la limitele colonizării germano-nordice spre est. În spaţiul oriental intenţionez să înlocuiesc cu termeni germani denumirile slave ale regiunilor şi cursurilor de apă. Crimeea se va numi poate ţara goţilor.

Pe ici, pe acolo, se întâlnesc şi printre arabi oameni cu părul blond şi cu ochii albaştri. Aceştia sunt descendenţii vandalilor care au ocupat Africa de Nord. Acelaşi lucru şi în Castilia, acelaşi lucru în Croaţia. Sângele nu se pierde.

Ne trebuie titluri care să ateste drepturile noastre poate cu două mii de ani în urmă[3]!

---

[1] În realitate, această decizie nu este cunoscută decât din circulara lui Bormann din 3 ianuarie 1942, pentru uzul intern al membrilor de partid. Textul acesteia poate fi citit on-line la adresa home.arcor.de/lutz.schweizer/schrifterlass.html. Evreii sunt acuzaţi că au inventat scrierea gotică pentru a-şi asigura monopolul în presă. În urma unei conversaţii care avusese loc în aceeaşi zi la Berghof între Hitler, Max Amann şi Adolf Müller s-a decis ca ziarele să adopte scrierea latină (numită „normală").

[2] Este vorba de alfabetul runic, utilizat de anumite popoare germanice.

[3] După ce se va obţine victoria prin distrugerea URSS şi resemnarea Angliei, imperiul german nu va mai fi definitiv limitat şi va putea

Când ai noștri spun că estul este trist, da, pentru romani tot nordul Europei era respingător, dar Germania a încetat de mult și absolut de tot să mai fie tristă! Ucraina se va înfrumuseța în momentul în care vom începe noi să lucrăm acolo.

Profităm astăzi de faptul că Italia este despădurită. Altfel, vânturile calde de acolo n-ar ajunge până la noi. Însă acum două mii de ani, Italia era acoperită de păduri și putem să ne imaginăm ce spectacol oferea Germania fără luminișurile, fără satele, fără drumurile și fără orașele sale[1]! Imperiul Roman ca și Imperiul Inca și toate celelalte puteri mondiale erau imperii care aveau rețele de drumuri. Astăzi, șoseaua ia locul căii ferate, șoseaua deschide țara!

Suntem uimiți să vedem cu ce rapiditate, datorită drumurilor, legiunile romane ajungeau să domine întinderi vaste; se pare că se cunoșteau deja vehiculele cu atelaje în față. Șoseaua merge în linie dreaptă de-a curmezișul colinelor și munților, taberele erau instalate în așa fel încât să ofere etapa necesară trupei după o zi de marș; Saalburg[2] este o reproducere foarte bună a acestor tabere.

Am văzut expoziția despre epoca lui August, este deja ceva interesant! Astăzi Imperiul Roman nu are echivalent. Ce dominație completă asupra popoarelor înconjurătoare! Și nicio putere nu a radiat o cultură atât de unitară!

---

oricând să avanseze noi revendicări, în baza unor justificări istorice. Fascinația pentru Imperiul Roman este evidentă aici, la fel și ura față de creștinism, deoarece se readuc în discuție evenimente din urmă cu două mii de ani.

[1] Se presupune că rasa ariană s-a călit printr-o selecție naturală în condițiile înfricoșătoare ale climei „nordice", dar nu-și poate dezvolta potențialul decât la soare! Vezi discursul lui Hitler din 13 august 1920: François Delpla, *Hitler*, *op. cit.*, anexa la capitolul 3.

[2] Vechi fort de limes roman în landul Hesse.

Lumea a încetat să mai fie interesantă în momentul în care a apărut aviația. Până atunci existau pete albe pe hărți. Toate secretele sunt dezvăluite, s-a terminat! Cât va mai dura până ca Polul Nord să devină o răscruce de drumuri? Până și Tibetul a fost survolat.

5 noiembrie, la amiază

(Invitați: Himmler, Blaschke[1]*, Richter)*

Maniera noastră de organizare a sistemului represiv duce la păstrarea criminalilor. Cât timp țara merge bine, nu e niciun pericol. Dar când edificiul statului este zdruncinat de război sau de penurie alimentară, aceasta poate duce la catastrofe nemaiauzite.

Marea masă a poporului, partea sa de mijloc, care este mai mult un element pasiv decât vectorul progresului, este flancată pe de o parte de idealiști care reprezintă forțele pozitive ale fanaticilor și de partea cealaltă de criminali, elementul negativ.

Dacă tolerez ca într-un moment în care cei mai buni oameni cad în străinătate, niște criminali să fie menținuți în viață, modific la extreme echilibrul poporului, în detrimentul forțelor sănătoase. Cei răi vor începe să triumfe. Când o țară cunoaște înfrângeri, există riscul ca o mână de criminali păstrați în felul acesta să-i lipsească pe combatanți de roadele sacrificiului lor[2]. Aceasta este experiența pe care am trăit-o în 1918. Cel mai bine este într-un asemenea caz să aplicăm

[1] Hugo Blaschke (1881–1959), ofițer SS și dentistul lui Hitler. Richter este unul dintre colaboratorii săi.

[2] Hitler este obișnuit cu acest gen de scheme, arătând că sângele vărsat de eroii militari, excelent prin definiție, riscă să compromită roadele acestui război, chiar în caz de victorie. Așa s-a justificat în fața Henriettei von Schirach, într-o seară de iunie din 1943, pentru asasinarea evreilor. Vezi François Delpla, *Les tentatrices...*, *op. cit.*, pp. 302–305.

pedeapsa cu moartea oricui comite o greșeală împotriva poporului, în timp ce elementele bune poartă povara pe umerii lor și își pun viața în primejdie[1].

La Viena, înainte de războiul mondial, peste 8 000 de persoane trăiau pe malul canalelor. Sunt șobolani care se strecoară afară în caz de primejdie. Viena are și astăzi scursuri fără echivalent în niciun alt oraș. Când dai lumii subterane ocazia să se regrupeze se întâmplă tot ceea ce este mai rău. Nicio administrație, nicio putere spirituală, nicio politică nu va putea să facă niciodată din cineva care a făcut parte dintr-o bandă criminală un membru util al societății. În anumite împrejurări se poate smulge un idealist din niște concepții false, un criminal – niciodată. Acesta face comerț cu atitudinea sa.

Dar, firește, un criminal se pretează de bunăvoie unei acțiuni de convertire, căci vede aici o ocazie să-și salveze capul, în timp ce în realitate le spune tovarășilor lui ticăloși: ce de nerozii mi-a turnat tipul ăsta! Tot sistemul nostru carceral este prost construit. Tinerii care nu sunt de familie rea ar trebui să fie feriți de contactul cu elementele putrede! Este mai bine să-i

[1] Această reluare a amenințării cu moartea la adresa deținuților, în cazul unor dificultăți pe front, arată că Hitler a început să se gândească la înfrângerea sa, deoarece bătea pasul pe loc în Rusia (ultimul lui mare succes – cucerirea Ucrainei vestice – data de la sfârșitul lunii septembrie) și Statele Unite ale Americii se pregăteau tot mai intens de război. Edouard Husson, presupunând cu argumente excelente că Hitler decisese deja în preajma acestui moment exterminarea evreilor din Europa și că intenționa să-l însărcineze cu aceasta pe Himmler patru zile mai târziu (la data de 9 noiembrie, zi simbolică pentru reglarea conturilor „între Germania și evreime"), vede în acest ordin – de a se lichida, la momentul oportun, populația din lagărele de concentrare – o metaforă, încă discretă, a asasinării evreilor. Vezi Edouard Husson, *Heydrich*, *op. cit.*, pp. 267–268.

regrupăm pe tineri între ei. Dar sunt în favoarea restabilirii pedepselor corporale, pentru a putea să-l punem pe delincvent în libertate, fără să-l fi lăsat să riște să-i frecventeze pe criminalii profesioniști. Nu-l va dezonora pe un tânăr de 17 ani și va servi multora drept lecție multora!

Am avut în viață norocul să cunosc în mod practic toate problemele. Am cunoscut această situație la Landsberg. Un tânăr din Bâvaria de Jos, care ar fi lăsat mai degrabă să i se taie mâinile decât să comită un furt, i-a făcut unei tinere un copil și a sfătuit-o să se ducă la o moașă să avorteze. A primit o pedeapsă de nouă luni de închisoare. Sigur că trebuie să existe o sancțiune. Dar dacă ar fi fost lăsat să plece acasă după o bătaie zdravănă ar fi fost de ajuns. L-am luat în serviciul nostru. Un flăcău de treabă. Pentru familia lui era o rușine fără egal să aibă un băiat la închisoare. L-am consolat. Apoi a ieșit și ne-a scris o scrisoare de recunoștință pentru tot ceea ce făcusem pentru el. Nu va uita niciodată și nu va mai comite niciodată acest delict. Nu avea decât o dorință, aceea de a intra în partid. Semnat: Heil Hitler! Scrisoarea a fost interceptată de cenzură și a declanșat o anchetă temeinică pentru a ști ce făcusem cu el!

Dar erau și niște derbedei veritabili, oameni care erau obișnuiți să fie închiși, pensionari ai penitenciarelor care erau bine primiți. Gardienii erau bucuroși să-și revadă un vechi client, iar el să-și regăsească celula. În sfârșit, erau și scrisorile emoționante: „Acum am înțeles unde ajungi dacă nu respecți exact preceptele religiei" și cu aceasta o aluzie la cea mai bună predică pe care a ținut-o sfântul bărbat. Oamenii mei au ascultat într-o zi o predică; preotul vorbise despre îndeplinirea îndatoririi conjugale! Preotul citea de ți se frângea inima. Pentru a-i grația pe oameni, se ținea seama de faptul că delincventul

și-a schimbat comportamentul și răul a ieșit din el! În legătură cu asta am auzit cele mai năstrușnice povești[1].

Consider, de asemenea, că la noi procedura de apel este cel puțin proastă. Se bazează pe prima instrucție, ceea ce este foarte periculos. În cele cincizeci sau o sută de proceduri ale mele nu am văzut niciodată să se modifice prima sentință. Judecătorul din a doua instanță este plin de idei preconcepute, căci a studiat dosarul predecesorului său. Nu ar trebui să cunoască decât citația și nimic altceva și să refacă din nou toate anchetele. Și mai ales: ar trebui să fie un om genial, de mare calitate. Judecătorul trebuie să caute adevărul; dar cum nu este și el decât un om, nu poate să ajungă la el decât prin intuiție sau deloc.

5 noiembrie, seara
(Invitați: Blaschke, Richter)

Există un document interesant de pe vremea lui Cezar, conform căruia armatele de atunci nu aveau carne în alimentația lor; sursa antică vorbește despre perioade de penurie în timpul cărora soldații se văzuseră obligați să recurgă la carne. Se știe că, pentru filosofii antici, trecerea de la zeamă la pâine părea un regres. La fel și vikingii, dacă ar fi fost tributari unei alimentații bazate pe carne, nu ar fi putut să-și realizeze marile expediții, căci nu exista nicio modalitate de conservare a cărnii. Instituția escuadei, fiind cea mai mică unitate militară, se bazează pe faptul că fiecare dispunea de o moară pentru măcinat cereale. Iar ceapa furniza vitaminele.

Oamenii trebuie să fi trăit foarte mult pe vremuri. Lucrurile s-au schimbat când omul a încetat să mai fie un consumator de fructe și s-a îndreptat spre alimentele gătite. Omul este

[1] Hitler amestecă aici două uri: cea împotriva arienilor degenerați și cea împotriva creștinismului.

singurul care schimbă procesul de nutriție și face hrana sterilă prin gătit. Că omul ar trebui să trăiască în mod firesc mai mult, asta se poate vedea în scurtul timp în care este matur, în comparație cu timpul lung de care are nevoie pentru a deveni astfel. Un câine trăiește de opt până la zece ori mai mult decât perioada lui de creștere. Calculând astfel, omul ar trebui să trăiască 140–180 de ani, în loc de 40–60 de ani. Putem constata că în țări precum Bulgaria, unde se consumă iaurt și în rest mămăligă sau produse asemănătoare, oamenii trăiesc mai mult decât la noi; cu toate acestea, țăranul nu trăiește sănătos, nu deschide niciodată o fereastră. Totul pe lumea aceasta trăiește din viață. Din momentul în care omul introduce în hrana sa un produs rezultat prin proces chimic, își provoacă bolile civilizației, boli provenind din faptul că ingerăm lucruri moarte. Astăzi durata vieții reîncepe să crească, în pofida civilizației. S-au reintrodus cruditățile: o revoluție! Că un aliment pe bază de huilă este la fel de bun ca unul pe bază de ulei de măsline, mie îmi vine greu să cred. Va trebui mai degrabă să utilizăm produsele sintetice pentru a ne îngriji frumusețea, ca săpunul etc. La capitolul „scurtarea vieții prin alimentație" trebuie să trecem poate cancerul[1]. Dăm corpului o hrană care, într-un fel sau altul, este stricată, și cancerul are deocamdată o cauză necunoscută. Este posibil ca această cauză să nu acționeze decât dacă trupul este prost hrănit. Cu toții respirăm bacili ai guturaiului și ai tuberculozei, dar sistemele de apărare nu sunt aceleași la toți oamenii.

Natura creează o ființă și îi dă tot ceea ce este necesar pentru viață. Cu toate acestea, dacă ea nu poate să trăiască, înseamnă

[1] Este uimitor să vedem cum este menționată numai aici această maladie care îl obsedează pe Hitler și pe care o utilizează în altă parte cu plăcere ca o metaforă a acțiunii evreilor și asupra căreia se va mulțumi cu notații scurte și puțin numeroase.

fie că este amenințată din exterior, fie că forța ei de rezistență interioară a scăzut. La om acest al doilea caz este mai frecvent. O broască-râioasă este o broască putrezită. Cine știe ce mănâncă! Cu siguranță ceva ce nu-i prieste[1].

Oamenii nu au logică în gândire și mai ales profesorii. Peste două mii de ani vor afirma că am trăit la început în mlaștini, când vor studia originile locuitorilor Ucrainei. Când de fapt noi îi vom împinge pe băștinași în mlaștinile Pripeatului pentru a ne stabili noi înșine în locurile fertile[2]. În Bavaria avem în ținuturile fertile oameni de rasă frumoasă, în timp ce în unele văi îndepărtate întâlnim ființe veștejite, unde bărbații arată totuși mai bine decât femeile. De dorul murelor mănânci și frunzele și aceasta s-a perpetuat! Mai târziu, hoardele hunilor au trecut fără îndoială pe acolo, iar Herr von Kahr trebuie să fi fost ultimul lor avorton. Era un hun pur[3]!

---

[1] Această pagină despre biologie oferă o panoramă a calităților și a defectelor „intuiției" lui Hitler. Considerații juste, prefigurând atenția actuală acordată problemelor de mediu, se găsesc amestecate cu o sumedenie de erori datorate lipsei de nuanțare și mai ales (de exemplu, în cazul cu broasca-râioasă văzută ca o broască degenerată) cu luarea în serios a metaforelor și aparențelor, care face să funcționeze raționamentul într-o sferă pur intelectuală, fără cea mai mică legătură cu experiența.

[2] Faptul de a-i împinge pe oameni în mlaștini este un ordin care a fost deja dat (vezi Saul Friedländer, *Nazi Germany and the Jews*, vol. 2, Harper & Collins, New York, 2007), dar se referea numai la evrei. Era vorba să fie uciși prin înecare (și prin alte mijloace dacă acesta se dovedea puțin eficace) și nu de a-i strămuta în rezervații neospitaliere. Aceasta este soarta slavilor, regiunea Pripeatului nu este singura vizată. Hitler este aici în culmea oboselii și a angoasei și se exprimă în această seară ca un automat, amestecându-și principalele obsesii și distanțându-se mult de realitate, de exemplu, atunci când estimează că viitorii arheologi vor fi incapabili să dateze scheletele (căci vor crede despre cadavrele găsite în mlaștini că aparțineau populațiilor care trăiau acolo).

[3] Gustav von Kahr (1862–1934), exponent de frunte al dreptei bavareze, fusese cândva aliatul, dar mai des adversarul lui Hitler în anii

Ţăranul nu are instinct romantic, se agaţă de pământ; şi nici orăşeanul nu zăboveşte cu gândul asupra arhitecturii magazinului de unde se aprovizionează. Strămoşii noştri nu erau decât ţărani, nu existau vânători, care sunt nişte ţărani degeneraţi; în trecutul germanic, cineva care se mulţumea să vâneze era considerat un om bun de nimic, cu excepţia situaţiei când se lupta cu urşii sau cu lupii. La masai există vânători de lei care locuiesc în afara cercului satului şi sunt onoraţi pentru luptele lor eroice.

Când oamenii erau prea numeroşi undeva, unii emigrau; nu neapărat popoare întregi. În Sparta, erau 6 000 de greci şi 340 000 de iloţi. Iloţii erau acolo, grecii au venit şi şi-au însuşit totul.

M-am vindecat de concepţiile mele despre pădurea lui Odin şi Wotan în ziua când m-am plimbat prin Odenwald. Pe valea Rinului vedeam oameni fabuloşi, în pădure mai mult cretini. Totul s-a lămurit pentru mine: cuceritorii germanici s-au stabilit în câmpia fertilă, în timp ce autohtonii se retrăgeau în masive amărâte. Ce înseamnă două mii de ani în viaţa popoarelor? Egiptul, lumea greacă, Roma, toate aceste popoare au fost dominante.

Aceasta este calea pe care pornim astăzi. Sângele nordic se răspândeşte repede în lume. Astăzi sunt mult mai mulţi oameni de acest sânge decât acum 2 000 de ani[1]. Nu trebuie să

1920–1923 şi a plătit cu viaţa acest lucru în Noaptea Cuţitelor Lungi (30 iunie 1934). Încarnează aici, fără prea mult respect pentru geografie, un pericol „asiatic"! Putem să măsurăm şi limitele iubirii lui Hitler pentru viaţa rurală; îl interesează în special locurile fertile şi apropiate de oraşe; regiunile îndepărtate riscă să fie refugiul unor oameni „inferiori"... Îşi uită aşadar propriii strămoşi, ţărani săraci dintr-o regiune amărâtă de la graniţa austro-cehă?

[1] Poate că aici trebuie să punem sub semnul îndoielii fragmentarea în paragrafe. Ar fi mai logic să se încheie paragraful precedent după

neglijăm faptul că oamenii se fac mai frumoși. Este suficient să vedem copiii de astăzi.

Nu trebuie să suferim de mirajul Mediteranei. Este cazul să ne ocupăm mai degrabă de Italia. În perspectivă, am risca să muncim mai puțin acolo decât italienii. În schimb, constatăm că italienii nu se simt în largul lor să muncească în climatul nostru. Să nu îndepărtăm, căci altfel capacitatea noastră de muncă va scădea rapid. Acum cincizeci de ani, în Crimeea jumătate din pământ era încă în mâini germane. Baza populației: elementul german de origine gotică, apoi tătarii, armenii, evreii – și abia la urmă de tot rușii. Este rândul nostru acum să recucerim acest pământ.

Unul dintre organismele cele mai bolnave din noua Europa, socialmente vorbind, este Ungaria, urmată de Italia. Bogăție de o parte, o enormă masă privată de drepturi de partea cealaltă. În Anglia, masa nu a conștientizat condiția sa literalmente aservită. Acolo, pătura inferioară are nevoie să fie condusă, este rasial inferioară și Anglia va înceta să fie viabilă dacă rasa dominantă dispare. Pentru masă va fi încă mult mai rău, nu ar mai putea nici măcar să se hrănească. Cine ar accepta să lucreze pământul? Muncitorii[1]? Englezii sunt angajați în războiul cel mai idiot pe care puteau să-l ducă. Dacă se termină rău,

---

„masive amărâte" pentru a se separa aceste considerații despre păduri de viziunea grandioasă a unei renașteri sub comanda germană a marilor dominații ale istoriei. Să notăm aici sensul restrictiv al cuvântului „nordic", care nu pare să se aplice nici Greciei, nici Romei.

[1] Dacă preocupările „sociale" ale lui Hitler nu sunt dintre cele mai intransigente, cel puțin denunță coerent diferențele de avere sau de proprietate extreme, ceea ce permite stigmatizarea, în treacăt, a aristocrațiilor din țările europene. O cruță totuși relativ pe cea engleză, cel puțin la momentul acesta, pretinzând că dominația ei ține, de asemenea, de o superioritate „de rasă".

la ei se va dezlănțui un antisemitism care deocamdată este latent și va fi de o violență nemaiauzită.

La sfârșitul războiului vom asista la o ieșire din paradis (*Himmelssturz*): cea a evreului. În evreu, egoismul și-a luat o întrupare umană. Și egoismul lor merge atât de departe că nu sunt nici măcar în stare să-și rișteviața pentru apărarea propriilor interese[1]. Interese culturale nu au deloc. Când s-au ocupat la noi de cultură, fie pentru că era de bonton, fie că se puteau câștiga bani, a fost numai pentru uz pur extern. Nu au niciun fel de înțelegere pentru artă, nicio sensibilitate, căci altfel ar fi atins, acolo unde sunt adunați, un nivel cultural foarte ridicat. Nürnbergul nu a avut niciun evreu timp de patru secole – până în 1838: drept urmare, a avut o poziție dominantă în viața culturală germană.

Evreii între ei: în trei secole se vor fi devorat unul pe altul! Ceea ce la noi se numește filosofie, nu este la ei decât sofistică (*Rabulistik*). Ceea ce la noi este încercare de a merge în fondul lucrurilor în zone dificile de acces ale naturii sau ale metafizicii, și nu poate deci să fie tradus ușor în cuvinte, deoarece aceasta duce către regiuni neexplorate, evreul încearcă să domine prin jocuri de cuvinte. Tot ce are este un imaginabil talent de comediant. A ajuns să constate că arianul este atât de stupid, încât închide ideea de Dumnezeu într-o dogmatică precisă dar, în rest, tolerează tot ceea ce se prezintă sub numele de religie. Cel care nu crede în Viața de Apoi nu are nimic

[1] Hitler tocmai dăduse ordinul de deportare spre răsărit a evreilor din Reich, după ce timp de opt ani le luase metodic orice posibilitate de a se organiza pentru a-i rezista. Îi vine ușor să-i acuze că sunt prea lași pentru a-și apăra interesele. Este valabil și pentru jurnalele de actualități cinematografice care înfățișează „jegul evreiesc" din ghetourile poloneze pe care Reichul le-a suprapopulat, înfometat și privat de orice mijloc de a-și asigura igiena.

de-a face cu religia. Arianul are adesea o concepție infantilă, dar este în căutare. Viclenia iudaismului a fost de a se insinua fraudulos printre religii atunci când în realitate nu este o religie. Pur și simplu, evreul și-a camuflat în religie doctrina rasială și minte[1]. Este într-un anumit fel un stagiu de dezvoltare al omenirii. Cuvântul nu este pentru evreu o expresie a gândului, ci o modalitate de a-l disimula. Minciuna este punctul lui forte, forța lui în luptă. În orice luptă vitală este bătut, și nu are decât o superioritate: minte cu o nerușinare absolut ieșită din comun. Se spune că este talentat, dar nu! Singurul lui talent este de a specula cu valori care nu îi aparțin. Găsesc la un particular un tablou care mi se pare că este un Tițian, îl estimez la atât și propun suma. Evreul ascunde faptul că ar putea fi un Tițian, spune că este fără valoare și îl revinde cu un beneficiu de 5 000%[2]. Să spui oamenilor că un lucru are valoare atunci când nu are și invers nu este inteligență. Nu știu să rezolve nici cea mai neînsemnată criză economică. Evreul complică lucrurile naturale până când marea masă, care gândește în mod primitiv, nu-l mai urmărește. Aliniază truismele pentru a-l îneca pe celălalt într-un val de cuvinte. Dacă se analizează afirmația lui, se vede că aceasta nu are nici cel mai mic sens. Transformă

[1] Ura față de religia evreiască este o parte integrantă (și nu întotdeauna observată) din antisemitismul lui Hitler și jefuirea sinagogilor precedă, însoțește sau urmează persecuției oamenilor, mai ales după Noaptea de Cristal (9 noiembrie 1938). O lună mai devreme, colaboraționiștii francezi, la ordinele SS, au atacat cu explozibili jumătate dintre sinagogile pariziene (vezi însemnarea din 21 octombrie)

[2] Înșelătoria cu mărfuri este o fraudă probabil la fel de veche precum activitatea comercială și nu există niciun motiv să fie reproșată unui anumit grup etnic. Antisemitismul este dublat aici de un refren găsit de Hitler la Wagner: evreii nu au suflet de artist și nu văd în artă decât o ocazie de a face afaceri.

limba pentru ca celălalt să se simtă idiot. Există catedre universitare bazate pe așa ceva[1].

Teoria vieții este următoarea: vrei ceva, creează-l; are valoare numai ceea ce te ajută să trăiești. Firește, nimeni nu plătește pentru cunoștințe, căci fiecare își spune că știe deja. Și totuși evreul este plătit pentru balivernele lui. Tot edificiul lui se prăbușește când refuzăm să-l urmăm: într-o clipă totul este la pământ. Am spus întotdeauna, evreii sunt demonii cei mai stupizi care există. Nu posedă niciun muzician și niciun gânditor veritabil, nici artă, nimic, absolut nimic. Sunt niște mincinoși, niște șarlatani, niște escroci. Niciunul nu a realizat nimic, decât exploatând prostia anturajului său. Dacă arianul nu și-ar ridica nivelul, jegul evreului l-ar împiedica să deschidă ochii. Noi putem să trăim fără evrei, ei nu pot fără noi. Când se va ști aceasta în Europa, va urma foarte repede o conștientizare a solidarității europene. Evreul trăiește astăzi grație faptului că o distruge[2].

Noaptea de 10/11 noiembrie

Administrația de stat va fi întotdeauna concepută pentru talentele medii. Statul este și rămâne o instanță distributivă.

---

[1] Nu este fals că anumiți economiști profesioniști par să nu admită cauzele crizelor. Cea pe care a suferit-o omenirea la sfârșitul secolului al XX-lea și care se agravează din 2008 încoace aduce numeroase mărturii în acest sens. Dar aceasta se explică mai mult prin funcțiile lor de „consilieri" ai marilor firme decât prin apartenența lor la o „rasă" anumită. Vezi Antoine Reverchon, „Dogmatisme, conflits d'intérêts, la science économique suspectée", în *Le Monde*, 2 aprilie 2012.

[2] Aceste declarații deosebit de fanatice din 5 noiembrie 1941 pregătesc ordinul Soluției Finale pe care Hitler îl va da probabil lui Himmler peste patru zile. Pe parcurs, considerațiile despre Anglia și, pentru a încheia, pledoaria în favoarea Europei nu sunt mai puțin interesante. Orgia asasinatului va da naștere, chipurile, unei entități ariene, permanent ridicată împotriva unei amenințări asiatice și ținând Statele Unite ale Americii la distanță.

Față de el, partidul nu va fi niciodată asimilat cu funcția publică, trebuie să ia o altă cale, nimeni nu poate formula acolo o revendicare de avansare, nimeni nu poate spune „e rândul meu". Dacă cineva e capabil, poate să devină cineva, dacă nu, nu și dacă se dovedește inferior față de sarcina lui nu are decât să plece. Partidul, dacă rămâne mereu fidel acestui principiu, va avea în mod obligatoriu prioritate absolută față de stat, căci în conducerea sa vor fi oamenii cei mai activi și cei mai decișii.

În fond, nu avem decât trei decorații adevărate: Crucea Mamei, Decorația pentru Serviciu și Insigna Răniților. Cea mai importantă este Crucea de aur a Mamei. Este ordinul cel mai frumos. Se atribuie fără deosebire soției ministrului ca și celei a țăranului. Aici este distinsă ființa umană, dincolo de orice altă considerație. În al doilea rând, vine Decorația pentru Serviciu. Printre toate celelalte decorații, alături de numeroase cazuri în care acestea sunt pe deplin meritate, există întotdeauna și un mare număr de cazuri când nu sunt. În timpul războiului mondial, nu mi-am purtat Crucea de Fier, clasa I, văzând cum era decernată. Aveam un evreu în regiment, Gutmann, un laș fără pereche. Avea Crucea de Fier clasa I. Era un scandal, o rușine. M-am decis s-o port pe-a mea numai când m-am întors în țară, când am văzut cum au tratat Roșiii armata, din sfidare[1].

---

[1] O minciună sfruntată: locotenentul Hugo Gutmann (1880–1926) avusese relații bune cu Hitler, care era caporal, și obținuse pentru el Crucea de Fier clasa întâi. Sub al Treilea Reich, s-a exilat de trei ori, exact la timp pentru a nu risca o arestare: din Germania în Belgia în ajunul războiului, din Belgia în sudul Franței în ajunul invaziei și de acolo în Portugalia, apoi în Statele Unite ale Americii (unde a obținut cetățenia sub numele de Henry Grant), înainte ca regimul de la Vichy să-i verifice pe cetățenii germani și să-i interneze sub pază bună, pentru a-i livra, la cerere, Reichului. Așadar, nu fusese nici hăituit de Gestapo, nici nu primise salvconduct de la Hitler. Acesta voia, fără îndoială, mai

Problema era atunci: trebuie să dau o decorație unui subordonat, când superiorul lui nu o are? Astăzi ne formalizăm mai puțin cu aceasta decât pe atunci, dar este în continuare incredibil de dificil să acționăm echitabil. Cineva se poate dovedi curajos fără a avea nicio aptitudine pentru comandă. Putem să dăm unui curajos crucea de cavaler fără a avea în vedere pentru el o promovare. Nu trebuie să punem în balanță curajul și capacitatea de comandă. Dacă nu are ocazia să-și facă dovada talentelor, omul curajos trece neobservat. Comandamentul este o chestiune de predispoziție și de aptitudine. Și când cineva comandă în mod strălucit nu are nevoie de frunze de stejar, important este să urce în grad. Un pilot de vânătoare primește crucea cu briliante și spade, comandantul aviației nu o are și poate că nici nu o să o primească niciodată. Crucea de cavaler trebuie să fie legată de o remunerație pentru cazul în care deținătorul ei nu ar mai fi în măsură să-și câștige existența. Este datoria națiunii să se îngrijească de asemenea de soția și de copiii soldaților celor mai curajoși și vom urma această cale, atribuind crucea cu titlu postum celor care au murit.

Pentru a scăpa de pericolul devalorizării, creez un ordin al partidului[1], precizând că va trebui decernat în mod foarte

---

mult ca orice să stea liniștit. Este prima și singura dată de care se știe când a evocat numele său după război și în niciun alt moment nu a oferit o explicație atât de bizară a faptului, greu de controlat, că a amânat câteva luni până să poarte Crucea de Fier, obținută în 4 august 1918. Vezi Thomas Weber, *Hitler's First War: Adolf Hitler, the Men of the List Regiment, and the First World War*, Oxford University Press, 2010.

[1] Proiectul, care pare deja decis aici, nu dă impresia că a avut urmări. Este adevărat că se prezintă ca o instituție de după război, destinată să deosebească decorațiile tradiționale de alta, mult mai rară, care va distinge persoanele care vor fi adus o contribuție majoră la nazificarea Europei sub controlul strict al șefului.

parcimonios, în așa fel încât să le eclipseze pe toate celelalte. Și statul n-are decât să decerneze pe cine vrea după aceea. Aceste decorații nu vor trebui să fie numai cele mai frumoase din lume prin forma lor, dar și cele mai prețioase. Un capitol al ordinului, compus din consiliul ordinului și din tribunalul ordinului, separate și subordonate direct führerului, va veghea ca toți cei care îl primesc să-l merite. Există servicii pe care poate că nicio avansare nu le poate răsplăti. Faptele vitejești ale celor 200 de titulari ai crucii de cavaler, de exemplu, nu egalează meritele unui individ precum Todt. În partid trebuie să facem în așa fel încât acest gen de lucruri să nu se poată întâmpla niciodată, nedecernând o decorație decât câtorva. Cel mai bun mod de a limita numărul acestora este să legăm această decorație cu o anumită pensie. Insignele de aur ale partidului trebuie să fie decorații mai înalte decât orice decorație de stat. Și nici nu vor putea fi decernate unui străin. Văzând Ordinul Sângelui[1], pot să spun că este un fel de insignă a răniților sau că purtătorul ei a făcut un an de închisoare. Va fi întotdeauna semn că purtătorul ei a făcut un serviciu partidului plătind cu propria sa persoană.

11 noiembrie, la amiază

Conform legii naturii, șeful unui popor ar trebui să fie cel mai bun. Dacă iau exemplul României, este vorba de Antonescu. Ce înseamnă un stat în care șeful este un puști de 18 ani, în timp ce un bărbat ca acesta nu este decât al doilea! Un om foarte capabil și tot nu ar trebui să fie în situația de a îndeplini

[1] Ordinul sângelui (în germană, *Medaille zur Erinnerung and den 9. November 1923* sau *Blutorden*) a fost creat în martie 1934 pentru a-i onora pe vechii combatanți ai puciului din 1923, apoi, prin extensie (începând din mai 1938), pentru a recompensa diferite categorii de servicii făcute nazismului în timpul „perioadei sale de luptă".

această sarcină înainte de 30 de ani[1]. La 30 de ani, pe de altă parte, nu poți să comanzi o armată. Nu-i face rău unui bărbat de patruzeci de ani să învețe: mai are încă multe de descoperit. M-ar mira dacă regele[2] României și-ar dedica fie și măcar două ore pe zi pentru a se instrui cu adevărat. Ar trebui să se ocupe de asta cel puțin zece ore pe zi și să urmeze un plan metodic.

Monarhia este o formă de stat depășită. Nu poate subzista decât acolo unde monarhul este un simbol al constituției, în timp ce puterea reală este exercitată de un prim-ministru sau de o altă personalitate. Ultimul meterez al unei conduceri incapabile este armata și acolo se află pericolul unui conflict între armată și interesul statului.

Dacă studiem istoria lumii, trebuie să admitem că era prinților a luat sfârșit. Evul Mediu a fost istoria familiilor france. Aceasta este pe cale să se termine: de 200 de ani, acest sistem edificat de-a lungul secolelor se descompune. Casele princiare nu mai știu să se ocupe decât de revendicările lor, atunci când nu se lasă înlăturate în schimbul banilor. Cel mai rău lucru s-a întâmplat în această privință la noi, în Mecklenburg și în Turingia. Turingia era compusă din șapte principate; acestea au copleșit sărmanul stat al Turingiei, cerând în justiție alocații și compensații tot mai mari. Când am preluat puterea acolo, ne-am trezit în fața unui deficit enorm. După preluarea puterii[3], i-am sfătuit pe prinți

[1] Într-un pasaj enigmatic din *Lupta mea*, Hitler scrie că nu trebuie să se încredințeze funcții politice înalte cuiva „care și-a schimbat opinia într-o chestiune importantă" după vârsta de 30 de ani. Aceasta ar putea fi o confirmare a faptului, demonstrabil de altfel, că nu a devenit antisemit decât atunci când s-a apropiat de 30 de ani. Vezi François Delpla, *Une histoire...*, *op. cit.*, pp. 23–26.

[2] De fapt, regele Mihai s-a născut în 25 octombrie 1921; își sărbătorise a douăzecea aniversare.

[3] În fraza precedentă vorbește despre alegerea nazistului Wilhelm Frick ca ministru de Interne în guvernul Turingiei în 23 ianuarie 1930,

să renunțe la revendicările lor. Acești oameni se adăpostiseră mereu în spatele „Bătrânului Domn[1]", care în fața lor era slab ca un copil. Nu a fost ușor pentru mine pe atunci. În 1934, când în sfârșit am avut mâinile libere, am recurs la legislație. Am agitat amenințarea unei legi de stat în cazul în care s-ar fi încăpățânat. Gürtner[2] a fost foarte corect în această afacere. Spunea că, din

---

în aceasta despre preluarea puterii naționale, în 30 ianuarie 1933. Criticându-i pe prinți pentru că abuzaseră de banii publici, Hitler nu este lipsit de îndrăzneală, căci își disimulează una din propriile sale mârșăvii. Avea nevoie să dobândească cetățenia germană ca să se prezinte la alegeri și a folosit fără întârziere promovarea ministerială a lui Frick în Turingia. Pe parcursul verii 1930, profitând de concediile șefului de guvern și de vacanța parlamentară a *Landtag*-ului (organ reprezentativ al unui land), Frick l-a numit pe Hitler comisar la jandarmeria din Hildburghausen. Dar un an și jumătate mai târziu, în februarie 1932, lucrurile s-au încurcat și presa a aflat despre afacere, făcând multă vâlvă de această impostură: în germană se vorbește chiar despre *„Hildburghäuser Köpenickiade"*, prin aluzie la numele inventat (pornind de la numele unui cartier din Berlin) de un celebru impostor berlinez, Friedrich Wilhelm Voigt, în 1906, pentru a pune mâna pe o sumă mare de bani, dându-se drept ofițer prusac: *Capitaine von Köpenick*. Slujba fictivă de jandarm a trebuit să fie înlocuită cu un post real de reprezentant la Berlin al unui alt land între timp nazificat, Brunswick. Vezi Rudolf Morsey, „Hitler als Braunschweigischer Regierungsrat", *VfZ*, nr. 4, 1960, pp. 423–425.

[1] Mareșalul von Hindenburg, președintele Germaniei. Anecdota arată foarte bine raporturile de forță care au existat timp de un an și jumătate (de la „preluarea puterii" până la moartea sa, în 2 august 1934), cât l-a avut drept prim-ministru pe Hitler. Îi lăsa câmp liber de acțiune, cu excepția câtorva chestiuni simbolice (de exemplu, acorda o relativă protecție evreilor militari de carieră care nu au putut fi revocați decât după moartea lui).

[2] Franz Gürtner (1881–29 ianuarie 1941) a fost ministru al Justiției în Bavaria din august 1922, până când a fost chemat cu aceleași funcții în cabinetul lui Hitler, în 30 ianuarie 1933. A rămas în aceste funcții până la moartea sa, survenită în ianuarie 1941. Conservator, nu a aderat la partidul nazist decât în 1937. Această reflecție și alte câteva arată cum putea să sprijine Hitler persoanele de care avea nevoie pentru a pune

punct de vedere pur moral, considera aceste pretenții drept nerușinate, dar că era legat prin legea din 1918.

Mai târziu, am examinat aceste familii din perspectivă rasială și am descoperit că nici măcar nu erau germani. N-aveți decât să vedeți arborii genealogici! Peste vreo sută de ani[1] se va putea face un studiu interesant cu privire la modul în care aceste familii au putut să supraviețuiască, în pofida neîncetatelor lor lupte interne. Războaiele aveau cauze morale, dar în realitate nu erau decât niște lupte pentru o bucată de teren. Cât au mai suferit Europa și mai ales Germania timp de opt secole din cauza acestui principiu!

11 noiembrie, seara

Am considerat întotdeauna că partidul face bine că se ține departe de Biserică. Noi nu am organizat niciodată înmormântări cu serviciu religios. Preferam să risc să fiu excomunicat[2] un timp

---

în mișcare angrenajele clasice ale statului, cu obligația să i se lase mână liberă în chestiunile pe care le considera importante.

[1] Dorește să lase prestigiul lor, la fel ca și credința creștină, „să se stingă blând" și sugerează succesorilor săi să le dea lovitura de grație oferind arhivele acestora drept teren de studiu pentru istorici.

[2] În realitate, Hitler – care până în ultima zi va rămâne membru al Bisericii Catolice – a fost foarte atent la riscul de a fi excomunicat și a testat limitele răbdării Vaticanului. Unul din procedeele lui era să lase impresia că existau mai multe tabere în NSDAP, astfel încât Biserica să fie nevoită să mizeze pe naziștii „moderați". Ideologul păgân Rosenberg concentrează asupra lui toate fulgerele pontificale și lucrarea lui *Mythe du XXe siècle* (1930) este inclusă în indexul cărților interzise catolicilor, spre deosebire de *Lupta mea*. Același lucru este valabil pentru chestiunea abordată aici – a înmormântării cadrelor naziste. Biserica poate foarte greu să protesteze într-o chestiune care ține de conștiința individuală și nazismul profită de aceasta pentru a organiza în felul său celebrarea propriilor eroi.

sau să fiu trecut la index de către Biserică. Prietenia aceasta este prea costisitoare, căci dacă voi obține un succes, mi se va spune fără încetare: este datorită binecuvântării Bisericii! Prefer să mă lipsesc de binecuvântare și să nu mi se prezinte nota de plată!

Rusia a fost statul cel mai bigot care a existat. Totul era legat de ceremonii religioase. Dar asta nu i-a împiedicat pe ruși să încaseze bătăi. Rugăciunea celor 140 de milioane de ruși a avut în mod vizibil mai puțin efect asupra bunului Dumnezeu decât cea a națiunii japoneze, cu mult mai mică din punct de vedere numeric. Exact după cum în timpul războiului mondial, ponderea rugăciunilor lor nu a egalat-o pe a noastră. Și nici pe plan intern preoții nu au fost capabili să asigure menținerea ordinii stabilite: a venit bolșevismul! Este adevărat că au ajutat la aceasta și cercurile clerical-reacționare. L-au eliminat pe Rasputin și, odată cu el, o forță care ar fi conferit elementului slav prestigiul unei afirmări sănătoase a vieții. Dacă în 1919–1920 nu ar fi existat naționaliștii grupați în *Freikorps*, clerul ar fi fost și la noi victimă a bolșevismului.

Preoții devin periculoși când treburile merg prost pentru stat; atunci adună elementele negative și creează cu ele tulburări. Câți papi au provocat dificultăți împăraților germani! I-aș lăsa cu plăcere pe preoți să acționeze, dacă aceasta ar permite oprirea unui avion englez sau rus. Dar statul este mai bine protejat de un servant antitanc decât de un mânuitor de sfeștoc.

În țările latine am fost mereu la limita de a vedea bolșevismul eliminând printr-o cură radicală ceea ce nu mai era suportabil în sine[1]. În Antichitate, când plebea a fost mobilizată de

[1] Iată că nuanțează ideea, explicită sau subînțeleasă în mai multe pagini precedente, a unei lumi antice minunate, mai ales din punct de vedere religios, pe care o tornadă barbară, sub numele de creștinism, ar fi măturat-o în mod absurd. Îi trecuse vremea. Hitler are fără îndoială

creştinism, intelectualii au rupt legăturile cu vechile culte. Astăzi nimeni nu mai poate lua în serios învăţăturile Bisericii, care sunt în contradicţie cu ştiinţele naturii. Ceea ce se opune legilor naturii nu poate să vină de la Dumnezeu şi bunul Dumnezeu nu opreşte fulgerul ca să protejeze bisericile. Teologia construită în mare parte pe concepţiile vechi este sub nivelul omenirii actuale. În Italia şi în Spania aceasta se va încheia cu sugrumări. Nu vreau aşa ceva pentru noi.

Ce fericire să mai vedem încă în picioare Partenonul şi Panteonul, deşi nu mai avem nimic de-a face cu ceremoniile care se desfăşurau acolo! Ce bine ar fi să avem mai multe! Aceasta nu ne-ar pune în pericol să începem din nou să-l adorăm pe Zeus. Este valabil şi pentru noi: nu avem decât marea artă ca mărturie a Evului Mediu. Dacă măturăm la gunoi toate acestea printr-o furtună iconoclastă, tot ceea ce a fost realizat din secolul al V-lea până în secolul al XVII-lea ar dispărea. Cât de sărăcită ar fi lumea[1]!

Nu ştiu nimic despre ce este dincolo şi sunt destul de cinstit ca s-o recunosc. Alţii afirmă că ştiu câte ceva şi nu pot să le dovedesc că se înşală. Nu vreau să-mi impun filosofia în faţa unei femei cumsecade de la ţară. Învăţătura Bisericii este tot un fel de filosofie, chiar dacă nu face niciun efort să caute adevărul. Dacă omul nu poate gândi lucruri măreţe, asta nu face

---

în minte religia romană oficială, care îi diviniza pe împăraţii morţi. Creştinismul venise să umple un vid, din păcate în maniera bolşevică (dezlănţuind masele). Lipsise un Hitler care să-i ţină în frâu pe săraci şi să călăuzească elita spre orizonturi „ştiinţifice". Dar astăzi toate speranţele sunt permise! Germania este pe calea cea bună şi creştinismul, care la rândul lui şi-a trăit şi el traiul, este pe cale să fie domolit fără vărsare de sânge.

[1] Arhitectura religioasă este unul din rarele elemente atât din Evul Mediu, cât şi ale culturii creştine care se bucură de graţie în ochii lui.

rău nimănui. Într-un fel sau altul, toate acestea conduc la constatarea neputinței omului în fața legilor eterne ale naturii. Nu este rău dacă ajungem să recunoaștem că salvarea omului se bazează în întregime pe un efort de a înțelege Providența și dacă nu crede că se poate ridica împotriva legii. Dacă omul se înclină modest în fața legilor, atunci este minunat.

Întrucât orice tulburare este rea, consider că cel mai bine ar fi ca puțin câte puțin, printr-o clarificare intelectuală, să stăpânim această instituție, s-o facem să nu dăuneze cuiva și să o aducem la o anumită blândețe! Ceea ce ar putea să subziste în ultimă instanță ar fi mănăstirile de femei! Interiorizarea este ceva absolut minunat pentru ființa omenească. Trebuie numai să extragem de aici otrava. Sub acest raport, s-a făcut mult pe parcursul ultimelor două secole. Trebuie să li se explice preoților că regatul lor nu este pe lumea aceasta. Este minunat cum s-a ridicat Frederic cel Mare împotriva pretenției Bisericii de a se amesteca în afacerile statului! Notele marginale scrise de el care s-au găsit pe cererile adresate lui de pastori sunt, parțial, judecăți înțelepte ale lui Solomon. Generalii noștri ar trebui să aibă și ei câte un exemplar[1]. Suntem umiliți când vedem cât de lent progresează omenirea. Dinastia Habsburgilor a dat, prin Iosif al II-lea, o

[1] Astfel, Bormann avea dreptate să presupună că Hitler îi viza pe generali, atunci când deplora nivelul scăzut al discuțiilor referitoare la religie (vezi însemnarea din 24 octombrie). Jurnalul lui Goebbels permite, de altfel, o coroborare, în 14 decembrie: în timpul unei ședințe a responsabililor armatei la Cartierul General al lui Hitler, se vorbește mult despre creștinism și mai ales despre predica lui von Galen (vezi însemnarea din 25 octombrie), din care Aliații au făcut un manifest distribuit pe calea aerului în Germania. Goebbels rezumă în felul următor cuvintele lui Hitler: „Führerul regretă foarte mult că mai există încă, mai

palidă replică a lui Frederic. Când o dinastie produce într-un secol o figură precum Frederic al II-lea este justificată în fața istoriei.

În timpul războiului mondial am putut constata că singurul stat cu adevărat religios era Germania și că tocmai acest stat a pierdut. Și în zilele noastre există o ipocrizie înfricoșătoare când un francmason prin excelență precum Roosevelt vorbește despre creștinism. Ar trebui să se lovească de scuturile ridicate ale tuturor Bisericilor, deoarece acționează contrar concepțiilor lor. Cotitura spre decadența Bisericilor s-a făcut[1]. Va mai dura încă vreo câteva secole, apoi evoluția va realiza ceea ce nu va fi realizat revoluția. Orice savant care face o descoperire ia o

---

ales în armata terestră, un mare număr de generali care cred că nu pot să condamne demersul episcopului von Galen".

[1] Hitler consideră francmasoneria drept o întreprindere evreiască, dar cu mențiunea că evreii trag sforile și adepții pot să fie arieni abuzați, așadar recuperabili. Aceasta este ceea ce îi permite să-l asocieze fără ezitare la acțiunea sa timp de câțiva ani pe „marele viking blond" Hjalmar Schacht, specialist în finanțe și mason prin tradiție familială. Vezi Hjalmar Schacht, *76 Jahre meines Leben*, Bad Wörishofen, 1953. Hitler nu are astfel de indulgențe pentru Roosevelt, „mason prin excelență", adică susținător docil al evreilor. Nu-i este recunoscător nici măcar pentru acțiunea sa ocultă împotriva religiei (pe care o menajează de formă – libertatea religioasă face parte din cele „patru libertăți", în baza cărora americanii justifică intervenția crescândă în război, chiar de la începutul acestuia), atunci când „acționează invers" (pentru că ajută bolșevismul). Este interesant de semnalat că epigonii de după război ai nazismului, mai ales cei numiți „negaționiști", nu sunt de acord cu Hitler în acest domeniu. Astfel, francezul Paul Rassinier care, recunoscând că nu are nicio dovadă și că emite doar o ipoteză, insinuează foarte tare că Schacht era – datorită legăturilor sale masonice – „calul troian" al lui Roosevelt în Germania (vezi Paul Rassinier, *Les responsables de la Seconde Guerre Mondiale*, Nouvelles Editions Latines, Paris, 1961, p. 170).

piatră de la temelia lor. Ne doare adesea să trăim într-o lume unde încă nu suntem conștienți de felul în care va fi lumea viitoare. Pot totuși să le spun un lucru mâncătorilor de carne: acea lume va fi vegetariană[1]!

12 noiembrie, la amiază

Destrămarea definitivă[2] a mitului existenței unui paradis al muncitorilor în est ușurează foarte mult sarcina partidului nostru! Acesta a fost destinul tuturor statelor civilizate: să suporte asaltul Asiei în momentul în care forța lor vitală a slăbit.

Aceasta li s-a întâmplat mai întâi grecilor în fața perșilor, apoi au fost expedițiile cartaginezilor împotriva Romei, hunii și lupta din câmpiile Cataloniei, războaiele turce[3] începând cu Bătălia de la Poitiers, în sfârșit, năvălirea mongolilor, de care Europa a fost cruțată fără să se știe de ce – trebuie să fi fost

---

[1] Așadar, nu pretinde nici el că ar cunoaște viitorul... decât sub acest aspect. Poate că nu trebuie să ne grăbim să râdem. Vegetarianismul este probabil la fel de important ca antisemitismul, ambele trimit la faptul că omul este un animal și că teoria, aparținând evreilor, care face din om stăpânul naturii este sursa tuturor relelor. Deja o săptămână mai devreme (însemnarea din 5 noiembrie) asocia consumul de carne și hrana gătită în aceeași condamnare a practicilor care scurtează viața omenească.

[2] Desigur, soldații germani și ofițerii lor au mii de ocazii să constate mizeria în care trăiau populația sovietică, dar propaganda propriului regim îi lăsase să înțeleagă că exista și o incapacitate a Partidului Comunist al Uniunii Sovietice (PCUS) de a face război mobilizând națiunea, dar în această privință dezmințirea zilnică este în detrimentul nazismului.

[3] Turci și arabi adunați laolaltă într-un singur pericol musulman, botezat turc chiar de la început; iată o fantezie uimitoare la un pasionat al istoriei. Trebuie să credem că nevoia de a inventa un veșnic pericol asiatic, identic cu el însuși sub diverse etichete, învinge în fața preocupării pentru precizie.

ceva în tabăra lor care nu era în ordine[1]! Şi astăzi, cel mai rău dintre toate atacurile: mobilizarea Asiei de către bolşevism[2].

Capacitatea de luptă diferă în mod vizibil de capacitatea de civilizaţie. Din punct de vedere pur militar, armatele lui Genghis-han erau la fel de fabuloase ca şi bolşevismul de astăzi, în care trebuie să calculăm ceea ce datorează Occidentului.

Limita Europei este cea a spiritului nordic germanic. Epoca bolşevismului în Rusia europeană nu a fost nimic altceva decât o pregătire de douăzeci de ani pentru dominaţia germană. Prusia Orientală, în ochii lui Frederic cel Mare, părea asemănătoare cu acest Est. Nu i-a lăsat deloc să penetreze pe evrei, politica sa evreiască era exemplară[3].

Vom da indigenilor tot ce le trebuie: hrană din belşug şi alcool. Dacă nu muncesc, vor merge într-un lagăr unde nu le vor primi[4].

---

[1] Hitler este lipsit de precizie aici în amintirile sale de lectură, dar nu şi de intuiţie: retragerea mongolilor din Europa s-a datorat unui război de succesiune în rândurile lor, după moartea hanului Möngke, nepotul lui Genghis-han (1209–1259).

[2] Înainte de secolul al XX-lea, era destul de logic ca Europa să fie vizitată de duşmani veniţi din răsărit pe cale terestră, mai degrabă decât din vest, pe ocean. Cu ajutorul progresului navigaţiei, apariţia unei puteri maritime este tocmai pe cale de a echilibra lucrurile. Cât despre „rasele" aşa-zis ameninţătoare, acestea sunt dintre cele mai diverse şi comportă cel puţin un popor „arian", persanii.

[3] Referire la „Carta evreiască" din 1750, care favorizează o excludere socio-economică a evreilor (inclusiv a celor care au devenit supuşii lui Frederic ca urmare a cuceririlor acestuia). Hitler camuflează aşadar adevărul istoric: nu se punea problema să-i lase „să penetreze" pe evrei, deoarece erau deja prezenţi acolo de mult timp.

[4] Lagărele de concentrare sunt punitive, mai ales prin subnutriţie: acest adevăr se întrezăreşte şi la fel şi întreaga responsabilitate directă a lui Hitler.

De la portocale la bumbac, vom putea cultiva tot aici. Această țară este greu de cucerit. Nu are șosele. Ar fi fost vai de noi dacă vehiculele lor ar fi ajuns pe șoselele noastre!

Altădată în privința muncii industriale exista un singur punct de vedere: funcționarea mașinii. Astăzi la aceasta se adaugă conceperea mașinii. Trebuie să găsim o sinteză între cele două. Trebuie să fabricăm în serie mare în așa fel încât amortizarea să se facă în trei ani. Producția trebuie să fie pe măsură[1].

12 noiembrie, seara
(Invitați: Blaschke, Richter)

După războiul mondial am comis o eroare capitală. În loc să rămânem în autarhie, am intrat din nou în circuitul economic mondial. Dacă am fi vărsat la vremea respectivă pe piața internă 16 milioane de muncitori neproductivi, nu ar fi existat niciodată șomaj. Secretul Planului meu pe patru ani: i-am înrolat pe oameni într-o economie autarhică! Nu cu industria de război am rezolvat problema. Ani de zile n-am putut să fac aproape nimic în acest domeniu. Chiar de la început, Vögler[2] mi-a prezentat un proiect de benzină sintetică. Nu a fost acceptat de Ministerul Economiei. Importam

[1] Hitler se exprimă aici ca un pasionat al tehnicii. Atenția lui este atrasă de evoluția rapidă a mașinilor-unelte. De aici trage concluzia că trebuie să se prevadă amortizarea și producția respectivă pe o durată scurtă și uniformă. Aceasta îl îndepărtează de liberalism și de „distrugerea creatoare" a ceea ce este perimat (vezi Joseph Schumpeter, *Capitalism, Socialism and Democracy*, Harper, New York, 1942) în favoarea unei organizări sau, cel puțin, a unei supervizări a investițiilor și a producției de către stat (numit aici „noi"). Aceste considerații emise în timpul dejunului sunt dezvoltate apoi în timpul cinei, în cadrul unui nou elogiu la adresa autarhiei.

[2] Albert Vögler (1877–1945), unul dintre principalii industriași germani, fabricant de oțel și de muniție.

benzina cu 9 pfenigi: ce rost ar fi avut s-o producem în țară cu 18? Le-am replicat: suntem obligați să le vărsăm șomerilor pentru aceasta miliarde, pe care le recuperăm dacă îi repunem la muncă. Atunci s-a replicat că procedeele nu erau puse la punct. Dar industriașii noștri sunt ultimii care să se lanseze într-un proces, așteaptă să stăpânească perfect tehnicile! Mai târziu mi-am făcut cele mai vii reproșuri că nu i-am dat pe toți afară. M-am despărțit de Feder[1], pentru că nu aflase de acest proiect. Apoi a venit rândul lui Keppler[2], care a fost păcălit de șarlatanul de la Düsseldorf[3]. Și am pierdut astfel nouă luni. Toți oamenii instruiți declaraseră că va ieși ceva de acolo. Era vremea când veneau la mine tot felul de escroci. Le-am explicat făcătorilor de aur că aurul nu mă interesează absolut deloc, indiferent că este natural sau sintetic.

---

[1] Gottfried Feder (1883–1941) era economist amator, adept al unei distincții riguroase între capitalul de producție și capitalul financiar, care îl fascinase enorm pe Hitler la început, oferindu-i mai ales argumente împotriva evreilor. Dizgrațiat puțin câte puțin în anii de dinaintea și de după preluarea puterii, părăsise orice funcții guvernamentale sau politice în 1935 și Hitler nu pare foarte marcat de moartea lui, survenită în urmă cu două luni.

[2] Wilhelm Keppler (1882–1960), om de afaceri, membru al partidului nazist începând din anul 1927 și al SS din 1932, membru al conducerii economice a partidului din 1931, a primit în iulie 1933 titlul de „comisar al Reichului pentru economie", în cadrul Cancelariei Reichului.

[3] Este vorba de Heinrich Kurschildgen, care susținea că face benzină din apă și nisip. Acesta fusese deja condamnat în timpul Republicii de la Weimar la o pedeapsă cu închisoare și își refăcuse în scurt timp sănătatea în timpul celui de-al Treilea Reich, trezind mai ales interesul lui Himmler (ceea ce Hitler trece aici sub tăcere), înainte de un nou proces și o nouă condamnare, în 1936. Tupeul lui a mers până acolo că a încercat (zadarnic) să fie reabilitat de justiția Republicii Federale Germania. Vezi Manfred Franke, „Der Alchemist der Nazis", *Spiegel online*, 18 iunie 2910, www.spiegel.de/einestages/der-alchemist-der-nazis-a-946449.html.

Și, în sfârșit, am început să facem uzine. Cât de fericit aș fi fost în 1933 să fiu obligat să angajez doar muncitori! Mi-am spart capul zi și noapte, unde putem interveni în economie ca s-o facem să demareze din nou. Când mi se spunea că se înființează o întreprindere, o scuteam de impozite. Căci acestea se încasează oricum.

Cei din afara Germaniei încă nu au înțeles toate acestea. În această privință putem fi liniștiți. Vor avea parte de crize după război! În acest timp noi vom construi un stat foarte solid, la adăpost de crize, fără să ne bazăm nici măcar pe un gram de aur. Cel care va depăși limita fixată pentru prețuri va merge în lagăr: iată stabilitatea monedei[1]. Nu este nimic altceva de făcut. Egoistului nu-i pasă de interesul general și o șterge în străinătate cu valorile-aur pe care le-a câștigat. Nu se poate asigura stabilitatea mizându-se pe bunul-simț al oamenilor.

Olandezii trăiesc din coloniile lor; elvețienii se dedică tranzacțiilor lor frauduloase, sunt nebuni și își transferă banii în America, n-o să-i mai vadă. Conversațiile recente cu danezii au avut un răsunet considerabil. S-a creat imediat acolo o societate ca să ne asociem în Est[2]. Vom asigura astfel existența Europei. Într-o zi, un mare industriaș belgian

[1] Hitler reia această idee (vezi însemnarea din 15 octombrie), ca și când i-ar fi presimțit simplismul și ar fi vrut să se auto-convingă de eficacitatea sa. Pe de altă parte, raționamentul își are logica sa: întrucât înțelege să țină în frâu costurile de producție prin jefuirea resurselor, muncă forțată sau plătită sub valoarea ei, amortizare rapidă, standardizare etc., orice comerciant care mărește prețurile este un hoț și trebuie tratat ca atare.

[2] Diplomatul danez mandatat pentru aceste negocieri era Otto Carl Mohr (1883–1970), aflat la post la Berlin din septembrie 1941 (vezi Werner Jochmann, *Monologe...*, p. 426).

a venit să mă vadă şi mi-a spus că nu mai vede nicio problemă; dacă ar fi rezonabil, ar închide prăvălia. Era prins într-o dilemă: trebuia să menţină întreprinderea pe care i-o lăsase tatăl lui, dar ar trebui să-şi facă reproşuri dacă ar persevera. Belgia, Olanda, Norvegia nu vor mai fi nevoite să aibă dezmoşteniţi!

Anglia începe să-şi dea seama de realitate. Dacă mărim producţia agricolă ucraineană, fie şi numai cu 50%, tot va fi cu aproximativ 30% inferioară faţă de media germană. Vom acoperi cu aceasta toate nevoile pentru 25–30 de milioane de oameni prin subvenţii. Acelaşi lucru este valabil pentru ţările baltice. Din punct de vedere agricol, sunt excedentare, la fel ca şi Bielorusia. Am fi ridicoli să nu facem ordine pe acest continent!

Trebuie să ajungem la o economie raţională casnică. Vrem să eliberăm de motor cea mai mare parte a economiei. Împreună cu problema cărnii şi a furajelor, aceasta rezolvă şi chestiunea grăsimilor şi a pielii. Avem în Europa un număr mare de popoare foarte civilizate. Acestea execută în prezent munci de tăietori de piatră, când sunt capabili de cu totul alte sarcini. Pe lângă aceştia avem masele de oameni proşti din est. Ne vor lua aceste locuri de muncă. În felul acesta, indigenii din est vor fi mai bine hrăniţi şi vor primi ceva în schimbul muncii lor: cratiţe[1] şi ce mai au nevoie.

Cu nămolul de pe coastele noastre septentrionale avem cel mai bun îngrăşământ cu putinţă; dar nimeni nu poate să plătească transportul: cine se va urca pe nămol? Acum

[1] Repetare semnificativă (vezi însemnarea din 25 septembrie): cratiţa devine produsul livrat prin excelenţă indigenilor, la fel ca „sticlăriile" în alte discursuri colonialiste, care pot fi chiar cele ale lui Hitler. Vezi însemnarea din 17 septembrie.

am 150 000 de condamnați la muncă silnică. Himmler va fi într-o zi cel mai mare antreprenor al nostru[1].

Odată cu reorganizarea economică, centrul politic al Europei se deplasează: Anglia devine o Olandă mai mare[2]. Continentul se trezește la viață. Tot ce avem de făcut în anii următori este să suprimăm catedrele universitare de economie!

16 noiembrie, la amiază

(Invitați: Himmler, Blaschke, Richter)

La noi prin unitatea statului se înțelege ca totul să fie reglementat de un centru unic. În ultimă instanță, un mărunt funcționar de la Berlin are mai multă importanță decât primarul din Essen. În India, englezii fac invers. 145 000 de oameni guvernează 350 de milioane. Noi am avea nevoie acolo de câteva milioane de funcționari! Francezii nu au niciun fel de autonomie administrativă și pentru noi este cel mai prost exemplu, dar este statul ideal pentru juriști și avocați!

Un aparat care mobilizează forțele acolo unde sunt va putea să înăbușe crizele care paralizează un stat de juriști. Este nevoie de o reformă administrativă profundă. Prima condiție este să-i scoatem pe juriști din ministere pentru a-i plasa în poziții în care să ne fie de folos!

Și din punct de vedere financiar este un nonsens să vrei să rezolvi problemele unui *Gau* pornind de la un centru. Soluția

---

[1] Aceasta înseamnă că sarcinile penibile și repetitive de care arienii vor fi eliberați vor trebui asigurate de hoardele de sclavi smulse din est, sub supravegherea SS. Extinderea rolului economic al oamenilor lui Himmler este aici la început, la fel ca și asocierea marelui patronat la exploatarea mâinii de lucru concentraționare.

[2] Nu mai are ce face pe continent și va trebui să se concentreze pe gestionarea coloniilor sale, la fel ca și Olanda care, din secolului al XVII-lea, s-a retras din competiția între puterile europene, pentru a se consacra exploatării în special a Indiilor Olandeze.

este să dețin controlul asupra utilizării bugetelor alocate de centru. Dacă un funcționar trebuie să devină șef de serviciu în Dunărea-de-Sus, nu Ministerul de Interne de la Berlin trebuie să decidă aceasta de comun acord cu cel de Finanțe! Același lucru pentru culisele pe care dorește să le amenajeze teatrul din Weimar. A proceda altfel înseamnă a ucide entuziasmul asumării responsabilității și a favoriza mentalitatea de satrap. Corpul nostru de funcționari nu cunoaște decât instrucțiunile de execuție. Acesta este corpul de funcționari ideal după părerea Berlinului.

Dacă examinăm la rece întregul aparat administrativ, putem să economisim două treimi din acesta! Juristul poate numai să sfătuiască, în niciun caz să conducă. Cum ar putea un om care se sprijină toată viața numai pe texte, să aibă o idee despre provocările vieții? Nu știe absolut nimic!

Fac tot ce pot ca să-i ponegresc cât mai mult pe juriști, pentru ca să fie cât mai puțini studenți care să aleagă această profesie. Trebuie să compromitem această carieră până acolo încât să nu fie îmbrățișată decât de cei care nu vor să cunoască nimic altceva decât paragrafe. Ce nevoie avem de scrupule juridice, când un lucru este necesar din punct de vedere politic pentru popor? Poporul nu trăiește datorită juriștilor, ci în pofida lor[1]. Desigur, eu nu sunt primul care vede în ei un mediu de cultură pentru bacterii! Frederic cel Mare nu gândea altfel.

[1] Dacă nazismul poate să-și permită, în opoziție cu stalinismul, un înalt grad de descentralizare, aceasta se datorează educației naziste ca atare, care este impregnată într-o elită, alcătuită în special din SS. În același timp, se asigură ca aceasta să ocupe posturile-cheie, să aplice ideologia adecvată și să pună în aplicare fără întârziere toate directivele șefului, cu priceperea necesară pentru a ține seama de condițiile locale.

16 noiembrie, seara

(Invitați: Rosenberg, Himmler)

Sunt obligat să mă revolt încă o dată și mereu împotriva verdictelor judiciare! Toți vinovații de atentate la moravuri sunt în mod regulat condamnați de mai multe ori, până când ajung să ucidă! De ce astfel de oameni nu sunt eliminați de la bun început? Când un jurist spune că autorul actului nu este probabil normal este încă și mai rău. Să i se întâmple ceea ce i se întâmplă celui normal! Societatea trebuie să fie protejată împotriva unor astfel de elemente! Toate animalele care trăiesc în societate își au renegații lor. Renegații sunt respinși.

Cel care era înainte judecătorul poporului a devenit treptat un judecător profesionist. Regalitatea și justiția erau una. Și teoretic este tot așa: judecătorul cel mai înalt este șeful statului.

Legea trebuie să țină seama în plan individual și psihologic de nevoile timpului și ale persoanei! Strămoșii noștri erau extrem de toleranți când cineva fura ca să mănânce. Dacă putea dovedi că nu avea nimic de mâncare și nu furase decât strictul necesar pentru a supraviețui, omul era achitat. Se făcea deosebire între actele care aduceau atingere vieții grupului și celelalte. După dreptul actual, se poate întâmpla să fii pedepsit mai mult pentru că ai ucis un iepure decât un copil.

Eu semnez toate legile, dar cu puțin timp în urmă, nu aveam puterea să refuz o moștenire printr-o declarație orală sau scrisă. Trebuie să se recurgă la un notar pentru a atesta că asta și asta este voința mea. Simpla mea semnătură nu era suficientă! Și aici am decis un compromis: în locul notarului, va spune Lammers[1] că asta și asta este voința mea!

---

[1] Hans Lammers (1879–1962), nazist din 1932, secretar de stat la Cancelaria Reichului din momentul preluării puterii.

Cea mai mare nebunie s-a petrecut la începutul războiului. Înainte să izbucnească războiul, făcusem un testament cu mâna mea și îl dădusem lui Lammers. O lună mai târziu, mi se supune atenției următorul caz: la Hamburg, un băcan de acolo o făcuse pe o femeie moștenitoarea lui. Testamentul a fost contestat de o soră. Un prim tribunal a respins cererea surorii, curtea de apel a luat următoarea decizie: nu există motive să ne îndoim de voința testatorului, dar un testament trebuie să fie scris în întregime de mână, inclusiv numele locului și data; or, pe documentul respectiv numele era imprimat, așadar fără valoare. I-am spus lui Gürtner: „Am să arestez toată Curtea de Apel!". În felul acesta, nici propriul meu testament nu ar mai fi fost valabil. Dacă aceasta i se întâmplă unuia dintre noi, eu pot să mă apăr, dar un om simplu este acolo ca în fața unui zid! Nu poate decât să-și spună că nu există dreptate.

Un astfel de Drept este o diformitate intelectuală! În propriile mele procese am trăit lucruri de ți se face părul măciucă în cap! Toată profesia de avocat este murdară. Minte în fața tribunalului! Ticăloșia ei reiese din faptul că și-a schimbat numele. Numai două au mai făcut-o: profesorii vor să fie numiți formatori ai poporului. „Gardienii Dreptului" pot să rămână liniștiți avocați, cu obligația ca profesiunea să fie asanată de stat. Avocatul trebuie să devină în mod oficial un apărător public, ca să fie constrâns să spună adevărul. Avem nevoie de un nou corp de judecători: puțini, dar cu o înaltă răspundere personală!

Astăzi: pe de o parte, avem sentințe nejustificat de severe, când sunt urmărite de opinia publică; pe de altă parte, o indulgență deplasată. În fața unui trădător al națiunii, puțin îmi pasă de obiectul trădării, puțin îmi pasă dacă a reușit sau dacă a acționat pentru bani. Singura întrebare pentru mine

este: a acționat pentru sau împotriva Germaniei[1]? În ceea ce privește anumite delicte bestiale este la fel. Iei un delincvent, îl închizi, îi dai drumul, îl supraveghezi, îl iei din nou, ce înseamnă asta? Zău așa, juriștii răsfață lepădăturile într-un mod care seamănă cu afecțiunea pe care o are vânătorul față de vânat în perioada interzisă[2].

Când mă gândesc la comportamentul celor care comit infracțiuni la adăpostul camuflajului: judecătorul se foiește până găsește o circumstanță atenuantă. Un porc ca acesta nu se schimbă niciodată! Sunt indulgent față de compatrioții mei decenți. Nu mă simt legat decât printr-o datorie: să-i protejez pe cetățenii decenți de lepădături. Această lume a reveriilor juridice este pentru noi un ținut interzis!

Un tribunal mă solicită să grațiez un tip care a aruncat în Wannsee o tânără pe care o lăsase însărcinată, argumentând că făcuse aceasta de frică să nu aibă un copil ilegitim! Am constatat cu această ocazie că fusese un motiv de grațiere admis întotdeauna aici, în sute de cazuri! Dar este un act cât se poate de

---

[1] Așadar, Germania putea fi trădată pentru binele ei. Aceasta nu pare să se refere decât la agenții dubli care dezvăluie dușmanului secrete fără importanță, pentru a putea fi cruzi atunci când îi dezinformează - și pot să-și atragă astfel criticile funcționarilor propriei țări, care nu au fost puși la curent cu jocul lor. La fel, se poate lua legătura cu dușmanul fără a trăda pentru a-i povesti ceea ce führerul are chef să-l facă să creadă, prefăcându-se un opozant plictisit al nazismului. Hitler ridică aici un colț al vălului de pe această artă în care, la acest început de război (și de la venirea la putere a regimului nazist), germanii sunt maeștri și englezii s-au dovedit deja ucenici buni?

[2] În exemplul precedent (crimele de trădare), lipsa de umanism este deosebit de evidentă și grosieră. În cazul „delictelor bestiale", pe un fond identic (afirmarea necesității unei extinderi a pedepsei cu moartea), Hitler dă o mostră a capacității sale de umor, asociind în aceeași batjocură două categorii pe care le disprețuiește, juriștii și vânătorii.

bestial! I-am spus lui Gürtner: pe ăştia eu nu-i graţiez pe niciunul, nici nu merită să-mi mai vorbeşti despre asta!

Cu justiţia noastră actuală am fi mers deja în pierdere, dacă nu aş fi instalat un corectiv, prin autoapărarea statului. Ofiţerul şi judecătorul sunt purtătorii viziunii despre lume şi, pornind de aici, ai puterii. Condiţia suveranităţii judecătorului este totuşi ca magistratura să fie atât de omogenă din punct de vedere rasial, încât pentru a pronunţa dreptul o instruire-cadru să fie suficientă.

Fratele lui Franco devine ministru al Afacerilor Externe; nu este probabil ca într-o familie să existe într-adevăr astfel de talente[1]; în felul acesta se delapidează metodic un mare capital adunat cu mult sânge!

19 noiembrie

Bo/Fu[2]

Führerul vorbeşte destul de mult în această seară despre perioada de luptă a mişcării, când a constatat cu severitate că nu aveam sprijinul burgheziei, dar câştigasem cu adevărat, prin

[1] Ramón Serrano Súñer (1901–2003) nu este decât cumnat cu Franco; întrucât se căsătoriseră cu două surori, nu au evident nicio picătură de „sânge" comun. Prin această aproximare Hitler îşi arată şi limitele informaţiilor, şi capacitatea de a se ambala pornind de la o premisă îndoielnică.

[2] Această indicaţie sobră, aidoma cu cea de a doua zi, introduce două notaţii ale lui Bormann. Explicaţia cea mai probabilă a unei asemenea rupturi în notaţii este o indisponibilitate a lui Heim în aceste două zile. Bormann a considerat atunci că anumite reflecţii nu trebuiau să se piardă în întregime şi le-a rezumat. Pare exclus ca „*Fu*" să fie abrevierea pentru „*Führer*", pe de o parte din cauza absenţei umlautului, pe de altă parte pentru că, dacă marea majoritate a celorlalte note comportă, în acelaşi loc, menţiunea *H/Fu*, *H* desemnându-l probabil pe Heim, unele au *H/Si* sau *H/Wa*: *Fu*, *Si* şi *Wa* ar putea fi numele prescurtate ale unui secretar sau secretare.

metode corespunzătoare, numai germani fanatici, care puneau interesul general înaintea interesului particular.

În timp ce partidele burgheze împingeau prostia până la a gândi că omul cel mai inteligent cedează, führerul a rămas fidel scopului său de a se impune cu orice preț și prin toate mijloacele.

Principiile care în această perioadă de luptă s-au dovedit fundamental juste își găsesc astăzi aplicarea în lupta noastră mondială: această luptă o vom câștiga, de asemenea, deoarece luptăm fanatic și credem în victoria noastră.

Dacă astăzi câțiva burghezi plâng deoarece evreii trebuie să părăsească Germania, îi recunoaștem ușor pe acești mic-burghezi. Ar trebui să fie întrebați dacă au vărsat cândva tot atâtea lacrimi când sute de mii de germani, an după an, trebuiau să părăsească Germania! Acești germani nu aveau nicio rudă pe lume și nu puteau să se bizuie decât pe ei înșiși, în timp ce evreii au rude peste tot în lumea întreagă. Așadar, mila față de ei este cu totul deplasată[1].

De altfel, subliniază führerul, nu am creat noi natura și legile ei și nici nu suntem în măsură să schimbăm aceste legi naturale. Providența a dat ființelor vii o fecunditate nelimitată, dar nu și, mură în gură, hrana corespunzătoare. Este un lucru bun, căci lupta pentru această hrană dă naștere selecției celor mai buni.

---

[1] Dacă este să credem acest pasaj, evreii care sunt alungați din Germania au opțiunea de a se duce să-și caute prietenii sau rudele în orice țară, când sunt îmbarcați „către răsărit" și spre o soartă pe care o putem presupune dură, dacă nu fatală. Dacă admitem că ordinul pentru Soluția Finală a fost dat puțin mai înainte (de exemplu, în 9 noiembrie), acesta poate fi actul de naștere al negaționismului: din acest moment și până în zilele noastre, prin acest gen de argumente și pe acest ton detașat se neagă orice proces criminal general împotriva evreilor căzuți în mâinile naziștilor.

Partidul, subliniază führerul, trebuie să fie puternic şi să rămână la fel ca în timpul luptei, pentru ca führerul să poată avea convingerea că membrii partidului stau în spatele lui în orice moment, chiar dacă unii compatrioţi, în faţa unei dificultăţi mai mari, încep să se îndoiască de convingerile lor. Partidul nu trebuie să se împovăreze cu balast, nici cu imitatori şi trebuie să se despartă de cei pe care ar fi putut să-i accepte. Nu contează dacă toţi burghezii susţin guvernul, subliniază führerul, din moment ce partidul rămâne mereu temelia de granit pe care se sprijină acesta[1].

20 noiembrie
Bo/Fu
Declaraţiile führerului

1. Dacă învăţătura creştină despre Dumnezeu ar fi exactă, atunci furnicile ar trebui să şi-l reprezinte pe Dumnezeu ca pe o furnică şi toate celelalte animale, la fel, ar trebui să-l vadă pe Dumnezeu după chipul lor, adică Providenţa şi legile naturii!

2. Chiar şi la bolşevici, noţiunea de proprietate are un sens: pantalonii, rochia, cămaşa, batista sunt – în măsura în care le ai – bunuri private!

---

[1] Încă o reflecţie inspirată de eventualitatea unei întoarceri a situaţiei militare în defavoarea Reichului. Hitler anticipează momente dificile şi un antidot pentru acestea: reînvierea spiritului din „anii de luptă" pentru cucerirea puterii. Afirmă că este gata să ducă şi această luptă, cu singura condiţie ca partidul să fie păstrat, atât în ce priveşte orientarea sa, cât şi mijloacele sale de acţiune. Regăsim aici ideea – recurentă pe toată durata regimului naţional-socialist – că este important să se supravegheze burghezia şi să fie împiedicată să pună la cale o schimbare de echipă, mai puţin prin represiune şi mai degrabă prin ascendentul partidului asupra restului populaţiei. Se înţelege că aceste directive, care se referă la selecţia cadrelor, sunt date fără martori (cu excepţia unui secretar sau a unei secretare de maximă încredere) numai lui Bormann. Prezenţa lor în acest text confirmă faptul că Reichsleiterul acumula directive pentru a se ghida în acţiunea sa de şef al partidului, cel puţin în practică, dacă nu oficial.

3. Noi, germanii, avem simțul datoriei, care lipsește altor popoare! Nicio altă națiune nu posedă un simț al datoriei ca al nostru și conștiința noastră morală, aceste admirabile surse ale forței. Conștiința faptului că fiecare îndeplinire a datoriei servește la conservarea speciei ajută la luarea celor mai dificile decizii.

4. Mai presus de orice, nu trebuie să uităm un lucru: ce consecințe ar fi existat dacă Italia, în loc să devină fascistă, ar fi fost bolșevizată! Trebuie așadar să-i mulțumim ducelui pentru că a îndepărtat acest pericol din Europa. Mussolini este un om la înălțimea secolului, o apariție istorică.

5. Ce n-a făcut Mussolini în Italia! Chiar și din Rodos, căzut în indolență, a făcut o insulă fertilă[1].

30 noiembrie, seara

(Invitați: Himmler, Dietl)

Coburg[2]: era prima dată când eram invitați. Am acceptat imediat: nu ne puteam permite să ratăm o asemenea ocazie!

---

[1] Punctele 4 și 5 atestă o grijă de a para reproșul că mizase pe Italia, în momentul respectiv învinsă sau, cel puțin, gata să-și piardă suflul pe toate fronturile. Șeful ei este într-adevăr un om mare, fără de care nazismul nu ar fi putut nici să existe și a stăvilit de unul singur invazia în Europa a comunismului pe cale de afirmare; trebuie să vedem în acest argument, puțin cam slab din punct de vedere militar, mai puțin expresia unui atașament sentimental, cât o reverență la adresa Providenței, care ar trebui să se arate în sfârșit binevoitoare față de un erou pe care l-a favorizat în așa măsură – raționamentul fiind valabil și pentru Hitler. Cât despre evocarea insulei Rodos, aceasta oferă un argument subsidiar, dar derizoriu: trei decenii de jug italian (1912–1943) nu au tulburat câtuși de puțin aspectul insulei și Hitler nu s-a dus niciodată să constate cu ochii lui ceea ce afirmă în urma unui raport amabil.

[2] Funcția principală a acestei relatări pare să fie s-o completeze pe cea deja lungă din episodul din *Lupta mea*. Este vorba de prima incursiune a partidului nazist dincolo de ținuturile Bavariei de Sud. Lui Hitler îi place să exalte momentele întemeierii și să le înfrumusețeze cum se

Am luat 800 de oameni cu mine. Mai trebuiau să vină și oamenii din Saxonia și Turingia. Trebuia să locuim în centre mari de cazare. Aveam 14 șoferi[1]. Primul șoc s-a produs deja la Nürnberg. Trenul nostru era împodobit, niște evrei din alt tren au considerat că este o rușine. Schreck[2] a sărit la membrii acelui grup și a început să-i lovească. La gara din Coburg, comitetul. Dietrich a șchiopătat până la mine și mi-a spus că ajunseseră la un acord cu sindicatele, conform căruia nu trebuia să fie drapele în cortegiu, nu trebuia să mergem în rânduri organizate și nici să se audă muzică. I-am declarat că nu avea mandat ca să ia un angajament în locul meu și că asta nu-mi convenea. Am pus imediat cortegiul să meargă înainte: drapele, muzică

---

cuvinte. Astfel, șterge cu buretele faptul că membrii partidului lui s-au furișat la o „zi germană" organizată în 14 și 15 octombrie 1922 de către Liga Ofensivă și Defensivă, altă organizație naționalistă (strecoară totuși o aluzie discretă la această situație, atunci când spune: „am fost invitați"; cititorul prost informat poate să presupună că această invitație emana de la vreun grup local). NSDAP își organizase propriile mitinguri și defilări, în afara programului oficial. Înțelegem că aceste contra-manifestații de stânga fuseseră palide în fața valului efemer de militanți. Naziștii au luat într-adevăr inițiativa de a-i ataca violent. Este inexact că dintr-o lovitură orașul fusese eliberat „de roșii", dar este adevărat că aceste evenimente au generat o creștere viguroasă a partidului nazist, care explică faptul că orașul Coburg a fost primul oraș german unde partidul a obținut majoritatea absolută la alegerile municipale în 1929. În timpul celui de-al Treilea Reich, s-a dezvoltat mitul „eliberării" din 1922, sub conducerea führerului în persoană (astfel, naziștii angajați în această acțiune au primit o medalie, la fel ca și cei care înfruntaseră gloanțele poliției în 9 noiembrie 1923) și această relatare ne lasă să credem că Hitler intenționa să-i acorde în viitor un loc și mai important. Vezi Joachim Albrecht, „Deutscher Tag, Coburg, 14./15. Oktober 1922", www.historisches-lexikon-bayerns.de/artikel/artikel_44472.

[1] În continuare se vede că este vorba de mecanici de locomotivă.

[2] Julius Schreck (1898–1936) figurează printre aderenții partidului nazist. Prim șef al SS (în 1925), el este șoferul lui Hitler între 1926 și 1932.

și în rânduri aliniate până la cazare! Când am ieșit, a izbucnit un strigăt din mii de piepturi: „Pfui, banditii!". O gloată! Iată cine promite! Imediat la vârf! Nu am fost conduși la cantonament, ci la Hofbräuhaus. În jurul nostru, o mulțime colosală care striga, urla, amenința.

Când am ajuns înăuntru, Dietrich zice: „Imposibil să ajungem la cantonament – poliția încuie ușa". Dumnezeule mare! Un polițist: „Nu aveți voie să ieșiți de aici". Eu: „Nu veți putea să ne împiedicați". El: „Nu pot să vă protejez". Eu: „Nu v-am cerut asta, așadar, faceți bine și deschideți ușa, nu am nevoie de voi! Ne vom proteja singuri". În cele din urmă a explicat că nu făcea decât să cedeze în fața forței. Și ușa a fost deschisă. Mi-am spus: Dumnezeule mare, dacă văd unul care se dovedește laș, îi smulg brasarda! Când ieșim, le tragem o chelfăneală așa de zdravănă că în zece minute drumul e liber. Până și trompetele s-au stricat. În scurt timp Roșiii, alergând în toate direcțiile, s-au făcut nevăzuți. Ne-am culcat pe paie. Sunt informat că într-un loc, la sud, niște oameni de-ai mei au fost atacați. Trimit imediat un grup care îmi aduce trei Roșii fără mutre de om. Un polițist îmi spune între timp: „Nici nu puteți să știți cum am suferit sub câinii aceștia! Dacă aș fi presimțit că o să-i aranjați așa de bine!". Îi răspund: „Vi-i trimit pe toți oamenii ăștia. Am băgat în luptă câteva sute".

A doua zi nu se vorbea decât de un singur lucru: se împărțeau manifeste, în fața invaziei banditilor bavarezi se organiza o mare manifestație la ora 13.00. Am sosit la fața locului. Cei 150 pe care i-am văzut venind au luat-o curând la fugă. Urcăm în cortegiu la citadelă și coborâm de acolo. Le-am spus oamenilor mei că, dacă vreunul se uită chiorâș[1] la noi, trebuie să-l zdrobim imediat! În

[1] A-i pedepsi pe oameni pentru o privire încruntată este o obsesie nazistă care pare inspirată la început de șef. Vezi însemnarea din 14 septembrie, când se relatează o experiență trăită de el în Belgia în timpul

timp ce coboram, oamenii ne făceau semne de la ferestre: burghezia își regăsise curajul. Seara, la Hofbräuhaus răsuna tema cântecului din Coburg: „Teutonul și-a pierdut spada". Tipic *völkisch*! Jürgen von Ramin[1] era acolo. Îi spun: „Este tipic pentru lumea voastră burgheză. Lași la început, apoi mândri de trecut!". Îmi spune: „Noi luptăm cu arme spirituale". Dietrich: „Mare scofală, armele voastre spirituale!". El: „Scuzați, eu sunt un descendent al lui Bismarck!". Eu: „Bismarck nu este răspunzător de asta!". Și ca să închei: nu mai voiau să ne transporte, prin decizia sindicatului. Le-am spus: „Mai întâi stați aici, după aceea am să pun să-i prindă pe toți cei pe care putem să-i adunăm. Am mecanici de locomotivă cu mine. Am să vă aduc pe voi și pe bonzii roșii adunați și dacă se întâmplă ceva mergem împreună pe lumea cealaltă". După aceea am pus să se adune grămada și o jumătate de oră mai târziu proletariatul decisese să ne lase să plecăm. Pe atunci trebuia să acționezi ca barbarii, erau vremuri noi.

La München s-a declanșat după aceea urmărirea penală, căci la Coburg se zicea că rănisem grav o mulțime de oameni utilizând chiar - se afirma cu fermitate - o mitralieră. S-a dovedit că luaseră un pupitru drept mitralieră. Urmărirea penală a fost oprită.

Oamenii pe care îi ciomăgisem au devenit cei mai solizi partizani ai mei de acolo. Când Falanga[2] își bagă adversarii la

---

Marelui Război. Și invers, sprijinul se exprimă cu plăcere prin privire, ca la congresul de la Nürnberg (vezi însemnarea din 24 ianuarie).

[1] Jürgen von Ramin (1884-1962) este un aristocrat care a făcut cauză comună cu nazismul într-un climat de neîncredere reciprocă. Vom semnala că termenul *völkisch*, care desemnează începând de la sfârșitul secolului al XIX-lea o nebuloasă naționalistă și paseistă considerată adesea ca anticamera nazismului, din gura lui Hitler nu este un compliment.

[2] Miliția franchistă, aflată sub autoritatea lui Serran Súñér.

închisoare, comite o mare greșeală[1]! Pe atunci partidul meu era compus din 90% oameni de stânga. Nu puteam folosi decât oameni care se bătuseră. Era mereu același lucru: oamenii care nu voiau să lovească, ci să facă proiecte pe care ți le murmurau după aceea la ureche, nu serveau la nimic. Aveam nevoie de oameni care să-și dea silința să facă ceea ce trebuia făcut.

Când mă gândesc la felul în care am început, ceea ce s-a făcut în patru ani este stupefiant! Aveam Münchenul, dar dețineam un singur ziar, în timp ce ceilalți, la un loc, aveau un tiraj de zece ori mai mare. Cu inima lui largă, Adolf Müller[2] tipărea tot. Personalul lui era alcătuit în majoritate din comuniști. Le spunea zilnic: „Dacă ceva nu vă convine, vineri vă plătesc în opinii, în loc de bani". Știa să se poarte cu oamenii. Era un *self-made man*. Într-un timp venea mereu să ne ceară bani. Ne spuneam: cine îi asigură beneficiile, dacă nu noi? Și Max Amann se războia cu el aproape în fiecare săptămână ca să-l facă să scadă tarifele. Cea mai bună mișcare a mea împotriva lui a fost formatul mare. Müller și-a spus că era cel mai șmecher, căci va trebui să rămânem la el în orice împrejurări, dat fiind faptul că era singurul care poseda o mașină capabilă să tipărească în acest format. Puteam să-i obiectez: din moment ce avem această mașină, dumneata ești obligat să rămâi la noi, căci nimeni altcineva nu are acest format. Cu aceasta nu putea să tipărească decât *VB*!

---

[1] Hotărât lucru, Hitler nu pierde nicio ocazie să denigreze Spania (se leagă de asemenea, din ce în ce mai mult și de Italia, cruțându-l pe șeful acesteia; dar Franco este o țintă privilegiată, inclusiv în acest caz: ar trebui să ordone Falangei să dea dovadă de mai mult discernământ în acțiunea sa represivă).

[2] Adolf Müller (1884–1945) a tipărit ziarele partidului, precum și volumul *Lupta mea*, fără a fi nazist. Aderă la partid la insistențele lui Hitler, în mai 1934; arestat de americani în 1945, s-a spânzurat în închisoare câteva zile mai târziu.

A trebuit să cedeze în fața faptelor: el este cel care a devenit sclavul mașinii sale. Suntem singurul ziar care nu a cunoscut o scădere de tiraj. Dacă am fi avut propria tipografie, clienții noștri care erau membri ai partidului ar fi trebuit împinși de la spate ca să-și plătească facturile, invocând solidaritatea. În felul lui, Müller era un tip de treabă. Avea grijă de muncitorii lui și le respecta riguros interesele, chiar dacă la un moment dat nu era unitate sindicală. Venea din popor și împărtășea sentimente sănătoase: trăiește și lasă și pe altul să trăiască! Atunci au fost puse bazele Reichului actual. Când mă gândesc prin câte încercări am trecut! Ziare confiscate, discursuri interzise, mitinguri împrăștiate! Era epoca celei mai frumoase lupte, privind retrospectiv. Sfârșitul vieții mele frumoase a fost intrarea la Cancelarie. Până atunci, nouă oameni din zece pe care îi frecventam aparțineau poporului. După aceea, nouă din zece - păturii superioare. Toată existența mea a fost tulburată. Se mai vede și astăzi aceasta la adunările populare.

Întors spre Dietl[1]: Toate acestea ți le datorez dumitale, căci mi-ai păstrat, cu ajutorul companiei dumitale, posibilitatea de a

[1] Eduard Dietl (1890–1944) unul dintre rarii ofițeri de carieră printre naziștii care au aderat la mișcare încă de la început, a devenit general în timpul celui de-al Treilea Reich. În timpul războiului, a fost însărcinat cu misiuni delicate în Norvegia, mai exact în timpul campaniei care a marcat în aprilie 1940 începutul înfruntării armate dintre Germania și marile puteri (Anglia și Franța): divizia lui urma să cucerească Narvikul, punctul cel mai îndepărtat și mai vulnerabil la loviturile dușmanului de pe teritoriul norvegian. Este fără îndoială semnificativ faptul că este un om al *începuturilor* mișcării naziste care fusese ales pentru acest adevărat început al războiului și că Hitler, convocându-l la cartierul său general pentru a discuta despre campania în curs de desfășurare împotriva URSS, este încântat să evoce în fața lui „timpul luptei", mergând până acolo încât îi acordă acestui șef al SA care proteja ședințele publice titlul de „mamoș al celui de-la Treilea Reich", cu un zâmbet, fără îndoială, dar glumind numai pe jumătate. De notat totuși că Dietl fusese mobilizat pentru alt

mă exprima. În realitate, ești mamoșul celui de-al Treilea Reich! Înțeleg că burghezii s-au potolit: ce, asta este ceea ce va guverna în viitor? Comparativ cu noi, la socialiști erau oameni calificați. Burghezii erau firește foarte șocați de noul curs. Dar eu știam: ne este util numai cel care este gata să urce pe baricade.

Către Hewel: în 1923 aveați deja uniforme splendide – dar 1920, 1922! Fără uniforme, oamenii mei ar fi defilat în haine mai mult sau mai puțin elegante. Astăzi nu mai putem înțelege asta. Dar tocmai pentru că eu știu, pot să-mi spun: a fost un mare miracol! În Franța nu suntem imitați. Apariția unei personalități ca Mussolini la ei nu se produce.

Noaptea de 1/2 decembrie

Walter Hewel întreabă dacă i se poate reproșa unei femei care era căsătorită cu un evreu că nu a divorțat de el după preluarea puterii sau dacă, dimpotrivă, nu putem considera un astfel de divorț mai degrabă o dovadă de conformism demn mai mult de a fi disprețuit decât de admirat.

GD[1] *este de părere că pentru o germană faptul că s-a căsătorit cu un evreu dovedește o lipsă de simț rasial care plasează însăși femeia în afara comunității naționale.*

Șeful – în rezumat: Nu spuneți asta. Acum zece ani, toată clasa noastră intelectuală nu avea încă nicio idee despre ce anume este un evreu[2].

---

debut, acela al războiului germano-sovietic: în câteva zile, ajutat de trupele finlandeze, ar fi urmat să pună mâna pe portul strategic Murmansk și pe peninsula Kola, ceea ce ar fi constituit o primă și strălucitoare cucerire (și „europeană", pe deasupra), dar eșuase complet, oferind, dimpotrivă, Armatei Roșii primul succes defensiv. Poate că Hitler îl convocase în speranța de a găsi o modalitate de a relansa această operațiune.

[1] Gerda Daranowski.

[2] Nici nu se poate spune mai bine în ce măsură se deosebește antisemitismul hitlerist de tot ceea ce circula mai înainte sub această etichetă.

Cu legile noastre rasiale am creat dificultăți mari pentru persoanele individuale, desigur, dar pentru evaluarea lor nu trebuie să ne ghidăm după cazuri concrete. Cu aceste legi, scutesc viitorul de nenumărate conflicte!

Sunt convins că la noi există evrei decenți care s-au abținut în toate împrejurările să facă rău ideii germane. Cât de mult, e greu de spus. Dar niciunul nu a luat atitudine pentru ideea germană împotriva fraților săi de rasă! Îmi amintesc că o evreică scria împotriva lui Eisner în *Bayerischer Kurier*. Nu făcea acest lucru în numele germanității, ci în funcție de o speculație: urmările măsurilor luate de Eisner riscau să antreneze o reacție din cauza căreia evreii ar fi avut de suferit. Așa cum spune ce-a de-a patra poruncă: cinstește pe tatăl și pe mama ta, este mai bine pentru tine. De aceea, pentru un evreu considerațiile etice nu au valoare în sine, ci în funcție de profitul pe care îl poți trage din ele.

Mulți evrei nu au conștientizat caracterul distructiv al existenței lor. Dar cine distruge viața și-o expune pe a sa morții și ceea ce li se întâmplă nu este altceva. Cine este de vină, pisica sau șoarecele, atunci când unul îl devorează pe celălalt? Șoarecele care nu a făcut niciodată rău niciunei pisici[1]?

Nu știm ce sens să atribuim procesului prin care evreul distruge alte popoare. Așa l-a creat pe el natura, pentru că, datorită acțiunii lui de descompunere, pune în mișcare alte popoare,

---

Și invers, reacția Gerdei Daranowski atestă contagiunea nebuniei hitleriste: discipolul devine mai radical decât magistrul care înțelege foarte bine că înainte de predicile lui un „german" ar fi putut lua în căsătorie o „evreică", fără a risca să i se reproșeze că este lipsit de simț național.

[1] În acest paragraf, Hitler dezvăluie și legitimează Soluția Finală, printr-o ineluctabilă necesitate biologică. O trăsătură distinctivă a nazismului este amestecul intim al rasismului (evreii sunt prin natura lor niște ființe abominabile) cu integrarea omenirii în regnul animal (sunt destinați să fie distruși, așa cum este șoarecele destinat să fie mâncat de pisică). Intenția uciderii este cât se poate de explicită.

atunci alde Pavel și Troțki sunt evreii cei mai respectabili, pentru că au contribuit cel mai mult la aceasta. Prin acțiunea lor, au provocat o apărare, aceasta urmează actelor lor, așa cum un bacil urmează corpul pe care îl face să sucombe[1].

Dietrich Eckart mi-a spus într-o zi că nu a cunoscut decât un evreu decent, Otto Weiniger[2], care s-a sinucis atunci când a înțeles că evreul trăia din descompunerea altor popoare.

Este ciudat că metișii de evrei se leagă din nou de evrei în a doua sau a treia generație, dar, în cele din urmă, natura veghează la înlăturarea inconvenientului: la a șaptea, a opta sau a noua generație, iudaicul este „demendelizat[3]" și puritatea sângelui este restabilită.

Putem considera înfricoșător faptul că în natură unul îl mănâncă pe altul. Musca este mâncată de libelulă, aceasta de o pasăre care la rândul ei este ucisă de una mai mare decât ea; cel mai mare, îmbătrânind, devine prada bacteriilor care, în sfârșit, își găsesc și ele sfârșitul într-un alt fel. Dacă am avea posibilitatea să vedem mărind imaginea de milioane de ori, am

---

[1] Raționamentul șchiopătează și verbul „a urma" (*folgen*) pare să fie folosit succesiv în două sensuri diferite: „a rezulta din" și „a însoți". Bacilul, atunci când este învins, *a provocat* o reacție salvatoare din partea organismului; când este învingător și ucide organismul, l-a *însoțit* pe acesta, nu s-a dezlipit de el niciun pic. Hitler pare să se contrazică: dacă popoarele au nevoie de evrei ca să devină conștiente de ele însele, nu este contraindicat să fie eradicați? Așa funcționează rasismul ordinar, ne-exterminator, care sudează comunitățile opunându-le una alteia și s-ar trezi foarte sărăcit dacă grupul pe care îl stigmatizează ar dispărea complet. Cât despre nazism, acesta se caracterizează prin ideea unei lupte finale, a unei lupte „pe viață și pe moarte", a unui duel în care nu este permisă nicio slăbiciune: bacilul evreiesc este pe punctul de a ucide specia umană și aceasta are datoria de a-l elimina cât mai radical.

[2] Otto Weininger (1880–1903) a scris o singură carte, *Geschlecht und Charakter: Eine prinzipielle Untersuchung*, Wilhelm Braumüller, Viena, 1903.

[3] Aluzie la legile eredității formulate de Gr. Mendel (n. tr.).

descoperi lumi noi. În univers, totul este în același timp și mic, și mare, în funcție de obiectul folosit pentru comparație. Ceea ce este sigur este că nu se poate schimba nimic. Chiar atunci când te sinucizi, recazi în natură, ca materie, ca spirit și ca suflet. Broasca nu știe ce a fost înainte și nici noi nu știm mai mult în ceea ce ne privește. Îmi spun așadar că singurul lucru care se poate face este să studiem legile naturii ca să nu ajungem în contradicție cu ele. Ar însemna să ne ridicăm împotriva divinității. Dacă aș vrea să cred într-o poruncă divină, aceasta ar fi numai atât: să păstrezi specia.

Viața individuală nu trebuie supraestimată: dacă prezervarea ei ar fi fost necesară, nu ar fi distrusă. O muscă face milioane de ouă care pier[1] toate, dar muștele subzistă!

Ceea ce trebuie conservat în primul rând nu este suma cunoștințelor dobândite, ci sângele care poartă substanța capabilă să genereze cunoștințe.

Nimeni nu este obligat să privească existența sub un unghi care o face nedemnă de a fi trăită; omul are simțuri pentru a descoperi frumosul. Cât de bogată devine lumea pentru cel care își folosește simțurile! La aceasta se adaugă faptul că natura a pus în fiecare om instinctul de a face accesibilă altora toată frumusețea pe care a întâlnit-o. Frumosul trebuie să aibă priză asupra oamenilor și să-și păstreze puterea. Cum s-ar explica altfel faptul că, în vremuri de restriște, sunt întotdeauna nenumărați oameni gata să-și dea viața pentru păstrarea poporului lor fără să stea pe gânduri!

Astăzi avem nefericirea să avem o religie care ucide bucuria generată de frumos. O anumită bigoterie protestantă este aici încă și mai rea decât catolicismul. Fiecare Biserică are importanța ei; dar sub un anumit aspect, cea evanghelică pare înghețată ca un aisberg; în schimb cea catolică, bogată printr-o mie de ani de

[1] Vorbitorul a spus, fără îndoială, sau a vrut să spună „aproape toate".

experiență și, în plus, alimentată direct de intelectul evreiesc, a procedat cu inteligență. Îl lăsăm pe om „să păcătuiască" în timpul carnavalului - se știe că nu putem să-l împiedicăm - apoi, începând din Miercurea Cenușii, îl facem să-și deschidă portofelul în profitul Bisericii, zugrăvindu-i suferințele infernului, până când revine momentul relaxării constrângerilor!

Berlin, 13 decembrie, la amiază[1]

(Invitați: Ribbentrop, Rosenberg, Goebbels, Terboven, Bouhler[2]*)*

Războiul se va sfârși și îmi va rămâne o singură sarcină: să văd cum clarificăm problema Bisericii. Condiție necesară pentru

[1] Însemnările se reiau după douăsprezece zile de întrerupere, ceea ce ne lipsește de informații referitoare la reacțiile lui Hitler sau la starea lui de spirit în fața contraofensivei lui Jukov și a atacului de la Pearl Harbor, precum și de un eventual comentariu asupra deciziei lui de a declara război Statelor Unite ale Americii. Acest vid subliniază interesul acestei culegeri de texte, atunci când conține aluzii la alte evenimente importante!

[2] Frumoasă adunare de asasini reci direcți și indirecți, dintre care jumătate, fără a-l pune la socoteală pe Hitler, se vor sinucide în 1945 (Goebbels, Terboven, Bouhler) și cealaltă (Ribbentrop, Rosenberg) vor compărea la Nürnberg după ce încercaseră să se ascundă și vor sfârși în ștreang. Philipp Bouhler (1899–1945) este șeful Cancelariei führerului, un serviciu care se ocupă, printre altele, de asasinatele în masă și constituie, în acest sens, o curea de transmise între Hitler și SS. Este revelator faptul că Hitler a reunit aceste persoane într-un moment dintre cele mai critice. Jurnalul lui Rosenberg (*op. cit.*, însemnarea din 14 decembrie) arată că în cele două zile de convorbiri s-a discutat mai ales despre creștinism. Cel al lui Goebbels (*op. cit.*, aceeași zi) confirmă acest lucru, în termeni foarte apropiați, dar utilizează o perifrază („fulger de mânie"), în timp ce, după Rosenberg, Hitler l-a condamnat clar la moarte pe monseniorul von Galen, când va veni momentul. Reacția lui Hitler la catastrofele recente constă deci în reunirea câtorva colaboratori de prim-plan, în liniștirea lor prin toate mijloacele posibile (anvergura noului aliat japonez, pierderile „ireparabile" ale marinei britanice și americane etc.) și mai ales prin reafirmarea principiilor luptei naziste, sugerându-se totodată că lupta împotriva creștinismului, dacă nu este la ordinea zilei,

a asigura pe deplin națiunea germană. Nu mă ocup de dogme, dar nu suport ca un preot să se ocupe de chestiunile pământești. Minciuna organizată trebuie stăvilită, în așa fel încât statul să fie stăpânul absolut.

În tinerețe aveam un punct de vedere: cu dinamită! Astăzi îmi dau seama că nu putem face lucrurile în grabă. Trebuie ca aceasta să piară ca un membru cangrenat. Trebuie să ajungem la situația în care în amvon să nu mai fie decât idioți sadea, predicând în fața bătrânilor.

Nu am nimic împotriva unei biserici de stat după modelul englez. Dar nu poate fi adevărat să se mențină lumea pe termen lung printr-o minciună. Numai în secolele al VI-lea, al VII-lea și al VIII-lea creștinismul a fost impus popoarelor noastre de prinții legați de preoți. Înainte au trăit fără această religie. Am șase divizii SS complet detașate de creștinism, care totuși mor cu sufletul perfect împăcat.

Hristos era arian[1], dar Sf. Pavel s-a servit de doctrina lui ca să mobilizeze borfașii de rând și să organizeze un pre-bolșevism; cu această năvălire limpezimea frumoasă a lumii antice s-a pierdut. Ce fel de dumnezeu este acesta căruia îi place să-i

---

trebuie să poată fi declanșată în orice moment. Bineînțeles, antisemitismul dă târcoale și, dacă Soluția Finală nu este anunțată clar (viitoarea luptă anticreștină servind poate aici, în gura dictatorului, ca metaforă pudică), Conferința de la Wannsee (vezi însemnarea din 25 ianuarie) se profilează deja: în 29 noiembrie, Heydrich a convocat participanții acesteia pentru 9 decembrie, după care a mutat-o pentru data de 20 ianuarie, din cauza situației militare și diplomatice. O altă dată importantă este 7 decembrie: decretul „Noapte și ceață" înlocuiește mai mult sau mai puțin în țările ocupate practica executării ostaticilor după fiecare atentat prin cea a deportării presupușilor opozanți, printre care evreii, către o destinație necunoscută. Goebbels îl interpretează în felul următor în jurnalul său, în 14 decembrie: „Se deportează un mare număr de evrei din Franța ocupată spre est. Aceasta echivalează în cele mai multe cazuri cu pedeapsa cu moartea".

[1] Vezi reflecția din 21 octombrie.

vadă pe oameni umilindu-se în fața lui?! Și iată, un proces simplu, clar și luminos: bunul Dumnezeu creează condițiile unei căderi în păcat. Apoi, după ce asta a mers cu ajutorul diavolului, se folosește de o fecioară ca să dea naștere unui om care prin moartea sa eliberează omenirea! Musulmanul ar putea, eventual, să se entuziasmeze pentru paradisul său. Dar când mă gândesc la raiul insipid al creștinilor! Pe pământ am avut un Richard Wagner, iar acolo auzim numai aleluia și nu vedem decât frunze de palmier, prunci și babalâci. Cel puțin indigenul în insula lui aduce omagiu forțelor naturii. Dar creștinismul este lucrul cel mai smintit care a ieșit dintr-un creier omenesc iluminat, o batjocură la adresa divinului. Un negru cu fetișul lui zdrobește prin superioritatea lui pe oricine crede în mod serios în transsubstanțiere.

De multe ori se pierde orice considerație pentru umanitate; nu pentru masă, care n-a învățat niciodată nimic altceva, dar când te gândești că șefi de partide sau generali sunt convinși că nu pot să învingă fără binecuvântarea Bisericii! Germanii s-au bătut între ei timp de treizeci de ani ca să știe dacă trebuiau să-l consume pe dumnezeu într-un singur fel sau în ambele feluri! Nivelul nostru religios este cel mai jalnic cu putință. Japonezii simplifică lucrurile: religia lor conduce la natură. Chiar și creștinismul japonezilor a fost adaptat la universul lor.

Nu pot să înlocuiesc concepția vieții de dincolo pe care o au creștinii pentru că nu se poate susține. Concepția eternității își găsește fundamentul în specie. Spiritul și sufletul revin în mod cert în ciclul general, la fel și corpul. În felul acesta fertilizăm prin aportul nostru fondurile din care încep noile vieți. Cât despre cauze și motive, nu trebuie să-mi sparg capul cu asta. Nu pătrundem esența sufletului.

Dacă există un Dumnezeu, ne dă nu numai viața, ci și conștiința. Dacă îmi reglez viața în funcție de viziunea pe care

mi-o dă Dumnezeu, pot să mă înşel, dar nu mint. Supravieţuirea corporală pe care o propune Biserica se loveşte deja de faptul că fiecare om, obligat să privească de sus ceea ce se petrece pe pământ, ar suferi martiriul: s-ar enerva de moarte văzând omenirea cum reproduce la nesfârşit aceleaşi erori!

Eroarea lui Houston Stewart Chamberlain[1] a fost să creadă că religia creştină este spirituală. Omul aplică peste tot propria sa măsură: despre ceea ce este mai mare decât el spune că este mare, despre ceea ce este mai mic, că este mic. Ceea ce este sigur este că ne situăm într-un anumit loc pe scara lumii. Providenţa l-a creat pe fiecare în specia lui şi de aici a rezultat o mare bucurie! Nu putem face nimic altceva decât să ne considerăm frumoşi. Aspir la o situaţie în care fiecare individ va şti că trăieşte şi moare pentru conservarea speciei sale. Datoria constă în a-l educa pe om în ideea că este demn de cele mai mari onoruri, dacă se distinge printr-un act util prezervării vieţii speciei[2].

A fost un lucru bun că nu i-am lăsat pe preoţi să intre în partid. În 21 martie 1933 – Potsdam – s-a pus întrebarea: cu sau fără Biserică? Am cucerit statul în pofida blestemelor celor două confesiuni. Dacă pe atunci aş fi început să mă înfeudez faţă de Biserică – ne-am dus la morminte[3] în timp ce oamenii de stat erau în biserică – astăzi aş fi împărtăşit soarta Ducelui.

---

[1] În cartea sa *Die Grundlagen des neunzehnten Jahrhunderts* (1899).

[2] Tocmai pentru că a fost îndoctrinată în felul acesta, mişcarea SS se lasă înregimentată în această epocă în asasinatul în masă: eliminarea evreilor este, în conformitate cu metafizica nazistă, cel mai mare serviciu care se poate aduce speciei umane şi cel mai potrivit pentru a asigura conservarea acesteia.

[3] Este vorba de mormintele martirilor nazişti (vezi Introducere), din Luisenstädtischer Friedhof, un cimitir din Berlin. Trei nazişti erau înhumaţi acolo: Hans Stenberg (membru al SA, mort în 1 iulie 1932), Fritz Schulz (membru al SS, mort în 3 august 1932) şi Erich Sagasser (membru al SA, mort în 8 ianuarie 1933).

În sinea lui este un liber-cugetător, dar a început prin concesii, în timp ce în locul lui eu aș fi dat chestiunii o turnură mai revoluționară. Aș fi invadat Vaticanul și aș fi dat toată lumea afară, chiar dacă după aceea m-aș fi scuzat: „Dezolat, a fost o greșeală!". Între timp, ei ar fi fost afară[1]!

De fapt, nu trebuie să dorim ca italienii sau spanioli să abandoneze creștinismul: cel care îl are, are întotdeauna bacilii la el[2]!

14 decembrie

Ministrul Kerrl[3] voia să facă, în sensul cel mai nobil al termenului, o sinteză între național-socialism și creștinism. Nu cred că acest lucru este posibil; motivul constă în însuși creștinism.

---

[1] Iată o descriere elocventă a unei practici naziste curente. Trebuie să mai adăugăm că Hitler dă adesea ordine fără a se face remarcat: astfel, violențele din Noaptea de Cristal au fost imputate lui Goebbels până când jurnalul acestuia a stabilit fără putere de tăgadă că se pusese în prealabil de acord cu șeful său. Oficial, distrugerea sinagogilor era o reacție spontană a poporului, după cum și incendierea Reichstagului fusese opera unui comando comunist condus de tânărul van der Lubbe. „Între timp", clădirile erau distruse bine mersi și nu s-a mai pus problema reconstruirii Reichstagului sau a sinagogilor.

[2] Convins că a găsit o rețetă excelentă pentru a face din Germania o națiune cuceritoare și sigură de dreptul ei justificat, Hitler nu are niciun chef ca modelul lui să fie copiat, nici chiar de aliații lui cei mai apropiați. Dar dacă, în ansamblul acestor consemnări, nu manifestă o opinie foarte bună despre Spania, suntem surprinși să vedem dintr-odată că dorește ca Italia să rămână pradă bacililor.

[3] Am comentat decesul ministrului Cultelor, survenit la Paris cu o zi mai înainte: jurnalul lui Rosenberg, publicat recent, ne permite să fim siguri de aceasta (vezi Alfred Rosenberg, *Die Tagebücher von 1934 bis 1944*, Fischer, Frankfurt pe Main, 2015). Cu toate acestea, cel al lui Goebbels, în aceeași dată, dar relatând evenimente din ziua precedentă, ne informează că se discutase despre Kerrl înainte de anunțarea decesului său și că Hitler îl acuzase sever.

Aş putea să înţeleg creştinismul papilor din Renaştere. Era periculos în plan practic, firește, şi mincinos în cel al propagandei. Dar un papă care, deşi era un criminal, îi proteja pe marii maeştri şi crea multe capodopere îmi este mai simpatic decât un pastor protestant care se întoarce la creştinismul originar.

Creştinismul pur, cel pe care îl numim primitiv, se străduieşte să transforme în fapte doctrina creştină. Conduce la nimicirea omenirii. Nu este decât bolşevism împodobit cu înfloriturimetafizice.

17 decembrie, seara

Înainte de războiul mondial, era la Viena un om care a pledat întotdeauna pentru o înţelegere cu România, căci era cel mai bun mijloc de a ţine Ungaria în frâu: Lueger[1].

Era partizanul păstrării statului austriac cu o condiţie: ca Viena să devină polul dominant. Schönerer spunea, dimpotrivă, că Austria trebuie să dispară. Lua poziţie în mod radical şi intransigent împotriva Casei de Habsburg, era prima încercare de a opune principiului monarhic poporul unit prin solidaritatea sângelui. Lueger şi Schönerer s-au despărţit. Lueger fusese un pangermanist în Austria şi a devenit social-creştin, deoarece vedea în antisemitism calea salvării statului şi la Viena antisemitismul nu se putea întemeia decât pe o bază religioasă; 50% din populaţia Vienei nu era de rasă germană; dar cehii de la Viena erau antisemiţi. Din cei 1,8 milioane de locuitori, 300 000 erau evrei. Lueger reuşise să aibă 136 de antisemiţi din cei 148 de consilieri municipali.

[1] Karl Lueger (1844–1910) a ocupat funcţia de primar al Vienei din 1897 până la moartea sa. Georg von Schönerer (1842–1921) era animatorul unei mişcări în favoarea dispariţiei Imperiului Habsburgilor şi a alipirii la Germania a părţilor ei germanofone; mişcarea a cunoscut apogeul în timpul alegerilor din 1901.

Venisem la Viena ca dușman înverșunat al lui Lueger; ca partizan al lui Schönerer eram adversar al social-creștinilor. Dar odată ajuns la Viena am căpătat un mare respect pentru persoana lui Lueger. În sala comună a primăriei, l-am auzit vorbind pentru prima dată; am simțit cum se dă în mine o luptă interioară: voiam să-l urăsc, dar nu mă puteam abține să-l admir; poseda un mare talent de orator. Politica germană ar fi luat fără îndoială alt curs dacă, orb în ultimii ani ai vieții, nu ar fi murit de septicemie înainte de război. Social-creștinii au domnit la Viena până la dezastrul din 1918.

Când Lueger dădea o petrecere la primărie, făcea lucrurile în mare; avea maniere regale. Nu l-am văzut niciodată deplasându-se prin Viena fără ca toată lumea de pe stradă să nu se oprească să-l salute. La înmormântarea lui, cortegiul a durat aproape toată ziua. Era compus din peste 200 000 de persoane[1]!

Lueger era cea mai mare încarnare a politicii comunale, primarul cel mai genial pe care l-am avut. Tot ceea ce avem astăzi în materie de gospodărire comunală i se datorează lui. Ceea ce în altă parte revenea întreprinderilor private, el a transformat în servicii municipale și în felul acesta a putut, fără să crească impozitele nici măcar cu un pfenig, să înfrumusețeze și să lărgească Viena: beneficiile de la întreprinderile private precedente erau la dispoziția sa. Când bancherii evrei i-au anulat creditele, a înființat casa de economii municipală. Toți banii destinați copiilor minori aflați sub tutela statului au fost transferați acolo. Atunci evreii s-au făcut mici de tot. Din toate părțile au început să i se propună bani[2].

---

[1] În mod curios, nu spune că făcea și el parte dintre ele, deși scrie aceasta în *Lupta mea*.

[2] În acest conflict banal între interesul public și întreprinderile private, acestea se presupune că erau în întregime evreiești.

Schönerer și Lueger au rămas dușmani. În fața Habsburgilor, amândoi tratau ca de la o putere la alta; Schönerer era mai consecvent, era decis să doboare statul. Lueger se gândea că ar putea păstra acest stat, prin el însuși, pentru germanitate. Amândoi erau absolut germani.

Un oraș ca Hamburgul este guvernat într-un mod colosal de suveran[1]. Cea mai proastă gestiune a fost cea din Leipzig, când Kreisleiterul Dönicke era primar al aglomerării urbane[2]. În calitate de Kreisleiter - cel mai bun, dar ca primar - imposibil! Am câteva partituri originale ale lui Richard Wagner. Dönicke mi-a dat într-o zi o partitură litografiată fără valoare, pe care o luase drept manuscris, agrementată cu un discurs în saxonă debitat cu un aer satisfăcut: „La Leipzig s-a născut celebrul compozitor Richard Wagner care a compus între altele opera *Tannhäuser*[3]". Toți profesorii de la universitate erau

[1] Primarul Carl Krogmann (1889-1978) și gauleiterul Karl Kaufmann, un apropiat de-ai lui Himmler, respectiv de-ai lui Hitler, formează un duo nazist de șoc. Kaufmann ceruse și obținuse în septembrie 1941 deportarea evreilor din Hamburg pentru a-i caza pe oamenii fără adăpost. Vezi Saul Friedländer, *Nazy Germany and the Jews*, vol. 2, *The Years of Extermination*, Harper, Londra, 2008.

[2] Hitler îl trece sub tăcere pe Carl Friedrich Goerdeler, primar (*Oberbürgermeister*) al orașului Leipzig din 1930 până în 1936, despre care spusese totuși un cuvânt amabil în noaptea de 1/2 noiembrie, în legătură cu dorința lui de a electrifica iluminatul public, căruia funcționarii berlinezi îi puneau bețe în roate. Fără a cunoaște neapărat detaliile activităților lui disidente, Hitler nu ar putea în mod clar să introducă în palmaresul său de primari destoinici pe cineva care își părăsise postul din cauza unui diferend cu adjunctul său nazist în legătură cu o problemă referitoare la chestiunea evreiască (cf. *supra*). După o vacanță de câteva luni, Walter Dönicke (1899-1945) a fost numit în funcție în octombrie 1937. A fost înlocuit după un an, așa cum menționează Hitler. S-a sinucis chiar în primărie, în 19 aprilie 1945.

[3] *Tannhäuser* (1845) este o operă de tinerețe care a precedat *Inelul*, *Tristan și Isolda* și *Parsifal*. Este cunoscut faptul că nu era una dintre operele preferate ale lui Hitler.

strânși acolo și se priveau jenați. Nu aveai unde să te ascunzi. Am suferit eu însumi foarte mult pe moment, toți saxonii aceia îmi făceau milă. Când am plecat, i-am spus lui Mutschmann[1]: „Te rog să-mi comunici în opt zile numele noului primar".

Cel mai bun politician local al nostru este incontestabil Fiehler[2], dar...! Liebel[3] este o personalitate. Încă nu știe că i-am suflat cupa lui Jamnitzer! O crede la Ermitaj; dar evreii au vândut-o și am obținut-o în Olanda cu alte piese din colecția Mannheimer[4]. Dar la Praga se află Rozariul lui Albrecht Dürer. Liebel îmi spune când mă vede că mai are tabloul! Ei bine, spun eu, atunci să facem o copie! De fiecare dată când se întâmplă ceva în protectorat, mi se spune de la Nürnberg în termeni mai mult sau mai puțin voalați că ar trebui să se pună în siguranță asta sau asta. Când a căzut Cracovia, Liebel găsise deja modalitatea de a-l demonta pe Veit Stoss[5], fără ca nimeni să știe nimic. Îi descrie pe locuitorii din Fürth[6] ca pe niște paraziți și a găsit o sută de motive ca să-i acuze că au înșelat Nürnbergul. Dacă ar putea, ar anexa cel puțin orașul, dacă nu-l poate nimici.

Un primar remarcabil a fost Siebert[7], la Rothenburg și la Lindau. Este o personalitate de excepție, admirabil făcută

---

[1] Martin Mutschmann (1879–1947) era gauleiter de Saxonia din 1925.

[2] Karl Fiehler (1895–1969) a fost primar al Münchenului din 1933 până în 1945.

[3] Willy Liebel (1897–1945) a fost primar al Nürnbergului din 1933 până în 1945.

[4] Fritz Mannheimer (1890–1939) era un colecționar german de origine evreiască; s-a exilat în 1933 și a murit la Paris în 1939. Colecția sa, cea mai mare din Europa, a fost atunci împărțită între Franța și Olanda și când Hitler a ocupat aceste țări s-a interesat insistent de ea.

[5] Este vorba de un celebru panou sculptat de altar din Biserica Sf. Maria, al cărui autor era Veit Stoss (cca 1450–1533).

[6] Mic oraș învecinat cu Nürnbergul.

[7] Ludwig Siebert (1874–1942) primar la Lindau din 1924.

pentru a-l echilibra pe Wagner[1], mai înclinat spre propagandă, un gospodar model deloc insensibil la arte. A pus să se restaureze castelul de la Nürnberg, Liebel se face mic de tot și îi spune lui Siebert că acest castel este un cadou foarte potrivit pentru führer; știa că nu pot să accept. Siebert vine să-mi aducă o adresă oficială. A doua zi, Liebel: a auzit ce se spune și îl bucură nespus că voi primi castelul. Eu: „Aici te înșeli!". El: „În acest caz, nu mai am decât o rugăminte: să retrocedați castelul vechiului și onorabilului oraș Nürnberg". Și atunci vine să mă vadă Siebert, cu extraordinarul lui simț al onoarei: găsește că purtarea lui Liebel este greșită din punct de vedere moral, căci el, Siebert, a dat toți banii și acum... Cred că Nürnberg a fost cel care a primit castelul.

Primarul din Regensburg este foarte bun, este cel mai bun creator al nostru de orașe muncitorești[2].

Mă doare îngrozitor de mult când orașe cu un trecut măreț rămân lipsite de o reprezentare națională[3]. Mijloacele pute-

---

[1] Adolf Wagner (1890–1944), gauleiter în Bavaria de Sus din 1930.

[2] Hitler se joacă el însuși de-a administratorul model, arătând că urmărește îndeaproape felul în care gestionează primarii marile orașe, mai ales în plan cultural și social. El știe pe dinafară numele primarilor, cu excepția celui din Regensburg, Otto Schottenheim (1890–1980). Membru al partidului nazist din 1929, acesta, în fruntea unei trupe SA, îl alungase pe vechiul primar în 20 martie 1933. Dacă Hitler îl citează ca model pentru locuințele muncitorești, este pentru că inaugurase chiar el un oraș, în 1937. Vezi Helmut Halte, *Stadt unterm Hakenkreuz*, Universitätsverlag, Regensburg, 1994.

[3] Între 1919 și 1933, trei orașe-state foste hanseatice (Hamburg, Bremen și Lubeck) au dispus de *staatliche Repräsentation*: își trimiteau reprezentanți în Camera Superioară, Reichsrat. Or, Hitler a suprimat această adunare la începutul anului 1934. Afirmația lui este, așadar, destul de confuză: carența pe care o deplânge i se datorează chiar lui și instituția după care se arată nostalgic nu s-a referit niciodată decât la o categorie aparte de orașe, într-o singură și aceeași regiune; poate că se

rii sunt în mâinile Reichului, dar trebuie să se descentralizeze chiar de acum administrația, căci altfel nu vom mai vedea apărând talente; în caz contrar nu vom avea decât funcționari!

Noaptea de 17/18 decembrie

În perioada preluării puterii a existat pentru mine un moment decisiv: să păstrăm calendarul? Sau trebuia să adoptăm unul nou ca să marcăm începutul unei ere noi? Mi-am spus: data de 1933 nu este nimic altceva decât reînnoirea unei situații milenare. Conceptul de Reich fusese aproape nimicit, dar astăzi este restabilit victorios, la noi și în lume: peste tot se vorbește despre Germania folosindu-se cuvântul Reich[1].

Armata Reichului german trebuie să se pătrundă puțin câte puțin de tradițiile vechilor puteri, indiferent că este vorba de Prusia, Bavaria sau Austria. Aceasta a fost una din marile noastre greșeli, că am neglijat să unificăm drapelele și stemele diferitelor componente ale Wehrmachtului. Cât de frumos este drapelul de luptă al Reichului! Dar nu este decât cel al marinei. Raeder știa: un vas care poartă drapelul trebuie să reprezinte Reichul, lumea întreagă trebuie să știe cu ce națiune are de-a face. Dar Fritsch ținea să evidențieze armata[2]; de aceea

---

gândește la crearea unei instanțe în care să fie reprezentate orașe alese de pe tot cuprinsul Reichului pentru trecutul și pentru patrimoniul lor.

[1] Hitler își înscrie acțiunea într-o tradiție germană milenară, ceea ce, în cazul lui, este în același timp o dovadă de abilitate și de convingere profundă. Această reflecție vine în continuarea celor din zilele precedente cu privire la ceremonia de la Potsdam sau la palmaresul primarilor din marile orașe: în conjunctura dezastruoasă a momentului, Hitler încearcă să-și refacă moralul acționând pe linia celor mai bune tradiții militare, politice și culturale ale țării sale; paragraful următor, despre drapelele militare, este pe măsură.

[2] Simțim aici o discretă autocritică, sub vălul unei acuzații aduse altcuiva. Într-o chestiune atât de importantă ca cea a drapelului unităților,

drapelele regimentelor noastre evocă pe cele ale unei asociații; scot în evidență particularitatea armatei, când ar trebui să încorporeze, în fiecare parte, ideea de Reich, așa cum făcuse la vremea sa drapelul creștin în lupta împotriva sarazinilor sau cum erau stindardele la romani.

18 decembrie, la amiază
(Invitat: Himmler)

Ceea ce se întâmplă în Extremul Orient eu n-am vrut[1]! Ani de zile am spus fiecărui englez: veți pierde Extremul Orient dacă începeți un conflict în Europa! Acești domni erau pe atunci cât se poate de aroganți.

Era emoționant să-l auzi pe Mussert cum îmi spunea recent: „Acum mă înțelegeți: trei sute de ani de muncă pierduți[2]!".

Reichsführerul SS: În felul acesta, poporul olandez se va păstra intact, în timp ce prelungind situația actuală ar fi dobândit un sânge pe jumătate malaysian[3]!

---

acest mare amator de simboluri ar fi putut să-și impună autoritatea în fața generalului von Fritsch, șeful armatei terestre, și să nu se mulțumească să-și vadă punctul de vedere triumfând în marină, fieful docilului amiral Raeder.

[1] Un ecou probabil inconștient al propoziției *„Ich habe es nicht gewollt"*, rostite de Wilhelm al II-lea după un an de război, în 1915, și popularizată printr-o carte poștală. Führerul este la fel de sincer ca și kaizerul: prin aliatul său japonez administrează corpului de apărători o lecție la adresa Marii Britanii, lăsată pradă sub Churchill unei crize a „evreimii" care o face insensibilă la interesele sale de rasă.

[2] Anton Mussert (1894–1946), șef al mișcării colaboraționiste olandeze, este dezolat la gândul ocupării viitoare și greu de evitat de către Japonia a Insulindei, perlă a coloniilor olandeze (devenită independentă după război sub numele de Indonezia).

[3] Este nostim să-l vedem pe Himmler consolându-se mult mai ușor decât Hitler și Mussert cu ideea că Insulinda este pe punctul de a cădea în

Japonezii vor ocupa insulele una după alta și vor lua și Australia. Rasa albă va dispărea din acest spațiu. Această evoluție a început în 1914, când europenii au lăsat Japonia să ocupe Kiautschou.

Noaptea de 23/24 decembrie[1]

Muzeul din Linz poate deja din acest moment, după părerea mea, să se compare cu unul dintre noile muzee din America. Se mai putea colecționa încă prin 1890 sau 1900. După aceea, cele mai frumoase piese nu au mai apărut pe piață. Evreii au procurat toate obiectele. Dacă aș fi dispus de bani mai devreme, aș fi putut să păstrez în Germania o mare parte din ceea ce se află acum în străinătate. Este un noroc că am venit eu, altfel n-am fi avut la noi într-o zi decât lucruri fără valoare, în timp ce toate operele frumoase ar fi căzut în mâinile evreimii. Au acționat prin intermediul literaturii. De vină este lașitatea burgheziei și dezbinarea din societatea noastră: oamenii cultivați nu sunt decât o minoritate!

Evreul putea să-și spună: foarte bine, germanii ăștia cărora le place să admire o perversitate ca un tablou reprezentându-l pe Crucificat vor accepta să li se impună alte orori, dacă li se spune că așa e bine. La noi masa poporului nu a căzut în aceste

---

mâinile japonezilor, invocând pericolul pe care îl reprezintă colonizarea pentru puritatea rasială. Îngustimea inteligenței lui în comparație cu cea a stăpânului său se vede aici mai bine ca oricând. Nu pare nici măcar să fi început să asimileze vederile exprimate de Hitler începând din iulie, conform cărora în „spațiul nou" oriental trebuie să se imite metodele eficace ale englezilor din India, pentru limitarea amestecurilor rasiale.

[1] O întrerupere de cinci zile ne lipsește de date cu privire la starea de spirit a lui Hitler în timpul teribilei crize de comandament care a provocat demisia șefului armatei, Walther von Brauchitsch (1881–1948), și autonumirea führerului în locul acestuia.

capcane. Cercurile conducătoare se credeau competente, când erau de fapt incapabile să distingă frumosul de urât. Aceasta mi-a servit mai târziu, căci dacă ar fi fost altfel cu mijloacele mele reduse de atunci nu aș fi putut să cumpăr deloc. Am profitat și de faptul că în Anglia, din când în când, din cauza subiectului ei, o operă nu este în concordanță cu morala locuitorilor de acolo. În felul acesta am putut să achiziționez frumoasa *Venus* de Bordone[1], care aparținea pe atunci ducelui de Kent. Mă bucur că am avut posibilitatea să achiziționez din Anglia mari opere de artă în schimbul câtorva tablouri pe care evreii le prezentaseră publicului nostru drept capodopere, știind că au puțină valoare și nu practicau această inversare a valorilor decât ca să-și însușească liniștiți la preț scăzut opere de calitate.

Noaptea de 28/29 decembrie

Când eram tânăr, medicii spuneau că trebuie să mâncăm carne, căci altfel nu vom avea oase. Era fals!

Spre deosebire de popoarele care mănâncă mămăligă, noi avem dinți stricați. Cred că asta este din cauza ciupercii care se

[1] Pâris Bordone (1500–1571), elev al lui Tițian, era un pictor al Renașterii venețiene. În legătură cu soarta tabloului său, Hitler minte. În prima jumătate a secolului al XVII-lea, a fost achiziționat de pictorul englez Peter Lely. În 1682, tabloul a fost cumpărat de Anthony Gray, al unsprezecelea conte de Kent. Mai târziu, s-a aflat în colecția lui Ayerst Hooker Buttry, un negustor de artă englez, mort în 1929. Karl Haberstock (comerciant de artă care îi aproviziona pe naziști cu opere „degenerate") l-a cumpărat în 1928 și apoi l-a vândut lui Hitler în 1936, realizând cu această ocazie un profit substanțial. Hitler păstra tabloul în salonul său de la Berghof. După război, tabloul identificat în mod greșit ca furt al trupelor germane din Polonia, a fost „restituit" Muzeului Național din Varșovia, unde se află și acum. Așadar, este îndoielnic ca opera să fi șocat pudoarea britanică și fals că a fost cumpărată de la cel mai tânăr frate al regelui Angliei. Vezi Jonathan Petropoulos, *The Faustian Bargain: The Art World in Nazi Germany*, Oxford University Press, 2000, p. 82.

găsește în drojdie. Ne luăm nouă zecimi din hrană din materii în care viața a fost ucisă!

Când mi se spune că 50% din toți câinii mor de cancer, asta trebuie să aibă o cauză. Conform naturii, câinele trebuie să vâneze alte specii. Dar astăzi câinele nu mănâncă decât alimente gătite.

Când îi dau unui copil o pară și o bucată de carne, se aruncă spre pară; este un atavism care iese la iveală! La țară, oamenii stau în aer liber paisprezece ore; cu toate acestea, la 45 de ani sunt bătrâni; mortalitatea este enormă. Aceasta provine din greșelile de alimentație: mănâncă de preferință mâncare gătită! Nu este adevărat că omul trebuie să mănânce tot ce îl tentează!

În natură, tot ceea ce nu are suficientă forță de viață dispare de la sine; numai omul promovează slăbiciunea[1]!

Marea tragedie este că noi înțelegem lucrurile în existența lor, totuși ele sunt pentru noi un mister. Suntem capabili să spunem despre un element din câte nuclee de atomi se compune[2], dar: De ce este așa? De ce este soarele acolo, de ce sunt stelele? În momentul în care ajungem la ultima întrebare, „de ce?", dăm peste reprezentarea unei omnipotențe care conține toate lumile. Dacă am să construiesc un observator la Linz, am să scriu pe fronton: „Cerul cântă gloria Eternului[3]!". Este minunat

---

[1] În acest pasaj, Hitler omite să-i copleșească pe evrei și pe creștini, pentru a ataca însăși omenirea, vinovată de a fi rupt legătura cu animalitatea pentru a-și urma propria cale, care constă în „promovarea (*aufziehen*) slăbiciunii".

[2] Hitler confundă nucleul cu protonii și electronii.

[3] Acest vers dă titlul unui poem de Christian Gellert (1715–1769), pus pe muzică, printre alții de Beethoven. Gellert este un poet și un moralist admirat, mai ales de Richard Wagner, originar ca și el din Leipzig. Biograful lui, Houston Stewart Chamberlain, îl citează printre sursele de inspirație ale compozitorului în *Richard Wagner der Deutsche als*

că omul a găsit pentru asta un concept: Dumnezeu! O atotputernicie care creează lumea și repartizează desigur fiecărei ființe datoria sa; totul se petrece așa cum trebuie să se petreacă!

Omul ar fi înnebunit cu adevărat dacă, acum 100 000 de ani, ar fi descoperit brusc ceea ce știm astăzi. Omul nu se dezvoltă numai îndeplinindu-și sarcinile, este tributar dezvoltării mediului său; tineretul nostru de astăzi primește cunoștințele acestor vremuri ca și cum ar fi ceva de la sine înțeles.

Am pierdut complet din vedere organizarea partidului[1]. Când îl văd pe unul și pe altul astăzi, îmi spun: bun sânge, așa s-a dezvoltat! Și nici nu este corect să mi se spună: *Mein Führer*, ceea ce a făcut gauleiterul nu a fost posibil decât pentru că erați acolo dumneavoastră! Nu, asta ține deja de calitatea oamenilor care acționează!

Astăzi văd foarte bine acest lucru în domeniul militar: fără oameni nu pot face nimic! Există astăzi popoare mici mai bogate în oameni decât imperiul mondial britanic.

De câte ori am auzit în partid: trebuie înlocuit titularul din acest post! Puteam să răspund întotdeauna: cu cine? Sunt gata să schimb un om care nu face față suficient de bine dacă există unul mai bun: căci dincolo de orice fidelitate personală, ceea ce contează este calitatea celor care sunt responsabili de ceva.

Un lucru este în afara oricărei îndoieli: nu avem un înlocuitor pe deplin satisfăcător pentru Streicher[2]. Pe lângă slăbiciunile lui,

---

Künstler, Denker und Politiker, Bruckmann, München, 1895, p. 39. Dar în original expresia este la plural. Greșeala nu va mai fi repetată când, mai departe, Hitler își va descrie observatorul, în 20 februarie (cf. *infra*).

[1] Un indiciu interesant asupra autonomiei pe care i-a lăsat-o în această privință lui Hess, care nu plecase decât de o jumătate de an, și succesorului acestuia, Bormann.

[2] Julius Streicher (1885–1946), profesor, director al ziarului antisemit *Der Stürmer* din 1923, a fost gauleiter al Franconiei din 1925 până în 1940.

are un incomparabil temperament de pursânge. Ar însemna să mințim dacă nu am declara în fața istoriei[1]: fără Julius Streicher nu ar fi existat Nürnbergul național-socialist! M-a recunoscut drept führer cu mult înaintea altora și a cucerit complet orașul congreselor noastre. Acesta este meritul lui incontestabil.

Dietrich Eckart mi-a spus de câteva ori că Streicher era un profesor dublat de un nebun, din multe puncte de vedere. Dar că dacă voiam național-socialismul, trebuia să admitem un Streicher. În fond, îl iubea mult.

Ce a făcut Streicher la *Stürmer*[2]: l-a înfățișat pe evreu în culori idealiste. Evreul este mult mai ticălos, mai însetat de sânge, mai diabolic decât l-a înfățișat Streicher.

Și în stat, totul trebuie adus în cele din urmă la cunoștința poporului! Poate fi inoportun să vorbim despre anumite lucruri în anumite momente: dar nu trebuie să uităm că, dacă cineva flecărește în contratimp, greșeala lui nu merge mai departe de o lipsă de disciplină.

Mi s-a spus într-o zi: Streicher este izolat la Nürnberg, nu mai este tolerat (era ministrul Frick); și atunci mă duc la Nürnberg; Streicher sosește în sală: ce ovații!

Într-o zi eram la o adunare a femeilor; mai înainte mi se explicase că Elsbeth Zander[3] avea un conflict grav cu Streicher pe care eu trebuia să-l arbitrez. Reuniunea avea loc la velodromul Hercule. Aplauze frenetice. Cele mai vechi aderente ale partidului s-au înscris la cuvânt. Toate femeile sunt în favoarea lui Streicher și se opun lui Elsbeth Zander. Am plecat foarte rușinat, nu ar fi trebuit să mă duc.

---

[1] Aici transpare una dintre funcțiile cele mai importante ale acestor reflecții și ale consemnării lor: șlefuirea istoriei pentru uzul posterității.

[2] Săptămânal antisemit.

[3] Elsbeth Zander (1888–1963) condusese organizația femeilor național-socialiste între 1930 și 1932.

Firește conducerea acelui *Gau* nu era de cel mai bun nivel. Streicher nu este funcționar. Dacă iau ca unitate de măsură un funcționar public, Streicher suferă în cadrul comparației. Dar nu un funcționar este cel care mi-a cucerit Nürnbergul în anul 1919[1]!

Gauleiterii au venit chiar ei la mine și mi-au spus că ar fi fericiți dacă aș face un gest de clemență. Nu există comparație între servicii și greșeli. În definitiv, aici trebuie să spunem: *Cherchez la femme*[2]!

Chiar și eu, dacă mi se întâmplă astăzi ceva, va veni o zi, poate peste o sută de ani, când voi fi atacat violent. Istoria nu va face excepție în favoarea mea. Dar ce importanță are asta? Peste alți o sută de ani, umbrele se vor estompa și mi se va face dreptate. Puțin îmi pasă, totul îmi este indiferent, eu îmi fac datoria.

Este o mare tragedie. La origine, conflictul a pornit de la ura dintre două femei, atât de intensă! Tot ce pot să constat este că Streicher este de neînlocuit, că numele lui este întipărit în memoria oamenilor din Nürnberg. Nu se pune problema să revină, dar trebuie să-i fac dreptate.

Dacă am să-mi scriu într-o zi memoriile[3], va trebui să explic că acest om a luptat ca un bivol, ca un taur, mi-a cucerit

---

[1] La sfârșitul anului 1919, Hitler nu era decât un aderent recent și subaltern al unui minuscul partid bavarez, iar grupul din care făcea parte Streicher a intrat în NSDAP de abia în 1922. O eroare este puțin probabilă. Exaltat de reușitele lui – și temându-se de acum înainte să nu fie efemere – Hitler retrasează trecutul în linii mari și 1919 este anul care va desemna primele momente ale mișcării.

[2] „Căutați femeia!" (în franceză, în text).

[3] Această eventualitate, rar evocată, este un indiciu în plus că aceste consemnări sunt o variantă a memoriilor, destinate să fixeze ceea ce trebuie să se spună despre acțiunile lui, dacă nu are timp să scrie el însuși.

Franconia, este opera lui! Am conștiința încărcată când simt că nu am fost pe deplin drept față de cineva. De fiecare dată când merg la Nürnberg am un sentiment foarte amar. Îmi spun fără să vreau că, ținând seama de atâtea servicii, motivele de revocare a lui Streicher sunt într-adevăr slabe.

Un lucru este absolut sigur: ceea ce se povestește despre boala lui nu sunt decât baliverne! Nu a avut decât o singură boală, aceea a bărbatului care, înaintând în vârstă, descoperă o nouă mare iubire. Aceasta trebuie să-și găsească într-un fel sau altul într-o zi o încheiere demnă: este imposibil să țin un congres la Nürnberg și omul care a cucerit orașul să fie ținut departe!

Pot să instalez un viermișor care îmi va conduce *Gau*-ul perfect în cadrul marelui Reich[1]. Dar vine o criză și nu va mai fi nimeni! Nu-i pot sfătui pe succesorii mei decât să fie loiali într-un asemenea caz. Frau Streicher este cu totul în afara acestei chestiuni. Frau Liebel este o femeie foarte ambițioasă.

Niciunul dintre noi se pare că nu este cu totul normal. Altfel am fi niște mici burghezi așezați la o cafea. Catolicii și burghezii m-au taxat cu toții de nebun, pentru că în ochii lor omul normal este cel care golește în fiecare seară trei halbe de bere. „De ce face toate chestiile astea? Asta este tocmai dovada că e nebun!" Câți dintre noi nu au fost nevoiți să-și părăsească familiile care îi considerau niște copii pierduți!

Din punctul de vedere al greșelii comise, în felul acesta ar putea fi distrus oricare om mare. Lui Richard Wagner i s-au

[1] Hitler are în vedere un viitor de pace, în care un banal birocrat va putea să exercite funcția de gauleiter al Franconiei spre satisfacția generală. Dar un șef nazist este altceva, acesta trebuie să fie la înălțime și să facă față situațiilor critice.

reproşat pijamalele de mătase: risipă, necunoaşterea valorii banului, omul acesta este nebun! Mie s-au mulţumit să-mi reproşeze că dau bani oamenilor fără să ştiu dacă vor fi folosiţi bine. Când vrei să ucizi pe cineva, găseşti întotdeauna un motiv. Mie nu-mi pasă, dar aş fi supărat pe mine însumi dacă aş judeca un om după asemenea criterii!

Când există într-adevăr o greşeală: trădarea mişcării, atunci totul este admisibil, dar când un om s-a înşelat de bună-credinţă?!

Dacă îl fotografiez pe un om într-un moment tandru cu o tânără, este pierdut în ochii lumii întregi. Singura problemă este ghinionul că a fost fotografiat în această situaţie! Fotografiile au fost făcute dintr-o casă din faţă, cu scopul de a servi drept dovezi; am interzis imediat să fie luate în considerare. După lovitură, denunţătorul este adesea într-o postură supărătoare, când se vede cum a procedat!

Nu trebuie să aştepţi de la un om mai mult decât este în stare. Un post important în conducerea partidului nu era de competenţa lui Streicher.

Nu i-aş fi încredinţat niciodată lui Dietrich Eckart conducerea unui mare jurnal, căci contabilitatea ar fi fost ţinută într-un buzunar al hainei şi ziarul ar fi apărut din două în două zile. Dintr-un porc ar fi vândut cel puţin optzeci de jamboane; imediat ce întâlnea pe cineva îi şi promitea o bucăţică; aşa e cu oamenii aceştia! Dar fără ei nu pui o afacere în mişcare!

Nu mai pot să îndeplinesc aceste sarcini: dar am ştiut să recrutez câteva persoane care sunt capabile de asta. Nici Dietrich Eckart nu ar fi putut să gestioneze Camera de Cultură a Reichului, dar meritele lui sunt incontestabile! Ar fi la fel dacă ar trebui să mă ocup eu de o fermă. Mă depăşeşte.

Într-o zi am primit un pachet de scrisori scrise de Severing[1]; l-ar fi nimicit; i-am spus imediat doctorului[2]: nu trebuie să le publicăm. Erau niște efuziuni sentimentale așa cum poate scrie numai un tânăr vânzător drăguței sale. De fapt, asta mi l-a apropiat mai mult. Poate tocmai de acea m-am abținut să-l persecut. Mai am în arhivă și fotografiile Mathildei von Kemnitz[3], care nu trebuie să fie publicate[4].

Îmi spuneam: nu se cuvine să înfometezi pe cineva numai pentru că a fost adversarul meu[5]. Dacă era un dușman ticălos, atunci, în lagăr! Dar dacă își făcea slujba fără un profit personal, atunci îl las în libertate și aranjez să aibă mijloace de trai. Așa l-am ajutat pe Noske[6] și pe mulți alții și, când m-am întors din Italia[7], le-am mărit pensiile. Domnul fie lăudat, mi-am spus eu, că au măturat acest rebut; fiecare dispune astăzi, cred, de 800 de mărci. Dar nu le-am permis niciodată să facă o declarație publică în favoarea mea, ceea ce, de pildă, Severing s-a oferit de mai multe ori. S-ar fi crezut că i-am

---

[1] Carl Severing (1875–1952) era un cadru de conducere din SPD și fusese ministru de Interne din 1928 până în 1930.

[2] Goebbels.

[3] Mathilde von Kemnitz (1877–1966) se căsătorise cu generalul Ludendorff în anul 1921.

[4] Să notăm totuși că le păstrează, pentru orice eventualitate. Fără a exclude scopul de a le contempla personal.

[5] Evocarea lui Severing aduce o schimbare în conversație: Hitler trece de la considerațiile despre Streicher și despre metodele de poliție josnică la evocarea tratamentului opozanților închiși.

[6] Gustav Noske (1868–1946), cadru de conducere al SPD și primul ministru de Interne al republicii între 1918 și 1920.

[7] A făcut două călătorii acolo înainte de război, în iunie 1934 și în mai 1938; este vorba fără îndoială de cea de-a doua. Informația este interesantă: între Anschluss și criza cehoslovacă s-a preocupat de consolidarea unității naționale, făcându-i pe Noske, Severing și alți socialiști rămași în Germania exilați să-i fie îndatorați.

cumpărat[1]! Eu știu că unul dintre ei a spus: „Ceea ce s-a făcut este superior față de ceea ce ne așteptam[2]!".

Chiar și Thälmann este tratat foarte blând în lagărul de concentrare; are căsuța lui în interior. Torgler a fost eliberat, elaborează în Germania o lucrare despre socialismul din secolul al XIX-lea. Sunt sigur că a dat foc Reichstagului, dar n-am putut s-o dovedesc[3]; personal, nu am nimic să-i reproșez; trebuie să spun că s-a aranjat foarte bine. Dacă l-aș fi putut întâlni pe acest om cu zece ani mai devreme! Era descurcăreț din naștere. De aceea este așa o prostie din partea Spaniei să țină în închisoare oamenii Falangei.

---

[1] A făcut-o, bineînțeles, dar în mod abil și viclean, încât să nu bată prea tare la ochi. Face același lucru și cu președintele ceh Hácha (vezi însemnarea din 13 ianuarie).

[2] Nu este de necrezut, într-adevăr, ca niște personalități de vază ale socialiștilor în timpul unei conversații ascultate de SD, să emită propuneri indulgente, ba chiar admirative față de opera „socială" a regimului nazist.

[3] Dacă nu se poate – fără îndoială pentru totdeauna – să-l prindem pe Hitler asupra faptei și să arătăm dovada negru pe alb că el a pus la cale incendierea Reichstagului, nu este mai puțin adevărat că orice alt scenariu contrar este mult mai neverosimil. Doar să considerăm că nazismul debutant, care avusese grijă să-și rezerve Ministerul de Interne, drept incapabil să supravegheze cartierul guvernamental din propria capitală. În orice caz, este exclus ca Hitler să-l fi crezut pe Torgler vinovat, mai ales nouă ani mai târziu! Așadar, pozează aici pentru posteritate: dorește, cere și face în așa fel încât cauzele incendierii să rămână vagi pentru totdeauna. Dar, în realitate, dacă ar fi acordat cea mai mică șansă de valabilitate ideii că Torgler s-ar fi putut face instrumentul unui complet evreiesc, acționând prin incendiere în inima capitalei germane, i-ar fi acordat o indulgență atât de mare? De fapt, predică pentru posteritate și adevărul, și falsul în același timp. Persistând în versiunea abracadabrantă a tribunalului de la Leipzig (dar fără a merge până la a-i acuza din nou pe Stalin și pe Dimitrov!), arată că nu vrea să mărturisească în mod clar manipularea nazistă, dar nici nu vrea să-și exonereze partidul, disculpându-l printr-o acuzație credibilă.

29 decembrie

(Invitați: Todt și directorul general Pleiger[1]*)*

Când mă gândesc la construcția economiei germane de dinainte de războiul mondial: a început cu începerea exploatării cărbunelui din valea Ruhrului, a urmat cu dezvoltarea producției de oțel, apoi a industriei grele, care a creat condițiile pentru industria chimică și toate celelalte.

Astăzi problema principală este mâna de lucru; a doua – materiile prime de bază, cărbunele și fierul. Cu oameni, cărbune și fier poți să fabrici ceea ce îți trebuie ca să rezolvi problema transportului și aceasta este condiția unui nou progres economic.

Cum să reușim să creștem producția de cărbune? Ce să facem ca să avem mai mult minereu? Prin importul de muncitori ruși mâna de lucru germană devine disponibilă. Este mai util să formăm un rus, decât să mergem să luăm un italian din sud care ne spune la revedere peste șase săptămâni. În definitiv, rusul nu e așa de prost. Oricum, suntem pe punctul de a standardiza producția de război cu modele simple: ceea este frezat astăzi, mâine va fi presat!

Cu ajutorul acestui material uman enorm – contez pe 2,5 milioane de ruși apți de muncă[2] – nevoia de mașini-unelte

---

[1] Paul Pleiger (1899–1985), inginer și patron din industrie, membru al partidului nazist, însărcinat de Göring să-și conducă propriile uzine în 1937 și apoi numit, printre altele, în 1941, comisar al Reichului pentru aprovizionarea cu cărbune. Începând din 1942, va fi comisar al Reichului „pentru toată economia din Est". Prezența lui la Wolfschanze alături de Todt are probabil legătură cu această viitoare promovare.

[2] La acest sfârșit de an, Hitler se gândește să-i utilizeze pe prizonierii ruși ca mână de lucru, în loc să-i lase să moară de foame și din lipsa îngrijirilor. Ajunge chiar să-i considere „nu chiar așa de proști" pe acești oameni

va fi satisfăcută într-un viitor apropiat. Putem renunța, de altfel, la construirea de uzine noi, dacă introducem treptat sistemul de muncă în două schimburi. Putem să ne asumăm faptul că randamentul schimburilor de noapte este mai mic decât al celor de zi. Aceasta permite economisirea de materii prime necesare pentru construirea de uzine noi. Trebuie să privim pe termen lung.

30 decembrie

(Invitat: Himmler)

Conversația se referă la faptul că englezii reușesc să repună în circulație rapid vasele avariate, ceea ce duce la concluzia că limitează reparațiile la strictul necesar, în timp ce noi, întotdeauna și în toate cazurile, considerăm necesar să facem lucrurile temeinic, ceea ce cere timp și iarăși timp.

[Hitler]: Noi lucrăm încă în multe domenii în conformitate cu principii vechi pentru a viza cele mai bune performanțe. Dar cu ce ne ajută astăzi faptul că un vas de care avem nevoie imediat este făcut dintr-un oțel care sfidează secolele? În ultimă instanță, este bun ceea ce este util și nu numai la război, dar și în timp de pace!

Adesea rămânem la principiile vechi ca să nu riscăm să ne asumăm o responsabilitate; mulțumim lui Dumnezeu că avem o regulă care permite sau care interzice să facem asta sau aia; este o formă de rezistență pasivă, din lene. Și din când în când,

---

pe care i-a asimilat atât de mult cu animalele la începutul paginilor de față. Este adevărat că muncitorii forțați sunt mai rentabili decât italienii din sud, care pot să plece dacă munca le displace. Iar îmbunătățirea judecății la adresa rușilor merge mână în mână cu o schimbare în metodele de producție, permițând utilizarea unei mâini de lucru mai puțin calificate.

faptul că respecți un paragraf nu este nimic altceva decât un pretext pentru o rea-voință care se laudă că a respectat cu mare strictețe legea!

Noaptea de 31 decembrie 1941/1 ianuarie 1942

Extremul Orient poate că ar fi rezistat dacă toate statele albe ar fi format o coaliție. Împotriva ei, Japonia nu ar fi putut să facă față[1]!

Japonezii nu au nevoie de o revoluție național-socialistă: dacă se debarasează de puținul pe care l-au împrumutat din Occident, nu se va pune nicio problemă socială. Chestiunea dacă uzinele sunt proprietatea statului sau a unui particular nu se va pune decât în teorie. Nu există mare proprietate funciară; o țărănime puțin numeroasă este răspândită în toată țara. Este un popor de mic-burghezi.

Chestiunea socială nu se va pune decât dacă țara dobândește o bogăție enormă. Oshima[2] crede că este bine pentru noi să găsim în Rusia o climă care întărește organismul, în timp ce în arhipelagurile pe care le cucerește Japonia clima moleșește.

Dacă olandezii s-ar fi unit cu japonezii printr-un acord comercial, ar fi făcut o socoteală bună; sub influența engleză

---

[1] Dovadă că pentru Hitler alianța cu Japonia este o soluție provizorie în loc de altceva mai bun, căci Anglia nu vrea să înțeleagă că este legată de nazism. Așa cum s-a înțeles cu Stalin ca să se poată război în vest și să zdrobească Franța, la fel, din cauza opoziției lui Churchill față de Germania nazistă, rasa ariană trebuie să facă un ocol printr-o înțelegere cu Japonia, înainte de a-și regăsi unitatea și de a-și consolida pentru o mie de ani dominația mondială, odată ce Anglia va ieși de sub influența lui Churchill, trăgând învățăminte din victoriile germane.

[2] Hiroshi Oshima (1886–1975), atașat militar al Japoniei la Berlin în 1936, apoi ambasador începând din 1938.

au făcut invers în ultimii ani. Se poate ca olandezii să încheie acum un astfel de tratat, dacă este ocupat Singapore[1].

Prin germanii pe care japonezii îi vor angaja în arhipelag vom avea legături comerciale bune.

[1] Ar fi vorba, bineînțeles, de un guvern olandez pronazist, condus de un fel de Mussert. Hitler reorganizează fără încetare lumea, în funcție de scenarii optimiste și reface cum poate în gând fortăreața Europei. Or, Japonia este pe cale să-i sufle Olandei Insulinda, floarea imperiului ei colonial. Tratatul despre care este vorba ar presupune o mediere germană și o situație militară a occidentalilor suficient de degradată pentru ca un guvern colaboraționist să prindă rădăcini în poporul olandez, care ar întoarce spatele reginei sale, refugiată la Londra.

1942

1 ianuarie 1942, la amiază

Sunt în favoarea realizării de tuneluri şi alte lucruri asemănătoare în timpul războiului de către prizonieri. Orice lucrare de terasament poate fi făcută de orice imbecil. Să foloseşti aici mâna de lucru germană înseamnă o risipă[1].

1 ianuarie 1943, seara

Nu mă preocupă decât preţurile pentru articolele pe care le cumpără oamenii de rând. Pentru cei bogaţi, ar trebui găsite tocmai mijloace de a-i face să-şi cheltuiască banii.

Într-o zi, l-am primit pe gauleiterul din Baden: Baden-Baden era ameninţat să-şi piardă sursele de venituri! Evreii care se înghesuiau acolo înainte de 1933 nu mai erau. Nu puteam să acord subvenţii. Cu toate acestea, când un oraş balnear are un cazinou, poate să trăiască. Nu am ezitat să autorizez deschiderea lui[2].

---

[1] Din reflecţiile de pe tot parcursul mesei, scribul nu reţine decât o dispoziţie, atestând în acelaşi timp rasismul lui Hitler şi capacitatea lui de a transforma răul în bine: prelungirea atât de supărătoare a războiului oferă cel puţin ocazia de a-i face pe germani „domni" la ei acasă, prin transferul sarcinilor repetitive şi murdare unor muncitori străini.

[2] Cazinoul s-a redeschis în 1933 după ce fusese închis timp de 60 de ani (ca urmare a interzicerii jocurilor de noroc decretată de Bismarck în 1872).

Noaptea de 1/2 ianuarie

Christa Schroeder evocă scrisoarea unei doamne din Oeynhausen[1]*, care pune întrebarea cu privire la înlocuirea predării religiei cu lecții despre conceperea lumii: copiii nu ar trebui să piardă noțiunea de respect.*

În discuție se avansează ideea că acestea să nu fie numite „despre conceperea lumii", ci să poată consta în exemple practice ilustrând național-socialismul. Hitler spune:

Într-un fel sau altul, conceptul de Dumnezeu este inevitabil! Când voi avea răgaz pentru asta, mă voi înhăma să făuresc formulele care, în mod imuabil, vor fi rostite în marile momente ale vieții indivizilor. Va trebui să fie ceva magnific ca gândire și în formă, ceva unic, nemaiauzit nicăieri altundeva.

Sunt de părere că trebuie să organizăm căsătoriile în așa fel încât cuplurile să nu se prezinte unul câte unul. Dacă fiecare cuplu aduce o suită de zece rude sau prieteni, cu cincizeci de cupluri vom avea cinci sute de participanți – și aceasta poate să dea ceva foarte frumos[2].

Ofițerul stării civile se află astăzi în fața unei sarcini imposibile. Nu poți să ții un discurs bun de zece ori pe zi. Și ce prostii

---

[1] O necunoscută, poate rudă cu ofițerul SS Friedrich Adolf Roderich von Oyenhausen (1877–1953), pe atunci președinte al districtului Minden (Westfalia).

[2] „Seniorul" german, care trebuie să se străduiască cât mai mult ca muncile grele și periculoase să fie executate de sclavi, nu trebuie să profite de aceasta pentru a dezvolta un hedonism individualist! Dacă se căsătorește este pentru a oferi copii patriei și pentru a-i crește într-un cămin adaptat acestui obiectiv: se va stabili un nou ceremonial în funcție de acest program. Să remarcăm că acest gând îi vine în minte lui Hitler exact după cel al „formulelor pentru marile momente ale vieții" pe care intenționează să le scrie chiar el. Pe lângă etapa matrimonială, cuvintele solemne rostite cu ocazia botezului, a funeraliilor și poate și în alte momente îi vor înscrie pe bărbații și femeile marii Germanii în „comunitatea națională" (*Volksgemeinschaft*).

nu debitează uneori! Deja termenul de „ofițer al stării civile" nu este frumos. Când îl aud, îmi amintesc de reacția bătrânului meu tată, când îi spuneam: „Tată, gândește-te că...", iar el îmi răspundea invariabil: „Nu am ce să gândesc, eu sunt funcționar!".

În timp ce examina o carte ilustrată despre Spania:

Montserrat! Trebuie să ne reprezentăm totul pornind de la legenda care își are originea în șocul dintre elementul maur și elementul romano-germanic; o țară frumoasă, unde poți să-ți reprezinți deja un castel al Graalului[1]!

Noaptea de 2/3 ianuarie

Când mă duc la Obersalzberg, nu este numai pentru frumusețea peisajului. Imaginația este acolo stimulată foarte mult, las detaliile la o parte și atunci știu: asta este mai bun, asta este exact, asta conduce la succes. Când întorci o problemă pe toate fețele, ești înecat de detalii. Noaptea privesc adesea munții din camera mea și totul se limpezește.

În timpul primei mele campanii electorale[2], problema era cum să obțin locuri? Numai partidele cu anumite dimensiuni puteau avea locuri. Nu reușisem nici măcar să concep o idee călăuzitoare pentru derularea acestei campanii. M-am dus la munte, m-am trezit a doua zi pe la 4 sau 5 dimineața și atunci am știut ce trebuia să fac. În aceeași după-amiază dictam deja o serie de afișe. Îi lăsam să vorbească pe adversari și mă serveam de toate argumentele pe care ni le aduceau. În 1939/40 am urcat acolo sus... în 1940/41[3]!

---

[1] Lui Hitler îi plac legendele medievale, care îi hrănesc capriciile, dar știe să facă distincția între mit și realitate.

[2] Scrutinul la care face aluzie nu putea fi altul decât cel din 1928. Înțelegem că nu dă aceste precizări, căci rezultatul fusese dezastruos: 2,6% din voturi pentru NSDAP. Ceea ce nu înseamnă că afișele lui erau proaste.

[3] Genoud adaugă și taie în același timp, în mod păgubitor în ambele cazuri: „Toate marile mele decizii le-am luat la Obersalzberg. Acolo

Când Hoffmann[1] este absent câteva zile, îmi lipseşte!

[*Christa Schroeder*] *Mein Führer*, dacă ar şti, ar fi cu siguranţă încântat!

[*Şeful*] O, dar ştie! A fost de altfel emoţionant din partea lui, recent, că a vrut să mi-l ofere pe Menzel. Dar nu voiam să-l lipsesc de el! De altfel, de ce aş avea eu o asemenea pânză? Şi pentru muzee, contrastează prea mult cu cele mari. Pentru casa lui este o bijuterie. Dar poate să mă ajute dacă într-o zi găseşte o capodoperă: un Rottmann pentru muzeul meu. În noile galerii, aş dori să instalez frescele în mozaic ale arcadelor de la Hofgarten. În pinacoteca de la München există peisaje greceşti şi romane de Rottmann cu efecte minunate de lumină. Dar pentru muzeu nu avem, cred, decât o singură piesă. Dar nu contează, nu trebuie să posed totul[2]. Dacă cineva doreşte să-l studieze pe Rottmann, n-are decât să se ducă la München!

Cum se face că omului nu-i place strigătul cucuvelei? Trebuie să existe un motiv! În pădurea virgină trebuie să fie un

---

am conceput ofensiva din mai 1940 şi atacul împotriva Rusiei". Probabil că la aceste două campanii face aluzie Hitler atunci când spune „în 1939/40" şi „în 1940/41", dar dă în plus o indicaţie despre durată dintre cele mai interesante: cele două ofensive, lansate una în 10 mai şi cealaltă în 22 iunie, fuseseră pregătite timp de un semestru cel puţin. Şi Hitler nu spune că a luat la Berghof *toate* marile sale decizii. Fără îndoială era capabil să reflecteze şi în altă parte, dacă era nevoie.

[1] Heinrich Hoffmann (1885–1957), fotograf specializat în fotografia de presă şi portrete, a aderat la partidul nazist în aprilie 1920, prin intermediul lui Dietrich Eckart. După 1923 şi-a asigurat exclusivitatea fotografiilor lui Hitler, pe care le-a adunat în numeroase albume (n. a.). Memoriile sale au fost publicate în limba română: Heinrich Hoffmann, *Hitler aşa cum l-am cunoscut. Însemnările fotografului personal al lui Hitler*, Editura Corint, Bucureşti, 2014.

[2] „*Ich brauche nicht alles zu haben*": Hitler concepe muzeul „său" din Linz drept proprietatea sa.

vacarm cumplit! Animalele strigă atunci când le este foame, când le doare ceva și când simt iubire. Limbajul păsărilor este deja cu siguranță mult mai dezvoltat decât credem. Vorbim despre o pisică jucăușă. Poate că pisicile spun: ce jucăuși sunt oamenii! Tot timpul ne mângâie. Acum m-am săturat de copilăriile astea, și na, o lovitură cu gheara!

3 ianuarie, la amiază

O țară avea motive să evite războiul: Anglia! Singura modalitate de a-și păstra imperiul mondial era să construiască o aviație foarte puternică și o marină foarte puternică. A face mai mult n-ar fi servit la nimic.

Oshima mi-a spus că îi trimisese pe Nomura și pe Kurusu ca să-i păcălească pe americani – căci amândoi fuseseră întotdeauna partizanii unei înțelegeri cu Statele Unite. Putem să luăm exemplu. Când vrei să pui pe cineva pe o pistă falsă simulând slăbiciunea, nu trebuie să trimiți oameni puternici și să le ceri să facă pe slabii! Trebuie să trimiți unul slab[1]!

Noaptea de 3/4 ianuarie

SS nu trebuie să devină prea numeroasă și astfel vom putea s-o menținem la un nivel de excelență fără egal. Trebuie să-i atragă ca un magnet pe toți cei care îi aparțin și trebuie să crească în mod firesc.[2] Trebuie să știm că toate unitățile sale

[1] Oshima: ambasadorul japonez la Berlin; Nomura și Kurusu: negociatori trimiși în Statele Unite ale Americii o bună parte din anul 1941, înainte de atacul-surpriză de la Pearl Harbor. Hitler descrie foarte prost strategia japoneză (trimiterea lui Nomura și a lui Kurusu dovedește ezitări cât se poate de reale), dar își trădează foarte bine propriile practici de director al actorilor și prin acest discurs le recomandă și succesorilor săi.

[2] Aici traducerea lui Genoud șterge ceea ce este specific nazismului. Hitler spune că SS trebuie să atragă „*wie ein Magnet alle, die zu ihr*

au trebuit să plătească prețul sângelui, pentru ca tinerii care nu caută decât să iasă în evidență să se țină departe de ele. O trupă care este invincibilă în voința sa, dar și foarte frumoasă. Trebuie să fie sentimentul de superioritate incarnat. Trebuie s-o anime un profund sentiment al mândriei. Imediat după revenirea păcii, trebuie să redevină SS[1]! A existat întotdeauna o gelozie între trupele de infanterie și de gardă[2]. De aceea este bine ca acestea să rămână două lumi în întregime distincte. În timp de pace, SS este independent[3]. Are sarcini polițienești de stat: elita unei poliții de stat de cea mai înaltă

---

gehören" („ca un magnet pe toți cei care îi aparțin"). Scriind că trebuie „să aibă un efect de magnet asupra oamenilor de elită" și suprimând ideea unei creșteri naturale, precum și cuvântul „toți", Genoud face din Hitler și din Himmler niște banali căutători de creiere. Or, textul indică faptul că cei din SS sunt, practic, membri ai organizației înainte de a intra în aceasta. Este o elită predestinată: o pătură în mod firesc dominantă a rasei în mod firesc superioare.

[1] De aici trebuie să tragem concluzia că nu este chiar ea însăși în luptă: merge acolo pentru că ar fi stânjenitor ca elita regimului să fie scutită de aceasta și pentru a dobândi prin „prețul sângelui" un plus de prestigiu și de autoritate (vezi însemnarea din 24 iulie), dar adevărata sa vocație este de a fi vectorul gândirii și acțiunii naziste.

[2] De exemplu, sub Napoleon: soldații de pe front îi numeau pe cei din gardă „nemuritorii", date fiind puținele șanse pe care le aveau să moară înainte de încheierea serviciului. Vezi Elzéar Blaze, *La vie militaire sus l'Empire ou moeurs de la garnison, du bivouac et de la caserne*, Paris, 1837, vol. 1, p. 70.

[3] „*Im Frieden is die SS etwas sehr selbstständig*": încă o formulă bogată în sensuri. Dacă SS nu este chiar ea însăși pe timp de război, asta este pentru că trebuie să se încline în fața unor imperative care vin din afară și să se integreze într-o disciplină. Pe timp de pace, domină toate domeniile, este acolo pentru a controla și a influența toate procesele care nu merg în sensul ideologiei naziste sau al voinței actuale a führerului. Căci, bineînțeles, „independența" ei se oprește acolo unde încep dorințele șefului.

calitate, în stare să zdrobească imediat orice adversar. Dacă nu ar servi pe front, acest fapt s-ar întoarce împotriva ei în timp de pace. Când un comandant de armată îmi spune că forța lui se bazează pe o Panzerdivision și pe divizia SS Reich[1], aceasta mă face și pe mine să mă simt ușurat[2]!

Reichsführerul[3] are aici un merit extraordinar. Nu cred că mai există un om care să-și fi condus organizația în condiții atât de dificile. În 1934, încă mai era șef al statului[4] Bătrânul Domn, dar după aceea au fost o mie de dificultăți.

Din convingerea că există întotdeauna sarcini care nu pot fi încredințate decât celor mai bune trupe, am înființat în anii 1922–1923 trupa de șoc [*Stosstrupp*] Adolf Hitler; oameni pregătiți pentru revoluție care știau că într-o zi totul va fi foarte dur! Când am plecat de la Landsberg, totul s-a dizolvat în facțiuni rivale. Mi-am spus că aveam nevoie de o gardă, care să fie foarte mică, dar în care fiecare membru își va face o datorie din a îndeplini fără discuții ceea ce i se va ordona, chiar dacă ar fi vorba să acționeze împotriva propriului frate. Mai

---

[1] Și nu *Das Reich*: această unitate de tristă celebritate nu va primi acest nume oficial decât în 9 noiembrie 1942. Din 21 decembrie 1940 este denumită „SS-Division (mot.) Reich".

[2] Atribuindu-i merite mari lui Himmler (mai ales în acea seară), Hitler prezintă SS, pe bună dreptate, ca realizarea lui.

[3] Himmler.

[4] Reales președinte împotriva lui Hitler (care a atins totuși procentajul enorm de 37% din corpul electoral) în 10 aprilie 1932, Hindenburg își exercită oficial mandatul până la moartea sa, în 2 august 1934. Dictatura nazistă are mâinile libere după decretul despre incendierea Reichstagului din 28 februarie 1933, confirmat prin *Ermächtigungsgesetz* (Legea puterilor depline) din 23 martie, dar teoretic „Bătrânul Domn" poate să-l concedieze pe Cancelar în orice moment, ceea ce îl obligă pe acesta din urmă la o anumită reținere și liniștește conștiințele celor care cred că încă nu este totul jucat.

degrabă într-un oraş douăzeci de oameni care nu ştiu altceva decât loialitate şi ascultare, decât o mulţime în care în definitiv nu poţi avea încredere. Atunci au venit Maurice, Schreck, Heiden[1]. Aceştia trebuiau să constituie la München un mic eşalon de oameni gata să execute fără condiţii ceea ce li s-ar cere. Aşa a luat naştere *Schutzstaffel* [SS].

Cu toate acestea, şi-a dobândit întreaga valoare cu Himmler. Este meritul lui de a fi făcut din această mică bandă cea mai puternică trupă, dotată cu o viziune despre lume. Am primit atunci puţin câte puţin, odată cu SS, o trupă de care nimeni nu mi s-a plâns niciodată. Nu a existat niciodată niciun motiv să dăm afară pe cineva[2]. Himmler este cel care i-a oferit anvergura. Dintr-un mic grup de oameni independenţi a făcut un

[1] Emile Maurice (1897–1972) a fost pentru scurt timp şef al SA, apoi al SS, de la începutul înfiinţării sale, înainte de a-i ceda postul lui Schreck (dacă este să-l credem pe Hitler, care este totuşi destul de bine plasat, în timp ce alte surse fac din Schreck primul şef şi din Maurice adjunctul acestuia), prieten şi şofer al lui Hitler până în 1928. Cunoaşte atunci o perioadă de dizgraţie – scurtă, se pare – pentru că a făcut curte nepoatei preferate a führerului, Geli Raubal (vezi *Les tentatrices...*, pp. 109–111). Despre Julius Schreck, vezi însemnarea din 30 noiembrie. Este oarecum surprinzător să găsim aici numele necunoscutului Erhard Heiden (1901–1933, a nu se confunda cu jurnalistul antinazist, primul biograf al lui Hitler, Konrad Heiden), şef al SS din 1927 până la înlocuirea lui de către Himmler la începutul anului 1929 şi dispărut în 1933 în condiţii neclare. În schimb, Hitler îl uită pe Joseph Berchtold (1897–1962), care a comandat SS în anii 1926–1927.

[2] Minciună neruşinată: Himmler a pronunţat un anumit număr de revocări. În statul lui major exista chiar un „Birou de recrutări" care se ocupa, printre altele, de „concedieri", dacă este să dăm crezare informaţiilor prezentate într-o carte care glorifică organizaţia, *L'ordre SS*, scrisă de Edwige Thibaud şi prefaţată de Léon Degrelle (Avalon, Paris, 1991). Este de altfel logic: o organizaţie atât de preocupată de „puritatea" rasei trebuie să depisteze şi în interiorul ei oile râioase. Dar se pare că pentru Hitler contează ca prezentul să nu fie stricat de nicio umbră.

aparat de comandă. Este, ca să spunem așa, Ignațiu de Loyola[1] al poporului nostru, în sensul bun al termenului. A făurit cu inteligență acest instrument atacat din toate părțile. Șefii SA nu au reușit să comunice oamenilor lor o viziune exactă asupra lumii. Acum a venit războiul. Fiecare divizie știe ce depinde de ea, ce responsabilitate are, că trebuie să fie întotdeauna un model și nu numai să pară că este, că toată lumea o privește.

Sepp Dietrich[2] a jucat un rol deosebit. L-am trimis întotdeauna acolo unde situația era foarte critică. Este un amestec de viclenie și de intransigență brutală. Sub o mască de dezinvoltură se ascunde un om serios și foarte conștiincios, care examinează în profunzime orice chestiune. Cum se ocupă de trupă! Este un număr în afara seriei, cum au fost înaintea lui Frundsberg, Seydlitz și Zieten[3], un Vranghel bavarez, de neînlocuit, este cineva în poporul german. La aceasta se adaugă pentru mine faptul că este unul dintre cei mai vechi tovarăși ai mei de luptă. La Berlin în 1930 s-a produs cea mai rea dintre toate situațiile. Cum a știut să se impună rapid! Cu puțin înainte de alegerile de care depindea totul. Apoi a venit scrutinul.[4]

---

[1] Iñigo Lopez de Loyola (1491–1556) este întemeietorul Ordinului Iezuiților, care a jucat un rol preponderent în Contrareforma catolică din secolele XVI–XVII. Hitler detestă catolicismul, dar admiră și invidiază simțul lui organizatoric și arta de a dăinui.

[2] Josef Dietrich (1892–1966), după ce a participat la puciul din 1923, a făcut o carieră rapidă în SS, începând din 1926; s-a specializat în garda personală a führerului, asumându-și direcția acesteia. În timpul războiului a făcut o carieră strălucită în Waffen-SS.

[3] Georg von Frundsberg (1473–1528), Friedrich Wilhelm Seydlitz (1721–1773) și Han Joachim von Zieten – sau Ziethen – (1699–1786) erau militari care au marcat istoria germană. Hitler este mândru să-l asimileze pe Sepp Dietrich „al său" cu aceștia. Mai surprinzătoare este apropierea de Vranghel, învinsul din timpul războiului civil rus.

[4] Evocarea rolului lui S. Dietrich în campania electorală din 1930 face să devieze reflecțiile spre triumful reprezentat de acest scrutin (Partidul Nazist a ajuns în 2 ani de la 2,6% până la 18% din voturi).

Noi eram la München, în pivniţa de pe Schellingstrasse. M-am dus la teatru în seara aceea, apoi au sosit rezultatele. Vine Adolf Müller[1]: „Cred că este o victorie cu 60 sau 70 de deputaţi!" Îi spun: „Dacă poporul german este corect, pentru mine asta va însemna mai mult de 60". Îmi spuneam în sinea mea: dacă am putea să depăşim 100! Şi apoi: 100 de deputaţi! Müller a plătit un rând. Şi am culminat cu 107, ah, cum mă mai simţeam! Înainte avusesem 12!

Profesorii – nu pot să-i sufăr! Puţinii care sunt de calitate confirmă regula. Firește că tineretul se ataşa foarte tare de aceştia din urmă. În universităţi, situaţia a devenit foarte dificilă după război. Tinerii ofiţeri plini de încredere erau nişte ascultători supărători. Göring a ţinut într-o zi un discurs, explicând că aceştia se plasau pe terenul onoarei şi că aceasta era alegerea lor în caz de conflict. Atunci mi-a atras atenţia asupra lui: asistase deja la câteva seri, mi-a plăcut; atunci l-am făcut şef al SA. Este singurul care a comandat-o bine. I-am dat o trupă jerpelită şi în puţin timp a făcut din ea o divizie de 11 000 de oameni!

Tânărul Lutze[2] a plecat voluntar pe front. Să-i urăm să nu i se întâmple nimic. Un tânăr model! Perfect în tot! După ce va petrece un timp acolo, am să-l iau cu mine. Are o alură excelentă şi o atitudine fantastică. Inge şi el au venit într-o zi la

[1] Tipograful Partidului Nazist (vezi însemnarea din 30 noiembrie).

[2] Fiu al şefului SA care l-a înlocuit pe Röhm, Viktor Lutze (1890–1943). Acest nume i-a venit fără îndoială în minte lui Hitler pentru că tocmai vorbise despre un alt şef SA, Göring, spunând că numai el era demn de elogii. Ceea ce este crud faţă de Röhm şi pentru predecesorul lui, Franz Pfeffer vom Salomon, dar şi pentru Lutze, despre care se va vorbi mai departe destul de mult (vezi însemnarea din 10 februarie). Hitler nu vrea, fără îndoială, să critice aici activitatea lui: vrea să spună mai degrabă că, după Noaptea Cuţitelor Lungi, SA îşi pierduse mult din importanţa politică, cadrele ei de valoare fiind ademenite de SS.

Berghof, acum 13–14 ani. Inge făcuse ceva, atunci el s-a întors și a spus pe un ton inimitabil: „Tineretul de astăzi!". A spus asta cu un dispreț, ar fi trebuit să vedeți!

Într-o zi, am trăit lucrul următor: înmormântarea câtorva naziști asasinați. Fantastică atitudine a familiilor. Atunci mă duc la Nürnberg: asasinarea soldatului austriac Schumacher. Lamentații atroce!

Să fim indulgenți pentru cel care nu are niciun optimism, își pierde viața! Viața nu pare suportabilă decât dacă ești optimist. Pesimistul își complică viața: nu poate scăpa niciodată de existență! Cine știe sub ce formă va reveni! Numai formele se schimbă, existența rămâne. În căprăria mea domnea bucuria. Curierul era singura legătură cu lumea, în lipsa radioului. Doamne, dacă am fi fost pesimiști!

Cel mai rău lucru este un șef pesimist; în practică, este defetist și poate să paralizeze totul. Dacă nu aș fi reușit să mut munții din loc cu optimismul meu, cum aș fi putut crea toate astea? Umorul și râsul sunt lucrul cel mai important care există în război. În ajunul transportului nostru către bătălia de pe Somme, am dansat ca niciodată. Tineretul este în mod firesc optimist. Trebuie să păstrăm acest lucru. Trebuie să avem încredere în viață, să știm să facem comparații între evenimentele și forțele prezente. Dacă astăzi constat o situație dificilă, ce este aceasta pe lângă cea din 1933? Este o predispoziție, dar trebuie să ai și o anumită tinerețe! Este o șansă că am intrat în politică la 30 de ani, că aveam 43 în momentul în care am devenit Cancelar al Reichului și astăzi am 52! Te naști optimist sau pesimist. Dar vârsta diminuează optimismul, tensiunea se reduce.

Când m-am rănit la față în 1923, nu aveam nimic altceva în minte decât să mă refac. Astăzi nu aș mai avea forța fizică

să ţin câte un discurs în fiecare seară. Conştiinţa faptului de a nu mai putea face ceva te impresionează. Dacă nu aş mai avea credinţă, am putea să ne facem bagajele. Sărmanul Wiedemann[1], ce îi aduce aceasta? Orice criză are un sfârşit, totul este s-o depăşeşti. Nu există iarnă în care termometrul să rămână blocat la 40 de grade sub zero. Numai să nu cedezi sub niciun pretext! Găsesc că este pur şi simplu minunat ca un om să stăpânească situaţiile dificile. Să învingi neşansa, iată ce le este dat numai câtorva oameni. Este lucrul cel mai demn de admiraţie şi cel mai frumos care există[2]. Am cunoscut aceasta toată viaţa; propria mea mizerie, în tinereţe, atât de monstruoasă! Partidul: ce de crize am avut, Doamne Dumnezeule! Statul: nimic nu este etern, asta e sigur. Şi este un lucru bun: căci atunci când iarna se prelungeşte atâta, va exista în mod obligatoriu o primăvară! Şi dacă oamenii îngheaţă astăzi, va veni ziua când soarele de aprilie şi pustiurile vor reveni la viaţă cu iuţeala fulgerului. În sud, încălzirea soseşte încă din martie, în

[1] Fritz Wiedemann (1871–1979), ofiţer în regimentul în care servise Hitler în războiul precedent, fusese chemat de el ca adjutant la începutul anului 1935. Apoi îl trimisese la San Francisco în calitate de consul, la începutul anului 1939. În sfârşit, atunci când Roosevelt i-a expulzat pe toţi diplomaţii germani în iulie 1941, Hitler l-a numit în China, făcându-l să treacă din nou prin Germania. Nu se ştie dacă s-au revăzut (este probabil). Aici se vede că Hitler îl prezintă ca defetist (a mai făcut-o şi înainte, altfel ascultătorii nu ar înţelege expresia „acest sărman Wiedemann"), când îl însărcinează fără îndoială să se prezinte ca atare în faţa diplomaţilor străini, căci altfel nu am înţelege de ce l-a trimis în străinătate, în loc să-l păstreze în Germania. Un dosar foarte misterios, pe care nu-l putem aborda decât prin cartea de amintiri, cu dominantă anecdotică, a lui Wiedemann şi prin declaraţia de faţă. Vezi François Delpla, *Les tentatrices...*, capitolul 11.

[2] Armata germană este respinsă zi de zi în regiunea Moscovei şi în alte câteva, dar şeful ei găseşte modalitatea de a se extazia în privinţa ei, proclamând că nu a fost niciodată atât de demnă de elogii. Singura explicaţie pentru eşecul militar este neşansa.

Crimeea este cald deja în februarie. La sfârșitul lui aprilie zăpada dispare în câteva zile ca prin farmec și totul devine verde. Acolo merge așa de repede! Natura se regenerează repede, nu are nimic de-a face cu ținuturile noastre.

Omul uită răul cu o rapiditate nebună; este cel mai mare miracol al naturii. Altfel, omul nu ar putea să se elibereze de angoasă. Pentru o femeie însărcinată, câte încercări! Nouă luni mai târziu, totul este complet uitat. Ești binecuvântat într-o zi, uiți imediat. Și este la fel de minunat să vezi că natura te face să uiți repede și durerea, și tristețea. Este ciudat că pe moment rana nu-ți provoacă aproape nicio durere: încasezi lovitura, crezi că nu este nimic. Durerile nu survin decât în timpul transportului. S-au văzut scene incredibile, mai ales în 1914, când trupa avea încă un comportament uimitor. Răniții, care abia dacă se țineau pe picioare, luau poziție de drepți când plecau de la căpitan[1].

Dacă analizăm lucrurile în fond, este o mare șansă pentru poporul german și pentru femeia germană. Femeile vor să aibă bărbați! Bărbații din țările nordice sunt atât de blegi, că și cele mai frumoase femei se exilează atunci când găsesc un bărbat de la noi. Asta s-a întâmplat cu Göring și a lui Carin[2].

---

[1] Și în acest caz suferința răniților sau a familiilor celor morți este complet minimalizată. În treacăt fie zis, aceasta dovedește că Hitler nu este chiar așa de insensibil cum se spune adesea: dacă simte nevoia de a nega suferințele poporului său, înseamnă că le cunoaște și că îl preocupă. Tot din acest motiv evocă și Marele Război și pretinde că a împărtășit nenorocirile soldaților din prima linie (și, de exemplu, se imaginează o clipă mai târziu în fruntea unei „coloane" în campania în curs de desfășurare). La fel, vorbește des în această perioadă de demnitatea mai mult sau mai puțin mare a familiilor în doliu, vezi aluzia la moartea lui Scheubner-Richter alături de el, în timpul puciului din 1923.

[2] La începutul anilor 1920, pe când încerca să se specializeze ca pilot de linie, Göring s-a jucat de-a Paris în casa unui baron suedez și a răpit-o pe Carin, tânăra și splendida sa soție. Să deduci de aici că toată

Peste tot femeilor le plac bărbații adevărați. Acesta este instinctul lor natural. În vremurile vechi, ce ar fi făcut femeia fără erou! Ea se găsea desigur în el. În natură, toate creaturile așteaptă să-l cunoască pe învingător, când doi bărbați se bat pentru o femeie. Pentru un braconier, fetele devin sălbatice[1]! Astăzi aș prefera să comand în est o coloană de braconieri, decât o coloană de judecători care îi trimit la închisoare.

Interesant diagnosticul japonezilor după care englezii sunt soldați mult mai buni decât americanii. Dacă englezul dominat ne spune: ați învins pentru moment, dar noi avem brațul mai lung, aceasta ține de educația lui! La începutul războiului mondial, englezii nu erau obișnuiți cu focul de artilerie. La sfârșitul unui bombardament de patru ore erau zdrobiți, în timp ce noi puteam să susținem unul de trei sau patru săptămâni fără să fim încă zdrobiți. Și astăzi mai sunt sensibili la o amenințare din flancuri. Voiam deja să atac în toamna anului

---

Germania a pus coarne întregii Suedii este un racursi îndrăzneț, pe care nici Homer nu și l-ar fi permis!

[1] *„Auf Wilderer sind die Mädel ganz wild!"* – jocul de cuvinte este în același timp interesant, incoerent și intraductibil. Braconierul (care se numește în germană „vânător împătimit") este pentru Hitler un simbol al curajului – așadar al lui însuși: înfruntă vânatul de unul singur și trebuind să-i păcălească pe paznicii de vânătoare. Tinerele fete devin din cauza aceasta „sălbatice", ceea ce înseamnă în același timp că sunt un vânat, dar și că se bat feroce între ele (ca să pună mâna pe braconier și în primul rând ca să-l vadă și să fie văzute de el, la fel ca mulțimile feminine care se îmbulzesc la apariția führerului). Odată bărbatul cucerit, ele sunt capabile de orice violență pentru a-l păstra. În treacăt, se poate admira una dintre cele mai nete extrapolări între lumea umană și cea animală, în fraza: „Toate creaturile din natură așteaptă să-l cunoască pe învingător, când doi bărbați se bat pentru o femeie". „Masculi" și „femele" ar fi fost mai potrivit.

1939. Numai vremea m-a împiedicat[1]. Una peste alta, nu s-au ameliorat în comparație cu războiul mondial. Asta e valabil pentru toți adversarii noștri, inclusiv pentru rus. Și el era mai bun în timpul războiului mondial.

Astăzi în Africa este un simplu război pentru materiale. Rommel a rămas fără blindate, în timp ce ceilalți mai aveau câteva, asta e tot. Blindatele nu i-au parvenit pentru că nu puteam să le transportăm.

Blitzkrieg: ar fi un cuvânt pur italian, o frazeologie italiană, o traducere din italiană! Dar nu ne-am bazat decât pe tăieturi din presă. Ne-au explicat recent că *toate* succesele mele proveneau dintr-un studiu atent al unor opere italiene!

Când mă duceam undeva, indiferent că ploua sau ningea, rămâneam întotdeauna în picioare în față având capul descoperit, ore întregi în timpul defilărilor. Sunt lucruri mici în aparență. Ce rău îmi pare că nu le mai pot face! În realitate am făcut mai mult decât ceilalți, chiar dacă m-au așteptat ore întregi!

---

[1] Aici istoricul, dacă se depărtează de litera documentelor, îl prinde pe Hitler în flagrant delict de bluf. Sau, mai exact, de încercare de a eterniza un bluf. Lansează ofensiva din 10 mai 1940, ca toate ofensivele sale, înainte de apariția obstacolului reprezentat de Churchill, după ce își cizelase în voie planurile (în toate domeniile!) și pusese toate șansele de partea lui. Așadar, dacă a dat ordine precise de atac cu zile „Z" de mai multe ori pe parcursul toamnei și a iernii, aceste ordine erau destinate să fie anulate în timp util. Aveau de fapt rolul de a ține armatele în alertă, împiedicându-le să adoarmă, ca rivalele lor, în pasivitatea indusă de „războiul ciudat". Pretextul anulării oferit de fiecare dată, acela al unui timp nefavorabil, era cusut cu ață albă, cel puțin în ochii noștri, privind retrospectiv lucrurile. Și aici, încă o dată, Hitler se străduiește să arate că a ratat cu puțin să dea adversarului lovitura decisivă, căci blestemata de vreme îl privase de posibilitatea de a-i zdrobi pe englezi în timp ce aceștia își organizau armata.

Salutul militar este un lucru nefericit. Am impus salutul german la adresa mea în circumstanțele următoare. Dădusem ordin să nu mă salute așa. Dar mulți uitau. Fritsch a tras concluzii și a instituit o pedeapsă de două săptămâni de arest pentru cine mă saluta așa. Atunci am introdus salutul german[1]. La parade, când ofițerii care călăresc în față salută în felul vechi, ce urât este! Și cât este de frumos cu adevărat, de minunat, când se adresează salutul german! Am făcut din el salutul partidului la mult timp după Duce. Am citit relatarea dietei de la Worms: Luther fusese întâmpinat cu salutul german, ceea ce însemna că nu este întâmpinat ca dușman, ci în mod pașnic. Sub Frederic se saluta încă prin ridicarea pălăriei. În Evul Mediu, șerbii trebuiau să-și scoată boneta, iar nobilii executau salutul german. La Ratskeller în Bremen, în 1921–1922, am văzut oamenii salutându-se așa. SS a făcut-o într-un mod foarte energic. Începând de atunci, ceilalți au început să ne spună „câini de fasciști".

Apoi când a căzut Scheubner-Richter – cât de demn a suportat această situație văduva lui! Este foarte tragic că Dietrich Eckart n-a mai apucat să vadă ascensiunea [noastră].

[1] Hitler vrea să spună că la început a respectat angajamentul luat în momentul ascensiunii sale la putere, de a ține armata departe de luptele politice interne, de unde interdicția adresată militarilor de a-l saluta astfel. Calculase oare că generalul von Fritsch, numit un an mai târziu în fruntea armatei terestre (în locul lui Kurt von Hammerstein, unul dintre ofițerii superiori cel mai puțin entuziaști față de nazism), va împinge lucrurile până acolo încât să-i pedepsească pe contravenienți (ceea ce Hammerstein avusese inteligența să nu facă)? În orice caz, dictatorul nu-i poate lăsa pe generali să-i sancționeze adepții din cauza fidelității lor și profită de această breșă pentru a generaliza salutul nazist. O frumoasă demonstrație de stăpânire de sine, indiferent care sunt părțile planificării și ale improvizației.

Pentru toți cei care au participat în 1923, perioada următoare a fost o împlinire. Vechii noștri național-socialiști, o minune, atunci alături de partid nu erau decât pierderi de suferit și nimic de câștigat.

Expresia *der Führer* va fi în zece ani o noțiune impersonală. Nu am decât să oficializez acest titlu pentru ca acela de Cancelar al Reichului să dispară. Și în Wehrmacht se vorbește astăzi despre führer. Ar trebui să fie capabile să-l poarte chiar și persoane care nu sunt în mod firesc șefi. Acest titlu evită orice formulă sforăitoare și este foarte frumos că germanii pot spune „*Mein Führer*", în timp ce străinii nu pot spune decât „*Führer*", scurt. Este minunat că a devenit o obișnuință. Nimeni nu-mi vorbește la persoana a treia[1]. Toți scriu „*Mein Führer*, te salut." Persoana a treia dispare datorită mie. Prin aceasta, distrugem ultima urmă a vechii servituți feudale. Nu știu de unde vine acest titlu, nu eu l-am pus în circulație[2]. A țâșnit brusc din popor și a devenit puțin câte puțin un concept. Mă felicit că am refuzat la vremea respectivă titlul de Președinte al Republicii. Gândiți-vă: președintele Adolf Hitler și președintele Christian Weber[3]! Titlul de führer este prin el însuși mai frumos, căci s-a născut chiar din limbă. A venit de la sine și este un cuvânt frumos. Cât despre formula „*Mein Führer*", cred că femeile au inventat-o. Când voiam să-l iau pe Bătrânul Domn la sentiment, îi spuneam: „Domnule Mareșal".

---

[1] Adresarea de politețe în limba germană (n. tr.).

[2] A pus să fie numit astfel în partid imediat ce a preluat controlul absolut al acestuia, în 29 iulie 1921 (vezi Ian Kershaw, *Hitler*, traducere de Dan Criste, Editura Meteor Press, București, 2012).

[3] Christian Weber (1893–1945) este unul dintre cei mai vechi tovarăși ai lui Hitler, care l-a numit în martie 1933 președinte al Consiliului Districtual (*Kreistag*) Bavaria Superioară.

Numai în ocazii solemne spuneam „Domnule Preşedinte al Reichului." Hindenburg a luat titlul în serios. Sunt lucruri mici în aparenţă. Dar cadrul trebuie să fie rigid! Ce poate să devină un nume: timp de două mii de ani, cel al lui Cezar a reprezentat puterea supremă! Japonezii au propria lor noţiune. Tenno este şi stăpânul întregii lor religii. De aceea la noi şeful statului şi cel al partidului nu vor trebui niciodată separaţi! Conducerea poporului şi cea a statului trebuie să se confunde în una şi aceeaşi persoană! Japonezii au încă starea veche de lucruri care la noi exista acum 16 secole, înainte să se amestece Biserica[1].

[1] Hitler este adesea acuzat că sare de la una la alta. Or, această pagină este foarte coerentă. Personajul principal este iarna rusească, deoarece nu se pune problema să se explice retragerile zilnice prin valoarea soldaţilor sau a conducătorilor duşmanului... Dimpotrivă, Hitler găseşte modalitatea de a spune în treacăt că soldatul rus a regresat de la războiul precedent! Antidotul împotriva dificultăţilor este optimismul, care este în acelaşi timp în funcţie de temperament şi de vârstă: Hitler are acum un moral mai bun decât contemporanul său, Wiedemann, care este numit, şi decât Brauchitsch, mai în vârstă decât el, care nu este menţionat. Cu toate acestea, lasă să se înţeleagă pe ici, pe acolo, că vârsta îşi spune cuvântul şi în cazul lui. Şi îşi remontează moralul cu o temă care îi va servi tot mai mult: evocarea primilor ani ai „luptei" şi a dificultăţilor care fuseseră depăşite atunci. Ajunge chiar - caz unic - să evoce atmosfera din regimentul lui în timpul războiului mondial, conferindu-i un optimism care rezistă la orice. Din această imagine de Epinal nu rămâne mare lucru după teza lui Thomas Weber, care arată că Regimentul List era o unitate cu o capacitate medie de luptă şi nu era folosit decât în zonele de cea mai mică dificultate. Vezi Thomas Weber, *Hitler's First War*, *op. cit.* Hitler se delectează şi cu titlul lui de führer şi profetizează instituţionalizarea lui: o altă modalitate de a afirma, împotriva dezmînţirii crescânde a faptelor, perenitatea operei sale.

4 ianuarie, la amiază

(Invitați: Sepp Dietrich[1]*, colonelul Zeitzler*[2]*)*

Comandamentul italian a comis trei greșeli mari în utilizarea forțelor sale. Aceste trei episoade au distrus încrederea în sine a forțelor armate italiene, de unde încă și astăzi diversitatea de aprecieri în privința lor.

Pentru început, o serie dintre cele mai bune regimente de *bersaglieri* au fost aruncate la o altitudine de 3 000 de metri, când mai era încă zăpadă, împotriva unui front fortificat francez, despre construcția și poziția căruia comandamentul nu aveau nicio idee și aceasta exact în momentul în care aviația nu putea să intervină! Nu e de mirare că aceste regimente au suferit un eșec sângeros! Nici noi înșine nu am fi putut duce această misiune la bun sfârșit! Dacă m-ar fi ascultat, l-ar fi luat pe dușman prin învăluire, prin valea Rinului[3]!

---

[1] Există probabil o legătură între elogiul nostalgic al lui Sepp Dietrich din noaptea precedentă și faptul că face parte dintre invitații de la masa următoare.

[2] Colonelul Kurt Zeitzler (1895–1963) este șeful statului-major al Armatei I Blindate, care se remarcase în lupta pentru Kiev sub comanda generalului von Kleist. Hitler l-a invitat probabil pentru a-l testa. Promite să-l facă general-maior în 1 februarie 1942. După o trecere prin Franța, unde devine în aprilie 1942 șeful statului-major al Grupului de Armate D al mareșalului von Rundstedt, el este cel care îl va înlocui în 24 septembrie 1942 pe Halder ca șef de stat-major al armatei terestre (OKH), obținând o nouă promovare cu această ocazie (general de infanterie).

[3] Mussolini nu putea să-i refuze nimic lui Hitler când era în plin triumf, după ce se abținuse să-l susțină în timpul „războiului ciudat", în sfidarea lui temerară îndreptată împotriva Franței și a Angliei. Germanul este cel care l-a lăsat pe italian să se încurce în construcțiile defensive ale francezilor din Alpi, fără să-i propună nicio alternativă și mai ales nicio acțiune comună în invadarea vreunei regiuni franceze (în cazul de față valea Ronului).

A doua greşeală a fost în Africa: italienii nu aveau absolut nicio protecţie împotriva blindatelor engleze şi au fost împuşcaţi ca iepurii. Mulţi dintre şefi au pierit alături de tunurile lor. Au fost prinşi în capcană! De aici teama lor de blindate!

A treia[1] a fost atacul lor funest în Albania. Şi-au dus acolo unităţile din Italia de sud, cât se poate de potrivite, care bineînţeles că au degerat pe un teren impracticabil, fără organizare în profunzime şi chiar la începutul iernii!

Către Keitel: Un lucru la care trebuie să veghem imediat: regimentul de *bersaglieri* nu trebuie să fie debarcat în spate şi adus pe jos în faţă, nu suportă asta[2]!

Şeful îi vorbeşte lui Sepp Dietrich despre ferma lui Hoffmann şi îi spune că profesorul insistă să vină să-l viziteze. Adaugă nostim că Hoffmann ar găsi în felul acesta mijlocul de a-şi face o publicitate enormă pentru vânzarea laptelui, căci evident că l-ar fotografia în uşa grajdului şi ar fi răspândit imaginea în toate lăptăriile.

Dacă m-aş lăsa fotografiat o dată cu un trabuc, cred că firma Reemtsma mi-ar plăti imediat o jumătate de milion!

Acelaşi lucru dacă aş fi într-un palton de blană, cu un manşon în mână, cu o armă în faţa mea, la pândă ca să împuşc iepuri!

---

[1] Inversiune cronologică: atacul Italiei împotriva Greciei (28 octombrie 1940) a precedat înfrângerea ei din Libia din decembrie–ianuarie.

[2] Iată că suntem obligaţi să nuanţăm ideea acceptată conform căreia consideraţiile referitoare la operaţiunile militare sunt excluse din aceste consemnări: aici un ordin referitor la dispunerea trupelor este dat lui Keitel în timpul mesei. Dar, încheind astfel un discurs peiorativ la adresa armatei italiene, Hitler dă semnalul destinderii şi îl ia pe Dietrich drept martor al micilor neajunsuri ale lui Hoffmann.

Am făcut într-o zi o greșeală incalculabilă printr-o scrisoare pe care am scris-o împotriva unui fabricant de bere („Vă purtați greșit atunci când pretindeți că sunteți singurul care aveți grijă de popor, când vorbiți mereu de cei mici, cărora trebuie să li se permită să aibă halba lor!"). Primul efect a fost că Amann, alb ca varul la față, a venit să mă vadă pentru că Hofbräu, Löwenbräu și Bürgerbräu ne retrăseseră reclamele, ceea ce a provocat o pierdere imediată de 7 000 de mărci și, în timp, de 27 000. Mi-am jurat să nu mai scriu niciodată un articol sub imperiul mâniei!

În primii ani ai mișcării încă nu existau difuzoare și când au apărut, primele erau foarte proaste. La Berlin, la Sportpalast, a început cu un fluierat, atunci am vorbit aproape o oră fără microfon. M-am oprit când mi-am dat seama că mă prăbușesc. Kube[1] avea o voce mai puternică, un adevărat rinocer. Dar nici el n-a rezistat decât douăzeci de minute.

La Esssen, am văzut într-o zi cum toată lumea a plecat, a fost un fiasco; oamenii n-au înțeles nimic; m-au admirat pentru că am rezistat. Am avut și martori: soția dumitale, Brandt[2], mi-a mărturisit că nu se auzea nimic!

Nu ne-am dat seama decât treptat că era nevoie de sute de difuzoare răspândite în sală. Difuzorul nu trebuie să fie în spatele podiumului, așa cum fusese la Sportpalast, unde se

[1] Wilhelm Kube (1887–1943), gauleiter de Brandenburg din 1928 până în 1936, numit comisar al Reichului pentru regiunea Minsk în ajunul Operațiunii Barbarossa. Va fi asasinat în 22 septembrie 1943 de servitoarea sa, Elena Grigorievna Mazanik (1914–1996), membră a mișcării partizanilor.

[2] Singura menționare a lui Karl Brandt (1904–1948), unul dintre medicii lui Hitler și un nazist fanatic, responsabil de numeroase crime medicale ale regimului și executat ca atare la Nürnberg. Soția lui, Anni, născută Rebhorn (1907), prietenă cu Eva Braun, este o veche campioană de natație. De notat că Hitler i se adresează fără să fie menționat printre invitați, ceea ce pare să arate că în timpul vizitelor sale este prezent în mod automat.

auzea fiecare cuvânt de două ori, mai întâi rostit de mine, apoi în ecou de difuzor.

Cea mai mare nebunie a fost în 1923, la ziua Germaniei de la Nürnberg. Era pentru prima oară când vorbeam în fața unei săli de 2 000 de persoane; nu aveam încă nicio experiență. După 20 de minute eram complet lipsit de voce!

Către Sepp Dietrich: Astăzi când sunt suprasolicitat de responsabilități, nu abuzez de avion, dar în timpul luptei, îți amintești, asta nu conta pentru mine. O singură dată a trebuit să renunța la un zbor împotriva voinței mele, după un miting de la Flensburg, la sfârșitul unei campanii electorale; trebuia să mă întorc la Berlin prin Kiel.

Căpitanul Baur[1]: Da, *Mein Führer*, v-am sfătuit să renunțați la calea aerului pentru că peste tot erau furtuni nocturne mari și știam că serviciul meteorologic nu este de încredere. Doreau tare mult să crăpăm!

4 ianuarie, seara

(Invitați: Sepp Dietrich, colonelul Zeitzler)

Întotdeauna s-a crezut că Panzerele depind de calitatea drumurilor. Dar acum se pare că deșertul este pentru ele cel mai

[1] Hans Baur (1897–1993), format ca pilot în timpul războiului, a intrat apoi în Lufthansa și a devenit în 1932 pilotul personal al lui Hitler. Arhivele engleze au dezvăluit o intrigă care arată că ar fi putut fi complicele lui Hitler într-o manevră scabroasă: a transmis unui diplomat britanic la sfârșitul anului 1940 că se săturase de război și că pândește ocazia de a-l preda pe führer în persoană englezilor, pe aerodromul Lympne. Englezii au luat afacerea în serios și timp de câteva luni au menținut o echipă de întâmpinare pentru a lua cu asalt aparatul imediat la aterizarea acestuia, de teamă ca Hitler să nu înțeleagă capcana și să nu ordone să plece din nou. Vezi Andy Saunders, *Arrival of Eagles: Luftwaffe Landings in Britain, 1939–1945*, Grub Street Publishing, Londra, 2014, pp. 152–161.

bun teren din lume! Rommel ar fi avut nevoie de încă 200! Dacă reușim acum să mai ducem altele neutralizând Malta, își va reveni[1]. Oricum, n-am pierdut mare lucru[2]. Încă nu abandonez partida. Englezul își va reduce acum efectivele din Africa. În războiul acesta nimeni nu are o trusă de ajutor plină de avioane. Totul este angajat pretutindeni. Singurii care mai avem încă rezerve suntem noi[3]. Englezul nu mai știe unde îi este capul. Africa de Nord, Rusia, India, Australia, unde să se ducă? Noi nu mai avem de parcurs decât traseul dintre Sicilia și Africa. El trebuie să ocolească Africa, căci nu poate folosi calea care trece prin canalul Suez. Cunoaște forța noastră din Mediterana. Imediat ce se decide să-și reducă efectivele, îi trimit lui Rommel ce-i trebuie.

---

[1] Aici Hitler refuză pur și simplu să ia în considerare potențialul de producție american. Pe de altă parte, este obsedat de posibilitatea de a exploata dificultățile provocate lui Churchill de înaintarea japonezilor: vrea să accentueze, în opinia publică engleză, ideea unui faliment general al politicii „beliciste" duse împotriva lui de la 10 mai 1940, prin contraatacul împotriva lui Rommel în Libia. Acesta s-a retras, într-adevăr, dar în ordine, în fața ofensivei engleze din 16 noiembrie 1941, pe care Churchill i-o ceruse generalului Auchinleck, pentru a profita de stagnarea germanilor în Rusia. Pe lângă înaintarea lui Rommel, neutralizarea Maltei ar fi dat o lovitură teribilă lui Churchill, justificând avertismentul etern al Germaniei la adresa imperialiștilor britanici: trebuie să ne lăsați câmp liber în Europa, căci nu puteți în același timp să vă bateți cu noi și să vă păstrați și imperiul.

[2] Foarte mult teren, totuși. Auchinleck l-a obligat pe Rommel să se retragă cu 400 de kilometri.

[3] Această lăudăroșenie uimitoare se explică poate prin speranțele puse în „reorganizarea economică" a continentului european, detaliate în timpul săptămânilor precedente. Hitler speră să dezvolte producția multiplicând mâna de lucru imigrantă din Germania, productivitatea ei, și exploatând metodic țările dominate, în special Franța (unde se pregătește să-l aducă la putere pe germanofilul Laval).

[Încărcătura cumulativă][1] este sfârșitul oricărei arme blindate. Tancul nu va supraviețui acestui război[2]. Noi n-am investit până acum în [încărcătura cumulativă], dar italienii ne-au oferit-o și ceea ce are Italia are și restul lumii. Nimic nu rămâne secret. Dacă ceilalți o au, putem și noi s-o reluăm. Pe viitor, oricine va putea să distrugă în întregime un tanc cu o [încărcătură cumulativă]. Când rusul va înainta la primăvară, tancurile lui vor fi neutralizate. Am ordonat de acum doi ani să se producă un nou tun greu antitanc. Între timp au sosit noile blindate. Nevoia nu-i învață pe oameni numai să se roage, ci și să inventeze și, ceea ce este încă și mai important, să accepte invențiile. Fiecare noutate depreciază atât de multă muncă anterioară că este întotdeauna aproape o luptă să introduci ceva nou.

---

[1] Această transcriere (reluată de ediția Jochmann) înseamnă că, în textul adus editorului de Genoud, expresia „încărcătură cumulativă" era lăsată în alb, înlocuită prin puncte de suspensie sau era deja între paranteze drepte, cu excepția cazului când a fost explicitată printr-un adaos ulterior. Indiferent cum ar fi, este vorba de un secret militar care făcea obiectul unei interdicții de consemnare în scris. Este posibil ca această măsură de precauție să fi fost luată deoarece se intenționa ca aceste pagini să fie arătate unor civili. Pe de altă parte, Hitler minte atunci când pretinde că datorează Italiei mașinile sale cu „încărcătură cumulativă". Procedeul a fost pus la punct simultan cu cinci ani înainte de cel de-al Doilea Război Mondial de elvețianul Henry Mohaupt (care l-a vândut anglo-saxonilor) și de austriacul Franz Thomanek, angajat la un serviciu de cercetări din Wehrmacht, încă înainte de Anschluss. Armele puse la punct de acesta din urmă au servit pentru prima dată la Eben Emael în 10 mai 1940 (vezi „Professor Thomanek und die Entwicklung der Präzisions-Hohlladung", www.bundesheer.at/truppendienst/ausgaben/artikel.php?id=402). Poate că Hitler caută să încurce pistele în această privință.

[2] O profeție dintre cele mai imprudente. Firește, încărcătura cumulativă face ca obuzul să fie mult mai perforant, dar și blindajul face progrese. Și există mijloace de protecție, de exemplu, o bară metalică sudată în fața tancului pentru a face să explodeze proiectilul, limitând avariile.

Noaptea de 4/5 ianuarie
(Invitat: Sepp Dietrich)

Apariția noii Europe, iată ceva ce evreul nu a prevăzut. Japonia era pentru evrei țara care trăia exclusiv din propriile resurse și, din acest motiv, un pericol. De unde și eforturile evreului de a deturna Anglia și Statele Unite ale Americii de lângă Japonia.

Au existat întotdeauna două Germanii – și acesta este și cazul Japoniei: pe de o parte, o Japonie capitalistă și de aceea anglofilă, pe de altă parte Japonia Soarelui Răsare, țara samurailor. În Japonia, marina a fost întotdeauna excelentă. Tipurile de oameni cei mai apropiați de noi se găseau întotdeauna de partea marinei – un cap atât de strălucit ca Oshima, de exemplu – în timp ce anumite cercuri de la curte pe care le-am cunoscut lăsau impresia unei decadențe complete. Timp de 2 600 de ani japonezii nu au cunoscut război pe propriul teritoriu[1]!

Trebui să-i recunoaștem aceasta ministrului Afacerilor Externe[2]: a măsurat întotdeauna exact importanța pactului cu Japonia și a apărat cu obstinație această linie. Marina noastră se menține și ea pe această linie, în timp ce armata terestră s-a pronunțat în favoarea alianței cu China.

Sunt mulțumit că m-am înfuriat pe bună dreptate împotriva lui Roosevelt[3]; este un adevărat bolnav mintal! Circul pe

[1] În legătură cu Japonia, Hitler uită în fiecare zi câte puțin convingerile sale rasiste. În schimb, contrar unei idei acceptate, nu a disprețuit niciodată marina și nici nu a neglijat strategia maritimă (chiar dacă încerca să lase această impresie, pentru a liniști Anglia) și pasajul acesta este o dovadă în acest sens printre multe altele.

[2] Joachim von Ribbentrop.

[3] În legătură cu provocarea temerară lansată puterii de dincolo de Atlantic căreia îi declarase război în 11 decembrie 1941, Hitler încearcă aici să se liniștească și, în același timp, să se justifice în fața posterității.

care l-a făcut la conferința lui de presă este tipic evreiesc. Americanii sunt într-adevăr poporul cel mai prost care se poate imagina. Decepția lui va fi cu atât mai mare. Ce rușine astăzi! Și apoi, nu poți răscumpăra un anglo-saxon cu alt anglo-saxon. Pot urma cele mai nebunești lucruri! Există doi mincinoși, Churchill și Roosevelt! Sud-americanii urăsc discret Statele Unite[1]. Nu cred că americanii mai pot să pună mâna pe Azore[2].

Olandezii sunt acum legați de noi la bine și la rău. Trebuie să meargă alături de noi până în pânzele albe[3]. Zeitzler spunea

---

[1] Iată ce îi dă lui Hitler speranța că poate să amenințe Statele Unite ale Americii, folosindu-se de dictaturile latino-americane (Brazilia lui Vargas, Argentina – unde Peron, chiar înainte de a deveni președinte este omul care deține puterea etc.), pentru a le obliga să-și disperseze forțele.

[2] Arhipelagul portughez din mijlocul Atlanticului este într-adevăr o miză majoră în acest război, dar este mult mai important pentru Aliați să-l convingă pe dictatorul de la Lisabona, Salazar, să nu adăpostească acolo submarine germane – ceea ce au obținut – decât să ocupe ei înșiși poziția. Rămâne să ne întrebăm de ce Hitler consideră în acest moment că americanii nu pot să debarce acolo: probabil din cauza înaintării japonezilor. Estimează, fără îndoială, că americanilor li se întunecă judecata și ard de dorința de a se răzbuna pentru jignirea de la Pearl Harbor... Ceea ce foarte probabil că ar face un președinte de la sfârșitul secolului acesta sau de la începutul următorului! Mai mult decât Roosevelt, cel care veghează este Churchill: se îmbarcă pentru Statele Unite ale Americii și reușește să reafirme principiul „*Germany first*" (prioritate acordată Germaniei în cazul unui război americano-japonez), adoptat la începutul anului 1941 în timpul convorbirilor de stat-major americano-britanice.

[3] Pentru a doua oară în câteva zile, Hitler are în vedere și dorește o acțiune comună cu Olanda. Nu este vorba de Olanda care recunoaște guvernul reginei Wilhelmina aflat în exil la Londra și pune coloniile la dispoziția marinei britanice, ci de o țară supusă, pe care ar guverna-o un oarecare Mussert. Hitler vrea să spună aici, fără îndoială, că s-ar vedea foarte bine într-un rol de mediator și ar putea să-i ofere lui Mussert guvernarea teoretică a Insulindei (Malaysiei), așa cum Pétain exercită acum prin intermediul amiralului Decoux „suveranitatea" franceză în Indochina, satisfăcând până și cea mai mică dorință a ocupanților

astăzi că italienii au realizat un contraatac tranșant cu regimentul lor blindat. Spaniolii, din punct de vedere militar, sunt o bandă de păduchioși. Pușca este pentru ei un instrument care nu trebuie curățat sub niciun motiv. Santinelele lor sunt santinele numai cu numele. Locuitorii trebuie să le trezească atunci când sosesc rușii. Dar nu au cedat niciodată niciun metru de teren! Nu ne putem imagina luptători mai feroce. Abia dacă se protejează și se lasă uciși. Însă ai noștri sunt fericiți când au spanioli drept vecini de sector. Prin comparație cu descrierea lui Goeben de acum o sută de ani[1], la ei nu s-a schimbat nimic: formidabil de curajoși, suportând privațiunile cu dârzenie, dar de o indisciplină care sfidează orice descriere. Cel mai rău lucru – relațiile lamentabile dintre ofițeri și trupă. Ofițerii duc o viață de lux, în timp ce oamenii mănâncă vacă nebună!

Ungurii se țin bine după noi. Sunt excelenți pentru înlocuiri etc. Românii – unul singur e bun, Antonescu.

5 ianuarie 1942, la amiază
(Invitați: Todt, Sepp Dietrich, generalul Gause, Zeitzler)

Englezul are două poziții compromise: o primă mare bază compusă din Iran, Irak și Siria; acolo se aprovizionează flota[2].

---

japonezi. Mussert mai are desigur mult de făcut până să-i convingă și să-i antreneze pe compatrioții săi într-o politică colaboraționistă, dar Hitler poate spera că amenințarea japoneză împotriva Insulindei îi va stimula în acest sens.

[1] Vezi August von Geoben, *Vier Jahre in Spanien*, Hanovra, 1841. Viitorul general din războaiele lui Bismarck se angajase în 1836 în primul război carlist.

[2] Un asalt german indirect și timid a avut deja loc acolo cu ocazia loviturii de stat progermane irakiene din aprilie 1941. Nu numai că fusese dejucat, dar, cu această ocazie, o armată anglo-gaullistă a pus mâna pe Siria în iulie; cât despre Iran, acesta fusese cucerit de anglo-sovietici în august. Nu prea vedem așadar în ce fel era compromisă poziția

A doua este arhipelagul Malaysia: își pierde acolo toate punctele de aprovizionare cu petrol. Pot să trâmbițeze tot ce vor despre intențiile lor din Europa, dar știu bine că de stăpânirea Indiei depinde supraviețuirea sau prăbușirea imperiului lor. Dacă mă pun în locul lor – India, odată pierdută, nu se mai recucerește! M-aș întreba unde să găsesc o divizie ca s-o întăresc. Cred că scormonesc pe fundul sertarului ca să salveze Orientul. Planurile sunt un lucru, desfășurarea evenimentelor altul. Desigur, ar putea să aducă trupe indiene în Europa, dar odată ce faci un asemenea amestec, trupa nu mai are ținută. Anglia va fi atunci mai puțin puternică decât înainte. Dacă va continua așa, japonezii vor lua Singapore într-o lună. Și Anglia se va vedea foarte slăbită. Domeniul ei este așa de mare, că nu poți să-l ții cu o divizie. Ar fi cu totul altfel dacă Anglia ar avea câteva mii de tone de carburant în rezervă. Recent s-au abținut să pună obstacole în calea transportului blindatelor noastre între Sicilia și Tripoli, lucru la care ar fi trebuit să se opună cu orice preț. Dacă și convoiul de astăzi va trece[1], lucrurile se vor prezenta rău pentru ei în Africa. Dacă aș avea de ales între a pierde Tripoli și a pierde India, aș ceda Tripoli și aș trimite imediat totul spre India.

Generalul Gause[2]: Ne-am simțit ușurați de o mare greutate când am aflat despre declarația de război a Japoniei!

---

engleză... Doar dacă ne-am imagina un cleşte uriaş, cu un braţ reprezentat de Afrika Korps al lui Rommel, presupus victorios în Libia şi în Egipt, iar celălalt de armatele germane care ar fi venit din Caucazul sovietic. Fără îndoială, aici începe Hitler să fantazeze pentru anul 1942, după ce va fi făcut faţă „Generalului Iarnă".

[1] Trece şi Rommel primeşte o sută de tancuri.

[2] Generalul Alfred Gause (1896–1967), şef de stat-major al lui Rommel, fusese făcut cavaler al Crucii de Fier în 13 decembrie şi a venit probabil aici ca să-şi primească medalia. Aceasta nu-l împiedică să fie

Șeful: Și eu, ușurat de o greutate enormă[1]! Știam că s-a produs o schimbare de o însemnătate imensă: pierderea unui întreg continent. Este regretabil, căci rasa albă este cea care îl pierde!

În 1940, englezii ne anunțaseră că „fortărețele lor zburătoare" vor zdrobi Germania. Și japonezilor le-au spus că în nouă ore Tokio va fi ras de pe suprafața pământului. Din acel moment trebuia să ne așteptăm la o întărire a aviației lor pe parcursul anului 1941. În această eventualitate, am procedat la o întărire a Apărării Antiaeriene și mai ales a muniției sale. Ei bine, nu am utilizat în acel an decât un sfert din obuzele trase în 1940[2].

Cred că dacă vom reuși să intensificăm transporturile, dacă vom reuși să înzestrăm Apărarea Antiaeriană cu suficiente blindate și tunuri, dacă va sosi suficient carburant – Rommel a primit acum aproape 200 de blindate – atunci englezii vor fi reduși la defensivă și noi vom avea o șansă să o străpungem a doua oară[3]. Iar că americanii se luptă eroic – asta n-o cred.

---

copleșit de instrucțiunile personale ale führerului, ceea ce poate explica ofensiva lansată de Afrika Korps în 21 ianuarie, în momentul în care Hitler are cea mai mare nevoie de ea pentru strategia sa generală. Aici, în orice caz, face un bilanț al situației care îndeamnă să nu se piardă timp pentru a constrânge Anglia să renunțe la Africa și să se concentreze pe India, ceea ce i-ar provoca lui Churchill dificultăți politice majore.

[1] Expresia germană folosită de Gause înseamnă „ni s-a luat o piatră mare de pe inimă", iar Hitler spune: „de pe a mea, o piatră de moară!".

[2] Și aici Hitler se auto-liniștește cu motive întemeiate, căci apărarea lui antiaeriană va fi confruntată curând cu o încercare mai presus de forțele ei: primul raid devastator împotriva unui oraș german, Lübeck, va avea loc în 28 martie.

[3] În sfârșit o ambiție modestă și o speranță realistă – care se concretizează în primul semestru al anului 1942.

Noaptea de 5/6 ianuarie

Stalin pare omul care se gândea să ducă ideea bolşevică la victorie. În realitate, întruchipează numai Rusia şi continuarea panslavismului ţarist! Bolşevismul nu este pentru el decât un mijloc către un scop: un camuflaj în faţa popoarelor germanice şi latine. Dacă nu veneam la putere în 1933, s-ar fi revărsat peste Europa un uragan al hunilor! Toată Europa ar fi fost victima lui, căci noi n-am fi putut face nimic! Am trecut pe lângă o prăpastie cum omenirea nu a mai cunoscut vreodată. Cu trei-patru zile mai înainte avusesem o discuţie cu Reichsmarschallul: „Göring, este lupta cea mai dificilă pe care o vom avea de înfruntat". Iar el a răspuns: „Ce anume, *Mein Führer*?[1]"

Încă un lucru mi-a întărit hotărârea. O comisie germană revenise de acolo şi raportase că o uzină fabrica tot atâtea blindate cât ale noastre toate la un loc. Atunci mi-am spus că este momentul mai mult ca oricând! Dar dacă cineva mi-ar fi spus că au 10 000 de blindate l-aş fi întrebat dacă e nebun.

Rusul n-a inventat nimic. Tot ce are primeşte din altă parte. Toţi inginerii sunt străini, toate maşinile-unelte sunt importate. Dacă le dau un vizor pentru Apărarea Antiaeriană pot să-l copieze, dar nu-l vor putea concepe ei înşişi. Procesul de muncă este descompus în gesturi foarte simple. Uzează foarte repede tractoarele, pentru că nu fabrică piese de schimb! Cei care au montat uzinele Skoda erau tot aşa, germani sau austrieci. Cehii sunt muncitori, dar nu inventivi. Dacă aparatajul este distrus[2], sunt incapabili să-l repună în funcţiune. Deşi au

[1] Iată că, pentru a se justifica mai bine, îşi acuză un colaborator. În realitate, Göring fusese ferm împotriva unui război pe două fronturi (vezi François Delpla, *Churchill et Hitler*, Perrin, Tempus, Paris, p. 406). Poate fi acuzat de multe lucruri, dar nu de a fi subestimat URSS.

[2] După o paranteză despre cehi, Hitler pare să vorbească în acest moment din nou despre ruşi, după cum dovedeşte, în fraza următoare, menţiunea „Rata", denumirea în argoul german a avionului sovietic I-16.

cumpărat planurile celor mai recente modele de avioane, Rata lor nu face față. Cu cele mai recente modele ale lor, nu au încă nivelul pe care îl aveam noi cu 109[1]. Japonezii sunt capabili să amelioreze ceea ce există, preluând de la toate popoarele.

Rușii voiau mai ales eșantioane din marina noastră. Am fost constrânși să le dăm câteva articole care costaseră 20 de ani de muncă intelectuală. Aceste popoare aveau cândva o civilizație mult inferioară față de a noastră. Civilizația greacă era, prin comparație cu cea din China și Japonia din epoca respectivă, Beethoven comparat cu mieunatul unei pisici. În domeniul chimiei, de exemplu, s-a dovedit că tot ce au vine de la noi. Dar când le dai japonezilor ceva de acest gen poți fi sigur că acesta nu se răspândește mai departe. Marina noastră a colaborat întotdeauna bine cu cea a Japoniei; ne-au dat la schimb lucruri care ne-au fost prețioase. Delegațiile comerciale sovietice au fost pentru mine[2] în mod clar mai penibile.

Rusul pare să fi cunoscut tot prin noi [rachetele][3], datorită unei trădări comise înainte de venirea noastră la putere. Se pare că a rămas la modelul pe care îl aveam noi în acel moment. În schimb, s-a descurcat bine cu șina de ghidaj: poate că o are de la francezi[4]. În armata noastră nimeni nu știa că avem rachete. Rusul a acordat importanță faptului ca arma să fie silențioasă.

---

[1] Primul Messerschmitt Bf-109 a fost lansat în 1937, în timpul Războiului civil din Spania.

[2] Pare să spună că a urmărit negocierile de aproape, atât cu o țară, cât și cu cealaltă.

[3] Vezi însemnarea din 4 ianuarie, nota referitoare la „încărcăturile cumulative".

[4] Ceea ce ar presupune fie un act de spionaj comunist, fie o complicitate „evreiască" între guverne. Dar regăsim aici rasismul antislav, deoarece Katiușele sau „orgile lui Stalin", în serviciu începând din vara anului 1941, erau opera a doi ingineri sovietici, Gheorghi Langemak (născut în 1898, dispărut în epurările din 1938) și Serghei Korolev (1907-1966).

Rachetele noastre grele fac un asemenea vacarm că nimeni nu le suportă. Un adaos psihic la efectul fizic! Faptul că dușmanul nu aude lovitura de pornire, nu înseamnă nimic, deoarece nu există nicio protecție împotriva ei. Nu știam că tirul la ricoșeu are un efect atât de distrugător. Keitel a fost adeptul lor cel mai hotărât. Grenada lungă a lansatorului nostru ușor (32 livre) produce asupra adversarului efectul unei grenade grele[1]!

În tehnica armelor, vom rămâne întotdeauna superiori celorlalți. Dar trebuie să reținem o lecție: după război să nu mai arătăm nimic nimănui! Noutățile militare nu vor mai putea - nici chiar în caz de obligație contractuală - să iasă dintre granițele noastre, decât cu aprobarea unui oficiu central, pe care îl vom crea în mod special!

6 ianuarie, la amiază

Am constatat ceva: lucrul cel mai rău în francmasonerie nu este viziunea sa despre lume, ci faptul că este cel mai mare centru de corupție. O mână de oameni au declanșat războiul. Omul care ar fi fost adversarul înnăscut al lui Churchill, Lloyd George, are cu 20 de ani prea mult. Criza a început în momentul în care Chamberlain și Daladier s-au întors de la München. Amândoi ar fi trebuit să înțeleagă că era momentul de a-și dizolva parlamentele. Dacă Daladier ar fi făcut atunci alegeri, aținătorii la război ar fi fost izolați: tot poporul ar fi susținut

[1] În timp ce rușii își dezvoltau Katiușa lor, germanii au dezvoltat Nebelwerfer (nume de cod prin care era denumit un lansator de rachete de artilerie), care s-au dovedit și ele foarte eficace, după cum declară Hitler. Modelele germane erau de o construcție mai ușoară decât modelele rusești. Vezi Thomas Jentz și Hilary Louis Doyle, *Leichter Zugkraftwagen 3t (Sd. Kfz. 10) Ausf. A und B and Variants: Development und Employment from 1935 to 1945*, Panzer Tracts 22-1, 2009.

politica de pace. În felul acesta beliciștii au rămas cu răsuflarea tăiată numai un moment[1]!

---

[1] Aici Hitler rescrie complet istoria acțiunilor sale din săptămânile care au urmat după acordurile de la München, în toamna anului 1938. El însuși este acela care, după ce tocmai profitase de beneficiile acordurilor (semnate în 30 septembrie), a făcut să crească tensiunea internațională prin discursul lui de la Sarrebruck, din 9 octombrie. Patru zile mai înainte avusese loc dezbaterea în Camera Comunelor. La opoziția obișnuită a laburiștilor și a liberalilor s-a adăugat fronda unei treimi din conservatori, care s-au abținut de la vot. Chamberlain și acordurile au primit totuși un sprijin masiv (căci conservatorii câștigaseră la alegerile din 1935). În loc să se bucure, Hitler s-a apucat să pretindă că opoziția exprima sentimentele profunde ale Angliei! Ceea ce, de altfel, este în contradicție cu ideea exprimată aici – și probabil justă – că alegerile legislative organizate în acel moment i-ar fi stricat socotelile. De altfel, o dizolvare a Camerei Comunelor fusese avută în vedere. Churchill, serios amenințat de un contracandidat conservator și în pericol să-și piardă locul (un eșec după care, la vârsta de 62 de ani, îți revii greu în politică), spusese că acesta ar fi „un lucru rușinos". Dar se poate estima că Chamberlain, care nu era atât de rușinat, ar fi cedat dacă Hitler și-ar fi exprimat dorința unei asemenea dizolvări în timpul conferinței. Putea să spună că dorea o pace solidă și că ar fi fost bine să fie sancționată printr-un sufragiu universal. Or, nu tocmai aceasta a fost strategia sa. Avea nevoie de impulsul lui Churchill pentru a împinge Londra să-i declare război un an mai târziu, în legătura cu problema Danzigului, pentru a fi în măsură să zdrobească Franța. Căci aceasta demonstrase cât se poate de clar că nu va porni la război fără Marea Britanie. Să mai adăugăm că, dacă ar fi lichidat în felul acesta „influența evreiască" asupra cabinetului de la Londra (și, indirect, a celui de la Paris, unde Daladier putea și el să obțină dizolvarea Camerei – printr-un acord cu Senatul care abia aștepta – ar fi făcut fără îndoială lucrul acesta la cerere, pentru a lichida rolul politic al Frontului Popular), Hitler ar fi putut să acuze mai greu, așa cum făcea acum, „pătura conducătoare engleză căzută în orbita evreilor" că a încurajat Polonia să i se împotrivească pentru a provoca un război mondial. „Evreii", prea sever bătuți, nu ar mai fi avut suficientă influență. S-ar fi văzut că el însuși, prin schimbările lui de opinie, îl obosise până și pe Chamberlain,

Au încă adevărata bogăție: cea care constă în numărul oamenilor, cu obligația să aibă capacitatea de a-și procura o rezervă solidă de materii prime; dar sunt pe cale să piardă ceea ce este în ochii noștri o bogăție fictivă, banii și bunurile din străinătate! Războiul va genera cea mai mare vălmășeală în lume, chiar dacă nu este ceea ce am fi dorit. Evreii au trecut prin asta: destinul Angliei ca atare le este indiferent. Un om care, precum Hore-Belisha, a crescut în ghetou[1], nu poate fi atașat de istoria britanică!

Știm din experiență că după catastrofe se caută un țap ispășitor. Probabil că și Anglia se va lega de evrei. Să sperăm totuși că nu va face apel la noi drept călău internațional[2]!

---

atât de iubitor de pace. Dimpotrivă, dorind acum retrospectiv, când pozează aici în fața istoriei, ca pe cele două maluri ale Canalului Mânecii să fi avut loc alegeri imediat după Acordul de la München, îl acuză pe Chamberlain că a cedat în fața beliciștilor și întărește ideea că aceștia erau influenți și Chamberlain nu putea să le refuze nimic. Ceea ce lasă intactă posibilitatea unei înțelegeri, odată ce clasa conducătoare engleză va deveni conștientă de sterilitatea politicii lui Churchill și de costurile ei. În Franța, la fel, Hitler avea nevoie ca sperietoarea Frontului Popular și a liderului lui de origine evreiască, Léon Blum, să-și păstreze un rol politic, ceea ce i-ar fi permis, de asemenea, să prezinte intrarea în război ca fiind de sorginte „evreiască" (prin intermediul unei influențe engleze, pe care o exercitau la fața locului unii politicieni precum Blum și Georges Mandel, fost șef de cabinet al lui Clémenceau și om politic în ascensiune al dreptei).

[1] Am văzut mai înainte (însemnarea din 18 octombrie) că studiase la Oxford. Nu îndemnase prin nimic la război și redevenise în 5 ianuarie 1940 un simplu deputat. Churchill, atent să promoveze oamenii combativi, nu avea de gând de altfel să-l reintegreze în guvern decât după moartea lui Hitler, când demisia laburiștilor în preajma alegerilor din 1945 îl va obliga să-i înlocuiască.

[2] Hitler anticipează în mod uimitor ceea ce se va întâmpla după înfrângerea sa: un proces internațional orchestrat de principala putere victorioasă, Statele Unite ale Americii.

6 ianuarie, seara

Pacea se sprijină pe spiritul de economie. Acesta, la fel ca și cinstea, are nevoie de ordine. În orice organizație, toată arta constă în a găsi o cale de mijloc corectă între ordinea necesară, bazată pe reguli, și o flexibilitate care să permită adaptarea la împrejurări.

Nu vom veni de hac în totalitate pedanteriei distrugătoare a vieții care caracterizează acum ordinea prin servicii abilitate. În chestiunile decisive trebuie să facem apel la o altă instanță, care să dispună de puterea de absolvire[1].

Ceea ce se întâmplă în momentul de față pentru colectarea lânii este de-a dreptul emoționant. Oamenii își trimit lucrurile lor cele mai prețioase, dar trebuie să aibă sentimentul că nu este posibilă nicio fraudă. Trebuie să aibă certitudinea că articolul va ajunge la destinatar! Cel mai modest țăran are dreptul la cea mai prețioasă blană și vai de cel care o va deturna din drum!

Noaptea de 6/7 ianuarie

Schimbarea gărzii la Roma[2]: nu mă aștept la nimic bun de la o rotație atât de rapidă a persoanelor. Dacă nu poți conta pe faptul

[1] Un rezumat pătrunzător al concepției naziste despre stat: rutina funcției publice este inevitabilă și chiar prețioasă, prin cadrul pe care îl trasează; dar trebuie să existe o instanță capabilă să autorizeze încălcările; aceasta nu poate fi decât partidul, prin intermediul SS.

[2] Hitler deplânge faptul că Mussolini reînnoiește prea des personalul din sferele înalte ale Partidului Fascist. În 26 decembrie, a întinerit brusc cadrele partidului, mai ales prin numirea lui Aldo Vidussoni, în vârstă de 25 de ani, în fruntea lui. Era obișnuit cu ideea că după trei sau patru ani toată lumea obosea în aceeași funcție... cu excepția lui! Expresia „schimbarea gărzii" devenise astfel proverbială. Vezi un interviu cu Émile Schreiber în *L'Illustration*, numărul din 17 septembrie 1932, citat de Jean-Yves Dormagen, *Logiques du fascisme*, Fayard, Paris, 2008, p. 257. Hitler ar fi putut cu greu să ignore acest obicei până la ultima

că vei avea suficient timp la dispoziție pentru a duce la bun sfârșit o sarcină nouă, vei prefera să nu te apuci de ea. Eu nu înțeleg asta. Ne împovărăm cu o greutate pe care nu o putem duce. Ceea ce primesc eu ca sarcini suplimentare pot să mi le asum pentru că au apărut treptat personalități cărora pot să le transmit grijile mele din alte domenii. Dacă ar trebui să fac tot ceea ce făceam singur la începutul mișcării, ar fi de neimaginat! Poate că Ducele nu-i găsește pe cei pe care eu din fericire i-am găsit.

Dacă [Brauchitsch[1]] ar fi rămas pe loc numai încă puțin, aceasta ar fi condus în mod sigur la o criză; nu e soldat, e o cârpă!

Nu se va înțelege decât mai târziu ce au însemnat pentru mine aceste patru săptămâni!

7 ianuarie, seara

Încă nu am discutat cu niciun englez care să nu-l denigreze pe Churchill. Toți mi-au spus că e bolnav mental! Astăzi se vede bine: dacă am fi pierdut războiul repede, ar fi existat din nou o putere pe continent, și ce putere!

America aspiră ca Anglia să părăsească Extremul Orient, dar Churchill nu-și va modifica relațiile cu America numai pentru atâta lucru: este un om coruptibil[2].

„schimbare a gărzii". Pentru ca să se exprime așa, înseamnă fie că începuse să-i reproșeze lui Mussolini că secondează așa de prost Germania și se gândește să-l transforme în țap ispășitor, fie că are nevoie să-și remonteze moralul lăudându-și propriul regim.

[1] Puncte de suspensie în ediția Jochmann. Genoud (poate informat printr-o notă marginală?) pune Brauchitsch întreg. Contextul arată că este vorba în mod sigur de Walther von Brauchitsch (1881–1948), generalul-șef concediat și înlocuit de Hitler însuși în decembrie, în plină „criză". Faptul că Hitler vorbește despre „noi sarcini" ne face să presupunem cine îi aduce în minte acest episod.

[2] Hitler rezumă capcana în care a închis Marea Britanie: orice continuare a războiului împotriva lui după înfrângerea Franței slăbea

Este un lucru pe care nu-l exclud: dacă un stat va depune bilanțul, acela va fi Anglia. Este un singur stat în acest război care nu are nimic de câștigat și nu poate decât să piardă: Anglia. După ce vor ceda Singapore, le va deveni imposibil să continue să se bată împotriva Japoniei. Va trebui să găsească arme noi. Japonia își are propriile baze, stăpânește aerul și mările. Anglia nu ar putea să conteze decât pe un ajutor rus pornind de la Vladivostok. Cred că dacă englezii ar ști că și astăzi pot să scape numai cu un simplu ochi învinețit, ar prefera să termine mai curând astăzi decât mâine. India, ca putere terestră, nu le mai servește la nimic dacă pierd Singapore. Oamenii ca Eden nu se mai bat astăzi pentru a-și salva averea, ci capul; în afară de Hore-Belisha, nimeni n-a părăsit clubul încă. Dacă lucrurile vor merge prost astăzi, vor fi trași la răspundere cu cea mai mare severitate. Englezii au fost întotdeauna generoși, atât timp cât era vorba să distribuie bunurile altora. Dar războiul actual are drept miză menținerea imperiului. Puteau foarte bine să spună până acum „Ce ne interesează pe noi Europa, țările învinse nu sunt ale noastre!" Dacă pierd Singapore, vremurile acestea vor lua sfârșit. Unde să trasăm frontiera între Extremul Orient și Occident? Anglia mai este în stare să păstreze India? Aceasta depinde de menținerea legăturilor maritime. Căci nu există legătură terestră.

Churchill este, așa cum am spus întotdeauna altă dată, un scriitoraș. Acum opoziția se consolidează. Absența îndelungată

---

imperiul și, mai mult, orice participare a Statelor Unite ale Americii la război, deoarece acestea se împăcau greu, chiar de la întemeierea lor, cu dominația engleză dincolo de mare și, începând cu expansiunea lor din cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea, cu prezența britanică în Pacific, în general, și la Singapore, în special. Acceptând să pună această bază în pericol în fața expansiunii japoneze, Churchill se dovedește a fi „corupt" de americani.

nu a fost în favoarea lui[1]. Cred că dacă un stat va părăsi războiul înainte de încheierea lui acela va fi Anglia. Nu știu, dar cred. Anglia și America vor acum să fabrice cauciuc sintetic. Aceasta nu înseamnă numai să construiești uzine, dar să și ai la dispoziție suficiente tone de cărbune. Problema va fi acută în lunile următoare. Toate statele scormonesc pe fundul sertarelor. În mod sigur, pentru englezi se profilează consecințe uriașe. Ce avem noi de făcut? Păi, nimic! Protecția Reichului nostru este că japonezii nu vor mai înapoia niciodată mările americanilor. Pentru Anglia, este vorba numai să se știe dacă va păstra India. Ar trebui negociată o pace separată.

Întrebare: Ce face America? Va scăpa fără pierderi teritoriale. Anglia va fi silită dintr-o zi în alta să se apropie de continent! O armată anglo-germană îi va alunga pe americani din Islanda. Americanilor nu le acord un viitor măreț, căci după părerea mea este vorba despre un stat putred și corupt. La aceasta se adaugă tensiunile sociale deosebite de grave. Roma antică era un stat extraordinar de serios. Romanii au dat viață unor idei mărețe. Nu este același lucru astăzi în Anglia. Cu toate acestea, prefer de o mie de ori un englez decât un american. Cu japonezii nu avem relații aprofundate. Ne sunt prea străini prin civilizația și prin modul lor de viață. Dar pentru America nutresc o ură și un dezgust cât se poate de vii. Mă simt mai apropiat de oricare altă țară europeană. America este în tot comportamentul ei mintal pe jumătate evreizată și pe jumătate negrificată. Cum să admitem că acest stat va dura, când 80% din venituri este înghițit de impozite[2]... o țară unde totul se bazează numai pe dolar? În această privință, consider Anglia mai viabilă.

---

[1] Nu recurge la informații provenind din Anglia și probabil că nici nu are. Crede că trebuie să fie așa, deoarece englezii nu pot să aprecieze faptul că i-a neglijat atât timp ca să se ducă să-i curteze pe americani.

[2] Una dintre cele mai mari greșeli din aceste pagini. Plățile obligatorii în Statele Unite ale Americii erau atunci de aproximativ 25% din

Noaptea de 8/9 ianuarie

Învățământul religios a fost predat numai de preoți. Eu eram mereu cel care punea întrebări. În ceea ce privește cunoștințele, nu mă puteau prinde cu nimic. La religie, aveam „demn de laudă" și „excelent"; la purtare mai mult „insuficient".

În Biblie preferam temele care dau de gândit. Scuzați, domnule profesor, ce se înțelege prin asta? Răspuns evaziv. Întrebam mereu și mereu, până când profesorul Schwarz[1] își pierdea răbdarea: „Bine, acum stai jos!".

M-a întrebat într-o zi, nu știu cum a venit vorba: „Tu te rogi dimineața, la prânz și seara?" „Nu, domnule profesor, nu mă rog, căci pe bunul Dumnezeu nu-l interesează rugăciunea unui licean!" „Atunci stai jos!"

În momentul în care intra Schwarz în sală, clasa era parcă transformată: atmosfera se înviora și parcă domnea un spirit revoluționar. Fiecare făcea ceva ce nu se face. În ce mă privește, ca să-l enervez, îmi cumpărasem creioane cu culorile Germaniei. „Să faci să dispară imediat aceste culori înspăimântătoare!" Și toată clasa striga: „Huo! Sunt idealurile naționale!". „Nu trebuie să aveți în inimă idealurile naționale, ci un singur ideal unic, acela al patriei austriece și al casei de Habsburg! Cine nu este pentru Casa de Habsburg nu este pentru Biserică și cine nu este pentru Biserică nu este pentru Dumnezeu. Stai jos, Hitler!"

Schwarz avea o batistă mare albastră pe care o pescuia din căptușeala sutanei; când o lua în mână, se auzeau pocnituri. Într-o a zi a lăsat-o în clasă. În timp ce se ducea să-i întâlnească pe ceilalți profesori, m-am dus la el ținând batista cu vârful

venitul național. Hitler confundă impozitul total cu rata marginală de impozitare a veniturilor celor mai mari, care a fost ridicată într-adevăr de Roosevelt în jur de 80%.

[1] Franz Sales Schwarz (1859–19112) a fost profesor de religie la Oberrealschule din Linz între 1889 și 1910.

degetului de un colț. „Mă iertați, domnule profesor, v-ați uitat batista." A luat-o și m-a fulgerat cu privirile. Toată clasa a izbucnit în râs! Imediat a intrat profesorul Hueber: „Te rog, Hitler, când mai aduci altă dată o batistă, s-o faci în alt fel!" „Nu puteam să fac altfel, domnule profesor." „Stai jos!"

Preotul avea pe strada Stein o rudă care ținea un magazin. Se numea tot Schwarz. Intram și ceream articole dintre cele mai năstrușnice, de pildă chiloți de damă și lucruri de felul acesta. Femeia nu avea. Iar noi ieșeam strigând: ce înapoiere, să nu ai nimic!

Și în față, în apropiere de Herrengasse, era o mănăstire. Primisem întăriri de la Viena, un derbedeu în toată regula. Trimitea bezele când vedea călugărițele. Într-o zi, una a răspuns printr-un zâmbet. Imediat o bătrână cotoroanță s-a repezit la ea și a tras perdeaua: am auzit un strigăt și peste o jumătate de oră rectorul a venit la noi: „Nu aveți niciun pic de respect!".

Dacă nu ar fi fost unul sau doi profesori care să intervină în favoarea mea, ar fi fost rău de mine. De Paști trebuia să ne spovedim. Era legat și un exercițiu de aceasta. L-am făcut râzând. Confesiunea noastră consta în a spune: Am avut gânduri urâte în legătură cu profesorul meu. L-am enervat pe cutare etc. Și apoi venea Schwarz. Comiteam un păcat grav pentru că nu mergeam până în fundul sufletului. Atunci am convenit între noi să ne acuzăm toți de cele mai mari porcării. În timpul recreației am scris pe tablă: de copiat! Și apoi aventura cea mai nebunească, pe care un pușți de 13 ani nu ar fi putut s-o comită. În timp ce eram ocupat cu asta, s-a auzit o sonerie. Aveam un om de pândă – am răsturnat tabla și m-am dus la locul meu: clasa trebuia să coboare imediat la sala de gimnastică! A doua zi era spovedania. A venit vacanța și nimeni nu s-a mai gândit la asta. Un elev este chemat la tablă, vine,

o întoarce și atunci apare inscripția: „Am păcătuit împotriva naturii"... Profesorul observă, apoi se încruntă: „Dar cunosc scrisul acesta! Nu cumva ești dumneata, Hitler? Cum ai putut să faci așa ceva?". „Este numai un exemplu de examen profund de conștiință cum ne-a cerut părintele Schwarz, ca să fim în regulă!" „Păstrează-ți exemplele pentru dumneata, dacă nu vrei să fac din dumneata un exemplu!"

Mi-am promis de multe ori să mă potolesc, dar era mai presus de mine. Ceea ce uram era ipocrizia. Îl revăd și acum cu nasul lui lung, mă irita așa de tare că mă dezlănțuiam întotdeauna și inventam ceva. Într-o zi a venit mama și s-a repezit la ea să-i explice că sunt pierdut. „O, nefericitule!" mi-a spus el. „Domnule profesor, nu sunt nefericit." „În lumea de dincolo, îți vei da seama într-o zi!" „Scuzați, domnule profesor, există un savant care se îndoiește de existența lumii de dincolo." „Tu poate că vrei..." „Scuzați, domnule profesor, dar m-ați tutuit!" „Dumneata n-o să mergi niciodată în Ceruri!" „Mă iertați, dar dacă am să cumpăr o indulgență?"

De fapt, mă duceam cu plăcere la catedrală; fără să-mi dau seama, era pentru că îmi plăcea arhitectura. Ar fi trebuit să-i spună și lui cineva. N-a putut să-și explice aceste vizite și a bănuit că este vorba de ceva condamnabil. Am intrat cu mult respect și când am ieșit am dat peste Schwarz! Zice: „Și eu care te credeam un copil pierdut, fiul meu, văd că nu ești chiar așa de rău!" Era într-un moment când aveam mare nevoie să-mi redresez reputația, căci se apropia examenul, așa că m-am abținut să-i răspund.

L-am aruncat într-o asemenea disperare că adesea nu mai știa ce să facă. Citisem mult, lucrări ale unor liber-cugetători și firește că era furios la culme când soseam cu bagajul meu științific nu foarte bine pus la punct.

Nu aveam decât 15 ani şi i-am dictat surorii mele o piesă de teatru! La Linz exista o asociaţie a persoanelor separate: divorţul nu era posibil în Austria[1]. Asociaţia ţinea mitinguri de protest împotriva acestei barbarii! Şedinţele publice erau interzise, dar paragraful 2 permitea o şedinţă închisă, adică limitată la membrii asociaţiei[2]. Am intrat după ce am semnat la intrare o adeziune[3], am ascultat şi am fost cuprins de o sfântă mânie. Vorbitorul prezentase cazuri de bărbaţi care reprezentau modele de ticăloşie şi ale căror soţii, conform legii, nu puteau niciodată să se recăsătorească. Mi-am spus: Acest lucru trebuie adus în faţa poporului! Scrisul meu era ilizibil. Şi i-am dictat surorii mele, lovind în dreapta şi în stânga. Am tratat chestiunea într-o infinitate de scene cu o imaginaţie pătimaşă. „Tu, Adolf, spune doamna profesor Hammitzsch[4], aşa ceva nici nu se poate monta!" N-am putut să răspund nimic şi ea a intrat în grevă: Nu mai scriu! Şi nici n-am mai ajuns la un deznodământ. Cu tema asta îl călcam pe nervi pe profesorul Schwarz. A doua zi, cuprins de un elan pasionat, am luat cuvântul chiar la începutul orei. „Nici nu ştiu cum poţi aborda asemenea teme, Hitler!" „Pentru că mă interesează!" „Tatăl

[1] Interdicţie care se înţelegea de la sine într-o ţară preponderent catolică. Una dintre primele măsuri legislative introduse de Hitler în 1938 se referea la revizuirea „dreptului familiilor", pentru a permite divorţul.

[2] Compromisul austro-ungar din 1867 (care putea fi reînnoit la fiecare 10 ani) acordase cetăţenilor imperiului dreptul de a se întâlni sau de a constitui asociaţii apolitice.

[3] Acceptarea acestei afilieri poate părea uimitoare, fiind vorba de un adolescent de 15–16 ani, dar căsătoria catolică era autorizată la această vârstă precoce.

[4] În mod curios şi comic, Hitler o numeşte pe sora sa vitregă Angela cu numele ei actual, care este al celui de-al doilea ei soţ, directorul unei şcoli tehnice din Dresda. Cei doi se căsătoriseră în 1936.

dumitale, Dumnezeu să-l odihnească, e mort!" „Sunt membru al asociației!" „Membru al cui? Stai jos!"

L-am avut timp de trei ani[1]. Înainte avusesem pe un anume Silizko – acum îmi amintesc numele – care ne era foarte ostil. Unul dintre profesorii noștri, König, fusese comisar la controlul centralelor cu aburi. Rămăsese mut în urma unei explozii și nu mai putea pronunța anumite sunete. Când am venit la ora lui, m-am așezat în banca întâi. A început să ne citească numele. Când a ajuns la numele meu, l-am privit fără să mă clintesc. Contrariat, mi-a dat cuvântul. „Nu mă numesc Itler, mă numesc Hitler, domnule profesor!" Nu putea să pronunțe „h" aspirat. Nu știu de ce oamenii aceștia erau toți așa de neglijați!

La Steyr[2] aveam un evreu și l-am închis într-un laborator. Acolo era ca într-o școală de evrei, chiar așa! Nu a reușit să aibă niciodată nici cea mai mică autoritate; mi s-a povestit că mai înainte fusese temut, deoarece scotea strigăte impresionante. Și apoi un elev l-a văzut râzând după aceea și s-a terminat.

O dată am împrumutat de la gazda mea un fular mare. „Vă rog să mi-l împrumutați, am să vă spun pe urmă de ce." Mi l-am înfășurat în jurul gâtului când m-am dus la liceu și m-am îndreptat așa spre banca mea. „Ce ai pățit?" „Mmm..." am început. „Ești bine? Du-te acasă!" Am făcut o reverență. Un sfert de oră mai târziu gazda mea mă întreba: „Te-ai și întors, Adolf, de unde vii? O, ce șmecher!"

Întotdeauna am citit în timpul orelor. Într-o zi citeam o carte despre bolile provocate de ciuperci. Se năpustește la mine, îmi smulge cartea din mână, o clatină și spune: „Ar trebui să iei exemplu de la mine! Eu nu citesc decât tratate serioase!".

---

[1] Trebuie să fie vorba despre cei trei ani de liceu de la Linz, din 1900 până în 1904.

[2] Unde a petrecut anul școlar 1904–1905.

Dar Steyr era pentru mine un loc puțin plăcut. Opusul lui Linz; Linz era național, Steyr roșu și negru[1]. Locuiam pe Grünmark la numărul 9, o cameră mică spre curte împreună cu un camarad; se numea Gustav; i-am uitat numele de familie. Camera era bună, curtea îngrozitoare. Omoram șobolani fără încetare[2]. Gazda ne iubea foarte mult. Ne lua întotdeauna partea împotriva soțului ei. Acesta nu avea niciun cuvânt de spus în casă. Femeia se repezea întotdeauna la el ca o viperă. O dată lucrurile au mers prost. Îi spusesem mai înainte: „Scumpă doamnă, ați putea să nu mai faceți cafeaua așa de fierbinte, dimineața sunt întotdeauna grăbit și nu am timp s-o beau". Într-o dimineață i-am spus: „Deja și jumătate și cafeaua nu este aici!". Ea a pretins că nu este și jumătate. Atunci soțul ei a spus: „Petronella, au trecut deja cinci minute peste jumătate!". Femeia l-a luat de sus și nu s-a calmat până seara. Și seara s-a produs catastrofa. Omul trebuia să plece. Noi doi aflasem. Voia să-l însoțească cineva. Trebuia întotdeauna să-i lumineze cineva calea,

---

[1] Negrul se referă la catolicism (și la loialitatea față de dinastia Habsburg), roșul la mișcarea muncitorească, mai activă decât la Linz, dată fiind prezența unor uzine destul de numeroase.

[2] Acest pasaj a inspirat o întreagă literatură psihologizantă, care se străduiește să găsească în anii copilăriei dictatorului predispozițiile sale sângeroase (vezi Ronald Hayman, *Hitler and Geli*, Bloomsbury, Londra, 1998). Dar sunt mai multe de spus. Pe marele prieten al animalelor, dușman declarat și visceral al vânătorii, îl ia gura pe dinainte și mărturisește că a practicat acest sport luni de zile, în cameră, e adevărat, și în oraș. Ceea ce îl mână aici este rasismul, înțeles la nivelul regnului animal! Șobolanul, metaforă curentă a evreului, este obiectul unei fobii de aceeași natură și nu este departe de a fi văzut și el ca un ratat al Creației. Acest „animal oribil", devorator al soldaților răniți, simbolizează de altfel la fel de bine evreul, cât și lumpenproletariatul rasei ariene, gata să se reverse din canale în timpul revoluțiilor (vezi consemnările din 30 octombrie și 5 noiembrie).

pentru că îi era frică de șobolani. În timp ce el era afară, femeia a încuiat ușa. Ne-am spus, e de rău! O iubeam foarte mult. El: „Petronella, deschide!". Ea râde, fredonează un cântec, merge de colo-colo și nu face nimic. Omul trece la ordine, apoi la implorările cele mai umile: „Petronella, te rog, deschide!" „Petronella, nu poți să faci asta!" „Ba da, pot!" Dintr-odată: „Adolf, deschide imediat!". Ea către mine: „Nu deschizi!". „Prea scumpa doamnă mi-a interzis!" L-a lăsat afară până la ora 7 dimineața. Când a venit cu laptele, avea o privire nenorocită. Îl disprețuiam așa de tare! Ea avea în jur de 33 de ani, el avea o barbă mare, astăzi e greu să spun, dar aș zice că avea vreo 45 de ani. Provenea dintr-o veche familie ruinată, se numea cavaler și nobil von Tschichina și era funcționar la primărie. Austria avea chiar mulți nobili lefteri. Nu știu dacă femeia mai trăiește. Ne răsfăța întotdeauna cu câte ceva. În Austria gazdele se numeau Crux.

Ah, era o vreme frumoasă, o vreme însorită! Dar legată pentru mine de griji mari, căci îmi era foarte greu să depășesc obstacolele școlare, mai ales în apropierea examenelor. Am rămas acolo un an. Pe pantele din Domberg am învățat să schiez.

La sfârșitul semestrelor făceam întotdeauna o mare sărbătoare. Era foarte vesel și ne îmbătam. Este singura dată în viața mea când am fost beat. Primisem certificatele și trebuia să ne întoarcem acasă. Când se termina, doamna Crux era întotdeauna puțin emoționată. Ne-am dus în secret la un bistro de țară unde ne-am prostit și am băut. Nu știu ce s-a întâmplat exact, nu pot decât să reconstitui. Aveam certificatul în buzunar. A doua zi am fost trezit de o lăptăreasă care mă găsise pe drumul dintre Steyr și Garsten[1]. Eram foarte răvășit, m-am dus

[1] Genoud și Jochmann scriu amândoi: Karsten. Dovadă că Hitler nu a citit această pagină și nici Heim, nici Bormann nu erau familiarizați cu geografia Austriei.

la Crux a mea. „Pentru Dumnezeu, Adolf, ce mină ai!" Fac baie, ea îmi servește o cafea neagră și mă întreabă: „Deci ce fel de certificat ai obținut?". Mă caut în buzunar: niciun certificat! Pentru Dumnezeu! Totuși trebuie să-i arăt ceva mamei mele! Îmi spun: ai să-i spui că te-ai uitat la el în tren și ți l-a luat vântul! Crux mă presează. „Unde s-a întâmplat?" Îi spun că trebuie să mi-l fi furat cineva. „Atunci nu rămâne decât un singur lucru de făcut: trebuie să te duci imediat și să vezi dacă poți să primești un duplicat. Mai ai puțini bani la tine?" „Nu mai am nimic." Îmi dă cinci guldeni. Mă duc. Directorul mă lasă să aștept puțin. Între timp, certificatul fusese deja adus la școală. În inconștiența mea, îl luasem drept hârtie igienică. Era umilința supremă. Ce mi-a spus directorul, nu pot nici măcar să repet. A fost cumplit. Mi-am jurat solemn să nu mai beau niciodată în viață. Am primit un duplicat. O, mi-a fost așa de rușine! Când m-am întors, Crux m-a întrebat: „Ei, ce a spus?". „Nu pot să vă spun, prea scumpă doamnă. Dar pot să vă spun un lucru: n-am să mai beau niciodată în viața mea!" A fost în mod sigur o lecție care m-a îndemnat să nu mai beau niciodată. După aceea m-am întors acasă cu inima veselă, dar nu chiar foarte veselă, căci certificatul nu era chiar minunat.

Aveam vreo 15–16 ani. Vârsta la care scrii poezii. Mă duceam pe la toate muzeele și intram în special acolo unde scria: rezervat pentru adulți! Este o perioadă când vrei să încerci de toate. Odată m-am dus la un cinematograf în apropiere de gara din Linz: un kitsch incredibil! La un spectacol de binefacere se dădeau filme dubioase. Era un gunoi. Dar este ciudat să vezi cât de mărinimos era pe atunci statul austriac. Profesorul meu Sixtel era acolo și mi-a spus: „Te dedici și dumneata Crucii Roșii!". „Da, domnule profesor!" A râs, dar pentru mine era ceva dezagreabil în penumbra sălii.

Gerda Daranowski: Unii dintre profesorii dumneavoastră v-au cunoscut ascensiunea?

Da, unii dintre ei. N-am fost un elev excepțional, dar cu toate acestea și-au amintit toți de mine. Asta spune mult.

Noaptea de 9/10 ianuarie

Am fost bolnav ultima dată pe când eram un pușți de 16 ani[1]. Ultima dată când am stat culcat a fost într-un spital militar în 1918. Cum nu sunt niciodată bolnav, atunci când mă voi îmbolnăvi va fi într-un mod mai grav decât pentru alții. Cred că atunci când mi se va întâmpla, se va termina repede.

Acum zece ani am urcat până la 6 000 de metri fără să utilizez masca de oxigen, în timp ce cei doi Dietrich[2] au leșinat brusc. Poate că ar fi fost altfel dacă ar fi trebuit să mă deplasez. Am rămas așezat liniștit. A fost foarte bine, căci nu aveam măști pentru toată lumea.

Odată eram numai la 4 000 de metri și Baur a trebuit să efectueze o coborâre rapidă ca să evite o furtună de deasupra noastră. Aceasta mi-a dat o durere de cap cumplită, de care n-am scăpat toată ziua. De aceea îi admir pe toți piloții de Stukas.

Recent Göring a fost supărat pentru că Baur a zburat pe un Heinkel. Ține ca Baur să folosească mereu același aparat. Dacă nu ar zbura decât pe Heinkel ar fi diferit. Va fi fericit să primească noul Condor[3].

---

[1] O boală din care nu rămân urme decât în relatările ulterioare ale pacientului: fără îndoială o născocire, care face mai puțin criticabil faptul că și-a întrerupt studiile înainte de 17 ani.

[2] Unul este Sepp, deja prezentat, celălalt Otto Dietrich (1897–1952), și el unul dintre oamenii-cheie din anturajul lui Hitler încă din anii de dinainte de preluarea puterii. Se ocupă de presă, selectând articolele pentru șeful său și transmițând totodată directivele acestuia.

[3] Un cvadrimotor fabricat de Focke-Wulf, concurent al lui Heinkel.

Deocamdată în transportul aerian mai există un factor de pericol. De fapt, ești întotdeauna tributar stăpânirii de nervi a unui singur om. Un rateu din partea lui și s-a terminat. La aceasta se adaugă condițiile atmosferice. Când apare chiciura, nu-ți mai rămâne decât să faci o aterizare de urgență și asta nu este întotdeauna simplu. Altădată zburam pe orice vreme. Astăzi am grijă să nu mi se întâmple nimic. După ce asta[1] va trece, voi zbura mai ușor.

Am făcut două aterizări pe ceață. Cobori și nu știi dacă o să te lovești de ceva. Ești lipsit de apărare! Odată am coborât la München. Era o nebunie. În depărtare am văzut luminile roșii. Baur a avut o viteză uluitoare de reacție. A declanșat imediat coborârea, fără să se preocupe nici măcar de direcția vântului. Era încă bătrânul Rohrbach[2]. Mă uitam afară și am avut impresia că coborâm cu o viteză nebună. Dintr-odată, solul era acolo. Contact, redresare, rulăm. Dar mereu sentimentul că putem să dăm peste ceva. A reușit să vireze la câțiva metri înainte de marea aerogară.

Odată am încercat asta la Bremen. Acești evrei populau Lufthansa. M-au lăsat să zbor de această dată, deși era interzis în toată Germania. Fără îndoială că se gândeau: o să-și frângă gâtul! Coborâm, văd solul – și în același moment Baur redresează aparatul spre cer. Aveam încă suficient elan ca să evităm o cireadă de vite! Într-o altă zi am traversat de trei ori o furtună. Era în Brunswick. Am zburat atât de mult pe atunci! Am aterizat pe câmp, îngrozitor! La fel și în 29 iulie 1932 la Ulm. I-am spus lui Baur: nu face nimic, suntem așteptați la München! Era noapte, plouase. Nu era iluminare artificială! Am pus să se instaleze lanterne de grajd. Când am ajuns la München am întors

[1] Nouă aluzie la criza creată de contraofensiva sovietică.

[2] Rohrbach este un constructor de avioane din Berlin.

deasupra stadionului: atunci am obținut 297 de mandate, la alegerile Papen[1]! Înainte eram la Kempten, mai înainte la Friedrichshafen și înainte de asta la Konstanz și totul în aceeași zi. La stadion nu mai puteam nici măcar să vorbesc. Totul se învârtea cu mine. Întors la mine în apartament, am crezut că sunt victima unei crize de vertij. Pe atunci nu eram cruțat. Odată, la Stralsund, am vorbit la ora 3 dimineața.

Aceste deplasări ciudate se datorau faptului că puteam să vorbesc numai în săli mari sau în aer liber. Dacă iau o dată, de exemplu, ziua mea din 1932[2]: am vorbit la Königsberg în Masurenhalle, apoi în cinci sate. Ultima reuniune s-a încheiat la ora 2.32 dimineața. La ora 5 m-am culcat la Königsberg, la ora 8 și jumătate eram în drum spre aeroport. O fată frumoasă ca într-o pictură îmi oferă un buchet de flori. Îl iau ca pe un semn bun. Mai întâi, o luare de cuvânt la Schneidemühl. Apoi Kassel, apoi Göttingen. Acolo suntem întâmpinați de 40 000–50 000 de oameni, sub o ploaie torențială. În ziua următoare, plecare la Wiesbaden la ora 3 dimineața, apoi Trier, Koblenz. Organizarea era o nebunie, căci trebuia să mă duc în orașe când obțineam sălile. Trebuia adesea să folosesc un mic monomotor Junker în care avea obiceiul să călătorească Sepp

[1] Alegerile legislative din 31 iulie 1932, organizate pentru a conferi o majoritate noului guvern al lui Franz von Papen. Hitler ar putea să le desemneze prin aceasta și pe cele din 6 noiembrie următor, unde o nouă încercare nu-i dă mai multe voturi lui Papen, dar ceva mai puține lui Hitler, care scade de la 297 la 233 de deputați. Preferă în mod vizibil să-și amintească de iulie și să povestească despre această campanie electorală.

[2] Indicație prețioasă, căci se știe mai ales că Hitler face din ziua lui de naștere, 20 aprilie, aproape o sărbătoare națională începând din 1933. Aflăm aici că „încă de pe timpul luptei", departe de a se odihni în acea zi cu apropiații săi, o transforma într-un eveniment național, ținând mitinguri grandioase.

Dietrich. Pe timp de furtună era scuturat zdravăn. Nu făcea decât cu 20 sau 30 km/h mai puțin decât Rohrbach[1]. O dată a trebuit să aterizăm pe un hipodrom, era un teren greu, numai pista era practicabilă. Baur a reușit să plece din nou, deși era o noapte întunecoasă. Apoi direcția Hamburg, cu monomotorul. Nu aveam aproape niciun fel de informații meteo!

Primul meu zbor a decurs destul de prost[2]: în consecință, nu m-am mai urcat câțiva ani într-un avion. Mijlocul meu preferat de transport rămâne automobilul. Automobilul mi-a oferit cele mai frumoase ore din viața mea, asta pot să spun: oameni, peisaje, monumente!

Rinul văzut din avion nu este nimic, din mașină este deja mai frumos, dar cel mai frumos este să-l faci cu vaporul. În est acum nu există decât avionul, nu pierzi nimic. Când vom construi acolo primele autostrăzi și vom avea la fiecare 100 de kilometri un orășel cunoscut, va fi mai bine. Acolo va trebui să facem autostrăzile în alt mod. Altfel vor fi atât de monotone că oamenii vor suferi de claustrofobie. Autostrada Köln–Bonn este deja greu de suportat. Când merg de la München la Berlin, sunt tot timpul lucruri frumoase, însă 1 000 de kilometri numai câmpie este înfiorător! Trebuie să plasăm acolo lucruri care să solicite mereu privirea prin varietatea lor! Autostrăzile din est va trebui să le construim pe creste, pentru ca să

[1] Hitler amestecă mai multe epoci: în timpul primelor două campanii electorale din 1932, nu utiliza decât un Rohrbach Ro VIII Roland, botezat Immelmann I, înlocuit în campania din noiembrie cu un Junker-52. Vezi Peter Hoffmann, *Hitler's Personal Security. Protecting the Fuhrer, 1921-1945*, Da Capo Press, New York, 2000, p. 72.

[2] Este vorba de o deplasare de la München la Berlin, în martie 1920, pentru a încerca să participe la lovitura de stat a lui Kapp. Adversarii acestei lovituri de stat, care aveau să învingă, au perturbat această călătorie.

rămână iarna fără zăpadă. Vântul trebuie să sufle pe deasupra în permanență, pentru ca zăpada să nu poată rezista!

9 ianuarie, seara

Omenirea consumă astăzi ulei de balenă[1]. Nu cred că numărul balenelor din mările globului crește, mai degrabă scade. În locul uleiului de balenă vom utiliza tot mai mult margarina extrasă din oleaginoasele pe care le vor obține în est.

10 ianuarie, la amiază

Japonia este pe cale să devină independentă în toate domeniile. A pus mâna pe cauciuc, petrol, zinc, wolfram și pe multe alte minereuri. Va deveni unul dintre satele cele mai bogate de pe pământ. Ce evoluție! O țară despre care încă acum câtva săptămâni se spunea că este săracă! În istoria lumii, o întoarcere de situație atât de completă în câteva săptămâni este destul de rar!

Bogăția britanică se bazează nu pe relațiile comerciale, ci pe exploatarea capitalistă a 350 milioane de sclavi. Aptitudinea atât de lăudată a englezilor de a respecta modul de viață al popoarelor pe care le domină provine numai din interesul lor ca viața acestora să stagneze. Trebuie să rămână blocați în limitele obiceiurilor lor! Dacă am pune noi mâna pe India, populația nu ar fi încântată! Era mult mai bine sub englezi, ar spune ei! Englezii au reputația de a fi liberali. Cu toate acestea, faptul că abrogaseră incinerarea văduvelor și desființaseră închisorile se datora cu siguranță dorinței de a avea mai multă mână de lucru, poate și de a economisi lemn. Dar au prezentat toate acestea cu atâta abilitate lumii, încât au suscitat un val de

[1] Mai ales Germania, care absoarbe 30% din producția mondială: într-o perspectivă autarhică, cultura plantelor oleaginoase este o prioritate.

entuziasm. În asta constă forța englezilor, să-i lase pe indigeni să trăiască așa cum vor, exploatându-i în același timp la sânge. Astăzi nu există niciun englez care să nu se gândească în mod constant la India. Dacă ar trebui să aleagă printr-un referendum să lase continentul Germaniei ca să se ocupe de India, ar avea 99% da. Pentru englezi India a devenit un simbol: bazele unei dominații mondiale. Dintre cei 450 de milioane de locuitori ai imperiului, 350 sunt indieni.

Cât despre America, nu avem nimic altceva de făcut decât să ne ținem bine[1].

12 ianuarie, la amiază

Dacă ceva trebuie să dispară, acesta este motorul răcit cu apă! În loc să fabricăm benzină din cărbune printr-un procedeu complicat, prefer să obținem anumite categorii de profesioniști care să utilizeze vehicule cu gazogen[2]!

---

[1] Vorbitorul se străduiește să creadă că americanii nu vor putea debarca niciodată în Europa. Aceasta depinde de capacitatea defensivă a Wehrmachtului pe coasta Atlanticului, tributară la rândul ei față de starea în care va fi adusă de șocul provocat de Armata Roșie. În ipoteza cea mai optimistă, cea a unei scoateri a sovieticilor din luptă în 1942, Anglia ar fi ea însăși constrânsă atât să încheie pace, cât și o alianță cu Germania, ceea ce i-ar permite să joace rolul de santinelă, îndepărtând pentru mult timp pericolul unui atac american împotriva Europei. Fraza lui Hitler înseamnă, de asemenea, că nu are nici cea mai mică intenție să se ducă să atace el însuși America și că pentru a o constrânge să încheie pacea este suficient „să se țină bine" în Rusia.

[2] Ar fi surprinzător ca Hitler să nu fi articulat decât aceste trei rânduri în tot timpul dejunului. Este un indiciu că stenograful nu notează decât anumite categorii de reflecții: aici pe cele care îmbracă un caracter de indicații. Interdicția răcirii cu apă este explicată, ceva mai departe, de gerul care face anevoioasă utilizarea acestui lichid și necesită un carburant special pentru demaraj.

Noaptea de 12/13 ianuarie

În Wehrmacht, obligația de a da raportul pentru executarea unui ordin nu era valabilă până acum decât pentru eșaloanele inferioare. Acum am schimbat asta. Altfel, simplul fapt că ai dat un ordin te face să crezi că acțiunea a fost efectuată. Aprovizionarea frontului, atât a țării, cât și a armatei nu este evident o chestiune simplă. Putem spune că aici practicăm o improvizație dintre cele mai grandioase. Dar din păcate a intervenit un șoc: trecerea în două zile de la o temperatură de -2°C la -38°C. Aceasta a blocat totul, căci nimeni nu era pregătit pentru așa ceva. Oamenii din partea locului spun că sosirea iernii s-a făcut într-un fel cu totul neobișnuit.

Trebuie să pun cei mai buni ofițeri în frunte sau în spate? În frunte. În timpul războiului mondial, am avut 40 000 de vehicule. Astăzi, un singur corp motorizat are atâtea. Cum era acum opt ani? Aveam șapte divizii de infanterie și trei de cavalerie. Pornind de aici am făcut x divizii blindate și x motorizate. Dar trebuie să am și ofițeri! În primăvara lui 1938 am intrat în Austria. Pe drumul de la Linz la Viena am văzut cel puțin 80 de tancuri în pană în condiții excelente de circulație. Atât de prost știam să utilizăm mașinile! Un an mai târziu, când am intrat în Cehoslovacia pe o vreme să nu dai un câine afară din casă, abia dacă a fost un tanc imobilizat.

În țară, am nevoie de o organizare colosală. Un ofițer oarecare răspunde de un depozit, să zicem că este un ofițer de rezervă care în viața civilă este dentist. Nu știe nimic despre întreținerea materialelor și trebuie să învețe totul. Armata germană a crescut mai repede decât oricare alta. Acum este vorba de cu totul altceva decât de o deplasare la Viena. Iarna viitoare[1]

[1] Hitler, care își va mai manifesta încă speranța într-o victorie rapidă a ofensivelor sale din 1942, se arată aici resemnat să-i învingă pe sovietici abia iarna viitoare.

nu va mai exista nicio mașină imobilizată din cauza condițiilor climatice, nicio locomotivă! În momentul în care această regiune va fi integrată în rețeaua noastră de comunicare, vom fabrica locomotive adaptate. Aici nu pot să acuz pe nimeni. Fabricația lor nu pune probleme, dar până acum nu am avut motive să facem un material care nu corespunde condițiilor noastre de acasă[1]. Chiar și anul acesta, iarna n-ar fi avut nicio importanță dacă nu ar fi venit atât de brusc. Și totuși, este o șansă că a fost așa! Altfel, am mai fi înaintat încă 200-300 kilometri și - cum am văzut acum! - refacerea drumurilor nu ar fi fost posibilă: la ger, cuiele se sparg. În prezent, numai căluții mici ai rușilor sunt potriviți. La 42 de grade sub zero, la Leningrad, nicio armă nu mai funcționa în partea noastră, nicio singură mitralieră, niciun tun. Acum avem un carburant pe care nu-l aveam acum opt săptămâni.

O să introducem două lucruri: cascheta cu blană și masca de celuloid. Göring mi-a spus că pungile termogene pe care le găsim asupra soldaților ruși erau folosite întotdeauna la vânătoare. De cât timp repet că avem nevoie de un motor cu răcire cu aer? E ca și când ai vorbi la pereți! Și peretele cel mai gros este prostia omenească! Militarii au fost împotrivă, așa cum s-au opus la început și la Volkswagen[2].

---

[1] Mărturisire că Operațiunea Barbarossa a fost rezultatul unei improvizații în fața rezistenței neașteptate a lui Churchill și fusese programată ca o campanie de un singur an. De aceea nu se prevăzuse nimic pentru o campanie de iarnă în Rusia.

[2] Aluzie greu de verificat. În orice caz, acțiunea „Volkswagen", începută la mijlocul anului 1934 și constând în lansarea unei subscripții pentru a permite fiecărei familii să achiziționeze o mașină ieftină, a fost o escrocherie, deoarece Hitler avea intenția să facă război: banii ca și metalul au servit pe moment numai ca să fabrice arme. Numărul de automobile livrate înainte de război s-a ridicat la câteva sute. Vezi François Delpla,

© Bundesarchiv

Adolf Hitler (1889–1945), lider al NSDAP (începând din 1921), cancelar al Germaniei (din 1933) și führer (din 1934). Portret din 20 aprilie 1937.

© Bundesarchiv

Adolf Hitler alături de câțiva fruntași naziști, în anii 1920. De la dreapta la stânga: Hermann Göring, Franz Ritter von Epp, Wilhelm Frick (în fața lui Hitler), Heinrich Himmler (cu ochelari). Pe rândul din spate: Julius Schaub, Joseph Goebbels, Martin Mutschmann.

© Bundesarchiv

Paul von Hindenburg și Adolf Hitler, 21 martie 1933.

Adolf Hitler (primul din stânga), caporal în armata germană, alături de camarazii săi în Primul Război Mondial. În fotografie apare Fuchsl, un câine pe care l-a găsit în tranșee. Hitler a povestit la Cartierul General despre acest fox terrier: „L-am învățat totul puțin câte puțin, să sară peste obstacole, să se urce pe o scară și să coboare".

© Bundesarchiv

Parada trupelor SS-Leibstandarte „Adolf Hitler" organizată în cinstea aniversării de 50 de ani a lui Adolf Hitler, Brandenburger Tor, Berlin, 20 aprilie 1939.

© Bundesarchiv

Ședință de lucru la Cartierul General al führerului (1940). Aplecați asupra hărții cu operațiuni militare (de la stânga la dreapta) sunt: Wilhelm Keitel, Walther von Brauchitsch, Adolf Hitler și Franz Halder.

© Bundesarchiv

Adolf Hitler împreună cu șefii Cartierului său General, iunie 1940. Fotografie la Wolfsschanze. Din grup fac parte: Wilhelm Brückner, Gerhard Engel, Otto Dietrich, Karl Brandt, Wilhelm Keitel, Karl Bodenschatz, Rudolf Schmundt, Julius Schaub, Alfred Jodl, Karl Wolff, Martin Bormann, Theo Morell, Nicolaus von Below, Heinrich Hoffmann.

Martin Bormann (1900–1945), şeful Cancelariei NSDAP, secretar personal al führerului. El a triat însemnările de la Cartierul General al lui Hitler. Portret din 1939.

© Bundesarchiv

© Bundesarchiv

Eva Braun și Adolf Hitler, la Berghof (14 iunie 1942).

Berghof (dreapta sus), reședința führerului în Alpii Bavariei, lângă Berchtesgaden. Fotografie realizată în 1933 de Hoffmann, fotograful personal al lui Hitler.

Președintele american Roosevelt și prim-ministrul Churchill, la bordul HMS Prince of Wales, în timpul Conferinței Atlanticului, 10 august 1941. Furia lui Hitler se revarsă adeseori asupra lor: Roosevelt este numit „un adevărat bolnav mintal", iar Churchill „o târfă politică".

© Archivio Centrale dello Stato

Benito Mussolini (*Il Duce*) și Adolf Hitler (*Der Führer*), în apropierea Cartierului General german, 12 august 1941. Hitler era încă fascinat de personalitatea Ducelui: „un om la înălțimea secolului, o apariție istorică".

© Bundesarchiv

Discurs ținut de Adolf Hitler în Reichstag, Berlin, 11 decembrie 1941. În prezidiu: Joachim von Ribbentrop, Erich Raeder, Walther von Brauchitsch, Wilhelm Keitel, dr. Wilhelm Frick și dr. Joseph Goebbels.

© Bundesarchiv

Hitler alături de celălalt aliat de încredere, generalul Ion Antonescu, „un bărbat cum altul România n-a mai avut niciodată", după cum afirmă führerul. În spatele lor se află Joachim von Ribbentrop și Wilhelm Keitel (München, iunie 1941).

Cât ne costă astăzi benzina specială pentru demaraj! Dacă am avea peste tot sub capotă un încălzitor acționând prin cataliză, n-am mai avea nevoie de ea. Am dat deja ordin să nu se mai construiască decât motoare cu răcire cu aer. Tot ce astăzi ne lipsește aveam deja în timpul războiului mondial. E frapant să vezi cât de repede uită omul!

Churchill este reprezentantul unei concepții depășite. Menținerea unui echilibru european nu mai este de domeniul posibilului. Totuși cu acest obiectiv a aruncat Anglia în război. Dacă Singapore cade, va fi dat jos, este convingerea mea cea mai sfântă. Numai evreii au interes în această politică. Dar cu cât războiul este mai dur, cu atât devin și oamenii mai duri. Evreii sunt poporul ales pentru prostia sa: nu ar fi trebuit să declanșeze niciodată acest război. Vor dispărea din Europa. Numai din cauza câtorva nebuni! Trebuie să ne imaginăm că un evreu marocan[1] a devenit în Anglia ministru de Război! Generalii i-au distrus cariera, așa cum îi face astăzi Wavell lui Duff Cooper[2]. Pe Halifax

---

Une histoire..., *op. cit.*, p. 126. Hitler face poate aluzie la grimasele lui Blomberg (ministrul de război și șeful Wehrmachtului, concediat în 1938) sau ale altor generali în fața programului Volkswagen, pe care l-au luat în serios și l-au dezaprobat ca o negare a priorității acordate reînarmării. Pe de altă parte, faptul că Volkswagen era echipat cu un motor răcit cu aer poate explica apariția sa în această conversație.

[1] Hore-Belisha era nepotul unui comerciant stabilit în Maroc.

[2] În câteva zile, Hitler și-a schimbat părerea despre motivul plecării lui Hore-Belisha; în același timp, are aerul să spună că generalii sunt mai sănătoși la minte decât politicienii, decât evreii ca Hore sau „iudaizații" ca Duff Cooper (1890–1954). Acesta din urmă, după ce a fost unul din rarii miniștri în întregime solidari cu hotărârea lui Churchill de a merge până la capăt, aflat în mai-iunie 1940 în postul-cheie de la Informații, cedase portofoliul în iulie 1941 colaboratorului intim al lui Churchill din anii 1920, Brendan Bracken, intrând în sfârșit în Cabinetul de Război, fără un minister definit. Aceasta îl făcea disponibil pentru misiuni secrete.

îl consider un ipocrit de cea mai rea speță și un mincinos[1]. În total, simpatia dintre Anglia și America nu a crescut. De partea engleză, este sigur că resentimentul a crescut. Fără Japonia, conturile ar fi echilibrate. Dar acum Anglia este cea care achită toată nota de plată.

Se poate compensa pierderea Indiei, în timp, prin simple cuvinte? Nu cred că japonezii o vor invada, dar vor institui o blocadă. Dacă legătură Indiei cu patria mamă este ruptă, ce va mai aduce India englezilor? Este un proces cu totul aparte: 350 000 domină 350 de milioane. Dar dacă astăzi cele 350 de milioane spun „nu mai facem nimic", ce pot să facă cele 350 000? Dacă la noi în timpul Republicii de la Weimar greva generală ar fi fost condusă corect, armata de 100 000 de oameni ar fi fost neputincioasă! În India au existat revolte sângeroase. Dificultatea

---

Prima a constat în întărirea apărării Singaporelui în fața amenințării japoneze. A sosit aici în 14 septembrie. Numirea generalului Wavell în calitate de comandat șef inter-aliat în Extremul Orient cu ocazia vizitei lui Churchill în Statele Unite ale Americii și instalarea lui la Singapore în 7 ianuarie 1941 fac inutilă misiunea lui Cooper, care pleacă înapoi după șase zile. Se vede că Hitler urmărește îndeaproape aceste evoluții și, utilizându-și grila rasială, încearcă să găsească aici motive de speranță pentru ca poziția lui Churchill să slăbească.

[1] Aluzie la întrevederile pe care le-au avut cei doi bărbați la Berghof în noiembrie 1937. Halifax (care nu era încă ministru al Afacerilor Externe, dar avea să devină în februarie anul următor) se declarase în favoarea câștigurilor teritoriale germane, cu obligația ca acestea să fie obținute prin negociere, excluzându-se războiul. Hitler estimează că își îndeplinise partea sa din contract, deoarece: 1) nu făcuse război decât fiind constrâns de „provocări" și de „încercuiri"; 2) Halifax a contribuit la aceasta, mai exact încurajându-i pe cehi, apoi mai ales pe polonezi, să refuze modestele lui revendicări; 3) după victoriile lui din Scandinavia, din țările de jos și din Franța era gata să renunțe la toate regiunile invadate, pentru a obține pacea atât de dorită cu Anglia, și Halifax, în ceea ce îl privea, părea gata, la un moment dat, să-i urmeze lui Churchill pentru a face o asemenea politică, dar apoi se înclinase clar în fața belicismului lui Churchill.

este următoarea: cum să-i unești pe prinți, pe brahmani, pe hinduși și toate celelalte caste într-un front comun? Dacă ziarul britanic vorbește astăzi de rău despre Churchill este numai pentru că nu poate face altfel dacă vrea să-și păstreze cititorii. Presa nu reflectă realitatea! În India revoltele fac ravagii din negura timpurilor. Gandhi a căutat o altă cale. În dorința lor de a se elibera de dominația engleză, toți indienii seamănă între ei. Unii ar vrea s-o facă împreună cu bolșevicii, alții cu noi, alții reînviind vechile tradiții indiene. La toți scopul este același. Cât despre lepădăturile care vor domni la ei odată englezii plecați, cu asta nimeni nu-și bate capul, se mulțumesc să aspire la libertate. Când tratezi un popor așa cum i-a tratat Anglia pe indieni, nu trebuie să-i trimiți la universitate, unde află ce li s-a făcut. Când vor fi eliberați oameni ca Mosley[1]! Peste 9 000 de persoane, printre care membri ai celor mai bune familii, sunt în închisoare pentru că nu au vrut acest război. Singapore nu este Creta[2]. Nu știu cu ce să compar Germania, noi nu avem imperiu mondial.

Către Reichsleiter: Am să devin foarte religios, așa să știi, Bormann!

Reichsleiter Bormann: Ați fost întotdeauna foarte religios!

Devin ecleziastic! Devin papa al tătarilor! Arabii și marocanii se roagă deja la mine. La tătari devin han. Singurul caz

---

[1] Oswald Mosley (1896–1980), șeful Partidului Fascist Britanic, a fost băgat la închisoare din ordinul lui Churchill cu mai multe sute de cadre ale partidului său în 23 mai 1940, în aplicarea unei legi adoptate cu o zi înainte.

[2] Marea Britanie primise o lecție umilitoare de la Wehrmacht în Creta, în mai 1941, după care Churchill a trebuit să înfrunte prima sa moțiune de cenzură în Camera Comunelor. Fraza sugerează că ocuparea Singaporelui ar fi infinit mai gravă, deoarece este vorba de o poziție-cheie într-un imperiu mondial și de această dată prim-ministrul ar putea fi pus în minoritate.

unde declar forfait este dacă un şeic vrea să-mi bage în gură o bucată de chebap. Dacă nu întârzie prea mult, aş rămâne mai degrabă la haremuri[1]!

13 ianuarie, seara

Îi cunosc pe cehi: tot poporul şovăie. O parte este înclinată spre o înţelegere cu Germania, alta priveşte spre Beneš[2]. Dacă nu interveneam, atrăgeam asupra noastră o catastrofă[3]! Dacă bătrânul stat austriac ar fi optat odată pentru totdeauna pentru fermitate, dislocarea nu s-ar fi produs. A trebuit s-o fac pentru prima dată acum doi ani şi jumătate. Nouă persoane au fost împuşcate, 2 500 internate într-un lagăr; rezultatul a fost revenirea la calm imediat. Expresia „rezistenţă pasivă" a fost folosită mai întâi pentru a desemna comportamentul cehilor în imperiul Austriei. Cei mai recalcitranţi sunt întotdeauna cei care sunt trataţi cu cea mai mare consideraţie. Se interpretează ca o slăbiciune sau o prostie. Ai mai puţine probleme când eşti considerat o brută. De altfel, cred că Hácha va intra în istoria poporului său ca unul dintre cei mai mari oameni de stat pe care i-a avut. Atunci, în 1939, i-am ameninţat: dacă la ora 6 problema nu este lămurită, aviaţia germană se va duce la Praga. M-aş fi făcut de râs, căci la ora respectivă era o asemenea ceaţă

[1] Această nouă notă libertină îl angajează de astă dată mai direct pe vorbitor, care nu se teme să se înfăţişeze ca un bărbat amator de femei, cel puţin potenţial. Nu a decis încă să se prezinte posterităţii – aşa cum o va face în „testamentul său personal" din aprilie 1945 – ca amantul monogam al Evei Braun în timpul „anilor de prietenie credincioasă".

[2] Preşedintele ceh antinazist, care cedase locul lui Hácha după acordurile de la München şi se afla în exil la Londra.

[3] În felul acesta, în 27 septembrie anul precedent, Heydrich fusese numit „protector adjunct" la Praga (protectorul-şef era ministrul Afacerilor Externe, Konstantin von Neurath) şi a declanşat o represiune feroce împotriva forţelor de rezistenţă.

că niciun avion nu ar fi putut să se ridice în aer. Conversația cu Hácha a luat sfârșit la ora 3. S-a consultat cu guvernul lui și peste trei sferturi de oră a sosit anunțul ordinului de a nu se trage. Cehii au rămas cu arma la picior! Ordinul lui Hácha fusese redactat de oamenii mei. Îmi făceam griji să nu i se întâmple ceva, căci avea o sănătate foarte precară. Cum ar mai fi urlat presa străină, dacă i s-ar fi întâmplat ceva! Când a venit dimineața la mine, era animat de un spirit de rezistență pe care nu i-l cunoșteam. Refuza ca ministrul de externe să semneze alături de el. Mi-am spus: „este jurist, poate că în Cehia este vreo regulă care spune că un act de stat nu are valoare dacă nu poartă semnătura ministrului Afacerilor Externe". Atunci am insistat ca să semneze și acesta din urmă. A doua zi, la Praga, m-a întrebat ce se întâmplase că devenise alt om. Injecția profesorului Morell obținuse acest rezultat!

Astăzi primesc de la Hácha cele mai fierbinți dovezi de simpatie. Nu le public ca să nu dau impresia că am avea nevoie de sprijinul unui învins.

Noaptea de 13/14 ianuarie

Pe Simfonia a VII-a de Bruckner ale cărei prime fraze tocmai au răsunat[1]*:*

Cântece populare pure din Austria Superioară, care nu sunt reluate textual, ci puțin câte puțin, tiroleze și alte melodii care îmi sunt cunoscute din tinerețe. Ce a făcut omul acesta din această materie totuși primitivă! De fapt, unui preot îi revine meritul de a fi protejat un mare maestru. Episcopul de Linz rămânea adesea ore întregi așezat singur în catedrală, în timp ce Bruckner, cel mai mare organist al vremii sale, cânta la orgă.

[1] Dovadă că Hitler a continuat să asculte muzică în timpul războiului, contrar unei legende.

Putem să ne imaginăm ce poziție dificilă a avut acest mic țăran când a venit la Viena, în această societate putredă a marelui oraș! Un gând al lui despre Brahms, relatat pe scurt într-un jurnal, mi l-a adus și mai aproape: muzica lui Brahms este foarte frumoasă, dar o prefer pe a mea! Este încrederea în sine robustă a țăranului, care este modest dar care, în același timp, acolo unde este important să dea tot ce are mai bun, știe să-și apere bunurile. La Viena criticul Hanslick i-a făcut viața un infern. Când a devenit inevitabil, i s-au dat distincții și decorații. Dar asta ce i-a adus? Ar fi fost mai bine să i se faciliteze activitatea!

Brahms era ridicat în slăvi de evreime. Era un talent de salon, teatral cu bucle în barbă și în păr și cu felul lui de a-și arunca mâinile în sus. În schimb, Bruckner era un om șters care într-o asemenea societate ar fi fost poate chiar prea intimidat ca să cânte. Și Wagner era un teatral, dar asta îi stătea bine: era o figură a Renașterii, ca Göring, care ține mult la asta și nimeni nu are nimic de criticat aici. Este lucrul cel mai amar să trăiești într-un mediu care nu are niciun pic de înțelegere pentru ceea ce se creează, sau ce s-ar putea crea! Când mă gândesc la Schiller[1] sau la faptul că Mozart a ajuns la groapa comună, astfel că nu se știe nici măcar unde odihnește! Este o infamie! Dacă n-aș fi fost acolo, cred că același lucru i s-ar fi întâmplat lui Troost[2]. Acest om a revoluționat arhitectura din cap până-n picioare. Poate încă vreo câțiva ani și s-ar fi dus fără ca nimeni să bănuiască talentul lui. Era deja foarte contrariat, acrit și dezgustat de viață când am dat peste el.

---

[1] Dramaturgul Friedrich Schiller (1759–1805), de familie modestă, nu a cunoscut niciodată bunăstarea financiară.

[2] Fantasmă – arhitectul Paul Ludwig Troost (1878–1934), chiar dacă era în afara școlilor la modă, avea o reputație solidă în Bavaria și o familie capabilă să organizeze o înmormântare demnă.

Se întâmplă adesea ca arhitecții să aibă un temperament extraordinar de vulnerabil. Să ne gândim numai la Hansen, cel mai generos dintre constructorii Vienei[1]! Iar Hasenauer[2] s-a sinucis chiar înainte să fie terminată Hofoper. Critica este cea care l-a îmbolnăvit, în legătură cu o clădire totuși fabulos de frumoasă, care pune în umbră Opera din Paris. Să știi că poți face ceva mai bine decât oricine și să nu fii în situația de a o dovedi! Ei bine, un popor ar trebui să vrea să facă sacrificii pentru oamenii lui mari! Toate considerațiile economice sau politice despre conceptul de „bine al poporului" sunt aberante. Singurul bun veritabil al unui popor sunt oamenii mari ai unei națiuni. Un om mare valorează mai mult decât un miliard în casa de bani. Un om care a reușit nu poate să-și folosească mai bine puterea decât căutând talente. Este tot ce poate fi mai frumos. Aici trebuie să vadă partidul prima lui îndatorire: să descopere talente! Apariția oamenilor mari este ceea ce face să rodească cel mai bine plasamentele unui popor!

Am avut o șansă nemaiauzită și poporul german una încă și mai mare: cele șapte divizii de infanterie și cele trei de cavalerie din 1933 nu ar fi putut face față furtunii venite din est[3]!

15 ianuarie, seara

Dacă Churchill revine acum, Camera Comunelor se va lăsa îmbrobodită, dar oamenii care își au lirele în India, aceștia

---

[1] Theophil Hansen (1813–1891), unul dintre autorii Ring-ului din Viena, elogiat de Hitler în 29 octombrie.

[2] Carl von Hasenauer (1833–1894); în legătură cu moartea sa, biografii lui nu vorbesc despre sinucidere și este probabil ca Hitler să-l confunde în această privință cu un alt arhitect vienez, Eduard van der Nüll (1812–1868).

[3] Vrea să spună că, fără el, armata germană ar fi rămas în limitele Tratatului de la Versailles și nu ar fi rezistat la un atac sovietic, care s-ar fi produs fără doar și poate.

nu se vor lăsa îmbrobodiți! Deja un ziar îndrăznește să scrie: „Trimiteți totul în India fără să vă preocupați de Rusia, nici de Africa de Nord!" Toți cei bogați nu au decât un gând: cum vom salva imperiul? O să ne vedem miracolul! A fost un moment când Anglia putea să încheie pace fără să piardă nimic din gloria sa: acum un an[1]! Victoria în acest război, dacă va fi o victorie, nu va fi avantajoasă decât pentru America. În caz de înfrângere, numai Anglia va pierde.

Iată ce am citit astăzi: India are 380 milioane de locuitori, adică o creștere de 55 milioane în 10 ani! Este înspăimântător! Vedem asta și în Rusia. Fiecare femeie face în fiecare an câte un copil. Iar progresele igienei creează posibilitatea unei accelerări incredibile. Mortalitatea scade constant. Trebuie să luăm măsuri prin medicii noștri. Este suficient să-i vaccinăm pe albi! Dacă unii albi refuză să se lase vaccinați, foarte bine, să crape! Nu vrem să fim forțați, din cauza încăpățânării acestor oameni, să-i sterilizăm pe toți indigenii[2].

Reichsleiter Bormann: În cele 50 de familii din Obersalzberg, anul acesta s-au născut 24 de copii.

Șeful: Este deja o situație ca la ruși! Ceea ce spun eu este că avem nevoie de locuințe și copiii vor veni[3]! Ceea ce îi liniștește cel mai mult pe părinți sunt curțile interioare dintre

---

[1] În momentul în care își aurise din nou blazonul pătat în Franța, prin răsunătoarele ei victorii din Libia împotriva Italiei.

[2] Albii care se opuneau vaccinării, dacă aveau adepți, nu ar lăsa altă alegere pentru conservarea rasei lor împotriva epidemiilor decât anihilarea indigenilor printr-o sterilizare generală. Este mai bine să lăsăm epidemiile să le rărească rândurile vaccinându-i pe albi, căci este important să-i menținem pe indigeni în viață ca să-i punem să muncească.

[3] Hitler a reflectat probabil la scăderea natalității în țările industrializate și a atribuit-o, nu fără temei, condiției materiale precare a majorității salariaților.

imobile, unde copiii pot să se joace liber, fiind în același timp supravegheați. Nu mai putem să-i lăsăm să meargă în stradă și faptul că stau împreună le dă copiilor un mediu natural. La Regensburg am văzut o așezare care mișuna de copii. Și la noi a crescut natalitatea!

Noapte de 15/16 ianuarie

În vechea Austrie, totul mergea pe relații. Trebuie să spunem că înainte era un fel de lege nescrisă, în virtutea căreia 9 milioane de germani conduceau 50 de milioane de ne-germani. Această conducere germană veghea întotdeauna ca locurile să fie atribuite numai membrilor săi. Acționau împreună, căci altfel nu s-ar fi putut menține. La fel era și la baltici: toată lumea se ajuta reciproc împotriva non-germanilor. Fără recomandare nu ajungeai nicăieri în Austria. Când am venit la Viena, aveam una pentru Roller[1]. Pur și simplu nu m-am servit de ea. Dacă m-aș fi dus atunci cu ea la el, m-ar fi luat imediat. Dar nu știu dacă ar fi fost mai bine pentru mine: totul mi-ar fi devenit mai ușor[2]!

---

[1] Alfred Roller (1864–1935), pictor vienez specializat în decoruri de teatru, fusese într-adevăr destinatarul unei scrisori de recomandare în favoarea tânărului Hitler, care renunțase să se servească de ea din pură timiditate. Brigitte Hamann a elucidat chestiunea în 1996. Vezi Brigitte Hamann, *Viena lui Hitler. Anii de ucenicie ai unui dictator*, în românește de Sanda Munteanu, Editura Vivaldi, București, 2000.

[2] Hitler se simte excepțional. A mutat mereu munții din loc după 1918, ferindu-se să rămână la marginea societății, ajungând în medii de un nivel și de dimensiuni tot mai mari. Mai înainte, în schimb, nu făcuse nimic remarcabil, mai ales în perioada lui vieneză (1907–1913). Disimulează aici această ruptură (așa cum o făcuse deja în *Lupta mea*), sugerând că eforturile dure din perioada vieneză au reprezentat sămânța recoltelor viitoare.

Altădată era de zece mii de ori mai multă corupție decât astăzi, dar pur și simplu nu se vorbea despre asta. Nu trebuie să spunem atunci când se ține la noi un proces de corupție: uite unde am ajuns! Sunt cazuri absolut particulare!

Sunt de părere că führerul nu trebuie nici să practice, nici să tolereze favoritismul. Nu am recurs niciodată la el pentru mine însumi și trebuie să fiu surd în acest domeniu. Altfel, unde am ajunge?

Să luăm cazul că aș avea intenția de a face ceva pentru cineva, dar trebuie după aceea să renunț, pentru că între timp o persoană din anturajul meu ar avea aceeași idee și aceasta ar însemna că am acționat sub influența ei[1].

În armată, este nevoie de cinci zile pentru ca un ordin al meu să ajungă la destinație! În timp ce tot ceea ce trece prin partid se rezolvă repede. Forța cea mai eficace este în partid!

Dacă italienii ar fi obținut altădată Erzbergul[2], nevoile lor de minereu ar fi fost acoperite pentru următoarele două secole. Drumul pe care l-au trasat spre acest loc era strategic. Minereurile se vor epuiza, dar astăzi avem metale ușoare la fel de dure ca oțelul. Și cărbunele se va epuiza. În locul lui vom capta alte forțe ale naturii: aerul și apa. Profesiile de miner și de marinar sunt periculoase.

Se spune că femeile nu ar fi creatoare. Totuși a existat o femeie extraordinară și mă înfurie să văd că bărbații nu-i fac dreptate. Angelika Kauffmann[3] a fost unul dintre cei mai mari pictori: aceia dintre contemporanii ei care erau cu adevărat mari au admirat-o.

---

[1] Hitler se prezintă aici ca un purificator. Își prezintă regimul ca un remediu împotriva corupției și a favoritismului și pe el însuși ca pe un model de virtute.

[2] Munte în Stiria unde minereul de fier se exploatează sub cerul liber.

[3] Angelika Kauffmann (1741–1815), provenită dintr-o familie de artiști, nu a fost lipsită nici de celebritate, nici de comenzi.

Pentru frontonul muzeului din Linz nu văd decât o singură inscripție: „Poporului german ceea ce îi aparține". Pinacoteca din München este poate cea mai mare realizare pentru că a fost făcută de un bărbat. Nici nu avem idee cât îi datorează Münchenul lui Ludovic I[1], ca și toată Germania. Tot așa după cum Uffizi nu fac onoare numai Florenței, ci întregii Italii. Vreau să mă ocup și de Königsberg.

Vreau să reunesc muzeele din Nürnberg. Va fi de asemenea, un muzeu minunat. La Nürnberg voi face un muzeu al Germaniei, va deveni ceva grandios. În clădirea actuală mi-a fost întotdeauna frică să nu izbucnească un incendiu.

În secolul trecut, au fost dăruite poporului german muzeele din Berlin, München, Dresda, Viena și Kassel. Nu este nimic mai frumos decât să oferi națiunii monumente culturale.

Pot să construiesc Königsbergul cu creditele pe care mi le-a împrumutat Funk. Mai întâi un muzeu care va prelua tot ce am găsit în est, apoi o operă mare și în al treilea rând o bibliotecă.

În sfârșit, vreau să iau sub protecția mea noul Drontheim[2]. Războaiele vin și se duc, numai operele culturii omenești rămân[3].

Noaptea de 16/17 ianuarie

Hochlenzer[4] a fost construit în 1672. Asta este deja de mult! Motivul populării acestei regiuni era vechiul drum al sării,

---

[1] Vezi însemnarea din 25 septembrie. La München regele pusese să se construiască Glyptothek, Staatliche Antikensammlungen, Alte și Neue Pinakothek.

[2] Este vorba de numele german al orașului norvegian Trondheim: ideea de a anexa complet această țară se conturează din nou.

[3] La mijlocul lunii ianuarie 1942, amenințarea unei prăbușiri a Wehrmachtului sub presiunea Armatei Roșii este la apogeu, călătoria lui Churchill la Washington făurește o adevărată sabie a lui Damocles și Hitler redesenează în linii mari harta muzeelor germane.

[4] Han de munte care domină Berchtesgaden.

care mergea de la Hallein la Augsburg, trecând prin Salzburg și Berchtesgaden. Hallturn își mai amintește de el[1]!

Nu cred că strămoșilor noștri regiunea li se părea frumoasă. Măștile Perchten[2] erau reprezentarea a ceva înfricoșător. Trebuie să fi fost înspăimântător pe atunci. Un drumeag mic străbate natura sălbatică: negustorii trebuiau să se aștepte mereu că vor fi atacați de fiare sau de tâlhari. Pentru un drum care nouă ne ia douăzeci de minute, ei aveau nevoie de zile întregi. Gaden probabil că înseamnă *Gatter*: „grădină", un loc închis.

Pe amplasamentul casei mele nu era absolut nimic până în 1917. Pământul era gol. Cred că în 1917 familia Winter de Buxtehude a construit casa, de unde și faptul că aici nu se găsesc decât metale recuperate[3].

Vizita pe care am făcut acolo sus cu cea mai mare nerăbdare a avut loc când am revenit peste câteva luni și am văzut că grosul muncii la noua casă era terminat. Mi-era teamă ca nu cumva prin dimensiunile sale clădirea să nu distoneze cu peisajul, dar am fost fericit să constat că era de cel mai frumos efect. La modul absolut aș fi vrut-o și mai mare.

Celebră era casa familiei Cornelius, numită Sonnenköpfl. Familia Bechstein ar fi vrut s-o cumpăr.

Dar mă interesa atunci să am o vedere spre Salzburg și poate că nostalgia după ținutul natal a jucat un anumit rol[4]. La Sonnenköpfl ar fi fost prea cald în timpul verii. Berghof era

---

[1] După muzee, regiunea Berchtesgaden servește drept derivativ. Hallturn este unul dintre satele regiunii.

[2] Măști cu forme înfricoșătoare, expuse în Alpii Bavarezi, mai ales la sărbătorile de la sfârșitul anului.

[3] Aluzie la restricțiile din Primul Război Mondial.

[4] Istoricul poate confirma cu toată siguranța. Vezi François Delpla, *Hitler*, pp. 110–112.

ideal. Aș dori să revin acolo. Când vom urca din nou acolo va fi cel mai frumos moment. Dar suntem departe de el, foarte, foarte departe[1]!

De fapt, am ajuns acolo prin Dietrich Eckart. Doream să-i găsim un adăpost temporar. Era subiectul unui mandat de arest și trebuia să fugă. L-am ascuns mai întâi la München, la familia Lauböck. Dar de acolo s-a apucat să telefoneze peste tot în lung și în lat. A doua zi, îmi spune: „Vreau s-o am pe Anna alături de mine. Sunt incapabil să mă ascund!". Atunci l-am dus înapoi la domiciliul lui. Am pus oameni să patruleze în față. Din când în când vedeam trecând câțiva polițiști de la poliția criminală din Leipzig, dar erau prea lași ca să ne înfrunte. Atunci a sosit Christian Weber, acest poștaș era dintre ai noștri și mi-a vorbit despre soții Büchner. Eu nu-i cunoșteam pe Büchneri. Christian Weber locuise la el, la Obersalzberg. Credea că este un loc unde putea fi trimis Eckart. Büchner ținea pensiunea Moritz. Într-un zi, m-a chemat Röhm[2]: trebuia să mă duc ime-

---

[1] Chiar dacă mai indică speranța într-un sfârșit victorios, acest pasaj arată că, după cinci săptămâni de contraatacuri ale dușmanului, Hitler este lucid în legătură cu dificultățile care mai sunt de depășit pentru a învinge Uniunea Sovietică. Cu toate acestea, își va încălca în mai multe reprize jurământul de a nu revedea Berghof înainte de victorie, petrecându-și acolo tot primul semestru al anului 1944.

[2] După ce în relatarea „perioadei sale de luptă" îl introdusese pe Ballerstedt ca și când n-ar fi fost nimic și în modul cel mai măgulitor, iată că Hitler vorbește liniștit despre o altă victimă a Nopții Cuțitelor Lungi. Căpitanul Ernst Röhm (născut în 1887), ofițer de carieră, jucase un rol de prim rang în începuturile nazismului, asigurându-i complicități în armata bavareză. Hitler ajutase la dezvoltarea miliției SA, înainte să ia conducerea ei mai târziu, după alegerile din 1930, pentru cursa finală către putere. Cu ajutorul membrilor certăreți și zgomotoși ai acestei miliții, i-a înspăimântat pe burghezi, apărând drept singurul garant al ordinii. La începutul verii anului 1934, Hitler i-a masacrat însă fără milă pe conducătorii SA, acuzându-i că pun la cale un puci. Stăpânea astfel Gemania

diat la administrația militară! Acolo era un serviciu de cercetări paralel cu cel al poliției. Am aflat de la el ce se complota la nivelul poliției. Röhm mi-a spus: „Poliția vrea să încerce o descindere în noaptea aceasta! În locul dumneavoastră l-aș trimite în altă parte." Constatasem și eu că polițiștii patrulau peste tot pe stradă. Mai târziu, Röhm mi-a spus: „Am aflat că pe drumurile din jurul Münchenului sunt baraje. Îți dau un vehicul al armatei, mergi cu mașina ta la grădina engleză și acolo schimbăm cu vehiculul militar." „Da, răspund eu, dar Eckart nu va pleca singur. După cum spune, nu poate rămâne fără companie." „Este chiar și mai bine, spuse Röhm, dacă mașina este plină." Atunci mă duc să-l caut pe Drexler[1]: „Drexler, ai vrea să pleci imediat cu Eckart pentru câteva săptămâni?" Era entuziasmat. La început Eckart a refuzat, dar seara - era în iarna 1922-1923 - l-am adus. Au urcat, deși era încă multă zăpadă. Dar n-am cunoscut amănuntele.

A doua zi polițiștii s-au năpustit la mine. Cum i-am mai repezit pe atunci! Când dădeam un telefon și simțeam că suntem ascultați[2], spuneam: „Ei, bine, iar este un maimuțoi de polițai pe fir!". N-au aflat nimic. Christian Weber a povestit

---

întreagă, primind în același timp felicitările Armatei, fericită de dispariția unei instituții care îi făcea concurență (ofițerii nu vedeau încă ascensiunea concomitentă a SS). Modul relaxat în care vorbește despre Röhm arată că examinează episodul cu o decizie la fel de rece: era necesar pentru cauză, chiar dacă Röhm rămâne un bun camarad. Se vede aici cât de mult diferă nazismul de stalinism, grijuliu să murdărească pentru totdeauna memoria victimelor sale.

[1] Anton Drexler (1884-1942), întemeietorul Partidului Muncitorilor Germani la începutul anului 1919 - devenit un an mai târziu Partidul Nazist prin adăugarea adjectivului „național-socialist" - a fost dat afară din conducerea acestuia de către Hitler în 31 iulie 1921. Această complicitate tardivă și tutuirea nu erau cunoscute înainte de prima ediție a acestor consemnări.

[2] Pe atunci, tehnologia era rudimentară: poliția nu putea declanșa o ascultare telefonică fără să emită un zgomot ușor de identificat.

după aceea tot ce s-a întâmplat. Știam numai că era la o pensiune din apropiere de Berchtesgaden. Într-o zi de aprilie, am luat-o cu mine pe sora mea mai mică[1] și pe soția lui Hirtreiter. Le-am spus că trebuie să mă duc să discut cu niște oameni și le-am lăsat jos, la Berchtesgaden, în timp ce m-am dus pe jos la Christian Weber. Urcușul era greu și nu se mai termina! Un drum îngust prin zăpadă. „Ei bine, i-am spus eu, ești nebun? Mai e mult? Crezi că sunt alpinist din Himalaya? Că am devenit capră neagră? Dumnezeule mare, nu puteai să găsești un loc mai bun? Dacă va continua tot așa, cobor, îmi petrec noaptea jos și urc din nou când se face ziuă!" El: „Aproape am ajuns!". Și dintr-odată am văzut o casă în fața noastră: Pensiunea Moritz. „Avem camere rezervate?" „Nu, dar dacă nu sunt cizme în fața ușii putem să intrăm." Nu putusem să ne anunțăm telefonic. „Dar să vedem dacă Dietrich Eckart este aici." Am bătut la o ușă. „Diedi, a venit Wolf[2]!" Iese în cămașă de noapte, cu picioarele lui păroase. Îmbrățișări. Era foarte emoționat. „La ce oră trebuie să mă scol mâine dimineață?" „La ora 7 și jumătate este cel mai frumos!" Nu văzusem încă nimic din peisaj. A doua zi de dimineață mă trezesc, este foarte multă lumină. Mă duc pe verandă și privesc afară: ce minunăție! O vedere indescriptibilă spre Untersberg[3]! Eckart era deja jos, râsul doamnei Büchner răsuna. Eckart m-a prezentat soților Büchner: „Iată-l pe tânărul meu prieten, Herr Wolf!". Nimeni nu bănuia că eram unul și același cu exaltatul Adolf Hitler. Eckart era dr. Hoffmann. La amiază, Eckart mi-a spus: „Acum trebuie să

[1] Paula Hitler (1886–1960).

[2] Prima aluzie la această poreclă care înseamnă „lup" este utilizată tocmai în familia Wagner (vezi Brigitte Hamann, *Winifred Wagner oder Hitlers Bayreuth*, Piper, München, 2003).

[3] Un munte încărcat de legende, formând o masă dreptunghiulară impresionantă în fața vestitului bovindou de la Berghof.

mă însoțești la hanul Türken[1]! Acolo, în calitate de austriac, ți se va servi un gulaș adevărat!" A fost salutat acolo ca „Herr Doktor". Am văzut că toată lumea știa cine este. Când l-am întrebat, a spus: „La această altitudine nu există trădători!". În timpul unei ședințe de la Freilassing se făcuse cunoscut ca dr. Hoffmann, apoi în focul discuției se prezentase: „Ce îmi tot îndrugați acolo, știu asta mai bine ca voi, sunt eu, Dietrich Eckart!".

A trebuit să mă întorc curând la München. Dar imediat ce aveam un moment, mă repezeam acolo sus. După aceea am făcut excursii. Într-o casă din Purtscheller am fost într-o zi pe o furtună teribilă, că am ajuns să ne întrebăm dacă nu cumva casa o să-și ia zborul. Dietrich înjura: „Ce idee să mă închidă într-o asemenea casă!". Altă dată Büchner a plecat cu motocicleta: o escapadă nebunească!

Și într-o zi n-am mai putut să-l ținem la pensiune: se răspândise zvonul că venise o hoardă de polițiști! Într-o după-amiază l-am mutat în căsuța lui Göll. Își luase cu el, ca la toate mutările, patul și râșnița de cafea.

Pentru mine, Obersalzberg devenise un loc minunat. Eram total îndrăgostit de peisaj[2]. Soții Büchner, singurii care cunoșteau identitatea mea, tăceau. Pentru cei care mă cunoșteau eram Herr Wolf. Până în ziua în care totul a răsuflat. Voiam să merg la Passau la Ziua Germană. Era întotdeauna foarte amuzant pentru mine să ascult dezbaterile cărora le dădea naștere Hitler la masă. Era acolo un om din Holstein[3], a cărui soție era foarte drăguță. Ne-am așezat și iată că omul zice: „Am venit cu

[1] Numele acestui stabiliment, care și-a reluat funcția hotelieră după război, este Zum Türken.

[2] Era, spune el, *„ganz verliebt in die Landschaft"*.

[3] Regiune din nordul extrem al Germaniei, a cărei depărtare explică de ce omul ținuse să asculte un discurs al lui Hitler înainte de a pleca.

mașina de la Holstein până la Berchtesgaden și acolo trebuie să-l văd pe om cel puțin o dată. Am să merg până la Passau". Mă gândesc: ah, afacerea mea s-a dus pe apa sâmbetei! Îi spun că merg și eu acolo, că treaba mă interesează și pe mine și că îl invit în mașina mea. Minunat, spune el. A doua zi coborâm echipați la Berchtesgaden și plecăm cu mașina.

Când ajungem la Passau ne așteaptă o mașină. Ne oprim, mă reped și îi fac pe oameni să înțeleagă că nu trebuie să spună cine sunt. Sunt Herr Wolf. Nu era în circulație niciun portret de-al meu[1]. Îi spun omului din Holstein, după ce Maurice mi-a șoptit că trebuie să ne schimbăm, că am de făcut un drum până în oraș și că, dacă nu vrea să ia altă mașină, mă întorc curând. Când ajungem în sală, omul este deja așezat acolo, aude strigăte, face o mutră buimăcită, cea mai tembelă pe care am văzut-o vreodată. Dintr-odată vede că urc la tribună și încep să vorbesc și mă fixează de parcă aș fi fost o fantomă. La sfârșit a fost o busculadă severă și Schreck a fost arestat. După aceea am plecat împreună. Acum era încântat. I-am spus să nu spună nimic nimănui, căci altfel trebuia să părăsesc Obersalzbergul și nu aveam unde să mă duc. Mi-a dat cuvântul de onoare. La întoarcere, s-a așezat Göring la volan. Conducea ca un nebun și mă simțeam rău. La un viraj, înainte de Tittmoning, am ajuns într-o grămadă de bălegar. Din fericire, Maurice ne-a dus cu bine acasă.

A doua zi la Obersalzberg soția omului din Holstein vine la baza scării și mă fixează ca și când n-ar fi știut nimic. Era clar că îi spusese, dar față de ceilalți și-a ținut gura.

Trebuia deja să vorbesc în public la Berchtesgaden. Acum nu se mai putea amâna. „Ziua Germană la Berchtesgaden! În

---

[1] Dovadă a unei atenții timpurii acordate răspândirii imaginii lui, înainte chiar de a-i fi atribuit fotografului Hoffmann exclusivitatea pentru aceasta.

prezența lui Adolf Hitler!" În pensiune s-a produs mare agitație. Toată lumea, cam 40–50 de persoane, voia să-l cunoască pe acest om și au coborât. Se servise masa mai devreme din acest motiv. Am coborât cu motocicleta, am ajuns la sala Coroana și... nebunie: aveam toată pensiunea în fața mea! Credeau că mulțimea aclamă fiecare persoană la sosire ei. Când am urcat pe estradă, m-au privit de parcă aș fi fost nebun; erau încântați! Dar când m-am întors acolo sus, viața mea la pensiune a fost ratată, căci toți cei care mă vorbiseră de rău nu mai știau unde să se ascundă.

Perioada când nu mă cunoștea nimeni a fost cea mai bună pentru mine. Cum îmi plăcea să străbat atunci Reichul în mașină! Toți vedeau în mine o persoană oarecare, nu pe Hitler.

În 1925, în timpul uneia dintre primele mele călătorii[1], m-am întors să-i văd pe soții Büchner. Am spus: am lucruri de dictat, îmi trebuie multă liniște; atunci m-am dus în căsuță și am lucrat. Apoi soții Büchner au plecat. Astăzi am grijă să nu li se întâmple nimic[2], îi judec întotdeauna pe oameni după conduita lor din perioada luptei. Oamenii ne-au ajutat atât de mult atunci, când partidul era slab! Büchner era foarte de treabă și soția lui era, pe cinstea mea, plină de temperament.

---

[1] Adică una dintre primele după ieșirea lui din închisoare.

[2] Iată cum contrazice ceea ce rostise ceva mai devreme despre refuzul favoritismului. Este vorba însă mai puțin de duplicitatea lui, cât de statutul foarte special pe care îl acordă „anilor săi de luptă" și, în consecință, persoanelor care au ajutat direct la ascensiunea lui. Cu toate acestea, mărturisirea ascunde o minciună: dacă într-adevăr se interpune ca „să nu se întâmple nimic" unui cuplu de bătrâni, nu merge până acolo încât să scutească de serviciul militar pe toți cei dragi lor. Și încă și mai puțin să-i urmărească pe aceștia pentru ca ofițerii lor să nu-i expună prea mult, ceea ce ar avea cel mai rău efect asupra moralului trupelor.

Apoi, în 1925 sau 1926, a venit un saxon, Dressel. Zi și noapte! Caraghiosul de el era leneș ca o șopârlă, își neglija slujba, servea mese mizerabile și făcea adese scene înspăimântătoare. Iar cumnatul lui bea ca un burete! Intendența era asigurată de domnișoara Hutchenreuther, o tânără încântătoare care este acum la Amann. Era fiica unui fabricant de porțelan ruinat: tristă treabă, dar fata era minunată. A fost o ușurare când a plecat. Dressel nu a retrocedat nici măcar o dată cele 10% personalului. Amann a scos-o de acolo[1]. Era atât de nebun că nu am putut să rămânem.

Și atunci am locuit la Marineheim[2]. Soții Bechstein stăteau acolo și m-au rugat să le țin companie. Dar era insuportabil. Spuneau chiar și ei așa, totuși erau oameni de lume. Sclifoseli, lipsă de naturalețe, chintesența unei concepții contrare concepției noastre. După disputa în legătură cu bagajele domnului Modersohn am plecat. Îmi era imposibil să rămân într-o casă unde locuiau astfel de oameni.

După aceea un an și jumătate, aproape doi am locuit - cu întreruperi - în Casa Germană din Berchtesgaden, mai întâi în față, după aceea în aceeași cămăruță din spate. Acolo am fost cu adevărat răsfățat. Mă urcam în fiecare zi la Obersalzberg, la Scharitzkehl, două ore și jumătate de traseu, dus-întors. Acolo am scris volumul al doilea[3]. Îmi plăcea foarte mult să merg la „Casa cu trei fete" unde erau întotdeauna femei frumoase, pentru mine era minunat. Una era o adevărată frumusețe, celelalte erau plăcute.

---

[1] Și fără îndoială Hitler a fost cel care i-a semnalat acest caz. Favorizează femeile tinere și frumoase și le pune să lucreze în întreprinderile lui, mai ales atunci când l-au ajutat „în anii de luptă".

[2] O pensiune pentru ofițerii de marină în retragere, numită și Antenberg.

[3] Din *Lupta mea*.

Într-o zi am auzit că locuința Wachenfeld este de închiriat. Era în 1928. Nu poate să apară nimic mai bun, mi-am spus. M-am repezit acolo, dar n-am găsit pe nimeni. Vine bătrânul Rasp[1]: cele două doamne tocmai au plecat! Winter fusese un mare industriaș din Buxtehude[2] și botezase casa după numele soției sale, născută Wachenfeld. Aștept și cele două se întorc. „Scuzați, sunteți proprietara acestei case? Mi s-a spus că vreți să închiriați." „Sunteți domnul Hitler? Și noi suntem de-ai voștri. Suntem membre ale partidului." „Minunat!" „Vă rog să urcați să serviți o ceașcă de cafea." Am urcat și am fost cucerit. Mai ales camera mare m-a încântat. „Pot să închiriez toată casa?" „Da, chiar asta doresc! Iarna este goală și bătrânul Rasp vine să aerisească, dar nu este suficient." „Pot s-o închiriez pe tot anul?" „Da." „Care este prețul?" „Nu știu, nu este prea mult pentru dumneavoastră, să zicem, 100 de mărci?" „Ne-am înțeles! Și în cazul în care vreți să vindeți, vă rog să-mi acordați preferință!" „Ne scăpați de o mare grijă! Nu mai putem să facem nimic cu această casă."

I-am telefonat imediat surorii mele[3] de la Viena: am închiriat o casă, vrei să vii să te ocupi de ea? A venit și ne-am mutat imediat. Era atât de minunat! Primul Crăciun acolo sus a fost magnific! Cum era absolut singură, i-am cumpărat imediat doi câini și avea și o servitoare. Nu i s-a întâmplat niciodată nimic supărător, dimpotrivă[4].

---

[1] În continuare aflăm că este vorba de proprietăreasă și de sora acesteia, profesoară.

[2] Un oraș în apropiere de Hamburg.

[3] Sora lui vitregă, Angela Hitler, văduvă Raubal (1883–1949), mama lui Geli.

[4] Și încă cum! Nefiind deloc încântată de prezența Evei Braun, a făcut-o să simtă acest lucru, iar fratele ei a alungat-o imediat în 1936. Vezi *Les tentatrices...*, *op.cit.*, p. 133.

Apoi m-am dus într-o zi la Buxtehude. Investisem deja în casă și voiam să se fixeze un preț de vânzare la notar. Aș fi cumpărat-o cu plăcere. Dar profesoara[1] spusese că sora ei nu vrea să vândă un bun care provenea de la soțul ei. La Buxtehude m-am informat despre uzina lui Winter. Veniserăm de la Hamburg cu mașina.

„Este fabrica de piele?" „Da, cred. Dar fabrica a ars astă noapte." Mă gândesc în sinea mea: am căzut la țanc! Și o întreb pe fetița care ne informase unde este bătrâna doamnă. „Este tot în casa directorului, care n-a ars!"

Fata a fost cea care m-a văzut mai întâi: „A, dumneavoastră sunteți! Ca să vedeți ce s-a întâmplat ieri! Mamă, a venit Adolf Hitler!". Iese o doamnă: „A, ați venit! Abia vă văd. Consider un noroc că ați venit astăzi. Când mă gândesc că acum asta a ars! Știți, totuși există o dreptate!" Fabrica fusese cumpărată de la doamnă în momentul inflației de către doi evrei[2]. Fata spune: „Mamă, domnul Hitler ar vrea să cumpere casa de la munte". Ea zice: „Astăzi, pentru că este o zi așa de norocoasă, sunt de acord[3]".

Atunci m-a dus în fața unui portret: „În armată nu se pot așadar scrie scrisori? Nemernicul ăsta, ticălosul ăsta este de trei săptămâni sub drapel și încă nu i-a scris!". „Ei bine, îi spun

---

[1] Această primă menționare a profesiei surorii doamnei Winter, de neînțeles ca atare, sugerează că se mai făcuseră alte aluzii, în afirmații care nu fuseseră consemnate: aceasta confirmă faptul că avem de-a face cu o selecție a pasajelor care pot servi fie ca directive, fie ca viitoare contribuții la o istorie edificatoare a mișcării naziste.

[2] Este vorba de vestita inflație din 1923, care a distrus economiile unui mare număr de persoane, oferind altora ocazia unor câștiguri ușoare. Hitler sugerează, în treacăt, că aceștia din urmă erau toți evrei, în timp ce niciuna din persoanele ruinate nu avea această naționalitate.

[3] Providența nu este invocată aici, dar totul sugerează că aceasta veghează asupra protejatului său.

eu, poate că este la manevre." „Atunci, zice ea, poate că am fost nedreaptă cu el."

Am apreciat-o foarte mult pe acea femeie în acel moment – o femeie de aur, care semăna mult cu doamna Hoffmann[1], deşi era mai grasă şi mai scundă, foarte vioaie. Trecuse de 80 de ani. M-am dus să fac o mică plimbare cu ea. Nu mai avea dreptul decât la uzufructul casei. Uzina luase foc de la un fulger. Aşa am devenit proprietar.

Da, sunt foarte strâns legat de acest munte. Acolo s-au făcut multe lucruri, s-au născut şi au fost terminate acolo, face parte dintre cele mai frumoase perioade ale vieţii mele. Rămân de asemenea ataşat de prima mea casă. Toate planurile mele mari au ieşit de acolo. Acolo am avut întotdeauna prieteni agreabili. Cum mai puteam încă să-mi acord răgazuri! Acum sunt ca un animal întotdeauna legat. Nu-mi mai rămân decât cele câteva ore pe care le petrec aici.

Pentru baroană[2] am fost un om interesant. Eckart îi spusese: „Am aici un tânăr prieten care va fi mai târziu cineva foarte important". A întrebat ce fac. Am spus că sunt scriitor.

Ce bine era la Dietrich Eckart, când m-am dus la el, în strada Franz Iosif. Cum s-a ocupat de micuţa Anna! Când a murit, Anna mi-a spus plângând amar că nu va mai găsi niciodată în viaţă un om atât de dezinteresat. Astăzi am făcut cu toţii paşi înainte şi ne vine greu să ne reprezentăm ce era atunci: o stea polară. Tot ceea ce scriau ceilalţi era aşa de plat! Când critica pe cineva o făcea atât de spiritual! În materie de stil, eu eram pe

[1] Este vorba de o admiratoare în vârstă, fără legătură de rudenie cu fotograful. *Les tentatrices...*, *op.cit.*, pp. 17, 54.

[2] Baroana von Abegg (cf. *infra*). Aici Hitler face din nou o aluzie de neînţeles, care trebuie să fi fost lămurită într-unul din pasajele anterioare, neconsemnate.

atunci un prunc încă[1]. Dar un lucru mă consolează: nici la el nu venise totul de la sine, era rezultatul unui efort dintre cele mai conștiincioase. Sunt lucruri pe care le-am scris acum zece ani și pe care nici nu mai pot să le citesc[2]!

În grupul nostru de la pensiune mai erau, pe lângă Dietrich Eckart, Gansser[3], baroana Abegg, Esser[4], Heinrich Hoffmann, Drexler, precum și Anna a lui. Pentru baroană am urcat anevoie o dată într-un coș un bust atribuit lui Donatello; când am sosit, am văzut că era vorba de o sculptură de lut foarte ordinară!

În Casa Germană am petrecut multe seri foarte frumoase, uneori la bar, alteori la prieteni. Gansser umplea casa cu vocea lui sonoră cu accent șvab, căci mirosea peste tot urme de crime.

Miezel era o tânără de toată frumusețea[5]. Am cunoscut atunci multe femei. Multe mă găseau pe gustul lor. Dar de ce să mă căsătoresc, ca să las apoi o femeie absolut singură? O imprudență și trebuia să petrec șase ani în închisoare[6]! Un lucru

---

[1] Eckart îi dădea mai mult asigurări lui Hitler decât să-l instruiască.

[2] Se poate observa că Hitler laudă manierele lui Eckart și stilul lui, scris și oral, mai mult decât ideile acestuia.

[3] Emil Gansser (1874–1941) fusese unul dintre principalii donatori ai partidului nazist chiar de la începuturile acestuia. Chimist, ocupând un post important în uzinele Siemens din Stuttgart, își folosea relațiile profesionale pentru a atrage fonduri din străinătate, în special din Elveția. Vezi zeitreisefuehrer-vorarlberg.blogspot.fr/2008/04/der-bregenzer-dr-emil-gansser-1874-1941.html.

[4] Hermann Esser (1900–1981), nazist precoce și apropiat al lui Hitler, activ mai ales în domeniul presei.

[5] În acest lung monolog nostalgic, destinat să compenseze dificultățile momentului, sunt evocate multe figuri feminine, fie tinere și afabile, fie vârstnice și materne.

[6] Îi mai rămâneau de ispășit patru ani după eliberarea sa condiționată din decembrie 1924: fără îndoială, vrea să spună că noua „imprudență" l-ar fi costat o prelungire de doi ani.

era sigur: nu se punea problema să mă căsătoresc. Aceasta m-a făcut să ratez câteva şanse. Am făcut eforturi să mă stăpânesc.

Dr. Ganser merită ca partidul să-şi aducă veşnic aminte de el. Îi datorez o mulţime de întâlniri importante; dacă nu l-aş fi cunoscut pe Richard Franck de la Kornfranck[1], nu aş fi putut să menţin [*Völkischer*] *Beobachter* în 1923. Acelaşi lucru cu soţii Bechstein! Când mă gândesc că am mers luni de zile în maşina lor cu dinamită, unde Herr Bechstein îmi explica, pentru a mă linişti: „Nu pot să folosesc alt şofer, căci acesta este aşa de prost, încât nu înţelege ce spun. Dacă tamponează pe cineva, sărim în aer! Dacă auziţi spunându-se că Aleea Podurilor s-a făcut scrum, va fi opera mea[2]!".

Când era vorba de călătorii, Eckart era cel mai punctual dintre oameni, iar Gansser exact inversul. Eckart era acolo cu o oră şi jumătate înainte de plecarea trenului. Cel care nu era niciodată acolo era Gansser. Atunci Eckart îmi spunea: „Ştii ceva de el? Mi-e teamă să nu sosească din nou prea târziu!". Apoi,

---

[1] Richard Franck, moştenitorul unei dinastii de fabricanţi de cafea, dezvoltase în timpul Primului Război Mondial un înlocuitor de cafea pe bază de cereale comercializat sub numele de Kornfranck. Figura printre cei mai generoşi donatori ai partidului la începuturile acestuia. Vezi Helmuth Auerbach, „Hitlers politische Lehrjahre und die Münchener Gesellschaft", în *VfZ*, 1/1977, p. 31.

[2] Cum este puţin probabil ca marele burghez Bechstein să fi utilizat o maşină plină de exploziv, acest pasaj trebuie fără îndoială citit la modul figurat. Explozivii erau transportaţi de armată în vehicule de un roşu aprins şi „Dynamite-Wagen" era denumirea unei jucării de aceeaşi culoare. (www.champex-linden.de/lgb_produktdatenbank/produkt.nsf/82d3460d4c6d06d0c125691c00467cf6/66100921facc4b58852569df0079d204.html). Trebuie să credem că maşina lui Bechstein era roşie şi că se amuza nu numai să spună că era burduşită de dinamită, ci să-şi şi imagineze o explozie pe Aleea Podurilor, un bulevard mare din cartierul berlinez Moabit, şi acesta tot „roşu".

după un moment: „Și nu te îndepărta, căci altfel voi fi absolut singur!". În ultimul moment înainte de plecare, Gansser, încurcându-se în bagaje, venea din ultimul vagon pe care reușise să-l prindă și ajungea la noi. Iar Eckart se stropșea la el: „Te-ai născut după termen, asta explică totul!".

Eckart era protestant. Dar față de Gansser lua apărarea catolicismului: „Fără Luther, am fi terminat mai repede." Gansser, ca fiu de pastor, îl apăra pe Luther. Într-o zi a încheiat lupta cu cuvintele următoare: „Acum am să-ți spun un lucru: tu ești produsul unei sexualități protestante!".

La München am găsit un mare număr de oameni foarte loiali. Fiecare avea totul de pierdut și nimic de câștigat. Când întâlnesc unul din acești oameni simpli, mă simt foarte bine, îmi sunt atașați și și-au dat osteneala. Mici negustori din piață alergau la apartamentul meu ca să aducă două ouă pentru Herr Hitler al lor. Unii ca Pöschl, de exemplu, Fuess, Gahr[1]; dar și alții foarte mici, unii au deja păr alb, asta te emoționează. Îmi sunt așa de dragi oamenii aceștia! Cei zece mii din pătura superioară, care fac totul din calcul, văd în mine o atracție pentru salonul lor, alții se gândesc la cariera lor. Însă vânzătorii noștri de ziare erau adesea bătuți sau boicotați! Unul dintre partizanii noștri cei mai credincioși era bătrânul Jegg, încă din 1920. Ce vremuri frumoase! Una dintre cele mai frumoase amintiri ale mele. Este înrădăcinarea mea în popor pe care n-am pierdut-o. Sunt legat de el atât de personal, încât pot să mă transpun în

[1] Josef Fuess (1885–?) era bijutier la München, iar Otto Gahr (1876–1932) era argintar în același oraș. Amândoi l-au ajutat pe Hitler să confecționeze diverse însemne naziste (de purtat individual sau de prezentat în cortegii). Primul a participat la concepere (este, de altfel, menționat în *Lupta mea*), al doilea le-a fabricat. Vezi Anton Joachimsthaler, *Hitlers Liste*, Herbig, München, 2003, pp. 221–239).

mentalitatea lui, în bucuriile și grijile lui, căci am trăit aceeași experiență. M-am hrănit ani la rând cu *Tiroler Gröstel*[1]. Și Hess la fel[2]. Făceam atâtea economii! Aș fi putut foarte bine să mănânc la o cantină populară. Economiseam ban cu ban pentru partid. Un alt aderent credincios: micul Neubauer, valet la

[1] Mâncare pe bază de cartofi care se consumă în Bavaria stând în picioare.

[2] Este prima menționare a acestui tovarăș din perioada de început a mișcării. El a devenit al treilea personaj al regimului înainte de fuga sa în Scoția, în 10 mai 1941, cu opt luni mai înainte, și de încarcerarea lui – care s-a dovedit a fi pe viață, în pofida longevității sale (a murit la Spandau, închisoarea condamnaților din procesul de la Nürnberg, în 18 august 1987, la vârsta de 93 de ani). Istoricii mai discută încă pentru a stabili dacă această călătorie a fost organizată împreună cu Hitler. Acest pasaj și toate menționările consecutive ale lui Rudolf Hess în consemnările de față dau dreptate celor care cred așa, mai ales dacă se iau în considerare argumentele adversarilor lor. Aceștia fac mare caz, într-adevăr, de furia lui Hitler când i s-a anunțat plecarea lui Hess. Führerul dorea – și în această privință toată lumea este de acord și dovezile abundă în acest sens – să obțină un tratat de pace cu Anglia înainte de atacul împotriva URSS. Dar pentru că fusese prins înainte să poată acționa, Hitler avea cel mai mare interes să-l dezavueze, iar furia lui nu dovedește nimic. Tot ce se poate spune citind aceste consemnări este că aceasta căzuse bine: nu sunt decât evocări emoționate ale „vremurilor bune" din anii de luptă. De aici se poate conchide nu numai că Hitler nu are aerul de a-i purta pică locotenentului său, dar dorește chiar ca posteritatea să știe acest lucru. Fără îndoială, speră, de asemenea, ca acest pion momentan neutralizat să poată juca un rol în momentul – mereu dorit – unei păci cu Anglia, după răsturnarea lui Churchill. Să remarcăm, de asemenea, că Bormann este succesorul lui Hess în fruntea partidului nazist (Hitler rămânând șeful lui teoretic) și că Trevor-Roper are dreptate să sublinieze (în introducerea la ediția engleză a versiunii Genoud din 1953, *op. cit.*) paralela dintre faptul că îi dictase *Lupta mea* lui Rudolf Hess în închisoarea din Landsberg în 1923 și consemnarea acestor reflecții sub controlul lui Bormann în această altă închisoare care era pentru Hitler Cartierul General de pe Frontul de Est.

Ludendorff[1]. Și apoi erau și nobilii, Herr von Stransky, Scheubner-Richter, von den Pfordten: la mine se întâlneau extremele opuse. Propriul meu anturaj, în partid, provenea din toate regiunile Germaniei. Baza mișcării mele a rămas aceeași.

A fost o epocă mare, dacă ne imaginăm faptul că a apărut un om necunoscut pentru a cuceri o națiune și că, cincisprezece ani mai târziu, a devenit într-adevăr cancelarul Reichului! Dar am și avut norocul să am printre aderenți personalități puternice.

Noaptea de 17/18 ianuarie

Mai întâi vine zăpada, pe urmă înghețul! Asta este ceea ce puteam citi în cărțile despre Rusia și nici Hilger[2] nu mi-a spus nimic altceva. Se vede că nu te poți baza pe toate aceste observații. Se pot calcula temperaturile medii pe mai mulți ani, dar va trebui să adăugăm: este posibil ca într-un an fluctuațiile de temperatură să fie mult mai mari decât ne lasă să presupunem media anuală[3].

Asta este ceea ce a provocat șocul, lipsa de pregătire și faptul că oamenii nu erau echipați pentru a face față. Pe de altă

---

[1] Erich Ludendorff (1865–1937), șef de stat-major al generalului Hindenburg în diferitele lui comandamente din timpul Primului Război Mondial, a militat alături de partidul nazist în cei doi ani precedenți puciului din 1923. Relația sa cu Hitler s-a răcit în 1925.

[2] Gustav Hilger (1886–1965), fiul unui comerciant german instalat în Rusia, fusese recrutat de ambasadorul german de la Moscova în calitate de consilier în anii 1930 și își păstrase această funcție până la războiul germano-sovietic; după aceea a fost angajat la Ministerul Afacerilor Externe ca expert pentru problemele legate de URSS și aflăm aici că Hitler l-a consultat.

[3] Încă o auto-justificare puțin cam greoaie, pe seama unui om (Hilger) și a unor experți (meteorologii). Hilger (1886–1965), de naționalitate germană, dar născut la Moscova, se instalase cu domiciliul acolo în 1910 și fusese recrutat în calitate de consilier în 1923 de ambasada Germaniei.

parte, strategia comandamentului nostru a trebuit să fie mai întâi schimbată în funcție de aceste date. Astăzi lăsăm unitățile sovietice să realizeze străpungeri fără să ne mișcăm de pe pozițiile noastre. În spatele liniilor noastre sunt după aceea nimicite sau pier în sate, din cauza lipsei de organizare logistică. Dar pentru aceasta trebuie să ai nervii tari și pot să spun deschis că domnul predecesor[1] al meu nu avea nervii necesari. Generalii trebuie să fie niște buldogi cu boturi perfect reci, oameni dezagreabili, așa cum am în partid. Așa sunt soldații de care avem nevoie într-o asemenea situație. Dacă nu ar fi venit gerul, ne-am fi afundat încă 600 de kilometri. Bine a făcut că a venit! Providența a intervenit și ne-a salvat de la o catastrofă.

Uleiul pe care îl folosim în acest moment îl aveam deja. Și apoi vine un imbecil care ne inventează un ulei pentru „toate temperaturile". Sunt furios împotriva birourilor: dacă totul este planificat de oameni care nu se ocupă în același timp și de fabricație, asta dă rezultate proaste.

Să fii atent la ceea ce numim frumusețe este bine pentru vremuri de pace. Pentru război am nevoie de locomotive care să țină cinci până la șase ani[2]; în consecință, trebuie să renunț la tot ceea ce permite unei mașini să rămână intactă zece ani mai mult.

Cu puțin timp în urmă, un nou tip de Messerschmitt a căzut în mâinile adversarilor. Au fost îngroziți. Un ziar american a scris că se credea că germanii nu aveau echipamente bune, dar

---

Și-a păstrat postul în timpul celui de-al Treilea Reich, până la război. Hitler sugerează aici că l-a întâlnit în cadrul pregătirii Operațiunii Barbarossa.

[1] Generalul von Brauchitsch (vezi însemnarea din 7 ianuarie).

[2] Cu astfel de cifre se măsoară scăderea moralului! Hitler întrevede acum că războiul va dura până în 1947 sau 1948. Ceea ce pare să însemne că va reuși să învingă URSS sau cel puțin s-o împingă dincolo de Ural, pentru a profita de resursele ei într-o înfruntare cu lumea anglo-saxonă.

că acum trebuia să se considere că vor trece cel puțin trei ani până când America să producă un avion de această calitate; să aliniezi în fața lui echipamentele americane ar echivala cu o sinucidere. Acum, un avion german necesită cu cel puțin de șase ori mai multă muncă decât unul american[1].

În Malta, tactica noastră constă în atacuri repetate, pentru a-l obliga pe englez să tragă fără întrerupere. Aceasta ne provoacă foarte puține pierderi. Avioanele italiene sunt și ele superioare față de Hurricane.

La Alexandria, italienii au lansat din nou un atac cu torpilele lor. După părerea englezilor, sunt oameni foarte curajoși, dacă se aruncă în astfel de atacuri. Italienii cad din cauza erorilor în dispunerea forțelor, ceea ce am trăit noi aici cu frigul: un șoc care îi paralizează.

18 ianuarie, seara

Toată viața mea nu a fost decât un efort constant de convingere. În 1932, am avut la Kaiserhof o conversație de mai multe ore cu Meissner[2]; mi-a spus că fusese toată viața lui democrat, dar poate în alt sens decât cel la care ne gândeam noi; în realitate, era destul de apropiat de noi și ar face totul ca să ne

[1] Hitler încearcă să se autoliniștească, ignorând ceea ce spunea chiar el în favoarea standardizării și în defavoarea perfecționismului, dăunător pe timp de război, al industriașilor germani. Faptul că industria americană necesită mai puțină mână de lucru pe unitate produsă ar trebui, dimpotrivă, să-l îngrozească! Și ar trebui să înțeleagă că, dacă întâmplător materialul adversarului este în mod individual mai puțin performant, cantitatea va suplini calitatea și apărarea germană va fi copleșită. Fără îndoială că înțelege acest lucru – căci se înmulțesc semnele unei înfrângeri întrevăzute – dar nu vrea să știe, atât pentru a se autosugestiona, cât și pentru propagandă.

[2] Otto Meisner (1880–1953), secretar de stat la Președinția Republicii de la Ebert până la Hitler inclusiv.

ajute pe lângă Bătrânul Domn; nu era uşor, căci mentalitatea sa îl îndepărta de noi.

Trebuie să recunosc că Meissner a fost primul care mi-a descris viaţa dusă de Bătrânul Domn într-un mod foarte convingător. Pe cine trebuia să se sprijine? Naţional-germanii erau nişte incapabili. Nu va merge împotriva constituţiei! Ce să facă? Pentru el era un calvar să lucreze cu anumiţi social-democraţi sau anumiţi membri ai Zentrum. La aceasta se adăuga aversiunea lui pentru Hugenberg, care îl calificase drept trădător în 1925, pentru că îl menţinuse pe Meissner în funcţiile sale[1].

Bătrânul Domn m-a chemat la el[2]: „Herr Hitler, vreau să aud punctul dumneavoastră de vedere!". Era o dificultate nebună să transmiţi o viziune despre lume în haosul care domnea. Puteam numai să mă sprijin pe constatările militare ale necesităţii de a construi o organizaţie. Am găsit imediat o modalitate să îl sensibilizez pe soldatul din el, dar era o mare artă să găseşti o cale spre omul politic[3]. Când am terminat, înţelesese. Atunci şi-a amintit de un incident din Prusia Orientală: „Dar

[1] La prima alegere a lui Hindenburg ca preşedinte, în aprilie 1925. Complotul Hitler-Meissner este important şi, în 1952, inedit. Meissner îşi publicase cu doi ani mai înainte memoriile cu un titlu elocvent: *Staatssekretär unter Ebert, Hindenburg, Hitler. Der Schicksalsweg des deutschen Volkes von 1918–1945. Wie ich ihn erlebte*, Hoffmann&Campe, Hamburg, 1950. Se prezenta ca un oarecare german care îşi făcuse conştiincios munca sub toate regimurile şi „trăise" evenimentele. În realitate, ocupând o funcţie capitală pe lângă un şef de stat foarte în vârstă (dacă e să-l credem pe Hitler, care nu vedem de ce ar minţi aici), jucase rolul unui cal troian... Istoria reproducea chiar cadrul temporal al legendei deoarece, aşa cum aheii lâncezeau de zece ani în faţa Troiei, Hitler asediase puterea timp de zece ani, pentru a obţine în cele din urmă victoria prin viclenie.

[2] Este vorba fără îndoială de consultările de la sfârşitul lui noiembrie 1932, în vederea formării unui guvern după alegerile din 6 noiembrie.

[3] Hitler ridică un colţ al vălului de pe arta conversaţiei şi a eforturilor lui, adesea necunoscute, de a se pune în locul interlocutorului.

oamenii voștri din Prusia Orientală nu au dreptul să se poarte așa! La Tannenberg strigau recent: Trezește-te! Trezește-te! Eu încă nu dorm!". Fuseseră oameni care îl făcuseră pe Bătrânul Domn să creadă că se adresau persoanei lui, când de fapt se scanda „Germania, trezește-te!"

Curând după aceea mi-a adus la cunoștință că va ține seama întotdeauna de părerea mea, atunci când va avea de luat o decizie. Era deja mult. Cu toate acestea, opinia cercurilor care îmi erau ostile avea o asemenea greutate, încât în 1933 eram încă obligat, la început, să mă întrețin cu el în prezența lui Papen. Într-o zi, Papen era plecat și m-am dus singur. „De ce este întotdeauna aici Papen? Cu dumneavoastră vreau să vorbesc!" Când s-a întors, Papen a regretat că plecase în călătorie. Bătrânul Domn îl considera ca un fel de amator, dar cred că ținea mult la el. Papen îl manevrase foarte abil. Papen a făcut și servicii. El a dat prima lovitură. A făcut o breșă în constituția sacrosanctă[1]! Era clar că nu se putea aștepta mai mult de la el.

Dacă Antonescu nu găsește calea spre popor este pierdut. Cel care este legat[2] de executiv nu se poate menține. Atatürk și-a asigurat puterea datorită Partidului Poporului. Același lucru este valabil în Italia. Dacă mâine i se întâmplă ceva lui Antonescu, nu există nimic care să asigure succesiunea.

---

[1] Fără îndoială Hitler vrea să spună că guvernul Papen, format în iunie 1932, este primul care s-a eliberat de orice control parlamentar, căci nu a mai supus aprobării Reichstagului nici cea mai neînsemnată dintre deciziile sale. Doar dacă nu face aluzie la lovitura de stat din 18 iulie 1932, din Prusia, când Papen l-a demis pe cancelarul socialist ieșit învingător în urma alegerile generale, dar privat de majoritate prin ultimele alegeri regionale, pentru a se pune în locul lui.

[2] Sensul este clar: deținerea puterii executive nu este suficientă. Poate că a fost omis cuvântul *nur* (numai) într-un stadiu sau altul al stenografierii sau al transcrierii.

În armată pretendenții vor începe imediat să se înfrunte. După mine, l-aș executa pe Horia Sima[1] și aș face din Legiune fundamentul puterii.

Fără un fundament politic[2], nu se pot regla nici chestiunile de succesiune și nici nu se poate asigura administrația curentă. În această privință, românii sunt inferiori ungurilor. Statul ungar are un parlament pe de o parte – ceea ce ar fi insuportabil pentru noi –, dar executivul nu depinde deloc de el.

Aceasta a fost nenorocirea lui Papen[3]: nu avea nimic. Noi nu eram destul de puternici ca să-l sprijinim, pe de altă parte nici n-aș fi făcut-o, căci nu era omul nostru.

Aveam în Reich și în landuri un deficit anual de 5 miliarde și jumătate, la care urmau să se adauge 5 miliarde de plătit

[1] Horia Sima (1907–1993) era șeful Gărzii de Fier, o formațiune pronazistă (numită și Legiunea Arhanghelul Mihail), după ce în noiembrie 1938 regele Carol al II-lea îl arestase pe întemeietorul ei, Codreanu, asasinat în închisoare puțin mai târziu. Ca peste tot (în Franța, de exemplu), Hitler preferă să se bazeze pe politicienii anticomuniști și antisemiți locali, decât pe propriii săi admiratori. Dar atunci când afirmă, ca aici, că în locul primilor i-ar fi executat pe ceilalți, își disimulează propriul rol de manipulator. În realitate, după abdicarea lui Carol al II-lea, Antonescu, hotărât să se comporte ca vasal loial al lui Hitler, îl luase pe Sima drept viceprim-ministru, dar acesta lansase acțiuni, mai exact împotriva evreilor, fără să-l consulte, apoi condusese o rebeliune a Gărzii de Fier în 24 ianuarie 1941, pe care Antonescu o reprimase, cerându-i lui Hitler să aleagă între el și Sima. Alegerea a fost în favoarea lui, dar executarea celui mai fervent susținător român al führerului nu ar fi fost o formă de recunoștință adecvată! Așadar, l-a lăsat pe Sima să se exileze în Germania, unde Hitler îl păstra în rezervă, ca pe o sabie a lui Damocles.

[2] „*Politisches Fundament*": expresia desemnează faptul că un guvern trebuie să aibă sprijinul poporului indiferent în ce fel. Sub nazism, este vorba de autoritatea unui șef în care masa se recunoaște. În Ungaria, existența unui parlament, chiar lipsit de putere, aduce această cauțiune populară.

[3] Se pare că Hitler a sărit de la una la alta, dar, de fapt, nu l-a uitat pe Papen și revine la el.

grupului dușmanilor noștri[1]. Colosal succes, îmi spune Papen întors de la Geneva, față de tratat care prevedea 150 de miliarde! Dar în 30 ianuarie 1933 aveam în casă 83 de milioane! „Cu ce vreți să plătiți?" îi spun eu lui Papen. Și el: „Dar dacă nu plătim o să ne execute. „Cum așa, să ne execute? Nu au niciun gaj de care să se servească!"

După aceea, când am vrut să bag 3 miliarde în reînarmare, mi s-a obiectat această datorie față de străinătate. Am spus: „Vreți să-i duceți în exterior? Eu prefer să-i pun în interior[2]!"

I-am expus punctul meu de vedere ambasadorului Angliei[3] în timpul vizitei lui de prezentare. A răspuns: „Vreți să spuneți prin aceasta că Germania nouă nu recunoaște angajamentele guvernelor precedente?" „Tratatele, da, am replicat eu, extorcarea, nu! Tot ceea ce figurează sub rubrica «Tratatul de la Versailles» este considerat de mine drept o extorcare!" „Magnific, a spus el, am să raportez aceasta imediat guvernului meu."

---

[1] Fără îndoială este vorba despre costul reparațiilor și Hitler exagerează încă o dată suma.

[2] La acest dineu asistă, conforma agendei sale, Himmler – dovadă că invitații nu sunt notați întotdeauna. Era deja aici și la dejun – indiciu al conversațiilor particulare lungi cu Hitler, ultimele înainte de Conferința de la Wannsee din 20 ianuarie. În acea zi Himmler nu este la Berlin, pentru că vine din nou să dejuneze cu Hitler. Se poate presupune deci în mod rezonabil că între cele două mese din acea zi de 18 ianuarie s-a discutat mult timp despre Soluția Finală. La masă, nu s-a rostit niciun cuvânt, nici măcar aluziv la evrei, la violența necesară împotriva dușmanului etc. În schimb, Hitler se lansează într-o evocare a preluării puterii sau, mai exact, a modului în care a smuls puterea din mâinile conservatorilor, flatându-l pe Hindenburg și pe membrii anturajului său. Asocierea de idei este revelatoare: să iei puterea, să-i ucizi pe evrei și să-ți îndeplinești misiunea este unul și același lucru.

[3] Sir Horace Rumbold (1869–1941), ambasadorul Angliei la Berlin din septembrie 1928 până în iunie 1933.

Şi niciodată începând din acea zi, Anglia şi Franţa nu ne-au mai cerut nici cea mai mică plată! Din partea Angliei nu aveam nicio temere, dar mi-era teamă ca francezii să nu profite de acest pretext ca să ocupe, de pildă, Mainzul[1].

Noaptea de 18/19 ianuarie

Când cineva întreabă de ce nu modificăm programul partidului, răspund: de ce să-l schimbăm? Este deja de domeniul istoriei, acesta este programul pe baza căruia a fost înfiinţat partidul în 24 februarie. Dacă se schimbă ceva, viaţa este cea care face modificarea. Eu nu sunt revistă medicală sau raport săptămânal al armatei care trebuie să prezinte starea cea mai recentă a chestiunii[2].

---

[1] Această temere nu a transpărut la vremea respectivă. Faptul că francezii nu au mişcat (şi nici nu au spus că o vor face) nu a contat deloc în întărirea moralului noului cancelar şi a credinţei sale în protecţia divină. În general, se subestimează importanţa acestor prime săptămâni şi a contravenţiilor mărunte ale lui Hitler, care nu au fost sancţionate de marile puteri, pentru a se sublinia încălcările majore ale tratatului începând din 1935 (serviciul militar, armele aeriene), 1936 (Renania), 1938 (Anschluss). Dar cele mici au permis comiterea celor mari şi faptul că Hitler le evocă aici arată că el, cel puţin, le acorda importanţă.

[2] Un limbaj foarte apropiat de cel avut în faţa ziaristului Bertrand de Jouvenel în februarie 1936, în ajunul remilitarizării bruşte a Renaniei, reprezentând o încălcare a tratatelor. Francezului care amintea pasajele din *Lupta mea* ameninţătoare la adresa ţării lui şi întreba dacă erau caduce, dictatorul îi răspunsese fără jenă că da, dar că el nu era „un scriitor care îşi pregătea o reeditare a operelor sale", adăugând: „Rectificarea mea, eu o scriu în marea carte a Istoriei!". Faptul că nemilosul ocupant al Franţei foloseşte aici acest limbaj şi doreşte deci să-l transmită posterităţii este încă şi mai neruşinat şi se referă la ansamblul politicii sale. Programul în 25 de puncte al partidului nazist, votat prin aclamaţii în timpul unuia dintre primele sale mari mitinguri în 24 februarie 1920, fusese declarat „intangibil" de şeful său în 1925, ca să reteze scurt orice comentariu şi, în

Ce șansă pentru guvernanți că cei guvernați nu gândesc! Reflectăm numai ca să emitem un ordin sau pentru a-l executa; dacă ar fi altfel, nicio societate umană nu ar putea subzista[1].

Dificultatea situației noastre nu constă în iarna în sine, ci în faptul că avem oameni și nu-i putea transporta, că avem muniție și nu o putem pune la drum, că avem armate și nu le putea duce înainte. Vai de căile ferate, dacă data viitoare nu-mi fac o treabă mai bună!

Va fi mai bine dacă în 30[2] vorbesc eu și nu dr. Goebbels! Eu știu să stăpânesc linia de mijloc între rațiune și retorică, atunci când este vorba să remontez moralul. În discursul lui, Goebbels a îndemnat frontul să rămână dur și calm. Eu n-aș fi spus asta! În această situație soldatul nu este calm, ci decis! Numai cel care a trecut prin asta poate înțelege!

Găsești undeva un craniu și toată lumea e acolo: așa arătau strămoșii noștri! Cine știe dacă omul de Neanderthal nu era maimuță! În orice caz, nu strămoșii noștri sunt cei care au trăit acolo în acea epocă! Țara noastră era pustie, au putut cel mult s-o traverseze fără să se stabilească. Când ni se vorbește de strămoșii noștri, trebuie să atragem atenția că este vorba despre greci.

---

realitate, pentru a se elibera de el. Duplicitatea și ipocrizia sunt în dispută aici cu sentimentalismul: programul politic și *Lupta mea* sunt „momente de luptă", jaloane ale ascensiunii sale și ale pactului său cu Providența a căror amintire îl acoperă de încântare și ar fi un sacrilegiu să le modifice.

[1] Această profesiune de credință antidemocratică nu este valabilă numai pentru țara și regimul său, sau pentru perioadele de război; se reclamă de la toată experiența umană, în pofida „celor guvernați care gândesc", pe cale să se mobilizeze în țările cele mai diferite pentru a-l zdrobi pe cel care vorbește.

[2] Este vorba de discursul care va fi rostit în 30 ianuarie cu ocazia aniversării preluării puterii.

19 ianuarie, seara

Mi-a fost întotdeauna greu să-i împiedic pe oamenii mei să se bată în duel. După aceea le-am interzis pur și simplu[1]. Câțiva dintre cei mai buni tovarăși ai mei au fost uciși în acest mod absurd. Și trebuie să vezi pentru ce motive!

Într-o zi eram la Reichsadler[2]. Erau acolo Hess, soția și cumnata lui. A venit un student pe jumătate beat și a fost mojic cu doamnele. Hess l-a rugat să iasă afară, spunându-i câteva. A doua zi au venit doi maimuțoi[3] de aceeași speță care i-au aruncat lui Hess o provocare, pentru că îi dăduse o lecție unui student din corpul lor. I-am spus să nu se lase antrenat în asta. Cei doi trebuiau să vină să mă vadă pe mine. Le-am spus: „Este un om care a înfruntat dușmanul timp de patru ani. Nu vă e rușine?"

Holzschuher[4] al nostru era încurcat într-o afacere, trebuia să primească o provocare. Litigiul era ridicol. Am spus: Este o

[1] O afirmație mult prea tranșantă! Căci la data semnificativă de 9 noiembrie 1935, Hitler îl lăsase pe Himmler să instaureze în SS o „lege a onoarei" care prevedea și chiar impunea duelul, ce e drept după proceduri de arbitraj și propria lui autorizație confirmată însă de führer. De abia în 1943 s-a instituit interdicția categorică pe perioada războiului. Vezi Peter Longerich, *Himmler*, Siedler, München, 2008. Nazismul este așadar prins aici într-o contradicție între necesitatea de a păstra sângele „german" pentru nevoile patriei și teama că marii eroi blonzi ai SS ar putea trece drept lași.

[2] Reichsadler („Vulturul Reichului"), un restaurant din München.

[3] Puțin mai înainte, același animal a servit drept metaforă pentru a-i desemna pe polițiști, apoi ca insultă la adresa omului de Neanderthal, vinovat de a nu fi fost arian.

[4] Wilhelm von Holzschuher, născut în 1893, a fost adjunctul lui Walter Buch la președinția tribunalului intern al NSDAP, USCHLA, din 1930 până în 1933 și după aceea, din 1934 până în 1941, guvernator al Palatinatul Superior (Bavaria Inferioară), fiind detașat în același timp la statul-major al lui Himmler în calitate de colonel SS (informații furnizate de Werner Jochmann, *Monologe...*, *op. cit.*).

nebunie! Cunosc grupuri de cartier care fac să planeze un pericol de moarte asupra oricui se prezintă acolo. Dacă cineva s-a săturat de viață, să se ducă să se plimbe pe acolo! N-am avut niciun caz care să nu fi fost o glumă proastă.

O pierdere ireparabilă a fost Strunk[1], singurul nostru ziarist de anvergură mondială. Soția lui este insultată și el își pierde viața. Ce este rezonabil în asta?

În 1923, Dietrich Eckart a primit într-o zi 16 sau 17 provocări din partea unei bande de adolescenți. M-am înfuriat. În fața mea au luat o atitudine respectuoasă. Pot fi cazuri când între două persoane apare un conflict pe care niciun tribunal nu poate să-l tranșeze. Dacă doi adversari își dispută o femeie, chestiunea trebuie tranșată într-un fel sau altul. Unul dintre ei trebuie să dispară. Dar acum, cu războiul, nu trebuie să se consacre nici timp, nici înțelegere unor astfel de lucruri. Națiunea nu are niciun avantaj din asta.

În privința certurilor care survin între țărani sunt extrem de liberal. Un tânăr nu se mai poate arăta în sat dacă a renunțat să se bată pentru iubita lui. Nu iau treaba în tragic. Se întâmplă ca un tribunal să-l declare asasin pe cel care a comis pur și simplu un omor. Este de ajuns ca vinovatul să fi rostit vreodată o amenințare cu moartea și iată-l condamnat pentru crimă cu premeditare. Dar unde am ajunge dacă i-am declara asasini pe toți cei de la țară care au spus într-o zi lucruri de felul acesta? În astfel de cazuri, când văd că este vorba de doi tineri sănătoși,

---

[1] Este vorba de o reglare de conturi între naziști: Roland Strunck era corespondent de război la *Völkischer Beobachter* (transmisese știri de la conflictele din Rif, Manciuria, Etiopia și Spania) și, în timp ce era într-o misiune în străinătate, un adjunct al lui Baldur vor Schirach, Horst Krutschinna, se legase de soția lui. Primul fusese ucis în duel cu pistolul de către al doilea în 27 octombrie 1937 (Werner Jochmann, *Monologe...*, *op. cit.*).

închid ochii. Pedeapsa este comutată în închisoare şi eliberarea condiţionată nu întârzie.

Cine are deci la noi astăzi dreptul de a-şi face dreptate? Nu există excepţie pentru chestiunile de onoare. Dacă Frontul Muncii ar cere pentru membrii săi libertatea duelului, n-ar mai rămâne curând decât o pereche de nenorociţi fără onoare. Nu aş fi dispus să autorizez duelurile decât între preoţi şi jurişti!

Există o manieră şi un mijloc mult mai nobile de a se pune în valoarea pentru naţiune, o infinitate de ocazii. Trebuie să impunem în acest domeniu o scară de valori. Cu cât ne gândim mai mult la chestiunile importante ale vieţii cu atât acelea par mai mărunte. Şi câte familii au fost aruncate astfel în nenorocire! Şi în plus, duelul nu dovedeşte nimic. Poţi să ai de o mie de ori dreptate, important este să tragi mai bine decât celălalt.

20 ianuarie 1942, la amiază
(Invitat: Himmler)

În vechea armată, cel mai bun mergea alături de cei mai răi supravieţuitori, ceea ce a constituit baza social-democraţiei[1]. Aceasta nu s-ar fi întâmplat niciodată dacă, în armată la fel ca şi în marină, nu s-ar fi făcut totul pentru a-l face pe muncitor străin de comunitatea naţională şi dacă ar fi fost integrat în ea[2].

[1] Apropiere interesantă. În societăţile democratice din ţările dezvoltate nu este surprinzător că ofiţerii de carieră votează în majoritate cu dreapta, iar muncitorii cu stânga. Hitler îşi dedică viaţa reducerii acestei fracturi, armata trebuind să fie prin excelenţă locul unde se exprimă „voinţa poporului".

[2] Am tradus astfel cuvintele *„ihn zu absorbieren"*; textul este ambiguu şi fără îndoială eliptic. S-ar putea crede că autorităţile au făcut totul pentru a separa muncitorul de naţiune „pentru a-l recupera", dar ar însemna să acordăm infanteriei o atenţie pe care tot nazismul (şi contextul în mod deosebit) o neagă elitelor conservatoare.

Nu avea niciun viitor. O situație care nu putea produce decât catastrofe! Instituția sergentului-locotenent (*Feldwebel-Leutnant*) și a supleantului de ofițer a fost nefericită. Orice regiment are câteva cadre pe care se sprijină. Câți subofițeri nu au făcut parte dintre acestea fără posibilitatea de a deveni ofițeri! Și invers, un profesor poate să devină automat ofițer. Mulți dintre cei care au fost au eșuat complet. Aici nu trebuie să generalizăm! Când cineva a arătat ce poate, se știe că este apt de comandă. Și atunci trebuie să i se dea un grad care să corespundă comandei unei unități. O companie nu trebuie să fie comandată pe termen lung decât de un căpitan. Acest lucru i se datorează, fie și numai pentru a i se asigura autoritatea. S-a întâmplat ca supleanți de ofițeri să comande timp de doi ani o companie, sau un sergent-locotenent un batalion. Trupa merită să fie comandată de un șef care și-a meritat gradul. Același lucru este valabil pentru conducerea unui regiment. Nu trebuie să existe, din motive pur formale, aici un comandant[1] și acolo un colonel. În timp de pace se revine în mod firesc la o planificare precisă.

Nu am încredere în ofițerii care sunt buni pedagogi. Rămâne de văzut dacă, în momentul decisiv, își vor aplica propria învățătură.

În lupta modernă, un șef de companie de peste 40 de ani este o erezie. Un comandant de companie trebuie să aibă 26 de ani, un comandant de regiment să fie în jur de 35 de ani, un general de divizie trebuie să aibă 40 de ani! Am văzut zilele acestea lista generalilor. Toți sunt prea bătrâni. Când vor fi posturi de prevăzut, nu mă voi lăsa călăuzit de tabelul de avansări[2]!

[1] *Commandant* în franceză este un grad superior celui de căpitan și inferior celui de locotenent-colonel (n. tr.).

[2] Trebuie să ne amintim că Hitler nu a preluat comanda armatei terestre decât de o lună; cu toate acestea, dată fiind criza declanșată de

22 ianuarie, la amiază

(Invitați: Himmler, gauleiterul Rainer[1])

Nu este exclus ca peste două secole, politica noastră, urmată consecvent, să reușească să rezolve problemele naționalităților. La începutul Războiului de 30 de Ani aceasta nu se punea. În anii 40 ai secolului trecut, unui ceh îi era rușine să vorbească cehește. Era mândru să vorbească germană și mândria lui supremă era să fie luat drept vienez. Instituția sufragiului universal egal și secret nu putea duce, în Austria, decât la o prăbușire a germanilor. Social-democrația, din principiu, a făcut cauză comună cu cehii, marea nobilime la fel. Poporul german este prea inteligent pentru nobilime, care preferă să se afișeze cu micile popoare periferice. Cehii erau mai valoroși decât ungurii, românii și polonezii. Se formase o mică burghezie harnică, conștientă de limitele sale. Chiar și astăzi ne vor privi cu un amestec de furie și admirație fără limită: noi, în Boemia, nu aveam vocație de guvernare!

Nu înveți să comanzi decât dominând popoare străine. Cehii și-ar fi pierdut sentimentul de inferioritate dacă ar fi constatat cu timpul că domină celelalte popoare ne-germane din Imperiul Austro-Ungar. Nu ne mai putem reprezenta situația de dinainte de martie 1939: cum a fost posibil așa ceva? După atâtea secole petrecute în auto-observare a trebuit să învățăm

---

contraofensiva sovietică, a făcut deja multe numiri și i-a promovat pe unii dintre acești oameni pe care îi consideră „prea bătrâni". Aici își acordă mână liberă pentru a face excepție de la principii. Cu atât mai mult cu cât efectele tratatului de la Versailles se fac încă simțite și, chiar dacă sunt promovați ofițerii tineri, media de vârstă a corpului este mai ridicată decât în armatele rivale, din lipsa unui număr suficient de cadre formate între anii 1919 și 1933.

[1] Friedrich Rainer (1903–1947) era gauleiter de Salzburg și de Carintia.

să fim activi. Ne ajunge pentru cincizeci sau o sută de ani. Să dominăm popoarele, asta știm s-o facem! Austria este cel mai bun exemplu. Dacă Habsburgii nu s-ar fi legat cu cealaltă parte[1], cele 9 milioane de germani i-ar fi învins pe cei 50 de milioane de străini. Se spune bine că indienii se bat pentru englezi; dar și în Austria alte popoare s-au bătut pentru germani! Și Saxonia Inferioară este patria artei de a domina, deoarece pătura superioară britanică a ieșit de acolo! Prin metodele sale de recrutare, SS furnizează rezervorul de șefi care vor guverna și peste o sută de ani, fără a trebui să ne batem capul ca să știm pe cine să numim în cutare post. Esențialul este să ne eliberăm de patriotismul local și de aceea sunt bucuros că am ocupat Norvegia și alte locuri. Elveții nu sunt altceva decât o ramură pervertită a poporului nostru. Am pierdut germani care s-au stabilit în Africa de Nord ca berberii sau în Asia mică, precum kurzii, unul dintre ei era Kemal Atatürk, un bărbat cu ochi albaștri care nu avea nimic comun cu turcii.

22 ianuarie, seara

(Invitat: amiralul Fricke)

Bavaria este cea care, proporțional vorbind, a furnizat cei mai mulți oameni marinei germane. În fiecare vitrină de librărie din München se văd multe lucrări despre Kriegsmarine. Editorul celor mai multe scrieri despre ea, J.F. Lehmann[2], era din München.

Germania consumă 12 kilograme de pește pe cap de locuitor pe an și, în schimb, Japonia 50–60 kg. Există așadar o marjă mare de progres în acest consum; creșterea lui depinde

[1] Probabil o aluzie la tratatul din 1867 care crease Imperiul Austro-Ungar.

[2] Julius Friedrich Lehmann (1864–1935).

de posibilitatea de a-l transforma şi a-l prezenta corect, căci alimentul se alterează repede. Înainte de războiul mondial se găsea mult mai uşor la München, decât, de exemplu, la Viena. Dar din câte se spune, situaţia s-a ameliorat net în Austria.

Este foarte greu să-l faci pe un canibal să înţeleagă că nu trebuie să mănânce carne de om. El nu înţelege, pentru el aşa este firesc! Dar (*către amiralul Fricke*) nu vă temeţi că voi interzice prin decret carnea în marină! Nu am fi reuşit să instalăm naţional-socialismul în Germania dacă aş fi interzis regimul alimentar bazat pe carne. Ar fi apărut imediat întrebarea: atunci de ce există pulpa de viţel? Baza principală a alimentaţiei noastre este astăzi cartoful. Or, numai 1% din suprafaţa noastră este consacrată cultivării lui. Dacă ar fi fost 3%, fiecare ar fi avut mai mult decât destul ca să mănânce! 73% sunt păşuni, or, nu omul mănâncă iarbă, ci vitele. Totalitatea mâncătorilor de carne dintre animale au performanţe inferioare faţă de cele ale erbivorelor. Un leu nu poate alerga decât un sfert de oră, un elefant aleargă opt ore! Maimuţele, strămoşii noştrii în epoca preistorică, sunt pur vegetariene. Printre oamenii cei mai puternici sunt luptătorii japonezi, a căror hrană este în întregime vegetală. La fel pentru hamalii turci, fiecare din ei putând să care un pian!

Cât timp am mâncat carne, transpiram enorm. La un miting am băut patru halbe de bere şi am slăbit totuşi 4,5 kg! În plus, băusem şi şase sticle de apă. Când am devenit vegetarian, n-am mai avut nevoie decât de o gură de apă din când în când! Când îi dai unui copil să aleagă între o prăjitură, un măr şi o bucată de carne, nu alege niciodată carnea: este atavic! Copilul nu ar bea niciodată bere sau vin, nici nu s-ar apuca de fumat, dacă nu i-ar vedea pe adulţi făcând asta! Consumul de carne regresează automat imediat ce există mai multe legume pe piaţă şi fiecare poate să-şi ofere un meniu vegetarian. Cred că

omul s-a întors spre carne pentru că l-au îndemnat la aceasta perioadele glaciare. Și în același timp s-a apucat să gătească alimentele, ceea ce produce alte daune în epoca noastră. Tot ceea ce consumă de exemplu populația rurală este fiert la 100°C și își pierde toate calitățile. Popoarele din sud nu cunosc nici una, nici alta. M-am simțit foarte bine în Italia. Era idealul pentru mine. Bucătăria de la Roma este pur și simplu minunată!

Recent am băut pentru prima dată în viață un vin realmente foarte bun, cu aromă perfectă! Dar pentru cunoscători era prea dulce. Am constatat acolo că oamenii care se consideră foarte moderați aleg băuturi care îți ard gura! Hoffmann cred că nu ar fi mușcat de un șarpe, dar acela ar fi beat și țeapăn ca un par, iar după aceea ar merge mereu de-a curmezișul.

Când ajung într-o încăpere unde s-a fumat, o jumătate de oră sau o oră mai târziu sunt răcit. Bacteriile se năpustesc peste corpul meu, fumul le stimulează, prosperă la căldură[1]!

Noaptea de 22/23 ianuarie

L-am observat adesea pe Fuchsl al meu la Fromelles! Când se întorcea de la plimbare cu prietena lui, o cățea uriașă, era plin de mușcături. Îi puneam pansamente, dar le îndepărta imediat ce ne întorceam cu spatele.

O muscă începea să bâzâie; el era culcat acolo, cu botul între labe. Musca vine, el tresare și mai tresare o dată, o privește ca hipnotizat; puțin cât puțin, botul i se încrețește ca și când ar

[1] Hitler nu ezită să-și dezmintă reputația de antialcoolic absolut (imagine întreținută de propagandă) și se prezintă mai degrabă ca un băutor rezonabil, prin contrast cu fotograful lui, batjocorit blând. În schimb, ostilitatea lui față de tutun este fără milă, cu atât mai mult cu cât, confundând iritația cu infecția, pare să creadă că fumul este purtător de bacterii.

deveni serios, ridică și coboară capul. Dintr-odată se aruncă, latră și face scandal. Vedeam cum crește furia în el, ca la un om. Era un câine special!

Se așeza lângă mine când mâncam, mă urmărea cu ochii la fiecare îmbucătură. Dacă la a cincea sau a șasea nu-i dădeam nimic, se ridica pe labe și mă privea cu un aer de parcă ar fi spus: sunt și eu aici! L-am iubit așa de mult! Nimeni nu avea voie să mă atingă, că turba de furie! Nu mergea decât după mine. Apoi a venit epoca războiului cu gaze. Nu mai puteam să-l iau cu mine în față. Îi dădeau alte persoane de mâncare. Dar după două zile, când am revenit pe poziție, n-a mai vrut din nou să meargă decât cu mine[1]. Toată lumea îl iubea. În timpul marșurilor, mergea încolo și încoace și privea totul. Împărțeam totul cu el și noaptea dormea lângă mine. Ah, când mă gândesc că mi l-au furat! Intenționam să-i cumpăr o cățea când m-aș fi întors din război. Nu l-aș fi părăsit niciodată, pentru nimic în lume. N-am vândut în viața mea niciun câine. Au vrut să-l cumpere de la mine. Era un adevărat câine de circ, făcea toate năzbâtiile posibile. Înainte de Colmar, angajatul de la căile ferate a mai venit încă o dată și mi-a oferit 200 de mărci. Și dacă mi-ați da 200 000, tot nu l-ați avea! Și pe urmă, când am ajuns la Harpsheim[2] observ dintr-odată că nu

[1] Relatare de război confuză, fără îndoială în mod intenționat. Dacă se știe că Hitler era curier al regimentului, se înțelege că fusese trimis de colonel către o poziție unde a trebuit să rămână două zile, fiind expus eventual la un atac cu gaze (așa cum se va întâmpla când va părăsi complet câmpul de luptă, în octombrie 1918). În acest timp câinele Fuchsl era încredințat altcuiva, din preajma postului comandamentului. Dacă se ignoră sau se uită funcția lui de curier, se poate presupune că a fost trimis să se lupte într-un sector primejdios și aceasta de mai multe ori.

[2] Este foarte probabil vorba de Habsheim, la periferia orașului Mulhouse. Hitler a reținut prost numele sau scribul l-a notat prost și nu

mai este acolo. Înainte marș! M-am îndepărtat de gară cu un sentiment! Ticălosul care mi l-a furat nu știe ce mi-a făcut.

Îl prinsesem la începutul lui ianuarie 1915. Urmărea un șobolan prin tranșeea noastră. M-a mușcat, dar nu i-am dat drumul și l-am luat cu mine. Încerca tot timpul să scape. Cu o răbdare infinită - nu știa germană - l-am obișnuit treptat cu mine. La început nu l-am hrănit decât cu prăjituri și cu ciocolată (englezii erau mai bine hrăniți decât noi) apoi am început să-l și dresez în același timp. A rămas alături de mine. Ceilalți nu-l voiau. Pentru mine era în același timp un studiu al inteligenței lui. L-am învățat totul puțin câte puțin, să sară peste obstacole, să se urce pe o scară și să coboare. Este esențial ca un câine să doarmă întotdeauna lângă stăpânul său.

Când trebuia să plec spre poziție și împușcăturile erau în toi, îl legam lângă locuință. Dar camarazii mei îmi spuneau că nu reacționa la nimic până la întoarcerea mea. Și când mă simțea aproape, ce concert! Vânătoarea de șobolani era marea lui plăcere. I-am spus Fuchsl. A făcut toată bătălia de pe Somme, bătălia din Arras, nici măcar nu era nervos. Când am fost rănit, Karl Lanzhammer[1] l-a luat cu el și mi-a spus că era cumplit pentru el. Când m-am întors, s-a aruncat pe mine ca un nebun.

---

a verificat nimic. Greșeala a fost semnalată pentru prima dată de Lionel Richard, *Malheureux le pays qui a besoin d'un héros*, Autrement, Paris, 2014, capitolul 2, nota 19.

[1] Un camarad de regiment cunoscut mai ales dintr-o carte poștală pe care i-a scris-o Hitler în 19 decembrie 1916; www.europeana1914-1918.eu/fr/contributions/2543. Semnatarul spune că a părăsit spitalul din Berlin unde îi fusese tratată rana pentru a primi îngrijiri dentare la München - ceea ce dezminte declarația făcută mai sus de Hitler (însemnarea din 21 octombrie) conform căreia nu vizitase Münchenul în timpul absențelor sale de pe front. Adaugă că se grăbește să revină la regiment, dar nu scrie despre câine.

Când un câine priveşte fix înainte cu ochi umezi, se ştie că se gândeşte la imagini din trecut.

24 ianuarie, seara

Trebuie să ne fabricăm armele încă de pe timp de pace, în funcţie de bazele de care vom mai dispune încă în timpul războiului! Anul 1936, când s-a născut Planul de patru ani, ne-a obligat să găsim produse de înlocuire. Ce masă de instrumente optice, printre altele, necesită reînarmarea a milioane de oameni, nici nu avem idee!

În Anglia se va face o constatare: nu se poate câştiga nimic în Europa. Ultimul război ne-a lăsat încă 16 miliarde datorie, la care se adaugă 200 pentru acesta! Conservatorii vor spune: numai părăsind India putem să dăm o lovitură rapidă şi să repurtăm un succes, de exemplu în Norvegia de nord[1]. Vrem să salvăm Australia şi Noua Zeelandă? Atunci trebuie păstrată India!

În capitaluri, Anglia este cea mai bogată ţară din lume. Burghezia se bate eroic atunci când cineva se leagă de punga ei. Nu mai există decât două posibilităţi: să lichideze Europa şi să păstreze Orientul, sau invers. Imposibil să le păstreze pe amândouă[2]!

Decizia de a lichida Europa va fi însoţită de o schimbare de guvern. Îl vor lăsa pe Churchill în post atât timp cât va mai subzista dorinţa de a duce prezentul război, indiferent ce s-ar

[1] Hitler începe să se teamă de o debarcare a inamicului din vest şi să fie îngrijorat pentru Norvegia, apropiată şi de Scoţia, ca şi de URSS, prost legată de Germania şi vulnerabilă din cauza superiorităţii maritime britanice.

[2] Hotărât lucru, Hitler îşi pune multe speranţe în India şi în hotărârea pe care o atribuie clasei conducătoare britanice de a păstra acest teritoriu cu orice preţ. Presupune că aceasta nutreşte o dorinţă arzătoare de a face pace în Europa, pentru a putea să trimită acolo trupele călite în războiul cu Wehrmachtul.

întâmpla. Dacă ar fi isteți[1], ar pune capăt războiului, pentru că aceasta i-ar da o lovitură mortală lui Roosevelt. Ar putea spune: Anglia nu mai este în stare să continue lupta, voi nu puteți să ne ajutați, astfel că suntem nevoiți să luăm o poziție diferită față de Europa! Atunci urmează dezastrul pentru economia americană și pentru Roosevelt pe deasupra; și America a încetat să mai fie un pericol pentru Anglia.

24 ianuarie, seara
(Invitat: Himmler)

Göring mi-a cerut să emit un decret care i-ar fi abilitat pe Stuckart și Reinhardt[2] să ia măsuri de simplificare administrativă. Am refuzat. Ministerul de Finanțe și cel de Interne au chiar ele cea mai extinsă administrație care se poate concepe! Pentru simplificarea administrativă există două căi: se reduce fie numărul funcțiilor statului, fie cel al funcționarilor.

Sistemul fiscal se construiește în acest moment pe fundamente clare. Altădată era zeciuiala, apoi adaosuri fără sfârșit! Metoda cea mai simplă este să ne limităm la următoarele patru impozite:

1) o taxă pe articolele de lux;

---

[1] „*Ganz schlau*": fără îndoială, Hitler așa se vede. Deplânge faptul că guvernanții străini nu au abilitatea lui în alegerea momentului și a mijloacelor pentru a atinge mai multe obiective în același timp. Căci dacă ar înceta să participe la război, Marea Britanie ar putea să se consacre păstrării imperiului său, luându-și în același timp revanșa istorică împotriva Statelor Unite ale Americii, care îi diminuează puterea politică începând din anii 1860. Ideea ar putea fi într-adevăr tentantă și nu ar fi de mirare dacă Hitler ar transmite-o conservatorilor britanici, prin intermediul reprezentanților statelor neutre. Ipoteza ar merita să fie cercetată.

[2] Amândoi naziști cu vechime și secretari de stat, la Interne, respectiv la Finanțe.

2) un drept de timbru: fiecare cumpără timbrele de care are nevoie; pentru aceasta nu este nevoie de niciun organism, iar particularul nu remarcă impozitarea; vechiul imperiu al Austriei practica acest sistem: comerciantul nu putea vinde nimic fără timbre; le cumpăra de la poştă şi poşta nu avea altceva de făcut decât să calculeze sumele încasate;

3) impozitele pe avere;

4) un impozit pe beneficiile comerciale.

Dacă luăm drept bază situaţia din ultimul an, i se spune contribuabilului: aţi plătit atât, anul acesta veţi plăti exact acelaşi lucru. Dacă veniturile dumneavoastră au fost inferioare, veţi declara; dacă au fost superioare, veţi plăti un supliment proporţional. Dacă omiteţi să declaraţi o creştere a veniturilor, veţi fi pedepsit sever.

Dacă îi spun asta ministrului de Finanţe[1] sau lui Reinhardt, aceştia vor spune, după un timp de reflecţie: „*Mein Führer*, aveţi dreptate". Dar şase luni mai târziu totul va fi uitat.

S-a putea reduce birocraţia la o treime din efectivele ei, dacă s-ar aplica această metodă; dar creşterea impozitelor printr-o creştere a procentajului ar fi un procedeu prea simplu; administraţia noastră nu aude cu urechea asta. La ce mai folosesc studiile, dacă se procedează aşa? Nu s-ar mai reuşi să se angajeze diverşii jurişti administrativi! Nu ar mai fi nevoie decât de un aparat simplificat: toată complicaţia declaraţiei de impozit ar dispărea!

Lammers îmi spune: „*Mein Führer*, eu folosesc de la început procedura simplificată şi funcţionează; căci toate serviciile noastre sunt astăzi foarte ocupate".

Dacă însărcinez acum un jurist administrativ să procedeze la simplificarea administraţiei germane, va începe prin a crea

[1] Lutz Schwerin von Krosigk.

un serviciu la care el va vrea să fie secretar de stat, cu ambiția de a-l transforma apoi în minister!

Am trăit același lucru în partid: dacă vrem să instaurăm la Salzburg un grup al Tineretului Hitlerist, ne trebuie un imobil cu 500 de încăperi! Am avut un partid cu 800 000 de membri și nu aveam pentru administrarea lui decât câteva mansarde! Schwarz[1] ascultă cererea liniștit și apoi declară: „Atunci vom începe cu 12 camere!".

Sunt în favoarea instalării ministerelor în clădiri monumentale de prestigiu, dar cu obligația să nu poată fi mărite, nici măcar în înălțime. În felul acesta învățăm să utilizăm organele de execuție și să ne mulțumim să le formăm, în loc să administrăm noi înșine. Republica Veneția, care domnea peste toată Marea Adriatică, își avea sediul numai în Palatul Dogilor, care este suficient și astăzi pentru administrația orașului[2]!

Am făcut Ministerul Propagandei pentru ca toată lumea să poată utiliza serviciile lui. Astfel, nici eu nu am un birou al propagandei, este suficient să dau un telefon și să întreb: „Doctore[3], cum să fac în acest caz?"

Aproape că nu există minister care să nu aibă un birou de presă. Când nu ar trebui decât să se servească de Ministerul Propagandei! Șeful de presă al Reichului[4] primește instrucțiunile de la mine: ce nevoie aș avea de o secție de presă pe lângă mine?

Înainte aveam un vicecancelar[5]. Avea un buget de peste 600 000 de mărci. L-am întrebat pe Lammers ce este cu acest

---

[1] Franz-Xaver Schwarz (1875–1947), aderent al partidului nazist din 1922 și trezorierul său de neînlocuit începând de la 21 martie 1925.

[2] Hitler admiră foarte mult acest imperiu care a durat un mileniu, controlând mult timp ținuturi situate mult dincolo de Marea Adriatică.

[3] Este vorba despre Goebbels.

[4] Otto Dietrich.

[5] Franz von Papen, până la mijlocul anului 1934.

caraghioslâc. „O porcărie", răspunde el. A făcut o anchetă şi a descoperit că toţi oamenii pe care îi alungasem de la Cancelarie se găseau acolo, în actualul palat Borsig.

Când von Papen mi-a propus altă dată postul de vicecancelar, i-am explicat că un vicecancelar nu are nimic de făcut, decât atunci când cancelarul este bolnav. Dacă voi fi eu vicecancelar, dumneavoastră nu veţi fi niciodată bolnav! De aceea refuz postul de vicecancelar!

Personal, von Papen era un om inofensiv, dar s-a înconjurat fără să vrea de oameni care aveau ceva pe conştiinţă[1].

Jodl: În Wehrmacht, birocraţia a luat proporţii înfricoşătoare! Ministerul de Război şi-a făcut un cod de onoare din a imita celelalte ministere prin denumirile şi prin obiceiurile directorilor de birouri şi de divizii. Spiritul funcţionăresc – pe care îl găsesc nedemn de un soldat – s-a impus pe toată linia. Nimeni nu mai spune „eu" şi toată lumea spune „serviciul a făcut asta şi asta". Impersonalitatea a invadat totul.

Himmler: La mine, am reuşit ca astăzi oricine dă un ordin să-l şi semneze, şi lizibil, în timp ce până acum semna numai un concept, ceea ce garanta destinatarului conformitatea copiei.

Tonul pe care autorităţile se adresează poporului este scandalos. O convocare sau un formular de declarare a impozitelor nu sunt altceva decât o jignire. Am retras din circulaţie toate formularele noastre de convocare şi am ordonat ca în locul lor să se înceapă scrisoarea cu „Vă rog, în numele preşedintelui poliţiei[2], să binevoiţi... în cazul în care nu aveţi timp să vă deplasaţi, vă rog să-mi prezentaţi observaţiile dumneavoastră

[1] Hitler îi decimase anturajul în Noaptea Cuţitelor Lungi (30 iunie 1934), făcându-i să piară în special pe Herbert von Bose şi Edgar Jung. Aici încearcă să se justifice în faţa lui Himmler, cel care coordonase operaţiunea.

[2] Este vorba de el însuşi.

în scris". Dacă cel convocat nu vine, i se scrie: „Nu v-ați prezentat, vă atrag atenția asupra faptului că este de datoria dumneavoastră să..."

Șeful: Nu m-am putut decide încă să spun un cuvânt de mulțumire funcționarilor[1]; toate acestea trebuie revizuite!

Lucrul cel mai bun pe care l-ai făcut, Himmler, după părerea mea, este că ai făcut din vechiul incendiator pompierul lagărului, motiv pentru care se așteaptă întotdeauna să fie spânzurat dacă arde ceva[2]!

M-am întrebat deja dacă nu ar trebui să înlocuim impozitul în bani al țăranului printr-un impozit în natură. Este exact ceea ce se întâmplă în est. Acolo am cazărmi unde țăranul poate să-și aducă zeciuiala, în locul unei contribuții monetare, căci pentru el banii sunt rari.

Altădată era greu pentru el: o recoltă bună nu avea nicio valoare pentru el, trebuia să muncească mai mult pentru un câștig insignifiant. În schimb, una proastă era proastă și pentru el: negustorul o băga în buzunar!

Noaptea de 24/25 ianuarie

Apropo de preludiul la Tristan [și Isolda][3] *și de iubirea care ucide:*

Tristan [*și Isolda*] este totuși opera lui majoră. O datorăm iubirii lui pentru Mathilde Wesendonck. Era femeia iubitoare,

---

[1] Hitler repetă aproape în aceiași termeni o reflecție din 1 august.

[2] Aluzie obscură. Cuvântul „incendiator" ne duce cu gândul la concepția hitleristă despre pericolul evreiesc și ar putea trimite la practica SS constând în trimiterea evreilor în ghetouri sau în țări ocupate de către „consiliile evreiești" înfeudate naziștilor, dar care dispuneau de o mare autonomie pentru a-i oprima pe ai lor. Poate fi vorba, de asemenea, de instituția așa-numiților *kapo*, deținuții desemnați de SS pentru a-i supraveghea pe ceilalți în lagărele de concentrare.

[3] *Tristan și Isolda*, de Richard Wagner. Poate că tocmai au ascultat fragmentul.

dar nu avea distincția Cosimei[1]. Wagner a avut rarul privilegiu de a fi în întregime înțeles de soția sa. Nu este deloc un drept al naturii, dar este minunat când se întâmplă așa! Mozart și Beethoven, Schiller și Goethe nu au avut parte de asta. În plus, Cosima avea feminitate, îi ținea sub șarmul ei pe toți vizitatorii de la Wahnfried[2] și aceasta s-a prelungit și când a rămas văduvă. Cum l-a plâns pe Wagner! Nu a mai purtat decât negru și ultima ei dorință, ca cenușa ei să fie împrăștiată peste mormântul soțului ei, nu a putut totuși să fie îndeplinită! Cenușa ei a fost depusă într-o urnă și aceasta introdusă în mormânt.

Un Meyerbeer[3] a trăit în aceeași epocă cu Wagner. Se poate spune că acela a creat opera așa cum este astăzi. Toți cântăreții care au lăsat un nume au fost cunoscuți datorită operelor lui. Înainte nu existau nici mari șefi de orchestră! Și casa aceasta de

---

[1] Cosima Wagner (1837–1930), fiica lui Franz Liszt, s-a căsătorit cu Richard Wagner în 1870.

[2] Vila pe care a construit-o Wagner la Bayreuth, unde familia sa continua să locuiască.

[3] Jakob Liebmann Meyer Beer, numit Giacomo Meyerbeer (1791–1864), compozitor de opere, mai jucat în secolul al XIX-lea decât Mozart, Verdi și Wagner, era de origine berlineză, dar a triumfat în special la Paris. Acuzațiile publice ale lui Wagner împotriva operelor lui au fost de o violență fără precedent în istoria muzicii. S-au exprimat anonim și fără a cita numele lui Meyerbeer în articolul „Das Judenthum in der Musik", în *Neue Zeitschrift für Musik*, vol. 33, nr. 19, 3 septembrie 1850. Dar chiar din anul următor, în eseul său *Opéra et drame*, Wagner reia aceleași atacuri antisemite, numindu-l pe compozitor și operele lui. Este acuzat mai exact de eclectism cosmopolit și iubire nemăsurată pentru bani. În realitate, a influențat opera wagneriană mai mult decât era dispus să recunoască Wagner și, bineînțeles, Hitler. Până acolo încât un muzicolog englez scria în 1910: „Wagner era silit să-l ucidă pe Meyerbeer, așa cum Zeus fusese silit să-l ucidă pe Cronos: pentru că era tatăl lui" (Richard Rote, *Der Merkur. Österreichische Zeitschrift für Musik und Theater*, 1910, vol. 13, p. 568).

la Wahnfried pe care a creat-o el, un prinț! Astăzi se spune că interiorul este în stil Makart[1]. Dar trebuie să fie și ceva personal! O casă de locuit nu este făcută pentru a conține opere de artă! Sigur, eu nu-mi ofer un muzeu cu portretele strămoșilor mei, dar dacă aș avea unul, nu aș elimina persoanele ale căror portrete nu au fost executate de mari artiști. Locuințele din acea epocă – și acest lucru este valabil și pentru atelierul lui Makart – erau pline de amintiri. Este regretabil că atelierul lui Makart a fost desființat, așa cum s-a făcut. Respectul pentru trecut, atenția pentru lucrurile vechi, de aceasta vor beneficia într-o zi cei care astăzi sunt tineri! Noi nu ne dăm seama de prestigiul lui Makart pe lângă contemporanii săi. A fost ridicat în slăvi pentru talentele lui excepționale!

Cât m-am delectat la începutul secolului cu fiecare din lucrările lui Wagner! Noi, adepții lui, eram numiți wagnerieni, ceilalți nu aveau nume. Când m-am dus pentru prima dată la Wahnfried eram așa de emoționat! Și mai mult decât restul familiei, Siegfried Wagner a rămas alături de mine atunci când lucrurile mergeau cel mai prost pentru mine[2]. Scrisoarea lui Chamberlain a venit în timp ce eram în închisoare[3]! Eram per

---

[1] Hans Makart (1840–1884) era un pictor și decorator vienez celebru și influent. L-a inspirat în special pe Gustav Klimmt, care lui Hitler nu-i plăcea deloc.

[2] Mai exact, după puciul din 1923. Vezi *Les tentatrices...*, *op. cit.*, pp. 73–75.

[3] O scrisoare sub formă de petiție, publicată în 1 decembrie 1923, proclamând că, dacă Hitler și Ludendorff au scăpat de gloanțe, este semn că Providența mai are încă nevoie de ei pentru „lucruri măreț" (*Les tentatrices...*, p. 75). Semnatarul, Houston Stewart Chamberlain (1855–1927, fără legătură cu politicienii britanici cu același nume), este un admirator englez al celui de-al Doilea Reich, biograf și ginere al lui Richard Wagner, pe care Hitler îl vizitase și îl cucerise la Bayreuth cu câteva zile înainte de puci. Moralul lui, în săptămânile următoare, era

tu cu ei, le iubesc pe ființele acestea și Wahnfried! Consider ca o șansă deosebită faptul că am putut să susțin Bayreuthul în momentul dezastrului său financiar. Și acum, în timpul războiului, am putut să îndeplinesc dorința lui Wagner: să permit frecventarea gratuită de către popor și soldați a festivalului! Cele zece zile de la Bayreuth au fost pentru mine întotdeauna cel mai bun moment și aștept cu mare bucurie să mă reîntorc acolo prima dată când voi avea ocazia[1]!

Jocurile Olimpice au dăinuit aproape un mileniu. Cauza secretă cred că este cea care acționează astăzi acum: nevoia naturii umane de a face o pauză. Ea este cea care va împinge oamenii din lumea întreagă secole la rând să vină la congresul partidului nostru: vor veni și se vor mira în fața clădirilor care se învecinează cu minunatul centru istoric din Nürnberg. Marțea în care se închide festivalul de la Nürnberg mă întristează la fel de mult ca momentul când se scot ornamentele din pomul de Crăciun!

Nürnberg înseamnă pentru mine o tensiune cumplită, cel mai rău moment al anului! Vom fixa durata lui la zece zile ca să nu fiu obligat să vorbesc continuu. De aceea pun deja pe altcineva să citească proclamația inițială. Nu mai pot să vorbesc așa de mult! Și mă gândesc să mă retrag când voi vedea că nu mai pot să-mi asum congresul în vechile forme. Cel mai obositor este să stai ore întregi în picioare în timpul defilării. Mi s-a întâmplat deja o dată să mă ia cu amețeală. Nici nu aveți idee ce tortură este să stai cu genunchii strânși atâta timp. Am nevoie de o protecție împotriva soarelui. Salutul cu brațul întins,

---

foarte scăzut și această scrisoare a contribuit foarte mult la remontarea lui, după cum mărturisește chiar această evocare.

[1] Nu va veni. Ultima apariție cunoscută a lui Hitler la Bayreuth datează de la festivalul din 1940.

l-am făcut deja mai ușor ultima dată, dar am obiceiul – căci toți oamenii mă privesc – să privesc pe fiecare în ochi. În timp ce papa este purtat sub un baldachin: este adevărat că sunt toți niște domni bătrâni și fragili! Și mișcarea frunzelor de palmier în jurul faraonilor: avea drept scop să le dea aer! Poate că în viitor o să-i putem pune pe oameni să defileze în 16 rânduri în loc de 12 ca acum! Ar dura patru ore în loc de cinci și ar fi deja ceva[1].

Noaptea de 24/25 ianuarie

Viața mea este la cheremul câtorva persoane: șoferul meu, valeții mei și poate chiar a unui bucătar.

Kempka[2] s-a anunțat ceva mai înainte la mine și mi-a spus, aproape plângând, că la începutul anului vrea să se ducă la o armată de blindate! Mă întreb cum este mai bine servită națiunea: dacă se duce acolo și distruge câteva tancuri – ceea ce pot să facă și alții – sau dacă mă duce teafăr și nevătămat în viață! Este șoferul meu de nouă ani și nu pot să-i fac nici cel mai mic reproș. Schreck era, de altfel, un vechi camarad

[1] Astfel, Congresul de la Nürnberg, ținut în fiecare an, această succesiune de defilări, de adunări și de discursuri în cea de-a doua săptămână a lunii septembrie, nu era numai un mijloc de a reorienta țara spre război, înlocuind treptat cu arme uneltele de pe umerii celor care mărșăluiau. Era conceput ca un ritual sacru la fel de necesar după victorie ca și înainte de ea, ba poate chiar mai mult (între timp, fusese suspendat, ultima ediție având loc în 1938, iar cea din 1939, pregătită pentru a-l păcăli pe dușman, fusese anulată în momentul atacului împotriva Poloniei). Trecerea fiecărui congresist prin fața führerului cu brațul ridicat și încercând să-i întâlnească privirea trebuia să reafirme timp de secole fidelitatea generațiilor față de miracolul renașterii patriei în anii 1930–1940.

[2] Erich Kempka (1910–1975), după ce a lucrat ca șofer la gauleiterul Terboven, a intrat în serviciul lui Hitler în 1932, a devenit șoferul lui principal în 1934 și a rămas cu el până la sfârșitul războiului.

din perioada de luptă, în care se trezea soldatul de pe front atunci când situația devenea încordată. În astfel de condiții, Kempka poate că ar slăbi, dar conduce cu o prudență fără egal (cu excepția cazurilor când are un necaz din dragoste, îmi dau seama!). Totuși nu pot, în calitate de führer al națiunii, să mă ocup de educarea unui nou șofer! Dacă aș fi sigur că mi se întoarce teafăr și nevătămat, poate[1]! Dar așa! Câți șoferi am avut pe care simplul fapt că se aflau lângă mine îi aducea într-un asemenea hal de tensiune că începeau să tremure! În timp ce Kempka este așa de calm! Și pot chiar să și conversez cu el. Eickenberg conduce bine, dar ar trebui mai întâi să-l instruiesc. Știe să conducă o mașină, dar nu conduce folosindu-și mintea.

Am parcurs 2 milioane și jumătate de kilometri cu mașina și nu am rănit niciodată pe nimeni. Când mergeam cu alții pe care nu-i formasem eu, a fost o întâmplare dacă nu s-a petrecut nimic grav. Cu ai mei, cu Maurice, Schreck și Kempka, insistam să ruleze cu o viteză care să permită să oprească întotdeauna la timp. Când unul dintre șoferi răsturna un copil și, ca să se justifice, spunea că apăsase pe claxon, îi spuneam: „La ce te gândești? Un copil nu are minte, dumneata trebuie să ai!". Nu admit ca mașina să intre într-o baltă și să stropească oamenii care sunt pe marginea drumului. Mai ales dacă este vorba de țărani în haine de duminică! Când mașina mea depășește un biciclist, nu-l las pe șofer să mențină viteza decât dacă este suficient vânt ca să împrăștie praful pe care îl ridicăm. Când roțile din spate scrâșnesc, e semn că șoferul a luat prost virajul. În principiu, îl pun să frâneze după ce a ajuns la viraj, niciodată înainte. Conducătorii noștri șofează ca niște porci, în

[1] Ar fi avantajos să se spună că toată lumea își făcea „datoria sa" și că servitorii cei mai apropiați ai führerului se duceau să se expună focului, indiferent ce disconfort ar fi putut rezulta de aici pentru serviciu.

timp ce șoferii noștri sunt buni, în general, chiar dacă nu fac tot ceea ce pot eu aștepta de la al meu. Recunosc că nu am scos toate astea din capul meu. Am mers odată cu Adolf Müller[1] și în acel drum am învățat mai mult decât în toți anii anteriori! Altădată citeam toate revistele tehnice despre mașini, acum s-a terminat. Dar mă interesează toate noutățile. Cu Kempka, pot să mă întrețin despre asta. Cred că știe toate mașinile din lume. Și ține admirabil mașinile și garajele noastre: înaintea lui era cu totul altfel[2].

Și Junge[3] m-a rugat să-l eliberez ca să plece pe front. Nu voi ridica obiecții și credeam că vrea să mă părăsească. Pentru viitorul lui ar fi mai bine. Dintre toți valeții, el este cel mai dotat. N-am știut nimic despre aceasta până la Felsennest[4]. Când ieșeam noaptea din cauza avioanelor, mă duceam și mă întorceam sporovăind cu el. Are o cultură incredibilă. Într-o zi am

[1] Vezi însemnarea din 30 noiembrie.

[2] Se poate observa că Hitler îl omite total pe primul său șofer, care totuși trebuie să-l fi marcat ca atare. Se numea Hans Haug, era născut în 1898, s-a înscris târziu în partid după puci și avea să moară în 1967 după o carieră obscură în partid (reintrat în 1931) și, în timpul războiului, în armată. Este posibil ca dispariția lui și tăcerea în legătură cu el din acea seară să fie datorate relațiilor lui Hitler cu sora lui, Eugenie, numită Jenny (1891–1944), care a fost, conform mai multor mărturii ulterioare, prima amantă oficială a șefului nazist; a lăsat-o imediat ce relația lor a început să se deterioreze. Vezi Anton Joachimsthaler, *op. cit.*, pp. 215–220.

[3] Hans Hermann Junge (1914–13 august 1944), membru al *Begleitkommando* (comandoul de escortă) al lui Hitler din 1936, va primi o favoare deosebită, fiind îndemnat să se însoare (în 19 iunie 1943) cu ultima secretară recrutată pentru secretariatul lui, Traudl Humps, care va purta numele lui până la moartea sa, în 2002 (la puțin timp după ce a apărut în filmul *Ultimele zile ale lui Hitler*, regizat de Oliver Hirschbiegel). El însuși a reușit să-l convingă pe Hitler să-l lase să plece pe front și și-a găsit moartea în Normandia, în august 1944. Vezi Traudl Junge, *op. cit.*

[4] Vezi însemnarea din 17 octombrie.

să-i dau un sector să-l supervizeze. Linge[1] este băiat bun, dar nu așa de inteligent și uită foarte mult. Bussmann este net inferior. Krause[2] avea boala să povestească istorioare. Nu era la locul lui. Mințea fără să fie nevoie. Eu nu-i copleșesc pe oameni. Nu este nimeni care să nu uite odată ceva! I-aș fi spus „Încearcă să te gândești data viitoare", dacă ar fi uitat ceva, dar falsitatea, asta n-o suport!

25 ianuarie, la amiază
(Invitați: Lammers, Himmler, Zeitzler)

Oamenii din vechiul Reich n-au nici cea mai mică idee despre naționalități. Educația lor a fost învăluită într-un nor de prostie. Nicio noțiune despre problema Austriei! Faptul că era vorba nu de un stat, după concepția noastră, ci de un potpuriu,

[1] Heinz Linge (1913–1980), angajat în 1936 și format de Krause, i-a succedat acestuia ca ordonanță până la sfârșitul războiului. Prizonier în URSS după ocuparea buncărului Cancelariei, a cooperat la o carte care făcea portretul dictatorului pentru uzul exclusiv al lui Stalin și a fost recent publicată sub titlul *Dosarul Hitler*. Vezi Henrik Eberle, Matthias Uhl (ed.), *Dosarul Hitler. Dosar secret al NKVD alcătuit pentru Iosif V. Stalin pe baza protocoalelor de anchetă ale aghiotantului personal al lui Hitler, Otto Günsche, și ale ordonanței Heinz Linge, la Moscova în 1948/49*, traducere de Ioana Constantin, Editura Meditații, București, 2007 (n. a.). Memoriile sale au fost publicate în limba română: Heinz Linge, *Cu Hitler până la sfârșit. Memoriile ordonanței lui Hitler*, Editura Corint, București, 2014 (n. red.).

[2] Karl Wilhelm Krause (1911–2001), valet și gardă de corp al lui Hitler din 1934 până la jumătatea lui septembrie 1939, a mărturisit el însuși cauzele concedierii lui: în timpul campaniei din Polonia uitase să se aprovizioneze cu apa minerală pe care o consuma Hitler și își ascunsese greșeala înlocuind-o cu o apă locală, până când Hitler a descoperit înșelătoria. Nu este ceea ce se numește să minți fără motiv. Vezi Charles Hamilton, *Leaders & Personalities of the Third Reich*, vol. 1, James Bender Publishing, San Jose (CA), 1984.

asta n-au sesizat! Austria nu avea diviziuni teritoriale, ci cehi, croați, sârbi! Sfântă simplitate, aici poți să-ți permiți orice[1]! Fiecare ceh este un naționalist înnăscut care subordonează orice îndatorire intereselor sale. Nu trebuie să ne mirăm. Cu cât se înclină mai mult, cu atât devine mai periculos. Germanul din Germania se topește când îl vede supus.

Neurath s-a topit de tot, vulturul ceh l-a îmbrobodit. Încă șase luni și am fi avut o scădere a producției la 25%! Dintre toți slavii, cehul este cel mai periculos, pentru că este harnic. Este disciplinat, ordonat și este mai mult mongoloid decât slav. Știe să-și ascundă planurile în spatele unei anumite loialități. Acum vor munci, căci știu că suntem nemiloși și brutali[2]. Nu-i disprețuiesc, dar este o luptă pe care a vrut-o destinul. Un corp rasial străin s-a introdus în națiunea noastră, unul sau altul trebuie să cedeze.

Cât despre polonez, avem șansa că e leneș și prost. Vanitos. Statul ceh, mult timp clocit de noi, este un model de

---

[1] În Germania lui Bismarck sau Wilhelm toți locuitorii erau germani cu excepția câtorva străini ușor de controlat; se uitau și naționalitățile, și vigilența necesară pentru a întreține între ele o ierarhie sănătoasă. În Imperiul Habsburgic, dimpotrivă, germanii minoritari dar dominanți din punct de vedere politic trebuiau să fie suspiciosi și abili față de aceste naționalități, numeroase și, în ansamblu, majoritare. Acest pasaj oferă o cheie pentru a înțelege prezența mare a austriecilor în SS și în organele represive ale marelui Reich.

[2] Frumoasă demonstrație a rolului atribuit SS, de drojdie în aluatul elitelor conservatoare: Neurath a fost trimis la Praga ca protector după ocupație, în martie 1939, ca să i se găsească o ocupație după ce fusese dat afară de la Ministerul de Externe în favoarea lui Ribbentrop un an mai devreme și pentru a-l compromite, pe el și clasa lui în politica de cuceriri. Dar când rezistența cehă, încurajată de tenacitatea lui Churchill, își spune cuvântul și industria țării devine vitală într-un război care se complică, la Praga este trimis Heydrich cu titlul de protector adjunct (în septembrie 1941, în timpul unui sejur împreună cu Himmler alături de Hitler).

curățenie. Nu mai exista corupție așa cum se găsește în alte părți. Funcționarii aveau simțul onoarei, tocmai de aceea un Hácha este mai periculos decât un ticălos de ziarist. El are un caracter integru și nu se va îmbogăți nici măcar cu o coroană în exercițiul funcțiunii. Coruptibilii sunt mai puțin periculoși. Toate aceste lucruri nu au fost niciodată bine înțelese în vechiul Reich. În tratamentul aplicat polonezilor am cunoscut, de asemenea, eșecuri monstruoase. Întărirea sentimentului național polonez este eșecul major al vechiului Reich! Cei câțiva germani din regiunile frontaliere care știau să se poarte cu străinii erau administrați de germani naivi din interior care se gândeau să le câștige inima celorlalți prin bunătate. Lucrurile mergeau bine pe vremea Mariei Tereza și în anii 1840 sentimentul național polonez dispăruse aproape de tot. Apoi a venit la putere burghezia și tot terenul a fost pierdut.

Țarul Ferdinand[1] mi-a spus într-o zi: „Știi, omul cel mai periculos care există este Beneš, căci Titulescu[2] este coruptibil, în timp ce Beneš - nu sunt sigur dar mă tem - nu este!". Este sarcina partidului și a organizațiilor sale să se ocupe temeinic de aceste chestiuni în următoarele cinci secole. Habsburgii au eșuat total. Credeau că pot să rezolve problema prin binefaceri. Cehii nici măcar nu și-au perceput propriul comportament drept o trădare. Este unul dintre punctele obscure ale istoriei; de ce vechii bavarezi au plecat din acest spațiu, în timp ce cehii veneau aici? O situație fatală în termeni geopolitici, căci îi avem alături pe polonezi și între ei și cehi numai îngustul culoar silezian[3].

---

[1] Ferdinand I (1861–1948), rege al Bulgariei din 1887 până în 1918.

[2] Nicolae Titulescu (1882–1941) fusese ministru de Externe al României și președinte al Ligii Națiunilor.

[3] Câmpul liber lăsat de germanii din Bavaria în favoarea cehilor din zonele înalte din sistemul hercinic al Boemiei este fără îndoială un

Când iau 150 000 de germani din Volînia[1] îmi este la fel de neplăcut ca și evacuarea Tirolului de Sud[2]. Astăzi, când scot un evreu, burghezia noastră este nefericită: „Ce se întâmplă cu ei?" Dar s-au preocupat aceștia de ce se întâmpla cu germanii siliți să emigreze? Trebuie să ne grăbim: nu este mai bine când scoți un dinte câțiva centimetri (*sic*) la fiecare trei luni. Când este smuls, durerea dispare. Evreul trebuie să părăsească Europa. Altfel, nu vom avea niciun fel de înțelegere între popoare, seamănă peste tot la maximum discordia. La urma urmelor: nu știu, eu sunt colosal de uman. În perioada când papii stăpâneau Roma, evreii erau maltratați. Opt dintre ei, până în 1830, erau plimbați pe spinarea măgarului în fiecare an prin oraș. Eu spun numai atât: trebuie să plece. Dacă moare pe drum, nu e vina mea. Văd un singur lucru: eliminarea completă [*die Absolute Ausrottung*] dacă nu pleacă de bunăvoie[3]. De ce aș privi un evreu cu alți

„punct obscur în istorie", dar un lucru este clar după părerea vorbitorului: o putere centrală fermă – ca a lui Hitler sau a unor împărați medievali – ar fi făcut ordine.

[1] Hitler se prezintă drept cel care decide remodelarea etnică a Europei, deși ideea și inițiativa acestor deplasări de populație sunt adesea atribuite lui Himmler și lui Heydrich.

[2] Populația germanofonă din Tirolul italian de sud a fost sacrificată de Hitler în încercarea sa de a realiza o alianță cu Italia imediat după publicarea lucrării *Lupta mea*, spre deosebire de celelalte comunități germane de la granițele Reichului. Acestea au făcut obiectul unui acord încheiat între cele două guverne în 21 octombrie 1939, botezat „Opțiune". Locuitorii puteau să aleagă între italienizare și mutarea în Germania, ceea ce au făcut 85% dintre ei, atrași de promisiunile de instalare în teritoriile luate Poloniei. Vezi Helmut Alexander, Adolf Leidlmair, Stefan Lechner, *Heimatlos: die Umsiedlung der Südtiroler*, Deuticke, Viena, 1993.

[3] În timpul dejunului din 25 ianuarie, în prezența lui Himmler și înainte sau după o discuție probabilă între patru ochi cu privire la asasinarea evreilor, Hitler începe să vorbească despre burghezie în termeni pe care îi folosește pentru evrei. Trebuie să înțelegem că grija pentru profit a privat

ochi decât pe un prizonier rus? În lagărele de prizonieri mor mulți oameni pentru că am fost puși în această situație de către evrei. Dar ce pot face eu? De ce au declanșat evreii acest război? După aceea s-ar putea să mai dureze trei-patru secole până să pună evreii din nou piciorul în Europa. Mai întâi în calitate de comercianți, apoi se vor stabili ca să-i exploateze pe oameni. În sfârșit, va veni perioada filantropiei și a fundațiilor. Când un evreu face pe generosul, asta se observă în mod deosebit - căci se știe că este un ticălos... dar când îi privești mai de aproape vezi că sunt cei mai vicleni. Arienii spun atunci: ce vreți, sunt și evrei buni. Presupun că național-socialismul va construi într-o zi o ordine socială solidă unde va acapara locurile și va favoriza îmbogățirea. Trebuie să sperăm că se va ridica din nou un om și va întemeia o nouă organizație[1].

în mod dramatic Germania, în secolul al XIX-lea, de o politică rasială - de unde, de exemplu, și faptul că, în timp ce Hitler redesenează harta Europei deplasând cu regret anumite minorități germane, precum cea din Volînia, burghezia încă se mai emoționează (cel puțin asta crede führerul, căci nu vedem prea bine ce burghez să fi venit să-i spună sau să-și fi descărcat sufletul în fața unei urechi a Gestapoului!) că i se micșorează profiturile pentru că i se iau salariații evrei. Dar Hitler abandonează brusc această temă pentru a-i acuza chiar pe evrei înșiși.

[1] La apogeul triumfului său, în iunie 1940, Hitler și-a putut imagina o eradicare la nivel mondial a poporului evreu, mai întâi în Europa, apoi în restul lumii, prin intermediul proiectului său - „Marele ghetou" din Madagascar -, prezentat ca statul evreu atât de dorit de sioniști, dar strict controlat de SS la fața locului și în timpul tuturor proceselor de transporturi de persoane și de mărfuri, cu toate ocaziile de asasinare prin înfometare, boală, represiuni polițienești și expediții de pedeapsă pe care le oferea acest dispozitiv. Acum trebuie s-o lase mai moale: se va mulțumi să epureze Europa, unde tot mai speră să învingă Rusia, dar consideră că evreii se vor menține solid în Statele Unite ale Americii și vor încerca, peste câteva secole, să se întoarcă în Europa. Atunci burghezia, având cultul său pentru ban, va juca un rol nefast, fiind indiferentă

Noaptea de 25/26 ianuarie

Este un noroc că nu m-am căsătorit; ar fi fost o catastrofă! Este un punct în care femeia nu-l înțelege pe bărbat, atunci când într-o căsnicie bărbatul nu-și găsește pentru femeie tot timpul pe care ea se crede îndreptățită să-l ceară. Cât timp este vorba de alți soți, toate spun: n-o înțeleg pe Madame Cutare, eu nu m-aș purta ca ea! Dar față de propriul soț, o femeie nu mai este rezonabilă. Trebuie să înțelegem: o femeie care își iubește soțul face totul în funcție de el; numai atunci când are copii înțelege că există ceva și în afară de el. Și de aceea aspiră la un bărbat care să trăiască, la fel, pentru ea! În schimb, bărbatul este sclavul gândurilor sale, sarcinile și îndatoririle lui îl guvernează și există momente în care ajunge să spună: ce contează soția, ce contează copilul!

Când mă gândesc, pe parcursul anului 1932 aș fi petrecut puține zile acasă. Dar chiar și atunci nu aș fi fost propriul meu stăpân. Nici măcar nu ești aici, cu mine! spune femeia când gândurile îl asaltează brusc pe bărbat. Desigur, nu este nevoie să stea tot timpul înghesuiți unul în altul! Tristețea despărțirii îi procură, de asemenea, femeii o anumită stare de bine, căci după aceea vine bucuria regăsirii și pentru un marinar care se întoarce acasă este uneori ca o nouă nuntă: după luni întregi de absență, gustă câteva săptămâni de deplină libertate! Dar la mine asta nu s-a întâmplat niciodată. Soția mea nu ar fi încetat să mă apostrofeze: Și eu? De altfel, ce constrângere trebuie să-ți impui, căci ți-ai dori foarte mult să fii la dispoziția soției tale! Nu aș fi avut dreptul decât la o față îmbufnată și întunecată, sau mi-aș fi neglijat îndatoririle! De aceea este mai bine să nu te căsătorești!

---

la problemele de rasă. Partidul nazist însuși ar putea să cedeze cântecului sirenelor și să se beneficieze de această situație. Atunci va fi necesar un nou profet de felul lui pentru a stăvili invazia.

Cel mai rău în căsnicie este că aceasta creează drepturi. Este mult mai bine să ai o prietenă. Povara se ușurează și totul devine un dar.

Johanna Wolf[1] *și Christa Schroeder stau tulburate pe scaunele lor, Șeful observă și precizează, adresându-se Christei:*

Firește, aceasta nu este valabil decât pentru bărbații excepționali.

Christa, liniștită: Așa mă gândeam și eu, *Mein Führer*!

Nu cred că Walter Hewel[2] o să se însoare vreodată. Și-a compus în minte o imagine ideală cu statura uneia, cu părul alteia, cu spiritul unei a treia și cu ochii unei a patra și abordează noile cunoștințe cu această grilă. Dar creatura aceasta nu există. Poți să fii fericit când o fată are ceva bun! Cu toate acestea nu există nimic mai frumos decât să educi o micuță, o tânără între 18–20 de ani, maleabilă ca ceara. Un bărbat trebuie să-și pună amprenta pe o fată foarte tânără. De altfel, femeia nu cere nimic altceva[3]!

D. este o fată foarte bine! Dar nu cred că ea și K. pot să fie fericiți împreună. K. este prea pasionat de tehnică și D. prea inteligentă[4].

---

[1] Johanna Wolf (1900–1985) a intrat în serviciul lui în 1929. Este decana secretarelor lui Hitler.

[2] Walter Hewel (1904–1945), nazist încă din adolescență, a fost plantator în Indonezia, apoi a fost format ca diplomat și a exercitat din 1938 o funcție de legătură între Ministerul Afacerilor Externe și Hitler. În particular, el este cel care îi triază telegramele.

[3] Tot acest pasaj este explicabil, cel puțin în parte, prin legătura lui cu Eva Braun, pe care a cunoscut-o când ea avea 17 ani, a „educat-o" la 19–20 de ani, apoi a împiedicat-o cu bună știință să se căsătorească, reușind s-o facă să se resemneze în postura de amantă ascunsă. Nu fără dificultate: după două încercări de sinucidere, a stabilizat situația oferindu-i o casă la München și un rol tot mai important la Berghof.

[4] Ediția Jochmann se prezintă așa, dar Genoud crede că poate să completeze inițialele: K. ar fi „Kempka" (ceea ce se potrivește cu ce spune

Dar ce femei frumoase există! Eram la masă la Ratskeller, la Bremen. Vine o femeie – ai fi zis că s-a deschis însuși Olimpul! Pur și simplu strălucitoare! Convivii au lăsat jos cuțitele și furculițele și toți ochii s-au fixat pe această femeie! Și mai târziu la Brunswick! Acolo mi-am făcut cele mai amare reproșuri! Toți oamenii mei au reacționat la fel ca mine: o blondină s-a apropiat de mașina mea și de mine ca să-mi ofere un buchet de flori; toată lumea și-a amintit episodul, dar nimeni nu s-a gândit să-i ia adresa pentru ca să-i pot scrie un cuvânt de mulțumire. Blondă și mare și minunată! Eram într-o zi la Bayerischer Hof la o serbare oferită de doamne numeroase și frumoase, împodobite cu cele mai frumoase briliante ale lor. Atunci a intrat o femeie atât de frumoasă, că toate celelalte dispăreau alături de ea! Nu purta nicio bijuterie. Era Frau Hanfstaengl. Într-o zi am văzut-o în companiei lui Mary Stuck[1]. Trei femei una mai frumoasă decât alta – un tablou[2]! În tinerețea mea, am întâlnit și la Viena multe femei frumoase.

Noaptea de 25/26 ianuarie[3]

Sunt un prieten al animalelor, în special al câinilor. Dar față de un boxer, de exemplu, nu am elan interior. Dacă aș vrea din nou unul, nu ar putea fi decât un ciobănesc german; o cățea, de

---

Hitler în altă parte, cu gustul lui pentru tehnică și cu necazurile din dragoste) și D. ar fi „Dora".

[1] Fiică și model a unui pictor foarte apreciat de Hitler. Vezi *Les tentatrices...*, pp. 181–182.

[2] O frază ilogică, două femei metamorfozându-se brusc într-un trio. Genoud rezolvă dificultatea presupunând, corect sau greșit, că Marie Stuck și Helene Hanfstaengl sunt în vizită la Erna, sora lui Hans Hanfstaengl, o femeie la fel de frumoasă ca soția sa, Helene. Adaugă așadar fără jenă și fără avertisment cuvintele „la Erna Hanfstaengl".

[3] Ca și pagina precedentă: un caz unic de două consemnări purtând același titlu.

preferință. M-aș simți de parcă aș înșela pe cineva dacă m-aș atașa de un câine de altă rasă[1]. Ce animale minunate! Vioaie, atașate de stăpânul lor, curajoase, îndrăznețe și frumoase! Câinele nevăzătorului este ceva foarte emoționant. Se îndepărtează de ceilalți câini – numai dacă este femelă în perioada căldurilor. Se atașează de stăpânul lui mai mult decât de semenii lui. Va merge desigur un moment cu o cățea, dar va reveni imediat cu mustrări de conștiință.

În iarna 1921–1922 mi s-a oferit un ciobănesc. Dar avea o nostalgie teribilă după vechiul lui stăpân și nu voia să se adapteze! A trebuit să mă hotărăsc să-l dau înapoi. Noul stăpân nu a făcut o sută de pași cu el, că a scăpat și a revenit la mine, a sărit pe mine și mi-a pus labele pe umeri. Acum puteam să-l păstrez! Mai târziu, când l-am primit pe Muck de la Graf[2], s-a obișnuit mult mai repede; încă urca scara cu reticență, apoi a văzut-o pe Blondi și s-a repezit la ea cu bucurie! A doua zi, o sărbătoare de nedescris! Un câine se obișnuiește mai ușor cu un nou stăpân atunci când acolo este deja un alt câine. Da, înseamnă deja foarte mult, când simte numai după mirosul stăpânului său că avea deja un câine mai înainte.

Câinele este de altfel cel mai vechi animal domesticit. Trăiește de 30 000 de ani cu omul. Dar în orgoliul său, omul nu vrea să vadă că între câine și câine, inclusiv de aceeași rasă, există uneori o diferență abisală. Sunt unii stupizi și alții așa de inteligenți că te înspăimântă!

Am avut de curând în mână o carte despre formarea raselor umane. Am reflectat mult la aceasta altădată și trebuie să

[1] O aluzie la Blondi, o cățea din această rasă, care l-a urmat până în ultimul buncăr.

[2] Ulrich Graf (1878–1950), gardă de corp a lui Hitler în ziua puciului, primise patru gloanțe aruncându-se în fața lui și supraviețuise.

spun că, dacă examinăm de aproape vechile tradiții, poveștile și legendele care apar puțin peste tot, ajungem la concluzii absolut neașteptate.

Este uimitor să constați cât de mică este partea din timpul trecut pe care o poate cuprinde omul. Cele mai vechi vestigii ale scrierii datează de 3–4 milenii. Cuvântul „poveste" vine de la „a povesti[1]". Poveștile nu ar fi ajuns până la noi dacă nu ar fi fost transmise de oameni care seamănă cu noi. Cu ce drept credem noi că omul nu era încă din negura timpurilor ceea ce este astăzi? Observarea naturii ne învață că în regnurile animal și vegetal s-au produs mutații și variații, dar nicăieri un salt ca acela care îl separă pe om de maimuță, presupunând că acesta s-a tras din ea! Dacă ne gândim la greci, care erau tot germani, constatăm o frumusețe superioară față de ceea ce avem în fața ochilor astăzi. Mă gândesc atât la grandoarea universului lor spiritual – căruia nu-i lipsea decât tehnica noastră – cât și la înfățișarea corpurilor. Nu avem decât să comparăm o secundă capul lui Zeus sau al Atenei cu cel al unui crucificat sau sfânt! Și dacă merg și mai departe: egiptenii din epoca anterioară erau oameni de același nivel[2]! De la nașterea lui Hristos au trecut

---

[1] Hitler vorbește despre „legendă" (*Sage*) și „a spune" (*sagen*).

[2] În 5 noiembrie, Hitler vorbise în mare parte despre Egiptul faraonic și locuitorii lui, plasați pe același plan cu popoarele „ariene". Or, în *Lupta mea*, trecând complet sub tăcere perioada antică, nu făcuse decât două aluzii scurte și rasiste la Egiptul modern, pentru a se desolidariza de oamenii care voiau să înglobeze Germania într-o mișcare de eliberare antiengleză și pentru a spune că dorea menținerea dominației britanice asupra țării. Chiar dacă găsește trucuri pentru a atașa și Roma și Grecia la o arie „nordică", pentru o țară africană nu îndrăznește același lucru. Este probabil impresionat de capacitățile politice și artistice ale acestei civilizații și poate în căutarea unei căi intermediare prin care să-i facă loc în teoria sa asupra raselor, dar nu pare să fi avut timpul să cizeleze lucrurile.

numai 40 de generații, dar privirea noastră nu străbate mai departe de două sau trei milenii înainte de era noua.

Acum, legenda nu poate să se nască din nimic. Ideea presupune întotdeauna fenomenul. Nimic nu ne împiedică, cred, dimpotrivă, că este un lucru bun să presupunem că ceea ce ne aduce mitologia despre zei este reflexul unei realități vechi. Toate tradițiile povestesc despre o catastrofă venită din cer. Ceea ce spune Biblia despre aceasta nu se bazează pe un fundament evreiesc, ci a fost împrumutat cu siguranță de la babilonieni sau de la asirieni; în tradiția nordică există lupta zeilor și a uriașilor. Nu pot să-mi explic aceasta altfel decât printr-o catastrofă naturală uriașă ceea ce a dus la dispariția unei omeniri care poseda deja un înalt nivel de civilizație. Ceea ce găsim astăzi în pământ sunt fără îndoială vestigii care, făcând să renvie amintirea trecutului, vor reface puțin câte puțin drumul civilizației.

Cine ne spune că securea de piatră pe care o găsim în regiunile noastre a fost inventată de utilizatorii ei? Mi se pare mult mai just să estimăm că s-a realizat un obiect de piatră după modelul altuia, făcut dintr-un alt material pe care îl aveam. Și de altfel nu se știe nici dacă alături de uneltele din piatră nu se găsea și metal: durata de viață a minereului de bronz este limitată și aceasta ar putea explica faptul că în anumite straturi ale solului nu se găsesc decât unelte de piatră. Și nu se spune nici că înainte de catastrofă viața culturală a omenirii se desfășura în regiunile noastre. Trei sferturi din Terra sunt acoperite de apă. Numai o optime din suprafața ei este accesibilă cercetărilor noastre. Cine știe ce descoperiri s-ar face, dacă am putea să explorăm solul care este actualmente sub apă?

Înclin pentru teoria glaciațiunii universale a lui Hörbiger. Poate că în preajma anului 10000 î.H. a avut loc o cădere a Lunii. Nu este exclus ca Terra să fi dat atunci Lunii orbita ei

actuală și este la fel de posibil ca Terra să-i fi smuls Lunii atmosfera pe care o avea atunci, ceea ce ar fi putut schimba total condițiile de existență ale omenirii pe Terra. Se poate crede că mai înainte omul putea să trăiască la fel de bine la înălțime ca și la altitudinile joase, deoarece constrângerea presiunii atmosferice de astăzi nu exista. Și că Terra s-a crăpat și pătrunderea apei în cratere a antrenat explozii, apoi ploi diluviene, cărora le-a putut supraviețui un singur cuplu uman, dacă au găsit adăpost într-o peșteră de înălțime. Cred că aceste întrebări nu-și vor găsi răspuns decât dacă într-o zi un om va analiza interdependențele cu o privire intuitivă și va arăta astfel drumul științelor exacte. Altfel nu vom putea străpunge vălul pe care o catastrofă l-a făcut să cadă între lumea de dinainte și a noastră[1].

Dacă urmărim religiile noastre, urcând la începuturile lor, le regăsim mai umane. Religiile s-au născut, după părerea mea, din faptul că imaginile pe care le aveam în memorie, reduse la amintiri palide[2], au fost traduse în concepte și integrate intelectual și amestecate cu reprezentări care au servit Bisericilor pentru a se menține la putere.

---

[1] Hitler se lansează în considerații surprinzătoare, care par să datoreze mult elucubrațiilor lui Hans Hörbiger (1860–1931), un inginer austriac care publicase în 1912, în colaborare cu astronomul autodidact Philipp Fauth (1867–1941), o „teorie a gheții eterne". Fauth murise un an mai devreme, în 4 ianuarie, după ce Himmler îl angajase la Ahnenerbe (ramura „științifică" a SS) în 1938. Acest deces ar fi putut să-l facă pe Hitler să citească sau să recitească lucrarea din 1912 (intitulată *Glacial-kosmogonie*) sau alte publicații de aceeași factură. Temele unei omeniri străvechi, compuse din uriași, a șocurilor dintre Terra și Lună figurau la loc de cinste în cartea din 1912. Aluzia din 30 octombrie la râme, șerpi și lilieci uriași care i-ar fi înfricoșat pe oameni pare împrumutată tot de la această școală de gândire.

[2] O nouă aluzie la lumile dispărute despre care omenirea păstrează o amintire vagă.

Intervalul dintre mijlocul secolului al III-lea şi cel al secolului al XVII-lea este – în mod sigur – cel mai cumplit abis în care a căzut omenirea. Setea de sânge, răutatea şi minciuna au dominat această epocă.

Nu sunt de părere astăzi că ceea ce a fost trebuie să rămână. Providenţa a dat omului o raţiune pentru ca el să acţioneze conform acesteia. Raţiunea mea îmi spune că domnia minciunii va fi învinsă. Dar îmi mai spune şi că nu pot s-o învinge astăzi. Ca să nu fiu nevoit să pactizez cu minciuna, i-am ţinut pe preoţi în afara partidului. Nu am nicio teamă în faţa luptei pe care o voi duce dacă se va ajunge acolo: voi acţiona imediat ce se va dovedi că trebuie să trecem pe acolo.

Am devenit om politic împotriva voinţei mele. Politica nu este pentru mine decât un mijloc către un ţel. Unii cred că îmi va fi dificil să-mi abandonez activitatea actuală. Nu; va fi cea mai frumoasă zi din viaţa mea atunci când vor înceta cu toate grijile, frământările şi necazurile. O voi face imediat atunci când, după sfârşitul războiului, îmi voi fi îndeplinit sarcinile politice. Atunci aş vrea să mă las cinci sau zece ani în voia gândurilor mele şi să le scriu. Războaiele vin şi se duc, ceea ce rămân sunt operele de cultură.

De unde şi dragostea mea pentru artă, pentru muzică şi arhitectură! Nu sunt aici forţe care indică omenirii căile viitorului? Când ascult Wagner, am impresia că aud ritmurile lumii de dinainte. Şi îmi place să cred că, într-o zi, ştiinţa va găsi măsura Creaţiei în relaţiile undelor fizic perceptibile din *Aurul Rinului*. Experienţa lumii percepute prin simţuri precede descoperirile şi cunoştinţele ştiinţelor exacte ca şi ale filosofiei; în măsura în care se apropie de adevăr, îşi au valoarea lor.

O realitate precum caracterul infinit al cosmosului, din toate părţile, trebuie să fie exprimată într-o zi în termeni simpli.

Infinit nu numai către exterior, dar și către interior. Ar fi fost o eroare dacă la începutul timpurilor moderne am fi conceput universul ca limitat la ceea ce se putea observa cu instrumentele epocii. La fel, nu trebuie să credem că universul se oprește la limitele instrumentelor noastre actuale. Este același lucru atunci când observ lucrurile mici. Un microb dobândește sub microscop o dimensiune redutabilă. Nici aici nu există limită!

Dacă ar fi existat altcineva, nu m-aș fi angajat în politică; aș fi devenit artist sau filosof. Grija pentru existența poporului este cea care m-a împins spre această activitate. Cultura există numai atunci când viața este asigurată!

26 ianuarie, seara

O femeie cumsecade care se amestecă în politică este pentru mine o ticăloșie. Iar dacă este vorba de chestiuni militare, este de-a dreptul insuportabil!

La nicio secție locală a partidului o femeie nu avea dreptul să ocupe nici cea mai mică poziție. S-a tras întotdeauna concluzia că partidul este misogin și că nu vedem în femeie decât o mașină de procreat sau un instrument de plăcere. Nu este cazul: în chestiunile de formare a tineretului și în domeniul carității, le-am deschis o carieră vastă! În 1924 au apărut la mine femeile politice: o Frau von Treuenfels[1], o Mathilde von Kemnitz voiau să intre în Reichstag pentru a-i ridica nivelul moral. Le-am spus că 99% din obiectele în dezbatere erau chestiuni bărbătești pe care ele nu le puteau judeca! Au vrut să se revolte, dar n-au putut să riposteze cu aceleași

[1] Ehrengard von Treuenfels era o cunoștință de-ale lui Bormann, care nu a intrat în NSDAP decât în 1927; ar fi de mirare să-l fi cunoscut pe Hitler înainte. Poate că el confundă două perioade electorale. Vezi Joseph Howard Tyson, *The Surreal Reich*, iUniverse, Bloomington, 2010, p. 473.

arme când le-am luat din scurt: Totuşi nu veţi pretinde că îi cunoaşteţi pe bărbaţi la fel de bine cum cunosc eu femeile! Un bărbat care zbiară – asta nu e frumos – dar o femeie este încă şi mai rău! Cu cât strigă mai tare, cu atât vocea ei devine mai stridentă! Începe să se zgârie sau să se înţepe cu acele de păr! Cu cât eşti mai galant, cu atât trebuie s-o îndepărtezi pe femeie de căutarea unor situaţii care nu-i convin. Tot ceea ce este legat de luptă şi de vărsarea de sânge se referă exclusiv la bărbat, care trebuie să suporte ultimele consecinţe. Putem atrage femeia spre numeroase domenii, căci are mai multă inteligenţă practică. Aşa este cazul, de pildă, când se organizează o casă. Soţia profesorului Troost, de exemplu, se pricepe să repartizeze culorile într-o decoraţie interioară mai bine decât aproape toţi bărbaţii. Am avut patru femei de paradă: Frau Troost, Frau Wagner, Frau Scholtz-Klink şi Leni Riefenstahl[1].

Americanii vor face întotdeauna mai mult în domeniul fabricaţiei în serie, dacă nu este vorba decât să fabrici mereu acelaşi model. Asta este astăzi şansa noastră: blindatele lor sunt inutilizabile! Ar fi regretabil, ca să spunem aşa, să nu facă 60 000 de vehicule anul acesta! Copacii nu vor creşte aici până la cer. Sunt convins că, dacă vin cu cele de 28 de tone ale lor sau cu cele de 60 de tone, cel mai mic Panzer al nostru le va înghiţi dintr-o îmbucătură[2].

---

[1] În legătură cu această listă, vezi *Les tentatrices...*, p. 222.

[2] Se presupune că americanii îşi vor utiliza puterea într-un mod obligatoriu neîndemânatic, fabricând maşini din ce în ce mai mari şi mai vulnerabile şi nu vor învăţa niciodată nimic din eşecurile lor. Hitler este lucid în felul lui, spunând: „aceasta este şansa noastră" – ar putea să adauge că este slabă şi riscă să treacă foarte repede, cu obligaţia ca inginerii de peste Atlantic, cu ajutorul consilierilor lor englezi, deja călîţi în război, să dea dovadă de un minimum de capacitate de adaptare. Încă o

Au oameni care presimt o catastrofă economică mai gravă decât cea din 1929. Când pentru un material precum cuprul nu dispui de niciun echivalent de rezervă, sfârșitul este aproape[1].

27 ianuarie, la amiază

Majoritatea soldaților pe care Anglia i-a înrolat pentru războaiele ei erau de sânge german. Cea mai mare hemoragie a propriului lor sânge a fost cea a războiului mondial cu 1,4 milioane de morți[2] și cum i-a mai lovit! Pentru a evita daunele economice, ar fi trebuit atunci să abandoneze sistemul lor capitalist sau să scape de povara unei datorii de 140 de miliarde. Au făcut o tentativă în acest sens, dar pe căile obișnuite, restrângându-și armamentul la minimum pentru a putea să plătească dobânzile datoriei rezultând din război. Nu a fost altfel nici la sfârșitul războaielor napoleoniene: s-au moleșit atunci foarte tare și nu au redevenit ei înșiși decât sub domnia Victoriei.

O dominație mondială veritabilă nu poate fi întemeiată decât pe propriul sânge al dominatorului. Imperiul Roman nu a recurs la mercenari decât atunci când propriul lui sânge a fost epuizat. Numai după al treilea război punic au existat legiuni de mercenari! Dacă nu ar fi existat creștinismul, cine știe cum ar fi evoluat istoria europeană? Roma ar fi cucerit toată Europa și năvălirea hunilor ar fi fost stăvilită de legiunile ei.

---

dată Hitler se obligă să câștige repede și se va trezi fără nicio strategie în cazul în care eșuează.

[1] O reflecție foarte curioasă, căci continentul american produce în mod constant mai mult de jumătate din cuprul extras în lume, mai ales în Statele Unite ale Americii, Canada și Chile. Vezi Walther Pahl, *La lutte mondiale...*, *op. cit.*, p. 118.

[2] Este dublul numărului real.

Roma a fost zdrobită de creştinism, nu de germani sau de huni. Ceea ce pune în scenă astăzi bolşevismul pe un fundament materialist-tehnic fusese realizat de creştinism pe un fundament teoretico-metafizic: când coroana vede că tronul se clatină, caută sprijinul maselor. Am face mai bine să vorbim despre „Constantin Trădătorul" şi de „Iulian Credinciosul" în loc să-l numim pe primul Cel Mare şi pe cel de-al doilea Apostatul. Ceea ce au scris creştinii despre Iulian sunt aproape aceleaşi prostii cu cele deversate despre noi de presa evreiască, în timp ce scrierile lui Iulian sunt înţelepciunea însăşi. Dacă omenirea ar studia istoria, ce consecinţe ar decurge de aici! Faptul că am scăpat Europa de repetarea unei crize de acelaşi ordin va fi sărbătorit într-o zi ca serviciul adus de fascism şi de naţional-socialism.

Văd aici un pericol grav pentru Anglia. Conservatorii ar putea suferi lovituri severe, dacă masele proletare vin la putere! Dacă după întoarcerea lui Chamberlain de la München partidul conservator ar fi întrebat poporul dacă vrea pace sau război, ar fi obţinut o majoritate de necontestat. Când eram la Memel, Chamberlain mi-a transmis printr-un intermediar că era întru totul de acord ca problema să se reglementeze în acel moment, chiar dacă nu putea s-o spună în public. Era pe atunci exagerat de mult sub influenţa lui Churchill. Dacă ar fi organizat alegeri, ar fi fost salvat[1]. În toate aceste momente mari am organizat imediat o consultare. Aceasta produce un efect foarte bun atât în exterior, cât şi în interior. Numai în acel

[1] Hitler repetă fără încetare (vezi însemnarea din 6 ianuarie) regretele că nu s-au organizat alegeri la semnatarii occidentali ai acordurilor de la München pentru a le permanentiza, deşi nu dorise deloc acest lucru la vremea respectivă (căci voia să poată absorbi restul Cehoslovaciei, apoi să zdrobească Polonia şi Franţa). Din nou, pentru istorie, intră în rolul pacifistului împins la război de evreii decişi să distrugă Germania.

moment a intervenit Partidul Laburist[1]. Evreul pusese lucrurile în mișcare. Dacă astăzi Hoare[2] vine la putere[3] nu are decât să-i elibereze pe fasciști! Englezii trebuie să rezolve probleme sociale care sunt maturizate pentru aceasta. Astăzi mai pot fi reglementate de sus într-un mod rezonabil și regulat; dar vai și amar dacă nu se întâmplă așa! Căci dacă va face aceasta sufletul înfierbântat al poporului se va declanșa delirul care conduce la distrugere. Oameni ca Mosley ar fi rezolvat problema în joacă și ar fi găsit un compromis între conservatorism și socialism,

[1] Hitler își imaginează, fără a insista prea mult, că Partidul Laburist britanic este un vector al influenței evreiești; în realitate, acesta s-a dezis treptat de pacifismul său pentru a susține reînarmarea în fața pericolului hitlerist între 1935 și 1939, fără ca semnarea Acordului de la München să marcheze o ruptură de direcție în această privință.

[2] Samuel Hoare (1880–1959) este unul dintre principalii conducători ai Partidului Conservator în perioada interbelică și unul dintre inițiatorii politicii de *appeasement*. Churchill l-a îndepărtat chiar de la începutul misiunii sale, numindu-l ambasador la Madrid.

[3] În traducerea sa, Genoud adaugă: „cum este de dorit". Cât despre anexarea bruscă a Memelului de către Germania în 23 martie 1939, dacă demersul discret al lui Chamberlain nu este cunoscut din altă parte, are toate aparențele autenticității... Dar dacă a avut într-adevăr loc, datora totul idiosincraziei celui interesat și nimic influenței lui Churchill, nici măcar pentru a i se opune în secret. De fapt, Hitler este cel care l-a împins pe Chamberlain să ridice tonul împotriva Germaniei prin intrarea în Praga în 15 martie, în pofida acordurilor de la München. Premierul britanic o făcuse cu o lentoare înțeleaptă în 17 martie, într-un discurs rostit la Birmingham. Germania era amenințată de un război, dacă ocupa un teritoriu cu forța - ceea ce avea să facă, în perfectă cunoștință de cauză deci, în 1 septembrie, prin ocuparea Danzigului. Or, Memel, veche agenție comercială hanseatică, fusese cerut de Ribbentrop de la lituanieni în 21 martie și acordat sub forma unui contract de închiriere pe 99 de ani. Chamberlain, dacă a transmis printr-un emisar că nu era supărat, nu a făcut decât să confirme discursul său, precizând că în acest caz nu avea intenția să declare război.

deschizând drumul maselor largi şi păstrând în acelaşi timp pentru elită ceea ce îi trebuie acesteia.

Nu se mai pot menţine prejudecăţile de castă într-o vreme când proletariatul numără atâţia oameni de valoare cum este adesea cazul proletariatului nostru! Dar trebuie de la bun început să găsim soluţii rezonabile. Prin şcoli – Şcolile Adolf Hitler, apoi Napola[1] – vreau să dau chiar şi celor mai săraci copii posibilitatea de a accede la toate locurile de muncă, dar cu obligaţia să aibă capacitatea pentru acestea. De aceea, partidul veghează ca oricine, atunci când starea lui de spirit o justifică, să poată avansa atât în lumea afacerilor, cât şi în aparatul de stat, chiar şi în afara procedurilor obişnuite de promovare. Altfel vor fi revolte. Evreul pândeşte tensiunile şi profită de ele. Atunci se poate produce o mişcare care să pună faţă în faţă cele două tabere: conservatorii rigizi şi anarhiştii iudeo-bolşevici.

Englezii provin din diferite tulpini rasiale de unde şi pericolul ca lupta de clasă să devină o luptă de rasă. Războiul claselor nu trebuie să se declanşeze dacă alegem oamenii nu după înfăţişarea lor, ci după ceea ce au făcut. Aspectul exterior şi talentele sunt adesea divergente. Se poate practica selecţia după înfăţişare sau, aşa cum a făcut-o şeful partidului, după faptele de viaţă. Trebuie să am o organizare a profesiilor, dar ar fi un nonsens să-l pun să construiască drumuri pe un om care ar fi cel mult capabil să le mătur şi să transform în măturător un om care poate să construiască drumuri. Naţional-socialismul spune: Profesia nu are nimic de-a face cu scara burgheză a valorilor; este ceea ce are el conciliant. Nu este deloc obligatoriu ca un copil să îmbrăţişeze profesia tatălui său: talentele şi aptitudinile trebuie să decidă aceasta. Un copil poate să aibă

[1] Două categorii de şcoli de elită, susţinute de regim.

aptitudini pe care părinții lui nu le-au avut. La noi totul a izvorât din țărănime, nu-i așa? Trebuie să aruncăm în aer orice obstacol care se opune creșterii permanente. Dacă practicăm în mod deliberat o selecție egalitară în funcție de capacități, atunci înfățișarea și talentul, într-un fel sau altul, vor coincide din nou. Am resimțit acest lucru în modul cel mai puternic în momentul lansării lui *Tirpitz*[1]: erau acolo muncitori cu adevărat nobili! Acum poporul apreciază în mod exagerat rolul intelectului, uitând ce reprezintă forța de muncă în puterea unei națiuni.

Pentru a obține o ordine socială, este important să nu ai numai un cap, ci și un pumn, căci altfel într-o zi forța se va desprinde de spirit și va strivi capul. Procesul spiritului contra forței este întotdeauna câștigat de forță. Pătura socială care nu trăiește decât prin cap se simte handicapată de un fel de conștiință încărcată. Când sosesc revoluțiile adevărate, nu îndrăznește să meargă înainte, mizează pe norocul ei și se comportă laș. Eu pot să am conștiința liniștită. Dacă mi se spune că un tânăr are talent, îl patronez imediat chiar eu. Nimic nu mă încântă mai mult decât să aud că mi se spune: „*Mein Führer*, iată o persoană cu foarte mult talent care ar putea deveni într-o zi führer al națiunii!".

Pe cel care se întoarce împotriva ordinii sociale îl dobor fără milă. Ordinea socială pe care o construiesc eu nu este supusă maselor largi. Acolo, ceilalți se pot izbi întotdeauna de granit. Orice încercare de a compromite această ordine prin forță va fi înecată în sânge. Dar tot ceea ce se poate face astăzi pentru a promova oamenii potriviți se va face, într-un spirit de înaltă responsabilitate față de întregul popor! Unii sunt potriviți ca să dea ordine, alții ca să le execute. Dar ordinele fără executanți

[1] La Wilhelmshaven, în 1 aprilie 1939.

nu servesc la nimic. Poporul, așa cum se prezintă astăzi, este necesar pentru salvgardarea civilizației noastre. Iată o problemă dură de bun-simț: cine este capabil să ordone, cine să execute? Și unii și alții sunt indispensabili pentru păstrarea ansamblului. Cel care a demonstrat o capacitate de comandă primește autoritatea. Nicăieri aceasta nu trebuie delegată cuiva care nu știe să comande. În practică, toată lumea are de o parte subordonați, de cealaltă superiori! Sarcina responsabilității revine comandamentului!

Când englezii îi vor elibera pe cei 9 000 de fasciști ai lor, vor frânge oasele plutocraților și chestiunea va fi rezolvată. Personal, cred că dacă într-un stat se găsesc 9 000 de persoane gata să suporte închisoarea, cauza nu este pierdută. Totul s-a terminat numai atunci când ultimul om începe să aibă îndoieli. Atât timp cât mai rămâne un om care ține sus drapelul cu o inimă încrezătoare, nimic nu este pierdut!

În această privință sunt dur ca oțelul: dacă poporul german nu este gata să plătească cu persoana sa pentru salvarea sa, care nu depinde decât de aceasta, atunci trebuie să dispară[1]!

---

[1] Această stare de spirit va costa Germania o mulțime de distrugeri inutile în 1945. Cu toate acestea, după 1952, pasajul a alimentat numeroase contrasensuri istorice, întărind unele afirmații suspecte de-ale lui Albert Speer. Fostul ministru a povestit la procesul de la Nürnberg și mai târziu, după ieșirea din închisoare, în memoriile sale că în 19 martie 1945 Hitler îi ordonase, în pofida protestelor lui, să distrugă toate echipamentele Germaniei înainte ca Aliații să pună mâna pe ele, pretinzând chiar că un popor învins nu merita să supraviețuiască. Dar această relatare dovedește mai degrabă contrariul a ceea ce afirmă, deoarece, atunci când voia ceva, Hitler știa să se facă ascultat și, în primul rând, nu însărcina cu execuția un adversar al deciziei. De aici trebuie să tragem concluzia că existau două politici, una oficială de „luptă cu înverșunare", pe care voia să o asocieze numelui său, și cealaltă, reală, de prezervare a mijloacelor de supraviețuire a Germaniei sub un protectorat american.

27 ianuarie, seara

America ar trebui să aleagă corect între mărfuri și mijloacele de existență. Dar raționalizarea a provocat acolo o sărăcire inexprimabilă a maselor care nu primesc nimic și, pe de altă parte, o opulență inimaginabilă. Evreul gândește cu adevărat în termeni capitaliști și neeconomici[1]!

Cred că americanii le-au promis brazilienilor să-și importe cafeaua de la ei. Nu știu cum i-au momit. Toate aceste state își dau foarte bine seama că în aceste condiții Europa devine un ansamblu autarhic.

În 1933, Vögler mi-a propus să livreze în trei ani 2 milioane de tone de benzină, cu obligația ca noi să ne angajăm să-i cumpărăm litrul de benzină cu același preț timp de zece ani. Aceasta ar fi acoperit toate nevoile noastre din 1934. Ministerul Economiei a torpilat afacerea. Din 1933 până în 1934 IG Farben ar fi finanțat construirea de uzine, ceea ce ar fi dat, într-un fel sau altul, un loc de muncă permanent pentru sute de mii de muncitori. Am alungat câteva cadre și l-am instalat pe Keppler, căruia i l-au băgat pe gât pe escrocul petrolier de la Düsseldorf. Asta ne-a făcut să pierdem încă nouă luni. În spatele lui Schacht era Deterding, tare aș vrea să știu cine nu era corupt acolo[2]! Cum treaba nu înainta, am făcut Planul de patru

[1] Hitler trece printr-o fază de ranchiună împotriva americanilor, care îl face să uite elogiile de dinainte, îndeosebi cel al raționalizării industriale al cărei pionier fusese prietenul lui, Henry Ford.

[2] Hitler repetă la nesfârșit; a vorbit deja de Vögler, de Keppler și de șarlatanul Heinrich Kurschildgen în 12 noiembrie. Cu toate acestea, pe atunci se mulțumea să treacă sub tăcere faptul că Himmler fusese tras pe sfoară de Kurschildgen. În prezent, completează tabloul acuzând Ministerul Economiei, în general, și pe Schacht, în particular (deși acesta nu a preluat postul decât în august 1934, urmându-i nazistului Kurt Schmitt). Lasă să se înțeleagă că Schacht l-a manipulat pe șarlatan și că era plătit de industria petrolieră (simbolizată prin numele magnatului olandez

ani și l-am instalat pe Göring. Același lucru cu *Buna*[1]. Orice aș fi făcut, nu avansam deloc. Treaba s-a schimbat la Ministerul Economiei după venirea lui Funk. La căile ferate nu am avut un cuvânt de spus decât începând din iarna anului 1936. Până atunci, se aplicau clauzele de la Versailles. Aceste clauze le-am abolit printr-o lege a Reichstagului ca să nu poată nimeni să vină să pună la îndoială legalitatea măsurilor. Reichsbahn, Reichsbank și canalul Kaiser Wilhelm au fost atunci eliberate de Tratatul de la Versailles. Ce de griji am avut până am recuperat puțin câte puțin cârma peste tot!

Când un alb domină o colonie trebuie să mențină o distanță colosală!

Japonezii[2] nu au nevoie de transporturi logistice, decât pentru muniții: Sunt peste tot în autarhie! Pentru americani este invers: au nevoie de o flotă gigantică de transport. Toate acestea nu sunt necesare! Dimpotrivă: numai dacă englezii ne-ar fi dat măcar Guineea! Puteau să fie josnici, numai să fie isteți. Cu toate acestea, nu au fost numai josnici, ci și inepți. Nu ar fi trebuit să existe niciodată o înțelegere germano-japoneză!

Dacă în locul meu în 13 martie 1936 ar fi fost altcineva: toți și-ar fi pierdut nervii! Numai încăpățânarea și îndrăzneala mea ne-au salvat. Am fost obligat să mint: dacă nu survine o

---

Deterding) pentru a sabota producția de benzină sintetică... ceea ce el însuși nu ar fi putut tolera o clipă. Or, Schacht era încă ministru (fără portofoliu) și va rămâne până în 1943. Compararea celor două consemnări este interesantă: în noiembrie, Hitler se lăuda că făcuse ordine în chestiunile economice în câțiva ani. La acest sfârșit de ianuarie trebuie să justifice penuria care face prezentul dificil și viitorul foarte sumbru și formulează acuzații neverosimile împotriva unei cabale cosmopolite.

[1] Marca sub care IG Farben producea cauciucul sintetic.

[2] Continuarea ideilor pare deosebit de incoerentă. Poate că a existat o întrerupere în notații înainte și după fraza despre colonii.

destindere în 24 de ore, pun să avanseze șase divizii! Or, nu dispuneam decât de patru regimente! A doua zi, ziarele engleze scriau: A survenit o destindere a situației! Aici trebuie să spun că Ribbentrop este un camarad incomod, dar este încăpățânat și dur. Și Neurath era așa. O revenire asupra deciziei însemna prăbușirea[1]!

Negociatorii noștri din 1919 se găsiseră în fața aceleiași situații. S-ar fi putut obține o cu totul altă pace! Nu știu dacă ar fi fost spre binele poporului german. Este o problemă fundamentală. Să știi dacă în loc de 100 000 ai 200 000 sau 300 000 de oameni, nu asta contează, ceea ce contează pentru o națiune este să fie liberă! Din disperare s-a născut apoi partidul nostru! Social-democrații doreau o înfruntare decisivă. Wirth[2] și Erzberger sunt cei care au cedat. Dacă am fi obținut 200 000 sau 300 000 de oameni, Franța nu și-ar fi lăsat armata să se degradeze în așa măsură. Ne-am crescut mobilitatea mai repede decât francezii, când aceștia s-au lenevit. Este aceeași diferență

[1] Această prezentare a lucrurilor este singulară. Pe de o parte, surprinde eroarea de datare: trupele germane încălcaseră zona demilitarizată în 7 martie 1936 și nu în 13 martie. Cu toate acestea, în 13 martie avea loc la Londra o reuniune a „puterilor de la Locarno", adică a statelor semnatare ne-germane ale Tratatului de la Locarno (care în 1925 reafirmase demilitarizarea Rinului, pe partea germană, decisă prin Tratatul de la Versailles): Anglia, Franța, Belgia și Italia. Poate că Hitler vrea să spună că un alt cancelar ar fi cerșit un loc la această conferință pentru a introduce un amendament onorabil și poate că indică prin această eroare de dată că a tremurat până în acea zi, când participanții la conferință au hotărât să nu decidă nimic. Pe de altă parte, altul în locul lui nu ar fi declanșat criza, abținându-se pur și simplu să remilitarizeze unilateral Renania. Și de fapt aceasta este eventualitatea pe care o denunță Hitler. Așa cum face adesea, se prezintă ca nevinovat de crizele pe care le declanșează, căci pentru el acestea nu sunt decât riposte la situații create de evrei.

[2] Joseph Wirth (1879–1956), membru al Zentrum, fusese unul dintre negociatorii Tratatului de la Versailles.

între Suedia și Finlanda; toate cadrele de conducere din Finlanda sunt suedeze.

Omul care va fi justificat în fața istoriei va fi fără îndoială Lloyd George. Într-o zi, a scris într-un memorandum: „Dacă această pace survine, va fi cauza războiului viitor. Germanii s-au bătut atât de eroic, încât această națiune mândră nu se va putea mulțumi cu o asemenea pace[1]." Dacă ar fi fost atunci la putere, ar fi survenit o înțelegere anglo-germană. Marina britanică era avocatul cel mai puternic al unei cooperări anglo-germane. Politicienii s-au opus. Și în spatele lor era blocul evreimii mondiale. Marina spunea că unitățile germane, atingând 35% din ale lor, ar fi pentru ea o completare: în caz de conflict în afara Europei, marina germană ar asigura securitatea apelor europene și restul ar putea fi trimis în altă parte. A lipsit foarte puțin[2]!

Evreul trebuie să părăsească Europa! Ideal ar fi să plece în Rusia. Nu am nicio milă pentru evrei. Vor fi întotdeauna un element care atâță popoarele unele contra altora. Se poartă așa în viața popoarelor ca și în viața privată. Vor trebui alungați din Elveția și din Suedia. Acolo unde sunt mai puțin numeroși sunt cei mai periculoși. Cei 5 000 de evrei din Suedia vor ocupa

---

[1] Ghilimelele aparțin traducătorului, ediția Jochmann nu marchează limita citatului lui Lloyd George.

[2] Astfel, moliciunea guvernului social-catolic de după război, mai accentuată din partea Zentrum decât a social-democrației, a fost poate providențială: dacă Lloyd George și-ar fi impus punctul de vedere și ar fi obținut un acord naval, Tratatul de la Versailles ar fi fost mai puțin dur, nu ar fi suscitat ca reacție crearea nazismului și ocazia de a zdrobi Franța ar fi fost pierdută. Dar acest ultim punct nu reiese clar, căci Hitler nu dorește deloc – nici în prezent, nici în viitor – să se știe că avusese constant în minte proiectul de a distruge Franța. În treacăt Hitler comite o inexactitate: Lloyd George era la putere în momentul semnării tratatului.

curând toate locurile. Putem să-i scoatem cu atât mai ușor! Nu ne lipsesc motivele pentru aceasta: sunt ca vasele comunicante[1].

28 ianuarie, la amiază

Când ne imaginăm că Frederic cel Mare a făcut față unor forțe de douăsprezece ori mai puternice, te simți ca un nimic! Nu-i așa că avem de ce să ne fie rușine?

Noaptea de 28/29 ianuarie (în trenul spre Berlin[2])

Știți ce a dus la dispariția lumii antice? Aristocrații au avut acces la bogății; atunci au avut ideea de a asigura urmașilor lor o viață lipsită de griji. Își spuneau: cu cât avem mai mulți copii, cu atât va fi mai mică partea fiecăruia! Și astfel s-a ajuns să scadă natalitatea. Printre bunurile care indicau la aristocrați un grad ridicat de bunăstare figurau și sclavii. În cele din urmă, oamenii care nu erau liberi s-au trezit față în față cu o clasă dominantă atât de slabă, din punct de vedere numeric și al capacității de acțiune, încât a fost copleșită în momentul în care creștinismul a șters barierele din cadrul societății. Le-au lipsit copiii!

Pericolul unei stagnări se va agrava pentru Franța, cu sistemul ei de doi copii la o familie. Calitatea produselor franceze nu lasă de dorit, însă lipsesc impulsurile care să împiedice tendințele conservatoare să o ia înaintea dorinței de a dezvolta noile posibilități tehnice.

---

[1] Cuvântul lui Hitler încurajează măsurile administrative pe care le-a impulsionat Heydrich la Wannsee cu opt zile mai înainte, pentru a organiza raziile și transportul evreilor din toată Europa. Sunt anunțate presiuni asupra țărilor neutre. În același timp Hitler insinuează în continuare că evreii sunt pur și simplu transportați spre o destinație unde vor putea supraviețui, sugerând că nu este nimic grav, atunci când spune că „ideal ar fi să plece în Rusia", deși starea de război exclude acest lucru.

[2] Pentru festivitățile legate de a noua aniversare a preluării puterii.

Salvarea noastră va veni de la copii. Dacă acest război ne costă un sfert de milion de morți[1] și 100 000 de infirmi atunci aceștia ne sunt înapoiați prin creșterea nașterilor pe care a cunoscut-o poporul german după ce am preluat puterea; vor fi compensați de mai multe ori de coloniile pe care le ofer în est sângelui german.

Aș avea impresia că am comis o crimă dacă aș fi sacrificat sângele numai pentru posibilitățile de exploatare capitalistă a bogățiilor naturale. Dreptul asupra solului aparține printr-o lege veșnică a naturii celui care îl cucerește, deoarece vechile frontiere nu oferă suficient spațiu pentru popor. Faptul că avem copii care vor să trăiască justifică revendicarea noastră asupra spațiului nou câștigat în est.

Faptul de a avea întotdeauna un excedent de copii va fi întotdeauna șansa noastră, căci aceasta ne va crea o nevoie și nevoia ne obligă să ne mișcăm; nu riscăm să rămânem blocați la nivelul actual, cel care ne-a dat astăzi superioritatea. Nevoia ne va obliga să rămânem întotdeauna în vârf în ceea ce privește progresul tehnic, numai nevoia asigură mersul înainte!

Orice viață trebuie cumpărată cu sânge. Aceasta începe cu nașterea. Dacă cineva spune: o astfel de viață nu-mi place, nu pot decât să-l sfătuiesc să se omoare, căci dacă la asta se

[1] O cifră uimitoare: la sfârșitul lunii ianuarie Germania a pierdut deja, în toate campaniile la un loc, mult mai mult de 250 000 de morți. Înainte de 22 iunie 1941, pierderile ei nu atingeau 100 000 de morți sau dispăruți, dar în momentul în care vorbește Hitler, jumătatea de milion este cu siguranță depășită. În total, Germania va pierde numai pe Frontul de Est 3 milioane de militari. Hitler nu poate ignora, atunci când proferează această lăudăroșenie, că pronosticul lui, în cazul cel mai favorabil, se va dovedi mult subapreciat. Mai rău: nu spune niciun cuvânt despre pierderile civile, nesemnificative în cazul unui război-fulger dus în exterior, dar importante și crescânde dacă situația se complică și dușmanul este capabil să bombardeze Germania.

așteaptă, va găsi în fiecare zi noi motive să-i fie frică. Dar de ce să fii pesimist? Viața oferă totuși atâtea frumuseți în aceeași clipă! De ce să nu ne agățăm de aceasta? Energiile creatoare se adună la un om optimist. Dar credința precede orice realizare!

30 ianuarie, la amiază
Cancelaria Reichului[1]
(Invitați: Ley, Heydrich, dr. Weber, Benno von Arent[2]*)*

Ca orator, Ballerstedt era cel mai mare adversar al meu. Tată lui era din Hesse, mama din Lorena. Sofistica lui era diabolică. Caraghiosul de el începuse cu un elogiu al Prusiei. Dorea să trezească atenția, ca și când publicul ar fi împărtășit sentimentele lui! Eu am suferit o condamnare după alta, pentru că îl tratam drept trădător de patrie pe acest tip sprijinit de francezi. În cele din urmă i-am împrăștiat mitingul, iar asta m-a costat trei luni de închisoare. Judecata se întemeia pe următoarea imputare: afirmația că Dorten[3] urma o politică opusă intereselor Reichului este o acuzație subiectivă din partea mea[4]. Din punct de vedere obiectiv, tribunalul nu putea decât să constate că adopta o politică pe care eu o consideram o trădare. Ce de absurdități juridice am suferit în viața mea! Oamenii aceștia sunt clasați pentru mine. Și cei care ardeau vrăjitoare erau tot jurişti!

Prima mea vizită lungă a fost la închisoarea din Stadelheim, într-o celulă al cărei gardian mi-a spus la plecare că adăpostise celebrități precum Ludwig Thoma, dar și Kurt Eisner[5]!

---

[1] Micuța curte se deplasează la Berlin pentru ceremoniile aniversării.

[2] Plastician SS, prezentat mai pe larg în însemnarea din 24 februarie.

[3] Hans Dorten, șeful separatiștilor renani.

[4] Verdictul, chiar dacă acolo figura o asemenea afirmație, era motivat mai degrabă de violența fizică a SA.

[5] Ludwig Thoma era scriitor, iar Kurt Eisner a fost liderul revoluției din 1918 din Bavaria, până la asasinarea sa în februarie 1919.

La început credeam că este o marotă, când Dietrich Eckart se dezlănțuia împotriva juriștilor; avea obiceiul să spună: știu că un om care devine jurist fie suferă de o deficiență, fie dobândește una! „Ați fost promovat consilier juridic, Zezschwitz[1]? Se ajunge consilier și pentru procesele pierdute? Până acum le-ați pierdut pe toate!"

Kriebel[2], la Landsberg, se plângea continuu. În primele zile a început cu încălzirea, apoi asta și aia care nu funcționau. Scotocea toată ziua ca să vadă dacă nu găsește ceva de criticat. Într-o zi a pus să i se aducă regulamentul care data din 1860.

A descoperit că aveam dreptul la o comodă! Altă dată tocmai citise o instrucțiune conform căreia miniștrii Cultelor trebuiau să-i viziteze pe prizonieri, iar el nu văzuse niciunul. Muftiul (adică directorul) disperat a venit să mă vadă. „Locotenent-colonelul Kriebel este rănit de război?" „Rănit de război?" „E nebun!" „Cred că a fost atins de malarie, a fost la tropice!" „Atunci trebuie să-l menajăm? Mulțumesc!"

Trebuie să-l considerăm pe Hácha drept unul dintre cei mai mari bărbați ai lumii, chiar dacă lasă cehilor un testament care semnează dispariția lor. Trebuie să-l punem pe același plan cu regele Venceslav[3], în așa fel încât în viitor toți lașii să se poată prevala de el[4]. Succesorul lui? Este suficient să nu fie bărbat! Vom merge întotdeauna mai bine cu lașii decât cu bărbații

[1] Avocatul münchenez Willibald von Zezschwitz (1876–1948) îl apărase pe Ludendorff în 1924, la procesul puciului și, cel puțin de această dată, obținuse achitarea.

[2] Hermann Kriebel (1876–1941), ofițer în armata bavareză, era unul dintre principalii organizatori ai puciului din 1923.

[3] Venceslav (Václav) al IV-lea, rege al Boemiei (1378–1419) și al Germaniei (1376–1400), detronat de papă în 1400.

[4] Acest elogiu al lașilor făcut de Hitler nu este paradoxal decât în aparență: cei pe care îi laudă au avut curajul rar de a recunoaște

curajoși! O s-o terminăm cu cehii dacă vom practica în privința lor pe termen lung o politică neschimbată, independentă de persoane. Încă din timpul luptei de la Muntele Alb [1620] și până în 1867 statul austriac a procedat așa și în cele din urmă fiecărui ceh îi era aproape rușine să vorbească ceha. O mare parte dintre ei sunt de stirpe germană și pot fi germanizați[1]!

31 ianuarie, seara

Coloniile germane au suferit din cauza faptului că ne lipsea forța de muncă. Nu puteam deci să investim, nici chiar într-o regiune numărând 3 sau 4 milioane de locuitori.

În India este mult capital englezesc. Totalul rețelei feroviare, celelalte mijloace de transport, toate instalațiile industriale și portuare. Ce produs, dacă fiecare din cei 380 milioane de locuitori cumpără în fiecare an o bucată de bumbac!

În India, peste 400 de oameni au un venit anual de peste un milion de lire. La noi, doar Henkel-Donnersmarck, Thurn und Taxis[2] au peste 3 sau 4 milioane de mărci. Dacă cineva ar avea un milion, la noi ar fi numit deja milionar!

Acolo s-a exportat mai întâi tot bumbacul în Anglia. Abia mai târziu s-au construit uzine. S-a adoptat punctul de vedere capitalist: economisirea cheltuielilor de transport și salariile locale scăzute antrenează, se crede, o creștere a profitului care nu trebuie lăsată să scape. În felul acesta Anglia are astăzi o

---

inferioritatea rasei lor și caracterul dăunător pentru propriul popor al unei revolte împotriva dominației arienilor.

[1] Hotărât lucru, Hitler ține foarte mult să-i germanizeze pe cehi, menținându-i în același timp sub o disciplină fermă. Se preocupă mai mult ca oricând de întărirea și omogenizarea „fortăreței Europa", capabile să reziste tuturor asalturilor. O asemenea insistență ne ajută să înțelegem de ce l-a instalat pe Heydrich la Praga.

[2] Două familii aristocrate și extrem de bogate.

armată[1] de 2 milioane și jumătate de șomeri! Dacă n-ar fi fost războiul, era victoriană s-ar fi prelungit pentru Anglia.

Pentru Anglia Libia nu valorează 10 milioane de lire: are într-adevăr destule teritorii. Cum să le folosească? Orice război se încheie prin faptul că una din părți încetează lupta. În acesta, Anglia este cea care va înceta. Nici chiar succesele strategice nu mai schimbă nimic din situația precară a imperiului mondial. Anglia nu poate să se mențină decât dacă se aliază cu țările de pe continent, dacă își apără interesele la scara Europei. Este greu să cobori de pe un piedestal. A trebuit să așteptăm până în 1866 pentru ca Austria să fie alungată de pe pământul Germaniei și încă 70 de ani ca să se împace cu asta.

Onoarea militară a Angliei era restabilită la intrarea în Benghazi[2]. Ar fi fost momentul să încheie! Dar Churchill era cu ochii întorși spre Rusia fără să vadă că dacă Rusia învinge Germania Europa va încăpea pe mâinile unei mari puteri.

Prea mulți evrei aveau interes pentru o asemenea evoluție. Evreul este destul de prost ca să-și taie creanga de sub picioare. În 1919, o evreică a scris la *Bayerischer Kurier*: „Pentru ceea ce face astăzi Eisner, noi toți, evreii, vom plăti într-o zi!". Este un caz rar de previziune lucidă.

Franța ne rămâne ostilă: Alături de sângele nordic, acolo mai există unul care ne este străin, alături de Parisul mai liber de reacțiile lui există sudul, legat de clericalism și de masonerie. Se caută astăzi, exact ca Talleyrand în 1815, să se exploateze momentele noastre de slăbiciune pentru a scăpa fără daune din

[1] Ecou probabil, conștient sau nu, al expresiei „armată industrială de rezervă" utilizată de Karl Marx pentru a-i desemna pe șomerii din regimul capitalist.

[2] Capitala Cirenaicii fusese luată de la italieni de către britanici în 5 februarie 1941.

înfrângere. Dar asta nu merge cu mine! Nu trebuie să pactizăm decât atunci când suntem puternici, niciodată când suntem slabi, așadar este vorba de un lucru: să ne ținem bine! Trebuie să ne descurcăm învrăjbind curentele politice franceze unul împotriva celuilalt. Trebuie să există două Franțe! Francezii care sunt apropiați de noi au interes să rămânem cât mai mult timp posibil la Paris. Dar cea mai bună protecție pentru noi împotriva Franței este să întreținem cu adevărat timp de secole o prietenie strânsă cu Italia. Spre deosebire de Franța, Italia are o organizare politică mai apropiată de a noastră.

Ah, delegația pe care am văzut-o ieri! Figuri mari, înfățișare fabuloasă, fețe curajoase! Aș putea angaja astfel de oameni ca gauleiteri. Ar juca un rol preponderent! Pierderile umane ale fasciștilor au fost incomparabil superioare pierderilor noastre. Când citim relatările preluării puterii la ei, ți se încălzește inima: au luptat cu un curaj așa de eroic! Înțeleg emoția celor care se gândesc din nou la epoca lor măreață – Marșul asupra Romei. De ce dintr-odată nu ar valora nimic din punct de vedere militar? Pur și simplu, nu au comandament! Poporul este idealist, cadrele de conducere reacționare.

Într-o sută de ani – un fapt cu adevărat uimitor – cele două popoare au avut aproape același destin: mai întâi războaiele pentru unificare, apoi înșelătoria legată de victorie [1918] și acum aceleași revoluții care nu știu nimic una despre alta!

În 1921 am auzit pentru prima dată de fascism. SA s-a născut în 1920 fără să am nici cea mai mică idee despre Italia. Nu avusesem nicio idee mai înainte despre ceea ce se întâmplase cu ea. Aveam multe păreri despre partid, niciuna despre miliții[1].

[1] Mărturisire importantă și credibilă. Hitler devine liderul mișcării naziste – la început o chestiune de program și de mitinguri – datorită elocvenței sale (care îi permite lui să se impună și partidului să recruteze).

Mi-am creat serviciul meu de protecție a ședințelor; numai după încăierările violente și sângeroase din 1920 am făcut apel la oamenii „secțiilor de asalt", atât erau de formidabili. Le-am dat ca instrucțiune, pe bună dreptate, să degajeze mesele una după alta, dar nimic mai mult. Când brasarda nu a mai fost suficientă, am introdus cascheta, asta după Coburg; caschetele de schi erau ieftine. Au fost lucruri care nu s-au pus la punct cu intenții pe termen lung! SS era formată inițial din eșaloane mici de 7–8 oameni. Cei mai curajoși – un eșalon – au fost regrupați! Toate acestea s-au făcut de la sine, fără să le vrem, și s-a pornit pe o cale corespunzătoare celei din Italia. Ducele mi-a spus într-o zi: „Führer, când am început lupta împotriva bolșevismului, nu știam bine cum se va desfășura".

Și astăzi iată că ne batem împotriva acelorași puteri și acelorași persoane! În aceeași epocă Ducele și cu mine lucrasem amândoi în construcții! Ne leagă și ceva omenesc. Acest personaj energic îmi este foarte drag[1]! Din punct de vedere cultural, suntem mai legați de poporul italian decât de oricare

---

Ideea necesității unei miliții pentru protejarea mitingurilor se impune lent. Etapa următoare va fi nașterea unui nucleu SS în interiorul SA, care va deveni predominant atunci când cucerirea elitelor va deveni prioritară față de cea a străzii, iar acțiunea abilă preferabilă față de cea zgomotoasă.

[1] Hitler vrea să ne facă să credem și crede el însuși, probabil, într-o anumită măsură, că providența a vegheat ca o mamă la apariția simultană dar separată a fascismului și nazismului. Cât despre munca împreună la construcții în aceeași epocă, aceasta este o născocire dintre cele mai grosolane: când învățătorul Mussolini exercita diverse meserii temporare în Elveția între 1901 și 1903, Hitler era licean la Linz! Și chiar dacă în *Lupta mea* indică o dată, fără a preciza timpul și locul, că fusese „muncitor pe un șantier" în perioada lui vieneză, absența oricărei coroborări și a oricărei mărturii ne invită să vedem aici o înfrumusețare a biografiei oficiale a unui politician care pretindea să reunească clasele sociale într-un efort comun.

altul. Toată arta din Italia de nord ne este comună: nimic altceva decât germani puri!

Tipul italian respingător – acesta se găsește în sud și nu peste tot – îl avem și noi. Când mă gândesc că Viena are Ottakring, München – Giesing și Berlin – Pankow! Când compar tipul mediteraneean antipatic cu antipaticul nostru, îmi este greu să spun care este mai dezagreabil. Când îl privești pe unul care este fascist și pe altul care nu este, diferența este aceeași ca între zi și noapte. La ei, ca și la noi, pătura dominantă este cosmopolită. În momentul în care iei o persoană grosolană din popor, are o cu totul altă alură, deja fizic vorbind. Să-i comparăm cu fasciștii de la ambasadă – pardon, Walter Hewel! –; este ca la noi la Ministerul Afacerilor Externe. Este în parte insuportabil de mincinos și de fals. Cel mai rău este că l-am cunoscut la Curtea regelui, de la Napoli. Zdrențăroșii pe care mi i-au atribuit ca gardă, ce murdărie înspăimântătoare! Sunt două lumi. Fasciștii le spun homari, din cauza fracurilor roșii în care se plimbă. Am fost întâmpinat la gară de ducele de Pistoia, absolut decadent, un adevărat viermișor, iar următorul, tot un duce, la fel. Numai amiralul, un adevărat broscoi râios de curte, mincinos și fățarnic. În același timp a venit un grup de fasciști, care vorbeau cu dispreț despre acest spectacol, fără excepție, chiar și Ciano. Nu se vor mai putea reuni toți aceștia. Când am plecat în mașină cu Ducele, încă nu văzusem motocicliști așa de îndemânatici și ce chipuri, ce tipi fabuloși! Când călătoream cu suita de la curte, eram așezat într-o trăsură balansoar cu suspensie proastă și carabinierii călare din escortă făceau cea mai frumoasă figură! Încă cincizeci de ani, îmi spune Ducele, și va avea și curtea noastră motocicliști!

Corpul de ofițeri face parte din lumea veche, înaltul comandament este departe de popor. Aș găsi insuportabilă,

pe timp de război, o masă compusă din cinci sau şase feluri. Zeitzler povesteşte că a primit un astfel de meniu pe front când a vizitat o trupă italiană, în timp ce trupa avea o supă apoasă. Asta nu face decât să intensifice ura, sau cel puţin ca soldatul să devină indiferent şi să se dezintereseze de luptă. Toţi ai noştri spun că soldatul este voluntar, gata să îndure privaţiunile şi că urmează mişcarea[1]!

Ducele, cu revoluţia sa, a venit poate prea devreme: Roşiii ar fi masacrat curtea şi el ar fi devenit şeful statului. Abcesul s-ar fi spart.

Când era cu Ducele, oamenii strigau „Duce!" şi când eram cu regele – „Führer!". La Florenţa am văzut ochii oamenilor arzând de respect şi de iubire. Acolo nu era decât Ducele, şi nu regele. Oamenii îl priveau de parcă ar fi vrut să-l devoreze. La Roma, am fost impresionaţi de oraş, la Napoli m-a interesat portul, curtea era foarte ostilă. La Florenţa totul era bulversat. Corpul străin nu era acolo! A fost penibil pentru mine şi pe vapor, când micul rege era absolut singur şi nimănui nu-i păsa de el. Dar la masă, încă o dată, numai curtezani, când mi-ar fi făcut plăcere să fac cunoştinţă cu mareşalii. Şi la paradă, la Roma: în faţă, un rând compus numai din cumetre cărunte şi foarte bătrâne treceau înaintea generalilor! – uscate, ofilite, toate cu un decolteu adânc şi un crucifix între sânii lor zbârciţi. De ce să pui în faţă o asemenea dizgraţie! Numai la palatul Veneţia era o viermuială de fete frumoase, fapt pentru care au considerat mai târziu că trebuie să-şi ceară scuze faţă de mine. Sperau că le-o voi lua în nume de rău, dar se

[1] Zeitzler a avansat de la prima sa invitaţie din 4 ianuarie. Fie din convingere, fie din arivism, l-a convins pe Hitler de simpatiile sale pentru nazism. Nu numai că este citat favorabil în aceste reflecţii făcute pentru a fi consemnate, dar se face remarcat şi prin conştiinţa sa socială.

comisese o gafă: în asistență au figurat și manechinele de la o casă de modă din Roma!

Ceea ce este trist este că, prin aceasta, Ducele este oarecum infidel față de cauza sa. Eu aș fi adus câteva fete de țăran din Campania – am văzut acolo o mulțime de frumuseți încântătoare! El invită patricienii și îi îndepărtează în același timp pe fasciști. Nu poți să-i ai și pe unii, și pe alții. Eu aș renunța la lumea bună. Nu pot să mă las concurat. În felul acesta, el este dependent și invitații lui sunt mai mult dăunători decât utili cauzei. Ce probleme apar când un stat nu are o conducere clară!

Sărmanul Duce îmi face adesea milă cu tot ce trebuie să înghită. Cred că eu n-aș suporta. Și al treilea mai este și Vaticanul! Nu trebuie să ne mirăm că orice scrisoare trimitem acolo este cunoscută în câteva zile de toată lumea. Nici nu ne dăm seama cât de recunoscători trebuie să le fim lui Noske, Ebert, Scheidemann[1] că au făcut curățenie la noi. Intenția nu era bună, și ei au fost pedepsiți, dar rezultatul ne este util astăzi.

1 februarie, seara
(Invitat: Himmler)

Între figurile din 1918 am stabilit o distincție. Unii au fost antrenați precum Pilat din Pont în Crez; alții n-au vrut niciodată să facă o revoluție. Îi găsim acolo pe Noske, ba și pe Ebert, Scheidemann, Severing și, în Bavaria, pe Auer[2]. În timpul luptei împotriva acestor oameni, nu puteam ține seama de niciun fel de considerații și nu puteam recunoaște nicio scuză. Numai după ce am învins am putut să spun: înțeleg argumentele voastre.

[1] Principalele trei personalități socialiste în momentul revoluției din 1918–1919.

[2] Este vorba de principalii conducători socialiști.

Dar cei răi erau tipii de la Zentrum, de exemplu Spiecker. Au acumulat minciuni și înșelătorii. Brüning era și el un individ fără caracter, iar Treviranus[1] o canalie.

Un mic proletar marxist a crescut într-o lume pe care nici măcar nu o putea înțelege; dar acești porci: Hilferding, Kautsky! Braun nu era cel mai rău, s-a distanțat de la sine. Un primar bun de aglomerație urbană era Luppe de la Nürnberg. Scharnagl era maistru brutar din cap până-n picioare. Nu erau corupți, dar erau răi, în Bavaria, Stutzel, Schweyer și Koch. Lerchenfeld și Nortz[2] erau niște viermi inofensivi. Matt era mai mult prost decât rău. Mulți dintre ei provin din epoca hunilor sau a mongolilor. Adesea copiii lor erau deja mai buni.

Mi-am tratat adversarii destul de bine! Ministrul care m-a condamnat a devenit ministrul meu de Justiție, gardienii din închisoare sunt în parte cadre din SA. Directorul meu din închisoare a primit o direcție mai importantă. Numai pe Schweyer l-am retrogradat: l-am proptit la pensia lui de ministru când am aflat că la cele 16 000 mărci își adăugase 18 000 ca administrator la Bayernwerk.

Social-democrației de atunci i-a lipsit un șef. A făcut cea mai gravă greșeală cu putință, și a fost încă mai departe decât o evoluție care era inevitabilă, fără să vrea[3]. I-am eliminat [*ausrotten*] pe toți cei care au acționat pentru separatism; aceasta deja cu titlu de avertisment, pentru ca să știe toată lumea că în acest

---

[1] Este vorba de cei trei conducători ai Zentrum, partidul catolic, în prezent exilați.

[2] Este vorba tot de socialiști, până la Scharnagl inclusiv, apoi Hitler îi trece în revistă pe conservatorii bavarezi.

[3] Hitler vrea să spună, fără îndoială, că partidul socialist a făcut bine să preia în 1918 ștafeta elitelor discreditate ale celui de-al Doilea Reich, dar că neglijase activitatea politică printre aderenții de stânga, deoarece nu a avut un șef demn de acest nume.

domeniu nu înțelegem de glumă. Dar față de toți ceilalți am arătat clemență[1].

Conversațiile mele cu șeful poliției din Nortz erau încântătoare. În 1923, cu două zile înainte de 27 ianuarie[2], mi-a interzis un miting pe care voiam să-l țin în aer liber pentru că nu puteam să aduc mulțimea într-un spațiu închis. Mi-a spus că rațiunea de stat îl constrângea să mi-l interzică. Eu: „Vom ține oricum ședința! Dacă interveniți, sângele va cădea asupra dumneavoastră". El: „Faceți-l atunci într-o sală, de ce trebuie neapărat să-l faceți în aer liber? Vă dau permisiunea să-l faceți într-un circ".

Eu: „Acolo nu avem destul spațiu". El: „Bine, dacă nu aveți suficient spațiu în interior, unde ați vrea să mergeți după aceea?". Eu: „În fața circului". El: „Deci în circ și pe câmpul lui Marte dacă circul nu ajunge". Eu: „Da, dar am nevoie de 12 mitinguri!" „12 mitinguri?" „12 mitinguri!" „Dar nu am destui polițiști!" „Nu e nevoie, ne protejăm singuri!" „Să tăiem para în două, o să aveți 6 mitinguri!" „Îmi pare rău, dar nu mă pot mulțumi

---

[1] Hitler continuă ideea din ziua precedentă. Trăsese mult timp o paralelă între fascism și nazism, între Italia și Germania, subliniind printr-o generozitate bine ordonată radicalitatea mai mare a revoluției sale, mai ales în plan social. Continuă foarte logic, revenind la socialiștii meritorii, aproape „arieni" și „superiori", care avuseseră bunul-simț să dea o lovitură mortală Germaniei aristocrate. Aceasta este poate diferența cea mai semnificativă între *Însemnările politice și intime* și *Lupta mea*, o carte impregnată în totalitate de descoperirea unei social-democrații atât de „evreizate", prin întărirea fetișizării numelui lui Marx. Aici nocivitatea SDP se concentrează asupra persoanelor lui Kautsky și Hilferding, doi conducători de origine evreiască. Hilferding este pe moarte în Franța, într-un lagăr de tranzit german, după ce a fost predat de regimul de la Vichy.

[2] NSDAP a organizat prima sa adunare „națională" la München, între 27 și 29 ianuarie. Vezi Ian Kershaw, *Hitler*, *op. cit.*

cu atât." „Spuneți că pentru șase mitinguri nu aveți loc, atunci țineți șase în picioare!" „Foarte bine, țin șase și îmi ofer șase în altă parte!"

Apoi am avut un alt conflict cu el. Într-o zi a aterizat la noi un tip care mirosea a denunțător de poliție de la 100 de metri. Puțin câte puțin a devenit dezagreabil, propunând mereu lucruri care se dovedeau dăunătoare. Apoi vine cineva care vrea să-mi vorbească în calitate de vechi camarad de război. Venise să mă vadă din cauza scrupulelor de conștiință. Ei, și ce este? Aveam un denunțător, zice el, și știa că nu-mi dădea pace. „Și de unde știi?" „Eu bat la mașină când canalia își dictează rapoartele." Mai târziu am descoperit că îi scrisese denunțătorului, care avea o relație cu nevasta lui și acționase ca să se răzbune. I-am spus: „bine, deocamdată continuă să scrii!" Când a venit 1 Mai, Nortz mi-a interzis o sărbătoare mare și mi-a refuzat circul. L-am întrebat de ce. „Pentru că nu avem nicio garanție că nu va curge sânge." „Poliția era acolo pentru a împiedica în mod preventiv ilegalitățile." „Știți, nu am suficienți polițiști, iar oamenii voștri sunt așa de provocatori." „Oamenii mei? Dumneavoastră sunteți cei care trimiteți provocatori în civil!" „Cum, Herr Hitler, asta e prea de tot!" „Acești denunțători îi împing pe oamenii mei la acțiuni ilegale!" Nortz îl cheamă pe Bernreuther și îmi spune: „Repetați asta acum!". Eu: „V-ați luat libertatea să puneți să fiu spionat și eu mi-am luat libertatea de a face să-mi parvină o copie a raportului". El: „Herr Hitler, sunteți atât de enervat că se vede clar ce intenții ascunse aveți". Eu: „Sunt gata să public aceste rapoarte mâine". El: „Asta se mai poate discuta, eu nu-l cunosc pe omul acesta". „Atunci sunt la curent subordonații dumneavoastră." „Deci trebuie golit abcesul." „Vă trimit rapoartele imediat." El: „Trebuie să continuăm să ne înfruntăm?" Am plecat, o oră mai târziu eram rechemat:

„Afacerea cu X... a fost elucidată de noi; cât despre miting, puteți să-l țineți. Sunteți satisfăcut?" Eu: „Da, desigur!".

Nu m-a putut împiedica să organizez un marș la Oberwiesenfeld; a fost cea mai mare rușine din viața mea. Eram complet nevinovat. Burghezii inventaseră o poveste cu un asasinat. Colonelul Lenz mi-a spus: atunci asta nu se poate face decât cu forța armelor. Același colonel Lenz care mai târziu și-a schimbat brusc opinia cu voluntarii lui. M-am dus la Losow[1]: „Am nevoie acum de armele mele!" Losow: „Nu pot să vi le dau." La ora 3 dimineața trebuia să ocupăm Obserwiesenfeld. Eram la sala Ballon, afară, și l-am întrebat pe paznic: „Au venit deja mașinile ca să ia armele?" Și am luat ce ne trebuia. Ora 3, ora 4, ora 5: toate celelalte grupe, inclusiv Oberland, defilaseră, noi eram singuri. La ora 6 mulțimile roșii se adunaseră acolo. Nu se întâmpla nimic. Nici din restul Germaniei nu venea nicio informație despre revoluții – mi se spusese, în Turingia merge deja, ici și acolo demarează.

Atunci am trimis oameni să-i provoace pe roșii. Dar nu s-au lăsat atrași. Era ora 10, apoi ora 11 și tot Reichul rămânea calm. Eram acolo cu armele mele, la întoarcerea din strada Leopold erau zece sau doisprezece roșii care au venit spre noi, niște muzicieni complet inofensivi. Îi bătusem, dar absolut în pierdere. Mergem la Bürgerbräukeller, este o rușine totală. Când totul s-a terminat, bateria mea a venit de la Tölz în fuga mare, nici n-o chemasem – în mijlocul poliției de țară (jandarmi?) și pe urmă a plecat! Mi-am jurat să nu mai întreprind nimic niciodată cu burghezii! Trei zile mai târziu am fost convocat de un procuror, un om rău. Plângere împotriva mea pentru tulburarea păcii civile. „A, așa! Ați încercat!" „Cine spune asta? În acest

[1] Otto von Losow (1868–1938) a fost șeful armatei din Bavaria în perioada 1923–1924.

paragraf este vorba de mulțimi înarmate... Nu erau mulțimi înarmate, am spus eu. Oamenii mei sunt disciplinați și armele lor erau păstrate de administrație!" Caraghiosul – Dresse – începe totuși să transpire. „Atunci chiar aveți arme?" La sfârșit m-a întrebat dacă vreau să consemnez totul în scris. I-am scris o frază și nu a mai fost niciodată vorba despre plângere. Stenglein era un tip de treabă. Ehard[1] era și el de treabă[2].

Un anume consilier guvernamental, Schäfer, avea un depozit de arme la Dachau. Mi-a oferit din ele. Aveam drept principiu să le las pentru miliția locuitorilor. Mă gândeam: când totul va demara, nu vor trece la acțiune, dar armele vor fi bine întreținute! Dar acolo am mers, eu și Göring. La sfârșit am dat peste o bandă. Aveau aerul să fie niște criminali și ne-au cerut parola. Odată intrați în clădire am întâlnit o femeie coafată *a la garçon* – prima pe care o vedeam –; era soția lui Schäfer și după aceea o droaie de netrebnici. Acolo am încheiat vânzarea. Nu puteam avea încredere în nimeni. Nu dau banii, mi-am zis, până nu am armele. Atunci am găsit pe aeroportul din Schleissheim mii de pușți, ploști, efecte ostășești, totul într-o stare indescriptibilă. Știam că sunt inutilizabile. Dar după ce le refăceam aveam cu ce să echipez un regiment. M-am dus deci la Lossow și i-am dat totul, spunându-i că am nevoie de arme

[1] Ludwig Stenglein (1869–1936), procuror la procesul lui Hitler din anul 1924; Hans Ehard (1887–1980), om politic conservator, procuror adjunct la procesul din 1924. Hitler poate bine să spună că erau de treabă. Primul și-a luat carnetul de partid nazist în 1933, al doilea a fost considerat suficient de devotat cauzei naziste pentru a accede la președinția mai multor tribunale bavareze.

[2] Hitler prezintă întâmplarea din 1 mai 1923, unul dintre cele mai mari eșecuri ale sale (voise să atace parada sindicatelor tradiționale, numai că aceasta a fost protejată de poliție), doar ca pe un obstacol în inițierea altor acțiuni politice.

numai dacă se ajungea la o luptă cu bătăușii comuniști. S-a convenit în mod solemn: lucrurile rămân la Reichswehr, dacă nu se ajunge acolo. Și Reichswehrul a recondiționat materialul care era într-o stare atât de proastă.

Erau 17 tunuri de toate calibrele imaginabile, care în parte trebuie să fi fost trimise din exterior.

A doua parte a armamentului am obținut-o printr-o șmecherie. M-a chemat cineva: „Știți, ar fi bine să iau lăzile". „Care lăzi?" „Știți, nu pot să vorbesc atât la telefon, muncitorii se vor revolta împotriva mea, mă angajez într-o afacere, luați-le repede de aici!" „Cine sunteți?" „Chiar nu mă cunoașteți? Sunt Voll, cumnatul celui care deține antrepozitul." Am alergat să văd omul. Iată 48 de lăzi, pe care trebuie să le luați imediat. Mă gândesc în sinea mea că este absolut formidabil. El: „dacă lăzile acestea sunt deschise am imediat aici o mulțime de muncitori roșii! Deci când vor fi luate?" „Peste patru zile." Și într-adevăr erau 48 de lăzi pe numele meu. Era în strada Landsberger. Dar nu aveam în total decât două vehicule. Atunci m-am dus mai întâi la Röhm: „Ce să fac acum, puteți să mă ajutați cu vehiculele?". „Deocamdată nu." Atunci mă duc la Zeller: „Un ticălos a depozitat acolo arme pentru mine! Vreți să fiți amabil să mă ajutați să preiau livrarea?". El: „Nu vreau bani, dar voi avea jumătate?". Îmi dau acordul, plecăm și găsim încărcătura, apoi vine maiorul Stefani: „Ce este asta? Nu am să dau propriile mele arme! Aceste arme sunt ale noastre"! Eu: „Sunt depozitate pe numele meu". Eu: „Nu accept să mi se ia armele". Și le iau. Trei zile mai târziu, Zeller îmi spune că armele provin dintr-un depozit de pe strada Franz Joseph și i-au fost furate! Eu: „Considerați-vă fericit, cel puțin ați recuperat jumătate!".

Pe vremea aceea era o luptă pentru arme! Și trebuie să spun următoarele: nu contează că este vorba de milițiile cetățenilor,

de mănăstiri sau de țărani, fără aceste recolte nu am fi avut mai târziu o asemenea cantitate de arme!

2 februarie, la amiază

Churchill este ca o fiară încolțită. Este înconjurat de capcane, chiar dacă acestea îi conferă și mai multă putere. Este într-o situație asemănătoare cu cea a lui Robespierre înainte de căderea sa: toți începeau să cânte laude la adresa cetățeanului Robespierre și a virtuților lui și dintr-odată se trezește răsturnat. Churchill nu mai are partizani[1].

Cum să-ți formezi o asemenea idee! Singapore a devenit totuși astăzi puțin câte puțin o idee mondială! Înainte de războiul mondial, Singapore era numai un loc de comerț, abia după aceea l-au dezvoltat. Un lucru este sigur: fortificațiile trebuie să fie construite în mod inexpugnabil, altfel sunt bani pierduți. Este ceea ce se vede aici. Mai întâi i-au bătut la cap pe englezi cu programul acesta: Shanghai, Hong Kong, Singapore! Pot deja să spun că este o lovitură teribilă pentru englezi! Într-o zi mi s-a povestit că undeva, în Anglia, un om de stat a lăsat un fel de testament sacru: singurul pericol veritabil pentru Anglia este Germania!

Poncet[2] n-a vrut război. Ultimele lui rapoarte nu sunt deloc semnificative. Formulele lui generale tardive despre mine erau destinate să dea impresia că spiritul lui nu fusese contaminat de noi. Oamenii nu voiau să audă adevărul, l-ar fi rechemat

[1] Hitler continuă să facă speculații în legătură cu ceea ce ar trebui să se întâmple în mod logic în Anglia. Într-adevăr, în această perioadă Churchill traversează un moment foarte dificil, așa cum a notat Mary, fiica lui, în jurnalul său în 27 februarie. Vezi François Delpla, *Churchill et Hitler, op. cit.*, p. 512.

[2] André François-Poncet (1887–1978), ambasador al Franței la Berlin din 1930 până în octombrie 1938. Hitler crede că „François" este prenumele lui.

imediat. În primul rând era vorba, în fiecare raport, de a convinge că trebuiau să se preocupe de ceea ce se întâmpla la noi. Poncet era cel mai fin dintre diplomații pe care i-am cunoscut, inclusiv toți ai noștri. Nu puteam să mă întrețin cu el despre literatura germană, m-aș fi desconsiderat. Când s-a despărțit de mine la Gralsburg[1], era așa de emoționat, mi-a spus că a încercat să facă ce a putut, dar se considera că este sedus de noi, că francezii erau un popor foarte inteligent, dar că fiecare credea că se descurcă mai bine decât el. Vorbea o germană impecabilă. L-am văzut odată ținând un discurs la Nürnberg. Data următoare a început așa: „Acum că am fost admis în demnitatea de vorbitor al Partidului Național-Socialist..." I-am iertat toate remarcile personale. Dacă îl mai întâlnesc, am să-i spun: A emite judecăți scrise despre persoane pe care le cunoaștem puțin este periculos; trebuie s-o facem numai oral! Incidentul marocan a fost aplanat de el în două zile[2].

Henderson[3] și Poncet erau în mod sigur interesați și din punct de vedere financiar. Henderson avea interes ca războiul

---

[1] Este vorba de pavilionul construit cu cheltuieli mari pe vârful Kehlstein, mai sus de Berghof. Era de regulă numit „cuibul de vultur". Hitler l-a primit acolo pe François-Poncet în vizită de rămas-bun, în 18 octombrie 1938. Această denumire de „castelul Graalului", pe care cei din cercul lui intim au aerul s-o știe, este cunoscută posterității numai din acest pasaj. În schimb, Himmler își numea astfel propriul castel din Wewelsburg, sediul ceremoniilor SS.

[2] Este vorba despre zvonul care a circulat la începutul lui ianuarie 1937 despre o sosire iminentă a trupelor germane în Marocul spaniol, pentru a oferi o mână de ajutor lui Franco. François-Poncet dăduse informații liniștitoare în Quai d'Orsay, care era profund alarmat sub impulsul subsecretarului de stat Pierre Viénot. Vezi Gaby Sonnabend, *Pierre Viénot (1897–1944): ein Intellektueller in der Politik*, Oldenburg, München, 2005, pp. 357–358.

[3] Nevile Henderson (1882–1942), ambasador al Marii Britanii la Berlin între 1937 și 1939.

să izbucnească. Poncet avea câteva uzine în Lorena. Pe de altă parte, unde găsești un diplomat care își bagă nasul peste tot? Călătorea peste tot, a cunoscut totul. Și ce de dulciuri a împărțit! Dar și-a scos banii! Mai avea încă un atu important: soția sa! Ce naturalețe, fără niciun fel de teatralitate, o adevărată încântare! Într-o zi s-a întâmplat un lucru cumplit. Un om de stat străin era în vizită la Berlin, îi făcea o vizită lui Poncet. Venind de la școală, copiii au izbucnit: Heil Hitler! Mi s-a povestit că a fost un moment foarte penibil. Pe urmă a făcut un sejur în Franța și la întoarcere l-am întrebat cum a fost. Își lăsase copiii acolo. De ce? Îi displăcea ceva la Berlin? „Știți, copiii sunt mici, nu știu numele președintelui Republicii. Deunăzi am trecut prin fața unei statui și au spus: Papa, Bismarck! I-am pus acum într-o școală franceză bună."

Cred că omul care s-a făcut vinovat de tot este Churchill, pe lângă Belisha, Vansittart și o serie de alții. Francezii s-au lăsat prostiți în așa hal. În general, domnea ideea că Germania se va prăbuși imediat. Ambasadorul polonez Lipski a scris într-un raport că știe dintr-o sursă guvernamentală apropiată lui că Germania se va prăbuși în opt zile. Lipski frecventa și salonul Dirksen[1]. Prin trăncănelile lor iresponsabile acești oameni împărtășesc vinovăția pentru ceea ce s-a întâmplat. Mulți dintre cei din acest cerc s-au gândit: iată că revine vremea noastră!

[1] Victoria von Dirksen (1874–1946), aristocrată berlineză legată de familia imperială, l-a văzut pe Hitler frecventându-i salonul până la mijlocul anilor 1930, aderase la NSDAP după preluarea puterii și purta chiar o cruce încârligată cu diamante. De atunci era disperată căci fusese îndepărtată. Vezi François Delpla, *Les tentatrices...*, p. 56. Totuși, aici Hitler ridică un colț al vălului de pe propriile intrigi: era în continuare foarte bine informat asupra a ceea ce se spunea în acest salon și putea să facă în așa fel încât acolo să se răspândească zvonurile care îi serveau.

Dacă un Lipski, care asista la toate manifestările partidului, a putut să gândească așa, ce trebuie să fi scris ceilalți[1]!

Nu acord nicio valoare tuturor declarațiilor diplomaților. Diplomatul își face vizitele de prezentare și acolo nu sunt decât cancanuri. În toate aceste orașe există anumite cercuri care cred că reprezintă poporul, dar care nu au nimic comun cu el. Acesta este mediul pe care îl frecventează diplomații. Apoi întâlnesc din când în când o coafeză sau un frizer care îmbrobodesc uneori foarte îndemânatic asemenea personaje. În sfârșit, se deplasează cu un șofer. Frizerii și șoferii nu au de-a face decât cu cei de-o teapă cu ei, nu cu poporul. Pe lângă aceasta, un diplomat nu cunoaște nimic. Se mișcă mereu în aceeași pătură socială. Un cerc foarte mic, care se mulțumește cu el însuși, o lume complet închisă, care nu are nici cea mai mică idee despre ceea ce se petrece în țară. Cu cât știu mai puțin, cu atât scriu mai mult. Nu au nimic de făcut și nu se preocupă să afle. Poncet era singurul care mai scotocea, pe ici, pe colo, uneori chiar mă jena. Micii diplomați trebuie să se lase invitați peste tot, căci salariile lor sunt insuficiente; se gândesc bine ce trebuie și ce nu trebuie să raporteze, ca să nu fie concediați. Ar putea foarte bine să trimită pe cineva care s-ar mulțumi să primească depeșe.

Ce au anunțat diplomații noștri înainte de războiul mondial? Nimic! În timpul războiului mondial? Nimic! După războiul mondial? Nimic! La ceilalți este exact la fel. Ar trebui să se reînnoiască personalul complet. Am primit cele mai bune

[1] În acest context, acești „ceilalți" (*die andere*) se referă fie la diplomați (aceasta este părerea lui Genoud, care scrie pur și simplu „ceilalți diplomați"), fie la lumea bună care „își aștepta vremea". Hitler se încăpățânează să nege că în vara anului 1939 ar fi avut cea mai mică intenție agresivă împotriva Poloniei sau a Franței.

avize de la oameni precum Colin Ross[1]. Sau de la un cutare, care a călătorit acolo și acolo. Un om precum Kriebel, care este totuși de-al nostru[2], mi-a scris că japonezii nu făceau față chinezilor. Atunci l-am rechemat. Mi-a spus că asta era ceea ce spunea toată lumea la Shanghai. Ei bine, te poți întreba cu cine se întâlnise. Colin Ross cunoștea ambele părți. Credea că japonezii vor câștiga războiul, dar că, numai în perspectivă, chinezii îi vor absorbi pe japonezi. Vorbesc despre ambasadori formați după reguli. Numai cu excepția lui Poncet și Boetticher. Numai ei doi au rămas puternici. În felul acesta oameni ca Abetz lucrează la minister. Nu sunt luați în serios de oamenii de carieră. Ce a anunțat acest olandez Olandei? Un personaj! Și belgianul? Un vierme! Elvețianul era totuși obligat să scrie un raport pe zi: vai de noi[3]! Mi-am spart adesea capul cum să schimb toate astea. Dacă îi înlocuim repede, ne trezim cu oameni care nu vorbesc limba. Cred că trebuie să aplicăm procedeul britanic. Au alături de reprezentarea oficială și un mare număr de

[1] Colin Ross (1885–1945), agent și informator discret și eficace al lui Hitler. Vezi Bodo-Michael Baumunk, *Colin Ross: ein deutscher Revolutionär und Reisender 1885–1945*, Eigenverlag, Berlin, 1999.

[2] A fost închis la Landsberg după puci, îl hărțuise pe „muftiu" și Hitler s-a delectat să evoce această aniversare cu ocazia preluării puterii (vezi însemnarea din 30 ianuarie). După aceea făcuse carieră în China, în timpul Republicii de la Weimar, cu titlul de consilier militar al lui Chiang Kai-shek și apoi sub cel de-al Treilea Reich în calitate de consul la Shanghai (1934–1937).

[3] Hitler lasă impresia că era bine informat asupra activităților celor trei ambasadori neutri din timpul războiului ciudat: belgianul și olandezul erau liniștitori în privința intenției Germaniei de a le cruța țările, elvețianul, dimpotrivă, alarmist, ceea ce servea în toate cazurile Reichului, care se pregătea să agreseze Belgia și Olanda, dar nu și Elveția. Să fi aflat Hitler aceasta prin interceptări sau prin arhivele confiscate după bătălie? Nu dezminte aici o altă ipoteză: că a dirijat chiar el zvonurile.

spioni. Ar fi important, de exemplu, pentru mine să cunosc forța opoziției împotriva lui Churchill. Cine este în opoziție? Nu aflu nimic despre asta decât din ziar! Astăzi diplomații ar trebui să-mi spună ce pregătesc Statele Unite ale Americii[1].

2 februarie, seara

În domeniul cărbunelui și al minereurilor, ar trebui să obținem performanțe mai bune. De aici decurge tot restul. Când este lansată o industrie, trebuie să reflectăm la modul în care s-a făcut acest lucru: ceea ce era corect atunci nu este fals astăzi! Franța a avut întotdeauna lipsă de cărbune și din acest motiv nu a devenit o țară industrială. În Anglia este invers. Și industria noastră se bazează pe fier și cărbune.

Până acum nu ne-am folosit pe deplin capacitatea în niciun domeniu: nu pot înființa schimbul al doilea și schimbul al treilea decât dacă am materii prime. Atunci ajungem din nou la un alt rezultat: trebuie să ne modificăm metodele de construcție. Aceasta permite economisirea de materie primă. Dacă suprim numai două treimi din deșeurile actuale, economisesc transportul lor tur-retur: ameliorările din fabricare ajută la reglarea problemei transporturilor!

Numai pe aceasta se bazează marile succese ale americanilor. Produc la fel de mult ca noi cu o treime din mâna noastră de lucru! La noi aceasta s-a numit întotdeauna calitatea muncitorului german. Voiam să facem să credem prin aceasta că

[1] Alte tirade pentru a-și acuza subordonații de propriile carențe. Numai Friedrich von Boetticher (1881–1967), atașat militar în Statele Unite ale Americii din 1933 până în 11 decembrie 1941, scapă de jigniri. Dar asta spune mult și despre diplomația lui paralelă, al cărei simbol perfect este Colin Ross. Mărturisirea că este prost informat despre amploarea contestațiilor împotriva lui Churchill și a pregătirilor de atac americane este cu atât mai interesantă.

este vorba de o calitate proprie nouă. Este un bluf. O presă gigantică modernă lucrează cu o precizie pe care nu o pot atinge muncitorii noştri manuali.

Uzinele de automobile lucrează, de asemenea, cu un minimum de mână de lucru. Prima întreprindere germană de acest fel ar fi fost uzina Volkswagen. Suntem departe de a fi în acelaşi punct ca americanii! Şi greutăţile lor sunt cu mult inferioare faţă de ale noastre. O maşină americană cântăreşte o tonă, una germană 1,8 tone. M-am lămurit pentru prima dată în privinţa aceasta din cărţile lui Ford. Un Ford costa prin 1920 cam 245 dolari, în timp ce Opel Laubfrosch – cea mai ieftină dintre maşinile germane – 4 600 de mărci. Totul este automatizarea muncii, care îţi permite să angajezi orice cretin. Nici nu mai este nevoie de reciclare[1]!

Astăzi trebuie să susţinem altfel la noi fabricarea de maşini-unelte! Mult timp a prevalat ideea că un asemenea progres al metodelor de fabricaţie va lua pâinea de la gura muncitorilor. Da, dar această consecinţă nu se va produce decât dacă nu compensez aceasta prin creşterea nivelului de viaţă într-un alt domeniu. Omul era la început cultivator şi îşi fabrica singur tot ceea ce îi trebuia. A încetat atunci când a avut nevoie. În măsura în care a reuşit să-şi îmbunătăţească metodele, a putut să economisească unii muncitori pentru a face din ei meşteşugari. În mare, poporul german are numai 27% din populaţie la ţară, restul este în altă parte. Acelaşi lucru s-a produs în meşteşuguri. Prin generalizarea metodelor de producţie, s-a făcut peste tot economie de oameni. Atunci s-a născut această idee stupidă:

---

[1] Superbă incoerenţă: două săptămâni mai devreme (vezi însemnarea din 17 ianuarie) susţinea pentru a se linişti că standardizarea în stil american nu produce decât marfă proastă. Părerea actuală este mai conformă cu opinia lui reală şi cu admiraţia pentru Henry Ford.

nu trebuia să se ridice și mai mult nivelul de viață! Dar progresul înseamnă să faci viața omului mai frumoasă! Din momentul în care hrana este asigurată! Atunci nu aș economisi niciodată prea mulți oameni! Aș dubla chiar lățimea autostrăzilor, dacă în prezent nu aș avea nevoie, pentru același randament, decât de jumătate din mâna de lucru care era necesară acum câțiva ani. Nonsensul vine din științele economice: un profesor de la München predă o cu totul altă concepție despre valoare decât un altul de la Leipzig; dar numai una singura poate fi exactă! Putem să mai economisim încă 30% din forța noastră de muncă: nevoia te face ingenios!

3 februarie, seara

În francmasoneria noastră erau mulți oameni care nu știau nici măcar în ce constau scopurile ei. Aveam o lojă în care nu se făcea nimic altceva decât să se mănânce, să se bea, să se joace și să se ocupe de plăceri! Se mulțumeau să-i țină pe oameni cu sufletul la gură, să-i țină departe de adevăr, să-i țină ocupați! Știu orășele care erau în întregime masonice – mai mult decât orașele mari – ca Bayreuth, de exemplu, sau Gotha!

Zentz[1] ne-a invitat într-o zi pe Ludendorff, pe Pöhner[2] și pe mine să vizităm loja Johannis. Eu am refuzat. Zice: „Ăștia critică un lucru pe care nu-l cunosc." Am replicat: „Nu vă obosiți, pentru mine francmasoneria este o otravă!" Ludendorff și Pöhner s-au dus. Ludendorff a fost destul de stângaci ca să se lase

[1] Eugen Zentz, negustor nazist de tutun, membru SA, activ în timpul puciului. Vezi Charles Bracelen Flood, *Hitler: The Path to Power*, Orion, Londra, 1988, p. 484.

[2] Ernst Pöhner (1879–1925), șeful poliției din München, se străduia cât mai bine să-i protejeze pe naziști. A murit într-un accident rutier la puțin timp după eliberarea lui Hitler.

convins să semneze în cartea de onoare şi asta cu nişte cuvinte de-a dreptul stupide. În ziua următoare eram la Pöhner. Zâmbea cu gura până la urechi: „Herr Hitler, m-am dus sus în loja francmasonică şi au încercat să mă facă să semnez în cartea de onoare. Am scris: «Dacă până acum credeam că trebuie să fie dizolvată din motive politice, acum sunt convins că francmasoneria trebuie să fie interzisă ca prostie ilegală»". Totul nu era decât un teatru de maimuţe! Bazându-se pe semnătura lui Ludendorff francmasonii au încercat să-şi facă publicitate, în timp ce au trecut în mod conştient sub tăcere comentariul lui Pöhner.

La Berlin, Richard Franck[1] era unul dintre cei mai mari idealişti pe care i-am cunoscut. Mi-a făcut cunoştinţă la München cu un anume dr. Kuhlo[2]. Franck intenţiona să ne ajute cu bani. Atunci voiam să plătesc să mi se facă un portret – până atunci nu exista nicio fotografie de-a mea; totul a eşuat din cauza unui netrebnic. În prezent Hotel Eden, de lângă gară, trebuie să fie achiziţionat în profitul meu, prin intermediul unei redevenţe modeste; capitalul – eram în 1923 – trebuia să fie vărsat în franci elveţieni, fără să se atingă fondurile partidului. În timpul şedinţei consorţiului constituit pentru achiziţie, Kuhlo s-a ridicat să spună că totul era gata ca să-mi permită achiziţionarea unui birou, dar că de acum înainte trebuia să lucrez în interesul consorţiului reunit la iniţiativa lui Franck. „Trebuie să aveţi în programul vostru un paragraf despre francmasonerie, poate că aţi putea să ridicaţi..." „Ce, spun eu, păstraţi-vă banii!" Şi am plecat. Nu bănuisem că erau toţi francmasoni! De câte ori am auzit asta mai târziu! Da, de

[1] Vezi însemnarea din 16 ianuarie.

[2] Conducător al sindicatului patronal bavarez. Vezi Werner Jochmann, *Monologe...*, p. 452.

acord, dacă lăsați la o parte problema evreiască! Cu povești dintr-astea au devenit o putere economică absolut zdrobitoare! Am auzit, după interzicerea francmasoneriei, că mulți dintre membrii ei erau fericiți că am acționat așa!

Nimeni nu putea deveni membru al partidului dacă era francmason. Unii oamenii sunt așa de proști că îți spui că au intrat acolo din pură prostie. Cele câteva cazuri în care facem o excepție sunt decise de mine. Trebuie să fie vorba despre oameni care au fost toată viața lor în mod constant patrioți (naționali) și nu au produs niciodată necazuri[1]!

O dată pe an - partidul era cum se spune o organizație înregistrată, căci altfel nu am fi putut fi persoană juridică - trebuia să ținem o adunare generală a membrilor pentru a alege conducerea. Pe baza unui protocol, evenimentul trebuia consemnat în registrul societăților. Pentru noi era o mascaradă.

Celelalte partide nu aveau aproape deloc membri cotizanți. De la cei 2 milioane și jumătate de membri primeam în fiecare lună 2 milioane și jumătate de mărci. Erau mulți care plăteau mai mult decât cotizația obligatorie - 50 de pfenigi, apoi o marcă - domnișoara Schäfer de la poștă, de exemplu, plătea 10 pe lună. Centrul avea astfel sume mari în mână. Schwarz era generos pentru afacerile mari, în schimb foarte zgârcit cu cele mici: cel mai minunat aliaj de corectitudine scrupuloasă aici și de generozitate acolo.

Adunarea generală era o comedie: trebuia să explic demisia mea, două persoane fuseseră desemnate drept controlori, ca să examineze conturile timp de două ore - aproape 650 milioane puse în circulație în acel an - apoi era consiliul de administrație

[1] Excepție interesantă, cunoscută numai din această sursă. Fără îndoială, această cale a fost utilizată de SD cu scopuri de supraveghere. Interzicerea definitivă a francmasoneriei a avut loc în 17 august 1935.

provizoriu, pentru a proceda la alegerea conducătorilor. Cine este pentru?... Cine este contra? O furtună de râsete însoțea de regulă aceste acțiuni. Apoi trebuia să mă duc la noul Palat de Justiție, ca să duc documentele. Partidele antidemocratice nu putea decât să se încline astfel în fața procedurii derizorii.

Și mai erau și grupările! Era nevoie de 60 000 de voturi într-o circumscripție ca să obții un mandat de bază. Baza noastră era în Bavaria. Cu cele șase mandate ale noastre bavareze puteam obține șase mandate naționale. În 1932 am avut mai multe mandate de bază decât voturi rămase!

Partidul cel mai nebun era al lui Haeuser[1]. În 1922–1923, m-am dus o dată la Stuttgart. Cred că era alsacian. Doamna Waldschmidt mi-a propus: „Vreți să ascultați un excentric bizar?" A început așa: „Voi, lepădături josnice!" Și tot discursul lui n-a fost decât o înșiruire de injurii. În circumscripția de la München, omul avea 26 000 sau 27 000 de voturi, pentru că se răspândise zvonul să partidul lui Haeuser era cel al proprietarilor! La München avea în 1928 mai multe voturi decât Stresemann; credeam că este o glumă, dar era cât pe-aici să ratăm alegerea lui Epp[2] al nostru! Zău așa, ce candidați ne-au opus! Dar să nu ne plângem: Bismarck a fost bătut odată de un cizmar[3]!

---

[1] Philipp Haeuser (1877–1960) era un preot din Strassberg (dioceza Augsburg). Deoarece presupune că era alsacian, poate că Hitler confundă Strassberg cu Strasburg; în orice caz, este ingrat să-l trateze așa, deoarece începând din 1930 s-a raliat la NSDAP. Vezi Werner Jochmann, *Monologe...*, p. 452.

[2] Franz von Epp (1868–1946), ofițer bavarez, nazist precoce, Reichsstatthalter al Bavariei începând din anul 1933.

[3] În realitate, este vorba de alegerile pentru Reichstag din 1891; Bismarck, în vârstă de 76 de ani, nu mai era cancelar de un an, nu a fost învins din primul tur al alegerilor, s-a declarat balotaj și a fost ales în turul al doilea, câștigând detașat împotriva unui candidat socialist care

Noaptea de 3/4 februarie

Ce noroc am avut să nu mi se întâmple nimic în timpul călătoriilor mele cu mașina! Ați auzit de *Câinele din Baskerville*? Într-o noapte cu furtună era pe drumul spre Bayreuth, în Fichtelgebirge. Îi spun lui Maurice: Atenție, viraj! Și atunci un câine uriaș se repede lătrând spre mașină, este proiectat într-o parte și urlă în urma noastră! Maurice s-a mulțumit să spună: nu-i așa că e sinistru?

Locuiam într-o casă pe care mi-o indicaseră soții Bechstein, în apropiere de Wahnfried și la câteva case de locul unde drumul face o cotitură. Dimineața, Frau Wagner mi-a făcut o vizită, pe care i-am întors-o apoi la Wahnfried. Siegfried era acolo! Bayreuth era pentru mine de o frumusețe încântătoare! Soarele strălucea, aveam 36 de ani, încă nicio grijă, și cerul era plin de viori[1]! Aveam o popularitate de tip agreabil, căci toată lumea era amabilă cu mine, fără să aibă nimic de cerut și mă lăsau în pace. Mă plimbam toată ziua în pantaloni scurți de piele și îmi puneam smochingul sau fracul pentru spectacole. Apoi luam masa cu artiștii la palatul festivalului sau la Anker.

Asta când nu mergeam cu mașina la Bube, la Berneck. Mercedesul meu dotat cu un compresor era o bucurie pentru toți. Am făcut excursii la Luisenburg, altă dată la Bamberg și deseori la Eremitage[2]. Există multe fotografii cu mine datând din acea epocă, le are Frau Bechstein. Spunea: „Wolf, dumneata trebuie să ai cele mai frumoase mașini care există, le meriți." Se gândea la un Maybach[3].

---

nu era cizmar, ci muncitor; nu și-a exercitat mandatul. Vezi Werner Jochmann, *Monologe...*

[1] Expresia *„der Himmel hängt voller geigen"*, care desemnează o stare de beatitudine, a apărut în secolul al XVII-lea.

[2] Vechi domeniu al margrafilor de Bayreuth, cu un parc și două castele.

[3] Mașină de mare lux, fabricată în serii mici de Wilhelm Maybach (1846–1929), altfel fabricant de motoare.

Îmi cumpărasem mai întâi un Mercedes dotat cu un compresor când am ieşit din închisoare, în 20 decembrie 1924. Eu n-am condus niciodată, dar eram un fanatic al automobilului. De-a dreptul îndrăgostit de această maşină. Când priveam de la fereastra mea de deţinut maşinile care treceau pe drumul spre Kaufbeuren, mă întrebam cu nostalgie dacă o să mai am într-o zi acces la o maşină. Apoi am descoperit-o într-un prospect şi ideea mi s-a impus cu claritate: asta va fi! 26 000 de mărci! Frumuseţea actuală a Mercedesului – pot să pretind paternitatea pentru ea! Ani de zile am multiplicat desenele şi schiţele ca să mă străduiesc să perfecţionez cât mai mult linia. Învăţasem deja să conduc de la Adolf Müller, dar, dacă era reţinută împotriva mea chiar şi cea mai mică învinuire, libertatea condiţionată putea fi anulată şi nimic nu ar fi fost mai pe placul guvernului[1]! În noiembrie 1923 posedam deja un Benz minunat, care pe 9[2] staţiona la Müller, legat cu un lanţ. Poliţiştii au tăiat lanţul şi şi-au însuşit maşina, dar n-au îndrăznit s-o folosească la München, căci populaţia ar fi strigat: Hoţii! Au trimis-o la Nürnberg, unde a fost curând lovită într-un accident. Acum am recuperat-o, este în colecţie.

Când după câteva perifraze, muftiul[3] m-a anunţat şovăind că sunt liber, nu-mi venea să cred: fusesem totuşi condamnat la şase ani! Îi datorez libertatea juratului Herrmann, un om morocănos, care ne-a privit întotdeauna cu un aer sălbatic.

---

[1] Hitler se justifică aici pentru reproşul formulat de Thomas Mann în *Bruder Hitler* (1939) că nu ştie să conducă. Insinuează că ar fi putut şi ar fi vrut să dea examen pentru permis în acel moment şi a renunţat la el de teamă să nu ofere, prin infracţiuni reale sau inventate, un pretext pentru a fi trimis la închisoare.

[2] Ziua eşecului puciului.

[3] Directorul închisorii.

Îl credeam favorabil Partidului Poporului Bavarez[1] – guvernul trebuia să fi ales jurații adecvați! Mi-a arătat mai târziu o scrisoare în care amenințase guvernul: cei trei jurați populari, dacă nu eram eliberat imediat, aveau să se adreseze opiniei publice pentru a informa cum fusese dată sentința. În timpul deliberării secrete, cei trei jurați doriseră achitarea mea, căci dacă eram condamnat ei erau de părere că, potrivit unei justiții corecte, ar fi trebuit să compară și Kahr, Lossow și Seisser[2]. Li s-a ripostat: Dacă îi dăm drumul acum, va fi un nou proces la Leipzig; cine știe ce se poate întâmpla, și-au zis jurații? Dar în realitate nu aveau de ce să se teamă, deoarece curtea din Leipzig nu ar fi avut niciun motiv să-i menajeze pe Kahr, Lossow și Seisser; șase luni mai târziu, li s-a spus după aceea, voi beneficia de o eliberare condiționată. Aceasta era promisiunea pe care le-a amintit-o atunci Herrmann.

Când am plecat de la Landsberg, toată lumea vărsa lacrimi – muftiul, medicul șef și gardienii, numai eu nu. Îi convertisem pe toți! Muftiul îmi spusese: Ludendorff vrea să vă trimită o mașină, și Blocul *Völkisch* vrea să vă trimită o mașină. Ar fi posibil să evităm manifestațiile? L-am liniștit spunându-i că nu țineam la manifestații, ci numai la libertatea mea și că nu voiam să se exploateze serviciul făcut, trimițându-mi-se această mașină; cel mai bine va fi să vină să mă ia editorul meu, Adolf Müller[3]. Pot să informez guvernul? Da! Noutatea le va mângâia plăcut auzul! Adolf Müller a venit cu Hoffmann.

---

[1] Partidul Democrat-Creștin (BVP), omologul local al Zentrum și „strămoșul" actualului CSU.

[2] Otto von Lossow, șeful armatei bavareze, și Hans von Seisser (1874–1973), șeful poliției bavareze, erau principalii asociați ai lui Gustav Kahr în declanșarea și apoi înfrângerea puciului din 1923.

[3] *Sic.* De fapt, tipograful lui.

Când s-a deschis poarta şi am ieşit, ah! Pe drum l-am întrebat pe Müller dacă nu putea să meargă puţin mai repede. A refuzat, spunând că socoteşte să mai trăiască vreo douăzeci şi cinci de ani şi că o să-mi dau şi eu seama că dacă mergi mereu cu peste 80, într-o zi eşti strivit! La Pasing am întâlnit primii poliţişti, motociclişti. În faţa casei mele, pe Thierschstrasse erau soţii Fues, Gahr şi alte câteva familii loiale, puseseră ghirlande sus şi crengi de laur, din care mai păstrez o mostră. De bucurie, câinele meu m-ar fi răsturnat la baza scării.

Prima mea vizită a fost la Pöhner, unde trebuia completată lucrarea. Aproape că m-a îmbrăţişat. A avut o discuţie cu Cramer-Klett[1] şi l-a rugat să-l informeze pe Held că insist ca toţi oamenii mei să fie eliberaţi imediat. Held m-a chemat şi trebuie să spun că s-a comportat corect. Şi de aceea nici nu m-am legat de el după aceea, cum am făcut cu Schweyer. Mi-a spus că voi relua bineînţeles conducerea partidului şi m-a întrebat dacă intenţionam să fac aceasta cu Ludendorff. Am spus că nu. A continuat, spunând că Ludendorff se lansase într-un atac împotriva Bisericii Catolice care nu-i lăsa altceva de făcut decât să-l combată. Nici eu nu aveam intenţia să mă asociez cu Ludendorff şi ce făcea îl privea. Bine, spune Held, o să-l vadă pe ministrul Justiţiei şi o să-mi dea veşti despre oamenii mei. Apoi Pöhner a fost informat că Gürtner nu voia să audă nimic şi găsea nefondată cererea mea de eliberare a oamenilor mei. M-am întors să-l văd pe Held, care mi-a spus să vorbesc cu Gürtner. Atunci, juristul a spus că fuseseră deţinuţi mai puţin timp decât mine şi în niciun caz nu putea să-i elibereze înainte de sărbători. Şi nu avea dosarele. Ce contează dosarele, pot să-i dau numele! Atunci i-am enumerat şi când am ajuns la Hess a explodat: „În ruptul capului, acesta i-a pus pe miniştri în pericolul de a fi maltrataţi de mulţime!". Eu: „Nu e vina mea dacă poporul nu

[1] Theodor von Cramer-Klett junior (1874–1937), industriaş bavarez.

vă iubește. Pe de altă parte, dumneavoastră nu vi s-a întâmplat nimic!". Fondul argumentării mele era următorul: eu sunt liber, eu care sunt responsabil de tot, cum mai pot fi ținuți ceilalți în închisoare? Held a mărturisit că nu-l înțelege pe Gürtner. De altfel, era național-german și, de aceea, mai apropiat de noi decât de Held[1]. În cele din urmă, Pöhner a fost cel care l-a pus la punct în termenii cei mai brutali pe Gürtner. Într-o seară, când m-am întors acasă am găsit un mesaj semnat de doisprezece sau treisprezece tovarăși. A doua zi de dimineață a venit Schaub să ia corespondența. Își pierduse locul de muncă. Din acea zi nu m-a mai părăsit. Împrumutasem deja 300 de mărci pentru taxiuri pe care voiam să i le trimit. Ceea ce mai aveam încă la Landsberg, dădusem oamenilor mei când plecasem.

În prima seară, nu știam unde să mă duc. Mă temeam în fiecare clipă că voi vedea o mână pusă din spate pe umărul meu și aveam mereu pe limbă întrebarea: domnule gardian, pot să fac asta, domnule gardian, pot să fac aia?

Primele trei sau patru săptămâni am stat liniștit, pentru mine era mult. M-am mulțumit să observ totul și să-i reconciliez pe frații dușmani. Era o șansă pentru mine că mă distanțasem de toată activitatea partidului. Cum ai putea, atunci când ești în incapacitate de a acționa, să-ți asumi responsabilitatea pentru ceea ce se întâmplă? În 27 ianuarie am reînființat partidul[2].

---

[1] Heinrich Held (1868–1938) este unul dintre fondatorii BVP. Este deci mai depărtat din punct de vedere ideologic de naziști decât Gürtner, membru al DNVP, un partid naționalist care face adesea cauză comună cu ei.

[2] Data oficială este 27 februarie, când a avut loc primul miting triumfal la München. Fie că Hitler, care a evocat frecvent acest moment, are un lapsus vorbind de 27 ianuarie, fie că vrea să spună că o lună mai devreme terminase turul „fraților dușmani" și obținuse acordul lor pentru a pregăti împreună acest eveniment.

Cele treisprezece luni de închisoare, nu mare lucru în sine, mi se păruseră foarte lungi. Aveam o asemenea sete de libertate! Dar fără acest timp în închisoare nu ar fi existat *Lupta mea* și pot spune că multe idei pe care le elaborasem până atunci mai mult intuitiv au devenit, pentru prima dată, după o matură reflecție, concepte pe deplin clare. În sfârșit, tot în această perioadă s-a înrădăcinat acest munte de încredere în mine, de optimism și de credință care, pur și simplu, nu pot fi zdruncinate de nimic. Și atunci, în acea epocă – ceea ce multora dintre partizanii mei le vine greu să înțeleagă – am dobândit următoarea convingere: nimic nu se mai poate obține prin violență. Statul este acum prea consolidat, el este cel care are armele! Faptul că în 1923 fusesem tributar atâtor oameni care nu erau de-ai noștri, iată punctul meu slab! Atunci i-am spus imediat lui Hess: ne trebuie doi ani pentru ca partidul să fie, în mare, consolidat și apoi, pentru a reuși în Germania, asta poate să dureze cinci, opt sau zece ani! M-am pus pe treabă cu aceste termene în cap când am reînceput să lucrăm.

Avem în Germania orașe din care a dispărut toată bucuria; trebuie să fie la fel în Elveția, în câteva cantoane calviniste. La Trier și la Freiburg femeile m-au apostrofat cu o asemenea răutate că nu pot să redau cuvintele lor. Atunci mi-am dat seama de adevărata amploare a acestei josnicii înfricoșătoare. Acum trebuie să ținem seama de faptul că aceste regiuni au fost supuse ororilor Inchiziției. În apropiere de Würzburg sunt sate unde literalmente toate femeile au fost arse. Erau judecători specializați în urmărirea ereticilor care se lăudau că au ars 20 000 sau 30 000. La Madrid, timp de două secole, mirosul de carne umană arsă plutea fără întrerupere pe străzi. Dacă ar izbucni o nouă revoluție în Spania, ar fi o reacție la aceste orori multiseculare. Creștinismul a introdus în existența noastră o cantitate de neconceput de răutate, de josnicie și de minciună.

Numai în Italia domnia preoților se poate exercita într-un mod mai puțin infam, deoarece poporul Romei știe la ce să se aștepte de la un papă pe care l-ar venera creștinătatea. Timp de secole, niciun papă nu a murit altfel decât de otravă, de pumnal sau de sifilis[1]! Pot să-mi imaginez foarte viu cum a luat naștere această inepție din faptul că un evreu și-a spus: să prezentăm ne-evreilor discursuri absurde, cu cât sensul este mai obscur cu atât le vor înghiți mai ușor și vor refuza să vadă adevărul! Lucrul cel mai diabolic este că evreul se bucură și astăzi de modul în care i-a reușit stratagema. Știe că dacă ceilalți și-ar da seama de modul în care a văzut lumina zilei această înțelepciune, toți evreii ar fi uciși. Dar de astă dată vor dispărea din Europa! Un râs nepăsător și liber se va răspândi din nou în lumea noastră când se va debarasa de acest coșmar!

4 februarie, seara
(Invitat: Himmler)

Carol cel Mare este unul dintre cei mai mari bărbați din istoria lumii: ce reușită, să unească aceste triburi germanice certărețe! Astăzi se știe de ce strămoșii noștri nu s-au întors spre est, ci spre sud. Toată regiunea la est de Elba nu diferea nici cât negru sub unghie atunci de ceea ce este pentru noi astăzi Rusia. În zadar au riscat romanii să treacă Alpii, nu degeaba germanii s-au deplasat spre sud. Grecia era pe atunci o pădure virgină de stejari și de pruni. Măslinii s-au adăugat mai târziu. Dacă Bavaria Superioară s-a încălzit după aceea, este din cauză că Italia nu mai are păduri. Distrugerea culturilor sudului a produs schimbarea climei: acum vânturile calde din sud traversează și depășesc Alpii. Germanul are nevoie de un climat însorit pentru

[1] Statistică vădit excesivă arătând, după părerile anterioare despre Inchiziție, cât de părtinitor poate fi Hitler.

a putea să-şi dezvolte capacităţile. Spiritul germanic a putut să înflorească mai întâi în Grecia, apoi la Roma.

A fost nevoie de multe secole ca să devină posibilă o existenţă demnă de om şi în climatul nordic; ştiinţa a contribuit la aceasta. Trimiterea în Germania corespundea pentru un roman cu ceea ce a fost pentru noi mult timp trimiterea la Posen: Imaginaţi-vă: o vreme veşnic ploioasă şi tot ţinutul transformat într-o mocirlă! Externsteine[1] nu era în mod sigur un loc de cult, ci loc de refugiu pentru cei care fugeau din faţa noroiului. Rece, jilav şi mohorât era acest ţinut! Într-o epocă în care alţii aveau deja drumuri de piatră, ţara noastră nu are niciun fel de vestigii de prezentat. Numai germanii de pe coaste au adus câte ceva în acest domeniu. Cei care se stabiliseră în Holstein nu erau două milenii mai târziu decât nişte necioplţi, în timp ce fraţii lor emigraţi în Grecia se ridicaseră până la gradul de civilizaţie.

În toate modurile de viaţă, cea mai durabilă este alimentaţia. Supa pe care am găsit-o în Holstein, sunt convins că este foarte apropiată de cea a spartanilor. În faţa tuturor descoperirilor arheologice de la noi, eu sunt sceptic: aceste obiecte au fost fabricate adesea în altă parte şi obţinute de germanii de pe coastă în schimbul chihlimbarului. Localnicii nu aveau un nivel cultural superior faţă de cel al maorilor[2]! Cu toate acestea, avem aici un profil grec asemănător cu al cezarilor

[1] O îngrămădire de stânci care pare în mod greşit o construcţie preistorică şi îl interesează foarte mult pe Himmler. Vezi François Delpla, *Une histoire...*, p. 191.

[2] Iată o identificare chiar remarcabilă: Hitler doreşte atât de mult să-i devalorizeze pe vechii germani, încât îi asimilează, cel puţin din punct de vedere cultural, cu indigenii din Noua Zeelandă, adesea masacraţi de coloniştii britanici şi în cel mai bun caz împinşi spre pământurile neospitaliere. Ceea ce, conform doctrinei naziste, este absolut legitim.

și garantez că găsesc alte 2 000 printre țăranii noștri. Dacă Henric Leul[1] s-ar fi supus puterii imperiale nu și-a fi pus în minte să meargă spre est. Dacă ar fi reușit, lumea slavă ar fi avut o pătură superioară germanică și nimic mai mult. Cu toate acestea, atât de mult sânge german a fost slavizat! Prefer să mă duc în Flandra pe jos, decât spre est cu un vehicul. Numai rațiunea ne împinge să mergem spre est. Am fost întotdeauna bucuros când am putut să plec din München, de pildă în martie, ca să merg pe malul Rinului. Pe drumul de întoarcere, părăsești clima blândă când traversezi munții Șvabiei, mai este o vale zâmbitoare spre Ulm apoi aerul rece al platoului înalt șvabo-bavarez ne învăluie din nou.

Îi plâng pe cei care sunt condamnați să suporte mereu această asprime, dar am făcut locuibil platoul Bavariei Superioare, vom face același lucru și acolo. În est sunt fier, cărbune, cereale, lemn, vom construi ferme frumoase și drumuri, iar cei care se vor naște acolo își vor iubi din nou țărișoara într-o zi, ca germanii de pe Volga, vor fi îndrăgostiți de peisaj. Himmler, dacă vreau să răspândesc acum cultura spre nord și spre est, trebuie să iau mai întâi pentru asta oameni din sud: decât să caut arhitecți pentru reconstrucția Berlinului într-un grup de

[1] Henric Leul (cca 1130–1195), duce de Saxa începând din 1142 și duce de Bavaria din 1156, rivalul împăratului Frederic Barbarossa, învins în cele din urmă de acesta, încercase să extindă teritoriul statului său prin implantarea de coloniști, mai ales spre est. Era un idol nu numai pentru SS, ci și pentru *Hitlerjugend* (Tineretul hitlerist), ceea ce nu s-ar fi putut întâmpla fără încurajarea führerului, cel puțin la început. Iată că rămâne o întrebare: zeflemelele lui reprezintă o schimbare de opinie sau faptul că încurajase acest cult pentru a-i îndemna pe fidelii lui să viseze la o expansiune spre est, indiferent dacă se desolidarizează de ea ca urmare a insubordonării ducelui față de împărat, pentru a aminti că atât SS, cât și *Hitlerjugend* răspund în fața unui stăpân suprem?

arhitecți prusaci, mai bine renunț[1]. Un lucru este sigur în orice caz: dacă revendicăm un rol mondial, trebuie să ne referim la istoria imperială germană. Tot restul este atât de recent, de fragil și de aleatoriu! Sfântul Imperiu este epoca celei mai mari puteri a istoriei, lăsând la o parte Roma antică. Ce curaj! Dacă ne gândim de câte ori au trecut Alpii călare, ce constituție aveau bărbații aceștia! Au guvernat chiar din Sicilia! Nu am avut decât o nenorocire: că nu am avut până acum un dramaturg care să se ocupe de istoria germană! Ce l-a apucat pe Schiller să preamărească un franctiror elvețian[2]? Englezii au avut un Shakespeare, în timp ce prinții erau nebuni sau nulități! Cinematograful german se află în fața unei sarcini uriașe: istoria imperială face parte din ceea ce este mai grandios – timp de cinci secole a fost în mod incontestabil cea mai mare putere!

Când mă întâlnesc cu șefii celorlalte fracțiuni ale poporului germanic, țărișoara mea mă plasează într-o poziție excelentă. Pot să atrag atenția asupra faptului că, timp de cinci secole, Austria a fost un imperiu mare și puternic, cu o capitală imperială, dar că nu am ezitat nicio clipă s-o sacrific ideii Reichului[3].

---

[1] Se repetă și confirmă misiunea arhitecturală a lui Speer la Berlin. Vrea oare asta să spună că nu se gândește deja pentru el la Ministerul Armamentului?

[2] Wilhelm Tell, subiectul unei piese cu același titlu din anul 1804.

[3] Se citează adesea exemplele lui Napoleon, Hitler și Stalin pentru a se demonstra că oamenii proveniți de la marginea unui imperiu sunt cel mai bine plasați pentru a-l conduce și a-l mări. Hitler pare conștient de aceasta și explică foarte bine de ce. Ceea ce nu spune (oare se gândește la asta?) este că există și printre oamenii importanți ai regimului un număr de marginali geografici, de ascendență în parte străină (Schirach), născuți în străinătate (Darré, Hess), originari din Moselle (Ribbentrop), Elveția (Conti), țările baltice (Rosenberg) și Austria (Seyss-Inquart, Kaltenbrunner, Eichmann, Globocnik).

În timpul anilor de luptă pentru putere, mi-am spus întotdeauna că formam un partid atât de dur, încât avea să devină ca un magnet care atrage tot fierul când îl plimbi pe undeva. În câțiva ani am integra toți oamenii, iar aceasta nici nu depinde de număr. Așa trebuie să procedăm în construirea noului Reich. Indiferent unde se găsește sângele germanic în lume, vom lua ceea ce este bun pentru noi. Cu ceea ce va rămâne după aceea pentru ceilalți, [dușmanii noștri] vor fi incapabili să înfrunte Reichul germanic[1]!

5 februarie, la amiază

Într-o zi, poliția a dat buzna peste noi la Casa Brună. În biroul meu era un dulap blindat plin de documente importante. Eu aveam o cheie la Berlin, Hess alta. Poliția i-a cerut să deschidă dulapul. El a spus că nu poate și că eu sunt la Berlin. Poliția a trebuit să decidă să pună sigiliu și să aștepte întoarcerea mea. Am vorbit la telefon despre aceasta. A doua zi îmi dă telefon: „Pot să vină!". „Nu se poate", spun eu. „Ba da, nu e nimic înăuntru, pot să vină!" Eu: „Nu spune prostii!". El: „Nu, am să-ți explic, poți veni fără teamă". Eu: „Sigiliul este la locul lui?" El: „Da, la locul lui!". Hess se pricepea la bricolaj. Observase că mânerele pe care erau aplicate sigiliile se puteau demonta și realizase chiar el operațiunea, fără să strice sigiliul. Nu a avut altceva de făcut decât să se servească de cheia lui ca să golească dulapul, să reînchidă și să monteze la loc mânerele cu sigilii. Din precauție, am parcurs ultimele etape în mașină[2].

[1] Această observație se regăsește aproape în aceiași termeni la sfârșitul unui discurs important al lui Himmler în fața cadrelor superioare ale mișcării sale, în noiembrie 1938. Vezi François Delpla, *Une histoire...*, pp. 257–260.

[2] Fără îndoială ca să nu riște să fie arestat la gara din München.

Așa era! Atunci deschiderea solemnă a dulapului putea avea loc. Un timp, m-am revoltat: era un scandal, nu mă voi executa! Atunci au amenințat că vor recurge la forță. Nu voiam să deschid? Atunci vor sparge dulapul! „Atunci veți fi responsabili pentru daune!" „Vreți sau nu vreți să-l deschideți?" Deschidem: un vid absolut! „V-am spus doar, nu este nimic înăuntru." Cu ce mină plouată au plecat! Era un dulap imposibil de forțat, rezistent la foc și la incendiu, cel mai bun pe care îl aveam.

Într-o zi când eram acolo în persoană, au trecut gardul, era o mulțime sălbatică și zgomotoasă. Au rămas înăuntru și au scotocit peste tot. În partea cealaltă, la ferestrele nunțiaturii unde nu se vedea nimeni niciodată, fețe radioase de preoți grași. Au plecat după miezul nopții fără să găsească nimic.

Într-un timp, palatul Barlow era ambasada italiană de la München.

A fost o încăierare, ca să avem dreptul să desfășurăm steagul nostru pe acoperiș! Poliția se opunea, dar nu toți membrii ei erau de acord și s-au certat de față cu noi. Argumentele noastre au avut câștig de cauză în fața prostiei incomensurabile a juriștilor, care erau singura noastră șansă. E mai bine să nu li se încredințeze lor păstrarea celui de-al Treilea Reich! A urmat o schimbare totală. Au venit după mine încoace și încolo și m-au asigurat foarte sincer: în forul lor interior gândeau cu totul altfel decât lăsau să se presupună acțiunile lor. Și astfel mulți au venit la noi și ne-au urmat la bine și la rău! Am câștigat acolo mulți prieteni și ne informau despre tot.

Un rol abominabil a fost jucat de Herrmann[1] în 1923. Venise să ia pulsul la noi și când guvernul a fost în mâinile noastre s-a pus imediat la dispoziția noastră, ca să-i găsească pe

[1] Comisarul de poliție Herrmann răspundea de securitate în braseria unde a izbucnit puciul.

miniștrii care ne scăpaseră. După ce treaba a eșuat, ne bucuram că avem în el un martor important. A venit și nu-și mai amintea de nimic. Ne gândeam că dacă suflă un cuvânt, să-i închidem gura: dar chiar dumneata, Herrmann, ni l-ai predat pe Wutzelhofer[1]! Dar acest om fără caracter și-a ținut gura. Nu am putut decât să cerem să se ia notă că martorul principal, comisarul Herrmann de la poliția criminală, nu văzuse nimic!

Weber ne-a deschis vila Lehmann, fără știrea bătrânului ei proprietar. Am introdus guvernul acolo, amenințându-i: cine iese de aici va fi doborât! De frică au rămas înăuntru două zile. Revoluția se terminase de mult. Atunci bătrânul Lehmann se întoarce liniștit la el acasă și găsește cadourile. Câteva zile mai târziu fiica ministrului vine să caute un semn de carte pe care tatăl ei îl pusese și îl uitase într-o carte. Putea să-l ia? Titlul era *Sturm* (Furtună) sau *Strom* (Fluviu). Bătrânul a spus că nu avea această carte și a lăsat-o să caute. Ea știe bine unde este. Era vorba de Storm[2]! Cât despre semnul de carte, erau devize pe care tatăl ei le ascunsese acolo.

5 februarie, seara

Nu mi-ar plăcea să trăiesc pe malul Königssee, este prea deprimant. Dar dintre toate lacurile noastre, acesta seamănă cel mai mult cu un fiord și este minunat, când ai contemplat pe drum cerul bleu pal de la Chiemsee!

Înainte urcam cu plăcere pe munte! Eckart spunea despre baroana von Abegg: este cea mai inteligentă dintre femei! Aș fi preferat ca această inteligență să nu fie însoțită și de cea

[1] Johann Wutzelhofer (1871–1939) a fost ministru al Economiei în Bavaria în perioada 1920–1923.

[2] Fără îndoială nu se referă la titlu (care ar însemna „furtună"), ci la autorul Theodor Storm (1817–1888), un poet celebru.

mai mare răutate. Escalada munții, trebuia s-o vezi! Un adevărat scorpion: blondă ca inul, cu ochi albaștri, având caninii cel puțin de două ori mai lungi decât normal, ca englezii! Dietrich Eckart era mulțumit când putea rămâne acasă. Nu m-aș fi dus singur pe Jenner, dar baroana se cățăra ca o capră de munte. Admit că era inteligentă: o cultură demnă de Frau Bruckmann! Străbătuse toată lumea. Nu cunoștea decât două stări: apatia totală; zăcea sus pe verandă ca un păianjen și toată lumea se grăbea să o servească. Apoi dintr-odată aceeași ființă care părea zdrobită sărea de la stânga la dreapta cu o rapiditate înfricoșătoare! Cel mai frumos a fost cu bustul lui Donatello[1]. Trebuia să primesc pentru partid 50% din preț, putea să coste vreo 100 000 sau 150 000 mărci-aur. Am fi fost la adăpost de orice dificultăți ale inflației! Dar nimeni n-a vrut să se lase păcălit de acest bust fals! Când l-am văzut pentru prima dată – am eu un anumit instinct, chiar dacă adesea nu pot da motive precise cum poate să facă de exemplu Posse – când l-a scos din coș, primul meu sentiment a fost: ăsta, un Donatello? Ea credea că stucatorul de la care îl cumpărase îi ignora valoarea; nu cred; era o copie foarte ordinară. Soțul ei s-a aruncat în Königssee și nu e deloc de mirare. Și eu aș fi făcut la fel[2]! Nu a avut decât doi adoratori, unul dintre ei e mort și celălalt a înnebunit!

---

[1] O anecdotă povestită deja (în 16 ianuarie), al cărei interes principal pare să fie de a pune în valoarea flerul artistic al povestitorului.

[2] Această trăsătură este, fără îndoială în mod inconștient, comună cu Churchill. Într-o dispută cu Nany Astor, colega sa de la Camera Comunelor, aceasta i-a spus că, dacă ar fi soția lui, i-ar pune otravă în cafea, iar Winston i-a răspuns: „Doamnă, dacă aș fi soțul dumneavoastră, aș bea-o!" Anecdota, povestită numai de lordul Birkenhead, nu este sigură, dar Hitler ar fi putut s-o cunoască. Vezi Ricard M. Langworth, *Churchill by Himself*, Ebury Press, Londra, 2008, p. 532.

Este păcat pentru eternitate, dar am uitat o istorioară de pe atunci[1], cea cu un Murillo al lui Simon Eckart. Era o greșeală de desen pe care Murillo n-ar fi lăsat-o să treacă. Toți acești pictori aveau prieteni care ar fi spus imediat: Asta este inexact! Adesea erau și câțiva colaboratori, unul se ocupă de Madona, alții de flori. Voiam să scriu o piesă de teatru despre asta: *Murillo*. Un singur om s-a supărat: Simon Eckart. Doi oameni aparent la extreme: Dietrich și Simon Eckart, unul ziarist idealist, celălalt materialist!

6 februarie, seara

Dacă englezii ar avea în ultimul minut un om cu mintea limpede ar trebui să semneze pacea chiar astăzi, ca să salveze măcar ceva. Imperiul nu produce suficient ca să păstreze în același timp prima marină din lume și o armată terestră de primă clasă. Englezii sunt comparabili astăzi cu o societate care trebuie să-și oprească unele uzine ca să le mențină pe altele în activitate. La fel este și cu americanii în ceea ce privește economia lor națională. Dar mă gândesc mereu tot mai mult: pot exista perioade lungi de erori umane, la individ motivul rămâne viu! Daladier, Pétain, francezul obișnuit erau împotriva

[1] Iată confirmarea faptului că aceste însemnări sunt destinate posterității. Hitler vrea fără îndoială să spună că amintirile lui sunt adesea prea vagi ca să-și amintească ce tablou al lui Murillo fusese copiat atât de prost. Să subliniem și o aluzie, dintre cele mai rare, la tentativele lui literare: se jucase cu ideea de a scrie o piesă de teatru cu acest subiect. Întâmplarea face că, la puțin timp după publicarea acestui text, memoriile unui prieten din adolescență de-ai lui Hitler, August Kubizek, dezvăluie eforturile lui de câteva luni de a scrie o operă întreagă, *Wieland fierarul*, pornind de la o ciornă a lui Wagner (Vezi August Kubizek, *Adolf Hitler mein Jugendfreund*, Stocker, Graz, 1953). Și trebuie să așteptăm ca Jäckel și Kuhn să descopere în arhivele de la München textele lui din tinerețe (*Hitler..., op. cit.*) ca să aflăm că a scris poezii și să citim unele din ele.

războiului. A fost numai o foarte mică bandă de oameni care a decis prin surpriză intrarea în război. Cu Anglia a fost la fel. Erau pacifiștii din principiu, cei care erau așa din motive religioase, alții din motive economice. Cei care au vrut războiul formau un grup foarte mic. De ce nu ar apărea dintr-odată din nou rațiunea? În Franța, asta s-a realizat cu viteza fulgerului. Primul discurs al lui Pétain era foarte ferm[1].

Englezilor nu le lipsește spiritul de decizie. Ar fi trebuit ca să se ridice cineva și să-i spună lui Churchill: Ca să avem de dat vești bune Imperiului Britanic, ne este suficient ca dumneavoastră să părăsiți postul. Nimeni nu a avut acest curaj, căci

[1] În fața acumulării de dificultăți, atât din cauza contraatacului sovietic, cât și a intrării în război a Statelor Unite ale Americii, Hitler începe să creadă într-un miracol și să elaboreze pornind de aici un scenariu rațional. Înainte ca puterea americană să vină concret în ajutor, politica antigermană a lui Churchill putea primi o lovitură din cauza atacurilor suferite de Regatul Unit al Marii Britanii din partea Japoniei. Clasa conducătoare britanică și-ar face atunci, în sfârșit, socotelile și s-ar decide să stopeze cheltuielile de război. Pentru a conferi oarecare probabilitate acestei construcții intelectuale, vorbitorul riscă o comparație trasă de păr: voința războinică a Franței, care nu era decât veleitate, s-a prăbușit dintr-odată în 16 iunie 1940, odată cu înlocuirea lui Reynaud cu Pétain. Pe ambele maluri ale Canalului Mânecii, o „foarte mică bandă" (*ein ganz kleinen Haufen*), înfeudată evreilor, reușise prin manevre viclene să facă o națiune să intre în război împotriva voinței sale. Hitler se face că uită astfel de propriile sale manevre din 1939 și de brutalitatea agresiunii împotriva Poloniei, sub pretext că vrea să rectifice frontiera din regiunea Danzig, care nu lăsaseră Parisului și Londrei nicio altă posibilitate decât o declarație de război. Se face că uită mai ales apariția obstacolului reprezentat de Churchill chiar în momentul ofensivei lui împotriva Franței. Acest eveniment a început să schimbe situația în întreaga tabără occidentală. O schimbare care datora totul unui individ de excepție și nimic unei „bande" oarecare. Intrarea în război a Statelor Unite ale Americii, în ciuda dificultăților imediate pe care le-a generat mai ales în Extremul Orient, făcuse această schimbare greu reversibilă.

fiecare și-a spus, dacă urma o catastrofă, el va purta răspunderea pentru aceasta[1]! Iată de ce orice ședință secretă[2] se poate întoarce în avantajul nostru: aceasta îl zdruncină! Nu va cădea atât timp cât un succesor nu a tatonat terenul[3]. Asta s-a întâmplat la francezi, revirimentul nostru ținea de oferta noastră de armistițiu. Mai întâi au spus nu, apoi – nu e chiar așa de cumplit[4]!

---

[1] Acest raționament figura în iulie 1940 într-o scrisoare distribuită de Max Hohenlohe corpului diplomatic de la Berna – un document găsit în 1965 în arhivele Vaticanului. Hohenlohe spunea că deține această analiză de la o persoană foarte apropiată de Hitler. Într-un comentariu apărut în 2010, am presupus că era vorba chiar de Hitler. Iată că pare să se confirme. Vezi François Delpla, „Été 1940. La guerre vue de partout", www.derniere-guerre.com/presse/documents/inedit.pdf.

[2] Camera Comunelor, atunci când vrea să dezbată chestiuni implicând secrete militare, ține uneori ședințe cu ușile închise, a căror existență este totuși cunoscută de presă. Au fost în total cinci: 20 iunie și 17 septembrie 1940, 25 iunie 1941, 23 aprilie și 10 decembrie 1942. Așadar, Hitler trebuie să aibă răbdare până în iunie.

[3] O frază pe cât de importantă pe atât de instructivă: o condiție necesară pentru ca Churchill să fie înlocuit este ca succesorul lui să fi primit asigurări din partea Germaniei că nu va profita de aceasta pentru a împinge mai departe avantajul de pe câmpul de luptă, ci va angaja imediat negocieri în vederea unei păci avantajoase pentru Marea Britanie.

[4] Acest scenariu nu corespunde cu nimic cunoscut și deschide poate o breșă într-un subiect tabu. Ceea ce se știe (datorită unei descoperiri arhivistice a lui John Costello, făcută publică în 1991) este că în 6 mai 1940, cu patru zile înainte de ofensivă, Göring expusese condiții „generoase" – care urmau să fie valorificate atunci când armata germană ocupa Calais (ceea ce se putea întâmpla în 23 mai) – unor diplomați suedezi (un amator și un profesionist), Dahlerus, respectiv Nordling. Unul dintre ei era obișnuit și abilitat să comunice cu guvernul de la Londra, celălalt cu cel de la Paris. Niciun „nu" nu a fost dat ca răspuns explicit, după câte știm noi, acest refuz luând forma unei stări de fapt: războiul continua, deși Franța fusese tentată, deoarece Churchill domina (uneori foarte greu) intențiile anumitor membri din guvernul lui (cu lordul

Într-o şedinţă secretă, cineva îl va acuza de trădare. Orice lovitură primită în est apropie repede acest moment. Trebuie să-l împiedicăm să mai facă un număr (*ein Theater*)! Cu Singapore se închide poarta Extremului Orient. Speranţa ca iarna rusă să ne nimicească se spulberă[1].

Churchill vrea ca toate şedinţele parlamentului să fie publice, deoarece ştie că ţara lui este atât de patriotă, încât nimeni nu va îndrăzni, dar chiar şi acolo mici fraze le scapă multor adversari. Efectele dezastrelor orientale asupra lumii finanţelor sunt deja vizibile astăzi. Trebuie să susţii băncile dacă vrei să eviţi ca marile instituţii să dea faliment. Au lăsat să se năruiască bunurile şi depozitele bancare americane[2]. Putem fi si-

---

Halifax în frunte) de a intra în negocieri cu duşmanul. Or, Suedia era departe de a fi singurul intermediar prin care tranzitau, de la începutul războiului, comunicaţiile dintre pretinşii adversari. Toate ţările neutre sunt suspecte de a le fi tolerat. Anumite diplomaţii s-au activat în mod special în mai-iunie 1940, pentru a apropia punctele de vedere dintre taberele aflate în conflict: cea spaniolă şi cea a Vaticanului făceau aparte dintre ele, pe lângă cea suedeză. Este aşadar posibil ca ambasadorul spaniol Lequerica sau nunţiul papal Valeri, foarte activi pe lângă guvernul francez în special după instalarea sa la Bordeaux la jumătatea lui iunie, să fi reafirmat propunerile „generoase" ale naziştilor şi să fi primit un refuz iniţial (Paul Reynaud dorea să negocieze, dar a pus drept condiţie o participare engleză, pe care Churchill o evita cu obstinaţie, de unde şi demisia lui în 16 iunie), înainte ca Pétain să ceară în 17 iunie nu armistiţiul, ci „condiţiile de armistiţiu şi de pace", adică (în ipoteza în care Lequerica, Valeri sau altă personalitate „neutră" ar fi „tatonat terenul") confirmarea „condiţiilor generoase".

[1] Tot acest paragraf ne incită să credem că diplomaţia nazistă se activează în ţările neutre ca să dea asigurări opoziţiei britanice cu privire la persistenţa „condiţiilor generoase" din partea Germaniei.

[2] Hitler este atent la dificultăţile financiare britanice. În realitate, Roosevelt a pus să fie plătite cash toate armele furnizate englezilor până la consumarea completă a resurselor regatului, inclusiv a bunurilor britanice de pe teritoriul american, înainte de a vota în martie 1941 legea

guri de un lucru: averea națională poate să fie încă ridicată, dar este infim în comparație cu cifra de afaceri anuală. Dacă o națiune importă timp de cinci ani în mod masiv fără exporturi corespunzătoare (presupunând că poate să aducă din exterior ceea ce îi trebuie), orice avuție națională se face praf și pulbere. O reducere a veniturilor naționale sau, mai bine spus, a cheltuielilor persoanelor particulare: dacă o țară nu produce nimic timp de șase luni, toată avuția ei dispare în șase luni!

Nu cred în idealismul prin care un popor va plăti la infinit datoriile pentru altele[1]. Imediat ce va deveni clar că războiul costă fără a aduce nimic, dispozițiile războinice ale Angliei vor dispărea! Am întors problema pe toate părțile! Când mă gândesc la evenimentele anterioare, suntem într-o situație excepțională. Avem pentru prima oară, împreună cu Japonia,

---

„de împrumut și închiriere" – *Lend-Lease Act* – care autorizează furnizarea gratuită sau pe credit de armament.

[1] Hitler are aici dreptate, dar uită că regulile admit excepții. Este adevărat că Anglia este pe cale să se ruineze pentru alții și că face aceasta din idealism. Într-un sens precis: Hitler este pentru ea, atât timp cât este guvernată de Churchill, răul suprem care trebuie combătut cu orice preț. A recunoscut-o atunci când și-a prezentat guvernul în Camera Comunelor în 13 mai 1940, într-o frază mai puțin cunoscută decât cea în care promitea „sânge, durere, lacrimi și sudoare": scopul lui este „victoria, oricare ar putea fi costul" (*victory, whatever the cost may be*). Rivalul lui are probabil în minte acest pasaj sau altele de același gen. Iar cuvântul „idealism" este aici deosebit de savuros: chiar dacă speră ca dintr-o zi în alta socotelile financiare să-și reintre în drepturi, concepe că se poate lupta împotriva lui de dragul unui ideal. Se constată în altă parte și o creștere a rolului Japoniei, pe măsură ce Anglia îl dezamăgește pe Hitler (și decade): iată că acum este „demnă de încredere" și pilon al securității germane. Dar chiar și Franța este înfățișată aici, într-o strălucire, ca o „prietenă durabilă". Iată care ar fi împlinirea visului etern al lui Pétain, să limiteze distrugerile păcii, reconfortând încrederea Germaniei și întorcându-și toată ura împotriva Marii Britanii.

o putere militară de prim ordin alături de noi. Nu va trebui să abandonăm niciodată alianța japoneză: Japonia este o putere demnă de încredere! Pot să-mi imaginez că Japonia nu ar pune obstacole păcii, cu obligația să-i fie cedat Orientul. Japonezii nu ar putea digera India. Și nu cred că au interes să ocupe Australia și Noua Zeelandă. Dacă menținem alianța cu ea, Japonia va avea un sentiment de mare securitate. Nu vor mai avea de ce să fie îngrijorați. Alianța germano-japoneză este pentru noi cea mai bună garanție. Mai ales în cazul în care nu am putea conta pe o prietenie durabilă cu Franța. Avem un punct absolut comun: ne trebuie 50 până la 100 de ani ca să digerăm chestiunea rusă, iar lor pentru a digera chestiunea asiatică. Englezii vor ieși din această istorie cu o lecție amară și un ochi învinețit. Dacă o să fabrice mai puțin whisky o să fie un lucru foarte bun! Datorează toate acestea unui singur om: Churchill. Englezii acționează ca și când ar fi proști. Adevărul dur le deschide ochii[1].

Intrarea Japoniei în război contribuie și la desenarea unui nou chip al Europei. Pentru început, se deschide o cale prin Spania sau Turcia. Este suficient să explicăm Turciei că vom reînnoi convenția de la Montreux și îi[2] vom pune în poziția de a fortifica strâmtorile. Este cel mai economic pentru noi. Nu vom

[1] Hitler încă mai vrea să creadă într-o pace cu tabăra „rezonabilă" a politicienilor conservatori. Ar trebui să accepte pierderea Hong Kong-ului, a Malaysiei și a Singaporelui, ca răscumpărare pentru eroarea de a-l fi urmat un timp pe Churchill, dar Hitler garantează pentru a juca rolul de mediator și de a salva, pentru verii lui arieni, esențialul: va convinge Japonia să respecte durabil apartenența Indiei, a Australiei și a Noii Zeelande la Commonwealth-ul britanic. Va merge până acolo încât să transmită o ofertă de acest gen prin canalele sale din țările neutre? Ne putem pune întrebarea.

[2] *Sic.* Traducerea respectă o mică incoerență a vorbitorului, care trece fără tranziție de la numele țării la un „îi" prin care îi desemnează pe conducătorii acesteia.

avea nevoie de o flotă mare în Marea Neagră, care nu este decât o mare cu broaște. O flotilă de vapoare mici este suficientă dacă la Dardanele veghează o gardă solidă, căreia noi îi vom livra tunuri. Nu este nevoie de mai mult ca să echipăm un singur cuirasat. Turcii au devenit, într-un fel sau altul, ostili englezilor[1].

7 februarie, seara
(Invitați: Todt[2] și Speer)

Un popor crește repede atât timp cât există loc pentru al doilea, al treilea și al patrulea fiu. Țăranul are interesul să aibă în continuu mână de lucru; le dă de lucru bucuros copiilor lui, până când aceștia devin adulți. Mai târziu, nu sunt o povară pentru el, dacă găsesc un loc să se stabilească. Este cu totul altfel atunci când este obligat să-i păstreze pe viață; atunci natalitatea scade imediat!

---

[1] Aluzia la Spania nu este dezvoltată. Hitler vrea fără îndoială să spună că, fie prin Gibraltar, fie prin strâmtorile turce, Germania va avea acces la Marea Mediterană. Pacea în continuare dorită cu Anglia o va obliga pe aceasta să deschidă strâmtoarea Gibraltar pentru traficul internațional, așa cum Convenția de la Montreux deschide Marea Neagră. Germania, putere europeană hegemonică, va trebui să poată controla ceea ce se întâmplă în sudul continentului, chiar să cunoască și o oarecare expansiune în Orientul Mijlociu.

[2] Antreprenorul-ministru își trăiește ultimele ore. Accidentul lui de avion din ziua următoare pare suspect istoricilor sceptici în fața ipotezei că Hitler ar fi putut ordona anumite crime, ca incendierea Reichstagului. Mobilul nu lipsea – existența unui succesor prezent la fața locului, numit imediat și amestecat în această conversație. Chiar dacă naivul Speer este, personal, greu de bănuit de complicitate prealabilă, după această întâmplare a știut să-și alunge din conștiință orice întrebare stânjenitoare. Mobilul cel mai evident, dincolo de dorința pe care ar fi putut-o avea Hitler de a-l numi pe Speer, este că Todt credea că victoria nu mai este posibilă, îi adusese la cunoștință acest argument șefului său și dispunea de competențe de primă mână pentru a-l demonstra. Vezi François Delpla, *Hitler*, pp. 298-300.

Inventatorii tehnicii americane sunt aproape toți germani din Șvabia[1]! Cât de fericit mă face estul: poporul german își va regăsi în sfârșit libertatea de mișcare!

8 februarie
(Invitați: Speer, Himmler)

Justiția noastră este încă prea puțin flexibilă! Nu sesizează pericolul actual care constă în faptul că specia criminală își deschide în societatea noastră un fel de breșă, pentru ca să irumpă când i se va părea că a venit momentul. Tocmai am citit ceva: numeroase jafuri comise de oameni având deja condamnări grele sunt pedepsite cu închisoare!

Dacă tolerăm ca în timpul acțiunilor de camuflare să se comită delicte, va fi nevoie de mai puțin de un an ca să ajungem la o stare de insecuritate generală[2]! O situație care există deja în Anglia. Astăzi, se spune acolo, ar trebui să aplicăm metoda germană[3]! În unele locuri s-a ajuns la 40% din tot ceea ce este furat!

În timpul războiului mondial, un dezertor era închis într-o fortăreață și degradat în soldat de clasa a doua. Dar ce trebuia să îndure un soldat curajos! Și cel care făcea trafic cu succes în

[1] O variantă a fanteziei care considera că două treimi din inginerii de dincolo de Atlantic sunt de origine germană (vezi însemnarea din 25 septembrie).

[2] Un studiu recent referitor la regulamentele din lagărele de concentrare a dezvăluit că deținuții evadați și recapturați erau interogați cu grijă pentru a se ști dacă în timpul escapadei lor comiseseră jafuri nocturne. În caz afirmativ, erau sistematic executați. Vezi Nicolas Bertrand, *L'enfer réglementé. Le régime de détention dans les camps de concentration*, Editura Perrin, Paris, 2015.

[3] A patra aluzie la presa engleză în mai puțin de o lună: Hitler citește de aproape tăieturile de presă cu acest subiect pe care i le selectează Otto Dietrich. Vezi consemnările din 12 ianuarie, 15 ianuarie și 2 februarie.

spate nu pățea nimic! Când nu era achitat, avea o viață frumoasă în închisoare. Victimele furtului trebuiau să se refacă muncind cu propriile mâini! Un șmecheraș ca acesta putea să-și fructifice produsele propriilor furturi. Fiecare regiment avea un netrebnic de această speță. Ce i se întâmpla? Trei sau patru ani de închisoare. Asta îi dezgusta pe oamenii de pe front.

Când te gândești la precaritatea vieții umane în prima linie! Iar acolo un tâlhar este întreținut pe socoteala comunității. Ce contrast! După zece ani de închisoare, un om este oricum pierdut pentru comunitatea poporului. Cine o să-i mai dea de lucru? Un astfel de șmecher, fie îl închizi pe viață într-un lagăr de concentrare, fie îl ucizi. În acest moment, a doua soluție câștigă în importanță, joacă un rol de descurajare. Pentru a întări valoarea sa de exemplu, trebuie să-i înhățăm și pe toți complicii!

În loc de asta, justiția se apucă să caute cu afecțiune și cu grijă în acte pentru a aplica fiecăruia o judecată echitabilă după criteriile din timp de pace. Trebuie să ne debarasăm de judecăți de acest fel, în toate împrejurările!

Repercusiunile practice ale aplicării legilor, iată ceea ce nu vede juristul! Dar criminalul cunoaște practica justiției și își reglează comportamentul pe baza acestei cunoașteri. El descoperă că jefuirea trenurilor duce cel mult la câțiva ani de închisoare! Își spun că dacă merge prost, sunt aranjați pe viață; nu mai e nevoie să devină soldat; totul este frumos, igienic, nimeni nu face rău nimănui, ministrul Justiției veghează la asta; dacă războiul este pierdut, se pot viza cele mai înalte posturi: dacă este câștigat, se poate conta pe amnistie.

În astfel de cazuri, justiția trebuie să aplice legi de excepție. Dar numai o parte din judecători face aceasta, ceilalți nu le folosesc!

Cel mai mare cancer sunt pastorii celor două confesiuni ale noastre! Nu pot să le răspund pe moment, dar totul se înscrie în cartea mea mare de socoteli. Va veni momentul când acestea se vor regla fără să purtăm mănuşi. Nu ştim ce este cu adevărat mai periculos: când un preot cade în patriotism sau când se arată ostil. Este adevărat că m-au ajutat să iau o decizie. Atât timp cât sunt sălbatic, nu au de ce să se teamă. Dacă într-o zi mă calmez, asta înseamnă că decizia mea va fi fermă şi atunci o să vedem bine cine va urla! În astfel de momente nu mă voi încurca în plasele juridice. În astfel de cazuri, conştiinţa necesităţilor este cea care are forţă de lege! Estimez că peste zece ani totul se va schimba mult[1].

Nu vom scăpa de o soluţie fundamentală. Dacă se consideră necesar să se construiască societatea omenească pe ceea ce se estimează a fi o minciună, atunci societatea nu este nici măcar demnă să se menţină. Dacă se consideră că adevărul poate să fie un fundament suficient, atunci conştiinţa comandă fiecăruia să acţioneze pentru adevăr şi să eradice minciuna. Toate secolele care au suportat această insultă la adresa culturii nu vor mai fi înţelese de generaţiile viitoare. La fel după cum a trebuit să se renunţe la vânătoarea de vrăjitoare, va trebui să se abandoneze şi acest rest. Dar trebuie mai întâi anumite baze[2].

---

[1] Încă o tiradă importantă. Hitler îşi detaliază arta de a lua prin surprindere (nu este niciodată aşa de periculos ca atunci când este calm – ne putem întreba dacă în această clipă se gândeşte la accidentul foarte recent al lui Todt), aplică religiei creştine aceeaşi metaforă medicală ca şi iudaismului (cancer), ştie să aştepte şi să acumuleze nemulţumirile... Concret, declară că a renunţat deocamdată să se răfuiască cu Clemens von Galen.

[2] Hitler nu pare să fie în cea mai bună formă a sa în această perioadă tensionată, când speră la un miracol prin ocuparea Singaporelui de către japonezi (aceasta va surveni în 15 februarie, mai repede şi mai uşor decât

8 februarie seara
(Invitați: Himmler și Speer)

America este o republică chiar de la origine, în timp ce în Europa republica a fost precedată de monarhie. În Anglia, regele nu este decât decorativ, prim-ministrul este cel care guvernează. Numai Germania seamănă astăzi cu America, unde Camera Reprezentanților nu apare decât în mod intermitent și unde Curtea Supremă nu poate casa deciziile președintelui, decât atunci când contrazic fundamentele constituției sau se referă la chestiuni de competența exclusivă a Congresului. Președintele SUA are puteri mult mai extinse decât, de exemplu, vechiul împărat german, care depindea de parlament. În Germania s-ar fi stabilit puțin câte puțin o situație ca în Anglia.

Acolo, regele nu este decât un gardian al constituției. Numai trecând prin influența societății un rege foarte inteligent poate să-și pună amprenta pe politică. Camera Superioară este o adunare de nobili sclifosiți, de care nu se sinchisește nimeni; un talent care apare în Camera Comunelor, atunci când devine periculos și se vrea să fie redus la tăcere, este trimis la lorzi.

---

era prevăzut). Își reafirmă ca niciodată setea sa de sânge „arian", dar „degenerat": cel al criminalilor germani, în sensul foarte larg al termenului, deoarece îi înglobează aici pe hoți, acești paraziți din spatele frontului care profită de angajamentul „celui mai bun sânge" în prima linie. Apoi, prin metafora cancerului, sare într-o tiradă împotriva creștinismului, care servește mai degrabă de regulă pentru a desemna acțiunea evreilor. Creștinii sunt evident mai numeroși, și chiar și ecleziaștii, invers față de evreii germani (acum deja izolați în cea mai mare parte în cartiere și în imobile specifice atunci când nu au fost încă deportați spre est), preoții și pastorii păstrează mijloace importante de acțiune asupra societății. Ei formează, așadar, „cel mai mare cancer" și Hitler, cu groaza unei înfrângeri întrevăzute, începe să se gândească la măsuri profilactice dure împotriva lor. Ideea de „a lăsa creștinismul să se stingă de la sine" mai este valabilă?

La noi, un cancelar ar fi putut s-o ia înaintea preşedintelui Reichului, dacă ar fi dat voinţei lui forţa de lege în faţa Reichstagului. Pentru a para crizele pe care ar fi putut să le genereze o asemenea situaţie, am contopit cele două sarcini de şef de stat şi de cancelar răspunzător în faţa reprezentării populare. Dar nu trebuie să fie un führer pe viaţă. După un anumit timp, şeful statului trebuie să iasă la pensie[1].

9 februarie, la amiază
(Invitat: Speer)

Sunt convins că guvernanţii englezi au interes, din punct de vedere financiar, să se poarte măşti de gaz: au participaţii la producţie. Şi dacă pentru aceasta primeşti câteva sute de mii de lire, poţi foarte bine să te plimbi cu o mască, sau cel puţin să pui trabucuri în etui[2].

Imediat ce îţi dai seama de aceasta, înţelegi exclamaţia doamnei Roosevelt: „Aceea este o lume în care nu vrem să trăim!". Ca odinioară tronul şi altarul, acum sunt evreii şi această pătură superioară care sunt uniţi printr-o comunitate de interese[3].

Dacă în loc să dăm Bisericii 500 de milioane, am plăti câţiva arhiepiscopi lăsându-le decizia de a distribui banii cui vor, atunci nu ar avea decât puţini colaboratori, ca să-şi

[1] Această înţelepciune îl distinge pe Hitler de mulţi dictatori. Chiar dacă nu se gândeşte să-şi aplice lui însuşi regula aceasta, mai mult ca oricând se vede ca un fondator şi consideră că după moartea lui puterea va fi exercitată de oameni mai obişnuiţi care, pentru a rămâne în serviciul „comunităţii poporului", nu vor trebui să-şi păstreze funcţia prea mult timp.

[2] Zeflemea destul de grosieră la adresa lui Churchill.

[3] Burghezii, indiferent care ar fi rasa sau originea lor, sunt tot mai mult asimilaţi cu evreii, sau cel puţin prezentaţi ca fiind la fel de nocivi.

păstreze mai mult pentru ei și ar merge și în patru labe pentru noi. Cu 10% din ceea ce vărsăm noi, am putea avea o Biserică devotată statului pe care să-l slujească în mod fidel. Trebuie să terminăm cu formele trecutului. Micile secte au nevoie de câteva sute de mii de mărci, ele luptă pentru noi, fac totul! Toate serviciile care controlează conturile Bisericii trebuie să fie suprimate în numele principiului conform căruia mâna dreaptă trebuie să ignore ce face stânga. Toate aceste instanțe trebuie să fie privite ca semne nejustificate de lipsă de încredere[1]!

O zi ploioasă la Berchtesgaden era o binecuvântare. Mai întâi, toate excursiile în curs de desfășurare se opreau, apoi nu aveam nevoie să mă expun la soare! A, da, munții sunt tot ce poate fi mai frumos. Era o vreme când îmi venea să plâng când trebuia să plec de la Berchtesgaden. Atât timp cât putem evita ca peisajul să fie străbătut de linii de înaltă tensiune și de teleferic este magnific. Pot chiar să-mi placă și drumurile, dar un funicular nu este frumos!

De Anul Nou trebuia întotdeauna să fug la Berchtesgaden ca să pot telefona. Trăgătorii mă anunțau triumfători că trăseseră așa sau așa tone de praf – eu li-l ofeream! Toate liniile erau la pământ! Aceste puști sunt foarte grele, unele datează din secolul al XVI-lea[2].

---

[1] Hitler întoarce viclean o frază a lui Isus („să nu știe stânga ta ce face dreapta ta", în Sfânta Evanghelie după Matei, 6:3) și plănuiește să-i ducă în ispită pe episcopi prin suprimarea controalelor referitoare la utilizarea subvențiilor publice – ce e drept, foarte diminuate.

[2] Este vorba de o tradiție locală: erau asociații care întrețineau armele vechi din secolul al XVI-lea, chiar și archebuze, pentru a le utiliza la sărbătorile de la sfârșitul anului, când trăgeau în ținte în aer liber. Vezi Rudolf Kriss, *Das Berchtesgadener Weihnachtsschiessen und verwandte Bräuche*, Hölzl, Viena, 1941.

9 februarie, seara

Aceşti englezi înţeleg tot ce se poate înţelege, mai puţin faptul că trebuie să încasezi în mod decent o înfrângere.

Dacă mi s-ar procura astăzi un bombardier capabil să zboare 700–800 de kilometri, aş fi avantajat peste tot[1]. Nu ar avea nevoie să fie înarmat, căci ar merge mai repede decât toate avioanele de vânătoare. Din acest motiv, ar trebui să se acorde prioritate în planificare bombardierului şi nu avionului de vânătoare, căci avionul de vânătoare este copiat imediat. Ar fi un salt enorm prin comparaţie cu prezentul. Ar merge şi dacă aş avea un bombardier care să zboare la 14 000 de metri altitudine, dar de la o asemenea înălţime este greu să vizezi!

10 000 de bombe lansate asupra unui oraş nu au eficacitatea unei singure bombe care cade pe centrala electrică a unei mari instalaţii. Sau pe câteva staţii de pompare de care depinde aprovizionarea cu apă a Londrei, atunci adio snobism! Raţionamentul bun este următorul: în ce locuri are adversarul ceea ce îl interesează cel mai mult? O bombă de 500 de kilograme pe o centrală electrică este suficientă. Asta este decisiv. Dacă voi avea 200 de asemenea bombardiere şi dacă vor zbura timp de şase luni, îl voi domina pe adversar: nu va mai avea timp să riposteze!

Explicaţiile pe care mi le-au dat japonezii despre tactica pe care o folosesc ei acum îmi procură un amestec de satisfacţie profundă şi de mânie. Submarinul de buzunar cu doi oameni la bord ne-a fost propus de nenumărate ori şi l-am respins cu un zâmbet de superioritate. Într-un război tehnic, învinge cel care posedă cea mai bună armă la un moment dat.

---

[1] Se ştie că Hitler a fost criticat pentru că, pe parcursul fabricaţiei, a transformat în bombardier Messerschmitt 262, primul avion cu reacţie al armatei aerului, conceput ca avion de vânătoare. Avem aici poate momentul când îi încolţeşte în minte această idee.

Dacă venim anul acesta cu noul nostru tanc[1], cu vreo 12 de fiecare divizie, toate blindatele adversarului vor fi lichidate. Dacă Rommel ar avea 24, americanii ar putea să vină, vor fi împușcați ca iepurii. În punctul decisiv trebuie să ai superioritatea tehnică. Spun foarte sincer, eu sunt un nebun al tehnicii. Domină întotdeauna cel care vine cu inovații tehnice surprinzătoare.

Dacă cele trei nave pe care voiam să le trimitem la Narvik ar fi fost acolo, distrugerea vaselor noastre ar fi devenit imposibilă și toată istoria s-ar fi desfășurat altfel. Dacă aș fi cunoscut adevărata situație, din lașitate i-aș fi rechemat imediat pe oameni. Lăudat să fie și îi mulțumesc cretinului care a uitat să semnaleze că transportul nu era posibil. A fost lovitura cea mai îndrăzneață care a avut loc vreodată[2].

---

[1] Fără îndoială este vorba de Tiger 1, utilizat începând din luna iulie.

[2] Hitler încearcă să construiască propria versiune asupra agresiunii sale împotriva Norvegiei, din 10 aprilie 1940, după ce îl făcuse deja pe Goebbels s-o admită pe moment – într-un reflex magistral, devansase un atac englez iminent. În realitate, așa cum se știe, lovitura era pregătită de mai multe săptămâni. Vezi François Delpla, *Churchill et Hitler*, *op. cit.*, pp. 235–237. Totuși este adevărat că, după invazie, arestarea la Narvik a unui anume Giles Romilly (anunțată în 12 aprilie de agenția de presă germană DNB) i-a făcut pe unii germani să creadă – poate chiar și pe Hitler – că Churchill îl trimisese să pregătească o viitoare debarcare aliată. Romilly, a cărui mamă era sora Clementinei Churchill, era deci nepot (prin alianță) al lui Winston, amănunt consemnat fără alt comentariu în comunicatul DNB. La fel, la procesul de la Nürnberg generalul Keitel și amiralul Raeder s-au prevalat de această relatare pentru a se disculpa de acuzația de „război de agresiune", cel puțin în legătură cu această campanie. Cu toate acestea, Romilly nu era în misiune decât pentru *Daily Express*, care îl trimisese ca reporter la Narvik, nu pentru a relata viitoarele lupte, ci pentru a descrie un teatru al eventualelor operațiuni de război, despre care se vorbea de luni de zile în toate ziarele din lume. Vezi Patrick Salmon, „The Case of the Invasion of Norway at the Nuremberg Trials", în Richard Langhorne (ed.), *Diplomacy and*

Este, de asemenea, un caz unic în istorie, când te lansezi împotriva unui port cu ideea că posedă fortificații, după cum afirmă un vechi ministru de război al țării vizate. Dacă ar fi existat acolo fortificații adevărate, le-am fi ocupat și am fi putut să ne regrupăm! Din fericire, Churchill îl trimisese pe nepotul său, un mucos, ca să trâmbițeze că vin englezii! Șansa noastră a fost că englezii au văzut că ne îndreptăm spre Norvegia:

Intelligence during the Second World War, Cambridge University Press, Londra, 2004, pp. 260–267. Pe de altă parte, Hitler încearcă să se justifice pentru lovitura foarte dură primită în această campanie, la Narvik – distrugerea tuturor navelor care aduseseră trupele, adică zece distrugătoare, ceea ce reprezenta o parte importantă din flota de război germană, construită în grabă începând din anul 1933. A depins de foarte puțin, căci trebuiau să fie protejate de trei vase: probabil că este vorba de cuirasatele *Scharnhorst*, *Gneisenau* și *Admiral Hipper*, revenite în Germania, după ce ultimele două dintre acestea fuseseră avariate la începutul campaniei în confruntările cu flota engleză din apropiere de Trondheim. Scuza este slabă și Hitler ar putea în schimb să se laude pe bună dreptate că obținuse un mare succes (ocuparea întregii coaste a Mării Nordului vizavi de Scoția – teren rezervat britanic –, mai puțin Belgia și Olanda cărora avea să le vină rândul curând), deplasându-și rapid vasele, cu prețul de a le sacrifica, în timp ce Wilhelm al II-lea nu profitase în niciun fel de flota sa, mult mai puternică. Dar Hitler are nevoie să-și remonteze moralul atât al său, cât și al trupelor, pretinzând că, dacă ar fi avut puțin mai mult succes, ar fi cucerit Norvegia, păstrând distrugătoarele. În trecere strecoară totuși informația că operațiunea era riscantă, că logica l-a făcut să renunțe la idee și că a greșit; atunci își laudă propria îndrăzneală și încrederea în Providență. Îl acuză pe Vidkun Quisling, ministrul norvegian al Apărării din mai 1931 până în martie 1933, de asemenea în trecere, că l-a informat greșit despre fortificațiile de la Narvik, în spatele cărora calculase să-și regrupeze oamenii (care au fost alungați de acolo și au fost nevoiți să se replieze spre interiorul teritoriului când au sosit trupele franco-engleze, ceea ce a constituit singura înfrângere germană în timpul primului an de război). Vom observa și că se laudă că și-a deghizat soldații în mateloți civili și că pur și simplu inventează o retragere a flotei engleze, care ar fi dat nas în nas cu un echipaj care nu aplicase acest ordin.

atunci s-au întors! Interzisesem ca o formație să călătorească în uniformă și nu contasem pe faptul că cea peste care au dat – Flak – era cu toate acestea în uniformă!

Cea mai bună dovadă că porcii ăștia pregăteau în acel moment ceva: spumegă de furie! Informația noastră a fost publicată în ziarele norvegiene și daneze. Ce investigații trebuie să fi făcut ca să afle cum de fusesem informați!

Cât despre afacerea siciliană, a fost înăbușită în fașă de apariția lui Kesselring[1].

---

[1] Această afirmație serioasă ar merita cercetări ample. Ceea ce se poate spune pe baza documentației cunoscute este că probabil este vorba de situația generată, spre sfârșitul anului 1940, de dezastrele suferite de forțele armate italiene din partea Marii Britanii și a Greciei: contraatacul acesteia din urmă în Albania după agresiune, repede respins, de Italia în Epir, în 28 octombrie; distrugerea navelor din portul militar Taranto în 11 și 12 noiembrie printr-un atac aerian de pe portavionul *Illustrious*; ofensiva rapidă victorioasă a generalului Wavell împotriva armatei italiene din Egipt, apoi din Libia, începând din 8 decembrie. Suntem la apogeul duelului între Hitler în forma sa cea mai bună și Churchill, care începe să își arate valoarea după politica denumită *appeasement*. Germanul are motive să se teamă de căderea regimului fascist, discreditat, urmată de o pace separată între Italia și Marea Britanie: tot flancul sudic al atacului lui împotriva URSS ar fi atunci pus în pericol și expus amenințărilor britanice. Reacționează repede și eficace, fără a deturna prea multe trupe din pregătirea Operațiunii Barbarossa. Fliegerkorps X din Luftflotte 2 este transferat din Norvegia în Italia în luna decembrie 1940. Generalul de aviație Albert Kesselring (1885–1960), șef al Luftflotte 2, abandonează pe moment pregătirea ofensivei împotriva URSS pentru a se instala în Sicilia, la Taormina, cu echipajele lui rodate în lupta împotriva navelor. În felul acesta, începând din luna ianuarie, este stânjenită aprovizionarea lui Wavell prin Gibraltar, via Malta, și sunt create condițiile unui contraatac în Libia din partea trupelor lui Rommel (Afrika Korps), care pornește la drum în februarie 1941. În mod curios, Albert Kesselring nu pomenește niciun cuvânt despre asta în memoriile sale, *Soldat bis zum letzten Tag*, Athenäum Verlag, Bonn, 1953. În ceea ce privește partea britanică, vezi

10 februarie, seara
(Invitat: Himmler)

Profesorul meu de șofat era Adolf Müller. Mi-a spus: „Mașina asta nu e mașină, e o cratiță, șoferii pe care îi aveți conduc ca niște cizme". „Müller, ce te-a apucat?" „Cu mașina asta dacă o țineți tot așa n-o să ajungeți departe! O mașină care își pierde o roată (asta mi se întâmplase!) și un șofer care închide portiera cu piciorul, amândoi sunt buni de fier vechi! Veniți o dată cu mine, am să vă arăt ce înseamnă o mașină!"

Trebuia să mergem la Würzburg să cumpărăm o presă mare. A venit costumat în pantaloni de golf! Eu: „Cine călătorește așa?". El: „Eu!". Eu: „Atunci nu plec!". El: „Veniți, o să vedeți ce înseamnă să șofezi!". Trebuie să recunosc: această călătorie a fost cea mai instructivă din viața mea – sunt gata întotdeauna să învăț, spre deosebire de alți oameni. Mai întâi: mașina era un Benz 16-50! Am văzut că a mea avea toate defectele! Al doilea: șofatul lui Müller era minunat! Primul lucru, trebuie să încetinești în localități. Dacă cineva lovește un copil, trebuie să meargă imediat la închisoare! Și nici nu trebuie să rulezi pe margine, acolo unde se joacă ei! Pentru mine era o lecție nemaiauzită! Prudența ca prioritate: niciodată nu depășești decât atunci când celălalt a înțeles că vrei să-l depășești! După gustul meu, mergeți toți prea repede în mijlocul mulțimii! Știți, atunci când iei virajele în felul acesta roțile din spate scrâșnesc? Și tot așa mai departe. Mi-era de-a dreptul rușine!

Winston Churchill, *The Second World War*, Houghton Mifflin Company, Londra, 1949, vol. 2, p. 552 și vol. 3, p. 52; iar pentru partea germană, vezi Franz Halder, *op. cit.*, consemnările din 10 și 17 decembrie 1940. Ordinul de transfer al Fliegerkorps X din Norvegia în Sicilia, din 10 decembrie 1940, figurează în jurnalul OKW: vezi Hans-Adolf Jacobsen (ed.), *Kriegstagebuch des Oberkommando der Wehrmacht*, vol. 1, Bernard & Graefe, Frankfurt, 1965, p. 1186.

M-am întors cu o hotărâre, mai întâi: să cumpăr imediat un Benz, și pentru aceasta am făcut cunoștință cu Werlin[1]! În al doilea rând: șoferii mei, de acum înainte am să-i învăț să șofeze! După aceea, eu i-am format. Am realizat performanțe importante, totuși am rulat întotdeauna foarte prudent! M-am dus să-l văd pe Werlin: „Aș vrea să cumpăr un Benz". „A, spune el, ați venit, în sfârșit!" „Cât costă un 16-50?" Mi-a spus un preț imaginar. „Dar nu trebuie să începeți cu 16-50! Încercați mai întâi cu un 10-30 ca să vă obișnuiți". Erau lovituri de pumnal pentru mine! Mașina mergea perfect! Dar nu depășea 85 pe oră! „Este mult mai bine, spunea Werlin, dacă ajungeți cu bine la 80 decât să vă omorâți la 110!"

Este un lucru să știi să conduci și altul să ai prezență de spirit în momentul critic: Schreck avea și una și alta în mod egal, era puternic ca un bivol și rece ca gheața. Cu mașina se năpustea în comuniști. Putea să întoarcă mașina în loc cu un singur braț. Kempka mă duce acum de aproape zece ani și nu am să-i fac decât complimente. Pe de altă parte, își întreține impecabil parcul. La sfârșitul lui septembrie îl întreb: ai lanțuri și ulei de iarnă? Și până la cele mai mici detalii, totul este în ordine. Dacă vreau ora exactă, nu am decât să privesc ceasul de la bord. Fiecare manometru... totul funcționează. Trebuie să spun cu toată sinceritatea că, în materie de conștiință profesională, nu am avut șofer mai bun decât Kempka. În situațiile foarte critice nu ar avea același sânge rece ca Schreck. Este preocupat în întregime numai de condusul lui, poate că este îngrijorător

[1] Jakob Werlin (1886–1965) conducea începând din 1921 depozitul Benz din München. Devenit furnizor regulat de mașini pentru NSDAP, a devenit membru de partid în 1932 și a intrat în SS (în mod onorific) doi ani mai târziu. Consilier al lui Hitler pentru chestiunile legate de automobile, fusese numit (în 16 ianuarie) „inspector general al Führerului pentru automobile".

pentru el, în timp ce cu Schreck în astfel de momente era vechiul camarad de război care ședea la volan.

La Münster, tocmai un oraș de preoți, când a închis portiera, un șofer a fost cât pe-aci să-mi smulgă sacrumul[1]! Mai înainte, la Leipzig, un saxon mi-a explicat: mașina funcționează de mai multe zile, dar nu și frânele! N-am putut să-i răspund decât că nu voi face 90 de kilometri cu el. Odată trebuia să merg să prind la Hanovra rapidul de noapte pentru München. A venit o mașină străină să mă ia, condusă de un saxon de pe lângă Weimar. Nu se vedea nimic. Credeam că mai există încă iluminat în oraș. „Vă rog, aprindeți farurile!" „Asta am făcut, dar bateria e pe terminate." După o clipă, pac! plesnește un cauciuc. La naiba, numai asta mai lipsea! Se fâțâie un timp în jurul mașinii. „Dar nu aveți roată de rezervă?" „Ba da, dar nu este umflată, este dezumflată de mai multe zile!" Atunci îmi amintesc că trebuia să ne urmeze o altă mașină: Lutze! A venit, era Opelul nostru, primul 10–14, cel mai prost din gamă, cu patru cilindri! Și iată că mă duce Lutze cu mașina, dar cum! „Lutze, mai avem șanse să prindem trenul?" Dar Lutze nu are decât un ochi, evaluează prost și dintr-odată se pierde: eram într-un șanț! Am reușit să ieșim în marșarier. Mă resemnasem deja. Se năpustește în Hanovra ca un nebun. Încă cinci, încă trei, încă două minute și iată-ne la gară, ne urcăm în grabă și prindem trenul care era încă acolo, ce ușurare!

Am avut fel de fel de șoferi în mișcare! Göring conducea în special pe stânga, se simțea bine mai ales când avea în fața ochilor partea stângă a drumului! În momentele periculoase, băga viteză, avea o încredere superstițioasă.

[1] Este de mirare că în această întâmplare cu automobilul, care s-ar fi putut petrece oriunde, Hitler acordă importanță numelui comunei: „Münster, un oraș de preoți". Este în mod clar preocupat de afacerea Galen.

Killinger era și el un șofer mare. Bastian a coborât într-o zi, a pocnit doi indivizi care îl provocaseră lăsându-i leșinați, s-a urcat la volan și a demarat din nou!

Într-o zi ne întorceam de la Mainz. În spatele meu – o mașină cu sirenă. Eu călătoream ca invitat. Schreck mergea în spate. Ne-am încrucișat cu o societate a cicliștilor roșii. Huo, asasinilor! Când au auzit sirena, au părăsit drumul și au lăsat bicicletele pe jos. Schreck a călcat peste ele fără să se grăbească. Au rămas cu gura căscată, văzând cum se poartă poliția – mașinile poliției aveau acest gen de sirenă. După aceea au început să strige din nou „Asasini, bandiți, bandiți hitleriști" și el este acolo în persoană!

Dar adesea erau și scene foarte neplăcute. Nu era nicio bucurie când trebuia să traversăm cu mașina printr-un grup de oameni. Când ești apropiat de un om de atât de mult timp, nu sunt șoferi, sunt membri ai partidului, sunt camarazi care m-au condus!

17 februarie, la amiază
(Invitat: Himmler)

Fascismul[1] veritabil este germanofil, dar toată această clică de curte este întru totul ostilă lumii germanice. Ducele mi-a spus la Florența: Soldații mei sunt decenți, sunt oameni cumsecade, dar nu pot să am încredere în ofițerii lor! Ultima dată când l-am văzut pe Duce, vorbea despre aceasta pe un ton încă și mai tragic.

Am făcut această experiență, printre alții și cu Pfeffer[2]. Când anumite persoane adoptă un anumit mod de a gândi,

[1] Este vorba de regimul italian.

[2] Franz Pfeffer von Salomon (1888–1968) a comandat SA între 1925 și 1930.

după aceea au aceasta în sânge. Etosul moral se pierde într-un idealism interesat, în care frontiera dintre idealism și egoism se estompează.

Când cineva este un pârâcios, nu poate fi un ofițer excelent. Acest Roatta[1] este un pârâcios. În 1940 a sabotat planul de penetrare pe valea Rinului[2]. O selecție pozitivă nu se va putea produce atât timp cât această mafie a vârfurilor nu va fi eliminată. Este absolut la fel ca o mafie a lumii subterane[3]: o conjurație de persoane interesate, care, oricât de proaste ar fi ele însele, și-au conservat totuși instinctul animalic de a înțelege unde este talentul. Datorită acestui talent sunt cei mai neruşinați adversari!

În Italia nu va merge mai bine atât timp cât nu vor avea un stat al führerului mai clar organizat. Astfel de state ale führerului pot dura secole întregi. Constituția Veneției a durat 960 de ani[4]. În tot acest timp au dominat toată jumătatea de est a Mediteranei. Cu o monarhie asta nu ar fi fost posibil. Numai că baza era prea mică pentru o dominație mai amplă, dar tot ce se putea obține de la acest sistem s-a obținut! La fel și orașele

---

[1] Mario Roatta (1887–1968) era pe atunci considerat șeful statului-major al armatei italiene; probabil că Hitler și-a format o opinie despre el atunci când era atașat militar la Berlin, între iulie și octombrie 1939.

[2] Pură invenție: sabotorul real era Adolf Hitler, care nu voia sub niciun pretext ca Mussolini să ceară ajutor pentru victoria lui și îl lăsase singur, să-și frângă gâtul în construcțiile defensive ale francezilor din Alpi (vezi însemnarea din 4 ianuarie).

[3] „*Mafia der Unterwelt*". Metafora lumii subterane malefice, pe care Hitler ar fi putut s-o preia, de exemplu, din *Aurul Rinului* de Wagner, servește adesea pentru a desemna acțiunea ocultă a evreilor. Este interesant să o vedem aici asociată, inclusiv în vocabular (*Mafia der Oberwelt*), cu nefasta aristocrație, cuvântul „mafie" făcând trimitere astfel la conceptul de scursură a societății, înșelătorie și înțelegere disimulată. Superficialitatea se afirmă din plin, răul este peste tot la fel.

[4] A lăudat deja acest stat cu trei săptămâni mai înainte: vezi însemnarea din 24 ianuarie.

noastre din Hansă. Nu le-a lipsit decât puterea imperială! Nu se poate domina pe termen lung cu 6 000 de familii de spartani, 340 000 de iloți, plus Asia Mică și Sicilia. Că acest lucru a putut dura câteva secole este o dovadă a măreției acestui sânge.

Evenimentul major al Antichității - declinul lumii antice - este mobilizarea maselor sub steagul creștinismului. Astfel, această concepție avea la fel de puțin de-a face cu religia ca și socialismul marxist cu soluționarea problemei sociale. Antichitatea nu a înțeles iudeo-creștinismul. Avea gustul clarității: cercetarea era liberă, reprezentarea divinului era ancorată în obiceiuri, dar fără să fie legată de acestea. Nu știm nici dacă aveau o reprezentare precisă despre viața de dincolo; exista mai degrabă ideea că materia nu se pierde: în ființele vii se găsește viața eternă. Putea să fie vorba despre concepții asemănătoare cu cele care existau în Japonia și în China în perioada când a apărut crucea încârligată. La noi, a venit evreul. El a adus această idee monstruoasă că viața își găsește prelungirea în lumea de dincolo. Poți să iei viața de aici, pentru că în cea de dincolo va prospera, când în realitate omul este terminat tocmai prin însuși faptul că pierde această formă. Sub acoperirea religiei, evreul a adus intoleranța, acolo unde nu domnea decât toleranța și adevărata religie: pe de o parte, o admirabilă înțelegere umană, un comportament suveran, pe de alta o recunoaștere umilă a limitelor oricărei cunoașteri și a tuturor puterilor oamenilor, care mergea până acolo că se construiau altare pentru zeul necunoscut!

Același evreu care a inoculat odinioară Antichității creștinismul și a distrus această realitate minunată a găsit acum un nou punct slab: conștiința încărcată a lumii noastre. Aceasta s-a produs prin mijlocirea unei schimbări de nume: așa cum

odinioară Saul a devenit Pavel, Mardoheu[1] s-a numit Marx. S-a strecurat în breșa problemei sociale ca să atâțe câteva revoluții.

Pacea nu poate surveni decât într-o ordine naturală. O ordine care constă în faptul că națiunile se organizează în așa fel încât cele mai capabile domină. Prin aceasta, subordonații obțin mai mult decât ar avea prin propriile mijloace.

Această ordine a fost distrusă de evreime. Ajută la victoria sălbăticiei, a ticăloșiei și a prostiei. Creștinismul a avut nevoie de paisprezece secole pentru a atinge culmea monstruozității. Și nici noi nu avem dreptul să spunem că bolșevismul este deja la pământ. Cu cât îl eradicăm mai profund, cu atât pericolul va fi îndepărtat. Evreul este catalizatorul care ajută la aprinderea materialelor inflamabile. Un popor fără evrei revine în mod spontan la ordinea naturală[2].

În 1925 am scris în *Lupta mea* și într-un alt text nepublicat că evreimea mondială vedea în Japonia ultimul adversar pe care nu-l putea înghiți[3]. La japonezi instinctul natural și rasial este atât

---

[1] Mardoheu este un personaj din Cartea Esterei, din Biblie. El o ajută pe Estera să dejoace un complot al vizirului Aman care urma să-i ucidă pe toți evreii din Imperiul Persan. Complotiștii sunt executați. Înțelegem că Hitler, obsedat de această poveste, o transformă într-un simbol al puterii malefice a evreilor, încarnată mai târziu în Karl Marx.

[2] Cu o violență extremă, Hitler reafirmă pentru inițiați – Himmler face parte dintre convivi – ordinul de asasinat general. Evocă flăcările incendiului pe care se presupune că le aprind evreii: ele cheamă flăcări purificatoare. În legătură cu aceasta, ne putem întreba ce înseamnă cele „paisprezece secole" de care a avut nevoie creștinismul pentru a atinge culmea răului: ce s-a întâmplat așadar în secolul al XV-lea? Hitler s-a referit probabil la vânătoarea de vrăjitoare, despre a vorbit deja mult și care a atins apogeul în timpul papei Inocențiu al VIII-lea (1484–1492).

[3] Dacă este vorba de textul descoperit în 1961 de Gerhard Weinberg și publicat sub titlul *Zweites Buch*, trebuie să constatăm că nu vorbește deloc despre Japonia în acești termeni (și vorbește în general foarte

de puternic, încât evreul știe că nu-l poate distruge din interior și că trebuie să facă aceasta din exterior. Toate interesele Angliei și Americii ar trebui să le împingă spre o colaborare cu Japonia, dar evreul se va strădui să împiedice asta.

Aș vrea să las în suspensie problema de a ști dacă evreul se comportă astfel dintr-un calcul rațional sau numai din instinct. Lumea intelectuală europeană, profesori universitari, înalți funcționari, cărora li s-au îndesat în cap niște cunoștințe idioate, nu înțeleg nimic. În anumite domenii, toată știința profesorilor este catastrofală: îndepărtează de instinct, îl descurajează pe om să se lase condus de el. Un pitic care nu are decât știința lui se teme de forță. În loc să-și spună că baza științei trebuie să fie un corp sănătos, el denigrează forța. Natura se adaptează obiceiurilor; încredințați lumea timp de câteva secole profesorului german și peste un milion de ani pe aici pe la noi nu se vor mai plimba decât cretini: capete uriașe pe corpuri minuscule!

17 februarie, seara

Nobilimea ungară se caracterizează printr-o ospitalitate generoasă. La reședințele lor de la țară, magnații invitau adesea 60 sau 70 de persoane. Vinurile erau mai bune decât în Austria, dar castelele mai puțin frumoase. Proprietarii lor își petreceau majoritatea timpului trăind pe picior mare la Paris sau în cazinourile de pe Coasta de Azur. Esterhazy[1] a avut un mare merit: datorită lui, Haydn a scăpat de soarta lui Mozart, de a fi aruncat la groapa comună într-un oraș atât de muzical precum Viena!

---

puțin despre aceasta): încă o minciună destinată să ne facă să credem că admirația lui pentru această țară datează de dinainte de 1940. Vezi Gerhard Weinberg (ed.), *Hitlers Zweites Buch*, DVA, München, 1961.

[1] Nicolas-Joseph Esterhazy (1714–1790) a fost protectorul lui Joseph Haydn.

Mă gândesc: atât timp cât este vorba de clădiri frumoase, trebuie să se facă totul pentru a se conserva castelele senioriale. Cu obligația ca domeniul să nu fi fost micșorat: căci atunci ar cădea în mâinile serviciului public și și-ar pierde caracterul! Cel mai bine este ca un castel ca Finkenstein să rămână în mâini private; atât timp cât un edificiu rămâne intact în mâinile unei familii și îi aparține, este o sursă de cultură pentru toată regiunea. Dar dacă un ghid saxon sau bavarez plătit de stat locuiește acolo și explică ce este de văzut pe pereți și pe tavane, sufletul s-a dus! Vila Wahnfried radiază de viață și este ca un magnet pentru Bayreuth. În casa lui Goethe ai impresia de lucru mort și în camera în care a murit nu te miri că a cerut: „Mai multă lumină!". Casa lui Schiller mai provoacă o emoție umană din cauza condițiilor de viață mizerabile. Cel mai tragic pentru mine ar fi să se întâmple așa cu vila mea de la munte. Dacă un locuitor din Berchtesgaden conduce o vizită și explică unde îmi luam micul dejun și cum mă așezam, sau dacă un saxon îi dojenește: Nu mergeți mai departe, rămâneți pe covor, nu atingeți obiectele! Dacă nu există familie căreia să i se transmită casa, mai degrabă să pui să te ardă în interior: ar fi un rug demn!

Am citit astăzi un articol pasionant despre Karl May, care m-a bucurat profund. Dacă aș pune să-l reediteze astăzi, mi-aș reaminti primele cunoștințe de geografie! L-am citit la candelă și cu o lupă mare sub clar de lună! *Ciorap de piele* și *Ultimul mohican* au fost primele[1]. Apoi Fritz Seidel mi-a spus: „Trebuie să-l

[1] *Ultimul mohican* (1826) este un roman al americanului Fenimore Cooper (1789–1851) și *Ciorap de piele* este numele seriei din care face parte. Karl May (1842–1912), autor de romane de aventuri care se petrec în locuri diferite, dar celebru mai ales pentru cele care se desfășoară în Vestul Îndepărtat, este admirat de Hitler încă din copilărie, motiv pentru care relatarea aceasta pare credibilă.

citești pe Karl May, *Ciorap de piele* nu e nimic în comparație cu el!". Primul Karl May pe care l-am citit a fost *Prin deșert.* Am fost extaziat! Atunci am început să-l citesc. S-a văzut imediat prin scăderea notelor mele!

Sunt câteva cărți mari care au avut un succes enorm. Abstracție făcând de Biblie, găsim în primul rând *Don Quijote* și *Robinson Crusoe.* Sunt cele mai citite două lucrări din lume, traduse în aproape toate limbile. *Don Quijote* este cea mai genială satiră a unei lumi pe cale să se stingă. În fond, spaniolii de astăzi mai trăiesc încă așa. *Robinson* este într-un fel un rezumat al dezvoltării umane. A fost un mare număr de robinsonade, care nu au ajuns totuși nici până la glezna originalului. Într-o zi am primit de Crăciun o mare ediție ilustrată. *Don Quijote* a fost ilustrat de Gustave Doré într-un mod de-a dreptul genial. A treia a fost *Coliba unchiului Tom. Călătoriile lui Gulliver* au cunoscut de asemenea un succes mondial. Fiecare din aceste opere pornea de la o idee mare și noi nu mai avem nimic asemănător astăzi. În Germania, în afară de Karl May, s-au mai impus Jules Verne și Felix Dahn, iar acestea sunt deja opere de calitate. Când eram tânăr, *Alt-Heidelberg* a cunoscut un succes considerabil. Când se întâmplă așa ceva într-un oraș, acesta poate profita enorm. Ce notorietate a avut Bremen datorită *Muzicienilor din Bremen* și Spessarat datorită *Hanului din Spessart*[1]!

---

[1] *Muzicienii din Bremen* este titlul uneia dintre cele mai cunoscute povești scrise de frații Grimm, publicată în 1819. Bremen, port hanseatic vechi și important, este țința unei călătorii, dar personajele renunță în cele din urmă să meargă acolo. Impactul acestei povestiri asupra dezvoltării orașului este deci îndoielnic. Cât despre Spessart, acesta nu este un oraș, ci un masiv împădurit, situat la granița dintre Bavaria și Hesse, iar hanul este o clădire izolată. *Das Wirtshaus im Spessart* este o poveste de Wilhelm Hauff, scrisă în 1827. În schimb, piesa *Alt-Heidelberg* de Wilhelm Meyer-Förster, montată în 1901, adaptată pentru cinematograf

Neplăcut este când un poet berlinez începe să cânte păşunile alpine! Este ceva specific, un tirolez de acolo n-o să vocalizeze de faţă cu străinii, ei cântă între ei, adesea este şi de prost gust, dar niciodată în faţa străinilor! De cele mai multe ori sunt oameni din Hof, Coburg şi Passau care cântă aceste cântece. Odată, deşi asta nu mă privea deloc, m-am enervat foarte tare împotriva lui Hagenbeck[1]; erau două sate, Ashantidorf, alături de Juhu-Bayerndorf! Pentru Germania este o ruşine. În realitate, nici măcar nu reprezintă Bavaria, o adevărată Schuhplattler este dansul cel mai viril şi este trist că nu am reuşit să-l reproducem pe scenă. Americanii au făcut din step un spectacol – acesta vine din Scoţia şi nu are nimic de-a face cu Africa. La noi, Schuhplattler s-a vulgarizat şi au angajat nişte idioţi pentru asta. Din păcate, Germania de nord nu l-a înţeles. Un german din nord în pantaloni de piele este pur şi simplu deplasat, asta înseamnă o pierdere de reputaţie! Un scoţian poate să se ducă în costum naţional în cele mai bune societăţi din Londra. În restul Germaniei, oamenii îşi imaginează că este un costum de carnaval.

Unul din momentele cele mai triste pentru mine a fost acela când a trebuit să renunţ la pantalonii scurţi, dar când vorbeam cu un german care locuia la nord de Coburg, îi venea greu să mă ia în serios. Trebuia să mă schimb de trei ori pe zi ca o Tillergirl[2], în funcţie de persoana care venea să mă vadă. Am

---

de Ernst Lubitsch (printre alţii) în 1927 a devenit o operetă pe Broadway în 1924, sub titlul *The Student Prince*, şi a contribuit mult la renumele internaţional al oraşului universitar.

[1] Familia Hagenbeck s-a dedicat meseriilor specifice circului încă de la mijlocul secolului al XIX-lea. Criticile lui Hitler s-au abătut probabil asupra lui Willy (1884–1965), director al circului care îi purta numele.

[2] Tillergirls sunt trupe de dansatoare inspirate de cea a englezului John Tiller (1854–1925).

purtat această ținută din copilărie, chiar și iarna. Atunci m-am limitat la cizmele înalte și acum am revenit la pantalonul burghez. Într-adevăr, de ce ar trebui să îmbrac ținuta cea mai inconfortabilă după ce am abandonat-o pe cea mai confortabilă? Adesea trebuia să rămân în nord trei, patru sau opt săptămâni, ajungi să ai genunchii albi și când îți pui după aceea pantaloni scurți, ai o alură imposibilă! În orice caz, este trist. I-am spus deja lui Himmler că ar trebui[1] să îmbrace două sau trei companii în pantaloni scurți. De ce nu, dacă e vorba de tineri care au crescut sănătos, o trupă care, cu accent de Hamburg, își arată genunchii cafenii!

Dar pe de altă parte pantalonul scurt are marele avantaj de a nu se murdări, nu te temi să ai pete, este înfrumusețat de pete ca un Stradivarius de vârstă. Tot tineretul îl poartă deja! La tineri găsesc două lucruri încântătoare: pantalonul de piele și, iarna, pantalonul de schi! I-am pus să poarte ghete. Trebuie să favorizăm practica schiului din cauza acestei mizerii de teritoriu din est!

18 februarie, seara
(Invitat: Rommel)

Churchill este cel mai rău specimen de jurnalist corupt, o adevărată târfă politică. Omul s-a descris singur: Nici nu aveți idee de cât de mult se poate obține în război prin minciună! Un individ amoral, înspăimântător! Sunt convins că și-a găsit

[1] Se întâmplă deci ca dorințele vorbitorului să nu fie ordine. Iată un ton foarte diferit față de cel din 14 septembrie, când Hitler spunea că îi ordonase lui Himmler ca, în situații de „criză", să-i masacreze pe deportați. Nuanța este cât se poate de interesantă: SS este un instrument la dispoziția führerului, dar în ceea ce privește organizarea, uniformele etc., Reischführerul SS dispune de o largă autonomie, Hitler limitându-se doar la anumite sugestii.

deja un refugiu departe. Nu se va duce în Canada, ci în Statele Unite ale Americii. În Canada l-ar omorî în bătaie.

Povestea se va sfârși curând, când va trece nenorocita asta de iarnă.

19 februarie, seara
(Invitați: Speer, Milch)
Întors spre Reichsleiter [Bormann]

Știi, Bohrman, zăpada a fost toată viața dușmanul meu, am detestat-o întotdeauna. Acum știu de ce! Era un presentiment!

Noaptea de 19/20 februarie

Imediat cum ajungem într-o colonie deschidem grădinițe și spitale pentru indigeni!

Ce furie îmi provoacă asta! Orice femeie albă se degradează oferind servicii negrilor[1].

Și pe urmă vin preoții cu fabrica lor de îngeri. Consecința tuturor acestor îngrijiri este germanofobia! Este tot ce se poate face mai rău! Din punctul de vedere al indigenilor, este o hărțuire. Ei nu pot înțelege și drept singură mulțumire apărem ca niște pedanți cărora le place să agite bastoanele de polițist! Rușii nu trăiesc mult, 50 sau 60 de ani! De ce vrem să-i vaccinăm? Trebuie neapărat să le impunem juriștilor și medicilor noștri: niciun fel de vaccin! Niciun săpun! Șnaps și tutun cât poftesc! Chiar și la noi sunt oameni ostili vaccinării. De altfel, negrii nu se murdăresc decât atunci când misionarii le furnizează îmbrăcăminte, în stare naturală sunt foarte curați.

[1] Este momentul să citãm lucrările lui Wendy Lower despre nemțoaicele din „spațiul mare" și comportamentul lor de torționare. Acestea înțeleseseră ce voia să spună Hitler. Vezi Wendy Lower, *Hitler' Furies: German Women in the Nazi Killing Field*, Houghton Mifflin Harcourt, Boston, 2013.

Pentru un misionar, duhoarea este un parfum suav, pentru că sunt ei înșiși niște porci! Când porcii noștri de preoți interoghează în confesional un copil de 7 ani despre păcatele lui, abia atunci copilul află ce este acela! Este la fel când îi învață pe indigeni. Încă în 1911 un bavarez a făcut în dioceza Breslau[1], paisprezece zile de închisoare pentru că își pusese pantaloni scurți: incitare la scandal public! Astăzi oamenii frecventează băile publice mixte fără să se gândească la nimic rău. La Roma, preoții măsoară dacă mânecile și rochiile fetelor au lungimea cerută și dacă femeile au ceva pe cap[2]. Cu toate acestea, dacă bunul Dumnezeu nu ar fi vrut așa, i-ar fi creat pe oameni îmbrăcați; asta nu-i emoționează decât pe preoți, căci educația lor îi face perverși!

Dacă Europa nu ar fi riscat să fie înecată de bolșevism, nu aș fi pus niciun obstacol în fața revoluției spaniole; preoții ar fi fost eliminați! Dacă ar veni la putere la noi, Europa s-ar cufunda din nou în cel mai sinistru Ev Mediu[3]!

Ne lipsesc foarte mult sălile de teatru! Firește, s-au construit multe clădiri după 1870, dar nu în măsura creșterii populației! Acum o sută de ani, Münchenul avea Rezidența, Teatrul Național și Teatrul Poporului de lângă Poarta Isar, adică o capacitate de 3 500 de locuri pentru o populație de 50 000 de locuitori. Acum,

---

[1] Actualmente Wrocław, oraș pe teritoriul Poloniei (n. tr.).

[2] Frază incoerentă: ar fi trebuit să spună „și supraveghează dacă femeile...". Această stângăcie, datorată caracterului oral și improvizat al discursului, este bineînțeles ștearsă în traducerea lui Genoud.

[3] Aici identificăm încă un ecou al uneia dintre cele mai cunoscute fraze rostite de Churchill: în încheierea discursului său din 18 iunie 1940, după ultimele sale cuvinte, „cea mai frumoasă oră" (*the finest hour*), prim-ministrul britanic spune că victoria nazismului ar face omenirea să intre în „abisurile unui nou Ev Mediu, devenit mai sinistru și poate mai lung din cauza unei științe pervertite".

aproape 900 000 de locuitori nu au la dispoziție decât 5 000 de locuri! De aceea, proiectul meu de a construi un teatru la Linz nu este supradimensionat! Berlinul are astăzi trei opere, dar pentru 4 milioane de locuitori. La Dresda este o operă pentru 600 000 de locuitori. Berlinul ar trebui să aibă patru sau cinci. Dacă sunt bine repartizate, ar trebui să fie pline. În ceea ce privește opera, opereta și teatrul, există deja un teatru de vârf cu prețuri ridicate; dar opera populară la Berlin este deja absolut superioară față de ceea ce este într-o sală ca opera din Nürnberg. Spectacolele sunt frumoase la Berlin și teatrul german este deasupra celorlalte. După război a avut loc prima mea vizită împreună cu Dietrich Eckart la Teatrul de Stat: *Peer Gynt*[1]. La Berlin se juca mereu adaptarea lui Eckart, în timp ce la München s-a rămas mult timp la traducerea evreului[2]. Nu pot să emit o părere despre teatrul din München, căci am o prejudecată defavorabilă. Cred că acolo nu sunt cu adevărat obiectiv!

Mi se spune mereu că ar trebui să merg o dată la Teatrul de Stat, căci s-a ameliorat mult sub direcția lui Golling[3]! Da, poate, când o să revină pacea! Se vorbește foarte bine și despre Teatrul

---

[1] Piesa *Peer Gynt* a lui Ibsen (1867), tradusă în limba germană de Dietrich Eckart, a fost reprezentată pentru prima oară la Berlin în 1912.

[2] Astfel este desemnat un mare scriitor münchenez, Christian Morgenstern (1871–1914), a cărui traducere în germană a piesei *Peer Gynt* de Ibsen datează din 1901. Traducător al unor autori scandinavi, printre care și a unuia dintre idolii lui Hitler, Knut Hamsun (care avea să vină în vizită la Berghof, octogenar fiind, în 1943). Poemele lui Morgenstern aveau un asemenea succes, mai ales în școli, încât naziștii, departe de a-i arde întreaga operă, au republicat în special ultimele lui două culegeri, *Ich und du* (1911) și *Wir fanden einen Pfad* (1914). Faptul că nici măcar nu-i citează numele trădează paroxismul furiei antisemite a lui Hitler în acel moment.

[3] Actorul Alexander Golling (1905–1989) era din 1938 intendent al teatrelor bavareze.

Poporului. Am citit că la Kammerspiele tocmai au repurtat un succes excepțional cu *Othello*! Câte opere ar trebui să aibă Berlinul, când la Leipzig există un Gewandhaus pentru 600 000 de locuitori! Dacă ne ocupăm bine, putem avea într-un mic orășel o viață culturală fabuloasă și să nu renunțăm decât la spectacolele absolut de prim ordin. Aș putea trăi într-un oraș precum Bayreuth sau Weimar. Orașul mare este ingrat. Este precum copiii. Atrage totul spre el, dar imediat ce se întâmplă altceva, se debarasează de noi și ne întoarce spatele. Cine vrea cu adevărat să facă o carieră de cântăreț merge mai degrabă în provincie, decât la Berlin. Este mare păcat că la Dresda nu avem un gauleiter țintit spre cultură. După Krauss și Furtwägler, Busch ar fi devenit cel mai bun șef de orchestră german, dar Mutschmann a vrut să-i impună în orchestra lui vechi membri ai partidului, pentru a insufla un spirit național-socialist[1]!

[1] Ca și când n-ar ști nimic, Hitler rescrie istoria preluării puterii. În timp ce, începând din martie 1933, în alte regiuni șefii de orchestră evrei sunt împinși spre exil prin diverse măsuri jignitoare, Fritz Busch (1890–1951), care nu este evreu dar este clar antinazist, demisionează de la opera din Dresda în 9 martie, apoi pleacă în exil peste două luni, după ce refuzase câteva propuneri din partea lui Göring. Karl Krauss (1883–1954), director al operei din Viena între 1929 și 1934, urmează un drum invers, deoarece acceptă de la naziști, succesiv, direcția operei din Berlin în 1934, apoi a celei din München între 1937 și 1944. Învinovățindu-l pe gauleiterul Mutschmann, care ar fi acordat prioritate fidelității politice a interpreților în fața calităților lor artistice, Hitler demonstrează în același timp că își amintește precis de afacere și că ține să se disculpe printr-o mare minciună. Un detașament puternic de SA în uniformă întrerupsese în realitate o repetiție a lui Busch încă din 7 martie, a doua zi după alegerile care consolidau puterea naziștilor. Or, prestigiosul șef de orchestră era în conflict cu un nazist care nu era Mutschmann, ci Cuno Meyer (1893–1981), kreisleiter al Dresdei, deoarece concediase o cântăreață, Hildegard Tausche, pe motiv că era lipsită de talent. Vezi Fritz Busch, *Aus dem Leben eines Musikers*, Fischer, Frankfurt, 1949. La acea dată este de

Şi mai vreau să deschid un muzeu la Drontheim,[1] numai cu maeştri germani. Un institut de artă comparabil cu muzeele din Dresda, München, Viena sau Berlin, care ar trebui să primească cel puţin 2 milioane pe an pentru achiziţii noi, ca să-şi completeze colecţiile. Bode[2] se descurca altfel. Avea un talent extraordinar să obţină cooperarea berlinezilor bogaţi, evrei în cea mai mare parte, care, în schimbul unor contribuţii enorme, erau înnobilaţi de împărat. Este o treabă în care am să fac ordine. Trebuie de asemenea să-i dăm unui astfel de director posibilitatea să se sesizeze rapid (şi fără să treacă pe la Curtea de Conturi) de o operă care altfel riscă să se regăsească pe piaţă!

Noaptea de 20/21 februarie

Preoţii ăştia! Numai când văd că vine un nenorocit în sutană... Omului i s-a dat o minte ca să gândească; dar dacă vrea să gândească, este ars de acest jeg negru!

Văd clădirea în faţa mea, clasică şi frumoasă: observatorul de pe muntele Postling, la Linz. Am să pun să se radă de pe faţa pământului templul păgân care se găseşte acolo şi am să-l instalez în locul lui[3]. În viitor, zeci de mii de oameni vor veni în fiecare

---

neconceput ca o agresiune împotriva unei personalităţi de o asemenea anvergură să fi putut rezulta dintr-o iniţiativă locală. Naziştii au vrut să epureze rapid mediul muzical şi l-au sacrificat pe cel mai antinazist dintre cei trei mari şefi „arieni", pentru a-i teroriza pe ceilalţi muzicieni. Dar Hitler nu se laudă cu aceasta şi îl scoate ţap ispăşitor pe Mutschmann. Vezi François Delpla, *Une histoire...*, *op. cit.*, p. 73.

[1] Vezi însemnarea din 16 ianuarie.

[2] Wilhelm von Bode (1845–1929), celebru istoric de artă, condusese muzeele din Berlin între 1905 şi 1920.

[3] Curioasă expresie pentru a desemna o biserică catolică, Wallfahrtskirche zu den Sieben Schmerzen Mariä. Să fie oare pentru că o statuie a Fecioarei în suferinţă atrage acolo pelerini? Vezi Brigitte Hamann, *Viena lui Hitler*. Dar poate să amintirile lui Hitler sunt imprecise.

duminică ca să se pătrundă de grandoarea acestui univers. Ca inscripție pe frontispiciu nu văd decât una: „Cerurile cântă gloria Celui Etern"[1]! Îi vom educa pe oameni într-un spirit religios, dar ostil celui al preoților, îi vom învăța smerenia. Omul poate să înțeleagă asta sau asta, dar nu poate guverna natura, trebuie să știe că este o ființă care depinde de Creație. Aceasta ne duce mai departe decât superstiția Bisericii. Creștinismul este cea mai mare întoarcere înapoi pe care a cunoscut-o omenirea: evreul a făcut omenirea să regreseze cu peste un mileniu și jumătate. Situația creată de o victorie a bolșevismului evreu ar fi încă și mai rea. Dacă ar veni bolșevismul, nimeni n-ar mai râde, ar fi o masă cenușie de mizerie și de griji care ar prevala! Preoții Antichității erau mai apropiați de natură, se străduiau să găsească spiritul care domnește asupra naturii. În schimb, este tulburător să vezi cum Biserica îi constrânge pe oameni să creadă în dogmele ei. Creștinismul nu putea să ajungă acolo decât prin sânge și prin torturi!

Ceea ce vreau eu să instalez acolo își are utilitatea din punct de vedere al propagandei. Clădirea va costa deja 10–20 milioane de mărci, numai planetariul costă 2 milioane, ptolemaicul este mai puțin scump, la care se adaugă telescopul. Pe vremea lui Ptolemeu Terra era punctul central al universului, apoi a venit epoca lui Copernic. Astăzi subscriem la o cunoaștere încă și mai avansată, conform căreia sistemul nostru solar nu este el însuși decât o parte dintr-un tot, într-un sistem universal pe care îl putem descrie ca o nebuloasă. Nu putem face nimic mai bine decât să inițiem cât mai mulți oameni în aceste minuni ale naturii. Trebuie să fim recunoscători Providenței pentru că trăim astăzi și nu acum trei secole, când ardeau ruguri peste

[1] Acest vers al lui Christian Geller a fost deja citat în 28 decembrie cu o modificare: „Cerul" la singular.

tot. Şi iată o oroare! Şi trebuie să fim recunoscători oamenilor care au avut curajul să se ridice împotrivă! În mod straniu, printre ei erau şi câţiva iezuiţi, care se luptau şi împotriva arderii vrăjitoarelor! Ruşii au o manieră pur negativă de a se debarasa de religie. Muzeul meu trebuie să fie în acelaşi timp pozitiv: voi introduce acolo statui şi busturi ale bărbaţilor mari care au dezvoltat cunoaşterea, au nimicit superstiţia şi au căutat să vadă lumea într-o lumină nouă.

Kepler a locuit la Linz, de aceea voi instala clădirea acolo, mama lui a fost denunţată ca vrăjitoare şi torturată de mai multe ori de Inchiziţie. Când te gândeşti cât a suferit!

Cel mai bun lucru pentru a deschide ochii oamenilor este să folosim imaginea. O singură lunetă mică într-un sat şi o lume întreagă este distrusă! Trebuie să terminăm cu ideea pe care o răspândesc preoţii că ştiinţa este schimbătoare, în timp ce credinţa nu este. A, sigur, ştiinţa a evoluat, în timp ce credinţa Bisericii nu!

Firește, prostia este o garanţie solidă pentru Biserică! Cu şcolile medii trebuie să începem uşurel; în şcolile primare învăţământul trebuie să fie simplificat, dar trebuie să evităm ca acesta să poată fi pus sub semnul îndoielii la un nivel superior. În aceste materii nu trebuie să existe concepte diferite predate în acelaşi timp. În legătură cu câteva concepte care astăzi prezintă contradicţii frapante, trebuie să găsim formulări unificate care să nu poată fi dezmințite. Aici nu trebuie să dogmatizăm ştiinţa, altfel se opreşte în loc. Pe timpul lui Ptolemeu era deja un progres să vezi Terra ca punct central. Se ştia deja că Terra este un bulgăre. Dar chiar şi pasul următor – Copernic – este astăzi depăşit şi aceasta va continua. Hörbiger, de exemplu, a făcut încă un pas pe calea cunoaşterii.

Universităţile îmi amintesc de biroul de armament: trec pe lângă foarte multe lucruri şi când sfârşesc prin a le accepta, trec

sub tăcere originea lor. Știința actuală declară că Luna este o parte detașată din Terra, sau Terra o parte detașată din Soare. Iată o chestiune care cere un răspuns unic: Terra a ieșit din Soare sau se îndreaptă spre el? Pentru mine nu există dubiu: toți sateliții sunt atrași de planete și toate planetele de steaua lor fixă. Prin faptul că nu există spațiu vid, viteza de rotație a unora în jurul celorlalte scade puțin câte puțin; viitorul nostru satelit va fi poate Marte! Poate că într-o zi Terra se va alătura Soarelui! Hörbiger se interesează de un detaliu al ansamblului: nu apa lichidă este starea naturală, ci gheața! În tot universul există apă în starea de gheață, la temperatura noastră de zero grade gheața se topește, gheața nu este apă înghețată, ci apa este gheață lichefiată. Cum această teorie era revoluționară, Hörbiger și-a pus toată lumea împotriva lui.

Știința are toate dificultățile din lume ca să se impună, căci trebuie să meargă împotriva unui spirit atavic al inerției: Nu se vrea să se știe asta! Poate că astăzi merge ceva mai bine. Este întotdeauna mai bine atunci când într-un stat sunt persoane capabile să-i ajute pe astfel de oameni, din punct de vedere economic și politic. Nu au avut niciodată sprijinul științei oficiale[1]!

Să exersezi un mecenat artistic și științific este desigur cel mai bun lucru care există în lume. Ca să spunem drept, omenirea ar fi trebuit să vrea să sprijine un geniu ca Richard Wagner!

---

[1] Unii autori au dedus pripit din această pagină, în orice caz fără altă referință, că Hitler stabilise deja pentru observatorul din Linz un plan pe trei nivele: unul pentru Ptolemeu, altul pentru Copernic și Kepler și al treilea pentru Hörbiger. Având în vedere cum vorbește despre acesta din urmă, aș fi mai prudent: înclină pentru teoria referitoare la gheață („*Ich neige des Welteislehre von Hörbiger zu*", însemnarea din 25 ianuarie), este furios că savanții întârzie să o aprobe, dar pare să ezite să-i facă onorurile unei publicități de stat, fără cea mai mică precauție științifică, și se ferește în tot cazul s-o anunțe. Vezi Brigitte Hamann, *Viena lui Hitler*.

Astăzi ne mulțumim să nu-i mai ardem! Găsim desigur că e păcat că nu avem astfel de genii, dar le avem! Pot spune că, atunci când văd un cercetător care explorează căi noi, mă zbat să-i vin în ajutor. Cel mai mare dintre bunurile naționale sunt oamenii mari. Ca să poți măsura valoarea lui Bismarck trebuie să fi trăit anul 1918. Acolo se vede importanța vieții talentelor. Numai în domeniul muzicii eșuează[1].

Astfel, așa după cum preoții au reușit să deturneze oamenii de la frumusețile naturii, la fel evreii au reușit să facă să se uite muzica frumoasă și să impună zgomote în locul ei. Dar un lucru este cert, când un grec intra în Partenon și îl vedea pe Jupiter al lui, apariția divină îi făcea altă impresie decât un Hristos crucificat! La 13, 14, 15 ani am început să nu mai cred nimic, printre camarazii mei, la fel, niciunul nu credea în presupusa comuniune, cu excepția câtorva elevi model complet stupizi! Numai că atunci credeam că trebuie aruncat totul în aer!

21 februarie, seara

Consulul Scharrer! Frau Scharrer – iată un specimen de evreică! Nu putea să-și apropie degetele așa erau de pline de inele! El era un mare amator de cai – în afară de soția lui, asta era ceea ce îl ținea ocupat. Dar a făcut într-o zi o mare pasiune și femeia s-a separat de el. Avea o mașină pe care Werlin mi-a arătat-o odată. Radiatorul era acoperit cu aur în loc de nichel. În interior, totul era de aur, de la un lighean până la obiectele

[1] Mărturisire interesantă. Înseamnă că anumite opere de calitate sunt create în cel de-al Treilea Reich dar de compozitori deja recunoscuți: Richard Strauss sau Carl Orff, de exemplu. A trebui să facă apel la ei, chiar dacă acceptă să compună pentru regim, este umilitor pentru melomanul Hitler, care ar fi dorit foarte tare ca datorită „revoluției" lui să apară talente muzicale... Dar are bunul-simț să nu admită așa ceva.

necesare pentru numeroase utilizări. Îl revăd acum, cu jobenul lui, cu obrajii de două ori mai umflați decât Christian Weber, cum coboară din mașină ca să meargă la concert! La Bernried, afară, erau păuni albi! Era alb-albastru, dar primea la el și prusaci de sânge regal, când într-o zi un papagal a strigat „Porci de prusaci!". S-a făcut o liniște de moarte. Gazda se demascase. Soția lui l-a alungat și a murit în mizerie. Ea era fiica lui Busch[1], un berar american extrem de bogat. Era greu să stabilești dacă este mai mult înaltă sau mai mult lată; dintr-odată, în mașină, mâna lui atârna afară. Regele berii Busch era fără îndoială altădată un brav camarad berar din Bavaria și se căsătorise cu o evreică, așa cum se găsesc la Tunis, care stau închise într-o cușcă până ating greutatea suficientă: așa era această femeie. După aceea și-a luat un amant foarte tânăr! Este un lucru foarte dezagreabil când femeia este un Cresus și îi reproșează sărmanului soț ce era el înainte!

22 februarie, seara

În picioare după proiecția unui jurnal de actualități în onoarea unui Sbf SS danez din Divizia Viking.

Cel mai genial tehnician al Germaniei actuale este, contrar înfățișării lui modeste, dr. Porsche[2]. Are și curajul să

[1] Scharrer era atunci diplomat pensionar. Amintirea lui Hitler reia o relatare din memoriile lui Hanfstaengl (*Hitler: The Missing Years*, Arcade Publishing, 1957, pp. 55–56): se dusese împreună cu Hitler să ceară zadarnic fonduri la proprietatea din Bernried, pe malul lacului Starnberger. Socrul lui Scharrer, August Anheuser Busch (1865–1934), născut la Saint Louis (Missouri), era fiul fondatorului german al firmei Anheuser-Busch, devenită cea mai mare producătoare de bere din lume în 1957. Nu se știe de unde și-a luat Hitler informațiile despre nașterea și corpolența soției sale, născută Alice Ziesman, nici despre fiica lor.

[2] Ferdinand Porsche (1875–1951) era un inginer autodidact, devenit director de firme de automobile, legat de partidul nazist încă din epoca

lase lucrurile să se maturizeze. Atunci capitalul crește, banii investiți aduc profit! Volkswagenul nostru va beneficia admirabil de lecțiile învățate din testările de materiale pentru război. În cazul unei viitoare mobilizări nu vor mai exista probleme cu vehicule; va mai rămâne cea a carburantului, pe care o vom rezolva.

Când undeva în Extremul Orient era un teritoriu de luat, toată lumea se repezea acolo.

Dar pentru noi este mai bine să avem colonii în est, chiar dacă sunt mai puțin frumoase și chiar dacă sunt austere. Vom căuta cele mai bune pământuri de colonizare pentru a face din ele așezări germane și vom lua în plus în mână punctele vitale. Ne vom descurca cu populația. Nu vreau să-i frecăm pe corp cu peria din păr de cal, nici să-i învățăm prea multe. De-a lungul secolelor nu ne-au alungat din peninsula noastră europeană și tot ce au ca civilizație le vine din Europa. Se va vedea de acum înainte de ce parte este forța. Ca soldat individual, rusul ne-a fost întotdeauna inferior. Este un om de masă cu instincte de masă. Așa se explică încăpățânarea lui în acțiune. Am combătut întotdeauna ideea că Europa ar fi terminată și că ar fi venit era Rusiei și a Statelor Unite ale Americii[1].

Anglia a fost colonizată pornindu-se din Europa și ea a colonizat părți ample ale lumii vechi. America este de negândit fără Europa. De ce ar trebui noi astăzi să nu fim suficient de solizi pentru a forma un nou pol de forță? 120 de milioane de germani, dacă încep să se consolideze puțin, reprezintă o forță împotriva căreia nu poate prevala nimic în lume. Din punct de vedere individual, țările nu vor putea decât să câștige. Văd asta

---

preluării puterii.

[1] Unul dintre primii care a făcut un astfel de pronostic fusese Alexis de Tocqueville în 1840, în concluzia lucrării sale *Despre democrație în America* (2 volume, Editura Humanitas, București, 1995).

după propriul exemplu. Patria mea este o parte admirabil de frumoasă din Reich. Dar luată individual? Acolo nu aș fi avut niciun viitor! Un talent nu poate înflori în Austria, sau în Saxonia, în Danemarca sau în Elveția: baza este prea mică[1]. De aceea sunt atât de fericit că astăzi popoarele germanice regăsesc posibilitățile pe care le oferă un spațiu mare.

Pot să înțeleg că unui tânăr olandez, suedez sau norvegian îi vine greu în momentul de față să fie chemat să se unească în cadrul Reichului cu alte ramuri germanice. Dar exigența nu este mai mare decât cea în fața căreia s-au găsit triburile germanice în timpul marilor migrații. Amărăciunea era atunci atât de mare, încât șeful germanilor a fost asasinat de membrii propriei familii. Un efort similar a fost cerut de vechiul Reich țărilor germane și de actualul Reich vechiului Reich și Austriei. Dacă Germania nu ar fi avut șansa să vin eu la putere în 1933 și imediat să nu neglijez niciun efort pentru reînarmare și dacă în vara trecută nu aș fi luat hotărârea să lovesc Rusia, toate țările Europei ar fi fost măturate! Împotriva nenumăratelor milioane ale lumii orientale nu putem face față decât dacă germanii formează un bloc în Europa. Dacă ținem atunci ferm Europa în mână, ne vom crea continentul nostru african și într-o zi, cine știe, vom mai găsi și altceva.

Pentru a rezolva chestiunea socială, există trei formule: pătura dominantă, victorioasă, supune pătura inferioară care îi este străină; pătura inferioară se ridică împotriva celei superioare și o extermină; sau se dă fiecăreia spațiul de care are nevoie pentru a-și dezvolta potențialul. Când un om are ce-i trebuie ca să se ridice nu mă uit dacă vine din medii proletare

[1] Nu este întru totul fals, dar nici întru totul adevărat! Îi putem cita pe fizicianul Niels Bohr din Danemarca, pe scriitorul Charles Ramuz din Elveția sau chiar pe Knut Hamsun din Norvegia.

și nu interzic descendenților vechilor familii militare să facă din nou dovada talentelor lor.

Nu aș avea curajul să cer fiecăruia să acționeze în prima linie dacă n-aș fi trecut eu însumi pe acolo. În această privință [*întors către danez*] este ușor pentru voi astăzi: este de făcut un pas, și un pas glorios! Când am început eu, nu era frumos! Dacă aș fi pierit, nu i-ar fi păsat nimănui. Totul ar fi trebuit creat din nou!

22 februarie, seara

Cât îi datorează partidul lui Schwarz! A făcut o asemenea ordine în finanțe că am depășit cu o sută de coți toate celelalte partide! Nu-i cer niciodată un raport în timpul anului, nu am deloc nevoie să mă ocup de aceasta. Este minunat! Dar este o mare satisfacție, pentru niște creatori, să poți lucra astfel! Este marea șansă a vieții mele, că am găsit atâția oameni care își asumă cu bucurie responsabilități și sunt capabili să îndeplinească ei înșiși sarcini importante.

Printre cei mai vechi se numără Amann. Pentru mine era deosebit de important, căci nu mă pricepeam absolut deloc la aceste chestiuni de intendență. Nu aveam nicio idee despre contabilitatea în dublă partidă! Primul meu trezorier era un fost braconier pe nume Mayer; nu avea un braț și cu celălalt agita clopoțelul în timpul ședințelor mele. Locuia într-un fel de coteț suspendat, în strada Tal; era un om cumsecade. În aceeași epocă, printre primii treizeci de membri, era deja Moș Jegg. Mayer era un adevărat proletar de treabă. Cum nu avea decât un braț, îl protejam mai mult decât pe alții. Cu inflația galopantă, trezoreria a devenit inutilă. Apoi l-am primit pe Singer. Singer era un om de o onestitate extraordinară, un mic funcționar bavarez. În condițiile de atunci era bun, avea trăsături de caracter

emoționante. Toți acești oameni aveau un mic post într-un domeniu oarecare. Singer era paznic la Muzeul Național Bavarez, o mai avea încă pe bătrâna sa mamă căreia îi ura la mulți ani în fiecare an cu o dragoste mișcătoare.

Când eram în închisoare și partidul era dizolvat, Schwarz a venit și a ținut finanțele blocului *völkisch*[1]. Esser a venit într-o zi să mă vadă ca să-mi spună că găsise în sfârșit perla rară. Dacă trebuia să reconstruiesc partidul, mă sfătuia să mă sprijin pe el. L-a adus. Mi-a spus că se săturase de corbi[2] și voia să dea la naiba vechea lui slujbă. L-am luat imediat și m-am convins că aveam un om care în domeniul lui de competență trebuie să fi fost total subestimat. Mediocritatea ordinară exercită o asemenea presiune asupra talentului că acesta este sufocat, numai dacă nu survin circumstanțe excepționale. Este suficient să spună că ceva este prost organizat, că își atrage ura celor mici. Schwarz a construit o organizație gigantică în mod fantastic, nu se poate spune decât că ar fi fost potrivit ca adjunct al finanțelor la Berlin sau primar al unui oraș mare. Avea imensul defect de a nu fi jurist și de a fi dotat cu simț practic. Recrutându-l, am avut la dispoziție un om care reușea să economisească la lucrurile mici pentru a putea fi generos în chestiunile importante: trebuie să faci economii la accesorii ca să fii puternic la esențial. Mi-a dat posibilitatea să finanțez partidul fără se depind de subvenții. Pentru el subvențiile erau un supliment plăcut, dar viața partidului se sprijinea pe propria

[1] În timpul detenției lui Hitler partidul nazist era dizolvat și și-a prezentat candidații la alegerile legislative din 1924 în cadrul unui front botezat Blocul popular (*Völkisch-Sozialer Block*).

[2] În germană *die Schwarzen* („negrii"): Hitler pronunță fără îndoială cu o mină amuzată acest joc de cuvinte care apropie numele trezorierului de una din numeroasele denumiri argotice ale preoților catolici.

forță. A construit administrația în mod centralizat: membrul de partid plătește la conducere, districtele și regiunile primesc un procentaj. Astăzi dacă dau un telefon ca să întreb dacă X sau Y erau cândva membri ai partidului, în două-trei minute am informația, și cu data aderării. Dacă știu numai numărul de membru, obțin numele și tot ce vreau să știu; dacă vreau să aflu în ce district se găsește un om, aflu cu aceeași rapiditate. O asemenea viziune centrală nu există nicăieri în altă parte. Dar la aceasta se adaugă un înalt grad de descentralizare. Gauleiterii sunt pe deplin liberi să-și pună capacitățile în practică.

Despre Amann nu pot spune decât un lucru: este un geniu. Cel mai mare om de presă din lume! Nu se arată ziua în amiaza mare, dar alături de el Rothermere și Beaverbrook[1] sunt mici copii. Zentral-Verlag deține astăzi 70-80% din presa germană. Dimensiunea lui Amann apare și acolo. Cine știe deci la München că *Știrile din München* aparține editurii partidului? Face totul atât de abil: personalitatea ziarului nu a fost atinsă. A fost de asemenea de o abilitate extraordinară pentru a se debarasa de afacerile nerentabile, fie vânzându-le, fie dăruindu-le. Într-o zi i-a oferit un ziar lui Sauckel. Îl primise de la Dinter[2] din motive politice. Când l-a preluat Sauckel, l-am întrebat ce profit a adus ziarul? Profit? Absolut nimic! Ați reinvestit ceva? Da, 20 000 de mărci! După părerea lui Amann, câștigul editorului era suma celor ale fiecărei publicații. Dar oamenii își spun: cei care au destui bani mi-ar fi cerut să le dau și lor! Întreprinderile în deficit

[1] Principalii doi patroni de presă englezi de la vremea respectivă.

[2] Aluzie scurtă și vagă la un om excepțional: Artur Dinter (1876-1948), autor al romanului antisemit cel mai vândut (*Die Sünde wider den Geist*, 1917), pe care Hitler l-a făcut gauleiter (în Turingia) în 1925, înainte de a-l concedia pentru insuficientă docilitate doi ani mai târziu. „Din motive politice" este un eufemism blând, care înseamnă de fapt „când l-am exclus".

nu servesc la nimic! Gau-ul putea să-și ofere un ziar. A angajat lucrători onorifici. Când te gândești că Dietrich a publicat la Coburg o „Flacără" încă mai sângeroasă decât *Stürmer*[1]. Alături de acesta, Dietrich era ființa cea mai blândă care a existat vreodată! Trebuie să fim clari asupra unui punct: datorită lui *Stürmer* a ieșit la lumină un număr incredibil de afaceri. Fără asta, afacerea cu sperjurul evreului Hirsch la Nürnberg nu ar fi ajuns niciodată în fața tribunalelor! Afacerea a izbucnit din faptul că un nazist, mergând de-a lungul gării din Nürnberg, l-a auzit pe un evreu trecând și înjurând. Mergând mai departe, l-a văzut pe evreu aruncând furios o scrisoare într-un coș. Nazistul a luat-o și a citit: „Dacă nu-mi plătiți viitorul acont imediat, am să le arăt că afacerea cu doamna Cutare este un sperjur." Ancheta desfășurată de *Stürmer* a stabilit că o servitoare din Franconia Superioară își denunțase patronul pentru viol. Evreul a explicat că era invers și că ea avea de mult timp raporturi sexuale cu alți bărbați. Evreul a reușit s-o facă pe fată să jure că nu avusese niciodată raporturi. Peste doi ani a primit șase luni de închisoare pentru sperjur. Evreul adusese niște tipi care confirmaseră sub jurământ că avuseseră raporturi cu servitoarea. Judecătorii germani nu înțeleseseră că evreii cumpără fără scrupule jurămintele când este vorba să-i distrugă pe ne-evrei! Sau istoria crucifixului cu evreul Meier. Streicher a pătruns cu unul sau doi polițiști la evreu și a scos afacerea. Evreii au vrut să-l denunțe pentru violare de domiciliu. Astăzi toată Europa știe ce înseamnă aceste acțiuni. Dar pe atunci treaba mergea cu totul altfel. Sărmanele domnișoare din magazine nu se puteau descurca. Streicher a reușit să ajute mai multe. Când îi vezi acum pe evrei cum sunt, se poate spune că Streicher nu i-a calomniat; ceea ce ar face evreul lumii depășește cu mult ceea ce a spus vreodată Streicher despre ei.

---

[1] Acest Dietrich despre care este vorba aici este Hans Dietrich (1898–1945), ziarist nazist din regiunea Coburg.

Este una dintre cele mai mari revoluții care au avut loc vreodată în lume: evreul va fi cunoscut! O luptă identică cu cea pe care a trebuit s-o ducă Pasteur și Koch[1] trebuie să fie dusă astăzi de noi. Nenumărate boli sunt cauzate de același bacil: evreul! Japonia l-ar fi luat de asemenea, dacă s-ar fi deschis mai larg spre evrei. Ne vom vindeca dacă eliminăm evreul. Totul are o cauză, nimic nu survine din întâmplare. Cauza acestor maladii este un nucleu rasial care prosperă atât de mult în amestecul sângelui, că îi face pe oameni puțin siguri. Probabil că există și boli fizice care țin de faptul că s-au amestecat diferite grupe sangvine.

Noaptea de 22/23 februarie

Aparatul nostru de presă este deja ceva minunat. Legea presei a vegheat ca diferențele de opinie între oamenii care guvernează să nu se desfășoare sub ochii poporului. Presa nu este pentru asta! Ne-am debarasat de ideea că libertatea politică constă în faptul că oricine poate să spună orice îi trece prin cap. Mai mult de jumătate din ziarele germane sunt în mâinile lui Amann. Astăzi, dacă îl convoc pe Lorenz[2] și îi prezint în câteva cuvinte modul meu de a gândi, a doua zi la ora unu îl regăsesc în toate ziarele germane. Omulețul acela, dr. Dietrich, este specialist într-o abilitate puțin comună. Nu scrie bine, dar discursurile lui sunt adesea foarte reușite. Sunt mândru că, datorită acestei perechi de oameni, în cartierul meu general a fost posibil încă o dată, așa cum s-a întâmplat în 22 iunie, să întoarcem lucrurile cu 180 de grade; nicio țară nu face așa ceva!

---

[1] Robert Koch (1843–1910) a fost preluat de propaganda nazistă în special prin intermediul filmului lui Hans Steinhoff (autor și al unui film despre Frederic al II-lea al Prusiei), *Robert Koch, der Bekämpfer des Todes* (1939), cu Emil Jannings în rolul principal. Cercetările lui mult timp neînțelese asupra bacilului tuberculozei îl evocă pe Hitler și tribulațiile lui din „perioada de luptă", fără ca metafora să fie prea bine fondată.

[2] Heinz Lorenz (1913–1985) era șeful serviciului de presă al lui Hitler.

Revistele ilustrate s-au dezvoltat foarte frumos. Pentru a rivaliza cu revistele ilustrate anglo-saxone, *Leipziger Illustrierte* a trebuit să redevină mai captivant prin conținutul său. Sunt bune și *Berliner, Münchner* și *Wiener Illustrierte* și, mai ales, *Illustrierte Beobachter*[1]. Prin reportajele sale politice bazate pe arhive, *Kölner Illustrierte* se distinge de mulți ani. În schimb, am putea să ne lipsim de *Deutsche Illustrierte. Das Reich*[2] este magnific. Pe timp de pace va trebui să avem și o ediție duminicală pe plan național din *Das Reich*. Va apărea sâmbăta și țăranii o vor avea duminică. Va trebui să aibă multe imagini, să fie aranjată în așa fel încât să faciliteze lectura, să dea și un foileton ca să găsească și femeile ceva acolo. Englezii nu se obosesc pentru ilustrații și text. Asta le vine în flux continuu din toată lumea. Dar și noi vom merge acum înainte.

Strălucirea Vienei și ceea ce numim noi șarmul ei (*Charme*) se explică și prin trecutul său – cinci secole de reședință imperială! – prin bogăția sa și prin faptul că se domnea de acolo asupra unor popoare străine.

Eram așa de sărac în anii mei vienezi că puteam să-mi ofer numai cele mai frumoase reprezentanții și astfel se explică faptul că am ascultat *Tristan și Isolda* de treizeci sau de patruzeci de ori cu cele mai bune distribuții, la fel și Verdi și alți câțiva, dar nu ce se juca pe ici, pe colo.

24 februarie, la amiază

A căzut de curând un om, dacă aș fi știut, dar nu mi-a spus nimeni, fiul bătrânului Roller[3]! Sunt zeci de mii de persoane

[1] Suplimentul săptămânal ilustrat al ziarului *Völkischer Beobachter.*

[2] Săptămânal destinat mediilor intelectuale, apărut din mai 1940 până în aprilie 1945, având în fiecare număr un editorial de Goebbels.

[3] A fost vorba despre tatăl lui, mai înainte, în 15 ianuarie. Fiul, numit Ulrich, născut în 1911, pornise pe urmele lui în confecționarea de decoruri de teatru. Emil Preetorius (1883–1973) a avut câteva necazuri cu

care nu pot servi mai bine poporul decât mergând pe front. Dar ce serviciu poate să facă acolo un artist? Unul din idioții ăia de ruși doboară un astfel de om la grămadă! Câți sunt la noi afectați speciali și ce contează dacă 500 sau 600 de talente sunt eliberate! Îi avem acum, în mod dureros, pe Siewert și Arent și Pretorius, iar în Austria venise tânărul Roller. Era ca o pagină albă! De ce nu m-a prevenit Schirach? Am văzut *Friedenstag* al lui, era grandios! Era un om curajos, deja din timpul luptei a trebuit să se exileze, pot să mă gândesc că s-a angajat voluntar. L-aș fi retras sau deplasat dacă avea motive personale să nu mai vrea să rămână la Viena.

Noaptea de 24/25 februarie

Moartea secretarului de stat Hofmann[1] m-a afectat profund. În 1919 am ținut un discurs în fața batalionului lui din Passau. Câți oameni drepți și patrioți înflăcărați erau atunci! Credea

Gestapoul în calitate de „prieten al evreilor" în 1942, dar a fost repede eliberat la intervenția lui Hitler, după cum susține Ernst Klee (*Das Kulturlexikon zum Dritten Reich: Wer war was vor und nach 1945*, Fischer, Frankfurt, 2007, p. 464). Benno von Arent (1898–1956) era un nazist fanatic, membru al SS începând din 1931. Pe durata războiului a făcut parte din statul-major al lui Himmler; a intrat în Waffen-SS în 1944 și a fost prizonier în URSS până în 1953. Cât despre Siewert (ortografiat astfel de Jochmann și Genoud), trebuie să fie vorba de Ludwig Sievert (1887–1966); decorator de teatru începând din 1904, a fost poate cruțat din cauza vârstei de angajamentele periculoase ale celor mai tineri ca el (vezi *Deutsche biografische Enzyklopädie*, Saur, München, 2008).

[1] Anunțată de ziare în 2 februarie. *Freiburger Zeitung* arată că Hans Georg Hofmann, secretar de stat pe lângă guvernatorul Bavariei, decedat în urma unei crize cardiace la 68 de ani, fusese „un luptător valoros în război și pe timp de pace" și că urma să aibă, din ordinul führerului, funeralii naționale.

încă de pe atunci că eu sunt salvarea. Totuși nu aveam pentru aceasta nimic altceva decât discursul meu: ideile. În timpul puciului lui Kapp[1], mai târziu, Hofmann a telegrafiat regimentului său: „M-am raliat cu guvernul Kapp, ce face regimentul?". În Bavaria, erau mulți ofițeri minunați de această speță. Seeckt[2] i-a eliminat pe toți, nu puteau să rămână decât cei care erau perfect muți și acceptaseră totul!

Am trei oameni care, imediat ce sunt împreună un minut, nu încetează să râdă: Hoffmann, Amann și dr. Goebbels. Culmea este când este și Epp aici. Stă mai prost cu înțelegerea. Când ceilalți trei au ajuns la al treilea banc, el îl înțelege pe primul și îl savurează și se bucură de el cu măsură.

Amann! Nu am râs niciodată așa ca pe timpul luptei sau înainte, pe front. În trupa mea se râdea tot timpul, în afară de câteva momente nenorocite, dar chiar și atunci erau oameni care nu încetau cu povestioarele nostime. Fie că focul frontului îl mătură pe câte unul și cedezi în fața lașității, fie – atunci când porcul din interior a fost stăpânit – devii un dur[3].

Hoffmann mi-e așa de drag, era un glumeț încântător în toți acești ani. Când veneau oameni care se puneau cu el fără să-l cunoască, îi punea la punct cât ai clipi din ochi, fără ca ei să-și dea seama că erau zdrobiți!

---

[1] O încercare nereușită de răsturnare a Republicii de la Weimar, condusă de generalul von Lüttwitz în contul funcționarului Wolfgang Kapp, în 13–17 martie 1920.

[2] Hans von Seeckt (1866–1936), șeful armatei germane din 1920 până în 1926. Ranchiuna manifestată de Hitler provine mai ales din rolul lui în reprimarea puciului din 1923.

[3] Această idee este deja exprimată în *Lupta mea*. Hitler mărturisește că a trebuit să depășească și el tentația lașității. Dar aici își disimulează cum poate mai bine rolul de curier, care nu-l expunea focului decât în mod episodic.

26 februarie, la amiază

De câteva săptămâni am sentimentul că poziția noastră în Europa s-a întărit semnificativ. Țările mici încep să vadă în noi o celulă organizatorică[1], se vor uni cu noi în masă când își vor da seama că Anglia se scufundă sprijinind revoluția bolșevică. Când în Anglia masa va deveni conștientă de forța sa, revoluția ar putea lua forme teribile; nu poți ține masele în frâu decât prin obișnuință sau prin forță. Aș putea crede că sunt câteva regimente pe care nu vor să le lase să părăsească insula pentru imperiu. Dacă partidul conservator nu se sprijină pe forța militară, nu mai rămâne decât să se alieze cu cei 9 000 de omeni care îl înconjoară pe Mosley. Sunt salvați dacă apare printre ei un Cromwell, un lord-președinte care să ia totul în mână. În caz contrar, revoluția va duce la distrugerea tuturor valorilor.

Acesta este serviciul incontestabil făcut de mișcarea național-socialistă: a înțeles momentul când trebuia oprit cursul revoluției[2]. Este un cuvânt frumos: revoltă populară! Nu mai numărăm revoluțiile în care, după ce a ajuns în vârful muntelui, mașina s-a prăbușit în prăpastie. S-a întâmplat foarte rar ca revoluția să reușească să se transforme în evoluție. Știu cât de dificil a fost acest lucru și pentru mine în anumite momente, din 1933 până în 1934. Când începe distrugerea, masa nu își

[1] Organizarea spațiului european este concepută ca un mijloc de ameliorare a situației militare.

[2] Aluzie criptată și eufemistică la cumplita Noapte a Cuțitelor Lungi (30 iunie 1934) sau mai exact la modul în care fusese prezentată în luna iulie. SA fusese decapitată sub acuzația că pusese la cale o „a doua revoluție". În realitate, Hitler anunțase încă din iulie 1933 că era timpul ca „revoluția să se transforme în evoluție" și întreținuse un simulacru de revoltă, ușor de reprimat, când va veni momentul pentru a teroriza populațiile cele mai diverse. Vezi François Delpla, *Une histoire...*, capitolul 4.

dă seama că devine absurdă. Trei lucruri sunt importante în orice revoluție: să dărâmi zidurile care separă clasele, pentru a permite fiecăruia să se înalțe, să ridici nivelul de viață general la un asemenea punct încât să se sigure celui mai sărac un minimum vital și, în sfârșit, să obții ca binefacerile culturii să fie împărtășite de toți.

Și invers, prin libertate se înțelege acolo faptul că aceia care au puterea să fie în situația de a continua s-o exercite. Ni s-a reproșat și s-a considerat *nedrept* că, printre măsurile noastre sociale, am incriminat continuarea pașnică a existenței lor de aristocrați. Îi înțeleg, dar nu aveam de ales. La urma urmelor, nu avem drept obiectiv unic să ne găsim de lucru. Dacă ne-ar fi lăsat mâinile libere în est și ne-ar fi cedat oarecare spațiu colonial, și-ar continua astăzi viața de dinainte. În perspectivă, ca să spunem drept, ar cam fi trebuit să se facă reforme sociale acolo!

Prăpastia dintre bogați și săraci nu poate fi în totalitate acoperită de consolările Bisericii. Trebuie să mărturisesc că, dacă ar fi să aleg între a trăi o viață bună pe pământ și a fi nenorocit acum pentru a mă duce pentru compensare să cânt aleluia în cer, nu aș opta pentru cântec. De ce unii ar trebui să domnească peste pământuri ducând o viață bună aici, când la fel de bine ar putea fi chemați să domnească indigenii! Astăzi ne găsim în mod sigur în fața unor mari tulburări ale istoriei umane. În fond, asistăm la prăbușirea creștinismului. Aceasta a început cu revoluția luterană. Torța incendiară era teza libertății cuvântului și a credinței: ceea ce zguduia sistemul era revolta individului împotriva autorității. Până atunci nu existase cu adevărat decât o autoritate, cea a papei. Pe termen lung, edificiul dogmelor nu poate rezista împotriva cunoștințelor spiritului.

Dacă astăzi s-ar dori publicarea Bibliei în toată amploarea ei, nici nu s-ar putea descurca în ea. Și nici nu se poate proclama

la cursul de la ora 11 contrariul a ceea ce s-a predat la ora 10. Lumea antică şi-a datorat de asemenea căderea faptului că cerul mitologiei sale nu mai reflecta imaginea pe care o oferea realitatea socială. Era suficient să vii să spui că masele şi păturile dominante erau pe acelaşi plan faţă de Dumnezeu, pentru ca această lume să se prăbuşească. Tragic este numai faptul că lumea care vine riscă să se înţepenească în dogmă. Dacă Frederic cel Mare ar fi trăit încă cincizeci de ani şi ar fi asistat la evoluţie ca spectator, n-ar fi încetat să bată de furie cu bastonul în pământ. Aceasta este încă o consolare că natura îl cheamă pe om la el în momentul oportun pentru a-l feri să constate că ceea ce era bun se pierde[1]!

26 februarie, seara

România! Dacă astăzi i se întâmplă ceva lui Antonescu, cine preia ştafeta? Mă îngrozesc când mă gândesc! Regele este un mucos nenorocit, tipul nici măcar nu o ajută pe maică-sa să coboare din maşină, se teme ca asta să nu-i atingă demnitatea lui regală. M-a privit cu mare mirare, căci am pus-o la dreapta mea pe mama lui şi nu pe el. Firește, aşa cere eticheta, dar astăzi ne putem dispensa de ea!

Ţăranii români nu sunt decât nişte vite necivilizate. Ceea ce vedem dincolo de ei, este fără îndoială cel mai jalnic dintre cercurile conducătoare. Filmul *Stadt Anatol*[2] a descris foarte bine acest mediu balcanic dopat de petrol. Oamenii aceştia, numai pentru că sub picioarele lor a ţâşnit din întâmplare aurul negru,

[1] În sfârşit o reflecţie profundă. Hitler este capabil în acelaşi timp să-l admire fără rezerve pe Frederic al II-lea şi să considere că era un om al timpului său, dispărut la timp (pentru a nu vedea ruinate valorile aristocratice).

[2] Film german realizat în 1936 de Victor Tourjansky.

se găsesc în posesia unei surse vii de bogăție fără să fie nevoiți să ridice un deget; aceasta este contrar oricărei ordini naturale! Un oraș ca Bucureștiul nu se construiește decât prin speculații imobiliare. Am putut cândva să-l denunț pe Erzberger[1] pentru un uriaș trafic cu terenuri. Se parcela un spațiu între Berlin și Pankow. Trebuia să se cumpere teren pentru drumuri. S-a știut dinainte că va avea loc o parcelare și atunci prețurile terenurilor – inclusiv cele publice – au crescut de mai multe ori cu 100%. Am aflat că un teren cu o valoare de 110 000 sau 120 000 de mărci-aur fusese revândut cu 3,7 milioane de Erzberger, împreună cu un monsenior; știa de parcelarea care urma printr-o indiscreție. De aceea am înscris în programul partidului articolul împotriva speculațiilor imobiliare. De ce să nu le dăm expropriaților un mic beneficiu? Da, dar prețuri cămătărești numai pentru că administrația planifică o operație, asta nu!

În ceea ce privește autostrăzile, am promulgat din timp o lege a exproprierii pe baza căreia țăranii au fost despăgubiți în mod corespunzător. Toate drumurile militare au fost construite de puteri tiranice, indiferent că erau romane, prusace sau franceze și merg drept, în timp ce toate celelalte fac meandre, astfel că îți iau de trei ori mai mult timp. Marea masă a poporului vrea să fie guvernată, de unde o mare îngrijorare atunci când se întâmplă ceva. De exemplu, la moartea lui Todt a fost o emoție mare, dovedind că poporul cere să fie comandat de cele mai bune capete. În privința aceasta ungurii sunt superiori românilor; i-aș fi preferat pe români în locul croaților și invers.

Sunt favorabil construirii de drumuri, dar nu trebuie să le facem într-o uniformitate totală. Nu trebuie să aliniem

[1] Născut în 1875, membru al Zentrum, negociator al armistițiului de la Compiègne, Matthias Erzberger fusese asasinat de naționaliști (fără legătură cu partidul nazist) în 26 august 1921.

totul atunci când ajungem astăzi în regiunea flamandă sau în Olanda. Aceste teritorii trebuie să-şi păstreze caracterul lor. Fie şi numai pentru faptul că altfel femeile noastre ar fi private de plăcerea de a purta pe corp articole de import. Marfa de contrabandă este întotdeauna cea mai frumoasă!

Ungurii sunt naţionaliştii cei mai înverşunaţi care există; cu ce viteză îi asimilează pe germani! Pe toţi cei care ies din lot, îi integrează în administraţia lor. În perspectivă, nu va trebui să menţinem minoritatea germană decât dacă vrem să controlăm ţara, altfel va trebui s-o retragem. Grupurile mici de germani au tendinţa de a pieri din cauza consangvinităţii, cu excepţia celor din Transilvania. Am constatat asta la Nürnberg, când i-am văzut defilând pe germanii din exterior, că sunt diminuaţi rasial. Tot ceea ce este bun este atras spre serviciile de stat ungare; când o astfel de selecţie durează secole întregi, nu mai rămân decât deşeuri.

În teritoriile din est vrem să întreprindem o colonizare pe scară mare, utilizând aceste minorităţi. Fiecare aşezare este pentru noi o povară. Dar dacă am sustras pământul şi solul de la altcineva, inconvenientul dispare. Totul este o chestiune de administraţie de stat, de putere. Luând totul în considerare, sunt de părere să-i retragem pe germani dacă vrem să creăm o stare de pace cu Ungaria. Va trebui să cântărim argumentele pro şi contra. Dacă ajungem să decidem să facem din Dunăre un fluviu în totalitate german, trebuie să facem cu totul altă politică. O soluţie ar fi să instalăm de-a lungul Dunării toţi germanii din sud-est. Ungurii şi românii nu se vor reconcilia niciodată, chiar dacă ar vedea în Germania un duşman comun. Germanilor din Banat va trebui să li se atribuie un sol la fel de fertil.

Dacă pun în est un milion şi jumătate de germani din exterior, atunci fac o autostradă de 1 500 de kilometri şi o presar

cu un brâu de așezări la fiecare 50 sau 100 de kilometri, cu câteva orașe importante în lot. Dacă privim lucrurile din acest punct de vedere, nordul este mai important decât sudul. Da, dar Dunărea este Dunărea și nu vom putea s-o înlocuim niciodată. Trebuie să ne instalăm la Porțile de Fier pentru a nu lăsa pe nimeni să le blocheze. Din păcate, este un ținut foarte prost și nu vom instala acolo germani buni. Dar minele de cupru vor permite popularea acestui ținut, este una dintre cele mai bune surse de aprovizionare cu cupru, mai ales dacă nu trăim în bună înțelegere cu iugoslavii. Manganul, pe care nu vreau să-l transform acolo, pot să-l transport în sus pe Dunăre. Dunărea oferă o legătură cu Turcia. Numai cel care are spatele liber poate face o politică mondială!

Noaptea de 26/27 februarie

Duminică este 1 martie. Copii[1], voi nu știți ce reprezintă aceasta pentru mine! Cum m-au călcat pe nervi aceste trei luni! Astăzi pot să spun: în primele două săptămâni din decembrie, am pierdut 1 000 de Panzere și 2 000 de locomotive au rămas în pană. Cum totul mergea prost, am trecut drept mincinos, deși nu mințeam. Spuneam: trenurile vin. Compania de căi ferate furniza vagoanele și locomotivele, dar nu mergeau! Spuneam: vin Panzerele, dar acestea soseau kaput! Acum în sud știu că ceea ce trimit va ajunge, nu se mai poate întâmpla nimic. Cum mi-am dorit să vină această zi: odată ianuarie și februarie în urma noastră, ceilalți trebuie să-și înmormânteze speranțele că vom sfârși precum Napoleon[2]! Acum am ajuns! O să mi-o

[1] *Kinder* – această familiaritate, unică în aceste pagini, subliniază ușurarea pe care o simte autorul lor văzând că vine primăvara.

[2] Ceea ce trimite nu numai la dezastruoasa retragere pe timp de iarnă din 1812, ordonată prea târziu, dar și la dispariția Marii Armate,

plătească! Am constatat încă o dată cum toată lumea își pierde nervii, în definitiv, încă o dată eu sunt singurul care am rezistat! În realitate, nu aș mai putea astăzi să încep lupta. Mi-am dominat adversarii la vremea respectivă prin faptul că aveam 30 de ani, în timp ce ei aveau 50 sau 60. Forța de rezistență fizică îl face pe un om genial capabil să-și învingă singur adversarii, când aceștia sunt mai avansați în vârstă.

Aici mă simt prizonier în văgăunile astea, este teribil, nu pot nici măcar să gândesc. Trebuie să fie din cauză că, atunci când eram tânăr, visam la spații mari și mai târziu le-am găsit. Dacă am fi la Berlin, asta m-ar fi ajutat deja. Spațiul mare dă aripi imaginației mele. Totuși mă duc adesea noaptea în sala hărților. Pot să mă duc și să mă întorc și pe drum îmi vin idei. Cel mai frumos cartier general al meu era Felsennest. În Văgăuna Lupului[1], din cauza emanațiilor, nu puteam să deschid ochii și locul nu era sigur. Al treilea Cartier[2] ar fi fost simplu și frumos, dar era umed și ne-am îmbolnăvit rapid cu toții de câte ceva. Pe al patrulea, veritabilul nostru Cartier General, nu l-am văzut decât în imagini. S-a făcut acolo, împotriva voinței mele, un castel. De aceea nu m-am dus niciodată acolo[3].

---

care avea să permită eliberarea rapidă a țărilor europene căzute sub jugul napoleonian. O apropiere pe care Hitler s-a ferit s-o facă până acum, arătându-ne totuși retrospectiv cât de mult se temea de ea. El s-a ținut bine în iarna rusească: este timpul să compare acum cele două situații, atâta vreme cât este în avantajul lui.

[1] Al doilea Cartier General al campaniei din Franța, situat în apropiere de Brûly-de-Pesche. „Emanațiile" despre care vorbește Hitler erau, fără îndoială, cauzate de culturile de cânepă, abundente în regiune.

[2] Fără îndoială se referă la Tannenberg, în apropiere de Freudenstadt în Baden-Württemberg, utilizat câteva zile după bătălia din Franța.

[3] Nu poate fi vorba decât despre Adlerhorst (Cuibul de vultur – a nu se confunda cu edificiul cu acest nume de pe Berghof), complex din localitatea Langenhain-Ziegenberg, în apropiere de Frankfurt pe

Când va veni pacea, nu putem nici măcar să ne imaginăm cum va fi! Vreau să nu fac nimic timp de trei luni, voi părăsi imediat comandamentului Wehrmachtului, îl voi chema înapoi pe Speer imediat și toate aceste birouri vor fi reduse la suprafața minimă, începând cu Planul pe patru ani, care va fi cedat de preferință Ministerului Economiei. Sarcina va consta în buna organizare a muncii: omul potrivit la locul potrivit. Sunt fericit că spiritul mic-burghez al unei națiuni închise între Elba și Weser își va găsi sfârșitul. Soldații vor primi pentru

---

Main, amenajat începând din septembrie 1940 în interiorul și în jurul castelului Kransberg. Vezi Hans-Josef Hansen, *Felsennest*, pp. 18–23. Morala este pe măsură: acest șef grijuliu preocupat de detalii practice, având – așa cum dovedește chiar acest pasaj – o idee precisă despre ceea ce trebuie să fie un Cartier General, nu poate ignora că este vorba de un castel, nici nu poate crede că acesta fusese construit cu această ocazie. Pe de altă parte, nu este omul care să-i lase pe subordonații lui să amenajeze un loc timp de câteva luni de zile, înainte ca, în funcție de respectarea ordinelor sale, să avizeze produsul finit. Iată că ne orientează spre ideea unei intoxicări: acest loc bătătoare la ochi, depărtat de orice graniță, putea să dea de gândit – în Germania ca și în străinătate – că îngâmfatul dictator avea în vedere un război lung, constând, între altele, și într-o bătălie de uzură împotriva Angliei. Albert Speer scrie în 1969 că Hitler îl însărcinase să conducă lucrările, apoi refuzase să ocupe locul pentru a nu-și strica reputația de om modest (*În umbra lui Hitler. Memorii*, 2 vol., Editura Nemira, București, 1997). Această prezentare a lui Hitler ca un șef lunatic și inconsecvent ne informează, printre altele, cu privire la Speer și cartea lui: fie își redactează memoriile (cu ajutorul ziaristului și istoricului Joachim Fest) fără să fi luat cunoștință de aceste *Însemnări intime și politice* (ceea ce l-ar obliga să dezmintă o calomnie a dictatorului care îi ordonase clar să amenajeze un castel, transformându-l în Cartier General), fie (cel mai probabil) își bate joc de cititor (și contează pe faptul că acesta nu va face legătura cu un detaliu din *Însemnări intime și politice*), disimulând un episod când a fost manipulat și nu se poate să nu fi fost conștient de acest lucru.

prima dată vacanțe lungi, poate trei luni. Între timp, un tineret nou insistă deja pentru a învăța să cunoască lumea exterioară, o nouă generație!

27 februarie, la amiază

Eu cred că Providența acordă victoria celui care se servește corect de creierul pe care l-a primit. Toate chestiunile pe care le inventează juriștii nu joacă niciun rol în natură. De nenumărate ori în trecut a fost confirmată cunoașterea unei legi mari naturale a lumii: Ajută-te și Dumnezeu te va ajuta! Asta înseamnă să presimți că omul este artizanul fericirii sale sau al nefericirii sale.

Am încercat într-o zi să-i explic lui Eltz[1] că Providența sau Creația este ceva imuabil, în timp ce ideea pe care și-o fac oamenii despre ele este fluctuantă. De ce nu i-a dat Dumnezeu omului facultatea de a-și reprezenta totul cu exactitate? Putem constata că reprezentarea lui Dumnezeu din catolicism nu este împărtășită de mai mult de 10% din omenire.

În același spațiu de timp oamenii creați chiar de Providență au mii de credințe diferite. Dar noi vedem astăzi lucrurile și vertical: știm că acest creștinism nu cuprinde decât o scurtă perioadă din istoria oamenilor.

Dumnezeu i-a creat pe oameni. Am devenit oameni prin păcatul originar. Acest prealabil, Dumnezeu l-a dat oamenilor. Timp de 500 000 de ani, îi privește căzând, apoi îi vine ideea să-și trimită fiul unic. Un ocol supărător, un proces colosal de incomod!

Alții nu cred asta. Trebuie să le inculci ideea cu forța. Dacă bunul Dumnezeu ar vedea vreun interes în cunoaștere, atunci

[1] Paul von Eltz-Rübenach (1875–1943), ministrul conservator al Transporturilor până în anul 1937.

pentru ce atele pentru genunchi și proptele pentru degete? Să adăugăm că marea majoritate a catolicilor nu cred nici măcar în asta. Numai femeile bătrâne merg la biserică: pentru că sunt silite să renunțe la plăcerile terestre. Nu este decât lemn, de la care nu ai nimic de câștigat. În această companie, o parte este interesată de toată afacerea!

Dar ce periculos este când o organizație atât de egoistă ridiculizează Creația în așa fel: se va atribui totul unui creator al universului, se leagă la această credință o idee a creației! Dumnezeu nu este raliat astfel în modul cel mai insolent la o idolatrie înfricoșătoare?

Ceea ce are omul în plus față de animal, marca poate cea mai minunată a superiorității omului, este faptul că a sesizat că trebuie să existe o forță creatoare. Nu ai decât să privești printr-un telescop sau un microscop: acolo recunoști că omul are facultatea de a înțelege aceste legi. Dar acolo trebuie să fii modest! Dacă această forță creatoare este identificată cu un fetiș, atunci reprezentarea lui Dumnezeu dispare dacă fetișul este fragil.

De ce să te lupți, așadar, dacă rugăciunea este suficientă? În războiul Spaniei, Biserica ar fi trebuit să spună: ne vom apăra cu forța rugăciunii. Dar a finanțat niște păgâni[1], datorită cărora a putut să-și prelungească existența.

Dacă sunt un sărman diavol și mor fără să fi avut timpul să mă căiesc, afară! Dar dacă înainte aveam 10 mărci și le-am dat, atunci da! Iată ce a vrut creatorul universului!

---

[1] Formulare ironică: era vorba de trupe marocane, așadar, în principiu, musulmane, care i-au permis lui Franco să pună piciorul pe continent și să salveze o lovitură de stat pornită prost. Ceea ce Hitler nu amintește este că el furnizase avioane pentru transportarea lor, care creaseră primul pod aerian din istorie.

Dacă o mică nevastă de țăran sau un mic proletar crede asta, foarte bine, nu spun niciun cuvânt. Dar dacă oameni inteligenți onorează superstiții atât de satanice! Și aceasta sub pretextul iubirii! Nu cred că ceva fals poate avea eternitatea de partea sa. Nu cred că, în timp, adevărul rămâne sufocat. Nu poate decât să triumfe!

Pot să-mi reprezint că în acest domeniu se va deschide o eră de toleranță absolută. Pot să spun numai atât: fiecare trebuie să-și găsească fericirea în felul său! Antichitatea a cunoscut această toleranță. Nimeni nu căuta să convertească pe altcineva la zeul unic. Nu mă duc în biserici să distrug cultul, mă duc poate ca să contemplu frumusețea arhitecturii.

Totuși nu aș vrea să apar în fața posterității ca unul dintre cei care au făcut aici concesii. Știu că omul în imperfecțiunea lui (*Fehlerhaftigkeit*) va face mii de erori, dar să faci ceva fals în cunoștință de cauză, asta eu nu pot! Personal, nu m-aș împăca niciodată cu o asemenea minciună, nu pentru că vreau să-i irit pe alții, ci pentru că aș vedea aici o insultă la adresa Providenței eterne. Sunt fericit să nu am nicio legătură cu oameni ca aceștia. M-aș simți bine în compania istorică în care mă recunosc, dacă există un Olimp. În cel în care voi intra eu, vor fi spiritele cele mai luminate ale tuturor timpurilor. În 21 martie 1933, când trebuia să mergem spre biserică, m-am eschivat[1]. În partid nu m-a preocupat niciodată confesiunea celor care mă înconjurau[2]. Dacă m-ar îngropa astăzi, n-aș

[1] Vezi însemnarea din 13 decembrie și introducerea acestui volum. Hitler adaugă aici o informație: promisese clar că va fi prezent la liturghia de la Biserica Sf. Petru și Pavel și s-a eschivat, mulțumindu-se cu un comunicat ulterior pentru a-și explica absența.

[2] Este evident fals, căci, dimpotrivă, chiar în aceeași zi de 21 martie 1933, dozase cu grijă prezența conducătorilor naziști la slujbe, cu excepția lui însuși și a lui Goebbels.

vrea să fie niciun preot pe o rază de 10 kilometri. Dacă ar exista unul care să-mi poată fi util, m-aș îndoi de Providență. Acționez în funcție de ceea ce cunosc și de ceea ce înțeleg. Nu pot împiedica pe cineva să se roage încă, dar nu tolerez blestemul[1] și renunț la rugăciunile lor. Eu exist datorită unei puteri superioare și sunt necesar pentru ceva. Independent de faptul că mi se pare crudă, această Biserică de fabricat fericire. Chiar dacă recunosc că nu te poți impune decât prin forță, încă nu am găsit niciodată plăcere în a face pe cineva să sufere.

Viața nu este dată decât celui care se bate cel mai tare pentru aceasta. Legea vieții este: Apără-te!

Timpul pe care îl trăim va vedea prăbușirea acestei chestiuni. Va mai dura un secol sau două. Mă doare să nu văd, precum Moise, țara făgăduită decât de departe. Intrăm într-o concepție a lumii însorită și cu adevărat tolerantă: omul trebuie să fie în situația de a-și dezvolta facultățile pe care i le-a dat Dumnezeu. Trebuie numai să împiedicăm instalarea unei noi minciuni, încă și mai mari: lumea iudeo-bolșevică trebuie distrusă[2]!

27 februarie, seara

În Olanda, în Danemarca, în Norvegia, există mișcări conduse de oameni care preferă să fie președinți datorită nouă, decât ofițeri în retragere sau ceva asemănător[3].

---

[1] Hitler se gândește aici fără îndoială la vestita predică a lui Clemens von Galen și poate la enciclica *Mit Brennender Sorge* a papei Pius al XI-lea, citită în biserici de Paști în 1937.

[2] Greșeala lui este că înlocuiește creștinismul cu ateismul.

[3] Este vorba de Anton Mussert din Olanda, Frits Clausen din Danemarca și Vidkun Quisling din Norvegia.

Acum îmi trebuie un om în Belgia: în ultimă instanță este vorba de persoane! Nu pot instala acolo un german rigid din nord. Trebuie să fie un om extraordinar de abil, flexibil ca o anghilă, jovial, blând și dur. În Seyss-Inquart am găsit un om pe cât de seducător și amabil, pe atât de nemilos în privința principiilor. Trebuie să spun drept că pentru această treabă mă gândesc din nou, înainte de oricine, la unul dintre compatrioții mei austrieci. Când mă întreb cine ar avea formatul cerut printre gauleiteri, mă opresc mereu la Jury[1]. Este foarte abil și viclean și conciliant în felul de a fi și în același timp fără milă atunci când fixează obiective. Gauleiterul meu din Steyr[2] este formidabil, dar încă puțin cam tânăr pentru asta. Dacă aș trimite în est un Seyss sau un Jury, un taur ar face treaba mai bine! Pe de altă parte, nu trebuie să confundăm supleţea cu slăbiciunea. Amândoi ar fi la înălțime acolo: Schirach s-a descurcat foarte abil, este apt să preia în viitor un post foarte important, într-o zi ne putem gândi să-i încredințăm o provincie mare.

Seyss a reușit să favorizeze o mișcare în plină ascensiune care numără tot mai mulți aderenți și duce el singur războiul împotriva Wilhelminei, în așa fel încât nu avem nici măcar nevoie să intervenim. Gândul unei Germanii mari câștigă teren acolo. În Danemarca, Clausen este un om de același gen. Cel mai rău lucru sunt regii care au o anumită vârstă. Când te atingi de unul din ei, toată lumea începe imediat să țipe. Franz Joseph era fără îndoială mult mai puțin inteligent decât succesorul[3] lui,

[1] Hugo Jury (1887–8 mai 1945), medic, ministru al Sănătății în guvernul Seyss-Inquart după Anschluss, apoi gauleiter al Dunării de Jos (Viena) începând din mai 1938.

[2] August Eigruber (1907–1947).

[3] Carol I (1887–1922), urcat pe tronul Austriei în 22 noiembrie 1916 și răsturnat de o revoluție în 12 noiembrie 1918.

dar o revoluție împotriva lui – nici vorbă! Era un fel de autoritate – deși a fost monarhul cel mai des învins din istorie. A lăsat să se producă totul de la sine și nu a făcut niciodată nimic. Dacă bătrânul din Danemarca se ia după suedez – să nu facă nimic și să se odihnească prin tenis – atunci poate să trăiască foarte mult! Suedezul mi-a spus că are o constituție excelentă, căci atunci când lipsea mai mult de patru săptămâni, o regență trebuia să preia ștafeta, ceea ce îi permitea să rămână liniștit în străinătate șase luni. În Danemarca, cu Clausen, succesiunea este deja gata. Dacă obținem aceasta, vom avea trei oameni care au păcătuit așa de mult că vor merge cu noi până în pânzele albe. SS a scos deja din Danemarca foarte mult oțel; putem să ne bazăm pe Clausen și pe Mussert. În Belgia este blestematul ăsta de rege. Măcar dacă ar fi fugit! I-aș fi trimis tânăra soție[1]!

La Paris vom instala un al doilea guvern. Abetz este pentru mine cam prea angajat în colaborare. Nu pot să-i spun obiectivele mele, căci are o soție. Știu pe cineva care vorbea în somn; sigur, nu se știe dacă Abetz nu vorbește și el în somn! Dar organizează cu grijă opoziția la Paris și acolo soția îi este utilă. Pare mai nevinovat! Dacă ar trebui să mergem până acolo încât să instalăm un guvern anti-Vichy, opoziția nu ar avea decât o dorință, aceea de a ne vedea că rămânem. Îi este frică să nu vadă că ies la iveală dovezile coruperii de către noi a unui mare număr din membrii ei[2]. Cred că va fi cu atât

[1] Este vorba de Lilian Baels (1916–2001), pe care regele Leopold al III-lea (văduv începând din 1935, după moartea reginei Astrid) o luase în secret de soție în septembrie 1941; căsătoria fusese anunțată în amvon de clerul catolic belgian în 6 decembrie 1941.

[2] Poți să te pierzi în această tiradă despre Franța, care anunță mai întâi decizia fermă de a instala un guvern colaboraționist la Paris

mai bine, cu cât vom rămâne mai mult timp acolo. De altfel, aşa este în Franţa. Găsesc suficienţi candidaţi ca să rămână acolo cu titlul de ocupanţi. Nu există pericolul ca într-o zi o parte din Wehrmacht să spună: Nu mai vrem să rămânem în Franţa!

I-am explicat asta lui Himmler: Dacă aş fi fost un vechi împărat al Germaniei, aş fi avut şi eu parte de dizgraţia voastră! Nu le port pică acestor oameni că nu au vrut să mărşăluiască spre est. Acolo nu existau atunci nici mijloace de încălzire, nici drumuri practicabile, nu era nimic altceva decât iarna şi atunci e uşor de spus: sângele şi pământul! În vest erau chiar ţinuturi calde! Fără politica personală a prinţilor germani, am fi reuşit să germanizăm toată Italia de nord. Vestul este în mare parte mai mult sau mai puţin germanic. Teoria lui Himmler trebuie revăzută profund, nu poate fi considerată justă. Îi facem prea multă onoare lui Henric Leul, a contribuit la eşecul politicii împăratului şi ce nu ar fi realizat dacă toată lumea ar fi tras în acelaşi sens! Dacă înaintarea spre vest ar fi fost condusă în mod consecvent, am avea un Reich

---

pentru a face concurenţă celui de la Vichy, apoi că această decizie nu este încă luată, deoarece Abetz nu este de încredere, pentru că are o soţie franceză, pe moment foarte utilă Germaniei, şi pentru că el riscă să vorbească în somn (ceea ce arată că are intenţii secrete pe care nu i le poate comunica). Înţelegem mai ales că îl păcăleşte pe Abetz, fără îndoială pentru a înşela autorităţile de la Vichy (toamna şi chiar şi în luna ianuarie i-a lăsat să spere la un tratat de pace prin mijlocirea facilităţilor militare din coloniile franceze). Se pregăteşte mai ales să lichideze guvernul Darlan şi să impună întoarcerea lui Laval. Operaţiunea va avea loc în 18 aprilie şi este fără îndoială deja în curs de pregătire. În paralel, a întărit puterea unităţilor SS. Heydrich va veni curând să-l instaleze la Paris pe unul dintre subordonaţii lui Himmler, Carl Oberg, însărcinat mai ales să obţină concursul guvernului de la Vichy pentru Soluţia Finală.

mare din Danemarca până la Loara. Anglia nu ar fi devenit ceea ce este astăzi[1].

Acum vine vremea când propaganda politică poate să ne ajute mult. Nu trebuie să-l incite pe fiecare englez personal să facă asta sau aia, ci numai să prezinte faptele absolut incontestabile care cad pe un sol englez fertil și care merg mai mult sau mai puțin în direcția următoare: Imperiul Britanic devine puțin câte puțin o colonie a evreilor americani!

La mănăstirea Westminster, după misă, s-a cântat la orgă Internaționala! Ce altceva este aceasta dacă nu prăbușirea creștinismului! Când comparăm declarațiile engleze actuale cu cele care veneau acum un an de la Lisabona[2], este o adevărată cotitură în istorie.

---

[1] Hitler zeflemisește marotele ideologice ale lui Himmler, dar și ale lui Rosenberg și Darré, distanțându-se de teoria „sângelui și pământului"! Este fără îndoială încă o manieră de a-i ține la distanță pe vechii germani subdezvoltați și de a sprijini excelența germană pe Antichitatea greco-romană.

[2] O indicație care trebuie apropiată de conversația dintre Hoare și Hohenlohe, cunoscută nouă printr-o depeșă a ambasadorului italian de la Madrid, Franco Lequio, datată 14 martie 1941, din care reieșea că cei doi bărbați „s-au întâlnit cu câteva zile înainte". Hoare îi povestise lui Hohenlohe, un cunoscut comis-voiajor de-ai lui Hitler, că se pregătea să-l răstoarne pe Churchill ca să semneze pacea. Un demers fără viitor, care nu putea decât să fi fost ordonat de Churchill însuși cu scopuri de intoxicare și care probabil că i-a întărit lui Rudolf Hess speranțele că va întâlni în Anglia un solid „partid al păcii". Vezi François Delpla, *Churchill et Hitler*, partea a II-a, capitolul 7. Iată ceea ce dovedește că Hitler încă nu înțelesese că fusese manipulat și că nu se teme să strecoare în „consemnările" lui o aluzie, care urmează să fie dezvoltată dacă afacerea revine în actualitate. Este greu de știut de ce vorbește de Lisabona și nu de Madrid, dar se poate observa că se citează capitala portugheză de mai multe ori în documentația foarte

Noaptea de 27/28 februarie

Marea idee a lui Amann a fost să fuzioneze ziarul partidului cu editura partidului. Veniturile de la editură au devenit cu timpul atât de mari, că ziarul nu mai risca nimic. Amann a ştiut să facă editura să subziste în timp detenţiei mele. Guvernul s-a prins acolo în fire care pe noi nu ne-ar fi oprit. Dar pe atunci ne-a prins bine. Editura avea statutul juridic de SRL şi pentru a fi dizolvată ar fi trebuit o decizie a societăţii, care nu putea fi obţinută pentru că unul dintre administratori, Herr von Sebottendorf, era în străinătate, în Turcia, aşa cred.

Este de înţeles că Amann nu a reuşit nicicum să-l găsească. Deţineam pe atunci o parte din capital - 5 000 de mărci oferite de Gutberlet[1], iar restul provenea din alte surse –, în timp ce alte părţi rămâneau în mâinile vechilor proprietari. Firma purta de treizeci sau patruzeci de ani numele de Franz Eher[2].

Am păstrat pentru ziar numele de *Völkischer Beobachter*, spre marea înciudare a lui Dietrich Eckart. Observator, spunea el? Titlul ar trebui să fie *Spărgătorul de lanţuri* sau cam aşa ceva! În mod abil, Amann a întemeiat în scop de disimulare Hoheneichen-Verlag, pentru publicaţii de acelaşi gen. I-a lăsat tipografia lui Adolf Müller, ca să nu fie nevoit să adreseze reclamaţii camarazilor din partid.

---

fragmentară cu privire la acţiunile altui agent specializat în contactele cu duşmanul englez şi amestecat în pregătirea zborului lui Rudolf Hess, Albrecht Haushofer.

[1] Wilhelm Gutberlet, acţionar la *Völkischer Beobachter*.

[2] Firma fusese declarată mai întâi de Franz Eher sub un alt nume în 1887, apoi sub numele lui în 1901. NSDAP a achiziţionat-o în 17 decembrie 1920.

28 februarie, seara

Pentru a rezolva criza locuințelor, vom construi imediat ce va fi pace 1 milion de locuințe în cinci ani. Construcția unei case nu trebuie să dureze mai mult de trei luni. Trebuie să ajungem în acest domeniu să facem în așa fel încât cuceririle tehnicii să fie extinse numai acolo unde acum lipsesc total: stăpâna casei trebuie să fie ușurată! Este deja necesar, pentru că va exista o lipsă continuă de servitoare și un cuplu tânăr nu-și poate permite să aibă una. Nu este suficient ca grădinițele pentru copii să fie în imediata apropiere a blocurilor de imobile, stăpâna casei nu trebuie să mai fie obligată să conducă chiar ea copilul, va apăsa pe un buton și va veni asistenta ca să ia copiii. Apoi, stăpâna casei nu trebuie să mai aibă obligația să ducă gunoiul și deșeurile de la bucătărie, nici să urce combustibilul, trebuie să existe echipamente, pentru ca toate acestea să vină de la sine în apartament. Deșteptătorul care o trezește dimineața trebuie în același timp să încălzească apa pentru micul dejun. Și așa mai departe pentru tot ceea ce poate ușura viața.

Pentru a moderniza din punct de vedere tehnic întreținerea casei, dispun de un om care nu așteaptă decât un semn. Robert Ley este nerăbdător să-și dedice mijloacele în această direcție! Dar fiecare locuință trebuie să-și aibă și garajul său, care nu trebuie să coste 40 sau 50 de mărci pe lună, ci poate 4 sau 5. Tot juriștii sunt de vină pentru că încă nu avem asta! M-am lăsat convins că acești oameni din administrație nu au găsit nimic mai bun de făcut decât să treacă negru pe alb toate sursele de pericol care se ascund în construcția unui garaj în regulamente destinate să prevină accidentele. Astfel, au dat prescripții care sunt pur și simplu inaplicabile,

dacă vrei ca prețul să rămână abordabil, adesea pornesc de la o stare tehnică depășită de ani de zile. De exemplu, există un regulament care stipulează că rampele trebuie să aibă panta așa și așa, ceea ce duce la o pierdere de spațiu, de materiale și de timp și reprezintă un lux astăzi complet inutil. Pe de altă parte, trebuie să dezvoltăm standardizarea [*Typisierung*] pentru construcția interioarelor. Să nu se mai întrebe: de unde să începem? Să-i scutim astăzi de griji pe cei care trebuie să amenajeze cele 5 milioane de locuințe noi, dacă îi scutim de pildă de a fi nevoiți să schimbe perdelele pentru că cele vechi nu se adaptează, o să le facem deja un mare serviciu. Trebuie să ne apucăm odată de treabă, și mai bine astăzi decât mâine.

Noaptea de 28 februarie/1 martie

În 1925, soții Bechstein[1] m-au invitat la Bayreuth, locuiau pe strada Liszt, cred că așa îi zicea, foarte aproape de Wahnfried, după colț, cred că încă mai au și astăzi casa aceea. Ca să spun drept, nu voiam să mă duc, îmi spuneam că aceasta o să-i facă și mai multe probleme lui Siegfried Wagner, care era puțin în mâinile evreilor. Am sosit la Bayreuth la ora 11 seara, Lotte era încă trează, în timp ce părinții ei se culcaseră deja. A doua zi devreme a sosit Frau Wagner și mi-a adus flori. Ce agitație era atunci! De atunci datează multe fotografii făcute de Lotte Bechstein. În timpul zilei, mergeam în pantaloni scurți de piele, la spectacole îmi puneam smochingul sau fracul și zilele libere erau întotdeauna minunate. Am mers cu mașina în

[1] Un cuplu de mecena bogați ai nazismului. Familia se compunea din fabricantul de piane Edwin Bechstein (1859–1934), soția sa Helene (1876–1951) și fiica lor Charlotte, născută în 1907.

masivul Fichtel și în Elveția franconă. Viața era minunată din toate punctele de vedere. Când mergeam la cabaretul *Die Eule*, eram imediat în contact cu artiștii, bărbați și femei. Pe de altă parte, nu eram încă destul de cunoscut ca să fiu deranjat în liniștea mea.

Dietrich Eckart a devenit curând un critic al Bayreuthului[1] și mă entuziasma întotdeauna în prealabil: Vezi tu, la Bayreuth însăși atmosfera este deja formidabilă. A povestit odată că într-o dimineață dăduseră năvală la *Die Eule* și plecaseră pe o câmpie din spatele teatrului ca să joace *Farmecul Vinerii Sfinte*; fusese un moment minunat. La primul *Parsifal* la care am asistat, încă mai cânta Clewing, fabulos și ca voce, și ca prestanță. Cunoșteam deja *Parsifal* de la München. După aceea am ascultat *Inelul* și *Maiștrii cântăreți*. Când l-am văzut pe evreul Schorr cântându-l pe Wotan m-a cuprins o furie, pentru mine era o rușine rasială! De ce nu l-au adus pe Rode de la München? Mai aveau un om de cea mai bună calitate, cântărețul de cameră Braun[2].

Ani de zile nu m-am mai întors acolo, ceea ce m-a durut foarte tare. Frau Wagner era foarte nefericită, mi-a scris de 12 ori și mi-a telefonat de 25 de ori! M-am dus foarte des la Bayreuth și n-am omis niciodată să-i fac o vizită. Dar Frau Wagner – acesta este meritul ei istoric – a făcut legătura dintre Bayreuth și național-socialism. Căci Siegfried era legat de mine printr-o prietenie personală, dar politic era pasiv! Nu putea face altfel, evreii l-ar fi distrus. Acum interdicția s-a terminat și este cântat mai mult. Jigodiile astea de evrei au reușit

[1] Din 1894 (vezi Werner Jochmann, *Monologe...*, p. 461).

[2] Cântăreții numiți sunt tenorul Carl Clewing (1884–1954), baritonii Friedrich Schorr (1888–1953) și Wilhelm Rode (1887–1959) și basul Carl Braun (1886–1960).

să-l demoleze! Am auzit *Bärenhäuter* în tinerețe, *Fierarul din Marienburg*[1] trebuie să fie cea mai bună operă a lui. Se vede tot ce mai este încă de văzut și de auzit! Am văzut într-o zi la Berlin o operă de tinerețe a lui Wagner, *Novicea din Palermo*, unde înfloresc încă melodii în stilul lui Mozart, numai în câteva locuri apare noul.

1 martie, la amiază
(Invitat: Himmler)

Adolf Müller! L-am cunoscut prin Dietrich Eckart. Eckart, cum poți să-mi faci cunoștință cu un astfel de om? am întrebat eu. A răspuns: „Este negru până în măduva oaselor și mai viclean decât cel mai șiret țăran, dar este cel mai bun tipograf pe care l-am cunoscut vreodată și cel mai generos dintre oameni!". Era cu mult înainte să achiziționez *VB*[2]. Când m-am dus la el în vizită, ședea ca un monument de plutocrație: „În primul rând, a spus el, să ne punem de acord foarte clar. Fără bani, nu tipărim!".

Când te duceai să-l vezi, Müller nu făcea altceva decât să se plângă. Cu toate acestea, nu înceta să crească. Ziarele lui prosperau fără încetare și veneau mereu mașini noi. „Curând nu voi mai avea mijloace, cu tariful nu ies la socoteală", spunea el atunci. „Totuși nu ai aerul că ești pe ducă! Când ai atâtea griji, asta te face să bei și atunci te umfli!"

Deja înainte de preluarea puterii ni s-a întâmplat să-i plătim dintr-odată 14–20 milioane de mărci. Este instalat în

[1] Într-adevăr, Winifred Wagner îi trimisese cartea ca să-l distreze în închisoare, în decembrie 1923. Vezi François Delpla, *Les tentatrices...*, p. 76.

[2] *Sic* în ediția Jochmann, semn că abrevierea ziarului *Völkischer Beobachter* era cunoscută cititorilor.

modul cel mai modern, în acest domeniu este un geniu. Era foarte viclean, dar avea un simț social, își plătea bine muncitorii. În timpul excursiilor cu personalul era totdeauna acolo și se arăta generos. Pentru întreprinderea lui uriașă cheltuiala era minimă și putea să recupereze pe *VB*:

Nu am călătorit niciodată cu Müller fără să facă o vizită unei femei care îi născuse un copil. Pentru fiecare copil pusese imediat 5 000 de mărci la casa de economii. Acum are patru copii legitimi; cum are amărâtul ăsta copii așa de frumoși! Este nebun după ei. În fiecare săptămână petrece două zile cu Ida, la Tegernsee, deși a divorțat de ea ca să poarte copiii un nume decent, două zile la München cu soția sa, două zile la întreprindere și restul timpului la vânătoare. Este cu adevărat cineva.

1 martie, seara
(Invitat: Himmler)

Pentru o femeie, cea mai frumoasă rochie își pierde farmecul, atunci când o vede purtată de alta. Am văzut într-o zi o femeie care a plecat de la Operă – nu știam ce se întâmplă – deoarece a văzut că în loja de vizavi venise o femeie îmbrăcată la fel ca ea. „Ce insolență, eu plec!" Când o femeie se gătește, zelul este adesea stimulat de bucuria secretă de a irita pe alta. Femeile au o facultate care nouă, bărbaților, ne lipsește, și anume aceea de a putea da unei prietene în același timp un sărut și o înțepătură cu acul. Este absolut inutil să încerci să le corijezi în acest punct, așadar să le lăsăm aceste mici slăbiciuni! Dacă poți face o femeie fericită cu asta, foarte bine. Este de o mie de ori mai bine ca o femeie să se ocupe cu așa ceva, decât să o vezi că se pasionează de metafizică!

Când o femeie începe să se gândească la chestiunile existenței (*Dasein*) este urât, ah, cum pot să mă calce pe nervi! Cele mai rele sunt femeile pictorițe[1], care se neglijează și nu se văd cum arată. Sunt și unele foarte grijulii cu propria persoană până în momentul când întâlnesc un bărbat. Ele care se luptau să scape de o jumătate de kilogram, după ce au bărbatul, o jumătate de chintal nu le mai deranjează! Femeile ar putea să riposteze, dar voi de ce vă bărbieriți? De ce ne pieptănăm, de ce ne facem cărare? Nimeni nu merge așa cum l-a făcut natura! Când eram puști, nimeni nu se bărbierea, doar actorii și preoții, la Leonding era un singur bărbat care nu purta barbă; era considerat un dandy! Sunt capete pe care barba făcea foarte mult efect, dar în cele mai multe cazuri chipul arată mai bine fără barbă. De altfel, nu este altceva decât încheierea unei evoluții de mai multe milioane de ani: puțin câte puțin, omul și-a pierdut părul de pe corp.

Acolo unde sunt mai multe femei decât bărbați, femeia trebuie fără încetare să eclipseze o rivală: instinctul de conservare! Tot restul se subordonează acestui scop. Cea mai blândă dintre femei poate deveni un monstru când alta îi ia prietenul sau soțul. Acest instinct este mai dezvoltat la una, mai puțin la alta, și tocmai la cele mai feminine este cel mai accentuat. Se vorbește despre proastele maniere feminine, dar poate că este, dimpotrivă, o virtute!

Dacă într-o zi va exista o țară masculină, acesta va fi declinul omenirii. Altădată erau, fără îndoială, numeroase state matriarhale. Din lipsă de bărbați, un popor nu moare, asta nu se întâmplă decât din lipsa femeilor. După Războiul de

[1] Pare să fi uitat aici vibrantul său elogiu pentru Angelika Kauffmann, din 15 ianuarie precedent.

30 de Ani, poligamia a fost reintrodusă pe scară largă[1]. Datorită copilului nelegitim, națiunea și-a regăsit culmile. Asta nu se poate regla prin legi. Dar, atât timp cât avem 2 milioane și jumătate de persoane condamnate să rămână fete bătrâne, nu trebuie să interzicem copilul ilegitim! O tânără care are un copil și se ocupă de el valorează mai mult în ochii mei decât o domnișoară bătrână. Judecata socială este pe cale să slăbească, natura își reia drepturile, suntem deja pe o cale mai bună. Despre multe fete, mai ales servitoare, am aflat după aceea că aveau copii. Este într-adevăr emoționant să vezi cum o fată consideră că toată fericirea ei este să se poată ocupa de copii. Dacă nu are copii, o femeie devine isterică sau se îmbolnăvește. Este frapant că la majoritatea popoarelor femeile sunt mai numeroase decât bărbații. Dacă nu am vedea în jurul nostru atâtea vieți sănătoase, am putea să ne pierdem total speranța pentru omenire. Dacă nu i-aș vedea decât pe cei 10 000 din pătura superioară, acesta ar fi și cazul meu. Dacă nu este așa, o datorez mediului meu, unde sunt numeroase persoane sănătoase care fac parte din masele largi.

La țară lucrurile merg atât de departe, încât nimeni nu condamnă un preot care are o legătură. Dacă este cu servitoarea

[1] O notație absolut subiectivă, pentru un motiv excelent: demografia istorică a fost întemeiată după acest război de iezuitul belgian Roger Mols. Ea constă în particular în studierea registrelor parohiale din secolele trecute pentru a stabili statistici ale copiilor nelegitimi. Tot ceea ce dovedește această afirmație este că Hitler începe să se sperie de pierderile de vieți omenești (mai ales ale bărbaților) din acest război și se autoliniștește pe bună dreptate, gândind și spunând că va fi suficient să se favorizeze conceperea în afara căsătoriei pentru a repara dezastrul.

lui, tot satul respiră uşurat: copiii şi celelalte femei vor avea linişte! Nu poţi evacua asta din creier! spun femeile. Cea mai rea minciună este la modă printre cei 10 000. Am cunoscut acolo relaţiile cele mai incredibile. Oamenii au fost târâţi în noroi pentru că aveau o legătură în afara căsătoriei, atunci când ei înşişi se căsătoriseră cu o divorţată! Într-o zi l-am chemat pe unul din bărbaţi şi i-am amintit propria lui istorie. Trebuie să înţelegem că mariajul este foarte puţin realizarea a ceea ce s-a dorit prin natură: realizarea unei mari dorinţe de a trăi! Cea mai mare fericire este ca două fiinţe pe care natura le-a destinat una alteia să se întâlnească, dar sunt atâtea momente care reunesc oamenii sau, dimpotrivă, le împiedică să se găsească. Câte tinere fete se ascund în mănăstire pentru că nu l-au avut pe cel pe care l-ar fi vrut; atunci când nu au fost promise, două treimi din femeile din mănăstirile noastre sunt iubite decepţionate. Cât de puţine fiinţe au posibilitatea de a-şi pune în valoare dreptul la viaţă!

3 martie 1942

(Invitat: Himmler)

Dacă dăm uneia dintre provinciile cucerite dreptul de a-şi alcătui propria armată sau propria aviaţie, s-a zis cu dominaţia noastră. Calea auto-înarmării duce la autonomie. Cu instituţiile democratice nu poţi păstra ceea ce ai luat cândva cu forţa. În această privinţă sunt de aceeaşi părere cu tory britanici: dacă supun o ţară numai pentru a-i reda libertatea, ce rost are? Cel care şi-a dăruit sângele, are şi dreptul de a exercita puterea. Libertatea Indiei nu va dura nici douăzeci de ani! Englezii îşi fac astăzi reproşul că au guvernat prost ţara pentru că ţara nu arată niciun entuziasm: în realitate, au

acționat bine, dar este absurd să te aștepți la entuziasm. Dacă englezii nu ar fi fost stăpânii, nu ar fi fost acolo 380 de milioane de indieni! Anglia a exploatat țara, dar dominația engleză a adus și servicii.

Înainte de orice, trebuie să nu-l lăsăm pe învățătorul german în teritoriile din est, am pierde și părinții, și copiii. Am pierde tot poporul, pentru că ceea ce li se bagă în cap nu servește la nimic. Cel mai bine este să li se predea un limbaj al semnelor. Li se va servi prin radio ceea ce este profitabil, muzică după voia inimii. Nu trebuie să învețe o meserie intelectuală și nu trebuie să-i lăsăm să tipărească nimic! Cu ce a fost recompensată cultura europeană acolo? Din ea a rezultat un anarhism spiritual! Aceste popoare nu sunt niciodată mai fericite ca atunci când sunt lăsate în pace la maximum. Altfel, ne facem acolo o pepinieră de dușmani dintre cei mai înverșunați!

Prima noastră sarcină ar fi, dacă ne-am ghida după interesul profesorilor, să construim o universitate la Kiev[1]! Nu trebuie să-i aduci unui om mai mult decât ceea ce îi trebuie cu adevărat, nu faci decât să-l îndopi! Mai bine să-i arăți lucruri frumoase! Trebuie să știu de ce anume are nevoie un copil. Acesta era desigur apogeul civilizației grecești, să-l educi pe om pentru frumusețe. Astăzi li se grefează cunoștințele!

Educația școlară nu trebuie să dea decât cunoștințe generale pe care se construiesc mai târziu cunoștințele de specialitate. Trebuie să orientez educația către lucrurile mari. Evenimentele

[1] A fost și prima idee a lui Rosenberg, cu aprobarea explicită a șefului său, la începutul campaniei. Hitler nu se tulbură nicio secundă. Vezi Alfred Rosenberg, *Die Tagebücher*, p. 409.

sunt mereu tot mai numeroase! Ce cap ar trebui să aibă un copil dacă vrea să cunoască istoria propriei sale patrii mici, a patriei sale şi, pe deasupra, a marelui Reich! Ceea ce noi trăim fără probleme, într-o zi copiii noştri vor trebui să înveţe pe dinafară. Creierul nu poate să reţină toate acestea, un lucru este sigur: nu facem altceva, încă o dată, decât să-i dezgustăm! Trebui să vedem generalităţile în linii mari!

Nici nu are sens, să predai fiecărui elev de şcoală medie două limbi! 95% nu au nevoie de ele! Este suficient, când se dau bazele generale, în loc să se predea franceza timp de patru ani, să lăsăm să treacă trei ani şi în ultimul an să le dăm tuturor nu trei ore, ci o oră de franceză pe săptămână. Orice tânăr va putea să constate dacă este un domeniu pentru el! Ce nevoie are un tânăr dacă se dedică muzicii, de geometrie, de chimie, de fizică? Ce reţine din acestea mai târziu? Nimic!

Trebuie să lăsăm la o parte toate detaliile! Chiar şi pe vremea mea încă, pentru a reuşi la un examen, trebuia nu numai să ai media, dar să obţii o notă minimă la aproape patru materii. Dacă cineva este dotat pentru o materie, de ce să-i mai ceri şi alta? Trebuie să meargă cât mai departe în domeniul lui!

Predarea istoriei acum patruzeci de ani nu era decât date de domnii, de războaie şi de descoperiri, fără nicio viziune generală. Şi când se ocupă de aceasta un profesor puţin dotat, devine o tortură [pentru elevi]! Căpşoarele nu pot să înţeleagă!

Aceasta merge împotriva bunului-simţ: cel care nu are o notă suficientă la o materie nu va putea deveni ceea ce şi-a dorit să devină!

Aveam un profesor de franceză care nu făcea decât să caute slăbiciunile, noi îl consideram nebun! Avea mania persecuţiei! Nu voia să ajute, nu se gândea decât cum să-l prindă pe elev.

Când mă gândesc la toți profesorii mei, trebuie să spun că un anumit procent erau niște smintiți; ucideau sufletul copiilor. Numai câțiva aveau succese.

Când te gândești că o astfel de persoană poate distruge o viață întreagă! Nu avem dreptul să construim conducerea unei națiuni pornind de la rezultatele școlare! Trebuie să dăm vieții posibilitatea de a le corija. Examenele nu trebuie să fie niciodată decisive – și aceasta este valabil și pentru juriști. Decisivă este, în ultimă instanță, practica!

Când un pușți are atâta vitalitate în el că nu poate sta o clipă locului, nu este neatent, dar nu vrea să asculte! Comportarea lui nu este inteligentă, dar ce altceva să facă! Dar este un profesor care se enervează împotriva acestui drăcușor! Este de înțeles. Dar trebuie să-i lăsăm copilului posibilitatea să facă dovada calităților sale.

Cred că în general nu am învățat mai mult de 10% din ceea ce au învățat ceilalți, îmi făceam întotdeauna temele foarte repede, dar am asimilat totuși istoria! Mi-a fost adesea milă de colegii mei. Vii să te joci? Nu, n-am terminat! Și acum uite că tocește, își dă examenele, este primit! Apoi, când ne întâlnim în ascensor, ce confuzie! Dar noi, noi lucrasem! Ei, da, Doamne, nu toată lumea este dotată!

7 martie 1942, la amiază

Dacă vom compara limba engleza cu germana și germana cu italiana putem spune: englezei îi lipsește posibilitatea de a exprima gânduri care depășesc universul concretului și al reprezentărilor.

Limba germană are posibilitatea de a clarifica cunoștințele, inclusiv atunci când a fost atinsă frontiera a ceea ce este dovedit.

Poporul german este un popor de gânditori, pentru că limba noastră ne creează condițiile explorării noului[1].

La Berghof, un nevăzător de război italian mi-a ținut într-o zi un discurs care, fonetic, suna admirabil, o apoteoză! După traducere era o aiureală fără interes, nici măcar o idee! Limba italiană este limba muzicienilor!

Nu ne vedem deloc îndemnați să vorbim numai ca să vorbim, la noi nu ne îmbătăm cu cuvinte. Dar devenim săraci în vocale și trebuie să avem grijă să nu derapăm!

Astăzi nu avem poeți și încercăm să compensăm această lipsă printr-o ameliorare a vocabularului. Dar cuvântul nu este decât un mijloc către un scop: ideea este cea care contează și arta de a-ți ajusta bine frazele! Dacă lăsăm câmp liber ameliorării limbii, cu timpul limba noastră și-ar pierde muzicalitatea și nu ar mai fi frumoasă! Astăzi ne vedem, din păcate, reduși în esență la vocalele a, e și i, ceea ce face limba nemuzicală și săracă! Și toate siflantele astea! Când spun „Kurzschriftler" în loc de „Stenograph" este deja poloneză! Și apoi, acest cuvânt este un nonsens: inventatorul și-ar fi botezat el însuși așa invenția, dacă i-ar fi plăcut: Un „Kurzschreiber" este cineva care scrie scurt!

Oamenii care edictează astfel de germanizări sunt dușmanii de moarte ai limbii germane. Dacă ar fi urmați, nu ne-am mai putea exprima gândurile cu precizie, am fi tot mai săraci și slabi în sunete, limba noastră ar începe să semene, nu pot s-o spun, dar dacă aș îndrăzni s-o spun, cu japoneza. Ar ieși o pură trăncăneală, o cârâială și nici nu pot să-mi imaginez ce ar însemna

[1] Acest șovinism lingvistic este înrudit cu cel al lui Martin Heidegger, fără să se știe dacă a existat o transmitere directă sau indirectă. Vezi Georges-Arthur Goldschmidt, „Heidegger et la langue allemande", în *Lendemains*, nr. 121, 2006, pp. 124–141.

aceasta pentru cântec! Să ne bucurăm că avem cât mai multe mijloace posibile de expresie pentru a nuanța! Să fim recunoscători pentru culorile sonore pe care ni le aduc cuvintele străine intrate în limba noastră!

Să ne gândim: dacă vom începe să alungăm cuvintele străine, unde va trebui să ne oprim? Făcând abstracție de riscul de a ne înșela asupra rădăcinilor lingvistice! Munca a numeroase generații va fi pierdută!

Din punct de vedere logic, ar trebui să continuăm suprimând instituția pe care am importat-o odată cu un cuvânt: onestitatea poruncește să alungăm odată cu „teatru" și lucrul pe care îl desemnează. Ar fi ceva josnic să păstrăm instituția, prefăcându-ne că am fi noi cei care am inventat-o! Și în cele din urmă nu ne-ar mai rămâne altceva decât să interzicem orice aport care ne-a venit din exterior! Ajunge cu aberațiile!

Modificările limbii sunt rezervate celor mai mari gânditori ai unui popor! În epoca precedentă epocii noastre, unul singur a fost demn de aceasta: Schopenhauer! În ce măsură cuvintele existente sunt suficiente pentru a reda un elan filosofic, asta numai un geniu poate s-o decidă! Atât timp cât un popor este viu, îi vin în mod constant noi concepte și noi cunoștințe. Nicio voință nu se poate opune acestui lucru! Trebuie să abandonăm această cale!

Dacă pornind de la un concept exprimat într-o limbă străină un cuvânt s-a aclimatizat la noi și sună bine, nu avem altceva de făcut decât să salutăm îmbogățirea limbii noastre! Nu trebuie să avem grijă decât de un singur lucru: cuvântul străin să fie pronunțat în același fel de toată lumea, așa cum trebuie pronunțat! Între ortografie și pronunție nu trebuie să existe

divergență, așa cum este astăzi cazul în engleză! Dacă avem o literă pentru fiecare sunet, pronunția corectă nu trebuie să rămână dependentă de faptul că cineva cunoaște felul bun de a vorbi. Cuvântul trebuie să fie scris în așa fel încât orice persoană care îl citește să-l pronunțe corect.

Noaptea de 10/11 martie 1942

Orice fenomen are o cauză. Gelozia femeii: instinctul de conservare vine din epoca îndepărtată când femeia era complet dependentă de protecția bărbatului, nu avem decât să ne gândim la vulnerabilitatea ei în timpul sarcinii și apoi în timpul în care copilul nu se poate descurca singur. Fără bărbat, femeia era pierdută. De aceea femeia îl iubește pe erou, îi dă un sentiment de securitate, vrea să aibă bărbatul eroic și imediat ce îl obține nu-l mai înapoiază de bunăvoie. Iubirea unei femei generează și la bărbat gelozia, dar domeniul geloziei feminine este mult mai vast: o mamă este geloasă pe nora ei, o soră pe fratele ei.

Am trăit într-o zi o scenă pe care o femeie măritată [Eva Chamberlain] i-a făcut-o fratelui său căsătorit, o adevărată nebunie! Tânăra [Winifred Wagner[1]] a devenit prada surorilor odată ce s-a produs nenorocirea. N-a mai contat faptul că dăduse patru copii soțului ei, nici că îi rămăsese credincioasă, asta spune totul! Este suficient să vezi copiii; dacă undeva copiii seamănă, acesta este cazul!

---

[1] Aceste precizări între paranteze drepte, vizibil exacte, figurează fără indicarea originii în ediția Jochmann. Nenorocirea despre care vorbește Hitler este moartea prematură a lui Siegfried Wagner (1869–1930), ceea ce a făcut ca Winifred să devină directoarea festivalului de la Bayreuth și să-l lase pe Hitler să se grozăvească acolo din 1933, diminuând influența fiicelor lui Richard și Cosima, Eva, văduva lui Chamberlain, și Daniela.

Printre prietenele mele mămoase numai bătrâna soție a directorului Hoffmann[1] își manifesta constant o solicitudine tandră. Cu Frau Bruckmann mi s-a întâmplat că o doamnă din lumea bună münchenează nu a mai fost niciodată invitată în același timp cu mine, după ce stăpâna casei a surprins o privire pe care mi-a adresat-o în timp ce ne luam rămas-bun în salon și eu mă înclinam în fața ei. Era foarte frumoasă și trebuie să-i fi părut și eu interesant, nimic mai mult! Am cunoscut o femeie a cărei voce răgușea numai cât mă vedea că schimb câteva cuvinte cu alta.

Lumea bărbatului este vastă, în comparație cu cea a femeii. Bărbatul aparține datoriei sale și nu consacră decât din când în când un gând femeii sale. Universul femeii este bărbatul, la altceva nu se gândește decât din când în când; aceasta este marea diferență. Femeia poate iubi mult mai profund decât bărbatul!

La femeie, intelectul nu are nicio importanță. Alături de femei cultivate și intelectuale, mama mea era o femeie modestă, trăia pentru casa ei și pentru noi, copiii, în societatea femeilor noastre cultivate nu s-ar fi simțit deloc în largul ei, dar a oferit poporului german un fiu, și încă unul mare!

Căsătoriile întemeiate pe o simplă atracție sexuală se dizolvă ușor: nicăieri nu lipsesc produsele de înlocuire! Separarea devine dificilă când există camaraderie și cei doi au totală încredere unul în altul.

---

[1] Jochmann îi pune un singur f și îi dă prenumele Carola. Genoud sare pur și simplu fraza. Eu îl urmez aici pe Anton Joachimsthaler, cercetătorul care a studiat de departe cele mai multe arhive în legătură cu persoanele frecventate de Hitler. Această prietenă mămoasă nu poate fi decât Hermine Hoffmann. Vezi însemnarea din 16 ianuarie.

Ca o femeie să fie chemată să depună mărturie despre chestiunile ei intime, aşa ceva nu trebuie să se tolereze. Am suprimat asta! Nu suport absolut deloc să-şi bage nasul unde nu le fierbe oala. Îmi amintesc de o istorioară frumoasă povestită de Frederic cel Mare. Într-o zi, l-a chemat pe şeful poliţiei sale ca să se plângă că el este mult mai puţin bine informat decât ceilalţi monarhi. Bine, a spus funcţionarul, dacă sunt autorizat să mă servesc de aceleaşi mijloace de investigaţie ca şi ceilalţi... Cu acest preţ, a răspuns Frederic cel Mare, nu, renunţ! Nici eu nu am folosit niciodată serviciul de informaţii şi nu aş primi niciodată un spion. Este ceva respingător! Cu atât mai mult o spioană! Nu numai că se prostituează, dar simulează în faţa unui bărbat sentimente pe care nu le încearcă, înainte să-l ducă la pierzanie pe omul pe care l-a înşelat[1]!

În tinereţe, eram mai curând un solitar, decât să am nevoie de companie. Astăzi nu mai pot să stau singur! Punctul culminant este pentru mine să cinez cu o femeie şi prefer să mă aşez la o masă în *Osteria*, decât să mănânc de unul singur acasă.

Nu citesc niciodată un roman şi aproape niciodată foiletonul, de ce ar trebui să-mi impun aşa ceva: aceasta nu ar face decât să mă irite! Cu ziarul de seară din Augsburg avem acum cel mai vechi ziar european! Ce bine că Amann l-a lăsat să subziste, şi ce păcat că *Fliegende Blätter* („Foi volante") nu au mai continuat, iar *Die Jugend* („Tineretul") s-a degradat aşa de tare! Dacă nu putem face să coexiste o întreprindere veche cu una

[1] Acesta este fără îndoială pasajul în care Hitler minte în modul cel mai neruşinat. Şi-a făcut o specialitate din spionajul dedesubturilor de toate genurile şi nimic nu-l opreşte în acest domeniu, dat fiind că „evreii au început" şi este cât se poate de moral să nu le laşi beneficiul exclusiv al metodelor lor.

nouă, sunt partizanul sacrificării celei noi și păstrării a ceea ce există dintotdeauna!

Noaptea de 11/12 martie

Am cunoscut la Bayreuth un băcan pe nume Möckel și, la invitația lui, i-am făcut o vizită la Nürnberg. În fața casei am găsit o pancartă: Fumătorii sunt rugați să se îndepărteze de această casă! Atunci am oprit fumatul și la mine.

Reichsmarschallului i-am spus scurt: „Göring, crezi că asta face impresie bună că ești văzut reprezentat cu o pipă? Ce ai spune de o statuie care te-ar arăta cu un trabuc în gură?".

Se crede în mod greșit că soldatul nu poate trăi afară fără să fumeze. Era o greșeală pe care o putem trece în contul comandamentului de atunci că la începutul războiului am început prin a da fiecărui soldat o rație zilnică de tutun mai mult sau mai puțin mare. Acum nu se mai poate da înapoi. Dar imediat ce va reveni pacea, am să încetez cu aceasta. Avem ceva mai bun de făcut cu devizele noastre decât să importăm otravă la noi. Am să încep cu tineretul, nu am altceva de făcut decât să le spun să nu ia exemplu de la cei bătrâni, ceea ce abia așteaptă!

La Viena o duceam rău de tot! Luni la rând n-am mâncat nicio masă caldă. Trăiam cu lapte și pâine uscată. Dar cheltuiam în fiecare zi 13 creițari pe țigări, fumam câte 25–40 pe zi! Un creițar era pentru mine atunci mai mult decât 10 000 de mărci astăzi! Într-o zi, m-am gândit: dacă în loc să-ți cumperi țigări de 13 creițari ți-ai cumpăra unt pentru pâine de 5 creițari, ți-ar mai și rămâne! Am aruncat țigările în apă și nu le-am mai atins niciodată.

Sunt convins că, dacă aș fi fost fumător, n-aș fi suportat grijile care mă chinuiesc de atâția ani. Poate că tocmai acestui

fapt își datorează poporul german sănătatea! Atâția oameni eminenți mi-au fost răpiți de otrava tutunului, începând cu bătrânul meu tată, apoi Dietrich Eckart, Troost! Și pe dumneata, Hoffmann, te voi pierde și pe dumneata tot așa!

Berlin, ca o capitală mondială, nu se va compara decât cu vechiul Egipt, cu Babilonul sau cu Roma! În fața lui, ce va fi Londra, ce va fi Parisul[1]!

[1] O încheiere demnă pentru acest prim volum: într-un moment când Uniunea Sovietică nu este învinsă, când Churchill este tot la putere și modelează zi de zi alianța cu Statele Unite ale Americii și cu Rusia, în timp ce Axa nu se poate lăuda decât cu o retragere de iarnă organizată, o înaintare nedecisivă a lui Rommel în Africa și cu succesele japoneze facile în Pacificul prost apărat de americani, Hitler – după o tiradă despre otrava simbolică a tutunului (nu fără a sublinia că el scăpase de ea printr-un efort de voință) și o glumă pe seama dragului lui fotograf – își ridică privirile spre perspectivele istorice grandioase: Berlinul va eclipsa Parisul și Londra pentru a fi egal cu Memphis, Babilon și Roma.

Concluzie

Textul pe care l-am parcurs, publicat în 1952 sub o formă grav alterată, nu a făcut până astăzi decât obiectul unor rare şi scurte comentarii de ansamblu. Autorii care îl utilizează se concentrează asupra unui mic număr de pasaje. Încerc în prezent să extrag esenţa profundă din textul autentic, după ce l-am comentat pagină cu pagină.

În primul rând, aceste pagini ne informează cu privire la condiţiile lor de elaborare. Notele consemnate de Heinrich Heim, ajunse în mâinile lui François Genoud la puţin timp după război şi cunoscute numai în 1980 în forma lor originală, poartă numeroase indicii ale unei participări conştiente şi active a lui Hitler la acest exerciţiu. De exemplu, atunci când se entuziasmează pentru o carte anticreştină a poetului SS Kurt Eggers şi îşi dictează impresiile cum se scrie o prefaţă, lui Bormann în persoană în 21 octombrie 1941. Sau când, o lună mai târziu, în 19 şi 20 noiembrie, acelaşi Bormann notează două declaraţii ale şefului său. Faptul că toate acestea se regăsesc în „notele lui Heim" arată că acesta din urmă era însărcinat cu redactarea tuturor cuvintelor notate şi triate în vederea unei utilizări care este greu de precizat, dar care trebuia să aibă legătură atât cu guvernarea imediată a unui Reich a cărui politică

internă Hitler nu mai avea timp s-o dirijeze altfel, cât și cu imaginea pe care înțelegea s-o lase despre el și despre regimul lui. Cât despre prezența incoerențelor și a contradicțiilor, este și aceasta liniștitoare cu privire la valoarea documentară a acestor pagini: înainte de a li se da o utilizare publică oarecare, ar fi fost revizuite și contradicțiile ar fi fost înlăturate, cel puțin cele mai aparente. Aici este vorba să se înregistreze cât mai fidel posibil cuvintele rostite.

Comentariile anterioare sunt de calitate foarte inegală, cel mai bun fiind probabil primul: introducerea la primul volum al ediției Genoud, datorat academicianului francez Robert d'Harcourt. Acest germanist, catolic și membru precoce al opoziției nazismului în Franța liberă, apoi ocupată, a știut să rezume ideile esențiale exprimate în aceste pagini[1] și să emită o opinie fără patimă asupra autorului lor, mergând până acolo încât a lăudat analizele lui exacte, umorul, atenția pentru cei umili și chiar și „calitățile lui sufletești". Salutând această excepțională libertate de spirit – paleta culorilor în care este pictat nazismul nedepășind de regulă, încă în 2015, pe cele ale unui tablou de Soulages – nu-l voi urma până la capăt, căci binele pe care îl putem sesiza pe ici, pe colo mi se pare nedisociabil de răul care poluează întreaga activitate a lui Hitler.

Bineînțeles, va trebui să definim acest rău, un concept care trebuie manevrat cu delicatețe de un istoric. Dar în prezent aș dori – ca să nu mai revin – să semnalez o dificultate a comentariului unui text al lui Hitler, care, desigur, se aplică oricărei opinii omenești, dar pe care personalitatea secretă și machiavelică

[1] Pornind de la versiunea germană, din care citează mai mulți termeni – dar Genoud a abuzat fără îndoială de încrederea lui și nu i-a arătat traducerea sa fantezistă.

a autorului o împinge la paroxism: trebuie să ținem seama în cel mai înalt grad de ceea ce nu se spune. Aici, în mod deosebit, invectivele cele mai severe și răspunsurile cele mai importante se adresează adesea unui personaj invizibil. Am să iau trei exemple. Unul dezvoltat în 2008 în cartea mea despre Georges Mandel[1]: asistentul evreu foarte tânăr al lui Clémenceau în 1918–1919, devenit membru al dreptei parlamentare, avea să fie asasinat la sfârșitul războiului de un bandit francez mandatat foarte probabil de la Berchtesgaden, printr-un scurt lanț de intermediari SS. Or, Hitler nu pronunță – din câte se știe – niciodată numele acestui adversar, cel mai bun echivalent francez al lui Churchill înainte de intrarea lui De Gaulle în scenă. Numeroase pasaje despre Franța, în general, și intrarea sa în război în septembrie 1939, în special, ar fi provocat în mod logic apariția numelui său (în locul celui pronunțat în mai multe reprize, al ministrului englez palid, dar de origine evreiască, Leslie Hore-Belisha). Căci în perioada acoperită de această carte, Mandel zace în temnițele guvernului de la Vichy, iar Abetz, incitat de Ribbentrop, ridică diverse pretenții ale germanilor în legătură cu el, invocând faptul că „a incitat la război" sau acuzându-l că a ordonat, ca ministru de Interne, să fie doborâți în luptele din mai-iunie parașutiștii germani lipsiți de apărare. Pentru a nu cita decât un episod, condițiile lui de detenție sunt agravate la mijlocul lui noiembrie 1941: chiar dacă nu este verificabil deocamdată și poate nu va fi niciodată, se impune o apropiere cu tiradele deosebit de incendiare ale lui Hitler împotriva evreimii din săptămânile precedente și ordinul dat probabil la 9 noiembrie lui Himmler de a-i nimici pe reprezentanții ei din toată Europa.

[1] François Delpla, *Qui a tué Georges Mandel?*, L'Archipel, Paris.

Al doilea exemplu se referă la Thomas Mann. Marele scriitor era atunci exilat în Statele Unite, de unde își înmulțește „apelurile către germani". Este adesea apropiat de Goethe, pe care, ca și Hitler, îl admiră. Punctele de convergență nu se opresc aici. Dacă Hitler nu mai vorbește niciodată nici de Mann, reciproca nu este valabilă, dovadă titlul surprinzător al unui articol de șapte pagini apărut în martie 1939: *Bruder Hitler*" (Fratele Hitler). Mann, profund impregnat de cultura germană, dar dintr-o familie parțial evreiască, este însuși simbolul a ceea ce Hitler respinge, de care înțelege să decanteze și să separe pentru totdeauna „germanitatea". Or, în acest text – și în alte câteva – dictatorul este zeflemisit pentru că nu știe nici să conducă o mașină, nici să piloteze un avion, nici să facă un copil. Maniera în care Hitler se întinde povestind despre călătoriile lui rutiere și aeriene, apreciind ca un cunoscător și în detaliu abilitatea celui care ține manșa sau volanul, are aerul unui răspuns la această acuzație; cât despre explicațiile lui circumstanțiale cu privire la gustul lui pentru femei și respectul pentru starea matrimonială, acestea anunță grija pe care o va acorda, în scenariul sinuciderii sale, episodului căsătoriei cu Eva Braun; dar, apropiate de ceea ce le precedă, ar putea constitui foarte bine un răspuns la procesele de incompetență pe care i le face din patria sa de adopție, New Jersey, acest Victor Hugo al regimului. Simte chiar nevoie de a explica faptul că nu trecuse examenul pentru permisul de conducere printr-un argument de o slăbiciune extremă: în 1925 (dar avea deja 35 de ani...) era eliberat condiționat și orice infracțiune l-ar fi trimis din nou la închisoare pentru 6 ani! Mărește, în treacăt fie spus, și numărul anilor încă rămași (patru): să ne spunem că avea mare dorință să pună mâna pe volan și a făcut acest sacrificiu

„pentru poporul german", pe lângă toate celelalte... începând cu mariajul său. O nevoie atât de disperată de autojustificare merită să fie explicată și interpelarea lui Thomas Mann se potrivește aici ca o piesă de puzzle.

În sfârșit, se poate observa că, dacă plecarea lui Churchill la Washington în decembrie 1941 și în ianuarie 1942 este obiectul mai multor comentarii acerbe, nu se spune nimic despre vizita la Moscova a lui Harry Hopkins, cel mai apropiat colaborator al lui Roosevelt, de la începutul lunii august 1941, când aceasta face parte din același proces (stabilirea unei alianțe împotriva lui a celor trei mari puteri capabile care, dacă se menține, să-l poată distruge) și că, fiind anterioară, este în același timp și mai decepționantă și mai decisivă – purtând în germene, pentru început, Carta Atlanticului. Decedat în 1946, în timpul războiului rece, Hopkins va fi transformat retrospectiv de propaganda lui MacCarthy și de un mare număr de politicieni republicani în agent sovietic. Este ușor să ne reprezentăm ceea ce putea să gândească Hitler despre el și absența lui în aceste proferări nu este mai firească decât cele referitoare la Mandel și Mann.

Ceva mai reperabile și mai demonstrabile sunt corecțiile pe care le face propriei biografii. Aceasta a făcut deja obiectul, după bazele construite în *Lupta mea*, a numeroase relatări (manuale pentru școli și pentru tineret, mărturii filtrate de SD etc.). Completează și consolidează aici un număr de contra-adevăruri: a lucrat în construcții și a avut preocupări politice și patriotice precoce, pe punctul de a fi chiar gata de a-l consilia pe împărat începând din 1914, dacă din fericire Germania i-ar fi cerut-o; exagerează mizeria pe care ar fi cunoscut-o la Viena și elimină în schimb dezamăgirea în urma eșecului său

la concursul de la Arte Frumoase, aducând din 1907 în 1913 o perioadă destul de vagă fără un proiect definit, când, dacă ar trebui să-l credem, imediat după instalarea lui la München în 1913 se antrenează asiduu la desen pentru a fi angajat la un cabinet de arhitectură.

Aşadar, răul este că, dacă istoricul doreşte să utilizeze această scriere, trebuie s-o definească pentru a dovedi că nu impietează deloc asupra domeniului militantului, judecătorului sau moralistului. Precizez deci că greşelile despre care este vorba sunt de natură intelectuală: sunt erorile care presară constatările lui Hitler sau deducţiile lui. Acesta nu împiedică emiterea unor gânduri juste, ba chiar ingenioase, dar vorbitorul le pune în serviciul unui montaj ideologic care se clatină, pe care frânturile de adevăr nu pot să-l salveze.

O idee simplă este repetată insistent de la un capăt la altul: omul face parte din natură şi, atunci când legiferează, nu trebuie să aibă altă pretenţie decât să aplice unor situaţii concrete o „lege naturală" care îl depăşeşte şi pe care, mai ales, nu trebuie să încerce s-o modifice. Cel care vorbeşte şi-a asumat o misiune pe care o entitate supranaturală, „Providenţa" (*Vorsehung*) i-o confirmă zi după zi: să repună omenirea pe calea cea bună. Căci ea a fost deturnată de creştinism, el însuşi înfăţişat ca o „întreprindere evreiască". Astfel, minusculul popor evreu, prezentat de regulă ca iniţiatorul unui monoteism care a migrat în creştinism, apoi în islamism, este în realitate un corp străin infiltrat în omenire şi mortal de periculos pentru ea, ca microbii pentru individ. Iudaismul nu este, de altfel, o religie, ci o mască: evreii adoră fără îndoială un dumnezeu, dar dintre cei mai tereştri, pentru că este vorba de ban. Pentru a şi-l procura, se străduiesc să submineze puterea statelor.

Lucrurile au ajuns într-un punct în care s-a angajat o luptă finală. Rasa evreiască a declarat război rasei „ariene", superioară tuturor celorlalte și chemată să conducă lumea prin intermediul a două țări europene, Germania și Marea Britanie. Or, dacă Germania dominată în 1918 de evrei spre cea mai mare nefericire a ei, a reacționat viguros sub conducerea lui Adolf Hitler, Anglia, după ce a arătat bune dispoziții a căzut sub lovitura evreimii atunci când Winston Churchill, în primăvara anului 1940, a reușit să preia puterea și să se mențină acolo în pofida dezertării aliatului francez. De atunci, Germania trebuie să-și încordeze voința și să meargă înainte în întreprinderea comună, sperând zi după zi că aliatul istovit va veni să-și ocupe crenelul, după ce se va fi debarasat de șeful său. Căci pentru a consolida în mod durabil dominația ariană, există un lucru care nu suferă întârziere: să punem capăt amenințării asiatice, întruchipată în momentul de față de bolșevismul rus. Acesta ar fi atacat Germania în 1941, dacă ea nu i-ar fi luat-o înainte. Datorită acestei „decizii dure" luate de Hitler în persoană, Germania este pe cale să-și însușească un teritoriu uriaș în Europa răsăriteană. Resursele acestui „nou spațiu" o vor face invulnerabilă în fața oricărei încercări, indiferent că vine din Asia sau din America. Cu obligația de a organiza cât mai rapid posibil aceste regiuni pentru a profita la maximum de ele, în condiții bune de securitate, ceea ce presupune o colonizare germană sau „germanică" a zonelor bogate sau strategice și punerea la muncă a slavilor, localizați și supravegheați cu grijă.

Aceste postulate au condus la cea mai cumplită catastrofă pe care suferit-o vreodată un mare stat, nevrând să recunoască ineficacitatea lor și să negocieze în timp util, de exemplu după

reușita debarcării din Normandia din iunie 1944. Dar dincolo de această negare a experienței, este ușor să relevăm erori grosolane în rezumatul precedent. Omul nu este un animal, nici omenirea un organism. Așadar, ea nu ar putea fi prada unui microb infiltrat în interiorul ei, după cum nici nu există un popor evreu suficient de sudat pentru a juca peste tot același rol. El se definește de altfel foarte bine, în esență, prin religia sa, omogenitatea genetică („rasială" în termeni naziști) fiind mult mai puțin evidentă. De altfel, reimplantarea sa în secolul al XX-lea pe teritoriul Palestinei a ridiculizat cele două acuzații principale ale lui Hitler: inaptitudinea pentru muncă, în specială agricolă, și incapacitatea sa de a-și apăra interesele cu armele în mână. Cât despre Germania, aceasta a suferit mai multe pierderi din cauza lui Hitler, decât din cauza națiunilor, inclusiv URSS, „iudeo-bolșevice", despre care se considera că ar fi nimicit-o în caz de succes.

Robert d'Harcourt are, fără îndoială dreptate să considere dă Hitler face cu această ocazie analize juste, dar ele nu sunt mai puțin părtinitoare, prin ceea ce dorește vorbitorul să demonstreze. El care face atâta caz de caracterul științific și pentru care cuvântul „dogmă" este atât de peiorativ, se scufundă mai mult decât oricine în defectele pe care le condamnă, chiar în acele puncte ale doctrinei sale la care spune că ține cel mai mult. Principalele sale postulate evită orice verificare pe cale experimentală. Dacă evreul nu se regăsește într-o intrigă, asta nu contează, înseamnă că este cel mai redutabil dintre disimulatori! Așa cum îi șade bine unui microb. Savantul nostru nebun îndrăznește să se compare cu Koch și cu Pasteur care, înainte de a propune tratamente, au avut meritul de „a izola agentul", pe care trebuiau să-l atace. Totul este pe măsură: după cum afirmă

el, niciun preot nu se spală (22 februarie) şi totuşi ca probă nu invocă decât batista murdară a abatelui Schwarz, profesorul lui de religie (8 ianuarie). Nu mai suntem părtinitori. Într-un pasaj vestit în care identifică, aşa cum face adesea, iudaismul antic cu marxismul, nu dă înapoi nici în faţa folosirii, ca argument, a unei vagi asemănări de nume (Mardoheu şi Marx), nici în faţa unei simetrii strâmbe (Mardoheu devine Marx, aşa după cum Saul a devenit Pavel..., ceea ce este exact, dar era vorba despre aceeaşi persoană!). Dragostea lui pentru ştiinţă comportă câteva aberaţii: trăiască astronomii şi biologii care, explorând infinitul mare şi infinitul mic, dezmint în fiecare zi un pic mai mult teologia clasică, dar jos cu cei supăraţi pe exerciţiul fizic, ei riscă să ducă la degenerarea rasei (17 februarie!) Cu toate acestea, va trebui (14 octombrie) să se recruteze meteorologi amatori, modelaţi de empirismul milenar, care nu numai că vor putea fi învăţători (profesiune cel mai adesea discreditată), dar vor avea dreptul să fie „paralitici sau strâmbi"!

Perioada de opt luni acoperită de această carte, începută sub cele mai fericite auspicii, este martora unei mutaţii capitale în istoria celui de-al Doilea Război Mondial ca şi în cea a celui de-al Treilea Reich. Aceste consemnări, fără îndoială iniţial destinate să anticipeze o victorie rapidă, după care ar fi urgent să se modeleze în conformitate cu vederile stăpânului regiunile cucerite, reflectă în mod crescând îndoielile şi spaimele lui, pe măsură ce se produc eşecurile şi succesele prea scump plătite: şi unele şi altele fac să se îndepărteze orizontul unei victorii din ce în ce mai improbabile şi, în orice caz, mult prea lente pentru a împiedica intrarea în război a Statelor Unite ale Americii. Începând din octombrie 1941, Hitler întrevede posibilitatea unei înfrângeri militare asemănătoare

cu cea din 1918, cu singura deosebire că, sub conducerea lui, țara ar reacționa altfel. Nu se va pune problema predării în mâinile învingătorilor, ci va fi un efort permanent, până în ultimul moment, de a le dezbina. Pentru aceasta, trebuie și este suficient ca partidul nazist să păstreze ferm frâiele în mână. Niciun echivalent al coaliției socialiștilor și catolicilor din timpul Republicii de la Weimar nu trebuie să poată apărea din dezastru, pentru a trage sforile succesiunii, speculând pe baza unei dispariții a nazismului în mod analog cu dezastrul elitelor germane din noiembrie 1918. Cel mai urgent lucru va fi neutralizarea purtătorilor și a trupelor unei eventuale revoluții, de unde programarea precoce și ordinul reiterat de mai multe ori, cu privire la măsurile expeditive împotriva populației din lagărele de concentrare, în momentul în care ar amenința „o criză".

Hitler, din motive lesne de înțeles, nu-și mărturisește direct îndoielile referitoare la victoria finală, dar printre semnele care îl trădează, în afară de ordinele pentru cazul de criză, ritmul și violența anatemelor împotriva lui Churchill sunt dintre cele mai elocvente. Omul care l-a frustrat în mai-iunie 1940 de un triumf absolut și durabil este trecut aproape sub tăcere în timpul verii și a toamnei anului următor[1], căci cucerirea Ucrainei și apoi asaltul împotriva Moscovei întrețin speranța că sovieticii vor abandona lupta, ceea ce va fi – alt postulat – fatal pentru însăși decizia britanică. Este perioada cumplită inaugurată de contraatacul lui Jukov și agresiunea temerară a Japoniei împotriva Statelor Unite ale Americii care

[1] Și poate fi așadar adăugat la trilogia Mandel–Mann–Hopkins, prezentată mai sus, cea a oamenilor la care Hitler nu poate să nu se gândească, dar pe care se ferește să-i numească.

generează, după câteva săptămâni de incubație, o dezlănțuire verbală împotriva prim-ministrului englez. Există aici un motiv conjunctural: Providența, în maliției, ar putea foarte bine să transforme plumbul în aur, dacă Anglia se decide să-și facă socotelile și să iasă din război, deoarece înaintarea japonezilor face nota de plată prea grea; dar mai ales un motiv structural: mai mult ca oricând, Hitler poate măsura rolul personal al lui Churchill în căderea lui vertiginoasă, de la cvasi-triumful din iunie 1940 până la situația periculoasă din iarna 1941–1942. În ianuarie, Hitler nu numai că se apucă să-l copleșească cu injurii, dar se agață de toate motivele imaginabile pentru a spera în căderea lui.

Eșecurile și înfrângerile nu induc numai precauții defensive, ci și o fugă înainte. Mai ales în două domenii: rolul atribuit Marii Britanii și soarta imediată a evreilor.

Oferta unei „cooperări ariene pentru a domina popoarele inferioare" timp de cel puțin un mileniu, menținându-i pe slavi sub un jug german și popoarele coloniale sub o tiranie în principal engleză, nu este factice. Churchill greșea gândind astfel... dacă gândea așa. Cu alte cuvinte, previziunea lui că agresivitatea nazistă împotriva Marii Britanii se va reintensifica rapid, în cazul în care aceasta ar înceta lupta în același timp cu Franța, era sinceră și nu era o simplă stratagemă pentru a-și mobiliza mai bine compatrioții. În schimb, vedem aici cum se desenează, săptămână după săptămână, o schimbare de perspectivă. Pe măsură ce se conturează alianța între Moscova, Londra și Washington iar propriul lui joc se reduce la un atu japonez care este departe de a reprezenta o contragreutate, Hitler se decide să-și revizuiască în sus scopurile războiului, în detrimentul Imperiului Britanic. Aceasta se remarcă în

special în vederile lui cu privire la Norvegia, promisă unei evacuări totale în propunerile transmise de Dahlerus în mai 1940 și integrată pur și simplu în spațiul economic la începutul acestor consemnări. Ea este în mod implicit anexată la Reich începând din 1 noiembrie și se regăsește, în final, ca ambasadoare a civilizației germane la Atlantic, cu transformarea Trondheimului într-o metropolă artistică germanizată sub numele de Drontheim.

Hitler se consacră mai mult ca oricând elaborării unei doctrine pentru edificarea și prezervarea unei fortărețe europene autarhice și bine gestionate. Anglia refuză să ocupe un crenel de santinelă la Atlantic? Cu atât mai rău pentru ea! Japonia face să-i scadă zi cu zi nivelul de viață și va fi pentru Europa germană un aliat fără îndoială ceva mai puțin „nordic", dar fidel și docil. Cu toate acestea, se constată prin multe semne că ușa rămâne deschisă și că se menține o speranță de a vedea Anglia devenind mai rezonabilă, poate de pe o zi pe alta – în care caz Reichul s-ar așeza ca mediator între ea și Japonia, ca s-o ajute să salveze ce ar mai rămâne din posesiunile ei în Extremul Orient.

La fel este situația, în fond, și cu pretinsa „chestiune evreiască". Violența verbală care crește în septembrie pentru a culmina în noiembrie, însoțește, fără îndoială, decepțiile provocate de lentoarea înaintării în Rusia, apoi de prăbușirea speranțelor de pace apărute cu ocazia victoriei de la Kiev. Ideea de „a trăi fără evrei" progresează în același ritm cu intenția de a-i pedepsi pe britanici pentru că dezertaseră de la lupta rasială europeană. O frază grea de subînțelesuri atestă aceasta, în 27 octombrie: „Astăzi nu Anglia mă interesează, ci numai cel care este în spatele ei." Acesta poate fi la fel de bine „evreul"

care a subminat capacitatea de apărare a organismului englez, ca și Roosevelt, vulturul necrofag, care se pregătește să profite de rămășițele ei. Dar trebuie să ne înțelegem asupra sensului verbului „a interesa": dacă prietenia engleză ar fi fost căutată sincer și cu pasiune, nu se pune deloc problema să-l curteze pe vărul care se prezintă pentru a primi moștenirea, ci numai să-i interzică să pună piciorul în Europa.

Tendința de a rezerva o soartă foarte rea evreilor nu necesită niciun fel de revizie. Comentariul asupra consemnărilor lui Hitler cu privire la evrei își are locul în concluzia generală de la sfârșitul tomului viitor, în schimb se cuvine să vorbim aici despre evoluția prezenței lui Himmler, cu sprijinul agendei sale, publicate în 1999. Pe tot timpul verii, Reichsführerul SS străbate neobosit „noul spațiu" în lung și în lat, stimulând masacrarea comunităților evreiești (de către Einsatzgruppen ajutate de Wehrmacht și de cetățenii sovietici recrutați ca auxiliari) și trece destul de regulat pe la Cartierul General al lui Hitler, fără să asculte niciodată prezentele „reflecții". Trebuie să credem că vine pur și simplu să dea raportul și să ia noi ordine. Dar recuperează începând din 14 octombrie și figurează printre „invitați" în 21, 25, 25 octombrie, în 2, 5 (de două ori), 16 (de două ori) și 30 noiembrie. Prezența lui este după aceea destul de neregulată și se remarcă mai ales o frecvență anormală între 21 și 25 ianuarie, când îl ascultă perorând de 5 ori pe șeful său. Este greu de știut de ce îl invită Hitler și dacă, de exemplu, invitațiile rezultă dintr-o ordine de zi premeditată sau invers, își adaptează subiectele în funcție de auditoriu, dar este interesant de remarcat că cele două momente decisive pentru masacrul general al evreilor europeni (gestația sa de la sfârșitul lui octombrie și începutul

lui noiembrie, punerea sa în aplicare la sfârșitul lui ianuarie) corespund cu începutul asistenței lui Himmler la „reflecții" și cu cea mai mare densitate a participării lui. Or, nu se vorbește în mod special despre evrei când este el aici, chiar dacă două dintre tiradele cele mai crude au loc în prezența sa (în 25 octombrie și 25 ianuarie). În restul timpului este vorba despre creștinism, despre amenajarea Reichului și a „spațiului mare", ca și când Hitler ar fi ținut să-i amintească sensul și finalitatea masacrului.

Creștinismul, în special, este o țintă care trebuie tratată într-un mod mai puțin expeditiv decât „evreimea", dar la fel de definitiv. Revoluționarul nostru se alătură aici spiritelor puternice dar elitiste ale secolelor anterioare, care, precum Voltaire, se temeau de masele care vor începe să nu mai creadă în Dumnezeu. „Să lăsăm religia să se stingă blând", mai ales sub efectul descoperirilor științifice, aceasta este lozinca repetată de mai multe ori. Dar alte pasaje prezic o atitudine diferită. Căci creștinismul este în mod fundamental o „minciună evreiască", nu prin persoana întemeietorului său care, conform unui capriciu al ideologilor secolului al XIX-lea ar fi fost de fapt „arian" (și, adaugă Hitler, antisemit), dar prin cea a apostolului Pavel, asimilat clar cu bolșevicii. Cel mai bun echivalent al lui contemporan este episcopul de Münster, Clemens von Galen, căruia șeful nazist îi rezervă o moarte violentă a doua zi după victorie. Cu toate acestea, într-o ocazie, Hitler merge mai departe. „În natură, tot ceea ce nu are suficientă forță de viață dispare de la sine; numai omul promovează slăbiciunea", citim în însemnarea din 28 decembrie, în încheierea unei diatribe împotriva fierberii alimentelor: dragostea pentru ceea ce este natural se transformă aici

într-o acuzație împotriva întregii omeniri, chiar și a celei ariene. O asemenea inconsecvență spune foarte mult despre impasurile acestei ideologii. În definitiv, Hitler nu este câtuși de puțin creștin (creștinismul fiind prea marcat prin originile sale evreiești și prea departe de cruzimea necesară pentru restabilirea și permanentizarea dominației ariene), dar nici ateu câtuși de puțin: crede mai mult ca oricine într-un tărâm de dincolo care intervine în chestiunile omenești. Are în același timp conștiința acută că este indispensabil, că este singurul care poate conduce corabia „mișcării" sale printre stânci impresionante. Îi va lăsa așadar pe locotenenții lui să cultive, individual sau colectiv, mistici disparate (de exemplu, îl lasă pe Himmler să considere drept sacră îngrămădirea de stânci Externsteine sau să-l canonizeze pe ducele medieval Henric Leul, luându-l ușor în zeflemea în 4 februarie). Religia lui constă în esență în credința în Providența care îi face cu ochiul în momentele bune sau rele: Providența este intim legată de acțiunea lui.

Rolul pe care îl joacă Hitler în decizia asasinării în masă și în proclamarea anticipată a măsurilor în caz de înfrângere militară nu sunt decât două din numeroasele trăsături care ne permit să discernem, pornind de la acest document, locul lui în propriul regim. Suntem siliți să-l credem și, în același timp, să-i dăm dreptate atunci când spune, la începutul dimineții din 14 octombrie 1941 (una din rarele ocazii când cuvintele lui nu sunt consemnate nici la masă, nici seara): „Nu pot să spun că în acești ani de război ideea că nu sunt indispensabil s-ar fi consolidat în mine". Nazismul este clar copilul lui, atât în concepția lui, cât și în punerea în practica de zi cu zi, în materie de politică, ideologie, cultură, lingvistică, urbanistică,

arhitectură, presă, diplomație, armată, economie, agronomie, educație, poliție și justiție... Reflecția lui cu voce tare în toate aceste domenii comportă în același timp considerații de principiu și directive concrete, adesea foarte detaliate. Vorbește de bine despre colaboratorii săi de toate nivelele, de la ministru până la valet, inclusiv pentru a spune că i-au dat sfaturi prețioase. Această modestie, dacă îi poate surprinde pe cei care îl considerau impermeabil la părerile altora, nu merge totuși până acolo – și pe bună dreptate – încât să declare că a trebuit să țină seama într-o chestiune importantă de opinia unui terț. Singurii oameni politici pe care i-a menajat nu făceau parte din partidul lui. Aceste menajamente erau oportuniste, revocabile și, de cele mai multe ori, temporare. Cât despre elogiul colaboratorilor săi, aceasta este o altă modalitate de a se lăuda: ideologia lui este cea care i-a adus laolaltă, cuvântările lui i-au pus în mișcare, conducerea lui i-a ajutat să dea tot ce au mai bun în ei. Iar succesele lor, ale tuturor, ilustrează superioritatea rasei ariene: or, se laudă de mai multe ori că a pus personal această idee în centrul luptei sale.

Ideea că Hitler era nebun este în același timp curentă și contestată. Toată lumea simte foarte bine că pentru a vorbi și a acționa ca el „trebuie să nu fii foarte normal", cu toate acestea, este greu să ne imaginăm un nebun ajungând în fruntea unei țări mari, menținându-se acolo tip de 12 ani și tratând de la egal la egal cu mai-marii acestei lumi. Înseamnă să ignorăm pe de o parte că psihoza poate coabita cu inteligența și abilitatea. Pe de altă parte, ea poate fi un atu al reușitei, tocmai pentru că este, oricum, destul de rară la un asemenea nivel. Ea permite deci să-ți ascunzi jocul. Majoritatea oamenilor au, prin definiție, parcursuri clasice; iar cei care au ajuns în vârf pe o

cale atipică fac, în general, totul pentru ca aceasta să se uite, devenind de două ori mai normali. Sunt rari cei care profită de aceasta pentru a-și da curs liber fantasmelor; ca să nu fie dați imediat la o parte, aceștia trebuie să dovedească chiar de la începutul carierei, capacități politice excepționale, nu numai în plan strategic, ci și organizatoric. Hitler face parte din această rasă... poate limitată, deocamdată, la acest prototip.

Nazismul este o mașină de război redutabilă, atât în victorie, cât și în retragere. Nu zăbovește ca să se bucure de victoriile sale, ci le exploatează imediat prin apăsarea unui jug administrativ și economic; în caz de dificultate, zăvorăște metodic riscurile de dezastru. Ceea ce ajută la luarea rapidă a deciziilor celor mai eficace este simplismul analizei care îl induce pe cel al moralei. Căci nu este adevărat că nazismul este o imoralitate, departe de așa ceva. Își are propria definiție a păcatului, ba chiar și propria versiune a păcatului originar: omul face în întregime parte din regnul animal și greșeala lui este că vrea să se elibereze din el. Dacă se supune legii universale care sanctifică zdrobirea celui slab pentru a recompensa forța celui puternic, este salvat; se stabilește o ordine în care nu mai este nevoie să-i ucidem pe cei slabi, căci aceștia vor accepta să devină sclavii celor puternici, înțelegând că au de câștigat de aici, prin comparație cu o situație în care ar fi lăsați de capul lor.

Să revenim pentru o clipă la această frază extraordinară de la mijlocul lui octombrie 1941: „Nu pot să spun că în acești ani de război ideea că nu sunt indispensabil s-ar fi consolidat în mine." Este demnă să figureze într-o antologie a reflecțiilor cele mai pline de sens ale lui Hitler, de felul celei pe care Ian Kershaw a reperat-o într-un discurs din 14 martie 1936, la puțin timp după triumful diplomatic al remilitarizării Regiunii

Renane (căci această încălcare flagrantă a tratatelor rămăsese fără nicio ripostă notabilă din străinătate): „Înaintez cu siguranța unui somnambul pe calea pe care mi-a trasat-o Providența[1]". Hitler dezvăluie aici cât se poate de clar pentru un ascultător atent că nu a intrat în război fără a avea intenția fermă de a ieși din el, firește învingător, și de a transmite apoi puterea, Göring fiind pregătit în mii de feluri să preia ștafeta funcției de la führer. El însuși ar fi continuat *Lupta mea*, s-ar fi însurat cu Eva Braun[2], ar fi vizitat după pofta inimii muzeele italiene și, poate, mai ales, ar fi semnat alături de Albert Speer lucrările faraonice de la Berlin, Linz și din alte câteva locuri. În vara anului 1940, rezistența neașteptată a lui Churchill, care avea redutabilul inconvenient că lăsa timp Statelor Unite ale Americii să-și revină din surpriza provocată de zdrobirea Franței, l-a decis să reia frâiele, pentru a juca totul împotriva URSS. Prăbușirea entuziasmului inițial este cea care, în acest mijloc de octombrie 1941, îl pune în fața tristei obligații de a rămâne în postul său de șef, militar înainte de toate. Înainte și după această frază-cheie, multiplică aluziile la pericolul rusesc pe care preluarea puterii de către el l-a stăvilit la timp și la diversele decizii pe care a trebuit să le ia de unul singur, continuând să spună că războiul nu este activitatea lui preferată și consacrând pasaje tot mai lungi acestei remodelări artistice a Reichului pe care se teme că va trebui să-l lase succesorilor săi. Străduindu-se mereu să-și păstreze credința în Providență și

[1] Ian Kershaw, *Hitler*, *op. cit.*

[2] După mărturia lui Albert Speer (*Erinnerungen*, Propyläen, Berlin, 1969), Hitler vorbea adesea în cercul său intim despre propria sa pensionare. Intenționa să locuiască în împrejurimile orașului Linz, luând cu el numai pe „domnișoara Braun" și un câine. Este puțin probabil ca reglementarea legăturii lor să nu fi urmat de aproape această dezvăluire.

în „misiunea" pe care aceasta i-ar fi încredințat-o, își dădea seama tot mai mult că și-a antrenat țara într-o capcană din care numai el singur ar putea eventual să iasă, pândind ocaziile - din ce în ce mai infime - de a regăsi calea păcii prin exploatarea imediată a faliilor, fie în coaliția adversă, fie în capacitatea fiecărei mari puteri dușmane de a continua războiul. Căci, dincolo de reflexele și calitățile diplomatice necesare, va trebui să determine pe moment ce compromis ar fi acceptabil pentru ca nazismul și politica sa „europeană" să subziste.

Vom remarca spre sfârșitul cărții că discursul devine mai repetitiv și mai puțin sobru: se simte o tendință spre repetare, spre reluarea acelor idei sub forme puțin diferite sau spre multiplicarea exemplelor redundante, ca și când vorbitorul ar încerca să se convingă pe sine însuși, într-un moment în care realitate dezminte în fiecare zi puțin mai mult analizele lui. Este momentul să remarcăm că principalele mărturii referitoare la plictiseala ascultătorilor care nu îndrăzneau să părăsească locul datează de după război și emană de la persoanele care l-au însoțit pe dictator până la sfârșit sau aproape, precum Christa Schroeder și Albert Speer. Și să tragem o concluzie: defectele atribuite lui Hitler existau cu adevărat... dar nu în toate perioadele și nu în toate împrejurările. Acest om mai coerent și mai constant decât mulți alții avea, ca toată lumea, momentele lui de vârf și momentele de cădere... unele mai înalte, altele mai profunde decât media. Putea să aibă foarte multă dreptate sau să greșească foarte mult. Obstinația lui putea fi o sfătuitoare bună sau rea.

Aceste trăsături se vor regăsi, accentuate, în tomul al doilea și ultimul, care merge în esență din martie până în septembrie 1942. Noile speranțe în victoria din Rusia vor străpunge din ce în ce mai greu prin norii care se acumulează în această țară și în

restul lumii, accentuând furia, ura până la paroxism, înainte ca Hitler să opteze pentru tăcere[1] şi izolare, cu foarte rare excepţii. Între timp, din iulie 1941 până în septembrie 1942, a dezvăluit numeroase resorturi ale personajului şi ale regimului său.

[1] „Consemnările" sub forma pe care o cunoaştem se opresc la 7 septembrie 1942. Notele lui Heim nu vor fi reluate, din când în când, decât în 13 iunie 1943. Această întrerupere coincide cu o criză în ceea ce priveşte comandamentul armatei, când Hitler se ceartă cu generalii Jodl şi Halder. Din acest moment ia masa singur sau într-un cerc foarte restrâns, cel puţin la Wolfsschanze. În schimb, ordonă să se ia notiţe la conferinţele militare, ale căror procese-verbale vor fi parţial salvate din foc în momentul dezastrului şi publicate în anii 1960.

Repere cronologice

22 iunie 1941: atacul matinal al Germaniei împotriva URSS; seara – discursul lui Churchill făcând apel la o regrupare de forțe împotriva agresorului;

22 iunie–10 iulie: înaintarea rapidă a Wehrmachtului, care face sute de mii de prizonieri; rezistența sovietică devine mai dură începând din 10 iulie, lângă Smolensk;

3 iulie: discursul mobilizator al lui Stalin la postul de radio sovietic;

13 iulie: sosirea lui Harry Hopkins (trimis special și consilier apropiat al lui Roosevelt) la Londra;

14 iulie: armistițiul de la Satin-Jean-d'Acre, consacrând victoria trupelor anglo-gaulliste împotriva trupelor guvernului francez de la Vichy din Siria;

16 iulie: conferință între Hitler, Göring, Lammers, Keitel, Bormann și Rosenberg asupra organizării „marelui spațiu" în curs de cucerire; Rosenberg este numit ministru al Teritoriilor din Est;

24 iulie: intrarea trupelor japoneze în sudul Indochinei cu acordul guvernului de la Vichy;

26 iulie: embargo american asupra petrolului cu destinația Japonia;

29 iulie: Harry Hopkins, trimis special al președintelui Roosevelt pleacă de la Londra la Moscova;

30 iulie: tratat de alianță între URSS și guvernul polonez în exil de la Londra;

31 iulie: scrisoarea lui Göring către Heydrich, în care i se încredințează misiunea unei „Soluții finale pentru chestiunea evreiască din Europa";

3 august: predica lui Clemens von Galen, episcop de Münster, împotriva executării bolnavilor mintali;

9–14 august: întâlnirea „Atlanticului" între Roosevelt și Churchill, încheiată prin carta cu același nume;

21 august: directiva de război nr. 34 a lui Hitler, prin care se dă prioritate atacurilor împotriva localităților Kiev și Leningrad, în raport cu Moscova;

24 august: ordin secret al lui Hitler de suspendare a executării bolnavilor mintali;

25 august: intrarea concertată a trupelor engleze și sovietice în Iran;

1 septembrie: decret impunând tuturor evreilor germani cu vârsta peste 6 ani să poarte o stea galbenă;

12 septembrie: joncțiunea trupelor generalilor Kleist și Guderian, care încercuiesc trupele sovietice din Ucraina de vest; evenimentul face inevitabilă ocuparea Kievului;

17 septembrie: încheierea ocupării Iranului de către englezi și sovietici;

24 septembrie: Hitler îl numește pe Heydrich protector adjunct al Boemiei și Moraviei;

29 septembrie: la Babi Iar începe masacrarea evreilor din Kiev;

29 septembrie–1 octombrie: conferința de la Moscova între URSS, Marea Britanie reprezentată de Lordul Beaverbrook și Statele Unite ale Americii, reprezentate de Averell Harriman;

2 octombrie: începutul operațiunii germane „Taifun", vizând încercuirea și ocuparea Moscovei;

Noaptea de 2/3 octombrie: atentate cu exploziv împotriva unei jumătăți din sinagogile din Paris;

16 octombrie: ocuparea orașului Odessa de către trupele germane și române;

18 octombrie: înlocuirea prim-ministrului japonez Konoye cu Hideki Tojo;

19 octombrie: numirea generalului Jukov în fruntea trupelor destinate apărării Moscovei;

30 octombrie: Wehrmachtul asediază orașul Sevastopol;

26 noiembrie: nota amenințătoare a secretarului de stat american Cordell Hull adresată guvernului japonez;

21–27 noiembrie: prima retragere a germanilor în URSS, în regiunea Rostov-pe-Don;

28 noiembrie: întâlnire între Hitler și Amin al-Husseini, marele muftiu al Ierusalimului;

5 decembrie: contraofensivă sovietică în fața Moscovei;

7 decembrie: atacul japonez de la Pearl Harbor;

7 decembrie: decretul „Noapte și ceață" (*Nacht und Nebel*), ordonând deportarea în Germania și închiderea tuturor opozanților din Europa ocupată;

8 decembrie: debarcarea japonezilor în Malaiezia (colonie britanică) și în Filipine (posesiune americană a cărei cucerire va fi încheiată în 6 mai 1942);

10 decembrie: distrugerea de către aviația japoneză a navelor britanice *Prince of Wales* și *Repulse*;

11 decembrie: declarația de război a Germaniei împotriva Statelor Unite ale Americii;

18–19 decembrie: raid italian împotriva flotei britanice din Alexandria;

19 decembrie: Hitler acceptă demisia generalului von Brauchitsch și îi ia locul în fruntea armatei terestre;

22 decembrie 1941–14 ianuarie 1942: conferința „Arcadia" (Churchill îi întâlnește pe conducătorii americani la Washington pentru a stabili o strategie comună);
24 decembrie: ocuparea Hong Kong-ului de către japonezi;
26 decembrie: „schimbare de ștafetă" la Roma (Mussolini reînnoiește conducerea partidului fascist);
11 ianuarie 1942: debarcarea japonezilor în Indiile Olandeze;
13 sau 17 ianuarie: începerea gazării evreilor în lagărul de la Chelmno;
17 ianuarie: intrarea trupelor japoneze în Birmania (colonie britanică);
20 ianuarie: Conferința de la Wannsee;
21 ianuarie: contraofensiva lui Rommel în Cirenaica (oprită în 8 februarie, la 60 kilometri de Tobruk);
30 ianuarie: discursul lui Hitler la Palatul Sporturilor din Berlin cu ocazia celei de-a IX-a aniversări a preluării puterii;
31 ianuarie: începutul asaltului japonez de la Singapore;
13 februarie: înlocuirea generalului Otto von Stülpnagel prin vărul lui, Karl-Heinrich, în calitate de comandant al Wehrmachtului în Franța;
15 februarie: căderea insulei Singapore;
1 martie: Hitler îl numește comandant al trupelor de vest (Franța, Belgia, Olanda) pe mareșalul von Rundstedt;
7 martie: debarcarea japonezilor în Noua Guinee;
8 martie: ocuparea Rangoonului și capitularea Javei;
9 martie: Hitler îl numește pe Carl Oberg șef al trupelor SS din Franța;
11 martie: generalul american MacArthur își repliază Cartierul General din Bataan (Filipine) spre Australia;
13 martie: începe gazarea evreilor în lagărul din Belzec.

Lista de abrevieri

BVP	Bayerische Volkspartei (Partidul Popular Bavarez)
DCA	Apărarea antiaeriană (în germană: Flak)
DNB	Deutsches Nachrichtenbüro (Agenția germană de informații)
DVP	Deutsche Volkspartei (Partidul Popular German)
Flak	Fliegerabwehrkanone (tunuri antiaeriene)
IfZ	Institut für Zeitgeschichte (Institutul de istorie contemporană, München)
NSDAP	Nazional-sozialistische deutsche Arbeiterpartei (Partidul Muncitoresc Național-Socialist German sau Partidul Nazist)
PCUS	Partidul Comunist al Uniunii Sovietice
RSHA	Reichssicherheitshauptamt (Biroul Principal de Securitate al Reichului German)
SA	Sturmabteilung (Batalioane de asalt)
Sbf.	Sturmbannführer (grad în SS, echivalent cu maior în germană sau comandant în franceză)
SD	Sicherheitsdienst (Serviciul de Securitate al SS)
SPD	Sozialdemokratische Partei Deutschlands (Partidul Social Democrat din Germania)
SS	Schutzstaffel (Eșaloane de protecție)

Mulțumiri

Nu sunt sigur că aș fi îndrăznit să îmi asum o asemenea sarcină fără încrederea în munca mea și în capacitățile mele pe care mi-au arătat-o din 1999, pe lângă editorii mei îndrăzneți, protagoniștii luptei antinaziste și istoricii dispăruți între timp.

Din prima categorie au făcut parte Lucie și Raymond Aubrac, Stéphane Hessel, Boris Holban, Serge Ravanel, Francis Crémieux, Jacques Baumel.

Din cea de-a doua Madeleine Rebérioux, René Girault, Guy Pedroncini, Jean-Claude Allain, Pierre Vidal-Naquet, Philippe Masson, Gilbert Bloch, Hervé Coutau-Bégarie, Anthony Rowley.

Din amândouă Gilbert Badia, Pierre Dhers și Jean-Louis Crémieux-Brilhac.

Am profitat, de asemenea, de dialogurile mai vechi sau recente, ușoare sau complicate, episodice sau regulate cu autori contemporani de diverse vârste, cadre universitare sau nu, printre care se cuvine să-i citez în primul rând pe John Lukacs, Julian Jackson, Ian Kershaw, Robert Frank, Edouard Husson, Fabrice Bouthillon, Christian Bougeard, Jean-Marie Guillon, Yves Guéna, Antoine Prost, Antoine Vitkine, Laurent Theis, Fabrice d'Almeida, Elisabeth du Réau, Claude Delpla, François

Kersaudy, Stefan Martens, Barbara Lambauer, François Le Goarant de Tromelin, Christian Ingrao, Patrick Desbois, Lionel Richard, Bénédicte Vergez-Chaignon, Bernard Costagliola, Philippe Bourdrel, Henri-Christian Giraud, Olivier Pigoreau, Stéphane Courtois, Annie Lacroix-Riz, Nicolas Bernard, Fanny Chassain-Pichon, Arnaud de la Croix, Hubert Delpont, Cédric Mas, Marie Moutier, Eric Kerjean, Etienne Lorenceau, Vincent Bernard, Thomas Rabino, Yannis Kadari, Jean-Louis Vullierme, Rémy Porte, Jean-Michel Adenot, Pierre Abramovici, Limore Yagil, Gilles Karmasyn, Frédéric Guelton, Nicolas Patin, Marie-Bénédicte Vincent, Jean-Philippe Immarigeon, Laurent Henninger, Matthieu Boisdron, Emmanuel de Chambost, David Zambon, Vincent Frank, Bernard Plouvier, Jean Lopez, Bruno Roy-Henry, Francesca Biagi-Chai, Marc-André Charguéraud, Alain Michel, Loïc Mahé, Pascal Convert, Stéphane Khémis și, nu în cele din urmă, neobositul Jacques Eutrope.

Unii dintre ei au recitit tot manuscrisul sau o parte din el și au făcut remarci utile. Michel Schiffers a demonstrat în acest exercițiu calități rar întâlnite de descoperitor de greșeli mici și mari, de erudit fertil în sugestii de apropieri noi și interlocutor care l-a ajutat pe autor să-și limpezească propria gândire.

În sfârșit, pentru părțile cele mai dificile ale traducerii, am recurs, ca și la lucrările mele anterioare, la cunoștințele și la perspicacitatea lui François Janin.

În ultima perioadă, am fost stimulat de ambianța pe cât de pasionantă pe atât de studioasă de la Mémoriales de Caen, și de dialogurile efervescente ale grupului de pe Facebook intitulat International Society for the Study of Nazism.

Index

A
Abegg, Kläre von 26, 342–343, 443
Abetz, Otto 178, 424, 507–508, 531
Aetius 107
Al-Husseini, Amin 551
Amann, Max 192, 233, 287, 339, 486, 488, 490, 493, 510, 526
Antonescu, Ion 10, 12, 34, 50, 80, 106, 131–132, 207, 293, 351–352, 496
Arent, Benno von 405, 492
Arminius 148
Astor, Nancy 444
Astrid, regina Belgiei 507
Atatürk, Mustapha Kemal 351, 361
Attila 107
Auchinleck, Claude 289
August, împăratul roman 193

B
Baels, Lilian 507
Bakunin, Mihail 82
Baldwin, Stanley 94, 182
Ballerstedt, Otto 173, 333, 405
Baur, Hans 288, 313–314, 316
Beaverbrook, lordul 488
Bechstein (familia) 332, 339, 334, 431, 512
Bechstein, Charlotte 332, 431, 512
Bechstein, Edwin 344, 431, 512
Bechstein, Helene 512
Beethoven, Ludwig van 7, 143, 253, 297, 372
Below, Nikolaus von 34, 181
Beneš, Edouard 324, 380
Benoist-Mechin, Jacques 72
Berchtold, Joseph 274
Bergius, Friedrich 141
Best, Sigismund 24
Bismarck, Otto von 7, 42, 58–59, 86–87, 102, 116, 152, 232, 267, 293, 379, 422, 430, 482
Blaschke, Hugo 194, 197, 217, 221
Blomberg, Werner von 321

Blum, Leon 300
Bock, Fedor von 171
Bode, Wilhelm von 478
Boetticher, Friedrich von 424–425
Bohr, Nils 485
Bordone, Pâris 252
Bormann, Martin 5, 19–21, 37, 61, 144, 149, 156, 192, 213, 226, 228, 254, 311, 323, 328, 346, 391, 474, 528, 549
Bose, Herbert von 370
Bouhler, Josef 239
Brahms, Johannes 7, 326
Brandt, Anni 287
Brandt, Karl 287
Brauchitsch, Walther von 73, 281, 284, 302, 348, 551
Braun, Carl 414, 513
Braun, Eva 287, 324, 340, 384, 532, 546
Breker, Arno 139
Briand, Aristide 127
Britten, Benjamin 47
Bruckner, Anton 93, 325–326
Bruckner, Wilhelm 173
Brüning, Heinrich 414
Buch, Walter 356
Büchner (familia) 333, 335–336, 338
Busch, August Anheuser 483
Busch, Fritz 477
Buttery, Ayerst Hooker 252

C

Carol al II-lea, regele României 50, 352
Carol cel Mare, regale francilor 7, 437
Carol I, împăratul Austriei 506
Cavour, Camillo 42
Chamberlain, Arthur Neville 9, 94, 140, 182, 298, 299–300, 394–395
Chamberlain, Eva 524
Chamberlain, Houston Stewart 242, 253, 373
Chiang, Kai-shek 424
Churchill, Clementine 459
Churchill, Winston *passim*
Ciano, Galeazzo 170, 411
Clausen, Frits 505–507
Clemenceau, Georges 300, 531
Codreanu, Corneliu Zelea 131, 352
Confucius 175
Constantin, împăratul roman 145, 394
Conti, Leonardo 440
Cooper, Duff 321–322
Cooper, Fenimore 470
Copernic, Nicolas 479–481
Cornelius, familia 332
Cramer-Klett (junior), Theodor von 434

D

Dahlerus 447, 540

Dahn, Felix 471
Daladier, Edouard 9, 298–299, 445
Dante 42
Daranowski, Gerda 47, 235–236, 313
Darlan, François 508
Darré, Walther 53, 56, 440, 509
Darwin, Charles 47
Decoux, Jean 292
Dietl, Eduard 229, 234
Dietrich, Hans 489
Dietrich, Otto 313, 369, 452
Dietrich, Sepp 275, 285–286, 288, 291, 293, 313, 315
Dinter, Artur 488
Dirksen, Victoria von 422
Dodd, Martha 180
Dodd, William 180–181
Dollfuss, Engelbert 60
Donicke, Walter 246
Doré, Gustave 471
Dorpmüller, Julius 185
Dorten, Hans 405
Doumenc, Aimé 28
Drexler, Anton 334, 343
Dürer, Albrecht 142, 247

E

Ebert, Friedrich 349, 413
Eckart, Dietrich 54, 163, 237, 255, 258, 270, 282, 333–336, 342–345, 357, 406, 443–444, 476, 510, 513–514, 528
Eckart, Simon 445
Eggers, Kurt 144, 149, 528
Ehard, Hans 418
Eher, Franz 510
Eichmann, Adolf 440
Eigruber, August 506
Eisner, Kurt 236, 405, 408
Elisabeta I, impărăteasa Rusiei 51
Elz-Rubenach, Paul von 502
Epp, Franz von 430, 493
Erzberger, Matthias 401, 497
Esser, Hermann 343, 487
Esterhazy, Nicolas-Joseph 469

F

Fauth, Philipp 389
Feder, Albert 218
Ferdinand I, regele Bulgariei 380
Fest, Joachim 501
Fiehler, Karl 247
Fischer, Franz 63
Ford, Henry 399, 426
Forster, Albert 171
Franck, Richard 344, 428
Franco, Francisco 226, 233, 421, 503
François-Poncet, André 420–424
Franz Joseph, regele Austriei
Frederic al II-lea, regele Prusiei 51, 107, 156, 189, 191, 214, 490, 496
Frederic Barbarossa 439

Frederic Wilhelm al IV-lea, regele Prusiei 152
Frederic Wilhelm I, regele Prusiei 107
Frentz, Walter 110
Frick, Wilhelm 23, 185, 208, 209, 255
Fricke, Kurt 167, 361–362
Fritsch, Werner von 250, 282
Frundsberg, Georg von 275
Fuess, familia 345
Funk, Walter 116, 331, 400

G
Gahr, Otto 345, 434
Galen, Clemens von 147, 164, 165, 213–214, 239, 454, 464, 505, 542, 550
Gandhi, Mohandas Karamchand 52, 323
Gansser, Emil 343–345
Gaulle, Charles De 531
Gause, Alfred 293–295
Gellert, Christian 253
Genghis-han 216
Genoud, François 20–21, 23–27, 54, 61, 67, 109, 160, 169, 269, 271–272, 290, 302, 311, 346, 384–385, 395, 423, 475, 492, 525, 528, 530
Gielgud, John 47
Globocnik, Odilo 440
Gneisenau, August Neidhardt von 189
Goebbels, Joseph 23, 59, 73, 163, 181, 213, 239–240, 243, 259, 355, 369, 459, 491, 493, 504
Goerdeler, Carl Friedrich 183, 246
Goethe, Johann Wolfgang von 7, 135, 143, 372, 470, 532
Golling, Alexander 476
Goltz, Colmar von der 75
Göring, Hermann 23, 56, 94, 118, 125, 167, 181, 261, 276, 279, 296, 313, 320, 326, 337, 367, 400, 418, 447, 464, 477, 527, 546, 549–550,
Graf, Ulrich 386
Gray, Anthony 252
Grimm, frații 471
Guderian, Heinz 81, 550
Gürtner, Franz 209, 224, 226, 434–435
Gutberlet, Wilhelm 510
Gutmann, Hugo 205

H
Haberstock, Karl 252
Habsburg 85–86, 213, 244, 246, 305, 310, 361, 379–380
Hácha, Emil 9–10, 260, 324–325, 380, 406
Haeuser, Philipp 430
Hagenbeck, Willy 472
Halifax, lordul 321–322, 448
Hammerstein, Kurt von 282

Hamsun, Knut 476, 485
Hanfstaengl, Erna 385
Hanfstaengl, Ernst 180, 385
Hanfstaengl, Hans 385, 483
Hanfstaengl, Helene 385
Hannibal 66
Hansen, Theophil 327
Hanslick, Eduard 326
Harcourt, Robert d' 20, 530, 536
Harriman, Averell 550
Hasenauer, Karl von 327
Hauff, Wilhelm 471
Haug, Hans 377
Haushofer, Albrecht 179, 510
Haydn, Joseph 469
Hegel, Georg Wilhelm Friedrich 47
Heidegger, Martin 47, 522
Heiden, Erhard 274
Heiden, Konrad 274
Heim, Heinrich 18–19, 25, 28, 61, 120, 156, 226, 311, 529, 548
Held, Heinrich 434–435
Henderson, Nevile 421
Henric Leul 439, 508, 543
Hepp, Ernst 49
Herrmann, comisarul 432–433, 442–443
Hess, Rudolf 19, 254, 346, 356, 434, 436, 440–441, 509–510
Hewel, Walter 178–179, 235, 384, 411
Heydrich, Reinhard 120, 150, 159, 240, 324, 379, 381, 403, 405, 407, 508, 550
Hilferding, Rudolf 414–415
Hilger, Gustav 347
Himmler, Heinrich 23, 74, 115, 120, 150, 159, 170–171, 181, 187, 191, 194–195, 204, 218, 221, 223, 229, 246, 250, 262, 272–274, 353, 356, 358, 360, 367, 370–371, 378–379, 381, 389, 399, 413, 421, 437–438, 439, 441, 452, 455, 462, 465, 468, 473, 492, 508–509, 514–515, 518, 531, 541–543
Hindenburg, Paul von 8, 22–24, 209, 273, 284, 347, 350, 353
Hirtreiter, Josef 335
Hitler, Angela 308, 340
Hitler, Paula 335
Hoare, Samuel 395, 509
Hobbes, Thomas 47
Hoffmann, Heinrich 270, 286, 335–337, 342–343, 363, 433, 493, 525, 528
Hoffmann, Hermine 525
Hofmann, Hans Georg 492
Hohenlohe, Max 447, 509
Hohenlohe, Stephanie 179
Hohenzollern 22, 85–86
Holzschuher, Wilhelm von 356
Hopkins, Harry 50, 533, 538, 549
Horbiger, Hans 152, 169, 388, 389, 480–481

Hore-Belisha, Leslie 139–140, 300, 303, 321, 422, 531
Horthy, Miklós 81
Hotzendorf, Conrad von 111, 112
Hugo, Victor 532
Hull, Cordell 551
Hume, David 47

I
Ibsen, Henrik 476
Inocențiu al VIII-lea 468
Iosif al II-lea 191, 213
Iulian, împărat roman 145, 149, 160, 394
Iurenev, Constantin 161

J
Jannings, Emil 490
Jochmann, Werner 25–27, 311, 492, 525
Jouvenel, Bertrand de 354
Jukov, Gheorghi 239, 538, 551
Jung, Edgar 370
Junge, Hans Hermann 377
Junge, Traudl 32
Jury, Hugo 506

K
Kahr, Gustav Ritter von 115, 199, 433
Kaltenbrunner, Ernst 440
Kant, Emmanuel 47, 142, 162
Kapp, Wolfgang 316, 493
Kauffmann, Angelika 330, 516
Kautsky, Karl 414–415
Keitel, Wilhelm 177, 181, 286, 298, 459, 549
Kemnitz, Mathilde von 259, 391
Kempka, Erich 375–377, 384, 463
Kepler, Johannes 480–481
Keppler, Wilhelm 218, 399
Kerrl, Hanns 125, 243
Kershaw, Ian 545, 555
Kersten, Felix 115
Kesselring, Albert 461
Kleist, Ewald von 81, 285, 550
Kluge, Gunther von 137, 171, 177
Koch, Robert 161, 414, 490, 536
Konoye, Hidemaro 551
Korolev, Serghei 297
Krause, Karl Wilhelm 378
Krauss, Karl 477
Kriebel, Hermann 406, 424
Krogmann, Carl 246
Krumel 32
Krutschinna, Horst 357
Kube, Wilhelm 287
Kubizek, August 100, 445
Kurschildgen, Heinrich 218, 399
Kurusu, Saburo 271
Kvaternik, Slavko 172

L
Lammers, Hans 223–224, 368, 369, 378, 549

Langemak, Gheorghi 297
Lanzhammer, Karl 365
Laubock, familia 333
Laval, Pierre 289, 508
Lehmann, Julius Friedrich 361, 443
Lely, Peter 252
Leopold al III-lea, regele Belgiei 507
Lequio, Franco 509
Ley, Robert 87, 135, 405, 511
Liebel, Willy 247–248, 257
Linge, Heinz 378,
Lipski, Jozef 422–423
Liszt, Franz 372
Lloyd George, David 298, 402
Locke, John 47
Lorenz, Heinz 490
Lossow, Otto von 418, 433
Loyola, Iñigo Lopez de 275
Lubbe, Marinus van der 243
Lubitsch, Ernst 472
Ludecke, Kurt 180
Ludendorff, Erich 110, 259, 347, 373, 406, 427–428, 433–434
Ludovic I, regele Bavariei 92, 331
Lueger, Karl 244–246
Luppe, Hermann 414
Luther, Martin 41–42, 108, 143, 282, 345
Luttwitz (von), general 493
Lutze, Viktor 276, 464

M
MacArthur, Douglas 552
Makart, Hans 373
Mandel, Georges 300, 531, 533, 538
Mann, Thomas 432, 532–533, 538
Mannheimer, Fritz 247
Marx, Karl 149, 408, 415, 468, 537
Maurice, Emil 274, 337, 376, 431
May, Karl 470–471
Maybach, Wilhelm 431
Mazanik, Elena Grigorievna 287
Meissner, Otto 349–350
Mendelssohn, Felix 183
Mensendieck, Bess 122
Meyer, Cuno 477
Meyerbeer, Giacomo 372
Meyer-Forster, Wilhelm 471
Mihai I, regele Romaniei 10, 50, 208
Modersohn 339
Mohaupt, Henry 290
Mohr, Otto Carl 219
Morgenstern, Christian 476
Mosley, Oswald 323, 395, 494
Mozart, Wolfgang Amadeus 7, 143, 326, 372, 469, 514
Müller, Adolf 192, 233–234, 276, 377, 432–434, 462, 510, 514–515
Murat, Joachim 66

Mussert, Anton 250, 264, 292, 293, 505, 507
Mussolini, Benito 9–10, 31, 42–44, 60, 78, 89, 151, 170, 229, 235, 285, 301–302, 410, 466, 552
Mutschmann, Martin 247, 477, 478

N
Napoleon I 7, 13, 66, 177, 272, 440, 499
Nehru, Jawaharlal 52
Nero, împărat roman 162–163
Neurath, Konstantin von 324, 379, 401
Nietzsche, Friedrich 7, 143, 162
Nomura, Kichisaburo 271
Noske, Gustav 259, 413
Null, Eduard van der 327

O
Oberg, Carl 508, 552
Oeynhausen, Friedrich Adolf Roderich von 268
Orff, Carl 482
Oshima, Hiroshi 263, 271, 291
Otto cel Mare 39, 108

P
Papen, Franz von 128–129, 315, 351–353, 369–370
Pasteur, Louis 161, 490, 536
Paulus, Friedrich 72
Pavelić, Ante 172
Péan, Pierre 24
Pétain, Philippe 62, 292, 445, 446, 448–449
Petru al III-lea, împăratul Rusiei 51
Pfeffer von Salomon, Franz 276, 465
Pfordten (von den) 347
Picker, Henry passim
Pius al X-lea 165
Pius al XI-lea 44, 165, 505
Pleiger, Paul 261
Pöhner, Ernst 427–428, 434–435
Porsche, Ferdinand 483
Preetorius, Emil 491
Purcell, Henry 47
Puttkammer, Karl-Jesko von 181
Pirus 108

Q
Quisling, Vidkun 184, 460, 505

R
Raeder, Erich 167, 249–250, 459
Rainer, Friedrich 360
Ramin, Jurgen von 232
Ramuz, Charles 485
Rasputin, Grigori 211
Rassinier, Paul 214
Raubal, Geli 274, 340
Reinhardt, Fritz 368
Reynaud, Paul 446, 448

Ribbentrop, Joachim von 78, 118, 179, 239, 291, 379, 395, 401, 440, 531
Riefenstahl, Leni 110
Rintelen, Enno von 154
Roatta, Mario 466
Robespierre, Maximilien de 420
Rode, Wilhelm 513
Röhm, Ernst 276, 333–334, 419
Rohrbach 314
Roller, Alfred 329
Roller, Ulrich 492
Romilly, Giles 459
Rommel, Erwin 13, 281, 289, 294–295, 459, 461, 473
Roosevelt, Franklin Delano 11, 50, 71, 168, 214, 278, 292, 305, 367, 448, 456, 533, 541, 549–550
Rosenberg, Alfred 210, 223, 239, 243, 440, 509, 519, 549
Ross, Colin 424–425
Rothermere 488
Rotteck, Karl von 160
Rumbold, Horace 353
Rundstedt, Gerd von 285, 552

S
Sagasser, Erich 242
Sauckel, Fritz 133, 488
Schachleiter, Alban 165
Schacht, Hjalmar 56, 94, 130, 214, 399–400
Scharnhorst, Gerhard Johann David von 189
Scharrer 482
Schaub, Julius 34, 61, 74, 173, 435
Scheidemann, Philipp 413
Scheubner-Richter, Max Erwin von 279, 282, 347
Schiller, Friedrich 7, 326, 372, 440, 470
Schirach, Baldur von 104, 357, 440, 492, 506
Schirach, Henriette von 194
Schmitt, Carl 47
Schmitt, Kurt 191, 399
Schmundt, Rudolf 35, 72, 181
Scholl, Sophie 93
Schönerer, Georg von 244–246
Schopenhauer, Arthur 7, 47, 143, 158, 162, 523
Schorr, Friedrich 513
Schottenheim, Otto 248
Schreck, Julius 274, 337, 375, 376, 463–465
Schroeder, Christa 38, 138, 268, 270, 384, 547
Schulz, Fritz 242
Schuschnigg, Kurt von 60
Schwarz, Franz Sales, profesor 305, 308
Schwarz, preot 306–307, 537
Schwarz, Franz Xaver 369, 429, 486–487

Schwerin von Krosigk, Lutz 368
Schweyer, Franz 43, 414, 434
Sebottendorf (von) 510
Seeckt, Hans von 493
Seidel, Fritz 470
Seisser, Hans von 433
Serrano Súñér, Ramón 226
Severing, Carl 259, 413
Seydlitz, Friedrich Wilhelm von 275
Seyss-Inquart, Arthur 440, 506
Shakespeare 7, 47, 440
Siebert, Ludwig 247–248
Sievert, Ludwig 492
Sima, Horia 352
Solomon, regele Israelului 213
Speer, Albert 139, 151, 154, 398, 440, 451–452, 455–456, 474, 501, 546–547
Spencer, Herbert 47
Spiecker, Carl 414
Stalin, Iosif 32, 36, 40–41, 61, 67, 74, 77–78, 107, 136, 260, 263, 296–297, 378, 440, 549
Starhemberg, Ernst Rudiger 60, 164
Stenglein, Ludwig 418
Stevens, Richard 24
Storm, Theodor 443
Strauss, Richard 482
Streicher, Julius 254–259, 489
Stresemann, Gustav 127, 131, 430
Strunk, Roland 357
Stuck, Mary 385
Stuckart, Wilhelm 367
Stülpnagel, Carl-Heinrich von 552
Stülpnagel, Otto von 552

T
Tausche, Hildegard 477
Tell, Wilhelm 440
Teodosiu I, împărat roman 145
Terboven, Josef 184, 239, 375
Thälmann, Ernst 59, 260
Thoma, Ludwig 405
Thomanek, Franz 290
Tiller, John 472
Tito, Josip Broz 51
Titulescu, Nicolae 9, 380
Tiţian 203, 252
Tocqueville, Alexis de 484
Todt, Fritz 133, 135, 171, 207, 261, 293, 451, 454, 497
Tojo, Hideki 551
Torgler, Ernst 59–60, 260
Tourjansky, Victor 496
Treuenfels, Ehrengard von 391
Trevor-Roper, Hugh 24–25, 346
Troost, Paul Ludwig 326, 392, 528
Troţki, Lev 180, 237

V
Vansittart, Robert 139, 422
Venceslav al IV-lea, regele Boemiei 406

Verdi, Giuseppe 372, 491
Verne, Jules 471
Vögler, Albert 217, 399
Voigt, Friedrich Wilhelm 209
Voltaire 156, 542

W
Wagner, Adolf 248
Wagner, Cosima 372
Wagner, Richard 241, 246, 253, 257, 326, 371–374, 390, 445, 466, 481, 514
Wagner, Siegfried 373, 512, 524
Wagner, Winifred 392, 431, 512–514, 524
Wavell, Archibald 321–322, 461
Weber, Christian 283, 333–335, 405, 443, 483
Weber, Thomas 284
Weininger, Otto 237
Werlin, Jakob 463, 482
Wesendonck, Mathilde 371
Wickham, Henry Alexander 63
Wiedemann, Fritz 278, 284
Wilhelm al II-lea 85–87, 109, 115, 152, 250, 460
Wilhelm I 152
Wilhelmina, regina Olandei, 292, 506
Winter, familia 332, 340–341
Wirth, Joseph 401
Witzig, Rudolf 136–137
Wolf, Johanna 384
Wolff, Karl 170, 181
Wutzelhofer, Johann 443

Z
Zander, Elsbeth 255
Zeitzler, Kurt 285, 288, 292–293, 378, 412
Zentz, Eugen 427
Zezschwitz, Willibald von 406
Ziethen (Zieten), Hans Joachim 275

Cuprins

Prefață de Ioan Scurtu 5

Introducere..... 17
1941..... 29
1942..... 265
Concluzie 529

Repere cronologice 549
Listă de abrevieri 553
Mulțumiri 555
Index 557

Convins că la un moment dat își va scrie memoriile, Hitler a decis – în anii de început ai celui de-al Doilea Război Mondial – ca discuțiile sale de la Cartierul General cu apropiații și colaboratorii lui să fie consemnate. Culese de secretarii săi, revizuite de Martin Bormann, aceste texte ne oferă acum informații esențiale despre viața și activitatea dictatorului. Apărute pentru prima oară într-o ediție riguroasă, *Însemnările intime și politice* conțin atât relatări despre anii de tinerețe și momentele preluării puterii de către liderul german, cât și considerații personale ale acestuia despre teme dintre cele mai diverse (artă, cultură, religie, filosofie, istorie, femei).

Ediția lui François Delpla aruncă o nouă lumină asupra universului de idei al național-socialismului. Prin note și comentarii ample, legenda care s-a construit în jurul führerului este disecată de autor în fiecare pagină, prin compararea informațiilor cuprinse în tirade cu evenimentele istorice reale. Cauzele deviațiilor, obsesiilor și marotelor cancelarului german sunt examinate și diagnosticate de autor cu o precizie extraordinară.

Acest prim volum cuprinde însemnările din perioada iulie 1941–martie 1942, luni decisive, când războiul devine mondial. Atunci începe campania din Est, prin care se deschide al doilea front, japonezii își intensifică acțiunile militare în Extremul Orient, iar americanii renunță la politica lor de izolare. Și totuși, păstrându-și optimismul aproape bolnăvicios, Hitler visează în continuare la proiectul său imperialist și, din umbră, pregătește Soluția Finală, prin care milioane de evrei europeni vor fi exterminați.

„O sistematizare a relatărilor lui Hitler era necesară, pentru descifrarea modului în care a gândit și a acționat acest personaj care a influențat puternic istoria Germaniei, a Europei și chiar a lumii timp de 12 ani."

Ioan Scurtu

ISBN: 978-606-793-212-6
ISBN: 978-606-793-213-3

www.edituracorint.ro

Carte recomandată de
Historia

Partener media:
Radio România Cultural